١٧ی شوبات

لێکۆڵینەوەیەکی بەڵگەنامەیی – بەراوردکاریە

محەمەد رەئوف

لڤین
لەبڵاوکراوەکانی کۆمپانیای لڤین

ناوی کتێب: ١٧ی شوبات
نوسینی: محەمەد رەئوف
بابەت: لێکۆڵینەوەیەکی بەڵگەنامەیی – بەراوردکاریە
دیزاین‌و رێکخستن: ئەژی کەمال
تیراژ: ١٠٠٠ دانە
چاپ: یەکەم ساڵی ٢٠١٤
کوردستان – سلێمانی
چاپخانە: کـــارۆ
نرخ: ٦٠٠٠ دینار

لەبەڕێوەبەرایەتی گشتی کتێبخانە گشتییەکان
ژمارە (١١٢٠)ی ساڵی (٢٠١٤)ی پێدراوە.

پێشکەشە بە:

ئامەد کاوە گەرمیانی

پێرست

بەندی یەکەم.. ١٤

بەشی یەکەم/ هۆکارە ناوخۆییەکان................. ١٤

یەکەم/ هۆکارە بنەڕەتیەکان............................. ١٥

دووەم/ خۆپیشاندانو نارەزاییەکان.................. ٢١

سێیەم/ بەیاننامە ٧ خاڵیەکەی

بزووتنەوەی گۆڕان............................ ٢٦

بەشی دووەم/ هۆکارە دەرەکیەکان................. ٣١

یەکەم/ بەهاری عەرەبی................................ ٣٢

دووەم/ شۆرشی تونس ٢٠١١......................... ٣٥

سێیەم/ شۆڕشی میسر (٢٥ی یەنایەر)............ ٤٥

چوارەم/ سیما هاوبەشەکانی هەرێمی

کوردستانو وڵاتانی بەهاری عەرەبی.......... ٥٣

هەواڵنامەی کتێب

بەشی سێیەم/ ڕووداوەکانی ١٧ی شوبات.......... ٥٥
یەکەم/ ڕێگە خۆشکردن بۆ ١٧ی شوبات.......... ٥٦
دووەم/ ئامادەکاری بۆ خۆپیشاندانەکە............. ٦١
سێیەم/ دەستپێکردنی خۆپیشاندانەکە............. ٦٣
چوارەم/ تەقەکردن لەخۆپیشاندەران.............. ٦٤
پێنجەم/ کاردانەوەکانی ١٧ی شوبات............. ٦٩

بەشی چوارەم/ لەنێوان ١٧ی شوباتو
٦ی ئەیلولی ١٩٣٠دا.............. ٨٥
یەکەم/ ٦ی ئەیلولی ١٩٣٠......................... ٨٦
دووەم/ لێکچونەکانی ١٧ی شوباتو
٦ی ئەیلول.. ١٠٦

بەشی پێنجەم/ بەردەوامی خۆپیشاندانەکان..... ١٠٨
یەکەم/ خۆپیشاندانی ١٩ی شوبات................ ١٠٩
دووەم/ خۆپیشاندانەکانی ٢٠ی و ٢١ی شوبات........ ١١٤
سێیەم/ ڕەوشی میدیا لە ٤ ڕۆژی خۆپیشاندانەکاندا.. ١١٦
چوارەم/ ڕۆڵی هەڵوێستی میدیا
لەخۆپیشاندانەکاندا............................ ١٢٩

هەواڵنامەی کتێب

بەندی دووەم/ کاردانەوەی خۆپیشاندانەکان...... ١٣١

بەشی شەشەم/

دروستکردنی فشار لەسەر دەسەلآت................ ١٣٢

یەکەم/ گروپی سپی بۆ پاراستنی خۆپیشاندەران. ١٣٣

دووەم/ هاتنەدەنگی زانکۆ ١٣٦

سێیەم/ کاردانەوەی نێودەوڵەتی.................... ١٤١

چوارەم/ کاردانەوەی خۆپیشاندانەکان

لەمیدیا جیهانیەکان.......................... ١٤٧

پێنجەم / خۆپیشاندانی خوێناوی.................... ١٤٩

بەشی حەوتەم/

بەرنامەداڕێژی بۆ خۆپیشاندانەکان................. ١٥٣

یەکەم / مەیدانی ئازادی............................ ١٥٤

دووەم/ سەکۆی مەیدانی ئازادی.................... ١٥٥

سێیەم/ هونەرمەندانو شاعیران.................... ١٥٧

چوارەم/ رۆڵی مامۆستایانی ئایینی................ ١٧٤

پێنجەم/ دەستگیرکردنی مامۆستایانی ئایینی... ١٧٨

بەندی سێیەم/ کاردانەوەی حکومەتو پەرلەمان. ١٨١

بەشی هەشتەم/

بڕیارەکان لەنێوان حکومەتو خۆپیشاندەراندا.... ١٨١

یەکەم/ بڕیاری ژمارە یەکی پەرلەمان............ ١٨٢

دووەم/ داوکاریەکانی خۆپیشاندەران................ ١٨٥

سێیەم/ لەنێوان حکومەتو خۆپیشاندەراندا...... ١٨٩

چوارەم / بڕیاری ژمارە ٢ ی پارلەمان.............. ١٩٤

پێنجەم/ تێکدانی ئاراستەی خۆپیشاندەران....... ٢٠٠

شەشەم/ بەردەوامی خۆپیشاندانەکانو

هەڵوێستی لایەنەکان....................... ٢٠٤

حەوتەم/ نەخشە ڕێگای چارەسەری قەیرانەکان. ٢٠٨

هەورامانەی کتێب

بەندی چوارەم/ کۆتاییهێنان بە خۆپیشاندانەکان. ٢١٦

بەشی هەشتەم/ ١٩ی نیسان........................ ٢١٦

یەکەم/ کۆتایی شۆڕشی نێرگز....................... ٢١٧

دووەم/ کاردانەوەکانی

سەرکوتکردنی خۆپیشاندانەکان.......... ٢٢٦

سێیەم/ شەهیدانی ١٧ی شوباتو ڕۆژانی دوایی. ٢٣٠

چوارەم/ هەنگاوەکانی دوای خۆپیشاندان.......... ٢٥٣

بەشی نۆیەم / کۆبەندی ڕووداوەکان................ ٢٥٦

یەکەم/ پێشێلکاری بە ڕۆژنامەنووسان

١٧ی شوبات تا ١٩ی نیسان.............. ٢٥٧

دووەم/ ڕۆژمێری خۆپیشاندانەکانی

١٧ی شوبات تا ١٩ی نیسان................ ٢٧٤

هەواڵنامەی کتێب

بەشی دەیەم/ خوێندنەوەو ئەنجامو راسپاردەکان.. ٢٩١
یەکەم/ خوێندنەوەی نوسەران بۆ خۆپیشاندەران.. ٢٩٢
دووەم/ ئەنجام................................... ٣٣١
سێیەم/ پێشنیازو راسپارەدان.......................... ٣٣٢
چوارەم/سەرچاوەکان.................................. ٣٣٣
پێنجەم/ پاشکۆکان.................................. ٣٤١

هەواڵنامەی کتێب

لەبری پێشەکی

خۆپیشـــاندانو نارەزاییەتیەکانی ١٧ی شوباتو رۆژانی دوایی، قۆناغێکی نوێی لە مێژووی سیاســیو کۆمەلایەتی هەرێمی کوردستاندا هێنایە ئاراوە، بەو پێیەی ئەگەر خۆپیشاندانو راپەرینی ٦ی ئەیلولی ١٩٣٠ی بەردەرکی ســەرای سلێمانی، خاڵی وەرچەرخانی مێژووی جولانەوەی رزگاری نیشتمانی کوردستان بێت، بەوەی بۆ یەکەم جار بوو، قورسایی شۆڕشو خەبات لەلادێوە بگوازرێتەوە بۆ شـــارو خەڵکی رووناکبیرو رۆشنبیرانو شاعیران پێشرەوی شۆڕشو راپەڕین بکەن، ئەوا خۆپیشاندانی ١٧ی شوبات توانی فشاری سیاسی لە گوتاری راگەیاندنو رەخنەوە بگوازێتەوە بۆ شـــەقامو خۆپیشـــاندان دژ بە گەندەڵیو ناعەدالەتی بکاتە نەریتی رووبەڕووبوونەوەی دەسەلاتی.

هەربۆیە ئەو رووداوە پێویستی بە خوێندنەوەی جدیو دۆکیۆمێنتکردنی رووداوەکەیە، ئەم کتێبەش هەوڵێکە بۆ بەدیکۆمێنتکردنی خۆپیشـــاندانەکانو خستنە بەردەستی خوێنەری کورد تا ئەو رۆژانە وەك خۆیان بخوێننەوە.

(کتێبـــی ١٧ی شـــوبات، لێکۆڵینەوەیەکـــی بەڵگەنامەیـــی – بەراوردکاری)یە لەســـەر خۆپیشـــاندانو نارەزایەتیەکانی ١٧ی شـــوباتو رۆژانی دوایی، گرنگیەکـــەی لەوەدایە کە ئەم کتێبە دەبێتە یەکەمین کتێب کە لەســـەر خۆپیشاندانەکانی ١٧ی شوبات نوسرابێتو مێژووی ١٧ی شوباتو رووداوەکانی رۆژانی خۆپیشاندانەکانو شەهیدان وبریندارەکانی بە دۆکیۆمێنـــت بکات، کە نزیکەی (١٠٠) بەیاننامەو بەڵگە نامەی ئەو رۆژانەی لە خۆگرتووە، لەگەڵ خستنە رووی هەڵوێســـتی حکومەتو پەرلەمانو لایەنە سیاسیەکان، سەبارەت بەو رووداوانە.

کێشەو گرفتی لێکۆڵینەوەکە لەوەدایە کە کتێبو نوسینی زانستی لەسەر ئەو رووداوە نیەو سایتو ماڵپەرە ئەلکترۆنیەکانیش کە بەتەواوی پشتیان پێبەسراوە بۆ ئەواڵو روماڵکردنی رۆژانەی خۆپیشـــاندانەکان، زۆر لاوازن لە سیســـتمی ئارشـــیفکردنی هەواڵو راپۆرتەکان، کەمترینیان پەیوەستن بە بنەماکانی ئەرشیفکردنی هەواڵو راپۆرتو چالاکیەکانیانەوە، بەو هۆیەشەوە کۆکردنەوەی رووداوی سەرجەم شارەکان لەماوەی ٦٢ رۆژدا زۆر ماندووکەرە.

کتێبی ١٧ی شوبات، لە چوار بەندو دە بەش پێکهاتووە. بەندی یەکەم کە لە پێنج بەش پێکهاتووەو، لە بەشـی یەکەمدا، ئەو هۆکارە بنەڕەتیانە خراوەنەتە ڕوو کە ڕۆڵیان هەبووە لە درووسـتبوونی خۆپیشـاندانەکان، بەتایبەتیش لە ڕووی بوونی گەندەڵی وناعەدالەتیو کۆنترۆڵی حوکرانی لەلایەن پارتە دەسـەڵاتدارەکانەوە. هاوکات، خستنە ڕووی بەیاننامە ٧ خاڵیەکەی بزووتنەوەی گۆڕانو کاریگەری لەسەر جوڵەی شەقامو نارەزاییەتیەکان.

لەبەشی دووەمی کتێبەکەدا ئاماژە بە هۆکارە دەرەکیەکان کراوە بەتایبەتیش کاریگەری شۆڕشـەکانی بەهاری عەرەبی لەسـەر هاوڵاتیانی هەرێمی کوردستانو بە وردی هۆکارە سـەرەکیەکانی شۆرشـی تونسو میسر خراوەتە ڕوو، لەگەڵ سـیما هاوبەشەکانی دۆخی سیاسیو ئابوری هەرێمی کوردستانو ئەو ولاتانەی کە بەهاری عەرەبی گرتونیەتیەوە.

لە بەشـی سـێیەمی کتێبەکەدا بە وردی ڕووداوەکانی ڕۆژی ١٧ی شـوباتی خسـتۆتە ڕوو، بەتایبەتیـش، ئامادەکاریەکان بۆ ١٧ی شـوباتو دەسـتپێکردنی خۆپیشـاندانەکەو کاردانەوەکانی هێزوو لایەنە سیاسیەکان لەسەر خۆپیشاندانەکان. هەر لە بەشی سێیەمدا بە وردی باس لە هاتنی زێرەڤانی بۆ سلێمانیو هەوڵی پەلاماری گردی زەرگەتە کراوە.

بەڵام لە بەشی چوارەمدا بەراوردێکی ورد کراوە لە نێوان خۆپیشاندانەکانی ١٧ی شوباتو ٦ی ئەیلولی ١٩٣٠ سەرای سلێمانی، بەو پێیەی چەندین خاڵی هاوبەش لە نێوان ئەو دوو ڕووداوەدا هەیەو هەریەکەیان قۆناغێکی نوێی لە مێژووی سیاسیو کۆمەلایەتی هێناوەتە ئاراوە. لەگەڵ خاڵە لێکچووەکانی نێوان هەردوو خۆپیشاندانەکە.

لـە بەشـی پێنجەمی کیتێبی ١٧ی شـوباتدا هەڵوێسـتە کـراوە لەسـەر بەردەوامی خۆپیشاندانەکان، بەتایبەتیش، دەسـتپێکردنەوەی خۆپیشاندانەکان لە ڕۆژی ١٩ی شوبات لەگەڵ خسـتنە ڕووی ڕاپۆرتی ورد لەسـەر ڕەوشـی میدیاو ڕۆژنامەنووسـان لە ڕۆژانی خۆپیشـاندانەکاندا، بەتایبەتیش سـوتانی کەناڵـی (NRT)و تالانکردنـی ڕادیۆی دەنگو ڕاگەیاندنەکانی گۆڕان لە هەولێر.

لە بەندی دووەمی کتێبەکەدا باس لە کاردانەوەکانی خۆپیشاندانەکان کراوە بەتایبەتیش کاردانەوە نێودەوڵەتیەکانو ڕەنگدانەوەی خۆپیشـاندانەکان لە مێدیا جیهانیەکاندا، لەگەڵ هاتنە دەنگو هەڵوێست وەرگرتنی زانکۆو خوێندکارانو مامۆستایانی زانکۆکان.

لە بەشـی حەوتەمدا، باس لە درووسکردنی سەکۆی مەیدانی ئازادیو بەرنامە ڕێژی بۆ خۆپیشاندانی ڕۆژانەی سەراو سرودی هونەرمەندانو شیعری شاعیرانو ڕۆڵی مامۆستایانی ئایینی خراوەتە ڕوو. بەڵام لە بەشی هەشتەمیدا باس لە هەڵوێستو بڕیارەکانی پەرلەمانو حکومەت کراوە سـەبارەت بە خۆپیشـاندانەکانو نەخشـە ڕێگاو پەیمانـی کۆمەلایەتی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی کە سەرجەمیان وەك بەڵگە نامە خراونەتەڕوو، بەتایبەتیش بڕیاری ژمارە یەکو دووی پەرلەمانو بڕیارەکانی حکومەت سەبارەت بە خۆپیشاندەران.

بەڵام لە بەندی چوارەمدا شـێوازی کۆتاییهێنان بە خۆپیشاندانەکان خراوەتە ڕوو لەگەڵ توندووتیژیەکانی هێزە ئەمنیەکانو بلاوکردنەوەی هێزی سەربازی لە شاروشارۆچکەکانی

کوردســـتان، لە بەشی هەشتەمدا، باس لە شەهیدانی ١٧ی شوباتو ڕۆژانی دوایی کراوەو ژیاننامەکەیان خراوەتە ڕوو، لەگەڵ ئاماری شەهیدانو بریندارەکانی ١٧ی شوبات.

لە بەشـــی نۆیەمیشـــدا باس لە تەواوی پێشـــێلکاریەکانی بەرامبەر بە ڕۆژنامەنووسان کراوەلەماوەی دوو مانگی خۆپیشاندانەکان، لەگەڵ خستنە ڕووی ڕۆژمێری خۆپیشاندانەکانی ١٧ی شـــوباتو ڕۆژانـــی دوایی کە بـــەوردیو ڕۆژ بـــەڕۆژی ڕووداوەکانی ١٧ی شـــوباتو ڕۆژانـــی دوایـــی خراوەتە ڕوو، لەگەڵ ژمارەیەك بابەتی نوســـەران کەلەو ســـەردەمەدا بۆ خۆپیشاندانەکانیان نوسیوە، بە خستنە ڕووی ئەنجامو پێشنیازەکانو پاشکۆکان، کۆتایی بە لێکۆڵینەوەکە هاتووە.

دیارە ڕووداوێکی گەورەی وەك ١٧ی شوباتو ڕۆژانی دوایی بە ئاسانیو بە تەنها کەسێك ناتوانرێت خوێندنەوە بۆ ســـەرجەم ڕەهەندەکانی بکرێتو تـــەواوی چالاکیو ڕووداوەکانی بخرێتە ڕوو، بەڵام ئەوەی لەم کتێبەدا خراوەتە ڕوو هەوڵدراوە سەرجەم ڕەهەندە گرنگەکانی خۆپیشاندانەکان بخرێتە ڕوو، دیارە هیچ شتێکیش بێ کەمو کوڕی نابێت.

محەمەد ڕەئوف

سلێمانی

٢٠١٤

هەواڵنامەی کتێب

بەندی یەکەم

بەشی یەکەم
هۆکارە ناوخۆییەکان

- یەکەم/ هۆکارە بنەڕەتیەکان
- دووەم/ خۆپیشاندانو نارەزاییەکان
- سێیەم/ بەیاننامەکەی بزووتنەوەی گۆڕان

هەواڵنامەی کێتێر

- یەکەم/ هۆکارە بنەڕەتیەکان

دۆخی سیاسیو ئابوریو کۆمەلایەتی هەرێمی کوردستان، لەدوای بەهاری ١٩٩١و رزگاربوونی بەشێکی باشوری کوردستان، بە زنجیرەیەك قۆناغی دژوارو سەختدا تێپەڕیوە بەتایبەتیش بۆ هاولاتیان، ئەگەر لە قۆناغێکدا هاولاتیانی کوردستان هەموو جۆرە فشارێکی نێودەولەتیو هەرێمایەتیو رژێمی بەغدادیان قبوڵ بووبێت، ئەوا لەدوای دامەزراندنی حکومەتی هەرێمو پارلەمانو جۆرێك لەسەربەخۆیی سیاسیو ئابوری، ئیدی هاولاتیانی کوردستان، رقو تورەییو نارەزایەتیەکانیان لەبەرامبەر رژێمی بەعسو داگیرکاریدا گواستەوە بۆ نیگەرانیو تۆرەبوونیان لە حکومەتی هەرێمو حیزبە بالادەستەکان، بەوەی هاولاتیانی کوردستان بە ئاشکرا درکیان بە ناعەدالەتیو گەندەڵیو خراپی ئیداریو خزمخزمێنە دەکردو پێشیان وابوو، شۆڕشگێرانی دوێنی لە ئامانجەکانی ئازادیو عەدالەتی کۆمەلایەتیدا پاشگەز بوونەتەوەو لەگەڵ گرتنە دەستی دەسەلاتدا، سەرجەم دامو دەزگاو فەرماگەکانی حکومەتیان کردە قوربانی بەرژەوەندیە شەخسیەکانی خۆیان.

لەدوای کارەساتەکانی شەری ناوخۆو دوو ئیدارەییو ناعەدالەتی لە دابەشکردنی بودجەدا، بەتایبەتیش لە دوای پرۆسەی ئازادی عێراق لە ٢٠٠٣، ئیدی نارەزایەتیەکان لە شێوازی بەڕێوەبردنی حوکمرانی کوردستان، رۆژ لەدوای رۆژ لە زیاد بووندا بوو، بەتایبەتیش لە ٢٠٠٩/٧/٢٥دا هاولاتیان لە رێی سندوقەکانی دەنگدانەوە، نارەزاییەتیەکانیان گەیاندە دەسەلاتی کوردی، بەوەی ئەگەر دەسەلات (یەکێتیو پارتی) لە هەڵبژاردنی ١٩٩٢/٥/١٩ دا (٨٩٪) دەنگی هەرێمی کوردستانیان هێنابێت، ئەوا لە هەڵبژاردنی ٢٠٠٩/٧/٢٥ دا ئاستی دەنگەکانیان بۆ (٥٧٪) دابەزی، ئەمەش دەرخەری ئەو راستیە بوو کە دۆخی سیاسیو ئابوریو کۆمەلایەتی هەرێمی کوردستانو سیستمی حوکمرانی تەندرووست نیەو پێویستی بە گۆرانکاری هەیە.

هەربۆیە لە سەروبەندی بەهاری عەرەبیو جۆشدانی شەقامی ولاتانی ناوچەکە، هاولاتیانی هەرێمی کوردستانیش کەوتنە خۆ بۆ نارەزاییەتیو رووبەرووبونەوەی دەسەلاتدارانی هەرێمی کوردستانو داوکاری چاکسازی ریشەیی، هەموو ئەو دۆخە ناهەموارەی کوردستان وای کرد کە خۆپیشاندانو نارەزاییەکان بەوپەری رقو تورەییەوە دەرببڕن، بەو پێیەی ناعەدالەتی کۆمەلایەتیو سیاسیو گەندەڵیو بەفیرۆدانی سەروەتو سامانو کەمی خزمەتگوزاری دەیان ساڵەی حەکمرانی لە هەرێمی کوردستان، رقێکی پەنگ خواردووی لای تاکی کورد دروستکرد، لێرەوە دەکرێت هۆکارە ناوخۆییەکان دابەشبکرێت بەسەر چەند بوارێکدا لەوانە:

١- فاكتەری سیاسی

دۆخی سیاسی لە هەرێمی کوردستان لەدوای ساڵی ١٩٩٢و یەکەم هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستـــانو درووستکردنی حکومەتی هەرێم، بە دۆخێکی ناجێگیرو پڕ لە کێشەو قەیرانی یـــەك لەدوای یەکدا هاتووە، بەجۆرێك ئەگەر لەو ولاتانەی بەهاری عەرەبی گرتونیەتیەوە تاکە سەرۆكو تاکە حیزبێك حوکمی ولاتیان کردبێت، ئەوا لە هەرێمی کوردستان شێوازەکە هەمان فۆرمو شێوازی ئەو وڵاتانەیە بەڵام بە سیستەمی جوت حیزبی.

أ- کۆنترۆڵی حوکمرانی

لــەدوای یەکەم هەڵبژاردنی ١٩٩٢/٥/١٩ ی هەرێمی کوردســـتانەوەو بەدەســـتهێنانی زۆربەی کورســـیو دەنگەکان لەلایەن یەکێتی نیشـــتیمانی کوردستانو پارتی دیموکراتی کوردســـتانەوە بەدەســـتهات ئەم دوو هێزە کە ڕێژەی دەنگەکانیان نزیـــك بوو لەیەکەوە بەجۆرێك، پارتی (٤٥,٠٥٪)و یەکێتی (٤٣,٦٪) ی دەنگەکانی بەدەستهێناو بەهەردوکیشیان (٨٩,١٪) ی دەنگەکانیان بەدەستیهێنا، دواترو لە ڕێکەوتنێکدا کە لە ١٩٩٢/٥/٢٢ لە نێوان مەکتەبی سیاسی هەردوولادا واژووکرا، ڕێکەوتن لەسەر دابەشکردنی تەواوی پۆستەکانی پارلەمانو حکومەت، لێرەوە قۆناغی (پەنجا بە پەنجا) هاتەکایەوە، لەهەرێمی کوردســـتان هەر لەسەرەتاوە پرۆسەی سیاسی بەبێ ئۆپۆزسیۆن دەستی پێکرد، ئەم ڕێکەوتنە سەرەتای کۆنترۆلکردنی حوکمرانی کوردستان بوو لەبری تاك حیزبی بووە جوت حیزبی.

ئەگەرچی سیســـتمی سیاســـی لە هەرێمی کوردســـتان، بەهۆی نەبوونی دەستورەوە بە روونی دیاری نیە شـــەری ناوخۆو دوو ئیدارەییو ئەو دۆخە دژوارەی لە هەرێمی کوردستان هاتە ئاراوەو هەڵبژاردنی ٢٠٠٥، کە جارێکی تر یەکێتیو پارتی پێکەوە توانیان (٨٥,٢٪) ی دەنگەکان بهێنن، بەڵام ڕێکەوتننامەی ستراتیژی نێوان یەکێتیو پارتی لە تەمووزی ٢٠٠٧ بەتەواوی حوکمرانی لە هەرێمی کوردستان لەسەر ئەو دوهێزە تاپۆکرد، بە جۆرێك ئەگەر قۆناغی یەکەمی کۆنترۆڵکردنی حوکمرانی جوت حیزبی لە ســـاڵی ١٩٩٢ رەگی داکوتابێت ئەوا لە ٢٠٠٧و لە ڕێکەوتننامەی ســـتراتیژیدا ئەو سیستەمی جوت حیزبیە بەتەواوی رەگی داکوتا، ئەمەش بەتەواوی توێژی نوسەرانو ڕۆشنبیرانی نائومێد کرد بەوەی هیچ ئۆمێدێکی بۆ ئاڵوگۆڕی دەسەڵاتو گۆڕانی سیستەمی حوکمرانی نەهێشتەوە.

بـــەلام هەڵبژاردنـــی ٢٠٠٩/٧/٢٥، کە بووە هۆی دەرکەوتنی هێزی ئۆپۆزســـیۆنی کارا لە هەرێمی کوردســـتان، نەخشەی سیاســـی هێزەکانی لە هەرێم گۆڕی بەو پێیەی ڕێژەی دەنگـــی یەکێتیو پارتی لە (٨٩,١٪) وە دابەزاند بۆ (٥٧,٣٧٪) هەرچەندە ئەم هەڵبژاردنە نەخشەی سیاسی هێزەکانی لە هەرێم گۆڕی، بەڵام نەیتوانی سیستەمی حوکمرانی هەرێم بگۆڕێت، سیســـتمی جوت حیزبی وەك خۆی مایەوە، ئەمەش نارەزاییو تورەیی لای بەشێك لە هاوڵاتیان زیاتر کرد .

ب- کۆنترۆڵکردنی دامو دەزگاکان

لەدوای ساڵی ١٩٩٢ وە سەرجەم پۆستو دامو دەزگاکانی حکومەت لەلایەن یەکێتیو پارتیەوە قۆرخ کران بە جۆرێك ئەم دابەشکاریە تا ئاستی بەڕێوەبەرو فەرمانبەرێکی ئاساییش هاتە خوارەوە، تەنانەت دامەزراندنی فەرمانبەران لەدامو دەزگاکانی حکومەتدا بەبێ تەزکیەی حیزبی نەدەکرا، ئەمەش وای کرد سەرجەم دامو دەزگاکانی حکومەت بە حیزبی بکرێو رێگەی خۆش کرد بۆ دانانی کەسی نەشیاو لە شوێنی شیاودا، ئەم شێوازە لە حوکمرانیە دامو دەزگاکانی حکومەتی روبەرووی گەندەڵیو رۆتین کردەوە، تا ئەمرۆش ئەو شێوازە کاریگەری لەسەر سیستمی حوکمرانی هەیەو سەرجەمی بەڕێوەبەرو بەرپرسە باڵاکانی ژێر دەسەلاتی پارتی، پارتینو ئەوانەی ژێر دەسەلاتی یەکێتیش یەکێتین .

ئەمە سەرەرای ئەوەی زۆربەی پۆستە هەستیارو کاریگەرەکانی هەرێمی کوردستان، وەك زۆرێك لە ولاتانی عەرەبی، لەسەر خزمو کەسە نزیکەکان تاپۆکرانو خزم خزمێنە رۆڵی هەبووە لە دیاریکردنو دانانی کەسەکان بۆ پۆستەکان، ئەمەش رێگە خۆشکەرە بۆ بە بنەماڵەیی کردنی سیستمی حوکمرانی لە هەرێم.

ج- پێشلکاری مافەکانی مرۆڤ

سەرەرای هەموو ئەو پێشێلکاریانەی کە لە دوای حوکمرانی کوردیەوە لە ١٩٩٢ وە لە هەرێمی کوردستان کراوە بەتایبەتیش لە شەری ناوخۆو دوو ئیدارەیی، بەڵام لە دوای ساڵی ٢٠٠٣ وەو بەپێی راپۆرتی رێکخراوە نێو دەوڵەتیەکان پێیشێلکاری گەورە بەرامبەر بە مافی مرۆڤ کراوە بەتایبەتیش لە شێوازی دەستگیرکردنو ئەشکەنجەدانی زیندایانو پێشێلکاری بەرامبەر بە رۆژنامەنووسان.

کۆشتنو تیرۆرکردنی رۆژنامەنووسان نارەزایی گەورەی درووستکرد بەتایبەتیش (سۆرانی مامە حەمەو سەردەشت عوسمان) کە هاولاتیان بە پلانی حیزبە باڵادەستەکانیان دەزانیو خۆپیشاندانو نارەزایی گەورەی بەدوای خۆیدا هێنا.

٢- فاكتەرە ئابوریەكان

فاكتەری ئابوریو ناشـــەفافی لە دابەشـــكردنی بودجەداو بردنی بەشێكی زۆری بودجە لـــە لایەن حزیبەكانەوە، هـــۆكاری گەریكەری نارەزایی هاولاَتیانو خۆپیشـــاندانەكان بوو، بەتایبەتیش:

ا- بەفیرۆدانی بودجە

گەر بەوردی لە دابەشـــكردنی بودجە وردبینەوە، زۆر بەئاســـانی بۆماندەردەكەویَت، كە پشـــكی گەورەی بودجەی هەریَمی كوردســـتان، بۆ حیزب بووە نەك فەرمانبەران، لە ساڵی ٢٠٠٤وە تا ســـەرەتای ســـاڵی ٢٠١٠، یەكیَتی نیشتیمانی كوردســـتانو پارتی دیموكراتی كوردستان مانگانە هەریەكەی ٣٥ ملیۆن دۆلاریان بۆخۆیان بردووە.(دیارە بە تەی ئەندامێكی مەكتەبی سیاســـی یەكیَتیو دواتریش سەرۆكی پێشووی پارلەمانی كوردستان پشتراستی كردەوە) واتا بە هەردوو پارتەكە مانگانە ٧٠ ملیۆن دۆلاریان بۆخۆیان بردووە. بەو پێیەش ساڵی ٨٤٠ ملیۆن دۆلاریان بۆخۆیان بردوە، هەروەها، لەساڵی ٢٠٠٤، كەبودجەی هەریَمی كوردســـتان ٢ ملیارو ٣٣٠ ملیۆن دۆلار بووە، یەكیَتیو پارتی لە كۆی بودجەی ئەوســـاڵە، لە٣٦٪ی بودجەكەیان بۆخۆیان بردووە، ئەگەر كۆی ئەو شـــەش ساڵە بخەینەڕوو، واتە لە ســـاڵی ٢٠٠٤ تا ٢٠١٠، یەكیَتیو پارتی ٥ ملیارو ٤٠ ملیۆن دۆلاریان بۆخۆیان بردووە، كە نزیكـــە لە بودجەی هەندیَك لەو لاَتانی دەوروبەر، ســـەرەڕای ئەوەی كۆی بودجەی ســـاڵی ٢٠٠٤و ٢٠٠٥ی هەریَمی كوردستان ٥ ملیارو ٤٥٤ ملیۆن دۆلار بووە.

ب- كۆنترۆڵكردنی بازار

بازارەكانی كوردستان لەلایەن كۆمپانیاكانی سەربە یەكیَتیو پارتیەوە كۆنترۆڵكرابوون، لە ناو حیزبەكانیشـــدا بەرپرسەكان دەستیان خستبوە كاروباری بازارەوەو زۆربەی كۆمپانیاو كارگەكان یان موڵكی بەرپرسانن یاخود پشكی بەرپرسانیان تیَدا هەیە، ئەمەش راستەوخۆ كاریگەری لەســـەر جموجۆڵـــی بازرگانیو پـــرۆژە خزمەتگوزاریەكان كـــردووە بەو پێیەی كۆمپانیایەك پرۆژەكەی بە كوالیَتی خراپو لە كاتی خۆیدا تەواو ناكات، بەڵام لەبەر ئەوەی بەرپرسیَكی حیزبی لە پشتەوەبووە، لێپرسینەوەی لەگەڵ نەكراوە.

ج- گەندەڵی

گەندەڵیو بە فیرۆدانی ســـامانی ولات لە هەریَمی كوردســـتان لە ئاســـتیَكی بەرزدایەو تەنانەت بەرپرسانیش جەخت لە بوونی گەندەڵی دەكەنەوە لە داموو دەزگاكانی حكومەتی هەریَمی كوردســـتاندا، كە حكومەتی هەریَم نەك هەر پلانـــی بۆی نەبووە بەڵكو بەهۆی لێپنەپرســـینەوەو هەوڵنەدان بۆ رووبەرووبونەوەی بـــەردەوام رووی لە زیادبوونكردووە، بە جۆریَك لە ســـاڵی ٢٠١١ بە پێی ئامـــاری ریَكخراوی ســـەفافیەتی نێودەوڵەتی، عیَراق بە

هەرێمی کوردستانیشەوە لەکۆی ١٨٢ دەوڵەت لە پلەی ١٧٥ مین دەوڵەتی جێهاندابووە بۆ گەندەڵی، بەو پێیەش دۆخی گەندەڵی لە هەرێمی کوردســتان لە پارێزگاکانی تری عێراق باشتر نەبووە.

د- بێکاریو هەژاری

لەگــەڵ ئەو بودجە زەبەلاحەی کە ســاڵانە دێتە هەرێمی کوردســتانەوە لە بەغدو ئەو هەموو گومرگو داهاتە زۆرەی لەبەردەســتدایە، بەڵام لە هەرێمی کوردســتان رێژەیەکی زۆری هاوڵاتیان بێکارن، بەتایبەتیش گەنجانو ئەوانەی کە لە زانکۆو پەیمانگاکان دەردەچن. هەرچەنــدە بەرپرســانی هەرێم هاماژە بە رێــژەی (٧٪) دەکەن بۆ بێــکاری لە هەرێمی کوردستان بەڵام ئاسۆس نەجیب وەزیری کاروباری کۆمەلایەتی لە ٢٠١١ رایگەیاند، رێژەی بێکاری (١٥٪) یەو بەپێی وتەی ســەرۆکی مونتەدای ئابوری کوردستانیش، رێژەی بێکاری (١٨٪) یــە، هاوکات رێژەی هەژاری لە هەرێمی کوردســتان دەگاتــە (١٠٪ بۆ ١٢٪)و لە هەندێك پارێزگای عێراقیش زیاتر لە (٥٠٪)ە. بەپێی ناوەندی داهاتی مانگانەی تاکە کەس لە هەرێمی کوردستاندا، رێژەی ١٠٪ زیاتری خەڵکی کوردستان لە ژێر هێلی هەژارییەوەن، کــە تێیدا (٩،٨٪) داهاتی مانگانەیان لە (٦٠ هەزار) دینار کەمترە. رێژەی (٨،٤٪) ناوەندی داهاتی مانگانەی لە (٦٠تاکو ٨٠) هەزار دینارە.

ئەمە لە کاتێکدایە ژمارەی کرێنشینان تەنها لە سنوری پارێزگای هەولێر بە پێی ئاماری (کۆمەڵەی داکۆکیکەران لە مافی کرێنشــینان) گەیشــتۆتە (٢٠ هــەزار) ئەندام ئەوانەی وەکــو کرێچی خۆیان ناونوس کردووە ئەندامن، لەو کۆمەڵەیەداو لە ســلێمانیش نزیکەی (٢٢ هــەزار)ە، هاوکات ژمارەی ئەو خێزانانــەی کە دوان بەیەکەوە لە خانویەکدا دەژین لە هەرێمی کوردستاندا ژمارەیان (١٠٨ هەزارو ٨١٠) خێزانە. ئەوانەی سێ بەیەکەوە دەژین لە خانویەکدا (٢٣٧٤٢) خێزانەو ئەوانەی چوار بەیەکەوە لە خانویەکدا دەژین ژمارەیان (٥ هەزارو ٥٥٠) خێزانە.

٣- نەبوونی عەدالەتی کۆمەڵایەتی

أ- بەهۆی باڵا دەستی حیزبەوەو لە ناو حیزبیشدا کۆمەڵە کەسانێك، هەرێمی کوردستانی دابەشکردووە بەسەر دوو توێژی کۆمەلایەتی، کەمینەیەکی دەوڵەمەند کە دەستیان بەسەر دەسەڵاتو ساماندا گرتووە لەگەل زۆرینەیەکی هەژار کە بەردەوام لەلایەن کەمینە دەست رۆیشتووەکەوە دەچەوسێنرانەوە.

ب- بەرزبوونــەوەی رێژەی بێــکاری بەتایبەت لەناو توێژی گەنجــانو دەرچوانی زانکۆو پەیمانــگاکان، وە بلاوبوونــەوەی هەژاری، ئەمەش کاریگەری لەســەر دۆخی کۆمەڵایەتی هەرێمی کوردستان درووستکردووە.

ج- نەبوونی عەدالەتی کۆمەڵایەتی لە دابەشــکردنی ســامانو پۆســتو هەوڵنەدان بۆ چاکسازی لە بواری ئابوریدا.

٤- فاکتەری مێدیاو تەکنەلۆجی

لە دوای ســاڵی ٢٠٠٣و روخانی رژێمی بەعسەوە، هەرێمی کوردستان بەتەواوی بەرووی مێدیاو تەکنەلۆجیادا کرایەوەو رووداوەکانی جیهان کاریگەری راستەوخۆیان لەسەر هاولاتیانی کوردستان جێدەهێشت، بەتایبەتیش لە بواری ئینتەرنێتو کەنالە ئاسمانیەکان، بە تایبەتی تریش تۆرە کۆمەلایەتیەکان بەو پێیەی تۆرە کۆمەلایەتیەکان هیچ سانســۆرێکیان لەسەر نەبوو بۆیە هاولاتیان رەخنەو گلەیی‌و گازەندەکانیان لەوێوە بلاودەکردووەو تا نارەزاییەکی گشتی درووستکرد .

هەواڵنامەی کتێب

دووەم/ خۆپیشاندانو نارەزاییەکان

لەسەروبەندی شۆڕشی ولاتانی عەرەبیو ئەو نارەزایانەی کە هاولاتیانی ناوچەکە هەیان بوو لە دەسەلاتی سیاسـیان، بەتەواوی کاریگەری لەسەر هەرێمی کوردستان جێهێشتبوو، رۆژانە هاولاتیانی کوردستان نارەزاییو خۆپیشاندانیان دەکرد بۆ کەمی خزمەتگوزاریو ئاوو کارەبـاو چەندین بواری دیکە خۆ ئەگەر تەنها مانگی ١ی ٢٠١١ وەرگرین یەك واتا مانگی پێش ١٧ی شوبات زیاتر لە ٤٠ خۆپیشاندانو نارەزایی لە شارەکانی کوردستاندا کراوە.

خۆپیشاندانەکانی مانگی کانوونی دووەم:

٢٠١١/١/١

خورمال: دژی ئیمزاکردنی یاسای خۆپیشاندان لەلایەن سەرۆکی هەرێمەوە، خۆپیشاندانێکی بێ مۆلەت رێکخرا لە ناحیەی خۆرمال رێکخرا، یاسـای ژمارە (١١) ی سالی ٢٠١٠ی یاسای رێکخسـتنی خۆپیشاندان کە لە (١٧) مادە پێکهاتووەو لە رۆژی ٢٠١٠/١١/٣ لە پەرلەمانی کوردستان پەسەندکراو لە ٢٠١٠/١٢/١٢ لەلایەن سەرۆکی هەرێمی کوردستانەووە واژووی لەسەر کرا، ئەم یاسایە زۆرترین نارەزایی شەقامی لێکەوتەوە بەتایبەتیش لەسەر مۆلەت وەرگرتن بۆ خۆپیشاندان، مادەی سێەم کە لە برگەی دووەمیدا هاتووە: نابێت خۆپیشاندان بکرێت، هەتا داوایەك پێشکەش بە وەزیر یان سەرۆکی یەکەی کارگێری نەکرێو رەزامەندی نوسراو بەدەست نەهێندرێت.

(بڕوانە وێنەی ژمارە ١)

هەوالنامەی دیێلی

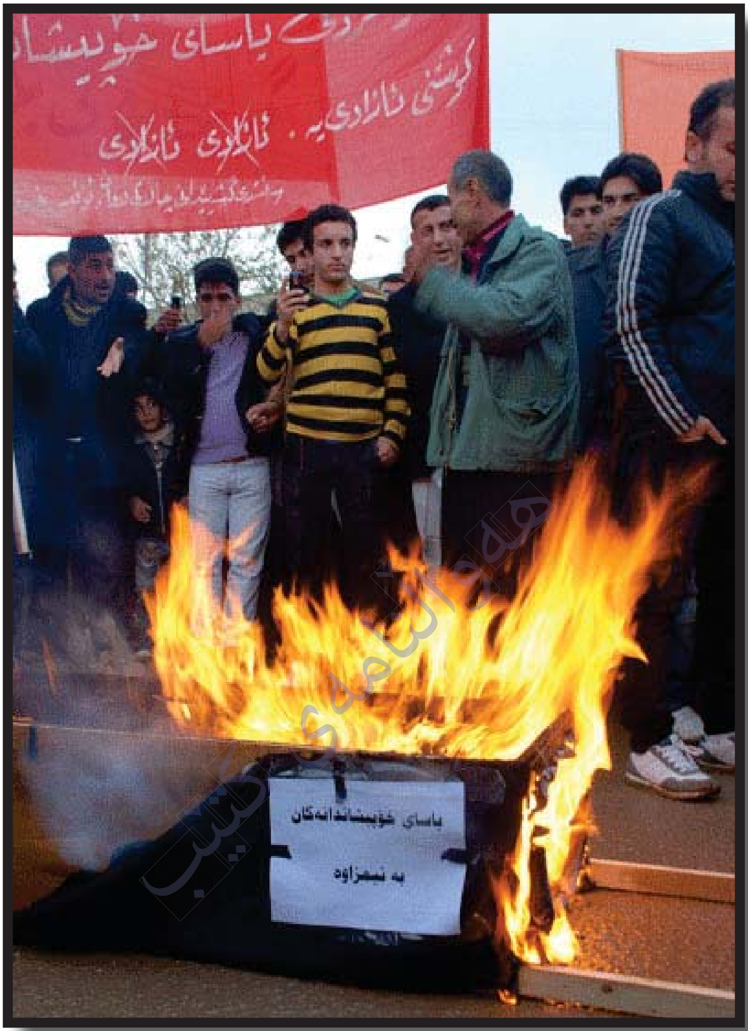

وێنەی ژمارە ١

٢٠١١/١/٤

عەربەت: لەدژی ئیمزاکردنی یاسای خۆپیشاندان لەلایەن سەرۆکی هەرێمەوە، خۆپیشاندانێکی بێ مۆڵەت بەڕێوەچو

هەولێر: هاوڵاتیانی شاری هەولێر لە خۆپیشاندانێکی جەماوەریدا، ئیدانەی ئیمزاکردنی یاسای خۆپیشاندانیان کرد

٢٠١١/١/٥

هەولێر: دژی سوکایەتیکردن بە ژمارەیەك چالاکوانی بواری ژنان، ئەمڕۆ لەهەولێر خۆپیشاندانێك دەکرێت.

دهۆك: گەنجێن دهۆکێ ل دژی وەزارەتا رۆشەنبیری یا حکومەتا هەرێمێ خۆنیشاندانەکێ ساز دکەن.

دەربەندیخان: خۆپیشـــاندانێك بۆ پشتگیری کردن لەنوســەرانو روناکبیران رێکخرا، کە سکاڵایان لەسەر تۆمار کرابو.

٢٠١١/١/٦

پێنجوێن: بەبەشداری سەرجەم چینو توێژەکان، خۆپیشاندان لەدژی یاسای خۆپیشاندان ئەنجامدرا.

سلێمانی: تەقە لە قوتابیانی بەشــەناوخۆییەکانی قلیاسان کرا، کە بۆ داواکارییەکانیان شەقامی سلێمانی – دوکانیان داخستبو.

٢٠١١/١/٧

تەقتەق: دژی ئیمزاکردنی یاســای رێکخستنی خۆپیشاندان، بەبەشداری سەدان هاوڵاتی خۆپیشاندانێکی جەماوەری لە تەق تەق بەرێوەچو.

٢٠١١/١/٨

هەولێــر: کەســوکاری شــەهیدانی چەمچەمــاڵ خۆپیشــاندانیان کرد، بــۆ داواکردنی مافەکانیان.

دهۆك: ژ لایێ لاوێن دهوکێ خرڤەبونەك هاتە ئەنجام دانو خۆنیشــاندان هاتە سازکرن دژا وەزارەتا رەوشەنبیری.

٢٠١١/١/١٠

چۆمان: دژی یاسای خۆپیشاندان، خەڵکی باڵەکایەتی خۆپیشاندانیانکرد.

٢٠١١/١/١٣

کەلار: خوێندکارانی ئامادەیی گەرمیان دژ بە سیســتەمی نوێی خوێندن خۆپیشاندانیان ئەنجامدا.

٢٠١١/١/١٥

ســلێمانی: خوێندکارانــی ئامادەییەکانی ســلێمانی خۆپیشــاندانێکیان دژی بڕیارێکی وەزارەتی پــەروەردە ئەنجامدا، بڕیارەکەی وەزارەتی پــەروەردە، کە بڕیاریدابو ٢٥ نمرەی قۆناغی (١٢)ی ئامادەیی لەســەر پۆلەکانی (١٠و ١١) ئەژمــار بکرێت، ئەمەش ناڕەزایی بەرفروانی خوێندکارانــی لێکەوتەوەو وەك لە خۆپیشــاندانەکانیش ئاماژەیان پێکرد، ئەو بڕیارە ڕەتدەکەنەوە کە بەناوی سیستەمی سویدیەوە بەسەریاندا سەپێنراوەو یەکێکیش لە دروشمەکانیان (سیستەممان سویدیە، ژیانمان ئەفریقیە).٢٠١١/١/١٧

ســلێمانی: دژی بڕیارێکی وەزارەتی پەروەردە، جارێکی تر خوێندکارانی ئامادەیی شاری سلێمانی خۆپیشاندانیان سازکرد.

هەڵەبجــە: خوێندکارانی خوێندنــگا ئامادەییەکانی شــاری هەڵەبجە خۆپیشــاندانیان ئەنجامدا.

پردێ: بەهۆی کەمی کارەبا، دانیشتوانی ناحیەکە خۆپیشاندانیان ڕێکخست.

٢٠١١/١/١٨

سلێمانی: خۆپیشاندانی خوێندکارانی (١٠)ی ئامادەیی لە سلێمانی بەردەوامی هەیە.

٢٠١١/١/٢٠

کۆیە: دژی بڕیارێکی وەزارەتی پەروەردە خوێندکارانی ناحیەی ئاشتی خۆپیشاندانێکیان ئەنجامدا.

کەلار: لەخۆپیشاندانی خوێندکاراندا، دژی بڕیارێکی پەروەردە، پێکدادانو توندوتیژی لە نێوان خۆپیشاندەران هێزەکانی پۆلیس ڕویدا.

دەربەندیخان: قوتابیانی ئامادەییەکانی دەربەندیخان خۆپیشاندانێکیان دژی یاسای تاقیکرنەوەکانو کەموکورتییەکانی قوتابخانەکان سازدا.

٢٠١١/١/٢٢

چۆمان: خوێندکارانی ئامادەیی بە دروشمی «سیستەممان سویدیە، تواناى گۆڕانیان نیە» دژی بڕیارێکی وەزارەتی پەروەردە وەستانەوە

٢٠١١/١/٢٣

سلێمانی: خۆپیشاندانی خوێندکارانی ئامادەییەکانی سلێمانی دژی بڕیارێکی وەزارەتی پەروەردە، بەردەوامی هەیە

سلێمانی: وەك نارەزاییەك لەبەرامبەر نەبونی کارەبا، خوێندکارانی بەشە ناوخۆییەکانی گەڕەکی مەجیدبەگ خۆپیشاندانیان ساز کرد

سۆران: لەبەرامبەر بێسەروشوێنبونی مامۆستایەك لە قوتابخانەکەیان، مامۆستایانی قوتابخانەی گۆڤەندی بنەڕەتی خۆپیشاندانێکیان سازکرد

٢٠١١/١/٢٤

هەولێر: بەهۆی دابین نەکردنی بەشە ناوخۆیی، خوێندکارانی کەمپی مەخمور لە زانکۆی سەلاحەدین خۆپێشاندانێکیان ئەنجامدا

سۆران: خوێندکارانی بەشە ناوخۆییەکانی کچانو کوڕان خۆپیشاندانێکیان ئەنجامدا

سلێمانی: بەهۆی نەبونی خزمەتگوزاریی، ئاوارەکانی کەمپی ٢ی مەعەسکەر سەلام خۆپیشاندانیان کرد.

٢٠١١/١/٢٥

سلێمانی: خوێندکارانی ئامادەییەکانی سلێمانی بەردەوامن لەخۆپیشاندانو ئیدانەی بڕیارەکەی وەزارەتی پەروەردە دەکەن

سلێمانی: گروپی (٤٠٠) خۆپیشاندانیان سازکرد، دژی تەواونەکردنی نەخۆشخانە ٤٠٠ قەرەوێلەییەکە.

٢٠١١/١/٢٦

قەڵادزێ: دژی بڕیارەکەی وەزارەتی پەروەردە، خوێندکارانی ئامادەییەکانی دەڤەری پشدەر خۆپیشاندانیان ئەنجامدا

ئاغجەلەر: لەخۆپیشاندانێکدا دانیشتوانی ژمارەیەك گوندی ئاغجەلەر ماوەی چەند سەعاتێك ڕێگای سەرەکی ئاغجەلەر - تەقتەقیان داخست.

٢٠١١/١/٢٧

هەولێر: قوتابیانی ئامادەییەکانی شاری هەولێر خۆپیشاندان ئەنجامدەدەن

٢٠١١/١/٢٩

سلێمانی: خوێندکارانی پۆلی (١٢)ی ئامادەیی خۆپیشاندانێکیان ئەنجامدا

چواقوڕنە: دژی بڕیارێکی وەزارەتی پەروەردە خوێندکارانی ئامادەییەکان خۆپیشاندانێکیان سازکرد

٢٠١١/١/٣٠

سەیدسادق: دژی بڕیارەکەی وەزارەتی پەروەردە، خوێندکارانی ئامادەیی خۆپیشاندانێکیان سازکرد

تەقتەق: لە کاتی خۆپیشاندانی خوێندکاران، هێزەکانی ئاسایش ٣ خوێندکاریان دەستگیرکرد

هەولێر: لەخۆپیشاندانێکدا خوێندکارە یەکەمەکان داوای سودمەندبون لە پرۆژەی تواناسازی دەکەن

٢٠١١/١/٣٠

ڕانیە: خوێندکارانی ئامادەییەکانی ڕانیە دژی بڕیارەکەی پەروەردە خۆپیشاندانیان کرد.[١]

هەواڵنامەی کتێب

[١] دەشتی سالار، هەرێم مانگێك لەخۆپیشاندانو ناڕەزایی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٩
http://www.sbeiy.com/ku/Inter_Report_Detail.aspx?id=542&cat=1&title=1

سێیەم/ بەیاننامە ٧ خاڵیەکەی بزووتنەوەی گۆڕان

سەرەرای ئەو کێشەو قەیرانە ناوخۆییانەی هەرێمی کوردستان، نارەزایی‌و تورەی زۆری هاولاتیان لە ناعەدالەتی کۆمەلایەتی‌و گەندەڵی‌و کەمی خزمەتگوزاری، دۆخێکی چەق بەستووی سیاسیش لە هەرێمی کوردستاندا هەبوو بەوەی سیستمی سیاسی‌و حەکمرانی لەلایەن هەردوو حیزبی بالادەستی (یەکێتی‌و پارتی) یەوە بەرێوەدەبرا، هەرچەندە لە هەڵبژاردنی ٢٠٠٩/٧/٢٥ بەجۆرێك لە جۆرەکان هێزی دیکەو ئۆپۆزسیۆنی کارا لەدایك بوو هاوکات نەخشەی سیاسی هێزەکان گۆرا، بەلام هیچ گۆرانکاریەك لە سیستمی حوکمرانی هەرێمی کوردستاندا رووی نەدا.

لەگەڵ هەموو ئەو دۆخە پڕ لە کێشەو قەیرانانەی ناوخۆدا، هاولاتیانی تونس‌و میسر بە خۆپیشاندان‌و نارەزایی توانیان رژێمەکانیان بروخێنن‌و شۆڕشەکانیش وردە وردە دەگەیشتە ولاتانی دیکە، ئەم هۆکارانە رێگە خۆشکەر بوون بۆ دەرکردنی بەیاننامەیەکی توند لەلایەن بزووتنەوەی گۆرانەوە لە ٢٩ی کانونی دووەمی ٢٠١١، لە بەیاننامەکەدا بەروونی داوای گۆرینی دەسەلاتی سیاسی‌و هەڵوەشاندنەوەی حکومەت‌و پەرلەمان دەکات، لە بەشێکی بەیاننامەکەدا هاتووە (ئێمە لە بزوتنەوەی گۆڕان چەندین جار بە گوتاری نوسراوو زارەکی، چەندین جار لە رێگەی فراکسیۆنەکانمانەوە لە کوردستان‌و بەغدا، دەسەلاتدارانی هەردوو حیزبی فەرمانڕەوامان لە مەترسی‌و پەرەسەندنی ئەم دۆخە ئاگادار کردۆتەوە، بەلام جار لە دوای جار رووبەڕوی خەمساردیی زیاترو بێباکیی زیاتر بوینەتەوە. بۆیە ئێستا کاتی ئەوە هاتووە بزوتنەکەمان بە راشکاوی‌و بە ئاگاداری ئێوە ئەم داواکاریانە پێشکەش بە دەسەلاتداران‌و هەموو هێزە سیاسیەکانی کوردستان بکات وەك رێگەچارەیەکی راستەقینە بۆ کۆتاییهێنان بەم سیستەمە حیزبسالاریەو دامەزراندنی سەرەتایەکی تازەی حوکمڕانی کە جێی رەزامەندی ئێوەو شانازی هەموان بێت:

١- مەنعی سەرکردایەتی پارتی‌و یەکێتی لە هەمو جۆرە دەستێوەردانێ لە کاروباری: حکومەت‌و دائیرەکانی، پارلەمان، دادگا، ئاسایش، پێشمەرگە.

٢- مەنعی دامەزراوەکانی ئاسایش، زانیاری‌و پاراستن‌و پێشمەرگە لە هەمو جۆرە دەستێوەردانێ لە کاری سیاسی خەڵك‌و چالاکیە جەماوەریەکان، گۆڕینی بەڕێوەبەرەکانی ئەم دەزگایانە بە کەسانی بێلایەنی پیشەیی.

٣- هەڵوەشاندنەوەی حکومەتە حیزبیەکەی ئیستای یەکێتی‌و پارتی‌و پێکهێنانی حکومەتێکی ئینتیقالی تەکنۆکراتی بێلایەن.

٤- هەڵوەشاندنەوەی ئەم پارلەمانەی ئێستا.

٥- ئامادەکردنی زەمینەی هەڵبژاردنێکی نەزیهی بێ تەزویر بۆ پارلەمانی کوردستان کە لە٣ مانگ تێ نەپەڕێ.

٦- گێڕانــەوەی موڵــكو ماڵــی داگیركــراوی حكومەتو خەڵــك لە لایــەن حیزبەكانو كاربەدەستەكانیەوە.

٧- كێشــانەوەی رەشنوسی دەستوری هەرێمو هەمو ئەو یاســایانەی پەیوەندیدارن بە سیستەمی حوكمڕانی وڵاتەوەو حەواڵەكردنیان بۆ پارلەمانی داهاتو.

(بڕوانە پاشكۆی ژمارە ١ بەیاننامەكەی بزووتنەوەی گۆڕان)

ئەم بەیاننامەیە لەســەر ئاســتی ســەرۆكایەتی هەرێمی كوردســتانو حیزبو لایەنە سیاســیەكانەوە رووبەرووی وەڵامی توند بۆوە، بەلام لەلایەن بەشــێكی زۆری شــەقامی كوردیەوە پێشوازی كراو گفتوگۆو راگۆڕینەوەی زۆری درووستكرد.

لەیەكەم كاردانەوەدا ســەرۆكایەتی هەرێمی كوردســتان وەڵامێكی هەرەشــە ئامێزی بەیاننامەكەی بزووتنەوەی گۆڕانی دایەوەو رایگەیاند: لە هیچ لایەكی قبوڵناكەین رەوشی هەرێمو ژیانــی خەڵكەكەی تێكبدات، هاوكات بەیاننامەكەی بە پیلانێك بۆ لەدەســتدانی دەســتكەوتەكان هەرێمی كوردســتان دایەقەڵەم، لە رونكردەوەكەدا كە راســتەوخۆ دوای بەیاننامەكەی بزووتنەوەی گۆڕان بڵاویكردەوە لە شەوی ٢٠١١/١/٢٩ بڵاویكردووەو دەقی روونكردنەوەكە بەم جۆرەیە:

رونكردنەوەیەك لەسەرۆكایەتی هەرێمی كوردستانەوە

گۆڕان لە رێگەی (knn) ەوە بە شێوەیەكی نایاسایی داوای گۆڕانی پەرلەمانو حكومەتی كوردستانو هەموو وەزعەكە دەكات. هەر گۆڕانكارییەكیش لەوەزعی هەرێمی كوردستاندا بكرێت، دەبێت لە رێگای سندوقی دەنگدانەوە بێت، نەك بە شێوەی نا دەستوریو نا قانونی. ئەم وەزعــەی هەرێم ئەنجامی هەڵبژاردنێكی ئازاد بووەو هــەر گۆڕانكاریەكیش بێت لە رێگای سندوقی دەنگدانەوە دەبێت.

لەهیچ لاییەنێكیش قبوڵ ناكرێت رەوشــی هەرێــمو ژیانی خەڵكەكەی تێكبدات. داوا لە هەموو جەماوەری كوردســتانو لایەنگرانو ئەندامانی هەموو حزبو لایەنە سیاســیەكانی كوردســتان دەكەین كە ورياو ئاگاداری ئەم پیلانە بن كە بەمەبەســتی لە دەســتچوونی هەموو ئەو دەســكەوتانەیە كە بە خوێنی شــەهیدان بەدەستهاتوون. بە زووترین كاتیش وەڵامی ئەو بانگەوازە تێكدەرانەیە دەدرێتەوە)

لەلایەن خۆشیانەوە یەكێتی نیشــتیمانی كوردستانو پارتی دیموكراتی كوردستان وەك دوو هێزی حوكمران لە هەرێمی كوردســتان كە تەواوی پۆستە گرنگەكان لە سەرۆكایەتی حكومەتو پارلەمانو كومرانی كوردســتانیان لەدەستدابوو، لەبەیاننامەیەكدا كە بەتوندی بەیاننامەكــەی بزووتنــەوەی گۆڕانیــان رەتكردەوەو بــە بەیاننامەیەكی نا بەرپرســانەو ئاژاوەگێری ناویانبردوو راشــیانگەیاند: هەر رووداوێكی گــەورەو بچوك رووبدات یەكێتیو پارتی راستەوخۆ سەرانی گۆڕان بە بەرپرسیار دەزانن‌و رووبەڕووی سزای یاسایی ئاشكرایان دەكەنەوە، لە ناوەرۆكی بەیاننامەكەدا كە لە شــەوی ٢٠١١/١/٢٩ بڵاویانكردۆتەوە هاتووە

(هەردوو مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستانو یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، رایدەگەیەنین کەوا:
یەکەم: سەرانی گۆڕان، بە تاقی تەنها، ئۆباڵی ئەم بەیاننامەیەو ئەم هەڵوێستە سیاسییەی دژایەتی شەرعیەتی پەرلەمانو حکومەتی کوردستان، تەحەمول دەکەن، هیچ لایەنێکی تر، لە هێزە کوردستانیەکان، لەگەڵیاندا نین.
دووەم: یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانو پارتی دیموکراتی کوردستان، رایدەگەیەنین کەوا، بەتەواوی تواناامان، توانای فراکسیۆنەکەمان لە پەرلەمان، تواناامان لە حکومەتی کوردستان، توانای حزبی، جەماوەری، سیاسیو پەیوەندی نێونەتەوەییمان، دژی هەموو پیلانێکی ئاژاوەگێڕی دەوەستینو رێگە نادەین هێزێکی کودەتاچی، دۆخی ئارامی بازاڕو کاسبی خەڵك، گوزەرانی خەڵك، ئاسودەیی خەڵك، خۆشبەختی خەڵك.. لەسایەی ئەزمونی دیموکراسیو ئازادیو ئاسایشی کوردستان تێکبدەن.
سێهەم: بەرپرسیارێتی هەموو رووداوێکی گەورەو بچوکی کوردستان، لەناو خەڵك، لەناو دامودەزگاکان، بارەگاکان، بانکەکان، میوانو دۆستانی کوردستان، هەر رووداوێك، راستەوخۆ، یان ناڕاستەوخۆ، رووبدات، یەکێتیو پارتی، راستەوخۆ، سەرانی گۆڕان بە بەرپرسیار دەزانینو رووبەڕووی سزای یاسایی ئاشکرایان دەکەین).
(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٢ بەیاننامەکەی یەکێتی نیشتیمانی کوردستانو پارتی دیموکراتی کوردستان)

هەرچەندە لە هەرێمی کوردستان سێ هێزی ئۆپۆزسیۆن بوونیان هەبوو بەڵام بەیاننامەکەی بزووتنەوەی گۆڕان تەنها تەعبیر بوو لە روانینی بزووتنەوەی گۆڕان بۆ دۆخەکەو هەرزوو یەکگرتووی ئیسلامی کوردستانو کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان، بێ ئاگایی خۆیان لە بەیاننامەکە دەربڕی، هاوکات رۆژی دواتر واتا ٢٠١١/١/٣٠ جگە لە بزووتنەوەی گۆڕان ١٩ حیزبی کوردستانی دوای کۆبوونەوەیان راگەیەنراوێکیان دەرکردو لە راگەیاندنێکدا تەئکید لەوە دەکەنەوە کێشەو گەندەڵیو کەموکورتی لە هەرێمی کوردستاندا واقیعەو خوازیارن سەرجەم لایەنەکان هەوڵی چارەسەرکردنی بدەن، بەڵام هەموو شێوازێك لە هەر لایەکەوە بێت رەتی دەکەینەوە کە ببێتە هۆی تێکدانی باری ئاسایشو هێمنیو بەیەکەوە ژیانی ئاشتی خوازانەی نێوان هێزو لایەنو سەرجەم پێکهاتەکانی گەلی کوردستان .

لە بەیاننامەی ١٩ حیزبەکەدا هاتووە:
١- ئێمە وەك حزبو لایەنەکان دووبارەی دەکەینەوە کە هەر هەولێك بۆ چاکسازیو گۆرانکاری دەبێت لە چوارچێوەی پرۆسەو شەرعیەتی سیاسیو یاسایی بێت،و پارێزگاری لەو دامو دەزگایانەش بێت کە دەرئەنجامی هەلبژاردنو ئیرادەی دەنگدەرانی کوردستانە. وە هەموو شێوازێك لە هەر لایەکەوە بێت رەتی دەکەینەوە کە ببێتە هۆی تێکدانی

باری ئاسـایش‌و هێمنی‌و بەیەکەوە ژیانی ئاشـتی خوازانەی نێوان هێزو لایەن‌و سەرجەم پێکهاتەکانی گەلی کوردستان .

٢- جەخت دەکەینەوە لەسـەر بایەخی نەتەوەیی‌و سیاسی‌و نیشتمانی‌و کارو تێکۆشانی هاوبەش لە پێناو پاراستنی دەسـتکەوتە نەتەوەیەکان‌و مەسەلە چارەنووس سازەکان‌و بە دی هێنانی ئەرك‌و ئامانجە نیشتمانیە بەدیهێنراوەکان.

٣- جەخت دەکینەوە لەسەر بایەخی سیاسی‌و نەتەوەیی بوونی موعارزەی یاسایی‌و ئاشتی خـوازو پەرلەمانی لە هەرێمـداو دانانی بەیەکێ لە دیـاردە پۆزەتیڤەکانی ئەم قۆناغەی هەرێمی کوردستان .

٤- .بوونی کەم‌و کورتی‌و کێشـەو گەندەلی‌و ناتـەواوی لە بارو دۆخی هەرێمدا واقیعەو خوازیاری ئەوەین کە حکومەت‌و معارزەو کۆمەلگای مەدەنی‌و سەرجەم هێزەکان هەریەکەو لە پێگەی خۆیەوە بەشـدار بێت لە بەرەو پێش بردنی رەوتی چاکسـازی‌و کەم کردنەوەی کەم‌و کورتیەکان‌و باشتر کردنی ئاستی ژیانی هاولاتیانی هەرێم‌و پەرەپێدان بە ئەزموونە حکومرانی‌و دیموکراسیەکەی.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٣ راگەیەنراوی ١٩ حیزبی کوردستانی)

بەدەر لەوەی لەچوارچێوەی (١٩) حیزب‌و لایەندا، بەشـداریان لـە کۆبونەوەیەکدا کردو هەڵوێستی جەمعیان راگەیاند، هەردو لایەنەکەی دیکەی ئۆپۆزسیۆنی هەرێمی کوردستانیش هەر یەکەو بە راگەیەندراوێکی تایبەت هەڵوێستی خۆیان لەسەر بەیاننامەکەی بزوتنەوەی گۆڕان راگەیاند.

کۆمەڵی ئیسـلامی کوردسـتان لە بەیاننامەیەکدا رۆژی (٢٠١١/١/٣٠) رایانگەیاند کە بەپەرۆشـەوە چاوەڕوانی راماڵینی ئەو رژێمـە دیکتاتۆرانە دەکەن لەناوچەکەداو ئاماژەیان بەوەدابو، کە هەر چەندە روداوەکانی جیهان پێکەوە بەستراون‌و لەسەر یەکتری کاریگەرییان هەیە، بەلام سەبارەت بە بارودۆخی ئەمڕۆی کوردستان بێگومان ئێمە چەندین جارو لەبۆنە جیاجیاکانـدا رەخنەمان لەو نا عەدالەتی‌و گەندەڵیە گرتـوە کە بونەتە دیاردەو جەماوەری گەلەکەمانی بێزار کردوە.

لەبەشـێکی دیکەی بەیاننامەکەیدا کۆمەڵی ئیسـلامی رایگەیاندبو کە: «سەبارەت بەو داواکارییەی بزوتنەوەی گۆڕان، کەهەڵوێسـتو پشـتیوانی لایەنە سیاسیەکان داوا دەکات، لەسەر ئەو خالانەی کە بلاویان کردوەتەوە، بێگومان هەڵوێستێکی وەها پێش بلاوکردنەوەی پێویستی بەراگۆڕینەوەو گفتوگۆو قسە لەسەر کردنی لایەنەکانی ئۆپۆزسیۆن دەکرد».

هەرچی یەکگرتوی ئیسـلامی کوردستانە، لە بەیاننامەیەکدا رایگەیاند: کە یەکگرتو لە قۆناغە جۆراوجۆرەکانی خەباتی سیاسی خۆیدا هەوڵیداوە بە رەخنەگرتن لە کەموکورتی‌و کێشەکانی هەرێم‌و دواتریش هەڵبژاردنی ریزی موعارِزە رۆڵی چاکسازی‌و راستکردنەوەی خۆی بگێڕێت‌و پەنجە بخاتە سـەر ئەو کێشەو کەم‌و کورتیانەی کە ئەگەر بێت‌و چارەسەر نەکرێت گیرو گرفت بۆ کۆی ژیانی سیاسـی‌و ئابوری‌و کۆمەلایەتی لە هەرێمی کوردستان

دروست دەکەن.

یەکگرتو تەئکیدی لەسەر ڕێبازی ڕەخنە گرتن‌و موعارەزەبون‌و بەهێزکردنی ڕەوتی ئیسلاحخوازی‌و باوەڕبونمان بەوەی هەرێم پێویستی بە چاکسازیەکی هەمەلایەنە هەیە: «بەلام لەهەمان کاتدا باوەڕی خۆمان بە بەشێ لەنەگۆڕە سیاسی‌و نەتەوەییەکانی خۆمان دوپاتدەکەینەوە، لەوانەش پارێزگاریکردن‌و گەشەدان بە ئەزمونی هەرێمی کوردستان‌و کارکردن لە چوارچێوەی یاساو شەرعیەتی سیاسی‌و یاسایی هەرێم‌و بەهێزکردنی پێگەی خەباتی نیشتیمانی گەلی کوردستان».

(١٢) ڕێکخراوی ناحکومی لە سلێمانی، دوا بەدوای بەیاننامەکەو کاردانەوەی حیزبو لایەنە سیاسی‌و فەرمیەکان بەیاننامەیەکیان بلاوکردەوەو دەستپێشخەری دروستکردنی گروپێکیانکرد بۆ هێنانەدی کەشێکی ئارام‌و دور لە توندوتیژی، بۆ ئەم مەبەستەش بڕیاریاندا سەردانی هەمو پارتە سیاسیەکان بکەن.

ڕێکخراوەکان لە بەیاننامەیەکدا بەپێویستیانزانی چاکسازی ڕاستەقینە لە سیستمی سیاسیدا بکرێتە ئەولەویاتی دەسەلاتی سیاسی هەرێمی کوردستان و... دەبێت دەستێوەردانی حیزبی لە کاروباری پەرلەمانی‌و حکومی نەهێلرێت، هاوکات ئاماژەیان بەوەدا: کاتی ئەوە هاتوە کە گفتوگۆ جدی لە نێوان هەمو هێزە سیاسیەکاندا بکرێت لەسەر بنەمای ڕێزگرتن لە ڕای یەکتر نەك پەراوێزخستن.

لەبەرامبەردا (١٠) ڕێکخراوی سنوری هەولێر کەمپینێکیان ڕاگەیاندو لە بەیاننامەیەکدا ئاماژەیان بەوە کردبو کە «ئێمە پێمانوایە ئەو هەولانەی گۆڕان مەرام‌و مەبەستی شاراوەی لە پالەو دەیانەوێ لەو ڕێگایەوە خەونی چەندین سالەی دوژمنان بکەنە واقیع. بۆیە ئێمە وەك ڕێکخراوەکان لاوان‌و کۆمەلگای مەدەنی هەمیشە هەلوێستی نەگۆڕمان دەبێ سەبارەت بە داخوازییەکانی خەلك، بەتایبەتی توێژی لاوان، بۆیە پێمانوایە تەنیا لە ڕێگا دیالۆگو زمانی لە یەکتر گەیشتن لەسایەی ئارامی‌و ئاسایشدا خواستەکانمان بەدی بهێنین».[٢]

---

[٢] بەیاننامەکەی (١/٢٩) ی گۆڕان چی بەدوای خۆیدا هێنا، سایتی سبەی/ ٢٠١٢/١/٢٨/
http://www.sbeiy.com/Detail.aspx?id=3297&LinkID=14

بەشی دووەم
هۆکارە دەرەکیەکان

- یەکەم/ بەهاری عەرەبی
- دووەم/ شۆرشی تونس ٢٠١١
- سێیەم/ شۆڕشی میسر (٢٥ی یەنایەر)
- چوارەم/ سیما هاوبەشەکانی هەرێمی

کوردستانو وڵاتانی بەهاری عەرەبیدا

یەکەم/ بەهاری عەرەبی

شـــۆرشو خۆپیشـــاندانەکانی ولاَتانی عەرەبی کە بە (بەهاری عەرەبـــی) نابراو زۆرێك لە ولاتانی عەرەبی گرتەوە، کاریگەری زۆری لەســـەر ئەو ولاَتانە هەبوو کە شـــێوازو فۆرمی سیســـتمی بەڕێوەبردنیان هاوشـــێوەی ولاَتانی عەرەبی بوو، هەرێمی کوردســـتانیش کە لەســـەروبەندی بەهاری عەرەبیدا لەلایەن دوو هێزی بالادەســـتەوە حوکمدەکراو سەرجەم جومگەکانی حوکمرانیان کۆنترۆڵکردبوو، بۆیە لێرەدا هەوڵ دەدەین هۆکارو ئەنجامەکانی سەرهەڵدانی شۆرشو خۆپیشاندانەکانی ولاتانی عەرەبی بخەینە روو لەگەڵ بەراوردکردنی بە دۆخی سیاسیو ئابوری وکۆمەلاَیەتی هەرێمی کوردستان.

سیســـتمی سیاســـی لە ولاَتانی عەرەبیدا بەگشـــتی مۆدێلێکی چەقبەستووی دواکەوتوو بووە، کەمترین بواری بۆ کرانەوەی دیموکراســـیو ئازادییەکان نەهێشتبووەوە کە مەرجی بنەڕەتین بۆ بنیاتنانی دەوڵەتێکی مەدەنی دیموکراســـی بەشێوەیەك زامنی گەشەپێدانی ئابووریو کۆمەلاَیەتی بێت، سەرەڕای جەورو ستەمی دیکتاتۆریو دەسەلاَتی رەگەزپەرستی رژێمەکان، گەلانی ناوچەکە بەدەســـت چەندین کێشـــەو قەیرانی قووڵـــەوە گیرۆدەبوون، لەســـەرووی هەموویانەوە پێشـــێلکاری بەردەوامی مافەکانی مرۆڤو بەرزبوونەوەی رێژەی هەژاریو نەخوێندەواریو کێشە کۆمەلاَیەتییەکان).

دەرەنجامـــی کەڵەکەبوونی قەیرانەکان لەناو فـــەزای فراوانی ناعەدالەتی کۆمەلاَیەتیو گەندەڵییەکانـــی دەســـەلاَتدا نارەزایەتی چینـــە فراوانەکانی گەل تادەهـــات زیاتر دەبوو. ئەگەرچی لە زۆربەی سیستمە سیاسییە عەرەبییەکاندا هێزی ئۆپۆزیسیۆن وەك دیاردەیەکی سرووشتی زادەی ناکۆکیو ململانێ کۆمەلاَیەتیو سیاسییەکان شوێنی نەدەبووەوە، بەلاَم ئەمە هەرگیز بەمانای ئەوە نەدەهات کە ئەو سیستمە سیاسییانەو رژێمە دەسەلاَتدارەکانیان لـــە دڵنیاییو ســـەقامگیریدا دەژیان. بێئومێدی خەڵك لە گەمـــەی هەڵبژاردنەکانو بەڵێنە بەردەوامەکانی دەســـەلاَتداران بۆ چاکسازی سیاسیو باشـــترکردنی گوزەرانی خەڵك، رۆژ لەدوای رۆژ حاڵەتی پەنگخواردنـــەوەی نارەزایەتییەکانی چڕترەدەکردەوە، وەك گڕکانێك کە لەدیمەندا ساردو بێجووڵە بێتە پێش چاو بەلاَم بەهۆی زیادبوونی پاڵەپەستۆی ناوەکییەوە مەســـەلەی هەڵچوونی تەنیا پەیوەندی بە کاتەوە دەبێت کە لە ئەگەری دەســـتەبەربوونی فاکتەرە دەرەکییە یارمەتیدەرەکاندا سەعاتی سفری تەقینەوە بێ گومان دەستپێدەکات.

١- بەهاری عەرەبیو سیستمی کۆماری

پۆلێنکردنێکی گشتی دوڵەتە عەرەبییەکان لەرووی سیستمی حوکمڕانیو شێوازی دەسەڵاتەوە، رەنگە بەرچاوڕوونی زیاترمان بداتێ بۆ تێگەیشتن لە فاکتەرە کاریگەرەکان (وەك باری ئابووریو ئاستی قەیرانە ناوخۆییەکان) لە پرۆسەی گۆڕان لەو کۆمەڵگەیانەدا، سیستمە سیاسییەکان لە ناوچەی عەرەبیدا بەشێوەیەکی گشتی دابەش دەبەن بەسەر کۆماریو پاشایەتیدا (یاخود میرنشین). لەناو هەشت دەوڵەتی پادشاییو میرنشینیدا، (ئوردنو مەغریب) بەدەست چەندین کێشەی ئابووریو قووڵبوونەوەی جیاوازییە چینایەتییەکانەوە گیرۆدەن کە رەنگدانەوەو کاردانەوەیان لەسەر واقیعی سیاسیو نارەزایەتییەکانی شەقام بەئاشکرا دەرکەوتووە بێجگە لە کێشەی سیاسی پەیوەست بە سیستمی دەسەڵاتو داواکارییەکان بۆ هەموارکردنو داڕشتنەوەی دەستوور.

شەش دەوڵەتە شانشینەکەی تر(سەعودیە، ئیمارات، قەتەر، بەحرەین، عومانو کوەیت) کە پێکهێنەری "ئەنجومەنی هاریکاری کەنداون" لەڕووی ئابوورییەوە دەوڵەمەندن بەوەی خاوەنی زۆرترین یەدەگی نەوتن لە جیهاندا، بۆیە ئاستی گوزەرانو ژیان بەگشتی لەم وڵاتانەدا باشە، بەڵام بەدەر نین لە کێشەی سیاسیو کۆمەڵایەتی بەتایبەتی لەرووی مافەکانی ژنانو ئازادییەکانی تاكو مافی پێکهاتە مەزهەبییەکانی تر.

سیستمە کۆمارییەکانی ناوچەی عەرەبی کە لەرووی ژمارەی دانیشتوانو رووبەرەوە نزیکەی لە سەدا حەفتای ناوچەکە پێکدەهێنن، لەڕووی کێشەی سیاسیو قەیرانی ئابوورییەوە (بێجگە لە لیبیا) بە پلەی جیاجیا لە ناو نیگەرانیو ناسەقامگیرییدا دەژین.

خاڵی جیاکەرەوەی ئەم سیستمانە لەگەڵ وڵاتانی کەنداو لەوەدایە کە تا رادەیەك کۆمەڵگەی مەدەنی کراوەترنو بە جۆرێك لە ئازادی کاری رێکخراوەییو میدیاییو سەربەخۆیی لە بڕیاری سیاسیدا دەناسرێنەوە (مەبەست لە پەیوەندییە دیپلۆماسییە دەرەکییەکانە). لەناو کۆی ئەو سیستمانەدا وڵاتی میسر لەڕووی بەرزی ئاستی هەژاریو بێکاریو پەنگخواردنی کێشە سیاسیو کۆمەڵایەتییەکاندا لەپێشەوەدابوو، بەڵام باهۆزی راپەڕینو گۆڕان لە تونسەوە دەستیپێکرد، ئەمەش بۆخۆی پرسیارێکی گرنگە کە پێویستی بە وەڵامدانەوەیە.

٢- ئامرازەکانی شۆڕشو گۆڕان

لە ساڵی ٢٠١٠ ماڵپەڕی ویکیلیکس کە لەلایەن هاوڵاتییەکی بە رەگەز سویدی بەناوی "جولیان ئاسانج" ەوە سەرپەرشتی دەکرا، شۆڕشێکی لە بواری راگەیاندن ودەستەبەرکردنی زانیاریدا بەرپاکرد بەوەی دەیان هەزار بەڵگەنامەی نهێنیو تایبەتی دەزگا سیاسییە باڵاکانی ویلایەتە یەکگرتووەکانی ئەمەریکای بڵاوکردەوە. لەناو بڵاوکراوەکاندا چەندین بەڵگەنامەیان تیادابوو سەبارەت بە ژیانی تایبەتیو نهێنی پڕ لە گەندەڵی داراییو رەوشتیی سەرکردە عەرەبەکان، بەتایبەتی سەرۆکەکانی تونسو میسرو لیبیاو هەندێکیش تایبەت بوون بە پاشاو میرەکانی کەنداو. ئەو هەواڵانە شەقامی عەرەبییان هەژاندو

بەدوای خۆیاندا چەندین پرسیارو بەدواداچوونیان لە نێوەندەکانی راگەیاندندا هێناو قسەی زیاتریان وروژاند لەبارەی ئاستی گەندەڵیو ئەندازەی ناعەدالەتی لە کۆمەڵگەدا کاتێ چینی دەسەلاتدار لەوپەڕی خۆشگوزەرانیدانو زۆرینەی رەهای خەڵك بەدەست هەژاریو بێکارییەوە گیرۆدەن.

نێوەندێکی تر کە پاشان شۆڕشەکانی عەرەبی بەناوەوەکرا بریتی بوو لە تۆڕە کۆمەلایەتییەکانی ئینتەرنێت، بەتایبەتی فەیسبوكو یوتیوب، کە ئێستاشی لەگەڵدا بێت کاریگەری ئەم نێوەندە بەرادەیەکە کە بەراستی دەکرێت بە یەکێك لە ئامرازەکانی شۆڕشو راپەڕین ناوببرێت. لەتەك ئەمانەدا کەناڵەکانی راگەیاندنی جیهانی، بەتایبەتی کەناڵە تەلەفزیۆنییەکانی ئەلجەزیرەو ئەلعەرەبیەو بی بی سی، وەك زمانحاڵی شۆڕشەکانو ئامرازی خێراکەر لە پرۆسەی رووخانی رژێمەکان رۆڵی زۆر گرنگ دەبینن.

٣- سیما هاوبەشەکانی راپەڕینەکانی بەهاری عەرەبی

لەڕووماڵکردنو خوێندنەوەیەکی ورد بۆ کۆی ئەو رووداوانەی لە ساتی سەرهەڵدانی خۆپیشاندانو شۆڕشەکانی ناوچەی عەرەبیدا هاتنەپێشو هێشتا بەردەوامن، چەندین خەسڵەت وسیمای هاوبەش بەدیدەکەین کە جێی رامانو لێکدانەوەنو پرسیاری جیدی دەوروژێنن لەبارەیانەوە کە دیارترینیان بریتین لە:

- هەموو شۆڕشەکان بەناوی لاوانەوە لە فەیسبوکەوە رادەگەیەنرێن.
- هەموو شۆڕشەکان ناوی رۆژ هەڵدەگرن نموونەی ١٤ی یەنایەری تونس، ٢٥ی یەنایەری میسر، ١٧ شوباتی لیبیا. کە هێمایە بۆ نەبوونی خەسڵەتی نەتەوەییو مەزهەبیو نیشتمانی بۆ ناوەکان.
- سەرەتای خۆپیشاندان بە داواکاری دیاریکراو دەستپێدەکات وەك چاکسازیو هەڵبژاردنو هەموارکردنی دەستوورو نەهێشتنی گەندەڵی، بەلام لەگەڵ بەردەوام بووندا هیچ بوارێك بۆ گفتوگۆو رێککەوتن نامێنێتەوەو درووشمو داواکاری سەرەکیو تەنیا بریتی دەبێت لە (ارحل) واتە رووخانی رژێمو دادگاییکردنی.
- هەموویان یەك درووشم، بە یەك ریتم، وشە بە وشە دەڵێنەوە "الشعب یرید اسقاط النظام".
- توندکردنەوەی چالاکییەکانی راپەڕین لە رۆژانی جومعەدا لە ژێر ناوی جیاجیادا.
- بەجیاوازی کەیسەکان، نەتەوە یەکگرتووەکان یەك میکانیزم پیادە دەکات بۆ مامەڵەکردن لەتەکیاندا کە لە چوار قوناغ پێك دێت، نیگەرانی لەئاست بارودۆخەکە، ئیدانەکردنی رەفتارەکانی دەسەلات، سەپاندنی سزا، دەستوەردانی راستەوخۆ تا رووخانی رژێم. [3]

[3] ئاوات محەمەد ئەمین، بەهاری عەرەبی، زریانێك لە هەڵکردندا، گۆڤاری کەوانە، ژمارە (٧)، شوباتی ٢٠١٢، لا ٢٨ – ٤٥ .

دووەم/ شۆڕشی تونس ٢٠١١

إذا الشعب يوما أراد الحياه ...... فلا بد أن يستجيب القدر
ولا بـــد لليل أن ينجلی .... ولابد للقيد أن ينكسر

ئەگەر گەل ڕۆژێك لە ڕۆژان ویستی بژی
ئەبی قبوڵی هەموو ئەو شتانە بەکات کە قەدەر دەیهێنێت
ئەبی تاریکی شەو لابەریتو
بەربەستەکانیش تێکبشکێنێت

ئەبوقاسم شابی،، شاعیری گەورەی تونس ١٩٠٩ - ١٩٣٤

ســەرهەڵدانو دەستپێکردنی شۆڕشی بەهاری عەرەبی لە وڵاتی تونسەوە سەری هەڵدا، کە بۆ زۆرێك لە چاودێران ئەو سەرهەڵدانو شۆڕشە جێگای پرسیاری گەورەبوو بەو پێیەی ئەگەر لە زۆرێك لە وڵاتانی تری عەرەبی خۆپیشاندانو نارەزاییو ڕووبەڕووبوونەوە هەبوبێت ئەوا ئەو جۆرە دەنگهەڵبڕینو خۆپیشـــاندانو تورەبوونە کەمتر لەشەقامی تونسدا بینراوە، بـــەڵام دواتر دەرکەوت کە لە ماوەی حوکمرانی بن عەلیدا زۆرترین گەندەڵی، ناعەدالەتیو بەرتەسك کردنەوەی ئازادیو دیموکراتی هەبووە.

تونس دەکەوێتە باکوری قارەی ئەفریقاوەو لە باکورو ڕۆژهەڵاتیەوە دەریای ناوەراســـتەو لە باشـــوری ڕۆژهەڵاتیەوە لیبیایەو لە ڕۆژئاوایەوە جەزائیرە، ژمارەی دانیشـــتوانی لە ساڵی ٢٠١١ دا (١٠ ملیۆنو ٤٣٢ هەزارو ٥٠٠) کەس بووەو ڕووبەری خاکەکەشی (١٦٣ هەزارو ٦١٠ کیلۆمەتر دووجا) یە، لە ڕووی مێژووی سیاســـیەوە تونس لە ساڵی ١٨٨١ وە تا ساڵی ١٩٥٦ لەژێر داگیرکاری فەرەنســـادابووەو لە ســـاڵی ١٩٥٦ دا ڕژێمی پاشایەتی لەو وڵاتە روخاو لە ١٩٥٧ سیســـتمی حوکمرانی لەپاشـــایەتیەوە گۆڕا بۆ سیستمی کۆماری، زەعیم حەبیب بورقێبە بووە یەکەم ســـەرۆکی کۆماری تونسو تا ســـاڵی ١٩٨٧ بەردەوام بوو لە سەرۆکایەتی، بەڵام بەهۆی نەخۆشیەوەو لە کودەتایەکی سپیدا زەین ئەلعابدین بن عەلی بووە بە سەرۆکی وڵات.

١- دەسەڵاتەکانی سەرۆك

زەینلعابدین بن عەلی لە مانگی ٣ ی ئەیلولی ١٩٣٦ لە شاری حەمام سوسەی تونس لە دایك بوە. خاوەنی کۆمەڵێك بڕوانامەی سەربازیەو چەندین پۆستی سەربازیشی وەرگرتوە. سـەرۆکی دەزگای هەواڵگری سـەربازی بوە لە سـاڵەکانی ١٩٦٤ بۆ ١٩٧٤ پاشان بو بە سـەرۆکی ئاسایشی نەتەوەیی، لەماوەی ١٩٧٧ بۆ ١٩٨٠ لە ساڵی ١٩٨٠ بوە بە باڵیۆزی تونس لە پۆڵەنداو پاشان لە ساڵی ١٩٨٧ دەبێتە سەرۆك وەزیران. بن عەلی هەر لەساڵی ١٩٨٧ دا سـوێندی یاسـایی خوارد وەك سەرۆکی وڵات دوای ئەوەی حەوت پزیشك بڕیاری ئەوەیاندا کە سـەرۆکی وڵات «ئەلحبیب بورقێبە« توشـی خەڵەفان بـوەو چیتر ناتوانێت سەرۆکایەتی وڵات بکات.

(بڕوانە وێنەی ژمارە ٢)

وێنەی ژمارە ٢

دوای گرتنە دەسـتی دەسـەڵات تەواوی بوارەکانی خستە ژێر رکێفی خۆیەوەو بەتەواوی دەسـەڵاتی چەسـپاند، هەربۆیە لە یەکەم هەڵبژاردنی پەرلەمانیو سەرۆکایەتی تونسدا لە سـاڵی ١٩٨٩ دا بن عەلی رێژەی (٩٩،٢٪) دەنگەکانی بەدەسـتهێنا هاوکات لە دووەم هەڵبژاردنی سەرۆکایەتیدا لە ساڵی ١٩٩٤ بن عەلی (٩٩،٩١٪) ی دەنگەکانی بەدەستهێنا، کە جگە لە سەدام حسین لە عێراقو کیم ئایل سۆنگ لە کۆریای باکور هیچ سەرکردەیەکی تر نەیتوانیوە بەو شـێوەیە دەسـەڵات قۆرخ بکاتو گەل ناچار بـکات بە بەڵی دەنگی بۆ بدەن.

لە سـێیەم خولی هەڵبژاردندا بۆ سـەرۆکی تونس کە لە ساڵی ۱۹۹۹دا بەڕێوەچوو بن عەلی (٪۹۹،٤٤) ی دەنگەکانی بەدەستهێنا. هەرچەندە دەبوو بن عەلی لەساڵی ۲۰۰٤ دا خانەنشـین ببێت بەڵام لە ئایاری ۲۰۰۲ دا لە ڕێگەی ڕاپرسـیەوە توانی دەستوور هەموار بکات بەوەی ئەتوانێت سەرۆك چەند دەورە بیەوێت خۆی بۆ سەرۆکایەتی کاندید بکاتەوە. هەربۆیە لە سـاڵی ۲۰۰٤ لە هەڵبژاردنی سـەرۆکایەتیدا جارێکی تر بن عەلی (٪۹٤،٤۹) ی دەنگەکانی بەدەسـتهێناو لە دواین هەڵبژاردنیشـدا کە لە ۲۰۰۹ بەڕێوەچوو بن عەلی (٪۸۹،٦۲) ی دەنگەکانی بەدەست هێنا.

(بروانە خشتەی ژمارە ۱)

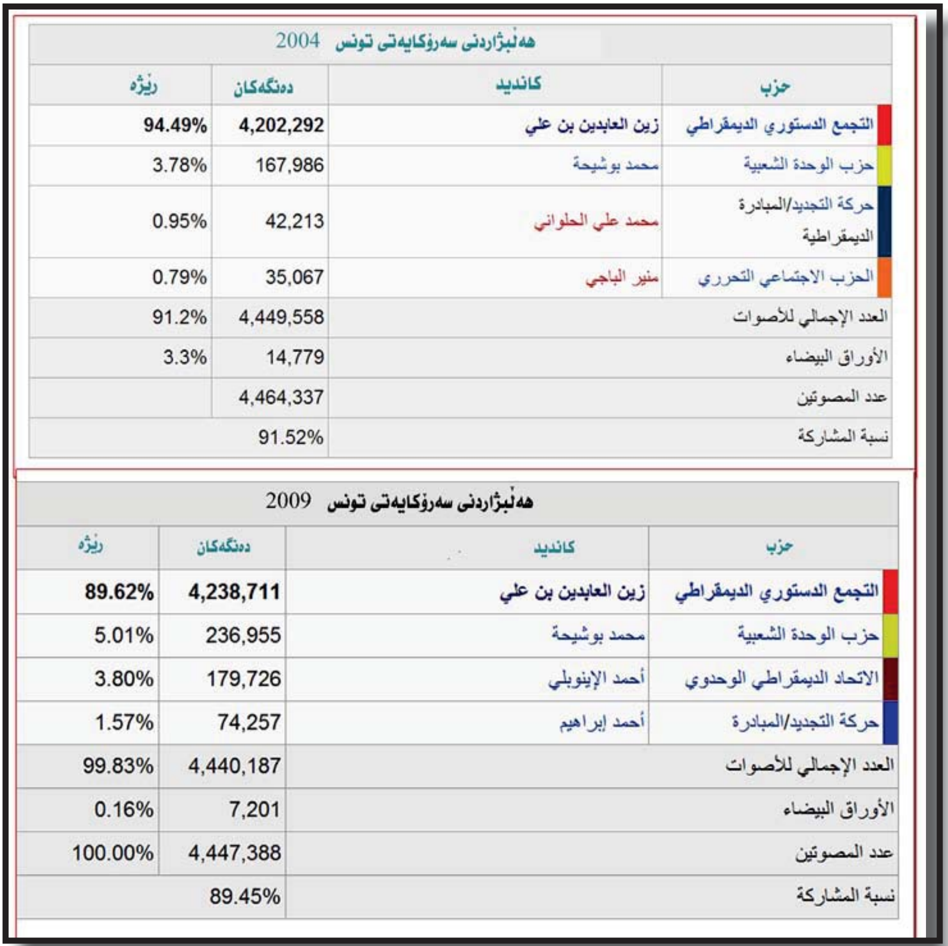

هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی تونس 2004			
حزب	کاندید	دەنگەکان	ڕێژە
التجمع الدستوري الديمقراطي	زين العابدين بن علي	4,202,292	94.49%
حزب الوحدة الشعبية	محمد بوشيحة	167,986	3.78%
حركة التجديد/المبادرة الديمقراطية	محمد علي الحلواني	42,213	0.95%
الحزب الاجتماعي التحرري	منير الباجي	35,067	0.79%
العدد الإجمالي للأصوات		4,449,558	91.2%
الأوراق البيضاء		14,779	3.3%
عدد المصوتين		4,464,337	
نسبة المشاركة		91.52%	

هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی تونس 2009			
حزب	کاندید	دەنگەکان	ڕێژە
التجمع الدستوري الديمقراطي	زين العابدين بن علي	4,238,711	89.62%
حزب الوحدة الشعبية	محمد بوشيحة	236,955	5.01%
الاتحاد الديمقراطي الوحدوي	أحمد الإينوبلي	179,726	3.80%
حركة التجديد/المبادرة	أحمد إبراهيم	74,257	1.57%
العدد الإجمالي للأصوات		4,440,187	99.83%
الأوراق البيضاء		7,201	0.16%
عدد المصوتين		4,447,388	100.00%
نسبة المشاركة		89.45%	

خشتەی ژمارە ۱

هەمیشــە ڕێکخراوەکانی مافی مرۆڤو ئۆپۆزســیۆنی تونس سیســتمی حوکمڕانی بن عەلیان بە دیکتاتۆر وەســفکردووەو ڕایانگەیاندوە کە بن عەلی بەرهەڵستکارەکانی دەخاتە زیندانەوەو ئازادیەکانیش بەرتەسك دەکاتەوە، قۆرخ کردنی بازارو بازرگانیو کۆنترۆلکردنی ســەرمایەداری لەدەســتی خزمە نزیکەکانی بن عەلیو بەرزبوونەوەی رئاســتی گەندەڵی بەجۆرێك بەپێی ڕاپرســی (سەنتەری شــەفافیەتی نێودەوڵەتی) ڕێژەی گەندەڵی لە ساڵی ٢٠١١ لە تونس لە (٨٠٪) بووە.[٤]

٢- بێکاریو هەژاری

بەرزبوونــەوەی ڕێژەی بێکاریو هەژاری بەتایبەتیش لەنــاو توێژی گەنجانو دەرچوانی زانکۆو پەیمانگاکاندا بەجۆرێك بووە، بەپێی خستنە ڕووی ئاماری پەیمانگای نیشتیمانی بۆ ئامار ڕێژەی بێکاری لە تونس لە ساڵی ٢٠١٠ دا (١٨،٣٪) بەڵام لە ویلایەتی سەیدی بوزەید شوێنی نیشــتەجێوبنی (بوعەزیز) بەرزترین ڕێژەی بیکاری هەبووە کە ڕێژەکەی (٢٤،٤٪) بــووە، هــاوکات لەناو ئەوانەی هەڵگــری بروانامەن ڕێژەی بێکاری گەیشــتۆتە (٣٤،٢٪)و لەناو توێژی گەنجاندا ڕێژەی بێکاری گەیشتۆتە لە (٣٧،٨٪)، سەبارەت بە ڕێژەی هەژاریش لە تونس لە ســاڵی ٢٠١٠ دا گەیشــتۆتە (٢٤،٧٪) لەکۆی وڵاتی تونس بەڵام لە هەندێك ویلایەتدا گەیشــتۆتە نزیکەی (٥٠٪) بەپێی ئاماری پەیمانگای نیشتیمانی بۆ ئامار ڕێژەی هەژاری لە ویلایەتی قەفسە (٤٦٪) بووە لە ویلایەتی سەیدی بوزەید شوێنی نیشتەجێبوونی (محەمەد بوعەزیزی) دا لە (٤٠٪) بووە.

خراپی دۆخی کۆمەلایەتیو سیاســیو ئابوری گەیشــتە ئاســتی تەقینەوەو ســەرەتای ناڕەزایەتیەکانیش بە خۆســووتاندنی محەمەد بوعزیــزی (دەرچوویەکی زانکۆ کە بژێوی لەسەر عەرەبانەیەکی دەستی بوو) لە ١٧ی دێسەمبەری ٢٠١٠دا ناڕەزایەتییەکان گەیشتنە ئاســتی تەقینەوەی کۆمەڵایەتیو قەیرانی سیاســی، کە هەرچەندە داواکارییەکانی خەڵك بۆ باشــترکردنی باری گوزەرانو چارەســەرکردنی بێکاریو وەســتانەوەی لەدژی گەندەڵی بوو بەڵام دواتر گۆڕا بۆ (ئیرحەل)و گۆرینی ریشــەیی لە سیستمی سیاسیو کۆمەلایەتی وڵات.

[٤] زەینەلعابدین بن عەلی، ماڵپەری ویکیپیدیا
http://ar.wikipedia.org/wiki/%D8%B2%D98%A%D986%_%D8%A7%D984%%D8%B9%D8%A7%D8%A8%D8%AF%D98%A%D986%_%D8%A8%D986%_%D8%B9%D984%%D98%A

خۆسوتانی (محەمەد بوعەزیزی) بووە سەرەتای شۆڕشێکی گەورە کە دەکرێت بە سەرەتای درووستبوونی قۆناغێکی نوێ لە مێژووی ولاتانی عەرەبی سەیر بکرێت، محەمەد بوعەزیزی کە ناوی (تارق تەیب محەمەد بوعەزیزیە) لە ساڵی (١٩٨٤) لە ویلایەتی (سەیدی بوزەید) ی تونس لە دایك بووەو لە خانەوادەیەکی هەژاردا ژیاوە کە (٩) سەر خێزان بوونەو لە تەمەنی ٣ ساڵیدا باوکی مردووەو دایکی شوی بە مامی کردۆتەوە، دوای ئەوەی خوێندنی زانکۆ تەواو دەکاتو دانامەزرێت، هاوکات بۆ هاوکاریکردنی براو خوشکەکانی بۆ ئەوەی خوێندن تەواو بکەن، رۆژانە سەوزەواتی لەسەر عەرەبانە فرۆشتووە لە بەیانی رۆژی هەینی ١٧ی کانوونی یەکەمی ٢٠١٠ دوای ئەوەی هێزەکانی پۆلیس رێگری لێدەکەن لە کارکردنی، بۆیە لەبەردەم شارەوانی ئاگر لەجەستەی خۆی بەردەداتو بەهۆی زۆری سوتاویەکەیەوە دوای ١٨ رۆژو لە ٤ی کانوونی دووەمی ٢٠١١ گیانی لەدەستدا. تورەیی‌و بێزاری هاولاتیان هیچ ئاسۆیەکی بۆ لێکتێگەیشتن‌و دانوستان لەگەڵ حکومەتو حزبی دەسەلاتداردا نەهێشتنەوە سەرەڕای بەڵێنەکانی سەرۆکی ولات بۆ چاکسازی‌و پێکهێنانی حکومەتی نوێ‌و هەڵبژاردنەوەی پەرلەمانی پێشوەخت . داواکاری‌و درووشمی تەنیاو سەرەکی خۆپیشاندەران لە یەك وشەدا کۆکرابووەوە (ارحل) واتە لە وازهێنانی (زین العابدین بن علی) لە دەسەلات کە لەگەڵ توندبوونەوەو فراوانبوونی خۆپیشاندانەکان، پشتگیری بۆ شۆڕش‌و فشاری کۆمەڵی نێودەوڵەتی‌و ناوچەیی لەسەر دەسەلات زیاتر دەبوو تا گەیشت بە ناچارکردنی بن عەلی بە بەجێهێشتنی کورسی دەسەلاتو هەلاتن لە ولات لە رۆژی ١٤ی یەنایەر (کانونی دووەم)ی ٢٠١١دا. پاش چەندین سەعات بە ئاسمانەوە، کاتێ دۆستەکانی دوێنێی (بەتایبەتی فەرەنسا) تەنانەت رێگەی نیشتنەوەی فرۆکەکەشیان پێنەدا سەرەنجام لە میوانداری شای سەعودیەدا گیرسایەوە. سەرکەوتنی راپەڕینی خەڵکی تونس ئەزموونێکی پڕ واتاو وەرچەرخانێکی گرنگ بوو لە مێژووی هاوچەرخی ئەو ولاتەدا، لە هەمان کاتدا بوو بە سەرمەشقی راپەڕین‌و شۆڕش لە ناوچەکەدا.

(بروانە وێنەی ٣)

وێنەی ژمارە ٣

٣- هۆکارەکانی سەرهەڵدانی شۆرش

دەکرێت فاکتەرو سەرهەڵدانی شۆرشی گەلی تونس لە چەند خاڵێکدا کورتکەینەوە لەوانە:

١- زوڵمو ستەمو سەرکوتکردنی دەسەلات بەرامبەر بە هاوڵاتیان .

٢- بەرزبوونەوەی ڕێژەی بێکاریو هەژاری لە وڵاتدا .

٣- بڵاوبوونەوەی گەندەڵی بەشێوەیەکی بەرچاو .

٤- بەرتەسکردنەوەی ئازادیە مەدەنیو دینیەکان.

٥- بەکارهێنانی دەسەڵاتو دەستکاریکردنی دەستورو یاسا بۆبەرژەوەندی ناشەرعی.

٦- گوێنەگرتن لە داواکاری گەل.
٧- درووستبوونی روحی تۆڵەکردنەوە لای میللەت .
٨- لەبەرچاونەگرتنی بەرژەوەندیەکانی میللەت لەلایەن کاربەدەستانەوە
بەڵام هۆکارەکانی شۆڕشی تونس دابەش دەبن بەسەر چەندین رەهەندا بەتایبەتی رەهەندی سیاسی، کۆمەڵایەتی، ئابوری بوو.

أ- فاکتەرە سیاسیەکان

سیستمی سیاسی لە زۆربەی وڵاتە عەرەبیەکاندا پاشایەتی یاخود کۆماریە، کە تایبەتمەندی سیاسی ئەو سیستمە حوکمرانانە، ژینگەیەکی لەبارن بۆ درووست بوونی شۆڕشو راپەرینو خۆپیشاندانی نارەزایی، لە گرنگترین فاکتەرە سیاسیەکانیشی نەبوونی بەشداری سیاسی، گەندەڵی توێژی کاربەدەستان، چاکسازی نەکرکردن، لەناوبردنی هیواکانی گۆران، پاڵپشتی دەرەکی بۆ سەرکوتکردن .

١- نەبوونی بەشداری سیاسی

بەشداری سیاسی کارای هاوڵاتیان سەرچاوەی شەرعیەتدانە بە سیستمی سیاسی، شەرعیەتدانیش بە سیستمی سیاسی لە رازی بوونی هاوڵاتیاندایە بەو سیستمانە، مەبەستیش لە بەشداری هاوڵاتیان بەشداریکردنێکە کە هاوڵاتیان کاریگەریان هەبێت لە دیاریکردنی سەرکردە سیاسیەکانیانو کاریگەری لە درووستکردنی بریاری سیاسیدا، بەڵام سیستمی سیاسی تونس هەموو دامەزراوە سیاسیەکانی دەخستە خزمەتی ژمارەیەك کەسەوە هاوکات پرۆسەی هەڵبژاردنی وەك میکانیزمێك بۆ خزمەتی بەرپرسان بەکار دەهێنا نەك بەشداریەکی کارای هاوڵاتیان لە پرۆسەی سیاسیدا.

٢- گەندەڵی بنەماڵەی فەرمانرەوا

گشەکردنی سیستمی کۆماری سەرکوتکەر لە وڵاتانی عەرەبیدا، پەیوەست بوو بەکەمینەیەکی فەرمانبەروا لە هەموو هەوڵو هەنگاوێکیان پاراستنی بەرژەوەندیەکانی خۆیان بوو، بەدوور لە بەرژەوەندی گشتی ئەو جۆرە رژیمە کۆماریانە لەسەر پەیوەندی خزمایەتیو نزیکایەتی درووستبوونو سەرجەم بوارە ئابوریو بازرگانیو پۆستە سیاسیەکانیان بۆخۆیان مۆنۆپۆل دەکردوو هاوڵاتیانیش دەبوونی قوربانی سیاسیەتەکانیان.

٣- پێشلکاری مافەکانی مرۆڤ

١- شێوازی سیستمی فەرمانرەوای تونس، رێگەی بە ئۆپۆزسیۆنی سیاسی نەداو بەشێکی زۆری کارەکتەرە ئۆپۆزسیۆنەکان وڵاتیان جێهێشتبوو لە مەنفا کاری سیاسیان دەکرد.

٢- ڕێگریکردنو بەرتەسکرکردنەوەی ئازادیو دەربرینی بیروڕای جیاواز، ڕژێمەکەی بن عەلی هەوڵی سەرکوتکردنی هەر دەنگێکی نارازیان دەدا کە دژیان بوەستێتەوەو زیندانەکان پڕ بوون لە کەسانی ئازادی خوازو ئۆپۆزسیۆن. ئەشکەنجەدانو دەستگیرکردن لەسەر بیروڕای ئازاد، هەرەشکردنو ترساندنی پارێزەرانو مافناسان بەرتەسککردنەوەی چالاکیەکانیان .

٣- سەرکوتکردنو بەرتەسکردنەوەیەکی زۆری میدیا هەبوو، چاودێریکردنی پەیوەندیەکان لەرێگەی وەزارەتی پەیوەندیەکانەوە گوێگرتن لە لێدوانو قسەکردنیان، تەرکیزی ڕاگەیاندن لەسەر وەرزشو هەندی بەرنامەی کۆمەلایەتی تۆمارکراو بووە هیچی تر ڕێگە بە هیچ بەرنامەو پرۆگرامێك نەدراوە کە باس لە بیروڕای ئازادو ژیانی سیاسی بکات.

ب- فاکتەرە ئابوریەکان

فاکتەری ئابوری بە گەورەترینو کاریگەرترین شۆرشەکانی بەهاری عەرەبی دادەنرێت، بەتایبەتیش لە تونسو میصر، لەبەر ئەوەی بارودۆخی گوزەرانو بەرزبوونەوەی نرخی شتومەك هۆکاری سەرەکی شورشەکان بوو، بەوهۆیەی پرکردنەوەی پێداویستیە سەرەکیەکانی ژیان سەرچاوەی دووەمی شەرعیەتی سیستمی سیاسیە، شکست هێنانیش لە پرکردنەوەی ئەو پێداویستیانە شکستهێنانی سیستمی حەکمرانیە، هاوکات کۆنترۆڵکردنی کاروباری بازرگانیو بازارو سەرمایەداری لەلایەن بەرپرسانەوەو بەکارهێنانی دەسەلآتی خۆیان بۆ کۆنترۆلکردنی بواری بازرگانی بازار، هۆکاری زیادبوونی تورەیی ونارەزایی هاولآتیان بوو دژ بەو سیستمانە، بەتایبەتیش زیادبوونی ڕێژەی بێکاری بەجۆرێك اەناو توێژی خاوەن بڕوانامەو گەنجاندا (٣٧،٨٪) بووەو هەژاریش لە هەندی ویلایەتی تونس گەشتبووە نزیکەی (٥٠٪) .

لە دیارترین تایبەتمەندیەکانی گەندەڵی ئیداریو سیاسیو ئابوری دەسەلآتی تونس:

١- بەرتیلو خزمخزمێنە

بەهۆی خزمخزمێنەو بوار نەرەخساندن بۆ سەرجەم تاکەکانی کۆمەڵگە وەك یەكو دانانی کەسی نەگونجاو لە شوێنێك کە شیاوی نیە، ئەمە ڕێگەی بۆ بەرتیل وەرگرتن خۆشکردو بەوەش ڕێژەی گەندەڵی لە دامو دەزگاکاندا زیادی کرد بەجۆرێك بەپێی ڕاپرسی (سەنتەری شەفافیەتی نێودەولەتی) ڕێژەی گەندەڵی لە تونس لە (٨٠٪) بووە. بەوەش زۆربەی دامو دەزگاکانی دەوڵەت متمانەیان لەدەست دابوو بەتایبەتیش، لە بواری ئەمنو ئاساییشو دادوەریو کارگێری.

٢- درووستبوونی باندی مافیا لە نزیکانی بن عەلی

مافیاکانـــی نزیك لە خانەوادەی بن عەلی بەتایبەتیش لە نزیکانی هاوســەری بن عەلی کە یاساکانی دەوڵەتیان بۆ بەرژەوەندی خۆیان بەکار دەهێناو بەتایبەتیش لە دەستخستنی قەرزی گەورەو، گۆرینی دامو دەزگاو کارگەو کۆمپانیای گشـــتی بۆ شەخسیو تاپۆکردنیان لەســەر خۆیان، بەجۆرێك خانەوادەی بن عەلی کۆنترۆڵی تەواوی بواری سیاســیو ئابوری تونسیان کردبوو.

٣- دورخستنەوەی بازرگانەکان

درووســـت کردنی کێشەو لەمپەر لەبەردەم بازارو بازرگاناندا بەوەی سەرجەم پرۆژەکانی دەوڵەت لەلایەن حۆیانەوە جێبەجێدەکراو هەر کۆمپانیاو بازرگانێکی دەرەوەی خۆیان ئەگەر پرۆژەو بازرگانیشـــی بکردایە قازانجی نەدەکرد، ئەمە ســەرەرای درووســـتکردنی کێشەو دووبەرەکی لە نێوان بازرگانانی ناوخۆ دورخستنەوەی دەستی کاری ناوخۆ لە پرۆژەکاندا.

٤- گەشەکردنی ناهاوسەنگ لە نێوان ناوچەکاندا

حکومەت جیاوازیەکی زۆری دەکرد لە جێبەجیکردنی پرۆژە خزمەتگوزاریەکاندا، بەجۆرێك بایەخێکـــی زۆری دەدا بە ناوچە گەشـــتیارەکانو ناوچەکانی دیکەشـــی پەراوێز خســـتبوو، ئەمـــەش وای دەکرد کە رێژەی بێکاریو هەژاری لەو ناوچانە زیادبکاتو پشـــت بە ئابوری خۆیان ببەســـتنب ەتایبەتیش لەناوچەکانی ســـنوری لیبیاو جەزائیر، بۆ نمونە لە ویلایەتی سەیدی بوزەید شـــوێنی نیشـــتەجێووبنی (بوعەزیز) بەرزترین رێژەی بیکاری هەبووە کە رێژەکەی (٢٤،٤٪) بووە، هاوکات رێژەی هەژاری لەو ویلایەتەدا لە (٤٠٪) بووە.

٥- نەبوونی چارەسەری ئابوریەکی باش

تا ئێستاش تونسیەکان ئابوریان لەسەر هەمان بەرنامەی بورقیبە کە پشتی بە گەشتیاریو کارگەی رستنو چنین ورۆنی زەیتوون، هەندی پیشەسازی دیکە دەبەست، حکومەت بەهۆی ســەرقاڵ بوون بە پرۆژەو کاری شەخســیەوە بیری لە سەرچاوەی تری داهات بۆ هاولاتیان نەکردۆتەوەو هەوڵی نەداوە بەهۆی درووستکردنی کارگەو پیشەسازی زۆرەوە فرسەی کار بۆ هاولاتیان برەخسێنێت.

چ- فاکتەری کۆمەلایەتی

١- دابەشبوونی کۆمەلایەتی بۆ کەمینەیەکی دەولەمەند کە دەستیان بەسەر دەسەڵاتو سامانداگرتبوو، لەگەل زۆرینەیەکی هەژار کە بەردەوام لەلایەن کەمینە دەست رۆیشتووەکەوە دەچەوسێنرانەوە.

٢- بەرزبوونەوەی رێژەی بێکاری بەتایبەت لەناو توێژی گەنجانو دەرچوانی زانکۆو پەیمانگاکان، بلاوبوونەوەی هەژاری.

٣- نەبوونی عەدالەتی کۆمەلآیەتی لە دابەشکردنی سامانو هەولنەدان بۆ چاکسازی لە وباری ئابوریدا.

د- فاکتەری تەکنەلۆجی

گەورەترین شۆرش لە سەدسالی رابردوودا کە مێژووی مرۆڤایەتی بەخۆیەوە بینی بێت لە بواری تەکنەلۆجیای پەوەندیو زانیاریدا بوو، بەتایبەتیش لە بواری ئینتەرنێتو کەنالە ئاسمانیەکان، بە تایبەتی تریش تۆرە کۆمەلایەتیەکان کە هاولاتیان چالاکیەکانی خۆیان نمایش دەکرد، لە زولمو ستەمو لەوێوە بیروراى خۆیان دەخستە روو هەربۆیە زۆربەی شۆڕشەکان بە (شۆرشی فەیس بووک) ناسرا.

سێیەم/ شۆڕشی میسر (٢٥ی یەنایەر)

دوای سەرکەوتنی شۆڕشی گەلی تونس‌و هەڵهاتنی بن عەلی، ژمارەیەك هاولاتی میسریش هاوشێوەی (محەمەد بوعەزیزی) ئاگریان لەجەستەی خۆیان بەردا، بەو پێوەدانگەی هۆکارەکانی سەرهەڵدانی شۆرشی تونس، هەمان ئەو هۆکارانەبوون کە گەلانی میسریش بەدەستیەوە دەیان نالان، لە رووی بەرتەسکردنەوەی ئازادی‌و بیرای ئازادو بەشداری سیاسی ئۆپۆزسیۆن‌و گەندەڵی‌و بێکاری‌و هەژاری، هەربۆیە هەمان ئەو هۆکارانەی کە لە تونس شۆرشیان لە پێناودا کرا لە میسریش هاوشێوەن بۆیە نامانەوێت لێرەدا بەو شێوە وردیە هۆکارەکانی شۆرشی میسری بخیەنە روو بەڵام ئەوەی شۆرشی میسر لە شورشی ولاتانی تری بەهاری عەرەبی جیادەکاتەوە ئەوەیە:

١- میسر گەورەترین ولاتی عەرەبیە لەڕوی دانیشتوانەوە، کۆمەڵگاکەش بەرەو گەنج بونەوە دەچوو رێژەیەکی زۆر لە لاوانی کوڕو کچی هەبوو کە ژێرخانی ئابوریی‌و سیاسی نەیتوانی لەخۆی بگرێت.

٢- میسر لە کودەتاکەی (جەمال عەبدولناسرەوە) تا کۆتایی دەسەلاتی موبارەك ئەگەر سەرۆکییش چاکەتو پانتۆڵ لەبەر بکات هەر لەلایەن سوپاوە هاتۆتە سەرکار، دوای عەبدولناسر میسر ٢ سەرۆك کۆماری بەخۆوە بینیوە، ساداتو حوسنی موبارەکی ئێستا، هەردوکیان پێشینەی سەربازیان هەبوەو لەلایەن سوپاوە پشتگیری کراون، بۆیە دواجار سوپا رۆلی هەبوو لە دیاریکردنی چارەنوسی رژێمەکەدا.

٣- میسر، خاوەنی گەورەترین رێکخراوی ئیسلامیە لە جیهاندا کە بریتیە لە ئیخوان ئەلموسلمین، ئەم رێکخراوە چەندین لقی لە زۆر ولاتو هەرێمی جیهاندا هەیە.

٤- لە رێکەوتنی (کامپ دێڤید)ەوە لەنێوان (ئەنوەر ساداتو مەناحیم بیگن)دا، میسر پەیوەندیەکی پتەوی لەگەڵ ئیسرائیلدا هەیەو بۆتە یەکێك لە میانەڕەوترین ولاتی عەرەبی لە هاوکێشەی رۆژهەلاتی ناوەڕاستدا، رۆڵێکی گرنگی بینیوە لە گفتوگۆکانی نێوان فەلەستینی‌و ئیسرائیلیەکاندا.

٥- وەك یەکێك لە گەورەترین ولاتی سوننەو بونی (ئەلئەزهەر) لەم ولاتەدا، زۆرجار میسر لەبری وینەی ئیسلام بوە لەگفتوگۆی نێوان ئاینەکان‌و تەنانەت شارستانیەکانیشدا.[٥]

[٥] میسر، لە لێواری ئاڵوگۆڕدا، خالیدی حاجی ئەحمەد، سایتی سبەی٢٠١١/١/٢٩ / http://www.sbeiy.com/(S(3ws4ui3ayhbbwbgt0rjon5d5))/ku/inter_report_detail.aspx?id=536&cat=1&title=

میســر بەهۆی پێگە سیاســی‌و جۆگرافیەکەیەوە هاوکات بەهۆی مێژووی شارستانیەوە بــە یەکێك لە وڵاتە گرنگ‌و جێبایەخەکانی عەرەبی دادەنرێت، لە مێژووی نوێدا لە میســر چەندین شــۆڕش هەڵگیرساوە، کە هاوشانی ئەو شۆرشــانەی جیهان بووە کە گۆرانکاری گەورەیان درووســتکردووە، تا دوایین شــۆڕش کە شۆرشــی ٢٥ ی یەنایەری ٢٠١١یە کە بە کۆتایی هێنانی حوکمی ٣٠ ســاڵەی موبارەك کۆتایی هات لە گرنگرتین شۆڕشــەکانی میسر:.

١- (شۆڕشی گەل) بە سەرکردایەتی ئەنجومەنی شەرع کە پێکهاتبوو لە زانایانی ئەزهەر لە ساڵی ١٨٠٥ زاینی دژی والی تورکی (خورشید پاشا)و لەسەر تەخت هێنایانە خوارەوە.

٢- شۆڕشێکی تری بەسەرکردایەتی ئەحمەد عەرِابی هەڵگیرساند لە ساڵی (١٨٨١ز)دژ بە خدێوی تۆفیق بە رێبەری سوپاو جەماوەر.

٣- شۆڕشێکی تری میصرییەکان لە ساڵی ١٩١٩ز بە سەرکردایەتی سەعد زەغلول پاشا بوو، ئەم شۆڕشەیان دژی ئینگلیزی بوو کە زیاتر لە ٢ ساڵی خایاند.

٤- چوارەمین شۆڕشی میصر لە سەردەمی نوێدا لە ساڵی ١٩٥٢ز بوو بە سەرکردایەتی (ئەفســەررانی ئازاد)و ســوپای میصری کە لە پشتیشــیانەوە گەل پشتگیری لێکردن دژی گەندەڵی‌و ئەو ستەمە کۆمەڵایەتییەی کە دەکرا.

٥- شۆڕشــی پێنجەم لە ٢٥/ ٢/ ٢٠١١ شۆڕشــی گەنجان بوو، ئەم شۆڕشە شۆرشێکی جەماوەری بوو، بەشێوەیەکی ئاشتییانە لە رۆژی سێشەممە لە ٢٥ی یەنایەری ٢٠١١ بەرامبەر بە دەســتی پێکرد، ئەو رۆژە لەلایەن هەموو لایەنە ئۆپۆزسیۆنەکان‌و هێزەسەربەخۆکانەوە دیاری کرابوو، لە نێوانیاندا بزووتنەوەی کفایەو گەنجانی ئیخوان موســلیمین‌و بزوتنەوەی گەنجانی ٦ ئیبریل‌و هەموو ئەو گروپە ئەلیکترۆنیانەی کە لە رێگەی فەیسبووکەوە گروپیان دروست کردبوو .

شۆڕشــی ٢٥ی یەنایەر چەندین ناوی لێنراوە بەتایبەتیش خەڵکی میصرو چاودێران لە وڵاتانی عەرەبیدا چەندین ناویان ناوە لەم شۆڕش‌و خۆپیشاندانانە، دیارترین ناوەکانی ئەم شۆڕشە کە پێی ناسرابوو (شۆڕشی ٢٥ی یەنایەر)،(شۆڕشی توورەیی) هەندێکجار ناودەبرا بە(شۆڕشی گەنجان)، یان (شۆڕشی سپی) هەندێك لە رۆژنامەو راگەیاندنەکان ناویان نابوو (شۆڕشی ١٨ رۆژە)

١- هۆکارە ناڕاستەوخۆکانی شۆڕشی ٢٥ی یەنایەر

أ- یاسای باری نائاسایی (قانون تەواری)

ســیســتەمی حوکم لە میصردا کۆمارییەو لە ژێر بەندی یاسای باری نائاساییدابوو، یاسای ژمارە (١٦٢ی ســاڵی ١٩٥٧) بە هەموارکراوی لە ســاڵی ١٩٦٧دا، بە گوێرەی ئەم یاسایە هەموو دەسەڵاتەکانی پۆلیس فراوان کراون بەشێوەیەك هەموو مافە دەستوورییەکانی تری

هەڵواسیوە، بەوهۆیەوە چاودێریکردنی توندی سەپاندووە بەسەر هەموو شتێکدا، ئەم یاسایە هەموو چالاکیەکی سیاسی بە تەواوی مانا کورتکردووەتەوە کە هەموو چالاکیو خۆپیشاندانێك پێویستە لە ڕێگەی حکومەتەوە بێتو ئەو ڕێگە بداتو سنوورەکەی دیاری بکات! بۆ نمونە: ڕێکخستنی خۆپیشاندان، ڕێکخستنێکی سیاسی ،کۆکردنەوەی هەر تەبەروعاتێکی ماددی، کە پێویستە لەلایەن حکومەتەوە تۆمار کرابێت، بەهۆی ئەم یاسایەوە زیاتر لە (١٧ هەزار) کەس زیندانی کرابوون، هەروەها ژمارەی زیندانیە سیاسییەکان گەیشتبووە زیاتر لە (٣٠ هەزار) کەس هەر بە گوێرەی ئەم یاسایە حکومەت بۆی هەبوو هەموو کەسێك دەستگیر بکات بۆ هەرماوەیەك کە خۆی بیەوێت لە زینداندا بیهێڵێتەوە تەنانەت بەبێ هیچ هۆکارێکی ڕۆشن لە هەمانکاتتدا بانگەشەی دیموکراتیان دەکردو حزبەکەشیان بەناوی دیموکراتیەوە ناو نابوو، بانگەشەی ئەوەیاند ئەکرد کە هەمووکەسێك بۆی هەیە خۆی کاندید بکات بۆ هەر پۆستێك کە بیەوێت ئەمەش هەمووی لە ڕێگەی سندوقەکانی دەنگدانەوە دەبێت بۆ ئەوەی لەو ڕێگەیەوە بتوانێت خزمەت بە نیشتمانەکەی بکات، بەڵام چ جۆرە هەڵبژاردنێك؟ هەڵبژاردنێك لە ژێر بەندەکانی ئەم یاسایەدا بەڕێوە بچێت!!.

ب- گەندەڵیو خراپی دۆخی ئابوری

گەندەڵیو خراپی دۆخی ئابوریو کۆمەڵایەتیو سیاسی ئەمەش مانشێتێك بوو بەدەست خۆپیشاندەرانەوە، کە بەپێی ئاماری ڕێکخراوی شەفافیەتی نێودەوڵەتی ڕێژەی گەندەڵی لە میسر لە ساڵی ٢٠١١ دا (٦٤٪) بووە، هاوکات میسر لە پلەی (٩٨) مین وڵاتی جیهان بووە لە کۆی (١٧٨) وڵات بۆ پلەی گەندەڵی، ئەم گەندەڵیانەش هۆکارەکانی روون بوون ئەویش بریتی بوون لە هەژاریو دەستکورتی.. چونکە بەپی ڕاپۆرتی سەلمێندراوی ساڵی ٢٠١٠ لە ٤٠٪ خەڵکی میصر لە ژێر هێڵی هەژارییەوە بوون! کە ڕۆژانەیان نزیکی ٢ دۆلار ئەکات بۆ هەر تاکێکی میصری، هاوکات ڕێژەی هەژاری لە هەندێك پارێزگای نزیکەی لە (٧٠٪) بووە بۆنمونە لە پارێزگای ئاسیوت ڕێژەی هەژاری (٦٩٪) بووەو لە پارێزگای سوهاج (٥٩٪) بووە، هەربۆیە لە ساڵی ٢٠٠٨وە کە ناڕەزایەکان بەرانبەر بە بەرزبونەوەی نرخو بەرزی باجو کەمی موچە سەریهەڵدا.

ج- زیاد بوونی ژمارەی دانیشتووانو زۆربوونی هەژاری

میسر دووەم وڵاتی گەورەیە لە رووی دانیشتوانەوە لە ئەفریقادا پاش نێجیریا، گەورەترین دەوڵەتیشە لە ڕۆژهەڵاتی ناوەڕاستدا ،بەپێی ڕاپۆرتی دەزگای ئاماری میسر لە ساڵی ٢٠١١ دا دانیشتوانی میسر (٨٠ ملیۆنو ٩٦٣ هەزارو ٤٢٤) کەس بووە، لەگەڵ ئەوەی ساڵانە بە هەزاران گەنج لە زانکۆو پەیمانکاکان دەردەچوون بەڵام بێکار دەبوون ساڵانە ڕێژەی بێکاری رووی لە زیادبوون دەکرد، ئەمە سەرەرای ئەوەی کە ڕێژەی هەژاری بەرز بۆیەوە بۆ نزیکەی (٨٠٪) لەناو خەڵکدا کە لە ٤٠٪ یان تەواو لە ژێر هێڵی هەژارییەوە دەژیان

بۆیە لە ناویاندا چینی مامناوەند بوونی نەبوو هەر ئەو دوو چینە هەبوو یەکێکیان هەژاران بوون کە لە(٨٠٪) بوو لە (٢٠٪)ی تر دەستی بەسەر هەموو شتێکی ئەو وڵاتەدا گرتبوو کە بە هۆی ئەو سەروەتو سامانەشیانەوە دەستیان بەسەر هەموو شتێکی ئەو لە ٨٠٪ یەشدا گرتبوو.

د- ناردنی گازی سروشتی میسر بۆ ئیسرائیل:

لە ساڵی ٢٠٠٤ وە میسر چوار بەڵێننامەی لەگەڵ ئیسرائیلدا ئیمزا کرد بۆ ناردنی گازی سروشتی بۆ ئیسرائیل بە نرخێك کە زۆر لە نرخی بازارِ هەرزانتر بوو، ئەو بەڵێننامانەش تا ساڵی ٢٠٣٠ بەردەوام دەبێت، ئەم گرێبەستانەش بوونە هۆی زیاتر گرژبوونی باری سیاسی لە میسردا، چونکە ئەو کەسانەی لەم بوارەدا کاریان کردووە ئەوە را دەگەیەنن دەبێت شتێك کاتێك بنێردرێتە دەرەوە کە ئەو شتە لە خۆیان زیاد بێت نەك وەك میسر خۆی پێویستی بەو گازە هەیە، جگە لەوەی کە هیچ شەفافیەتێکیش نەبوو لەو گرێبەستانەدا وەك داهاتو وەك خەرجیش! هەموو ئەم کارانەش تەنها لە ڕێگەی بنەماڵەو دارودەستەی حوسنی موبارەکەوە بەڕێوە دەبرا کە چەندەها کۆمپانیای زەبەلاحیان دروست کردبوو بۆ لوشدانی سەروەتو سامانی ئەو وڵاتە، لەو سەرو بەندەدا دادگای میصری داوای کرد کە چاو بخشێندرێتەوە بەنرخی ئەو گازەدا کە ڕەوانە دەکرێت بۆ ئیسرائیل کە بۆ هەرمەترێك (٢،٥٪) دۆلار بوو لە جیاتی ئەوەی کە(١٠ دۆلار) بێت کە ئەوە نرخی جیهانییەتی، ئەمەش هەمووی لە دوتوێی ئەو ئاشتینامەیەدا دێت کە لە ساڵی ١٩٧٩ لە نێوان میسرو ئیسرائیلدا روویدا، ئەنوەر ساداتو ئیسرائیل لەسەری پێکهاتبوون، بەڵام حکومەت وەڵامی بڕیارەکەی دادگای نەدایەوە، ئەمەش یەکێکە لەو هۆکارە سەرەکیانەی کە زیاتر هەژاری گەلی میصری لێدەکەوتەوە.

٢- هۆکارە راستەوخۆکان

أ- هەڵبژاردنەکانی ئەنجومەنی گەل

هەڵبژاردنەکانی ئەنجومەنی گەل پێش دوومانگ لە خۆپیشاندانەکان کرا کە حزبی دەسەڵاتدار لە ٩٧٪ کورسییەکانی ئەنجومەنەکەی بەدەستهێنا، سەرجەم لایەنەکانی پۆزسیۆن تەنها (٣٪)ی کورسیەکانیان هەبوو، ،ئەمەش بووە هۆی ئەوەی کە خەڵکێکی زۆر تووشی پیشخواردنەوە بوونو بەتەواوەتی ئەو هەڵبژاردنە بە ساختە لە لایەن هەمووولایەکەوە وەصف دەکرا لەگەڵ ئەوەی ئەمە کارێکی تەواو پێچەوانەی واقعی حاڵی شەقامی میصریو لە دەستدانی متمانەی قەزاو دادگاکان بوو، کە حیزبی دەسەڵاتدار چووبوە نێو هەموو جومگەکانیەوە .

ب- کوژارنی خالد محمد سعید

خالد محمد سـعید کە هاوڵاتییەکی میسـریە، پاش ئەوەی لە رۆژی ٦ی یونیوی ٢٠١٠ لە ئەسـکەندرەیەدا لە سەردەستی دووان لە هەواڵگرەکانی پۆلیسدا ئەشکەنجەیەکی زۆر ئەکرێتو گیانی لەدەسـت ئەدات، بـەلام دوای لێکۆڵینەوەش لە دۆسـیەکەی دادگا هیچ حوکمێکی دەرنەکرد بۆ بکوژانی ئەو گەنجە، ئەمە بوویە هۆی نانەنەوەی هەلایەکی گەورە لە ناو خەڵکدا کە پێشەکییەك بوو بۆ هەڵگیرساندنی ئەم شۆڕشە .

ج-سەرکەوتنی شۆڕشی گەلی تونسی

شۆڕشـی تونس کە لە ١٧ی دیسەمبەری ساڵی ٢٠١٠ هەڵگیرسا واتە پێش ٣٨ رۆژ لە هەڵگیرسـانی شۆڕشی تورەیی میسری، کاریگەری راسـتەوخۆی لەسەر هاولاتیانی میسر هەبوو، کە میسـریش وەك نارەزاییەك لـەو دۆخە نالەبارەی کە لـە رووی کۆمەلایەتیو سیاسیو ئابورییەوە تووشی هاتووبوونو وەك پشتگیریکردنێکیش بۆ (محەمەد بوعەزیزی) کـە ئاگری لە خۆی بەردا، چەندین هاولاتیش لە میسـر گڕیان لەجەسـتەی خۆیان بەردا، هەریەك لە (محەمەد فاروق، سـەید عەلی، محەمەد عاشـور) لەقاهیرە خۆیان سـوتاندو لەئەسکەندەریەش (ئەحمەد هاشم) خۆی سوتاند.

د-سایتو تۆرە ئەلکترۆنیە کۆمەلایەتیەکان

دووگەنجی میسری هەستان بە دروستکردنی ژوورێك لە فەیسبوك بە ناوی «هەمومان خالد سـعیدین» ئەوانیش: وائیل غەنیمو عەبدولرەحمان مەنسـور) بوون کە هەستان بە دیاریکردنـی ٢/٢٥ بـە رۆژی تورەیی میسـر ئەمەش ژمارەیەکـی زۆری هاولاتی بەدەم داواکەیەوە چوون، سەرەتا ئەو رۆژی ٢٥ ی مانگە تەنها ئەو کەسانە هاتن بەدەمیانەوە کە لە رێگەی فەیسبووکەوە بەڵێنیان بە یەکدابوو کە بێن بۆ خۆپیشاندانەکان ،پاشان سەرجەم چینو توێژەکانی تری میصر لەگەڵیان تێکەڵ بون ئەوە بووە سەرەتای دەستپێکی شۆرشی گەورەی میسر.

هـ- سەرۆکی وڵات حوسنی موبارەك

یەکێـك لـە هۆکارەکانی هەڵگیرسـانی شۆرشـی میسـر، خراپـی ئەداو سیاسـەتە سـەرکوتکەریەکانی محەمەد حوسنی موبارەکی سەرۆکی میسر بوو، حوسنی موبارەك کە ماوەی ٣٠ سـاڵ حوکمرانی میسری کردو لە ١٤ی ئۆکتۆبەری ١٩٨١ لەدوای تیرۆرکردنی ئەنوەر ساداتەوە سـەرۆکایەتی میسـری وەرگرتو لە ٢٦ی یەنایەری ١٩٨٢ هەڵبژێردرا بەسەرۆکی (حیزبی نیشتیمانی دیموکراتی)، موبارەك کە لە ساڵی ١٩٤٩ کۆلیجی زانستی سـەربازی تەواوکردووە هاوکات بەکالۆریۆسی لە زانسـتی فرۆکەوانی بەدەستهێناوە، لە ساڵی ١٩٧٢ دا بووە فەرماندەی هێزە ئاسمانیەکان. **(بڕوانە وێنەی ژمارە ٤)**

وێنەی ژمارە ٤

لەســـەرجەم هەڵبژاردنەکانی ســـەرۆکایەتیدا زۆرینەی رەهای دەنگەکانی بەدەستهێناوە بەجۆرێك لە دوا هەڵبژاردنی سەرۆکایەتیدا لە ساڵی ٢٠٠٥ دا رێژەی (٪٨٨،٥٧) ی دەنگەکانی بەدەســـتهێناوە . سەرەرای شـــێوازی ئیستبدادی موبارەك لەبەرتەســـکردنەوەی بەشداری سیاســـیو رێگریو ئاستەنگ درووستکردن بۆ ئۆپۆزسیۆن، کەسەنزیکەکانی موبارەك رۆڵی گەورەیان هەبوو لە گەندەڵی ئیداریو سیاســـی، لەم ســـاڵانەی دواییدا کە نەخۆشی تەنگی پێهەڵچنیبو، موبارەك لە هەوڵدا بو، هاوشێوەی بەشار ئەلئەسەدی سوریا، رێگا بۆ (جەمال) ی کوڕی بکاتەوە تا لە رێگەی حیزبی دەسەڵاتدارەوە بەرەو سەرۆکایەتی هەنگاوی پێبنێت، هەریەك لە (جەمالو عەلای موبارەك) بەتەواوی دەســـتیان خســـتبووە کاروباری بازرگانی وئابوریەوە بەجۆرێك لە (٪٢٥ بۆ ٪٥٠) سویان لە سەرمایەدارو کارگەو کۆمپانیا بازرگانیو پیشەســـازیەکان وەردەگرت. هاوکات حوسنی موبارەك خۆی بە پێی بریارێکی ئەنجومەنی گەلی میسری خۆی سەرپشك بوو لە هەر گرێبەستێکی کرینی چەكو کەرەستەی سەربازی بۆ میســـر، هەربۆیە گرێبەستی لەگەڵ گەورەترین کۆمپانیا نایاسایەکانی سەربازی دەکرد لە جیهاندا. بەجۆرێك لە دوایین ئاماری نارەســـمیدا دەردەکەوێت کە موبارەك خاوەنی (٧٠ ملیار دۆلار) ە.

(بروانە خشتەی ژمارە ٢)

هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی میسر 2005

کاندید	حزب	دەنگەکان	ڕێژە
محمد حسنى السيد مبارك	الوطني الديمقراطي	6316784	% 88.571
أيمن عبد العزيز نور	الغد	540405	% 7.577
نعمان محمد خليل جمعه	الوفد الجديد	208891	% 2.929
أسامة محمد عبد الشافي شلتوت	التكافل الاجتماعي	29857	% 0.419
وحيد فخري الأقصري	مصر العربي الاشتراكي	11881	% 0.167
إبراهيم محمد عبد المنعم ترك	الإتحاد الديمقراطي	5831	% 0.082
ممدوح محمد أحمد قناوي	الدستوري الاجتماعي الحر	5481	% 0.077
أحمد الصباحى عوض الله خليل	الأمة	4393	% 0.062
فوزي خليل محمد غزال	مصر 2000	4222	% 0.059
السيد رفعت محمد العجرودى	الوفاق القومي	4106	% 0.058
کۆی گشتی	-	7131851	% 100

خشتەی ژمارە ٢

٣- ڕووداوەکانی ناو شۆڕشەکە

ئامارەکان ئەوە دەخەنە ڕوو، کە سەرجەمی ئەوانەی کوژران ٣٦٥ کەس بوون بەڵام باسی کوژرانی چەندەها کەســی تر دەکرێت کە هێزە ئەمنیــەکان فڕأندوویانەو کوژراون یاخود دیــار نەماوون بەپێی هەندێك ســەرچاوەی ناوخۆیی کوژراوەکان خۆیان ئەدەن لە نزیکەی ٥٠٠ کــەس بەجۆرێك لەقاهیرە (٢٣٢) کەسو لە پارێزگای ئەســکەندەریە (٥٢) کەسو لە ســوەیس (١٨) کەس کوژرانو بەهەزارانیش بریندار بوون، بەڵام ســوپا لە شۆڕشــی ٢٥ی یەنایەردا بێلایەنی خۆی پاراســت، هەروەك محەمەد حسین هەیکەل، سیاسەتمەدارو ئەدیبی گەورەی میســر لە چاوپێکەوتنێکدا ڕایگەیاند، لە موشیر تەنتاوی وەزیری بەرگری میسرم پرسی بۆچی، ڕێگەت نەدا سوپا ڕووبەڕووی خۆپیشاندەران ببێتەوە ڕێگریان لێبکات، وتــی لەبەر ئەوەی ئەو ســوپایە بۆ ڕووبەڕووبوونەوەی هێــزی دەرەکیو بەرگری دوژمنی

دەرەکی ئامادەکراوە، هیچ لە شـێوازی رووبەرووبوونەوەی خۆپیشـاندانی مەدەنی ناوخۆ نازانێـت، خۆ ئەگەر ڕێگەمان بدایە سـوپا رووبەروویان ببوایەتـەوە ئەزانی چی لافاوێکی خوێن درووست دەبوو.

لە کاتژمێر شەشـی ئێوارەی رۆژی هەینی ٢٠١١/٣/١١ جێگری سـەرۆك کۆمار عومەر سـولەیمان لە بەبەیاننامەیەکدا رایگەیان کە: موبارەك وازی لە سەرۆکایەتی وڵات هێناوە دەقی بەیانەکەش بەم شێوەیە بوو :

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

(ئەی هاوڵاتیانی خۆشەویست! لە چوارچێوەی ئەو دۆخەی وڵاتەکەمانی پێدا تێدەپەرێت، سـەرۆك حوسنی موبارەك بڕیاریدا وەك سەرۆك کۆمار واز لە دەسەڵاتەکەی بێنێتو هێزی عەسکەری راسـپێردرا بۆ بەڕێوەبردنی وڵات، خوای پەروەردگار پشت وپەنای هەمووڵایەك بێت) .

لەگـەڵ بڵاوکردنـەوەی ئەو هەواڵەدا، بە ملیۆنەها خەڵك رژانە سـەر شـەقامەکان لە هەموو شـارو شـارۆچکەکانی میسردا دەسـتکرا بە ئاهەنگگێران بەو بۆنەیەوە کەسی وا هەبوو لە خۆشـی هەواڵەکە لە هـۆش خۆی دەچوو هەر ئەوەندەی نەبرد ئەم خۆشـیو ئاهەنگانـە هەموو وڵاتانی عەرەبیشـی گرتەوە، هەر لەگەڵ ئەو واز هێنانانە دەسـتکرا بە زنجیرە دەستلەکارکێشـانەوەی وەزیرەکانی حکومەت بـە تایبەت وەزیری ناوخۆ حبیب العدلیو وەزیری گەشـتوگوزارو دانیشـتوانو زۆربەی وەزیرو دارودەستەکانیان لە هەمان کاتدا رێگری سـەفەرکردنیان لێکرا تا بهێڵرێنەوە بۆ دادگایکردن لەسەر ئەو هەمووە زوڵم وبەهەدەردانەیان کە لە سەروەتو سامانی گشتیدا ئەنجامیان داوە.

ئەوەی گرنگ بوو لەم شۆڕشـەدا ئەوەبوو کاردانەوەی زۆربـەی زۆری چینو توێژەکانی گەل بوو هەرچەندە حکومەت سـەرەتا ویسـتی خۆپیشـاندانێکی دەستکرد دروست بکات بۆ هێنانەوەی بارەکە بەلای خۆیدا، کەچی ئەو شـانۆگەرییە زیاتر رسـوای کردنو زاراوەی «بەڵتەجی» هێنایە ناو راگەیاندنەکان، زۆرێك لەو بەڵتەجییانە هێزەکانی ئاسایش بوون جلو بەرگی مەدەنیان لە بەرکردبوو، بـەڵام ئەوەندەی پێنەچوو پێکدادان لە نێوانیاندا روویداو خەڵکێکـی زۆر لەوێدا کوژرانو برینندار بوون، ئـەوەی جێگەی تێڕامان بوو ئەوەبوو تاوەکو ئەو پێکدادانە رووی نەدا خەڵکەکە ئەوەندە سـورنەبوون لە سەر رووخانی دەسەڵات بەڵام کە دەسـەڵات ئەوەی ئەنجامدا بە دەستی خۆی گۆڕی بۆخۆی هەڵکەند چونکە ئەو خەڵکە بەجارێك تەقیەوە بە رووی دەسـەڵاتدا، هەربەو هۆیەشەوە هەموو بۆچوونی نێودەوڵەتـیو ئیقلیمی گۆڕا لە قازانجی شۆڕشگێران. [٦]

[٦] حەکیـم ئەبوبەکر، راپۆرتێکی مەیدانی لە مەیدانی تەحریری میصرەوە چۆنیەتی سـەرکەوتنی ئەو شۆڕشە دەگێڕێتەوە، سایتی ناوەندی ئەیوبی

http://aubyc.com/mezhunasi/155_mezhuy_hawcharkhy_islamy/321_maedani_tahrer

چوارەم/ سیما هاوبەشەکانی

هەرێمی کوردستانو وڵاتانی بەهاری عەرەبی

لەگەڵ ئەوەی دۆخو ژینگەی سیاسیو کۆمەڵایەتی هەرێمیو کوردستان جیاوازە لە بارودۆخی سیاسیو کۆمەڵایەتی ولاتانی عەرەبی، بەڵام لە نێوان بارودۆخی ئابوریو کۆمەڵایەتیو سیستمی حوکمرانی هەرێمی کوردستانو رەفتاری کارەکتەرە سیاسیەکانی، دەیان خاڵی لێکچوون هەیە لەگەڵ بارودۆخی ئەو وڵاتانەی بەهاری عەرەبی گرتونیەتیەوە لە رووی ژیانی سیاسیو سیستمی حوکمرانیو کارەکتەرە سیاسیەکانی لەوانەش :.

١- سیستمی حوکمرانی لە ولاتە عەرەبیەکاندا سیستمێکی ئیستبدادی تاکرەوی تاك حزبیە، کە حیزبی حوکمران لە هەڵبژاردنەکاندا زۆرینەی رەهای دەنگەکانی بەدەست دەهێنا، بەهۆی بەرتەسکردنەوەی ئازادیو دیموکراسیەوە. لە هەرێمی کوردستانیش لە سەروبەندی خۆپیشاندانەکانی ١٧ی شوباتدا هەرێمی کوردستان لەلایەن دوو حیزبی باڵادەستەوە بەڕێوەدەبراو تەواو جومگە گرنگەکانی حوکمرانیان لە نێوان خۆیاندا بەشکردبوو.

٢- لە هەڵبژاردنەکاندا بەهۆی رەخساندنی بارودۆخێکی تایبەت لەبەرژەوەندی حیزبی فەرمانرەوادا سەرۆك زۆرینەی دەنگەکانی بەدەست دەهێنا، بەجۆرێك لە دواین هەڵبژاردندا کە لە ٢٠٠٩ بەڕێوەچوو بن عەلی (٨٩,٦٢٪) ی دەنگەکانی بەدەست هێنا وحوسنی موبارەکی سەرۆکی میسریش لە هەڵبژاردنی سەرۆکایەتی ساڵی ٢٠٠٥ دا رێژەی (٨٨,٥٧٪) ی دەنگەکانی بەدەستهێناوە. هاوکات لە هەرێمی کوردستانیش لە هەڵبژاردنی سەرۆکایەتیدا لە ٢٠٠٩/٧/٢٥ مەسعود بارزانی سەرۆکی هەرێمی کوردستان، نزیکەی (٧٠٪) دەنگەکانی بەدەستهێنا.

٣- لە وڵاتانی بەهاری عەرەبیدا خزمو کەسە نزیکەکانی سەرۆك تەواوی پۆستە باڵاکانیان کۆنترۆڵکردووەو دەستیان گرتووە بەسەر سامانو بازرگانی وڵاتدا، بە نمونەی تونس لەیلا تەرابلوسی هاوسەری بن عەلیو براو کەسە نزیکەکانی خاوەنی سەرمایەیکی گەورەبوونو دەستیان گرتبوو بەسەر تەواوی بازرگانی وئابوریو سەربازی ولاتدا، لە هەرێمی کوردستانیش کورو براو برازای سەرۆکو بەرپرسە باڵاکان تەواوی پۆستەکانیان لەدەست خۆیاندا کۆکردۆتەوەو کۆنترۆڵی بازارو کۆمپانیاو بازرگانیان کردووە.

٤- بڵاوبوونەوەی گەندەڵی بە رێژەیەکی بەرز لە وڵاتانی تونسو میسرو وڵاتانی تری بەهاری عەرەبی بەهۆی خراپ بەکارهێنانی دەسەڵاتەوە لەلایەن بنەماڵەو کەسەکانەوە، بەجۆرێك بەپێی راپرسی رێکخراوی(شەفافیەتی نێودەوڵەتی) رێژەی گەندەڵی لە ساڵی ٢٠١١ لە تونس لە (٨٠٪) بووە، لە میسریش رێژەی لە ساڵی ٢٠١١ دا (٦٤٪) بووە، هاوکات میسر لە پلەی (٩٨) مین وڵاتی جیهان بووە لە کۆی (١٧٨) وڵات بۆ پلەی گەندەڵی،

لە هەرێمی کوردستانیش گەندەڵی گەیشتبوە ئاستێك کە تەواوی دامو دەزگاکانی گرتبووە بە جۆرێك لە ساڵی ٢٠١١ بە پێی ئاماری ڕێکخراوی سەفافیەتی نێودەوڵەتی عێراق بە هەرێمی کوردستانیشەوە لەکۆی ١٨٢ دەوڵەت لە پلەی ١٧٥ مین دەوڵەتی جێهاندایە، بەو پێیەش دۆخی گەندەڵی لە هەرێمی کوردستان لە پارێزگاکانی تری عێراق باشتر نیە.

٥- سەبارەت بە ڕێژەی بێکاریش کە بەشێك لە هۆکارەکانی شۆرشی ولاتانی عەرەبی بەهۆی بێکاریەوە بووە، بە جۆرێك بەپێی خستنە رووی ئاماری پەیمانگای نیشتیمانی بۆ ئاماری تونس، ڕێژەی بێکاری لە تونس لە ساڵی ٢٠١٠ دا (١٨،٣٪) بووە، بەڵام لەناو توێژی گەنجاندا ڕێژەی بێکاری گەیشتۆتە لە (٣٧،٨٪)، لە میسریش ڕێژەی بیکاری لە (٣٤٪) بووە، لە هەرێمی کوردستایش بەپێی وتەی سەرۆکی مونتەدای ئابوری کوردستان، ڕێژەی بێکاری (١٨٪) یە.

٦- لەو ولآتانەی کە شۆرشی عەرەبی گرتونیەوە ڕێژەی هەژاری لە ئاستێکی بەرزدا بووە، بە جۆرێك لە تونس ڕێژەی هەژاری لە ساڵی ٢٠١٠ دا گەیشتۆتە (٢٤،٧٪)و بەڵام ڕێژەی هەژاری لە ویلایەتی سەیدی بوزەید شوێنی نیشتەجێبوونی (محەمەد بوعەزیزی) لە (٤٠٪) بووە، هاوکات لە میسر لە ساڵی ٢٠١٠ لە ٤٠٪ خەڵکی میسر لە ژێر هێڵی هەژارییەوە بوون! هاوکات ڕێژەی هەژاری لە هەندێك پارێزگا نزیکەی لە (٧٠٪) بووە، لە هەرێمی کوردستانیش ڕێژەی هەژاری لە (١٠٪ بۆ ١٢٪) بووەوو لە هەندێك پارێزگای عێراق زیاتر لە (٥٠٪)یە.

٧- تەواوی ئەو حزبە حوکمڕانو سەرکردانەی کە دەسەڵآتیان کۆنترۆڵکردووە، لە ولاتانی عەرەبی کە بەهاری عەرەبی گرتونیەتیەوە، لە ڕێی شۆرشو خەباتەوە دەسەڵآتیان گرتۆتە دەستو وەکو شۆرشگێری سەردەمی خۆیان بوونو بەناوی شۆرشەوە دەسەڵآتیان گرتۆتە دەست، لە هەرێمی کوردستانیش هەردوو حیزبی باڵادەست بەناوی شۆرشگیریو خەباتەوە دەسەڵآتیانگرتۆتە دەستو هەمیشە شۆرشو خەبات بە خەڵك دەبەخشتنەوە.

٨- توندوتیژیو ڕووبەڕووبونەوەی شەقامو خۆپیشاندانەکان لەلایەن هێزە ئەمنیەکانەوە بە گوللەو کوشتنی خۆپیشاندەران بە جۆرێك لەشۆرشی تونسدا زیاتر لە ٣٠٠ کەس کوژرانو بە سەدانیش بریندار بوونو لە میسریش بەپێی ئاماری ڕەسمی ٣٦٠ کەس کوژرانو زیاتر لە ٢ هەزار کەسیش برینداربوون، لە هەرێمی کوردستانیش لە خۆپیشاندانەکانی ١٧ی شوباتدا ١٠ کەس کوژرانو زیاتر لە هەزار کەسیش بریندار بوون.

٩- سایتو ماڵپەرە ئەلکترۆنیو تۆرە کۆمەڵایەتیەکان سەرمەشقو ڕێنیشاندەری شۆرشەکانی بەهاری عەرەبی کە زۆرجار بە شۆرشی فەیس بووك یاخود شۆرشی گەنجان دەناسران، لە هەرێمی کوردستایش ئەوەی خۆپیشاندانی کردوو سەرمەشقی خۆپیشاندەران بوو گەنجان بوونو چالاکیەکانیان لە ماڵپەرە کۆمەلایەتیەکانەوە دەخستە روو .

بەشی سێیەم
ڕووداوەکانی ١٧ی شوبات

- یەکەم/ ڕێگە خۆشکردن بۆ ١٧ی شوبات
- دووەم/ ئامادەکاری بۆ خۆپیشاندانەکە
- سێیەم/ دەستپێکردنی خۆپیشاندانەکە
- چوارەم/ تەقەکردن لە خۆپیشاندەران
- پێنجەم/ کاردانەوەکانی ١٧ی شوبات

یەکەم/ ڕێگە خۆشکردن بۆ ١٧ی شوبات

دوای ئـەوەی لــە ١١ی ئازاری ٢٠١١ حوســنی موبارەکی ســەرۆکی میســر دەســتی لەکارکێشــایەوە، ئەم ڕووداوە کاریگەری گەورەی لەســەر هاوڵاتیانی هەرێمی کوردستان درووســتکردو جموجوڵی نارەزایی شــەقامی هەرێمی کوردســتانی گرتەوە، بەو هۆیەوە لەچەند شــوێنێکی گشتی لافیتەی پیرۆزبایی هەڵدەواســراو لە یەکێك لە لافیتەکاندا کە لە ســلێمانی هەڵواســرابوو هاتبوو (پیرۆزبێت روخانی دیکتاتۆرێکی تر، نوخشــە بێت لە دیکتاتۆرەکانی تر).

هاوکات لە تۆرە کۆمەڵایەتیەکانیش بەتایبەت فەیس بووك، چەندین گرووپ درووســت بــون کە هانی گەنجانیان دەدا بۆ خۆپیشــاندانو نارەزایی وەك(گرووپــی ڕاپەرینی نێرگز، تورەبوونی کورد، خۆپیشاندانی سەرتاسەری)

لە پەیامەکانیاندا گروپو پەڕەکانی فەیسبوك لە هەرێمی کوردستان کە بۆ ئەو مەبەستە دروســتکراون، نارەزاییو بێزاری خۆیان دەربڕیوە لە بەرامبەر بەرتەسککردنەوەی مەودای ئازادی رادەربڕینو گەندەڵیو نایەکسانیو نەبونی خزمەتگوزاریە بنەڕەتیەکان لە هەرێمی کوردستانو هاوکات دو حیزبە دەسەڵاتدارەکەی هەرێمی کوردستان بە بەرپرسیاری یەکەم دەزانن لە ئاست سەرجەم ئەو حاڵەتو دیاردە دزێوانەی هاتونەتە ئاراوە.

یەکێك لە دەســتەی دامەزرێنەرانی ئەو گروپانە لەســەر ماڵپەڕی فەیسبوك، کە بۆ ئەو مەبەســتە دامەزراوەو نەیویست ناوی ئاشــکرابکرێت، راگەیاندووە: لەگەڵ دروستکردنی گروپەکەیــان، لەلایــەن هەزارەها کەســەوە پشــتیوانی لــە داواکەیان کــراوەو بەدەم بانگهێشتەیانەوە هاتون بۆ خۆپیشاندان. [٧]

لەنێــو ئەو نارەزاییو نیگەرانیەی هاوڵاتیاندا، لە بەرواری ٢٠١١/٢/١٤ تۆری بەرگری لە مافو ئازادییەکانی خەڵك (کە لە ساڵی ٢٠٠٤ لەلایەن ژمارەیەك چالاك وانو رۆژنامەنوسو یاساناسەوە دامەزراوە) لە راگەیەنراوێکدا پیرۆزبایی خۆیان ئاراستەی هەردو گەلی تونسو میسر دەکەنو رایدەگەیەنن کە رۆژی پێنج شەممە رێکەوتی ٢٠١١/٢/١٧ کۆبونەوەیەکی جەماوەری لە بەردەرکی سەرای سلێمانی سازدەکرێت.

لەپەیامەکەدا هاتوە: پاش چەند رۆژێکی کەم لە نارەزایەتی جەماوەرییو هاتنەسەرشەقامی گەلی تونسو میســر دژ بە دیکتاتورەکانیان، ســەرەنجام دەسەڵاتی ســتەمکارو پڕچەك لەبەرامبەر تورەبونو فشاری مەدەنیانەی خەڵك چۆکی داداو سەرۆکەکانیان شاربەدەرکرانو خۆری دەسەڵاتی ستەمکاریان ئاوابو، بۆیە ئێمە وێڕای پیرۆزبایی گەرممان لەو سەرکەوتنە،

[٧] شۆڕشی فەیس بووك، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٤ /
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=33869&cat=1

پشتیوانی لە ئیرادەو داخوازیەکانی ئەو گەلە ئەکەین، چونکە ئێمەی خەڵکی کوردستانیش دوچاری هەمان قەیرانی سیاســیو ئابوریو کۆمەلایەتی هاوشێوەی میسریو تونسیەکان بوینەتەوە».

هاوکات هۆشداریش دەدەنە دەسەلات، کە «هەرچی زوترە بکەونە خۆتان بۆ ئەنجامدانی چاکســازی ریشەیی لە تەواوی کایە سیاسیو ئابوریو کۆمەلایەتیەکانداو لەماوەیەکی زۆر کورتدا بەعەمەلی وەلامی داخوازیو پرسیارە چارەنوسسازەکانی خەڵك بدەنەوە، کە رۆژانە ئاراستەی دەسەلاتی حاکمو حکومەتەکەی ئێوەی ئەکەن».

بەیاننامەکە ئەوەشی خستۆتە رووکە هەر لەوچوارچێوەیەدا بەهۆی سەرکەوتنی ئیرادەی تونسو میســریەکان بەســەر دیکتاتورەکانیاندا، بۆ هۆشــداری دانو بەخەبەرهێنانەوەی دەســەلاتداران لە هەڵکردنی رەشەبای تورەی خەڵك لەســەر هەمان قەیران کە بەرۆکی خەڵکی کوردســتانی گرتوە، بۆ نەفرەت کردن لەجەنگو ئەگەری دوبارە دەستپێکردنەوەی شــەری ناوخۆ لە ئەنجامــی ململانێی حیزبە سیاســیەکانی کوردســتان، وا بریارە رۆژی (پێنجشــەممە) ٢٠١١/٢/١٧ سەعات ٢ی پاشــنیوەرۆ لەبەردەرکی سەرای شاری سلێمانی کۆبونەوەیەکی جەماوەری مەدەنی بۆ راگۆرینەوەو فشارخســتنە سەر دەسەلات وسەرجەم پارتە سیاسیەکان سازدەکرێت.

(بروانە پاشکۆی ژمارە ٤ دەقی راگەیەنراوی تۆری بەرگری لەمافو ئازادییەکانی خەڵك)

ئاکــۆ خەلیزاد، ئەندامی تۆری بەرگری لەمافو ئازادییەکانی خەڵك بە ســایتی خەندانی رایگەیاند: ئێمە مەبەستمان خۆپیشاندان نییە، بەڵکو تەنها مەبەستمان گردبوونەوەیەکی مەدەنیانەی جەماوەرییە، دوور لەهەموو توندوتیژییەك.

هەروەها وتیشــی: «ئێمە سێ ئامانجمان هەیە لە گردبوونەوەکە، یەکەم پیرۆزباییکردن لەگەلانی تونسو میسر، کە لەرێگەی مایکێکی ئازادەوە هەموو کەسێك دەتوانێت بۆچوونی خۆی بڵێت، لەگەڵ ئاگادارکردنەوەی بەرپرســانی هەرێمی کوردسان بەوەی کە چاکسازی بنەرەتی ئەنجامبدەن، پێشئەوەی کێشەکان گەورەتر بن، ئامانجی سێیەمیشمان داواکردنە لەهەموو هێزە سیاســییەکان کە بەشــێوەیەکی مەدەنــیو دوور لەتوندوتیژی، ململانێی سیاسیی بکەنو جارێکی تر پەنا بۆ شەری ناوخۆ نەبەنو بەئاشتییانە بژین».

ئەو ئەندامەی تــۆری بەرگری لەمافو ئازادییەکانی خەڵك، داواش لەســەرجەم لایەنو کەسو ریکخراوەکان دەکات، کەس خۆی نەکات بەخاوەنی چالاکییە مەدەنییەکەو هەرکەس خۆی بەخاوەنی بکات، ســەرکۆنەی دەکەینو سکالای یاسایی لەسەر تۆمار دەکەین، داواش لەهەموو لایەنو رێکخراوەکان دەکەین کە بەشدارییەکی مەدەنیانە لەچالاکییەکەدا بکەن، دوور لەهەر توندوتیژییەك. [٨]

[٨] بەیاننامەی تۆری بەرگری لە مافو ئازادیەکانی خەڵك، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/١٦/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21710&Jor=1

لەو سەروبەندەدا وەك نارەزاییەك بەرامبەر بە دۆخی هەرێمی کوردستانو چاولێکردنی شۆرشەکانی تونسو میسر کە بە خۆسوتانی هاولاتیان دەستی پێکرد، لە شاری سلێمانیش پێشمەرگەیەکی دێرین بریاریدا لە رۆژی ١٦ی شوبات لە سەرای سلێمانیو لەبەرچاوی کامێرادا خۆی بسوتێنێ، بەڵام دوای ئەوەی نەوشیروان مستەفا بە تەلەفۆن قسەی لەگەڵ دەکات کە خۆی نەسووتێنێ، ئەویش داواکەی قوبوڵدەکاتو دەست لە بریارەکە هەڵگرت.

حەکیم مەحمود، ناسراو بە حەکیم ژەنگژی تەمەن (٤٣) ساڵ کە لە ساڵی ١٩٨١-١٩٨٩ پێشمەرگەی دێرینی یەکێتی بووەو وازی لەو حیزبە هێناوەو خاوەنی ٦ منداڵەو دانیشتوی شارۆچکەی بازیانە، دو برای لە پێشمەرگایەتیدا شەهیدبونو برایەکیشی بەهەمان شێوە لەکاتی پێشمەرگایەتیدا کەم ئەندام بوە، راگەیاند: ئێمە پێشمەرگایەتیمان کرد بۆ دیموکراسیو ئازادیو دادپەروەری لە کوردستان، بەڵام بەهۆی ئەو زوڵمو زۆرو نا دادپەروەریو گەندەڵیەی لە هەرێمداو لە ئێستادا دەیبینینو دەسەڵاتدارانی هەرێم لێی بەرپرسیارن، گەشتمە ئەو بڕوایەی خۆم بسوتێنمو ببمە مەشخەڵی ئازادی لە هەرێمو نارەزایەتیەکانی جەماوەری کوردستان.[٩]

هاوکات لەبەرامبەر هەوڵی خۆسوتاندنی ئەو هاولاتیە لە رۆژی ١٦ی شوبات کۆمەڵێك رۆژنامەنووس بەیاننامەیەك بڵاودەکەنەوەو داوادەکەن لایەنەکانی دەسەڵاتو ئۆپۆسیۆن واز لە هێرشکردنی سەر یەکتری بهێننو بەرپرسیارێتی ئەو رووداوانەش دەخەنە ئەستۆی هەرسێ سەرۆکایەتیەکەی هەرێم.

لە بەیاننامەکەدا کە بەناوی خۆ سوتاندن رێگە چارە نیە، تکایە سەرۆکی هەرێم وەڵام، هاتووە:

١. هەرچی زووترە رێگە لە هەرجۆرە کارێکی وەها بگیرێتو بە شێوەیەکی دور لەتوندوتیژیو گوێ لە هاولاتیانی کوردستانو خواستەکانیان بگیرێتو بە دەم کێشە هەنوکەییەکانی هاولاتیانی کوردستانەوە بێن.

٢. پێویستە هەردوو لایەنی دەسەلاتو ئۆپۆزسیۆن رێگە نەدەن هێرشی راگەیاندن بۆ سەر یەکتری بەو رادەیە چر بکەنەوە کە دانیشتوانی هەرێم بیر لە دووبارە کردنەوەی سیناریۆکانی میسرو تونس بکەنەوە.

٣. هەرێمی کوردستان موڵکی هەموو دانیشتوانەکەیەتیو پارتی ویەکێتی کارێکیان کردووە کە خەڵکانێك لەم وڵاتەدا لە دەرەوەی ئەو دوو دەسەڵاتەوەن خۆیان بە ناوەمۆ دەزانن بێ بەش کراون لە هەموو داهاتو سەرچاوەیەکی ئەم هەرێمە، دەبێت ئەو دوو هێزە رێگەچارەیەك بگرنە بەر کە هەموو هاولاتیان خۆیان بە هاونیشتیمانی ئەم هەرێمە بزانن.

٩ ئەو پێشمەرگە دێرینەی بریاری خۆسوتانیدا، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٦/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=33924&cat=1

٤. دەبێت لێکۆڵینەوە بکرێت بۆ کێشــەکانی ئەو هاولاتیەو هەموو هاوشێوەکانیو ڕێگە نەدرێت بە هۆی جیاوازی حیزبایەتیو بیرکردنەوەی سیاسـیەوە قوتو بژێوی هیچ کەسێك ببڕرێت.

٥. لێپرسـراوی یەکەم لەبەرامبەر هەر ڕوداوێکدا کە لەکوردسـتاندا بکەوێتەوە هەر سێ سەرۆکایەتیەکەی هەرێمو ئەنجومەنی وەزیرانو پەڕلەمان ولایەنەکانی ئۆپۆزسیۆنەو دەبێت بە زوترین کات ئەو بارە گرژەی کوردستان کۆتایی پێ بێتو کار نەکاتە سەر ژیانی ڕۆژانەی خەڵكو پەکخستنی پرۆسەی سیاسی لەکوردستانو ڕێگەی توندو چەك نەگیرێتە بەر.

(بروانە پاشکۆی ژمارە ٥ دەقی بەیاننامەکەی ڕۆژنامەنووسان)

لە سەرلە ئێوارەی ڕۆژی ١٦ی شوبات ژمارەیەکی زۆری گەنج لەبەردەرکی سەرای سلێمانی کۆدەبنەوەو هۆتاف دژی دەسـەلاتی کـوردی دەڵێنەوە. بەپێی هەواڵێکـی ماڵپەری لڤین سەرلەئێوارەی ڕۆژی چوارشەممە، بە هەزاران کەس لە دانیشتوانی سلێمانی لە بەردەرکی سەرای شـار کۆبوونەوەو بە هوتافکێشان داوای دەستلەکارکێشـانەوەی بەرپرسانیانکردو بەردەرکی سەراشـیان ناو ناوە مەیدانی تەحریر، بـەوەی دەڵێن «ئێرە مەیدانی تەحریرە.. موبارەکتان لە بیرە..؟» وەکو ئاماژەیەك بۆ مەیدانی تەحریری قاهیرە کە خۆپیشـاندەرانی میسری تێدا کۆدەبوونەوە.

شایەتحاڵێك لە ناو خۆپیشـاندەرانەوە ڕاگەیاند «خۆپیشاندەران بە زۆری گەنجنو دەڵێن چۆڵی کەن ئەو کورسـییە میللەت هەموو برسییە». هەروەها ئەوەی ڕوونکردەوە هۆکاری ئەو نارەزایەتییە بۆ دەگەڕێتەوە کە بڕیاربووە ئەمڕۆ سەعات چوار هاولاتییەك لە بەردەرکی سـەرای سلێمانی خۆی بستووتێنێت، وتیشی «خۆپیشانداران بەردەوامن لە هوتاف کێشانو خۆپیشاندانەکە بەرەو گەرمبوون دەچێت».

هەروەها ئاسایشی سلێمانی لەناو ئاپۆڕای خۆپیشاندەراندا دەستیکردووە بە دەستگیرکردنی ژمارەیەك خۆپیشـاندەر، بە پێ زانیاریەکان لڤین پرێس ژمارەیەك گەنج دەسـتگیکراوانو ئێستا لای ئاسایشن.[١٠]

بـەلام بە وتەی نزار محەممەد، ئەندامـی تۆڕی بەرگری لە مافو ئازادیەکانی خەڵك، ئەو گردبوونەوەیە دوای هەڵواسـینی لافیتەیەك هات لە سـەرای سلێمانی لەلایەن (کۆمەڵێك لاوی نەتەوەیـی) کە لەناو تۆڕی بەرگـری لە مافو ئازادیەکانی خەڵـك بوون، کە تیایدا نوسـرابوو، پیرۆزبایی لە ڕاپەڕینەکەی میسـرو تونسو ئازادیخوازانی جیهان دەکەین، لە ناوەڕاسـتی لافیتەکەشدا نوسـرابوو، با دوای سەربەخۆیی باشـوری سودان، سەربەخۆیی باشوری کوردستان دەوڵەتی ژمارە ١٩٤ی جیهانو تێکشاندنێکی پەیمانی سایکس – بیکۆ بێت. **(بڕوانە وێنەی ژمارە ٥)**

[١٠] لەسلێمانی جوڵەی شەقام پەرەدەستێنێ، سایتی لڤین، ٢٠١١/٢/١٦ /
http://www.lvinpress.com/newdesign/Dreje.aspx?Jimare=2609

وێنەی ژمارە ٥

هەڵواسینی ئەو لافیتەیە گردبوونەوەیەکی خۆرسکی درووستکرد، سەرلە ئێوارەی ١٦ی شوبات، کە بە وتەی نزار محەمەد، گردبوونەوەکە چەندین درووشمی توندیان وتۆتەوەو ئەوانیش خەڵکەکەیان ئاگادر کردۆتەوە کە خۆپیشاندانەکە سبەی ١٧ی شوبات خۆپیشاندانەکەیە.

بەڵام ئەوەی بەتەواوی گردبوونەوەو نارەزاییەکانی درووست کرد، مانشێتی رۆژنامەی هاوڵاتی بوو کە نوسرابوو (پێنج شەممە لە سلێمانی خۆپیشاندانە)، رۆژنامەی هاوڵاتی لە ژمارە (٧٠٦) چوارشەممە ٢٠١١/٢/١٦ دا لە مانشێتی سەرەکیو لە هەواڵی سەرەکیدا گرنگی بە خۆپیشاندانەکە دابوو، سەرەرای مانشێتەکەی کە رایگەیاندبوو پێنج شەممە خۆپیشاندانە، لە ناوەڕۆکی هەواڵەکەیدا پەیامێکی تۆری بەرگری لە مافو ئازادیەکانی خەڵکی خستبووە روو کە لە پەیامەکەدا ئاماژە بەوە کرابوو: بۆ هۆشداریدانو بەخەبەرهێنانەوەی دەسەڵاتداران لە هەڵکردنی رەشەبا لەسەر هەمان قەیرانی میسرو تونس کە بەرۆکی خەڵکی کوردستانی گرتووە، کۆبوونەوەیەکی جەماوەری مەدەنی بۆراگۆڕینەوەو فشارخستنە سەر دەسەڵات سازدەکەین.

ئەو هەواڵەی رۆژنامەی هاولاتی کاردانەوەیەکی گەورەی درووست کردوو بەتایبەتیش گەنجان زۆر بە پەرۆشەوەبوون بۆ خۆپیشاندان. **(بڕوانە وێنەی ژمارە ٦)**

وێنەی ژمارە ٦

دووەم/ ئامادەکاری بۆ خۆپیشاندانەکە

دوای ئەوەی تۆڕی بەرگری لە مافو ئازادیەکانی خەڵك، نوسراوێکی ئاگادارکردنەوەیان دایە پارێزگاری سلێمانیو بڕیاریاندا گردبوونەوەیەك بۆ پشتگیری لە سەرکەوتنی شۆڕشەکانی تونسو میسر بکەن، بەرپرسانی یەکێتی نیشتیمانی کوردستان ئەندامانی تۆڕەکە ئاگاداردەکەنەوە کە نابێت خۆپیشاندان بکەن، بە بیانووی ئەوەی دۆخی هەرێمی کوردستان لەبار نیەو لایەنەکانی ئۆپۆزسیۆن دەیقۆزنەوە. دواتر ئێوارەی رۆژی ١٦ی شوبات مەکتەبی سیاسی یەکێتی، ئەندامانی تۆری بەرگری ئاگادار دەکەنەوە کە سەردانیان بکەن. بڕیاربوو لەلایەن کۆسرەت رەسوڵ جێگری سکرتێری گشتیو حاکم قادر کارگێری مەکتەبی سیاسی یەکێتیەوە پێشوازیان لێبکرێتو گفتوگۆبکەن، بەڵام دوای ئەوەی لە مەکتەبی رێکخستنی یەکێتی لە سەهۆڵەکە کۆدەبنەوە بە بیانووی ئیشو کار کۆسرەت رەسول ئامادە نابێت، تەنها حاکم قادر لەگەڵیان دادەنیشێت. بەڵام لە ڕێی تەلەفۆنەوە کۆسرەت رەسوڵ لەسەر خەت دەبێت. بە وتەی نزار محەمەد ئەندامی تۆری بەرگری لە مافو ئازادیەکانی خەڵك، حاکم قادر پێیان دەڵێت کە نابێت خۆپیشاندان بکەن چونکە کاتەکەی لە بار نیەو دۆخەکە هەستیارە وبزووتنەوەی گۆران دۆخەکە دەقوازێتەوە. بەڵام ئەو ئەندامانەی تۆڕەکە سورن لەسەر ئەنجامدانی خۆپیشاندانەکە، دواتر حاکم قادر پێیان دەڵێت: ئێمە هێزی پۆلیسو ئاسایش نانێرین بۆ پارێزگاریتان، بەڵام کە دەزانێت هەرسوورن لەسەرکردنی

خۆپیشاندانەکە، پێیان دەڵێت: ئێوە هەر دەیکەن دەیکەن، ئەوانیش دەڵێن بەڵێ، حاکم قادر بـۆ ماوەیەك دەچێتە دەرەوەو تەلەفۆن دەکات دواتر دەگەڕێتەوە بۆلای ئەندامانی تۆڕەکەو مۆبایلەکەی بە گوێوە دەبێتو بەدەم گەڕانەوەوە تەلەفۆن دەکاتو دەڵێت: نە ئاساییش، نە دژە تیرۆر، نە پێشمەرگە، نە پۆلیس ......هتد، بەو مانایەی هیچ یەك لەو هێزانە هاوکاریان نەکاتو نەیان پارێزێت (هەرواش بوو رۆژی خۆپیشـاندانەکە هیچ یەك لەو هێزانە ئامادە نەبوون لای خۆپیشـاندانەکە)، دواتر حاکم قادر داویان لێدەکات بچنە پارێزگای سـلێمانی مۆڵەت وەرگرن پێشـیانی وتووە ئەوەی ئێوە کردووتانە ئاگادر کردنەوەیە، هەربۆیە دواتر ئەوانیـش رازی دەبنو بەیانی ١٧ی شـوبات دەچنە پارێزگای سـلێمانیو داوا لە پارێزگار دەکەن مۆڵەتیان پێ بدەن، هەرچەند ئەمان داوای مۆڵەتیان نەکردووە بەو پێیەی پێشـتر دەیان خۆپیشـاندان کرا دژ بە یاسای خۆپیشـاندان بەتایبەتیش ئەو بڕگەیەی تایبەتە بە مۆڵـەت وەرگرتن، بە وتەی نزار محەمـەد ئەندامی تۆڕەکە لەوێ هیچیـان ئامادە نابێت نوسـینێك بەناوی مۆڵەتەوە بنوسێت، هەربۆیە فەرمانبەرەکەی پارێزگار خۆی دەینوسێتو پارێزگاریش رەزامەندی لەسەر دەدات بەڵام مۆڵەتەکە لە سەعات ٢ بۆ ٤ دەبێت.

کاتژمێر ١٠ی سـەرلەبەیانی رۆژی ١٧ی شـوبات پارێزگاری سلێمانی رونکردنەوەیەکی سەبارەت بە خۆپیشـاندانەکەی کاتژمێر ٢ ی ١٧ی شوبات بڵاوکردەوە کە بڕیارە لە سەرا ئەنجامبدرێت، لە رونکردنەوەکەی پارێزگاری سلێمانیدا هاتووە: ئێمە لە پارێزگای سلێمانی بە هاوڵاتییانی خۆمانی رادەگەیەنین کە لەگەڵ خۆپیشـاندانو مانگرتنو هەر چالاکییەکی تردان، کە بەپێی یاسـا دەبێت مۆڵەت وەربگرن تاوەکو ئێمەش هاوکاربین بۆ بەدیهێنانی ئامانجـی خۆپیشـاندانەکانو بتوانین کاری پێویسـت بکەین بۆ پاراسـتی سـەلامەتیی خۆپیشاندەران، بەڵام پێویستە خۆپیشاندانەکان هێمنانەو لەپێناو بەرژەوەندیی گشتیدا بن، هەروەها پێکەوە ئارامیو ئاسایشی شارەکەمان بپارێزینو بەهەموو لایەکمان رێگە نەدەین هیچ کەسێك ئاراستەی خۆپیشاندانەکان بەرەو کاری ئاژاوەگێڕییو مەبەستی تر بەرن، کە زیانی هەمووانی تێدایە.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٦ رونکردنەوەیەك لە پارێزگاری سلێمانیەوە)

سێیەم/ دەستپێکردنی خۆپیشاندانەکان

لەسەرای سلێمانی کاتژمێر ٢ خۆپیشاندانەکە دەستی پێکردو جەماوەرێکی زۆر کۆبوونەوە، سەرتا ئاکۆی خەلیل زاد، کە مایکەکەی لە دەستدابوو بەخێرهاتنی هاولاتیانی کردوو، پیرۆزبایی لە گەلانی میسرو تونس کرد، دواتر وتاری تۆری بەرگری لە مافو ئازادییەکانی خەڵکی لەلایەن مامۆستا ئارامەوە خوێندەوەو لە وتارەکەیدا رایگەیاند: ئێمە وەك بەشێکی زۆری خەڵکی کوردستان ،جگە لە پیرۆزبای گەرممان لەو سەرکەوتنە گەورەیەی گەلی راپەریوی تونس‌و میسر ،پشتیوانی لە ئیرادەو داخوازیەکانی ئەوگەلەئەکەین .چونکە ئێمەی خەڵکی کوردستانیش دوچاری هەمان قەیرانی سیاسی‌و ئابوری‌و کۆمەڵایەتی هاوشێوەی میسری‌و تونسیەکان بوینەتەووە، گەر تەواو لێکچونێکیش نەبێت ئەوا بێشك خاڵی هاوبەشی پر لە مەینەتی‌و نەخۆشی سیاسی بەرۆکی ئەم دەسەڵاتو حکومەتەی گرتوەتەوە.

لە وتارەکەیدا کە بەیاننامەی تۆری بەرگری لە مافو ئازادیەکانی خەڵك بوو وتی: ئەی دەسەڵاتدارانی هەرێمی کوردستان، لەسەروبەندی ئەم گۆرانکاییە گەورانەی کە رۆژهەڵاتی ناوەراستی گرتوەتەوە، ئێمە وەك چالاکوانانی مەدەنی‌و خەڵکانی ئازادیخوازو خەمخۆری ئەم ولاتە هۆشداری بەپەلە ئەدەینە ئێوەی دەسەڵاتدارو حکومرانی ئەم هەرێمە، کە هەرچی زوترە بکەونە خۆتان بۆ ئەنجامدانی چاکسازی ریشەیی لە تەواوی کایە سیاسی‌و ئابوری‌و کۆمەڵایەتیەکاندا.

دواتر نزار محەممەد ئەندامی تۆری بەرگری وتارێکی خوێندەوەو لە وتارەکەیدا ئاماژەی بەوەدا : باهۆزێك ناوچەکەی گرتۆتەوەو کوردستانیش بەدەر نیە لەو باهۆزەو چاکسازیش داواکاری سەرەکی خەڵکی کوردستانە، پاشان چەند دروشمێکی وتەوەو خۆپیشاندەرانیش لەدوایەوە بە حەماسەوە دەیان وتەوە، وەك (بودجە بۆ خەلکی کوردستان..... نەك بۆ چەن کەسیکی مەکتەب سیاسیەکان)....(ئیرە کوردستانە مەرگی گەندەلکاران)

دواتر چەندین وتاری تر خوێندرانەوەو گەرمو گوریەکی زۆر بە خۆپیشاندەران دیار بوو، دوای تەوابوونی خۆپیشاندانەکەو کۆتایی پێهێنانی لەلایەن تۆڕی بەرگری لە مافو ئازادیەکانی خەڵك.

(بڕوانە وێنەی ژمارە ٧)

وێنەی ژمارە ٧

چوارەم/ تەقەکردن لەخۆپیشاندەران

دوای کۆتایی هێنانی خۆپیشاندانەکەی سەراو کۆتایی هێنانی خۆپیشاندانەکە لەلایەن تۆڕی بەرگریەوە ڕاگەیەنراو بەو وتەی نزار محەمەد ئەندامی تۆڕەکە ئەوان سەرقاڵی کۆکردنەوەی کەرەستەکانی گردبوونەوەکە بوون لە سەرای سلێمانی.

بەڵام ژمارەیەکی زۆری گەنجان بەرەو شەقامی سالم بەڕیکەوتن بەدەم ڕێگەوە درووشم دەڵێنەوە، دوای ئەوەی گەنجەکان بارەگای لقی ٤ی پارتی دیموکراتی کوردستان جێدەهێڵنو دەگەنە بەردەم مەکتەبی ڕێکخراوە دیموکراتیەکانی یەکێتی، وەك ئەوەی لە وێنە ڤیدیۆیەکاندا دەردەکەوێت گەنجێك دەگەڕێتەوە بەسەر شکاویو قسە بەو کەسانە دەڵێت کە لەسەر بینای لقی چوار وەستاون، کە هەندێکیان مەدەنینو هەندێکیشیان چەك بەدەستن، گەنجەکە ڕایدەگەیەنێت: لەوێوە لەناو ئەو بینایەوە بەردیان هاویشتو سەریان شکاندم، بەدەم گەڕانەوەوە دەڵێت: ئەوە ئەخلاقتانە... ئەوە ئەخلاقتانە.

(بڕوانە وێنەی ژمارە ٨)

وێنەی ژمارە ٨

دواتر گەنجەکان کە بەردەم لقی ٤ی پارتیان جێهێشتبوو دەگەڕێنەوەو بەرد دەگرنە لقی چوارو جامەکانی دەشکێنن‌و دوای زیاتر لە ٢٠ خولەك لەسەر بینای لقی چوارەوە دەستڕێژی گوللە لە خۆپیشاندەران دەکرێت، بەتایبەتیش تەقەکان بە بیکەیسی‌و کلاشینکۆف راستەوخۆ ئاراستەی خۆپیشاندەران دەکرێت.

دیارە سەربانی لقی چوار ژمارەیەکی زۆری هێزی لێبووەو کە دیارە خۆیان ئامادە کردبوو، چونکە جۆرەها چەکی سوك‌و قورسیان پێبووە، بەهۆیەوە ٥٤ کەس دەبنە قوربانی، دواتر رووبەرووبونەوەی نێوان هێزەکەی ناو بینانی لقی چوارو خۆپیشاندەران تا کاتێکی درەنگ بەردەوام دەبێت.

بە وتەی د. رێکەوت حەمەڕەشید، بەڕێوەبەری گشتی تەندروستی سلێمانی لە ئەنجامی توندوتیژییەکانی ١٧ی شوباتی شاری سلێمانی ٥٤ کەس برینداربوون، د. رێکەوت وتیشی: لەو رێژەیە یەکێکیان کوژراوە بەناوی رێژوان عەلی‌و ٥٣کەسی تر بریندارن، لە نێوبریندارەکاندا رۆژنامەنوسێك‌و کارمەندێکی ئاسایش هەیەو دووانیشیان پۆلیسی چالاکییە مەدەنییەکانن. ئەمە سەرەرای دەستگیرکردنی نزیکەی ٦٠ کەسی دیکە بەتۆمەتی بەشداریکردن لە خۆپیشاندانەکەدا.[١١]

[١١] هەواڵی خۆپیشاندانەکان، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/١٧/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21745&Jor=1

گێڕانەوەکان سەبارەت بە بڕیاردانی تەقەکردن لە خۆپیشاندەران، دوو جۆرە، هەندێکیان ئامــاژە بەوە دەکەن لەو کاتەدا چەنــد جارێك هیوا ئەحمەد مســتەفا پەیوەندی بە فازل میرانی ئەندامی مەکتەبی سیاسی پارتی کردووە (دواتر لە ٢٠١١/٢/٢٣ کرا بە سکرتێری مەکتەبی سیاســی پارتی واتا تەنها دوای ٦ ڕۆژ لە ١٧ی شوبات) هەواڵی خۆپیشاندەرانی پێداوە، کە هیوا ئەحمەد پێی ڕاگەیاندووە هاتنە ســەرمان، ئەویش فەرمانی پێکردووە کە تەقە لە خۆپیشاندەران بکرێت.

لێکدانــەوەی دووەم ئەوەیە لەو کاتەدا هیوا ئەحمەد تەلەفۆنی بە گوێوە بووەو قســەی لەگــەڵ فازل میرانی کردووە، بەڵام بەرپرســێکی دەزگای پاراســتن لە لقی چواری پارتی فەرمانی تەقەکردنی کردووەو تەقەکراوە لەو کاتەدا هیوا ئەحمەد تەلەفۆنەکەی لەدەست دەکەوێتە خوارەوە.

بەڵام لە چاوپێکەوتنێکی لەگەڵ بەرنامەی نەرینی کەناڵی ئاسمانی زاگرۆز هیوا ئەحمەد ڕایگەیاند، یەکەم دەستڕێژی گوللە لای خۆپیشاندەرانەوە ئاراستەی لقی چوار کراوە. بەڵام کاتێــك بێژەرەکە لێی دەپرســێت، بەڵگەتان لایە، هیوا ئەحمەد دەڵێــت، نەخێر بەڵگەمان لانیە.

سەبارەت بەو کەسانەی کە لەلقی چواردا بوون بە وتەی هیوا ئەحمەد، زیاتر لە (٦٠٠) کەس بوون، چونکە پێشــتر شەوەکەی ئاسایشی سلێمانی ئاگاداریان کردین کە سبەینێ خۆپیشــاندانەو وەك باس دەکرێــت هێرش تان بۆ دەکرێت، بەڵام ئاســاییش پێیان وتین خەمــی هیچتان نەبێت دەتان پارێزین، ئێمــەش جەماوەری خۆمان ئاگادار کردەوە کە بێنە لقی چوارو پشتێنەی ئەمنی درووست بکەن، ئەو ڕۆژە زیاتر لە (٤٠٠) گەس‌و هەمبرگرمان کڕی بۆ ئەو کەسانەی هاتبوونە لق .

ســەبارەت بە هاتنی خۆپیشاندەران بۆســەر لقی چواری پارتی‌و تێپەڕینیان لە لقی چوار هیوا ئەحمەد دان بە ڕاستیەکدا دەنێت‌و دەڵێت: بەشێکی زۆری خۆپیشاندەران لە لقی چوار ڕەت بووبوون دواتر گەڕانەوە.

هیوا ئەحمەد، ڕاشــیگەیاند: بەردبارانەکە ٢٧ دەقەی خایاندووە، لەو ماوەیەدا بەردەوام پەیوەندیمــان دەکرد بە هەموو دام‌و دەزگاکانەوە،هەندێکیان داخرابوون‌و هەندێکیشــیان وتیان هێزتان بۆ دەنێرین، ســەبارەت بە هەڵوێســتی ئەوانەی لەناو لقی چواردابوون هیوا ئەحمەد دەڵێت: بەشێك لەوانەی لە ناو لقی چوار بوون ترسان هەندێك ژنمان لەگەل بوون خۆیان کردبووە ژێر مێزەکانەوەو دەگریان چەندین هونەرمەندو تەنانەت ســێ مامۆستای ئایینیمان لەگەڵ بوو.

هیوا ئەحمەد ئاماژە بەوەش دەکات کە، پاســەوانێکی لقی چوار ترســاوەو توشی ئەعساب بووەو تا ئێستاش زمانی نیەو کەسو کارەکەی نایانەوێت باسی بکرێت، سەبارەت بەوەی بۆچی لقتان چۆڵنەکرد، هیوا ئەحمەد بە وتەی خۆی کە ٨ مانگو ١٧ ڕۆژ بەرپرسی لقی چوار بووە، ئاماژە بەوە دەکات، ئەگەر حیزبیش پێی بوتمایە لق چۆڵ بکە چۆڵم نەدەکرد لەو کاتەدا.

له وه‌ڵامی پرسیاری بێژه‌ره‌كه‌ی زاگرۆس كه بۆ ناچنه به‌رده‌م دادگا، هیوا ئه‌حمه‌د ده‌ڵێت ئه‌وه فه‌رمانی ده‌ستگیركردنه‌كه هه‌یه‌و ئه‌مرۆنا سبه‌ی هه‌رده‌چینه به‌رده‌م دادگا.
به‌ڵام ئه‌وه سێ ساڵه خۆپیشاندانه‌كان كراوه‌و هاولاتی كوژراوه به‌ڵام تا ئێستا هیوا ئه‌حمه‌د به‌رپرسی لقی چواری پارتی وه‌ك به‌رپرسی یه‌كه‌می ئه‌و شوێنه‌ی كه ته‌قه‌كانی لێكراوه‌و هاولاتی كوژراون‌و بریندار بوون، نه‌چۆته به‌رده‌م دادگاو دادگاش نه‌یتوانیوه لێپرسینه‌وه‌ی له‌گه‌ڵ بكات. [١٢]

(بروانه وێنه‌ی ژماره ٩)

وێنه‌ی ژماره ٩

١٢ ماڵپه‌ری یوتیوب
http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=RmQFc0X9uNo

هاوکات لەبەرامبەر دروستبوونی ئەو بارگرژیو ئاڵۆزییانەی لەکۆبوونەوە جەماوەرییەکەی شـــاری سلێمانی کەوتەوە، پارێزگای سلێمانی لیژنەی لێکۆڵینەوەی پێکهێناو لە سەعات ٧ی ئێوارەوە تا ســـەعات ٧ی بەیانی هاتوچۆشـــی قەدەغەکرد، لـــە بەیاننامەیەکدا پارێزگاری ســـلێمانی رایگەیاندووە: بەهۆی ئەو بارگرژیو ئاڵۆزییانەی لەکۆبوونەوە جەماوەرییەکەی ئەمڕۆی شـــاری ســـلێمانی روویاندا، پارێـــزگای ســـلێمانی لیژنەی لێکۆڵینـــەوەی پێکهێنا بەمەبەستی لێکۆڵینەوە لەچۆنیەتی دروستبوونی ئەو بارگرژییانەو دۆزینەوەی هەموو ئەو کەســـانەی کەبوونەتە هۆی ئاژەوەگێڕیو کاری تێکدەرانەو تێکدانی باری ئاسایشی شاری سلێمانی.

ئەوەش خراوەتەڕوو کە: لەپێناو ئارامبوونەوەی بارودۆخەکەو گێڕانەوەی ســـەقامگیریی، بڕیارماندا لەســـەعات (٧)ی ئێوارەی ئەمـــڕۆ (٢٠١١/٢/١٧) تاوەکو (٧)ی ســـەرلەبەیانی رۆژی هەینی (٢٠١١/٢/١٨) هاتوچۆ لەناو شـــاری ســـلێمانی قەدەغە بکرێتو تەنیا رێگە بەئۆتۆمبێلی هێزەکانی پۆلیسو ئاسایشی ناوخۆو ئەمبولانسەکانی فریاکەوتنو هاتوچۆی ئۆتۆمبێلی حکومی دەدرێت، داوا لەهاووڵاتیانی خۆشەویســـتو لایەنـــە پەیوەندیدارەکان دەکەین پابەندبن بەم بڕیارەوەو داواش لەسەرجەم هێزە ئەمنییەکان دەکەین ئەم بڕیارە جێبەجێ بکەن.[١٣]

[١٣] هاتوچۆ لە سلێمانی قەدەغەکرا، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/١٧
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21752&Jor=1

پێنجەم/ کاردانەوەکانی ١٧ی شوبات

لەکاردانـــەوەی ئـــەو خۆپیشـــاندانو توندوتیژیانەی ١٧ی شـــوباتو قوربانیانی دەســـتی پاسەوانەکانی لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردستان، چەندین بەیاننامەی جیاجیا لەلایەن حیزبو لایەنە سیاسیەکانەوە بلاوکرایەوەو هەڵویستی خۆیان سەبارەت بە رووداوەکە خستە روو.

١- پارتی دیموکراتی کوردستان

پارتی دیموکراتی کوردســـتان وەك ئەوەی کارەســـاتو کوشتنو خوێنڕشتنەکان لەلایەن لقی ٤ی ئەو حیزبەوە کراوە، بۆیە لەســـەرەتای رووداوەکەدا بە نەغمەیەکی توندوو هێرش بەر قســـەی دەکرد، لە بەیاننامەیەکدا هەڵوێستی پارتی دیموکراتی کوردستان خراوەتەوە کە لە ١٧ی شـــوباتو دوای رووداوەکە بلاوکراوەتەوە لە بەشـــێکی بەیاننامەکەدا هاتووە : ئاڕاســـتەی خۆپیشـــاندەران بە رێنوێنی هەندێك ئاژاوە گێڕ لە دژی بارەگای لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردســـتان گۆڕدراو لەناو خۆپیشـــاندەرانەوە چەکـــدار هەبوونو دوای بەردبارانکردنی بارەگاکەو پەلاماری بارەگای لقی چواریان داوە.

بەیاننامەکە ئەوەشی خستۆتە روو، لەبەر ئەوەی دامودەزگا ئەمنییەکانی بەرپرس رۆڵی خۆیان وەك پێویســـت نەگێڕاوە، ئەو هێزە پاساوانە ئاسایشە بچوکەی کە بۆ پارێزگاری لق دانراوە ناچار بوون بەرگری لە بارەگاکە بکەن.

لەنـــاو ئاژاوەگێڕەکاندا لایەنگرانی حزبو رێکخراوی ناســـراو هەنو ئەوەی جێگای داخە- هێزەکانی ئاســـایشو پۆلیسی ناو شـــاری ســـلێمانی هیچ بەرگرییان لە بارەگای لقی٤ی پارتیمان نەکردو لێگەڕان ئاڕاستەی خۆپیشاندانەکە بە حەزی ئاژاوەگێڕان بڕواتو کۆنترۆڵی ڕێڕەوی خۆپیشاندانەکەیان نەکرد.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٧ بەیاننامەی پارتی دیموکراتی کوردستان)

ئەم بەیاننامەیە کە چەند سەعاتێك دوای تەقەکردنەکەی بەردەم لقی ٤ هات، بەجۆرێك لە جۆرەکان گلەیی وگازەندەیە لە یەکێتی نیشـــتیمانی کوردســـتان بەوەی دەســـەڵاتداری ناوچەکەیـــەو نەیتوانیوە بەرگری لە بارەگاکانی پارتی بکاتو دیوێکی تری بەیاننامەکەش ســـەرەرای بریندارکردنو کوشـــتنی ئەو ژمارە گەنجە، پارتی خۆی بـــە مەغدوورو بێتاوان دەداتە قەڵەم بەوەی هیچ کەســـێك نەکوژرابێت، کە رەنگە ئەمە تەکتیکی جەنگی پارتی بوبێت بەوەی هێرش بکاتو کەس بیری بەلای ئەوەدا نەچێت کە زیانی پارتی تەنها (٤٨) جامی شوشە بووە، بەڵام پارتی خەڵکی کوشتووەو خوێنی رشتووە لە سلێمانی.

لەلایەن خۆشیەوە فازل میرانی، سکرتێری مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان لــە کۆنگرەیەکی رۆژنامەگەریــدا رایگەیاند: فێرنەبووینە تەعــدا لەکەس بکەین‌و تەعدا لەکەســیش قبوڵ بکەین، بۆیە ئەوانــەی پەلاماری بارەگاکانمان بــدەن تا بۆمان بکرێت دەستەکانیان دەبڕینەوە.

میرانــی ئاماژە بەوە دەکات، بەداخەوە ئێمە ئیدارەی ســلێمانیمان ئاگادارکردەوە لەوەی بەنیازن بێ ڕێزییەك لەشــارەکەدا بەرامبەر بارەگای لقی ٤ یان بارەگایەکی دیکەی پارتی دیموکراتی کوردســتان بکرێت. بەڵام پۆلیس‌و ئاسایشی ســلێمانی پاراستنی بارەگاکانی ئێمەیان بەئەســتۆی خۆیان گرت کە کۆنترۆڵی خۆپیشــاندەرەکان دەکەن، هەر لەشوێنی دەســتپێکردن تاوەکو شــوێنی کۆتایی، هەروەها ئاماژەیدا کــە پەلاماردانی بارەگای لقی چواری پارتی پیلانێکی پێشــوەختە داڕێــژراوەو روونیکردەوە، کــە بەردبارانی لقیان کرد، لەگەڵ بەرپرســی لقی چوار قســەم کردو وتم تەحەمولی میللەتی خۆمان بکەین ئەگەر منداڵێك یا گێرەشــوێنێك، بە بەردێك رای خۆیان دەربڕن ئەوا کێشــەیەك نابێت، دواتر وتی ئەوا دەیانەوێت لەســەر دیوار ئاودیوی ناو بارگای لق بن‌و لەوکاتە دەستڕێژی گوللە دەستی پێکرد.

ئــەم وتانەی میرانی ئــەوە دەخاتە روو کە میرانی ئاگاداری تــەواوی رووداوەکە بووەو لەســەر خەت بووە لەگەڵ بەرپرسی لق، یەکێتیش بە بەرپرسیارو کەمتەرخەم دادەنێت لە رووداوەکە.[١٤]

لەلایەن خۆشیەوە هیوا ئەحمەد مستەفا، بەرپرسی لقی ٤ی پارتی دیموکراتی کوردستان دوای کاتژمێرێك لــە رووداوەکەی بەردەم لقی چوار، بەردبارانکردنی لقی ٤ بە پیلانگێڕی ناودەباتو پێشی وایە ئەو خەڵکەی بەردبارانی لقی چواری پارتیان کرد لەلایەن بزووتنەوەی گۆڕانەوە هاندراون.

هیوا ئەحمەد مســتەفا، بە ئاژانســی پەیامنێــری راگەیاندووە: گــۆڕان خەڵکێکی زۆری بۆ پەلاماردانی لقی ٤ هانداوەو هەر لەشــوێنی دەســتپێکردنی خۆپیشــاندانەکەی ئەمڕۆ لەبەردەم دەرکی ســەرا لەناوجەرگەی ســلێمانییەوە بەو خەڵکەیان وتبوو هێرش بۆ سەر لقی چواری پارتی‌و بەگەیشــتنیان بۆ بەردەم دەرگای لق دەســتیان بەهوتاف کێشان کرد، ئێمە وتمان زۆر ئاساییەو ئەمە شــتێکی مەدەنییانەیە، دواتر دەستیان بەبەرد بارانکردنی لق کرد، هیوا ئەحمەد وتیشــی: لەراستیدا ئەم جۆرە کارانە خزمەت بە بەرژەوەندی شاری ســلێمانی ناکاتو جگە لەمەش پارتی دیموکراتی کوردســتان پارویەکی هێندە بچووك نییە بۆیان قوت بدرێت.

[١٤] فازل میرانی، ئاژانسی پەیامنێر، ٢٠١١/٢/١٨ /
http://www.peyamner.com/PNAnews.aspx?ID=224045

بەڵام دوای ساڵێكو لە چاوپێكەوتنەكەی كەناڵی زاگرۆسدا هیوا ئەحمەد دەڵێت، ناتوانم كەس تۆمەتبار بكەم بە پاڵپشتی ئەو رووداوە، بەو پێیەی رەنگە تۆمەتباركردنی بزووتنەوەی گۆران بۆ ئەوە بگەڕێتەوە، كە گۆڕان لە بەرگریدا بێت نەك هێرش، چونكە پارتی دەزانێت چ كارەساتێكی خوڵقاندووە.[١٥]

ئەم لێدوانەی هێوا ئەحمەد كە كاتژمێر (٥:٤٧ خولەكی) ئێوارە واتا نزیكەی یەك كاتژمێر دوای كارەساتەكەی بەردەم لقی ٤، لە سایتی پەیامنێری سەربە پارتیەوە دابەزی، هاندانێكی گەورەبوو بۆ لایەنگرانی پارتی لە ســـنوری هەولێرو دهۆك كە پەلاماری بارەگاكانی گۆڕان بدەن، هەربۆیە لە دوای ئەو لێدوانەوە بارەگاكانی بزووتنەوەی گۆڕان لە هەولێرو ســـۆران لەلایەن لایەنگرانی پارتیەوە سوتێنران.

لە لایەن خۆشـــیەوە لە كۆنگرەیەكی رۆژنامەوانیدا لە شـــاری هەولێر نێچیرڤان بارزانی، جێگری سەرۆكی پارتی دیموكراتی كوردستان رایگەیاند: پێشتر دەزگا ئەمنییەكانی پارتی لەوە ئاگادار بوونە، كە خۆپیشاندانەكەی بەردەركی سەرا نیازی خراپی هەبووە، بۆ هێرش كردنە سەربارەگاكانی پارتی لە شاری سلێمانیو ئیدارەی ئەو شارەیان لەوە ئاگاداركردووتەوە، بەڵام ئیدارەی سلێمانی كەمتەرخەمبووە، لەپاراستنی لقی چواری پارتی.

نێچیرڤان بارزانی ئاماژەی بەوەشـــكرد، پێمانوایە ئەوانەی ئەم كارەیان كردووە، سەر بە لایەنی سیاســـی نین، بەڵكو گروپنو ویســـتوویانە كاری تێكدری بكەنو تەسەورمان نییە حزبە سیاسییەكان ئەو كارە بكەن، وتیشی ئیتیهامی كەس ناكەینو داوا دەكەین حكومەت لێكۆڵینەوە بكات، ئاماژەی بەوەشكرد، گۆڕان بەرپرس نییەو پەنجەی تۆمەت بۆ كەس درێژ ناكەینو لەگەڵ هەموویان حەز بە پەیوەندییەكی باش دەكەینو هەوڵیشی بۆ دەدەین.

بەڵام ئـــەو وتەیەی نێچیرڤان بارزانـــی لە كاتێكدا بوو كە فەرمانـــی جولانی زێرەڤانی كردبوو لە هەولێرەوە بۆ ســـلێمانیو پەلاماردانی بارەگای سەرەكی بزووتنەوەی گۆران لە گردی زەرگەتە.[١٦]

[١٥] بەرپرسی لقی چوار، ئاژانسی پەیامنێر، ٢٠١١/٢/١٧/
http://www.peyamner.com/PNAnews.aspx?ID=223957

[١٦] نێچیرڤان بارزانی، ئاژانسی پەیامنێر، ٢٠١١/٢/١٨ /
http://www.peyamner.com/PNAnews.aspx?ID=224083

٢- بزووتنەوەی گۆڕان

بـــەو پێوە دانگەی بەیاننامە ٧ خاڵیەکەی بزووتنـــەوەی گۆڕان کە ٢٠١١/١/٢٩ دەرچوو، کاریگەری گەورەی هەبوو لەســـەر شەقامی کوردیو درووستکردنی ئەو دەنگە نارەزاییەی کە لە شـــەقامی کوردیدا هەبوو، بۆیە هەرجوڵەو گردبوونەوەیـــەك بە کاری بزووتنەوەی گۆران دەدرایە قەلـــەم لەلایەن (یەکێتیو پارتیەوە)، بەڵام بـــەردەوام بزووتنەوەی گۆڕان جەختی لەســـەر ئەوە دەکردەوە کە ئەو پەیامەکەی خۆی لەرێگەی بەیاننامە ٧ خاڵیەکەوە خســـتۆتە روو، بۆیە بەتەمای هیچ جوڵەیەکی شەقام نیە، تەنانەت زۆرێك لە سەرچاوەکان ئاماژە بەوە دەکەن کە نەوشیروان مستەفا رایگەیاندووە، ئەو هەرگیز پلانی خۆپیشاندانی نەبووە لە ســـلێمانی بەڵکو دەیویست لە رێگەی خۆپیشـــاندانی نارەزاییەوە لەسەر کەمی خزمەتگوزاری، بازنەی خۆپیشـــاندانەکان لە هەولێرو سنوری دەسەڵاتی پارتی فراون بکات نەك سلێمانی.

أ- گۆڕانو خۆپیشاندانی ١٧ی شوبات

لە زاری زۆرێك لە ســـەرکردەکانی بزووتنەوەی گۆڕانەوە ئەوە خراوەتە روو کە ئەوان نە بەشداری خۆپیشاندانەکەی رۆژی ١٧ی شوباتیان کردوەو نە پشتیوانی، چونکە لە بەیاننامە ٧ خاڵیەکەدا بە روونی هەڵوێستی خۆیان خستۆتە روو بەرامبەر بە دۆخی سیاسی هەرێم، بەپێی ســـەرچاوەکان رۆژی ١٦ی شـــوبات مەســـعود بارزانیو نیچیرڤان بارزانی لە رێگەی ســـەلام عەبدولا بەرپرســـی پێشـــوی لقی چواری پارتیەوە، پەیام بۆ نەوشـــیروان مستەفا دەنێرن بەوەی ئایا نیەتی هێرشـــکردنە سەر لقی چوارو خۆپیشاندانیان هەیە، نەوشیروان مستەفاش پێی رادەگەیەنێت ئەوان هەرگیز نیەتی وایان نیەو بەشداری ئەو خۆپیشاندانەی ١٧ی شوباتیش ناکەن.

لەیەکـــەم کاردانەوەی بزووتنەوەی گۆڕان ســـەبارەت بە رووداوەکەی ١٧ی شـــوبات، لە لێدوانێکـــدا بۆ **KNN**، محەمـــەد تۆفیق رەحیم، وتەبێـــژی بزوتنەوەی گـــۆڕان رایگەیاند: بزوتنەوەی گۆڕان لە خۆپیشـــاندانەکەی ئەمڕۆی سلێمانیدا بەشداری نەکردو جەماوەریشی هان نەداوە بۆ بەشداریکردن تێیدا.

ســـەبارەت بەو کەســـانەش ئاڵاو دروشـــمی بزوتنەوەی گۆڕانیان لە ناو خۆپیشاندانەکە بەرزکردبوەوە، وتەبێژی گۆڕان وتی: ئەو کەســـانەی ئاڵاو دروشـــمی بزوتنەوەی گۆڕانیان بەرزکردوەتەوە لە ناو خۆپیشاندانەکەدا، پێدەچێت سەر بە حیزبەکانی دەسەڵات بوبن.[١٧]

[١٧] محەمەد تۆفیق رەحیم، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٧ /
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=33954&cat=1

دوابەدوای ئەو کاردانەوەیەش لە بەیاننامەیەکدا نەوشـیروان مستەفا ڕێکخەری گشتی بزووتنــەوەی گــۆڕان، وێرای ئیدانەکردنــی ڕووداوەکە ئامادەیی بزووتنــەوەی گۆڕانی بۆ هاوکاریکردنی دەزگا فەرمیەکان دەربڕیوەو لە دەقی ڕوونکردنەوەکەیدا هاتووە:

ئاماژەی بەوەشکردووە: ئێمە بزووتنەوەیەکی سیاسی مەدەنین‌و بەهیچ شێوەیەك بڕوامان بە توندوتیژی‌و هێرشکردنەســەر هیچ بارەگاو شوێنێکی فەرمی نییەو پاراستنی ئاسایش‌و ئارامــی وڵات بە یەکێك لــە ئەولەویاتی خۆمان دەزانین، لەمــڕووەوە بزووتنەوەی گۆڕان ئامادەیی خۆی بۆ هاوکاری دەزگا فەرمییەکان رادەگەیەنێت، داوا لە هاوڵاتییانی کوردستان دەکەین بە گیانێکی بەرپرســیارانەوە کاربکەن‌و ڕێگەنەدەن هەندێك کەسی گێرەشێوێن ئاسایش‌و ئارامی وڵات بخەنە مەترسییەوە.

(بڕوانە پاشکری ژمارە ٨ رونکردنەوەیەك لەنەوشیروان مستەفاوە)

بەکارهێنانی وشــەی گێرە شــێوێن کاردانــەوەو نیگەرانی زۆری لێکەوتــەوە، لەلایەن شــەقامەوە، بەڵام دواتر ڕێبین هەردی نوسەرو روناکبیری نزیك لە نەوشیروان مستەفا لە دیدارێکی کەناڵی ئێن ئارتیدا رایگەیاند: ئەو بەیاننامەیەو بەکار هێنانی وشــەی ئاژاوەگێر تیادا لەلایەن ئەوەوە پێشنیاز کراوەو نوسراوە، نەك خودی نەوشیروان مستەفا.

لەگەڵ ئەو رونکردنەوەیەی نەوشــیروان مستەفاو وتەبێژی بزووتنەوەی گۆران، کە تەنها نیــو کاتژمێر دوای تەقەکردنەکــەی لقی چوار دەریانکرد، جەختیان لەســەر ئەوە کردەوە کە ئەوان بەشــداری خۆپیشــاندانەکەیان نەکردووەو ئیدانەی توندووتیژیەکانیش دەکەن، (هەرچەندە دوو رۆژ دواترو لە ١٩ شــوبات بزووتنەوەی گۆران بەفەرمی پشــتیوانی خۆی بۆ داوای خۆپیشــاندەران راگەیاندو داوای دادگاییکردنی ئەو کەســانە دەکات کە دەستیان لــە تەقەکردن لە هاوڵاتیان هەبووە) بەلام لەدوای لێدوانەکەی بەرپرســی لقی ٤ی پارتی کە بزووتنەوەی گۆرانی تۆمەتبارکرد بە هاندانی خۆپیشــاندەران‌و پەلاماردانی لقی چوار، لایەنگرانی پارتی دیموکراتی کوردســتان لە شاری هەولێرو سۆران‌و بنەسلاوە بارەگاکانی بزووتنەوەی گۆرانیان سوتاند.

لە بەیاننامەیەکــدا بزووتنەوەی گۆڕان لە پارێزگای هەولێــر رایگەیاندووە: بە پلانێکی پێشــوەختو نەخشە بۆ کێشراو، گوشارخرایە ســەر بارەگای ناوەندی بزوتنەوەی گۆڕان لە شــاری هەولێر، لە کاتژمێر ٢ی پاشــنیوەڕۆ وە هێزەکانی ئاســایش بە بیانوی پاراســتن‌و پارێزگاریکردنەوە، بــارەگای بزوتنەوەی گۆڕان ئابلوقە دەدەن‌و دواتریش لە کاتژمێر ٥ بە دواوە، لە بەرچاوی هێزەکانی ئاسایشــەوە، لە لایــەن ژمارەیەك ئۆتۆمۆبیلی مۆنیکای جام رەش‌و بە پشــتیوانی هەوادارانی پارتی دیموکراتی کوردســتانەوە، هێرش دەبەنە ســەر بــارەگای هەولێرو کەناڵی تەلەفزیۆنی گۆران، ئاگر لە ماتۆری کارەبا بەردەدەن‌و کەلوپەلو ئامێرەکانی بارەگاکە تێکدەشــکێنن، لە ئاست گشت ئەو روداوانە بزوتنەوەی گۆڕان داوای لە ئەندام‌و لایەنگرانی خۆی کرد ئارامی بپارێزن‌و بە شــێوازێکی مەدەنی‌و دایەلۆگ کردن هەڵســوکەوت لەگەڵ ئــەو روداوە بکەن، بەڵام جێگای نیگەرانییە، کە ئەو ســیناریۆیە لە

شارۆچکەی سۆران‌و کۆمەڵگەی بنەسلاوەش دوبارە بۆوە، هەروەك لە زنجیرەی ئەو روداوانە بارەگای گۆڕان لە شاری دهۆکیش تالانکرا.

(بروانە پاشکۆی ژمارە ٩ دەقی راگەیاندنی بزوتنەوەی گۆڕان لە پارێزگای هەولێر)

دوو رۆژ دواترو لە ١٩ی شـوبات، بە وتەی بەرپرسانی گۆڕان لە شەقلاوە سەعات ٧:٢٠ دەقیقە کادران‌و لایەنگرانی پارتی هێرشـیانکردۆتە سـەر مەکـۆی بزوتنەوەی گۆڕان لە شەقلاوەو بارەگاکەیان سوتاندوە.

هەرچەنـدە بزووتنەوەی گۆڕان لە راگەیەنراوەکانیەوە بایەخێکی ئەو تۆی بە سـوتانی بارەگاکانـی نەدا، بەلام نێچیرڤان بارزانی لە کۆنگـرە رۆژنامەوانیەکەیدا رایگەیاند: ئێمە پشـتگیری لەوە ناکەین بارەگاکانی گۆڕان لە هەولێر یاخود لە سۆران بسوتێنرێ ئەمە بە کارێکی ناڕوا دەزانین، وتیشی دوا لە هەموو هەوادارانی پارتی دەکەم پەنا نەبەنە بەر ئەم کارە چونکە زەرەر مەندی یەکەم پارتی دەبێت.

(بڕوانە وێنەی ژمارە ١٠)

وێنەی ژمارە ١٠

ب- پیلانی پەلاماری گردی زەرگەتە

سـەرەرای ئەوەی بەهۆی تەقەی پاسـەوانەکانی پارتی دیموکراتی کوردستانەوە دەیان کـەس بوونە قوربانیو بارەگاکانی بزووتنەوەی گۆران لە هەولێرو سـۆرانو بنەسـلاوەو دهۆك سـوتێنرانو تالانکران، پارتی هێز رەوانەی سـلێمانی دەکات بـۆ لێدان لە بارەگای سەرەکی بزووتنەوەی گۆڕان.

بیرۆکەی لێـدانو کپکردنی دەنگی بزووتنەوەی گۆرانو مەکۆی سـەرەکی بزووتنەوەی گۆران لە گردی زەرگەتەی شـاری سـلێمانی، پێش ١٧ی شـوبات بووە، لەدوای بەیاننامە ٧ خاڵیەکـەی بزووتنەوەی گۆڕان لە ٢٠١١/١/٢٩ واتا ١٨ رۆژ پێش ١٧ی شـوبات، کاتێك هەواڵـی بەیاننامەکە دەدەن بە جەلال تاڵەبانی، سـکرتێری گشـتی یەکێتی لە بەغدادو هەواڵی ئەوەی پێـدەدەن کە گۆران لە بەیاننامەیەکدا، داوای هەڵوەشـانەوەی پارلەمانو حکومەت دەکات، ئەویش راسـتەوخۆ پەیوەندی بە مەسـعود بارزانی سەرۆکی هەرێمەوە دەکات، پێی دەڵێت ئەمەی گۆران داوای دەکات کودەتایەو قبوڵ ناکرێت، نابێت بە ئاسانی بهێڵین ئەمەیان بەسەردا بروات، چونکە یەك هەنگاو سازش بۆ گۆران بکرێت، دەبێت ئەو هەنگاوە بکرێتە دەیان هەنگاو، بۆیە دەبێت سـنورێك بۆ هەنگاوو هەڵوێستەکانی گۆڕان دابنرێت، بارزانیش هاورا دەبێت لەگەڵ تاڵەبانی، پێی دەڵێت هەر هەنگاوێك دەنێن لەگەڵ نێچیرڤـان بارزانیدا بینێن، دوای پەیوەندی تاڵەبانی بە نیچیرڤان بارزانیەوە، ئەویش رازی دەبێـتو لە دوای هەڵو بیانوویـەك دەگەڕێن بۆ گۆران، بۆیە دەکرێـت ئەو هەنگاوە بە هەنگاوی یەکەمی هەوڵـی لێدانی بزووتنەوەی گۆڕان بدرێتە قەڵەم، کە زیاتر لە ١٨ رۆژ پێش ١٧ی شوبات ئەو بیرۆکەیە لە ئارادا بووە.

دواتر هێزەکەی زێرەڤانی پارتی، لە هەولێرەوە بە فەرمانی نێچرڤان بارزانیو رەزامەندی مەسعود بارزانی جوڵێندراوە، هەرچەندە سەبارەت بە هاتنی ئەو هێزە بۆ سلێمانی، نێچیرڤان بارزانی جێگری سەرۆکی پارتی رۆژی ١٨ی شوبات لە کۆنگرەیەکی رۆژنامەوانیدا رایگەیاند : پارتی هیچ هێزێکی رەوانەی سـلێمانی نەکردووە، بەڵکو هێزێکی پێشمەرگەی زێرەڤانی بە رێنمایی دکتۆربەرهەم سـاڵح، سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کورستانو کەریم شنگاڵی، وەزیری ناوخۆ، چۆنەتە سلێمانی ئەویش بۆ پاراستنی بارەگای گشت حزبە کورستانییەکانو گێڕانەوەی سەروەری بۆ دەزگا ئەمنییەکانی ئەوشارە. [١٨]

بەڵام دووای زیاتر لە دوو سـاڵ د.بەرهەم سـاڵح، لە رونکردنەوەیەکدا رایگەیاند: نەك هەر داوای هێزی زێرەفانی نەکردووە بێنە سلێمانی، بەڵکو ئاگاداری جوڵەشیان نەبووە. لە رونکردنەوەکەدا ئاماژەی بەوەشکردووە کە: سەرەتای رووداوەکانی ١٧ ی شوبات د.بەرهەم

[١٨] نێچیرڤان بارزانی، ئاژانسی پەیامنێر، ٢٠١١/٢/١٨ /
http://www.peyamner.com/PNAnews.aspx?ID=224083

ساڵح لە هەولێر بوو، بەپەلە گەڕایەوە بۆ سلێمانی کاتێك لەڕێگا بوو هەواڵی جوڵاندنی هێزی زێرەڤانی بۆ سلێمانی پێگەیشت هەر ئەوکات دەستبەجێ د.بەرهەم بە تەلەفۆن پەیوەندی کرد بە بەرێزان کاك نێچیرڤان بارزانی جێگری سەرۆکی پارتی دیموکراتی کوردستانو کاك کەریم سنجاری وەزیری ناوخۆ بۆ دڵنیابوون لەراستی جوڵاندنەکە پاشان راستەوخۆ پەیوەندی کرد بە جەنابی مام جەلال کە ئەوکات لە بەغدا بوو لە هەرسێ پەیوەندییەکەدا د.بەرهەم ناڕەزایی خۆی لەم بریارە دەربڕیوەو داوای راگرتنی کردووە.

ئەوەش هاتووە کە د.بەرهەم دژایەتی خۆی بۆ ناردنی هێز بۆ سلێمانیو ئاڵۆزبونی دۆخی شارەکەو گەورەتربوونی گرفتەکە دەربریوە. [١٩]

هەرچۆنێك بێت لە کاتژمێر ٧ بۆ ٨ هێزی زێرەڤانی لەو هەولێرەوە بۆ سلێمانی دەجوڵێنرێت، بەشێك لە هێزەکە لە رێی دوکانەوەو بەشێکیشی لە رێی چەمچەماڵەوە دێن بۆ سلێمانی، بە نزیکەی (٥ هەزار) کەس مەزەندەدەکرێنو چەکی قورسیشیان پێدەبێت، هاتنی هێزی زێرەڤانی بۆ شاری سلێمانی بە بڕوای هەندێك لە سەرکردەکانی یەکێتی شکاندنی شکۆو هەیبەتی یەکێتیو هێزەکانی یەکێتیە، بۆیە دوای نارەزایی هەندێك لە سەرکردەکانی یەکێتی بۆ هاتنی هێزی زێرەڤانی بۆناو شاری سلێمانی، هێزەکە دێنە نوسینگەی مەکتەبی سیاسی پارتی لە راپەرینو لەوێ جێگیر دەکرێن.

لەو کاتەدا مەکتەبی سیاسی یەکێتی لە بینای پاریزگار کۆدەبنەوەو هەندێکیان لەگەڵ ئەوەن لە گردەکە بدرێتو هەندێکیشیان بە توندی دژایەتی دەکەن، زۆرێك لە کەسایەتیە سەربازیەکانی یەکێتی پەیوەندی بە سەرکردەکانی گۆڕانەوە دەکەن کە ئامادەن بەرگری لە گردەکە بکەن، تەنانەت لە کۆبوونەوەکەی مەکتەبی سیاسی یەکێتیدا کۆسرەت رەسوڵ پێی باش نابێت لە گردەکە بدرێت، هەندێك ئاماژە بەوە دەکەن کە ئامادەیی دەربڕیوە چەكو هێزیش بنێرێت بۆ گردی زەرگەدە بۆ پشتیوانی گۆڕان، هەندێکیش بۆ ئەوەی دەگەرێننەوە کە فەرماندەی هەردوو فەوجەکەی کۆسرەت رەسوڵ پێی رادەگەیەنن کە ئەوان ئامادەنین لە گردی زەرگەتە بدەن، تەنانەت یەکێك لە ئامر فەوجەکانی کۆسرەت رەسوڵ هەڕەشەی ئەوە دەکات ئەگەر زێرەڤانی لە گردی زەرگەتە بدەن ئەویش لە هێزی زێرەڤانی دەدات، تەنانەت ئامادەیی ئەوەشی دەربڕیوە کە لە رێی دووکان لە هێزەکەی پارتی بدات یان لە نزیك گردی زەرگەتە.

بەڵام بەپێی سەرچاوەکان لە کۆبوونەوەکەدا وەزیری پێشمەرگە کە زۆر سوربووە لەسەر لێدانی گردەکە، لە کۆبوونەوەکەدا زوو زوو هەستاوەو بە حەماسەوە تەلەفۆنی بۆ فەرماندەی هێزەکەی زێرەڤانی کردووە کە هێزەکان گەیشتوون یان نا، بەوەی زۆر پەلەی بووە هێزەکان بگەنو کارەکە جێبەجێ بکەن.

[١٩] روونکردنەوەکەی د. بەرهەم ساڵح، سایتی خەندان، ٢٠١٣/٧/٣١ / http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=64133&Jor=1

بەڵام ئەوەی لەو ساتەدا بێدەنگ دەبێت تاڵەبانیە، کە هەم سکرتێری یەکێتیە هەم سەرۆك کۆماری عێراقە، کە بەپێی لێکدانەوەکان هیچ بڕیارێك بەبێ ئەو لە سنوری سلێمانیدا نادرێ، ئایا تاڵەبانی دەکرێت لە رووداوێکی وا گەورەدا ئاگادار نەبێت، دەکرێت پارتی بریاری لێدانی گردی زەرگەتە بداتو هێز بۆ سلێمانی بجوڵێنێت، تاڵەبانی ئاگادرنەبووبێت؟

بەڵام بەپێی سەرچاوەکان لە کۆبوونەوەکەی مەکتەبی سیاسی یەکێتی لەپارێزگای سلێمانیدا جۆرێك لە شڵەژاوی درووست دەبێت، ئەندامانی مەکتەبی سیاسی یەکێتی دەیانەوێت پەیوەندی بە تاڵەبانیەوە بکەنو کەسیان جورئەت ناکەن پەیوەندی پێوە بکەن، دواتر داوا لە د. بەرهەم ساڵح، دەکەن پەیوەندی پێوە بکات، هەم وەك جێگری سکرتێرو هەم وەك سەرۆکی حکومەت، هەر لە کۆبوونەوەکەی بینای پارێزگادا د. بەرهەم پەیوەندی بە تاڵەبانیەوە دەکات، بەپێی سەرچاوەکان د. بەرهەم بە تاڵەبانی دەڵێت لێدانی گردی زەرگەتە دۆخەکە زۆر دەئاڵۆزێنێت، بەڵام تاڵەبانی زۆر تورە دەبێت، بە د. بەرهەم دەڵێت، تۆ ئەوەت لەسەرە وەك سەرۆکی حکومەت کارەکانت جێبەجێ بکەیت. وەك ئاماژەیەك بۆ بێدەنگ بوون لەسەر لێدانی مەکۆی سەرەکی بزووتنەوەی گۆڕان.

لەو نێوەندەدا هەر یەك لە (ملازم عومەر عەبدوڵا، دلێری سەید مەجید، نەوزادی نوری بەگ) نێوەندگێری نێوان گۆڕانو یەکێتیان دەکردو لە هەوڵی ئارامکردنەوەی رەوشەکە بوون، چوبوونە کۆبوونەوەکەی مەکتەبی سیاسیو سەرکردە سەربازیەکانی یەکێتی لە پارێزگاو لەوێوە پەیوەندیان بە بزووتنەوەی گۆڕانەوە دەکردو هەڵوێستی هەردوولایان دەگەیاند.

دواترو لەکۆبوونەوەکەدا عیماد ئەحمەد ئەندامی مەکتەبی سیاسی یەکێتی پەیوەندی بە سەرکردەکانی گۆرانەوە دەکاتو دەڵێت: بریاری کۆتایی ئەوەیە کە لێتان دەدرێتو کەی ئێن ئێنیش دەسوتێنرێت، سەعاتی سفریش ١٢ی شەوە، ئەو سەرکردەیەی گۆرانیش دەڵێت مەگەر بەسەر لاشەی ئێمەدا بچنە گردەکەوە، بفەرموون وەرن، ئەو هەڕەشەیەی سەرکردەکەی گۆڕان عیماد ئەحمەد توشی شۆك دەکات، بەوەی گۆڕان ئامادەی بەرگریەو دەشیزانێت کە بەشێکی سەرکردەکانی گۆڕان کەسانی سەربازیو ئەمنیو جەماوەرین هێزی زۆریان لەگەڵدایە.

هەرەشەکانی گۆڕان بە جۆرێك بووە، کە پەیامیان بۆ یەکێتیو پارتی ناردووە کە دڵنیابن نایەڵین یەك زێرەڤانی بە سەلامەتی بگەڕێتەوە، ئەم هەرەشانەی بەرپرسانی گۆران تەواو سەرکردەکانی یەکێتی دوچاری شڵەژان دەکاتو پێیان وایە لەگەڵ لێدانی گۆراندا، یەکێتیش زیانی پێدەگاتو دۆخی دەڤەری سلێمانی بەتەواوی تێك دەچێت، بۆیە هەموو هەوڵێك دەخەنە گەر، بۆ رازی کردنی پارتی بە پاشەکشەی هێزەکانیو لێنەدانی گردی زەرگەتە.

ئەمە سەرەرای ئەوەی ژمارەیەکی زۆری پێشمەرگەی دێرینی یەکێتی ئامادەیی دەردەبڕن کە بێنە گردی زەرگەتەوەو بەرگری بکەن، لە هەرهێرشێك کە بکرێتە سەر گۆڕان.

دواتر سەرکردەکانی گۆران تەواوی باڵیۆزو قونسوڵیەو سەرکردەکانی عێراقو حکومەتی عێراقـی ئـاگادار دەکەنەوە، بەڵام ئەمریکیـەکان وتویانە ئێمە چاودێـری دەکەین، نەك ڕێگریکردن، بەڵام ئەوەی هەڵوێسـتی توندوو بووە ڕەوتی سـەدر بـووە کە بە نێچیرڤان بارزانیـان ڕاگەیاندووە ئەگەر لە گۆڕان بدەن، بەرژەوەندیەکانتان دەخەینە مەترسـیەوەو تەنانەت هەڕەشەی بڕینی بودجەشەیان کردووە لە بەغداد.

تەنانــەت بەپێی هەندێك سـەرچاوە، کاتژمێر ١١:٥٠ خولەکی شـەو ١٠ خولەك پێش سـەعاتی سـفری لێدانی گردی زەرگەتە، بەها ئەعرەجی سەرکردەی دیاری ڕەوتی سەدر لە بەغداوە تەلەفۆن بۆ موقتەدا سـەدری سـەرۆکی ڕەوتەکەی دەکات، لە شـاری قومی ئێران، کاتێك پاسەوانەکانی لەوخەو هەڵی ئەستێنن ئەعرەجی ڕووداوەکەی پێرادەگەیەنێت ئەویش لەو شـەوەدا تەلەفۆن بۆ نێچیرڤان بارزانـی دەکاتو پێی دەڵێت ئێمە ڕازی نابین پەلاماری بزووتنەوەی گۆڕان بدرێت، دواتریش سـەرکردەکانی ڕەوتی سەدر لە بەغداد بە نوێنەرانی پارتیو یەکێتی دەڵێـن، ئەگەر لە بزووتنەوەی گۆڕان بدەن بەرژەوەندیەکانتان لە بەغداد دەخەینە مەترسـیەوەو تەنانەت هەڕەشەی بڕینی بودجەشیان کردووە، هاوکات ئەیاد عەلاویو زۆرێکی تر لە سـەرکردەکانی دیکەی عێراق بەهەمان شێوە لە پەیوەندیدا دەبن.

کات لە ١٢ ی شەو نزیك دەبێتەوە سەرکردەکانی گۆڕان دەچنە گردی زەرگەتە بۆ بەرگری کردن، پارتیو بەشێك لە سەرکردەکانی یەکێتی بە تاڵەبانیەوە سورن لەسەر لێدانی گردەکە، گۆڕانیش لە ڕێی کەی ئێن ئێنەوە زوو زوو بەپەلە دەینوسێت، پاش کەمێکی تر بزووتنەوەی گـۆڕان بەیاننامەیەکی گرنگ بڵاو دەکاتەوە، کـە هەرچەندە بەیانەکە بڵاو نەکرایەوە، بەڵکو زیاتر بۆ هەڕەشـە بوو، بەڵام بەپێی زانیاریەکان لە ناوەڕۆکەکەیـدا بانگەواز بوو بۆخەڵکی بۆ پشـتیوانی لـە گردی زەرگەتە بەجۆرێك لـە جۆرەکانیش تەحریزی تیابـوو بۆ ئامادەیی ڕووبەرووبونەوەو پشتیوانی لە بزووتنەوەی گۆڕان، بەردەوامیش لەڕێی ملازم عومەرو دلێری سەید مەجیدو نەوزادی نوری بەگەوە، بەردەوام لەگفتوگۆو پەیوەندیدا بوون، لەنێوان گۆڕانو یەکێتی، تەنانەت لەکۆبونەوەکەدا مەلا بەختیار بەرپرسی دەستەی کارگێری مەکتەبی سیاسی یەکێتی ڕایگەیاندبوو، ئامادەم بۆ گفتوگۆ بچمە گردی زەرگەتە. لەکاتی نزیك بوونەوە لەلێدانی گردی زەرگەتە کە کاتژمێر ١٢ی شـەوە، دلێری سـەید مەجید پەیوەندی بەسـەرکردەکانی گۆرانەوە دەکات کە بۆ ماوەی تەنها ٢ کاتژمێر پەخشی کەی ئێن ئێن ڕاگرن، بۆ ئەوەی دڵی پارتی پێ ڕازی بکەن، بەڵام سەرکردەکانی گۆران ڕایانگەیاندووە بۆ یەك دەقەش ڕایناگرین، بەپێی سـەرچاوەکان پارتی سـوربووە لەسـەر لێدانی گـردی زەرگەتە، بـەڵام هەندێك لە سـەرکردەکانی یەکێتی نیشتیمانی کوردستان ڕازی نەبوونو دژایەتیان کردووە، کە بەشێکی زۆری بۆ ئەوە دەگەڕێتەوە سەرکردەکانی یەکێتی دەیانزانی کە سەرکردەکانی گۆڕان خەڵکی جدیو چاونەترسـنو ئامادەی گیان بەخشـینن، بۆیە دوای گفتوگۆو تەلەفۆنێکی زۆر لەگەڵ سەرکردەکانی گۆڕاندا، کاتی لێدانی گردی زەرگەتە بۆ سبەی کاتژمێر ١٠ دوادەخرێت.

بەڵام ئەوەی پارتی ناچارکرد لە بڕیارەکەی بکشێتەوە، ملنەدانی سەرانی بزووتنەوەی گۆڕان بوو بۆ داواکانی پارتیو هەڕەشە جدیەکانی سەرکردەکانی گۆران بوو بەوەی پێیان وتبوون فەرموون وەرن دڵنیابن تەنها بە خەڵکی مەدەنی نایەڵین یەك کەستان بگەڕێتەوە بۆ هەولێر، پارتی بە ناچاری لە بڕیارەکەی پەشیمان دەبێتەوە، دواتر لە لەبەرامبەر ترس لە بزوتنەوەی گۆران کە خاوەنی بنکەیەکی جەماوەری گەورەو تەنانەت لەناو هێزی ئاسایشو پێشمەرگەش کەسیان هەیە، هاوکات نارەزایی چەند سەرکردەیەکی یەکێتی لە بڕیارەکەو فشاری دەرەکی پارتی ناچار بە پاشەکشە دەکات، هەرچەندە هێزەکانی زێرەڤانی دێنە سلێمانیو لە مەکتەبی سیاسی پارتی لە راپەرین جێگیر دەکرێن.*

بەڵام پرسی لێدانی گردی زەرگەتە بە کراوەیی دەمێنێتەوە، کە رەنگە جوڵانی هێزی پێشمەرگەو دانانی دەبابە بەرامبەر بە گردی زەرگەتە لە رۆژانی دواتری خۆپیشاندانەکان (وەك وەزیری پێشمەرگە رایگەیاند ئەوانە دەبابە نەبوون بەڵکو ناقیلەی ئەشخاس بوون) بەشێك بوبێت، لەو پیلانە بۆ لێدانی گردی زەرگەتە.

هاوکات بۆ رۆژی دواتریش ١٨ی شوبات سەرلەبەیانیەکەی لە کۆنگرەیەکی رۆژنامەوانیدا نێچیرڤان بارزانی جێگری سەرۆکی پارتی رایگەیاند: گۆڕان بەرپرس نییە لەو رووداوەو پەنجەی تۆمەت بۆ کەس درێژ ناکەینو لەگەڵ هەموویان حەز بە پەیوەندییەکی باش دەکەینو هەوڵیشی بۆ دەدەین.

بەڵام لەگەڵ ئەوەی شەو بڕیاردرا کاتی لێدانی گردی زەرگەتە دوابخرێت بۆ کاتژمێر ١٠ی بەیانی، بۆیە بزوتنەوەی گۆڕان هەوڵەکانی خۆی بەردەوام دەبێت بۆ بەرگریو پاراستنی گردی زەرگەتە، هەربۆیە لە بەیاننامەیەکدا وتەبێژی بزوتنەوەی گۆڕان رۆژی دواتر ١٨ی شوبات داوای لەلایەنگرانی گۆرانکرد لەبەردەم گردی زەرگەتە کۆببنەوەو رایگەیاند: کە هێزێکی زۆری پارتی دیموکراتی کوردستان لەزۆر شوێنەوە کۆکراونەتەوەو ئامادەکراون تا بەرەو شاری سلێمانی بهێنرێن.

محەمە تۆفیق رەحیم، لەڕوونکردنەوەیەکدا، دەڵێ «پاش روداوەکانی دوێنێو دروستبونی باری نائارامیو گرژی لە سەرئەنجامی هەڵەشەییو وەڵامدانەوەی خەڵکی سیڤیل بەچەكو لێکەوتنەوەی کوژرانو بریندارێکی زۆر، هەر دوێنێ هێزێکی چەکداری زۆری پارتی دیموکراتی کوردستان لە هەمو لاکانەوە بەرەو شاری سلێمانی هاتون».

وتەبێژی بزوتنەوەی گۆڕان داوا لەلایەنگرانو ئەندامانی گۆڕان دەکات کە لەبەردەم بارەگای سەرەکی بزوتنەوەکە بەشێوەیەکی هێمنانە کۆببنەوە، هاتن تان بۆ بەردەم گردی زەرگەتە، کارێکی شەرەفمەندانەیەو مافی رەوای هەمو تاکێکی ئەم وڵاتەیەوە، کە بەرێگای ئاشتیو هێمنانەو سیڤیل داوای چاکسازیو ئازادیو بژێوی ژیان بکات.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ١٠ رونکردنەوەیەك لە وتەبێژی بزووتنەوەی گۆڕانەوە)

* تەواوی ئەم زانیارییانە لەسەرچاوەی تایبەتەوە وەرگیراوە، نەیانویستووە ناویان بڵاوبکرێتەوە

٣- یەکێتی نیشتیمانی کوردستان

رووداوەکــە بۆ یەکێتی نیشــتیمانی کوردســتان ئیحراجیەکی گەورەبوو، بــەوەی تەواوی مەلەفی ئەمنیو ئاساییش لە ســلێمانی لەدەستی ئەودابووەو دەبوو بەتەواوی پارێزگاری لە بارەگای حیزبە سیاســیەکان بکردایە، هەرچەندە لەو ســەرو بەندەدا پارتی دیموکراتی کوردســتان جموجوڵێکی چالاکی بەرفراوانی لە ڕێگەی ڕێکخراوو ســەنتەرەکانیەوە دەست پێکردبوو لە ســلێمانی، ئــەوەش بەتەواوی یەکێتی نیگەران کردبــوو، بەجۆرێك لە کاتی بەردبارانکردنی لقی ٤ی پارتیدا نەك هەر هێزی ئەمنی پارێزگاری نەکردن بەڵکو ژمارەیەك هێزی چالاکیەمەدەنیەکان هەبوون لەوێ ئەوانیش ســەرقاڵی گواســتنەوەی بریندارەکان بــوون وەك لەوێنە ڤیدیۆییەکاندا دەردەکەوێت، (هــەروەك حاکم قادر ئەندامی مەکتەبی سیاســی یەکێتی لەبەردەم نوێنەرانی تۆڕی بەرگری لە مافو ئازادیەکانی خەڵك، وتی نە ئاســاییش، نە پۆلیس، نە دژە تیرۆر، نا بن بچن بۆ پارێزگاری خۆپیشــاندەران) هاوکات لە لێدوانی بەرپرسانی پارتیشدا نیگەرانی خۆیان لە هێزە ئەمنیەکانی سلێمانی دەردەبرییبوو، بەتایبەتیش دوای ئەوەی پێیان ڕاگەیاندوون کە ترسمان لە پەلاماردان هەیەو بەرپرسانی یەکێتیش دڵنیاییان پێداون، هەروەك هیوا ئەحمەد ڕایگەیاندووە کە شەوی پێشتر بەرپرسانی یەکێتی دڵنیایان کردوونەتەوە لەوەی دەیان پارێزن.

یەکێتی نیشتیمانی کوردستان لەلایەك پەلاماری حیزبە هاوپەیمانەکەی دراوەو لەلایەکیش هێزەکانی پارتی هاوڵاتیانی سڤیلی ژێر دەسەڵاتی ئەویان گوللە باران کردووە، ڕووبەرووی ئیحراجیەکــی زۆر بــوون بەڵام هەرزوو لــە نزیکەی کاتژمێر ٥ی ئێوارەی ١٧ی شــوبات بەیاننامەیەکیان ڕاگەیاندوو تیایدا هاتووە: سەرئەنجام لە کۆتایی کۆبوونەوەکەدا ئاراستەو ئامانجی کۆبوونەوەکە لەشوێنی ڕێگە پێدراوی خۆی گۆڕدراو بەرەو گێرەشێوێنیو ئاژاوەگێڕی بــراو چوونە بەردەمی لقی ٤ ی پارتی دیموکراتی کوردســتانو بینای مەکتەبی ڕێکخراوە دیموکراتیەکانی یەکێتیی نیشــتمانیی کوردستان، ڕەفتاری نامەدەنیانەو گێرەشێوێنانەیان نواند بەتایبەت بەرامبەر بارەگای لقی پارتی هاوپەیمانمانو هەروا ئەیانویست هەڵبکوتنە نــاو بارەگاکەو ئازاری کادرانو پاســەوانانی بدەن، پاســەوانانی لقیش ناچاربوون بەرگری لەخۆیان بکەنو بەداخەوە لە ئەنجامی پەرەســەندنی ڕووداوەکەدا ژمارەیەك لەهێرشبەران بۆسەر لقی چوار بریندار بوونو خۆپیشاندەرێکیش گیانی لەدەستدا.

لەبەشــێکی تری بەیاننامەکەدا هاتووە: داوا لە هەموولایەك ئەکەین، کە هۆشــیارانەو کوردســتان ویستانە، مامەڵە لەگەڵ ئەو بارودۆخە هەســتیارە بکەینو هەموومان پێکەوە هەوڵ بدەینو بە گیانی پاراستنی یەکڕیزی گەلەکەمانو ئەزموونەکەی هاوکار بینو ڕێگە نەدەین بارودۆخەکە ئاڵۆزتربێتو کارەساتو قوربانی تری لێبکەوێتەوە.

(بروانە پاشکۆی ژمارە ١١ بەیاننامەی مەکتەبی سیاسی یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان)

هاوكات بۆ رۆژی دواتر ١٨ی شـــوبات هەردوو مەكتەبی سیاســـی یەكێتی نیشـــتیمانی كوردستانو پارتی دیموكراتی كوردستان كۆبوونەوەو لە دوای كۆبوونەوەكە راگەیەنراوێكیان بڵاوكــردەوەو تیایدا خۆپیشـــاندەرانیان بە ئاژاوەگێرو شـــێواندنی كـــەشو هەوای هێمنی كوردســـتان ناوبرد. لە راگەیەنراوەكەدا هاتـــووە: رۆژی ٢٠١١/٢/١٧ ژمارەیەك ئاژاوەگێڕ لە شـــاری ســـلێمانی بۆ شـــێواندنو لە بار بردنی ئەو كەشو هەوایە هێمنەی كوردستانو دروست كردنی بارودۆخێكی نالەبار كە كاریگەری هەبێ لەسەر بواری كۆمەڵایەتیو ئاشتی كۆمەڵایەتی بخەنە مەترســـیەوە. هەروەها بواری ئابوریو بازاری كوردستان بە شێوەیەك نیشـــان بدرێ كە ترسو دڵەراوكێ لە نێو بازرگانو وەبەهێنەران دروســـت بكات لە رووی سیاســـیەوە ناســـەقامگیری نیشـــانی ناوخۆو وڵاتانی بیانی بدەن. بە پیلانێكی پێشوەختە پەلاماری بارەگای لقی ٤ی پارتی دیموكراتی كوردســـتانیان دا بە نیازی بێ حورمەتی پێ كردنو ســـووتاندنی كە بە داخەوە لە ئاكامی ئەم پەلامارەی ئاژاوەگێڕان ژمارەیەك خەڵك لە ناو بارەگای لقی ٤و سەر جادە كوژرانو بریندار بوون.

لە كۆتاییشـــدا ئامـــاژە بەوەكراوە : جەمـــاوەرو یەكێتی نیشـــتیمانیو پارتی دیموكراتی كوردستانو گشت لایەنی سیاسیو رێكخراوەكانی كۆمەڵگای مەدەنی رێگا نەدەن ناحەزانو پلانگێڕان درز بخەنە نێو یەك رێزیو تەبایی نێو ماڵی كوردســـتان. دەبێ پیلانگێڕان ئەوە بزانن بۆ پاراســـتنی ئەزمونو دەســـكەوتەكانی گەلی كوردســـتان رێگەو شوێنی پێویست لەبەر چاو دەگیرێ.

(بڕوانە پاشكۆی ژمارە ١٢ راگەیەنراوی كۆبوونەوەی مەكتەبی سیاسی یەكێتیو پارتی)

لـــەم بەیاننامەیەدا بە روونـــی دەردەكەوێت یەكێتـــی بەتەواوی كەوتۆتە ژێر فشـــارو توڕەیی پارتیەوەو كە رەنگە فشـــارەكانی پارتی تەكتیكی بوون بە تایبەتیش تۆرەبوونو هەڕەشەكردنیان، چونكە گەر لە رووداوەكان وردبیتەوە ئەوەی قوربانیە خەڵكی سلێمانیو هاوڵاتیانە نەك پارتی، كە پارتی خۆی بە قوربانی دەزانی كە رەنگە هۆكارەكەشـــی ئەوە بوویێت بۆ ئەوەی ئەو كارەساتەی خوڵقاندوویەتی بشارێتەوە.

٤- یەکگرتووی ئیسلامی‌و کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان

هەریەك لە یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان‌و کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان کە دوو حیزبی ئیسلامین‌و لەدوای هەڵبژاردنی ٢٠٠٩/٧/٢٥ لەپاڵ بزووتنەوەی گۆڕاندا وەك دوو هێزی ئۆپۆزسیۆن مانەوە، بەو پێیەی ژمارەیەکی دیار لە لایەنگرانیان بە لافیتەو درووشمەوە بەشداری خۆپیشاندانەکەی ١٧ی شوباتی بەردەرکی سەرایان کردبوو، بۆیە رووبەرووی رەخنەی پارتی ببونەوە بۆیە هەرزوو بە بەیاننامە هەڵوێستی خۆیان راگەیاند، لە رونکردنەوەیەکدا مەکتەبی سیاسی یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان، بە توندی ئەو رووداوە ئیدانە دەکەن‌و دژی بەکارهێنانی هەر جۆرە توندوتیژییەکین کە ئارامی‌و ئاسایشی هەرێمی کوردستان تێك بداتو ببێتە هۆی شێوانی باری سەقامگیری‌و بێ حورمەتی بە دامودەزگا فەرمیەکانی هەرێم.

لە روونکردنەوەکەدا هاتووە: بەداخەوە گردبونەوە جەماوەریەکەی ئەمڕۆی بەردەرکی سەرای سلێمانی پاش سەعاتێك لە کۆتایی هاتنی گردبونەوەکە ژمارەیەك کەسی گێرە شێوێن بونە هۆی کەوتنەوەی توندوتیژی‌و هێرش کردنە سەر بارەگای لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردستان‌و کوژران‌و برینداربونی ژمارەیەك هاولاتی لێ کەوتەوە.

لەلایەن خۆشیەوە کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان لە بەیاننامەیەکدا رایانگەیاندووە: وێڕای دەربڕینی نیگەرانی لەو رووداوانە لەوبارەیەوە، ئێمە هەموو لایەك ئاگادار دەکەینەوە کە وەکو پێشتر رێنمایمان دابویە تەواوی ئۆرگانەکانمان کەهیچ جۆرە بەشداریەکیان لەخۆپیشاندانەکەدا نەبێ .

لە بەشێکی بەیاننامەکەدا هاتووە: لەگەڵ ئەوەی بڕوامانوایە خۆپیشاندانی مەدەنییانە مافی هەر هاولاتییەکی ئەم هەرێمەیە، بەلام هەرگیز لەگەڵ کاری تیکدەرانەو هەڵکوتانە سەر بنکەو بارەگا حکومی‌و حزبییەکاندا نین‌و سەرکۆنەی ئەو جۆرە کارانەش دەکەین کە داواکاری هاولاتیان بە ئاقارێکی ناتەندروستدا دەبەن، هەروەك داواکاریشین حیزبو لایەنە سیاسییەکان بەرپرسانە مامەڵە لە گەڵ رووداوەکاندا بکەن‌و بە تەنگ پاراستنی گیانی هاوولاتیانەوە بن.

٥- سەرۆکایەتی هەرێمو حکومەت

هەریەك لە سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستانو حکومەتی هەرێمی کوردستان کە لەلایەن سەرۆکی پارتیو جێگری سکرتێری گشتی یەکێتیەوە سەرۆکایەتی دەکرێن، لە دوو بەیاننامەی جیاوازدا ئیدانەی رووداوەکەیان کردوو داوای بەسزاگەیاندنی تۆمەتبارانیانکرد.

لەبەیاننامەکـــەی مەســـعود بارزانی ســـەرۆکی هەرێمی کوردســـتاندا داوای پێکهێنانی لیژنەیەکی لێکۆڵینەوە دەکات بۆ بەدواداچوونی رووداوەکەو دۆزینەوەی ئەو تاوانبارانەی لە پشت نانەوەی ئەو فیتنەیە بوون

لە بەیاننامەکەدا هاتووە : داوا لە هەموو لایەك دەکەین هێمنانە مامەڵە لەگەڵ رووداوەکە بکـــەنو ئارامیی کوردســـتان بپارێزنو داوا لە حکوومەتی هەرێمیـــش دەکەم بە زووترین کات لیژنەیەکـــی لێکۆڵینەوە پێکبێنی بۆ بەدواداچوونی رووداوەکەو دۆزینەوەی تاوانبارانو ئەوانەی لە پشت نانەوەی ئەم فیتنەیە بوون، بۆ ئەوەی بە زووترین کات تاوانباران بدرێنە دادگاو بە سزای عادیلانەی خۆیان بگەن.

هاوکات داوا لە حکومەت دەکات بە ئەرکی سەرشـــانی خۆی هەڵســـێت لە بەیاننامەکەدا هاتووە: داوا لە گەلی کوردســـتانو حکوومەتی هەرێمی کوردســـتان دەکەم کە بە ئەرکی ســـەر شانی خۆیان هەڵبستنو هێزە ئەمنییەکانیش کۆنترۆڵی تەواوی بارودۆخەکە بکەنو بارەگای سەرجەم حزبـو هێزو لایەنەکانو دامودەزگاکانی حکوومەت بپارێزن، لە بەر ئەوەی بەهیچ شـــێوەیەك رێگا نادەین فەوزاو فیتنەو ئاژاوەگێڕیی لە کوردســـتان ســـەرهەڵ بداو ئەمن وئاسایشی هەرێمو ژیانو گوزەرانی هاوڵاتیانی کوردستان بکەوێتە مەترسییەوە.

(پاشکۆی ژمارە ١٤ دەقی بەیاننامەی سەرۆکی هەرێمی کوردستان)

لەلایەن خۆشـــیەوە لە بەیاننامەیەکدا حکومەتی هەرێمی کوردســـتان، داوا دەکات رێگە نەدرێـــت خەڵکی گێرە شـــێوێن گیانو ئاســـایشو ئارامی هاووڵاتییان بخەنە مەترســـیو ناوبانگی کوردو کوردستانیش لەکەدار بکەن.

لە بەیاننامەکەدا هاتووە : ئەگەرچی شـــوێنی دیارکراوی پێشـــوەخت بۆ خۆپیشاندانەکە بەگوێرەی ئەو مۆڵەتە رەســـمییەی لەپارێزگای سلێمانی وەریان گرتبوو، بەردەرکی سەرای شـــاری سلێمانی بوو، بۆیەشـــە لایەنە ئەمنییەکانی حکومەتی هەرێم رێوشوێنی ئەمنیی پێویستیان لەشوێنی راگەیانراوی ئەو خۆپیشاندانە گرتە بەر، بەڵام بەشێك لەخۆپیشاندەرە گێرە شـــێوێنەکان هێرشـــیان کردە ســـەر بارەگای لقی٤ ی پارتی دیموکراتی کوردستانو لەئاکامدا کوژراوو چەندین بریندارى لێ کەوتەوە.

هاوکات بەیاننامەکە ئەوەشی خستۆتە روو کە پشتیوانی هەموو خۆپیشاندانێکی مەدەنی یاسایی دەکات بەڵام رێگە بە هیچ کەسێك نادات ئاساییشو ئارامی تێکبدات .

(پاشکۆی ژمارە ١٥ دەقی بەیاننامەی سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان)

جیــاواز لە وڵاتانـــی دوونیا، لە کاتی هــەر رووداو گۆڕانکاریو خۆپیشــاندانێکدا، لەبری بەدەمەوە چوونی داواکاری هاوڵاتیان هەمیشە سەرۆکایەتی هەرێمو حکومەت، بەیاننامەی نارەزایــی دەردەکەنو ئیدانەی دەکەن، کە دەبوو ســەرۆکایەتی هەرێمو حکومەت بۆ ئەو کارەســاتو رژانی خوێنی زیاتر لە ٥٠ کەس، لە داواکاری خۆپیشاندەرانیان بکۆڵیایەتەوەو بەدەم داوای هاوڵاتیانەوە بچونایە نەك هەڕەشەکردنو پەنا بردن بۆ هێز، کە ئەمە بۆخۆی دۆخەکە هێندەی تر دەئاڵۆزێنێت.

بەشی چوارەم
لەنێوان ١٧ی شوباتو ٦ی ئەیلولی ١٩٣٠دا

- یەکەم/ ٦ی ئەیلولی ١٩٣٠
- دووەم/ لێکچونەکانی ١٧ی شوباتو ٦ی ئەیلول

یەکەم/ ٦ی ئەیلولی ١٩٣٠

بەردەرکی ســەرای ســلێمانی کە لە مێژووی کوردا بۆتە جێگەی دوو رووداوی گەورەو کە هەریەکەیان رۆڵی گەرەیان لە گواستنەوەی قۆناغی پێش خۆیان هەبووەو دۆخی سیاسیو کۆمەڵایەتیان گۆڕیوە. بەو پێیەی ئەگەر ١٧ی شوبات توانیبێتی فشاری سیاسی لە گوتاری راگەیاندنــەکانو ئۆپۆزســیۆنەوە بگوازێتەوە بۆ شــەقامو خۆپیشــاندان دژ بە گەندەڵیو ناعەدالەتی بکاتە نەریتی رووبەرووبوونەوەی دەسەڵاتی کوردی، ئەوا خۆپیشاندانو راپەرینی ٦ی ئەیلولی بەردەرکی ســەرا، بەخاڵــی وەرچەرخان دەژمێردرێــت لەمێژووی جوڵانەوەی رزگاری نیشتمانی کوردستاندا، چونکە بۆ یەکەم جار بوو، قورسایی شۆڕشو خەبات لەلادێ وە بگوازرێتەوە بۆ شــار،و خەڵکی رووناکبیرو بازرگانو گەورەپیاوانی شــارەکان، پێشڕەوی شــۆڕشو راپەڕین بکەن. ئەمەش بۆ خــۆی گۆڕانکارییەکی قووڵی جوڵانەوەی کوردایەتی پێك دەهێنا. لەو کاتەوەدەستەی خوێندکارو رووناکبیری کورد هاتنەنێو ریزەکانی پێشەوەی جوڵانەوەی کوردایەتی، جگەلەوش لەم راپەڕینەدا، یەکەم جار بوو لەسلێمانیداو لەمێژووی بزاڤی کوردایەتیدا، لەکوردســتانی باشور، خۆپیشاندان لەناو شــارەکاندا ئەنجام بدرێتو خەڵك داواکاریەکانو دروشمەکانیان، لەسەر قوماش بنوسنو بەرزی بکەنەوە.

هەربۆیە جەمال بابان کە خاوەنی چەند بەرگێکی کتێبی ســلێمانی شارە گەشاوەکەمە، رۆژی ٦ی ئەیلول بە رۆژی گەشی شەشی ئەیلول ناودەباتو لەبەرامبەر ئەو خاڵە ئیجابیو دەســتکەوتە دوورو نزیکانەی لە مێژووی سلێمانیو لە پاشــەرۆژی گەلی کوردا هێناوەتە ئاراوە.[٢٠]

بەڵام زۆرێك لە مێژوو نوسانو رۆشنبیران ٦ی ئەیلول بە رۆژی رەش ناو دەبەن، هەروەك عەلادین ســجادی لە کتێبەکەیدا (شۆرشــەکانی کــورد، کوردو کۆماری عێــراق) ئاماژەی بەوەکردووە: بەهۆی ئەوەی لەو خۆپیشاندانەدا (٤٥) کەس کوژرانو ١٩٥ کەسی دیکەش برینداربوون، بۆیە ئەو رۆژە لە سولەیمانیدا ناونرا بە رۆژی رەشی ٦ی ئەیلول.[٢١]

رووداوی ٦ی ئەیلولو ١٧ی شــوبات هەردووکیان لە سەرای سلێمانی هەڵگیرسا، سەرای ســلێمانی مەیدانێکی فراوانی شــاری ســلێمانییەو دەکەوێتە ناوەڕاســتی شارەوە. شەش شەقامی ســەرەکیی دێتەوە سەر. ئەوانیش شــەقامەکانی (مەولەوی، کاوە، سابونکەران، گۆران، بێکەسو پیرەمێرد)ن.

[٢٠] جەمال بابان، رۆژی گەشی شەشی ئەیلول (شەری بەردەرکی سەرا) رۆژنامەی کوردستانی نوێ، ژمارە (٥٣٧٥) دووشەمە ٢٠١٠/٩/٦ .

[٢١] عەلادین سجادی، شۆرشەکانی کورد، کوردو کۆماری عێراق،چاپخانەی مەعالایف، چاپی یەکەم، ١٩٥٩، لا٨٤ .

لەبەر ئەوەی لێکچوونێکی زۆر لە خۆپیشاندانەکانی ١٧ی شوباتو ٦ی ئەیلولی ١٩٣٠ی سەرادا بەدیدەکرێت، کە تەنها جیاوازیەك ئەوەیە کە ٦ی ئەیلول دژ بە حکومەتی عێراقو ١٧ی شوبات دژ بە حکومەتی هەرێم بووە، بۆیە ئەو دوو رووداوە پێویستی بە بەراوردکردنی خاڵە لێکچووەکان هەیە.

(بڕوانە وێنەی ژمارە ١١)

وێنەی ژمارە ١١

ا- هۆکارەکانی خۆپیشاندانی ٦ی ئەیلولی ١٩٣٠

رەنگە خۆپیشـــاندانو نارەزایی هاولاتیـــان لە ٦ی ئەیلولدا تەنها یـــەك هۆکارو تایبەت نەبووبێت بە پرسێکی دیاری کراوەوە، بەڵکو دەیان هۆکار رۆڵیان هەبووە لە خولْقاندنی ئەو رووداوەدا، بەوەی ئەگەر هۆکاری راستەوخۆی خۆپیشاندانەکە پشتگوێخستنی داواکانی کورد بووبێت لە پەیمانی عێراق – بەریتانی، بەلام ناعەدالەتیو خراپی گوزەرانو سەرکوتکردنی شۆرشەکانی کوردو دەیان هۆکاری دیکە رۆڵیان هەبوو لە خولْقاندنی ئەو رووداوەدا.

حکومەتی عێراق تا دەهات زیاتر پشـــتی لەبەڵێنەکانی خۆی دەکرد، ســـەبارەت بەکورد، کەدەبوایە بەپێی راسپاردەکانی لیژنەکەی (کۆمەڵەی گەلان) بۆی دەستەبەر بکرادایە. بەم شـــێوەیەجارێکی دیکە هەلو مەرجێکی وا هاتەکایەوە کە گەلی کورد بەگشـــتیو خەڵکی سلێمانی بەتایبەتی بێدەنگ نەبن لەئاستیداو بکەونەگەڕ. هەرچەندە لەئەنجامی راوەدونانو چاودێـــری بەردەوام یەك لەدوای یەك کۆمەڵەو رێکخراوە کوردیەکانی ســـلێمانی ئاشـــکرا دەبوونو هەڵدەوەشـــێنرانەوە، لـــەو رۆژانەدا، (ئەحمەد بەگی تۆفیق بەگ) موتەســـەریفی ســـلێمانی بوو، بارودۆخی شـــارەکەباش نەبوو. وا پێدەچێت کەناوبراو نەیاری زۆر بووبێت، چونکەخەڵکـــی لەکۆڕو کۆبونەوەکانی خۆیاندا بەخراپەباســـیان دەکردو ئیدارەکەیان بەدڵ

نەبوو، سەبارەت بەبێ بەڵێنی حکومەتی عێراقیش، ئەوا لەکاتێکدا دەبووایەفەمانبەرانو موچەخۆرانی نێوچەکوردیەکان، لەکوردەکان خۆیان بێت، کەچی لەکۆی (٧٣١) فەرمانبەر تەنها (٣٢٤)یان کورد بوون، ئەوانی دی کەعەرەبو تورکمانو ئاسوری بوون. [٢٢]

هەر ئەمەش وایکرد پەرلەمانتارە کوردەکان چەند جارێك یاداشت پێشکەش بەسەرۆك وەزیرانی عێراقو نوێنەری بالای بەریتانیا لەعێراق بکەنو تیایدا داوای جێ بەجێ کردنی راسپاردەکانی (کۆمەڵەی گەلان) بکەن، بەڵام داواکەیان پشت گوێ داخرا،بۆ نمونەلەڕێکەوتی ٤ی نیسانی ١٩٢٩ دا شەش پەرلەمانتاری کورد، لەئەنجومەنی عێراقدا یاداشتێکی گرنگیان دا بەسەرەك وەزیرانی عێراق، دەربارەی مافەکانی کورد.

جارێکی دیکەلەساڵی ١٩٣٠ دا دووبارەنوێنەرانی کورد، راپۆرتێکیان پێشکەشی نوێنەری بالا کرد، بەڵام دووبارە ئاوڕیان لێنەدرایەوە. بۆ جاری سێیەم لەمانگی ئازاری ١٩٣٠دا هەمان دەستە راپۆرتێکی دیکەیان پێشکەش بەسەرك وەزیرانی عێراق کردو داوای جێ بەجێ کردنی بڕیارەکانی کۆمەڵەی گەلانیان دەکرد. ناوەڕۆکی راپۆرتەکە چەند داواکارییەکی تێدا بوو کەبریتی بوو لە:

١- دروستکردنی لیوایەکی نوێ، کەدهۆك مەڵبەندەکەی بێت.
٢- دامەزراندنی بەڕێوبەرایەتی مەعاریفی کوردستان، کەبەڕێوبەرەکەی کورد بێت.
٣- یەکخستنی ئیدارەی هەر چوار لیواکە(سلێمانی، کەرکوك، هەولێر، دهۆك).
٤- تەرخانکردنی بودجەی تایبەت بۆ کوردستان. ٢٣

جەمال بابان، رۆژی گەشی شەشی ئەیلو (شەری بەردەرکی سەرا) رۆژنامەی کوردستانی نوێ، ژمارە (٥٣٧٦) دووشەمە ٢٠١٠/٩/٧ .

لەو سەروبەندەدا گفتوگۆ لەنێوان حکومەتی عێراقو بەریتانیادا دەستپێکرد بەمەبەستی مۆرکردنی پەیماننامەیەکی نوێ، کەدەبێت بەپێی ئەو پەیماننامە نوێیە ئینتیدابی ئینگلیز لەعێراقدا کۆتایی پێبێتو عێراق ببێت بەئەندام لە(کۆمەڵی گەلان) دا،

بۆیە لە رۆژی ١٩٣٠/٤/١ دەستکرا بە گفتوگۆ بۆ پەیمانی ١٩٣٠/٦/٣٠ کە بەپێی ئەم پەیمانە ئەبو عێراق سەربەخۆ بێت، نوری سەعید رایگەیاند رۆژ بە رۆژ خەڵکی لە رەوتی وتوویژ ئاگادار دەکات، نوری سەعید ئەو ماوەیە لە لەندەن خەریکی گفتوگۆ بوو، جەعفەر عەسکەری وەکیلی سەرۆك وەزیران بوو، لە رۆژی ١٩٣٠/٧/٨ بەندەکانی پەیماننامەکە بەرەسمی لەلایەن (ملاحضیە المطبوعات)ەوە درا بە رۆژنامەکان کە بەبێ لێدوان بلاوکرایبکەنەوە، لە دوورو نزیکەوە باسی مافەکانی کورد لەم پەیمانەدا نەبوو، لە زۆر شوێنی عێراق لە خوارو ناوەراستو سەرو دژی بەندەکانی ئەم پەیمانە راوەستان، بەڵام

[٢٢] لە ١٩٣٠/٩/٦ لە بەردەرکی سەرا چی رویدا؟، پەیجی سلێمانی شارە حەیاتەکە، ٢٠١١/٩/٦/
https://www.facebook.com/slemani1/posts/27687162241866 1

بارودۆخی سلێمانی لە هەموو شوێنەکان ئاڵۆزتر بوو هۆی دژایەتیکردنی ئەم پەیمانمەیە لەلایـەن کــوردەوە جیاواز بوو، لە هــی دژایەتی عەرەب، عەرەب پێیــان وابوو ئەمە نەك ســەرەبخۆی بۆ عێراق دابین ناکات بەڵکو جۆرێکە لــە بەندایەتی، هەرچی کوردیش بوو، پێیان وابوو ئــەم پەیمانە چونکە ناوی کوردی نەهێناوە، لەنــاو عێراقی عەرەبی دوارۆژدا مافەکانی کورد پایەماڵ ئەبێ هەربۆیە بریاری گشــتی لە سلێمانی ئەوەبوو کە بەشداری هەڵبژاردن نەکەن. [٢٤]

دوای بڵاوبوونەوەی ناوەڕۆکی پەیمانامەکەو دەرکەوت کەبەهیچ شێوەیەك باس لەکوردو مافەکانی ناکات، دەســتکرا بە مەبزبەتەو بروسکە لێدان بۆ (کۆمەڵەی گەلان) واتا (عصبە الامم) هەروەها برووســکە لێدا بۆ (مەندووبی ســامی ئینگلیز) لــە بەغداد، بەڵام روویان ئەکردە هەر لایەك لە نائومێدی زیاتر وەلام نەبوو. [٢٥]

جەمال بابان، سلێمانی شارە گەشاوەکەم، بەرگی دووەم، دەزگای رۆشنبیری‌و بڵاوکردنەوەی کوردی، ساڵی ١٩٩٨، لاپەرە ١٢٩ .

جگەلەمانەش چەندین بروســکەو یاداشــتی دیکەلەلایەن گەورە پیــاوان‌و رووناکبیرانی کوردی خەڵکی ســلێمانیەوە ئاراســتەی (کۆمەڵەی گەلان) کراو، تیایدا داوای دەســتەبەر کردنی مافەکانی گەلی کوردیان دەکرد. لەم هەڵمەتەشــدا (حەپســەخانی نەقیب) رۆڵی بەرچاوی هەبووەو لە ســاڵی ١٩٣٠دا نامەیەکی رامیاری مێژووی بۆ رێکخراوی «کۆمەڵەی گەلان» لە «جنێف» نووسی‌و بە راشکاوی داوای مافی چارەنووسی کوردی کرد لەسەر خاکی کوردستان‌و ئەو داوا کارییەی دەنگێکی باشی دایەوە.

لــەو کاتەدا جموجۆلــی سیاســی روناکبیرانی کورد دەســتی پێکــردو بەروونی داوای بەدەســتهێنانی مافەکانــی گەلی کوردیــان دەکرد، (لەم ماوەیەدا جولانــەوەی کورد، لەو شکستەی کە بەهۆی شکانی جەنگی شێخ مەحمودەوە توشی هات بوو هەستابووەوە، گیانی نەتەوەیی سەرلەنوێ بوژابووەوە سەرانی کورد کەوتبوونە جموجوڵ ...... پیاوە ناسراوەکانی سلێمانی لەناو خۆیاندا جۆرە کۆمیتەیەك بەناوی (هەیئەی وەتەنیە) وە پێك ئەهێنن، ئەم هەیئەتە باوەری بــە بەکارهێنانی توندووتیژی نەبوو، وەك‌و عیزەت بەگی جاف وتوویەتی (ئەمجارە ســیلاح‌و تفەنگمان، قەڵەم‌و موراجەعاتە) ئەمانە پەیوەندیەکی فراونیان لەگەڵ کەسایەتیە ناسراوەکانی کوردو سەرانی عەشیرەتەکاندا درووستکرد). [٢٦]

[٢٥] نەوشیروان مستەفا ئەمین، کوردستانی عێراق، سەردەمی قەڵەم‌و موراجەعات، ١٩٢٨- ١٩٣١، چاپ‌و بڵاوکردنەوەی، مەڵبەندنی ئاوەدانی کوردستان بەرلین – ئەڵمانیا، ساڵی ٢٠٠٠، لاپەرە، ٥٧-٥٨.

[٢٦] نەوشیروان مستەفا ئەمین، هەمان سەرچاوە، لاپەرە، ٥٧-٥٨.

لەدیارترین کەسایەتیەکانی ناو ئەو دەستەیە(سەرۆکی هەیئە عەزمی بەگی بابان، ئەندامەکانی : حەمە ئاغای ئەورەحمان ئاغا، شێخ قادری حەفید، میرزا تۆفیق قەزاز، رەمزی فەتاح، شێخ محەمەدی گوڵانی، محەمەد ئەفەندی کانیسکانی، حەمە صاڵح بەگ، محەمەد عەلی بەگ، عیزەت بەگی وەسمان پاشا). [٢٧]

ئەم رواداوە گۆرانێکی چۆنایەتی بوو لە جوڵانەوەی نەتەوەیی کوردا ئەوە یەکەمین جاربوو:

١- لەباتی ئاریستۆکراتی لادێ (شێخی تەریقەتو سەرۆکی عەشیرەت) هەڵبژاردەی شاری (ئەشراف، تیجار، رۆشنبیر) سەرکردایەتی بگرنە دەست.

٢- لەباتی ئەوەی پەنا بۆ شۆرشی چەکداری ببەن، رێگەی کاری سیاسی (خۆپیشاندان، مانگرتن، نوسینی بەیانو مەزبەتە، گفتوگۆ) بگرن.

٣- لەباتی ئەوەی ناوچەی شاخاوی عاسی بکەن بە مەڵبەندی جموجوڵ، شار(قوتابخانە، بازار، دائیرەکان) بکەن بە مەیدانی چالاکی . [٢٨]

هەروەك (هەیئەی وەتەنییە) بەهیچ شێوەیەك پەیوەندیان بە(شێخ مەحمود)ەو نەکردووە، کە ئەو کات لە پیران دانیشتبوو، هۆکاری پەیوەندی نەکردن بە(شێخ مەحمود)ەوە، بۆ ئەوەدەگەڕێتەوە کە ئەندامانی (هەیئەی وەتەنییە)، نەیان ویستووە ئەم مەسەلەیە تەشەنە بکات بۆ شۆڕشی چەکداریو خۆشیان بڕوایان بەتوندوتیژی نەبووە. بۆیە دەتوانرێت بوترێت کە ئەو قۆناغە قۆناغێکی نوێ بووە لە خەباتی رزگاری نیشتیمانی لە خەباتی چەکداریەوە گواستراوەتەوە بۆ خەباتی مەدەنی .

ڕۆژگاری پێش ٦ ی ئەیلول، بارودۆخی سلێمانی زۆر نائارام بووەو خەڵکی زۆر نیگەرانیو پەست بوون لەو دۆخە سیاسیەی کە درووست بووەو نە حکومەتی عێراقو نە بەریتانیا لە پەیمانی ١٩٣٠ دانیان بە مافەکانی کوردا نەناوەو مافی کوردیان فەرامۆش کردبوو.

جگەلەوەش فاکتەرێکی دیکەی ناهەمواری بارودۆخی سلێمانی بۆ ئەو قەیرانە ئابووریە گەڕاوەتەوە کە کوردستانو عێراقیشی گرتبۆوە. لەئاکامی کێشە ئابووریەکانی جیهان کەلەساڵی ١٩٢٩ بەدواوەجیهان گیرۆدەی ببوو. بێگومان لەهەمووان زیاتر چینی هەژار رووبەڕوی نەهامەتیەکانی ببۆوە، بازاڕی کوردستان کزببوو، نرخی توتن لەکوردستان شەش هێندەی جاران دابەزیبوو. ئەم حاڵەتەش زۆر بەخراپی بەسەر گوزەرانی خەڵکیدا شکابووەوە.

[٢٧] جەمال بابان، رۆژی گەشی شەشی ئەیلول (شەری بەردەرکی سەرا) رۆژنامەی کوردستانی نوێ، ژمارە (٥٣٧٦) دووشەمە ٢٠١٠/٩/٧ .

[٢٨] نەوشیروان مستەفا ئەمین، سەرچاوەی پێشوو، لاپەرە، ٦٠.

لەو رۆژگارەدژوارەدا، حکومەتی عێراق لەڕێکەوتی ١١ی مایسی ١٩٣٠ دا (تۆفیق وەهبی) کرد بەموتەسەریفی سلێمانی لەشوێنی (ئەحمەد عوسمان هەولێری)، خەڵکی سلێمانی هاتنی (تۆفیق وەهبی) یان زۆر لا خۆشبوو، خەڵکانێکی زۆریش چوون بۆ پێشوازی کردنی، ئەو ماوەیەش کەسلێمانی بوو رۆلێکی بەرچاوی بینی لەبرەوپێدانی چالاکی رۆشنبیریو سیاسی بۆ داواکردنی مافەکانی کورد.

بۆیە ئینگلیزەکانو حکومەتی عێراقیش پێیان وابوو، ناوبراو رۆڵێکی سەرەکی هەیە لەهاندانی خەڵکی سلێمانی بۆ بەشداری نەکردن لەو هەڵبژاردنەی بەنیازبوون بۆ پێکهێنانی پەرلەمانی نوێ لەعێراقدا ئەنجامی بدەن، ئەو کاتەش حکومەتی عێراق ئەو هەڵبژارنەی زۆر لا مەبەست بوو، چونکەبەپێی فەرمانێکی (فەیسەڵ) لە١/٧/١٩٣٠ دا . پەرلەمان هەڵوەشێندرا بۆوە. دەبوایە لەماوەی دوو مانگدا پەرلەمانی نوێ هەڵبژێردرێتو پەیماننامەی نوێ مۆر بکات. هەر بۆیەلە٢١/٨/١٩٣٠ دا لەسەر کار لایان بردوو بانگیان کردەوەبۆ بەغداو لەشوێنی ئەو (گاون) ی موفەتیشی ئینگلیز کرایە وەکیلی موتەسەریف.

لەمانگی تەموزی ١٩٣٠دا، ئەمیر (غازی)سەردانی سلێمانی کرد، بەمەبەستی هێورکردنەوەی خەڵکەکەی. بەڵام بەر لەوەی بگاتەسلێمانی (هەیئەتی وەتەنییە) بەم بۆنەیەوە بەیاننامەیەکی دەرکردو تیایدا مافەکانی گەلی کوردی خستبووەپێش چاو وداوای خۆ ئامادەکردنی کرد بۆ خۆپیشاندانێکی هێمنانە. کاتێك ئەمیر (غازی)گەیشتەناو شارو پێشوازی لێکرا لەلایەن حکومەتەوە، جەماوەر بەرێپێوانێکی هێمنانەو لەسەرخۆو ئارام لەبەردەرکی سەرادا کۆبونەوەو داوای مافی کوردیان دەکرد.

لەم کاتەدا حکومەت پەلەی بوو، دەبوایە لە١٠ی ئەیلولی ١٩٣٠، پرۆسەی هەڵبژاردن کۆتایی پێ بێنێت، تاوەکو پەیماننامەکەمۆر بکات. هەر ئەم بارودۆخە نالەبارەلەبەرژەوەندی حکومەتدا نەبوو. هەر هەربۆیە ئەنجومەنی وەزیرانی عێراق لە کۆبوونەوەی ٥ ی ئابی ١٩٣٠ بڕیاریدا وەفدێکی وەزاری هاوری لەگەڵ وەکیلی مەندوبی سامی، کاپتن هۆڵت، رەوانەی کوردستان بکات بەو هیوایەی ئەو ئاڵۆزیەی کە بەهۆی بەستنی پەیمانی بریتانی – عیراقیو فەرامۆشکردنی مافەکانی کوردەوە درووست بوبو برەوێنێتەوەو زەمینەی هەڵبژاردنی داهاتوو خۆش بکات، وەفدە وەزاریەکە پێکهاتبوو لە : وەکیلی سەرەك وەزیران (جەعفەر عەسکەری) وەزی عەدل جەمال بابان وەزیری کاروباری ناوخۆ جەمیل مەدفەعی، وەکیلی مەندوبی سامی، لەوکاتەدا هێشا نوری سەعید سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیرانی عێراق، لە بەریتانیا نەگەرابووەوە. [٢٩]

[٢٩] نەوشیروان مستەفا ئەمین، سەرچاوەی پێشوو، لاپەرە، ٦١.

بەیاوەری (میجەر یانگ) ی وەکیلی نوێنەری باڵای ئینگلیز لەعێراقدا، گەیشتنەکوردستانو سەرەتا چونەکەرکوك. دوای بیستنی بیروباوەڕی خەڵکەکەی، ئینجا روویان کردەهەولێر، لەوێش بەهەمان شێوە، دیدەنی خەڵکی شارەکەیان کردو گوێیان لەبیروبۆچونیان گرت. لەدوا وێستگەدا گەیشتەسلێمانی لەڕێکەوتی ١٠ ی ئابی ١٩٣٠ خەڵکێکی لەپێشوازیاندا راوەستابوون، داوای سەربەخۆییان دەکرد لەژێر سایەی بەریتانیادا. (هەیئەتی وەتەنییە) ئامادەبوونو (ڕەمزی فەتاح)یان دەستنیشان کرد کەلەبری ئەوان لەگەڵ وەفدەکەدا بدوێت. یەکەم جار سەرەك وەزیرانی عێراق قسەی کردو دوای ئەویش (مێجەر یانگ)، بەهەمان شێوە وتەیەکی خوێندەوە، دواتریش بۆ جاری دووەم جەعفەر عەسکەری قسەی کردوو، بەڵێنی دا کەحکومەتی عێراق گفتەکانی خۆی لەپێش چاو دەگرێت، بەڵام ئەوەشی بەئامادەبووەکان راگەیاند کەدژی هەموو ویستو داخوازیەکیشن، کەمەترسی هەبێت بۆ سەر یەکێتی خاکی عێراق.

بەڵام لەناو خەڵکەکەدا دەنگی رەمزی فەتاح بەرزبووەوەو وتی (پاشا ئەم قسانە بخەرەوە تورەکەکەی خۆتو بیان بەرەوە بۆ بەغداد جاریکی کە ئێمە بەم قسانە هەڵناخەڵەتێینو ئەو جۆرە فرمێسکانە دڵمان فێنك ناکاتەوە). [٣٠]

سەبارەت بە هاتنی وەفدی حکومەتی عێراق بۆ شارەکانی کوردستان رۆژنامەی ژیان لە ژمارە (٢٥٧) ی رۆژی ١٤و ٢٨ی ئوگستوسی ١٩٣٠ دا بڵاویکردۆتەوە بەناونیشانی (تشریف هێنانی فخامتی وکیلی مەندوبی سامیو وکیلی رئیس الوزرای عیراق بۆ کەرکوكو هەولێرو سلێمانیو مجادلەی کوردان)

رۆژنامەی ژیان کە لە سلێمانی دەردەچوو نوسیویەتی (رۆژی ١٩٣٠/٨/١٠ فخامتی مندوبو رەئیس الوزراو هەئیەتەکە هاتنە سلێمانیو زۆر بەگەرمی لەلایەن اشرافو اهالیو قوتابیو مەکتەبەوە پێشوازیو گوڵ باران کران، دوکان هەموو داخرا خەڵك لەبەر دەرگای سەرا کۆبونەوە. ئەو شەوە مانەوەو بۆ سبحەینێ کۆبوونەوە لەدیوانی متصرفیەت لەگەڵ رؤساء عشائر واشراف کرا)

لە سەرەتادا جەعفەر عەسکەری وتارێکی خوێندەوەو تیایدا هاتبوو (من بۆتان تەسریح دەکەم کە حکومەتی عێراق بە صورەتێکی ئەکیدە قەراریداوە کە بەنەزەری اعتبار تەماشای ئەو وەعدانە بکات کە بۆ کە بۆ تەئمینی ئارەزووی براکوردەکانمانی دابوو)

پاشان وەکیلی مەندووبی سامی بەریتانیا وتارێکی خویچندەوەو وتی (تازە ئەوا موعاهەدەیەك ئیمزاکراوە کە ئەم دوو مەملەکەتە بۆ ٢٥ ساڵی تر لەگەڵ یەکتری بە تەحالوفێکی صەمیمی رەبت دەکات...... غایەی یەکەمینیان ئەوەیە کە تەئمینی تەئسیسی

---

[٣٠] جەمال بابان، سەرچاوەی پێشوو، لاپەرە ١٢٩ .

دەوڵەتێکی عێراق بکات کە ئازادوو سـەربەخۆ بێـت..... هەرچی حەرەکەتێك لەگەڵ ئەم سیاسەتە تەوافوق نەکات حکومەت بەباشی سەیری ناکات، وەکو جیابوونەوە کوردان)

لەدوای وتاری مەندوبی حکومەتی عێراقو بەریتانیا لە دانیشتنەکەدا رەمزی فتاح، بەناوی هەموانەوە داوکاریەکانی خستەڕوو کە خۆی لەچەند خاڵێکدا دەبینێتەوە:

١- اعتـاء حقوقی مقدسـه واسـتقلالی کوردان بێ بەسـببی اتحـادی عنصری کوردو عەرەب.

٢- مـادام عصبە الامم انتدابی عیراقی داوە بەانگلیزو لەو قرارەدا وتویەتی هەروەختێك عیـراق صالح بوو اسـتقلالی بدرێتێ، لەعەینـی وەختا لازمە حکومەتیـش بۆ کوردەکان تەشکیل بکرێ.

٣-حکومەتی عیراق کوردەکانی بەقوتی توبو تفەنگ استیلا نەکردوە لە اعقابی متارەکەدا کورد بەو شرتە خۆیان خسـتە حلقەی رابتەی انگلیز کەحکومەتێکی کوردی مستقلمان بۆ تەشکیل بکرێ.

لە هەر سێ شارەکەدا گفتوگۆی گەرم لە نێوان نوێنەرانی کوردو وەفدی حکومەتدا کرا نوێنەرانی کورد بە راشکاوانە دەیان وت لەگەڵ عەرەبدا ناژینو داوای حکومەتی سەربەخۆ دەکەن لە ژێر ئینتیدابی دەوڵەتێکدا کە کۆمەڵەی گەلان دیاری بکات.

بۆ زیاتر بەرچاوروونی هاولاتیانی کوردستان هەیئەی وتەنی بەیاننامەیەکی سەبارەت بە داواکاریەکانی هاولاتیان بلاوکردەوە، دەقی بەیاننامەکە:

ئەی میلەتی کورد!

بە دیقەتەوە گوێبگرن، ویجدانی میللی، رووحی پێشـینانو پاشـینان خیگابتان ئەکاتی، داوای تێکۆشینو تێهەڵچونتان لێدەکات.

ئەی کورد!

لـەم عەصری میللەتو ئازادیەدا، لـەم عەصری نرو سەربەسـتیەدا تەنها هەر کوردی بێچارە زەلیلو بێ بەش ماوەتەوە، وەتەنی کورد وەك ماڵی منالیمی نابالق بەسەر بێگانەدا دابەشکراوە.

مەعلەمـی هاوخوێنە خۆشەویسـتەکانمانە لـەم چەندانەدا موعاهەدەیـەك لە بیەنی حکومەتـی بەریتانیاو عێراقدا بەسـتراوە هەنرچەندە مەوفیقـی موقەرەراتی عیصبەتول ئومەمو سائیری وعودی بەینەلدەولی ئەبوایە مەسئەلەی کوردستان بخرایە ئەوەل بەندی ئەم موعاهەدەیە، فەقەت بە کەماڵی تەئەسـوفو عەجوبەوە ئەبینین کە ئەمە هاتووە کە لەو حاڵەدا لازمە عیصبەتول ئومەم لە خصوصی کوردەکانەوە حەرفیەن تەتبیق بکرێ .

بینائەن عەلەیهی ئێمە بە پشـتیوانی ئێوە هەتا ئێسـتا بە وەسـائیلی موختەلیفە، بۆ موحافەزەی حقوقی کورد لە جەهدو موراجەعەت غافڵ نەبوینو هەتا ئاغر نەفەس دەوام ئەکەین، هەدەفو غایەی تەشکیلی حکومەتێکی کوردیە لە ژێر نەزارەتی عیصبەتول ئومەمدا، بۆ مەشروعیەتی ئەم تەلەبەیە دوو دەلیلی غەیرە قابیلی رەدمان بەدەستەوەیە.

١- قــەراری عیصبەتول ئومەم صەراحەتەن ئەڵــێ: وەقتێ کە ئینتیداب نیهایەتی هات ئەبێ بۆ کوردەکان موافیقی رەغائیبی خۆیان حکومەتێکیان بۆ تەشکیل بکرێ.

٢- بەیانێکی رەســمی موشتەرەك کە لە رۆژی ٢٤ی کانونی ئەوەڵی ١٩٢٢ دا لە تەرەف حکومەتی بەریتانیاو عێراقەوە نەشرکراوە، ئەم بەیانە بەر وەجهی ئاتیە:

حکومەتی صاحێب جەلالەتی بەریتانیاو عێراق ئیعتارف ئەکەن بە حقوقی ئەو کوردانەی لە داخلی حدودی عێراقا ساکنن، بۆ تەشکیلی حکومەتێکی کوردیە لە داخلی ئەو حدودەداو حکومەتــی بەریتانیاو عێراق ئومێدیان هەیە کە عەناصــری موختەلیفەی کورد لە بەینی خۆیاندا رێ ئەکەون بۆ خصوصی حدودو شکڵی ئەو حکومەتە کوردیەو بۆ ناردنی موفاوزینی مەســئول بۆ بەغداد کە موزاکەرە بکەن لە بابەت موناسەباتی ئیقتیصادیەو سیاسیانەوە لەگەڵ حکومەتی ئینگلتەرەو عێراقدا.

ئەی میللەتی نەجیب

پاش ئەم تەفصیلاتە ئیخباریان ئەکەین کە رۆژی یەکشەممە ١٠ی ئاغوستوسی ١٩٣٠ مەندوبی سامیو رەئیسەل وزرای عێراق بۆ موزاکەرەکردنی ئەم مەسەلەیە دێن بۆ سلێمانی، قەناعەتــی تاممەمان هەیە کە هەموو کوردەواری یەك دڵو یەك زبان لەتەلەبکردنی ئەم حەقە مەشروعەدا پشتیوانمانن.

ئەی کورد!

تاریخ لاپەرەکانی کردۆتەوە حەرەکاتمان تەسجیل ئەکات، موحافەزەی شەرەفی رابوردوو ناموسی ئایندەمان بەدەست نەسلی حازرەیە ئێوەش خۆتانو غیرەتتان.

عەزمی بابان، عەبدولقادر حەفیدزادە، حەمە ئاغا عەبدولرەحمان ئاغا، عیزەت عوســمان پاشا، حەمە صاڵح محەمە عەلی بەگ، شێخ محەمەد گولانی، عەبدولرەحمان ئەحمەد پاشا، فائیق بابان، تۆفیق قەزاز، رەمزی حاجی فەتاح.[٣١]

ب- رۆژی ٦ی ئەیلول

حکومەتەکەی نوری ســەعید گوێی نەدایــە هیچ جۆرە نارەزاییەکــی کوردوو عەرەبو ســور بوو لەسەر ئەنجامدانی هەڵبژاردنو ئیمزاکردنی رێکەوتننامەی بەریتانی – عێراقی، هەربۆیە وەزارەتی ناوخۆ ســەرجەم لیواکانی ئاگادارکردەوە دەســت بکەن بە هەڵبژاردنی هەیئەتی تەفتیش بۆ هەڵبژاردنی نائیبەکان.

[٣١] نەوشیروان مستەفا ئەمین، سەرچاوەی پێشوو، لاپەرە، ١١٢.

لەو ســەروبەندەدا هەیئەتی وەتەنیە لە شەوی ٤ی ئەیلول لە ماڵی عەزمی بەگی بابان دانیشــتنو بریاریاندا لە هەڵبژاردندا بەشــداری نەکەن، رۆژی ٥ی ئەیلول فایەق بێکەس قوتابیەکانی زانستی لە گەڕەکی صابوونکەران هێنایە خوارەوەو بەدەوری سەرادا دانیشتن، ســرودی نیشتیمانیان ئەخوێندو هوتافیان ئەکێشا لە پڕ ســەیارەکەی موفەتیشی ئیداری دەرکەوت دایانە بەر بەرد. [٣٢]

ئیبراهیم ئەحمەد لەزاری رەشــۆڵی گۆرانیبێژەوە دەیگێڕێتەوەو دەڵێت: «رەشۆڵ ئێوارەی ٥ی ئەیلول هات بۆ ماڵمانو پرسیاری (فایەق بێکەس)ی لێکردم، منیش وتم بۆچیتە؟ وتی ئەم ئێوارەیە لای سەراوە هاتمەخوارەوە، (بابا شێخ)ی باشچاوشی پۆلیس بانگی کردم، وتی: رەشــۆڵ، هەر دەڵێن هەڵبژاردنمان ناوێو ئێمەکوردیــن کوردمان ئەوێ، ئەوا ئێمەبەیانی هەڵبــژاردن دەکەین، ئەگــەر پیاون بەیانی وەرن وابکەن بزانــن چیتان لێدەکەین، منیش دەمەوێ لەگەڵ فایەق دا بەیانی خۆپیشاندانێك بکەینو نەهێڵین هەڵبژاردن بکرێت». بەم شێوەیەبۆ سبەینێ بەیانی ٦ ی ئەیلول، رەشۆڵو فایەق بێکەس کەوتنەخۆ بۆ کۆکردنەوەی خەڵكو خۆپیشــان، ئەوانەش کەدەستەڕاستی فایەق بێکەس بوون لەم کارەدا، سێ کەس بوون بەناوی (حەمەسەعیدی دارتاش، محێدینی سالەسور، مەجیدی حەمامچی).

بەڵام لەســەرەتادا خەڵکێکی کەمیان لێ کۆبۆوەکەژمارەیان هەر پەنجا کەسێك دەبوون، بەڵام دواتر کاتێك دوکاندارەکانی بازاڕ هاتنەپاڵیان ئینجا ژمارەیان زیادیکردو گەیشتە(٤٠٠) کەســێك، (بەڵام خۆپێشاندان دژی هەڵبژاردن لە ســەرەتادا ژمارەیان زۆر نەبو، تاگەیشتە «١٠٠٠ تا ٢٣٠٠» کەس، هوتافیان ئەکێشــا «بروخێ هەڵبژاردن» لەناوخۆیاندا ئەیانوت: هەڵبژاردنەکــە ئــازاد نیە. کۆمەڵانی خرۆشــاو ســەعات ١١ی بەیانی دەســتیان کرد بە بەردبارانی پۆلیس وســەرا. زۆر لە خۆنیشاندەرەکان دەمانچەو خەنجەرو تێلایان پێ بو، لە بەردەرکی سەرادا) . [٣٣]

کاتێك خۆپیشاندەران گەیشتنەبەردەرکی سەراو کەوتنەهوتاف کێشان دژی هەڵبژاردنو پەیمانی ١٩٣٠، خەڵکی ناو بازاڕ وروژابوونو چایخانەکان پڕیبوون لەخەڵكو بە(گرامافۆن) سروودی نیشــتمانی لێئەدرا، خوێنکارانی قوتابخانەی زانستی شەوان خەڵکیان کۆکردەوەو زیاتــر جۆشــیان دەدان. بەڵام لەم خۆپیشــاندانەدا ئەندامانی (هەئیــەی وەتەنییە) هیچ کەسێکیان بەدی نەدەکران، لەبەرئەوەی لەگەڵ توندوتیژیدا نەبوون.

[٣٢] نەوشــیروان مستەفا ئەمین، چەند راستیو بەڵگە نامەیەك، لەبڵاوکراوەکانی هەفتەنامەی سلێمانی نوێ، شارەوانی سلێمانی، ٢٠٠٢، لاپەرە ٩.

[٣٣] محەمــەد مێرگەســۆری، یاخیبوونی مەدەنی (٦)ی ئەیلولو راگەیاندن، بەشــێك لــە توێژینەوەی ئەکادیمی، سایتی پوك هۆشیاری، ٢٠١١/٩/٢٠
http://www.pukhoshiari.com/(A(KLVOkiR_zgEkAAAANTBiODVmMDUtODg5Yy00MDY4LTljOWEtMjdmMzg2NGMyNDdjwjRvf9dDovxaUAo7mVOKREphWgc1))/Detail.aspx?id=1398&LinkID=3

سەبارەت بەو هوتافانەش کەلەخۆپیشاندانەکەدا دەوترایەوە، زیاتر گوزارشت کردن بوون لەمافەکانی کوردو رەت کردنەوەی پەیماننامەکە، بەڵام کەسانێکیش لەو ناوەدا هوتافیان دژ بەعەرەب دەکێشا بەڵام زوو بێدەنگ کران. ئەو جەماوەرەی لەبەر دەرکی سەرادا ئاپۆڕەیان بەستوو، مەبەستی هەرەسەرەکیان رگەنەدان بوو، بەوانەی کەدەیان ویست بچنەسەرا بۆ دەنگانو بۆ ئەم مەبەستەبانگهێشت کرابوون.

ئەوانەی کەدەیان ویست بچن بۆ دەنگدان (٣٠)کەسێك دەبوون، لەکاتی خۆپیشاندانەکەدا هەندێك کەس بەنیاز بوون هەڵکەوتنەسەر زیندانەکەی سەراو زیندانیەکان بەرەڵا بکەن، بەڵام رابەرانی ناو خەڵکە، رێگایان نەدانو سنورێکیان بۆ دانابوون.

بەڵام هێندەی پێنەچوو جەماوەرەکەکەوتنەبەردباران کردنی پۆلیسەکانو سەرایان دابووەبەر بەردو پۆلیسەکانیش خۆیان کوتایەوەناو حەوشەی سەرا لەترسی خەڵك، چونکەپێشتر پۆلیسەکان کەوتبوونەپاڵنان بەخەڵکەکەوەو چەند جارێك (بێکەس)یان رفاندو ویستیان، بیگرنو بیبەن بۆ سەرا، بەڵام لەلایەن خەڵکەکەوە رزگار دەکرا.

هەرچەندەبەگشتی خەڵکەکەدارو تێلایان پێ بوو، بەڵام هەندێکیان تفەنگو دەمانچەشیان لەگەڵ خۆیان بردبوو. حکومەت کەزانی لەتوانایدا نیە بارودۆخەکە هێور بکاتەوەو ناتوانێت ئەو جەماوەرە کۆنترۆڵ بکات، داوای تیپێك سەربازیان کرد بۆ پارێزگاری کردن لەخۆیان. بەڵام سەربازەکان لەگەڵ گەیشتنیاندا لەسەربانی سەراو ناو باخەکەدا خۆیان دامەزراندو دەستیان کرد بەتەقەکردن لەخەڵکەکەو ژمارەیەکیان پێکا، لەو کاتەدا سەبازەکان بەفەرمانی ئەفسەرێکی عەرەبی توندرەوی دژ بەکورد بە(مەترالیۆز) دەستڕێژیان لەلەخەڵك کرد.

بەم شێوەیەدەستڕێژی حکومەت بڵاوەی بەخەڵکەکەکردو ئەو رۆژەلەپۆلیسو سەرباز بترازێت کەس لەسەر شەقامەکان نەدەبینرا، لاشەی کوژراوەکان لەحەوشەی سەرادا کەڵەکەکرابوو، کەلەبارەی ژمارەی ئەوانەوەقسەو بۆچوونی زۆر هەیە، هەندێك سەرچاوەژمارەیەکی خەیاڵی دادەنێن. **(بڕوانە وێنەی ژمارە ١٢)**

وێنەی ژمارە ١٢

ج- شەهیدانی ٦ی ئەیلول

سـەبارەت بە ژمارەی کوژراوانو بریندارانی خۆپیشاندانەکەی بەردەرکی سەرا لە ڕۆژی ٦ی ئەیلولـی ١٩٣٠ دا کرا، ژمارەی جۆراوجۆر خراوەتەوە ڕوو نوسـەرانی کورد ژمارەیەك دەحەنە ڕوو هاوکات بەرپرسانو بڵاوکراوەکانی حکومەتی عێراقیش ژمارەی جیاواز دەخەنە ڕوو.

عەلادین سـجادی لەکتێبەکەیدا (شۆرشەکانی کورد، کوردو کۆماری عێراق) ئاماژە بەوە دەکات بەهـۆی ئـەوەی لەو خۆپیشـاندانەدا (٤٥) کەس کوژرانو ١٩٥ کەسـی دیکەش بریندداربوون، بۆیە ئەو ڕۆژە لە سولەیمانیدا ناونرا بە ڕۆژی ڕەشی ٦ی ئەیلول .

هاوکات جەمال بابان لە کتێبەیدا (سـلێمانی شـارە گەشـاوەکەم)، ئاماژە بەوەدەکات، سەربازانی سەرا بێرەحمانەو بێ دەست پاراستن لە خەڵکەکەیان داو دەستریژیان لێدەکرد، لـە ئەنجامدا ٢٥ کەس کوژرانو ٣٥ کەسـیش بریندار کـرانو نزیکەی ٣٠٠ کەس زیاتر گیران. کوژراوانی ڕۆژی ٦ ی ئەیلولی ١٩٣٠ بریتی بوون لە: حەمە چاوشین، حەمەی قالە ئاغا، محەمەدی خولە، عەزیزی کورتان درووە، عەول محەمەدی چایچی (عەولە سیس)، عەلی سـیوجگەر فرۆش (عەلە گون سووتاو)، ئەحە ڕەشی حەسەنی دەروێشی شیرگەر، عەزیزی پینەچی، مستەفای فەتاحی، حاجی ئەحمەدی کەریم ئاغای ڕوقن،[٣٤]

لە هەندێك سـەرچاوەی تردا تردا ناوی محەی خولە درێژ، حەسـەنی دەروێش، سەعید حەمەی ئامن، عەزیزی مامە حەمە، عەلی سیوجگەر، هەلۆ بەگ.

هەروەها ڕۆژنامەی (بغداد تایمز)یش، یەکێکی ترە، لەو ڕۆژنامانەی باسی لە خۆپێشاندانو ڕووداوەکەی شەشـی ئەیلولی کردووە.کە لە یەکێك لە ژمارەکانی بەمشـێوەی خوارەوەی بڵاویکردۆتەوە.

وا دەرئەکەوێ بارودۆخی ناوشـاری سـلێمانی ولیواکەش هێمن بێ وحکومەت کاروباری گرتۆتەوە دەسـت.ئەو هەواڵانەی بە شـێوەیەکی تایبەتی بۆمان هاتون ئەلێن: ئاژاوەکە تەواو بو، بە کوشتنی «١٣» کەس، کە یەکێکیان سەربازێکی عیراقیەو «٣٥»بریندار، کە ٤ یان سەرباز و٩ یان پۆلیسن.[٣٥]

[٣٤] جەمال بابان، سلێمانی شارە گەشاوەکەم، سەرچاوەی پێشوو، لاپەرە ١٢٩ - ١٣٠.

[٣٥] محەمەد مێرگەسۆری، سەرچاوەی پێشوو
http://www.pukhoshiari.com/(A(KLVOkiR_zgEkAAAANTBiODVmMDUtODg5Yy00MDY4LTljOWEtMjdmMzg2NGMyNDdjwjRvf9dDovxaUAo7mVOKREphWgc1))/Detail.aspx?id=1398&LinkID=3

بەڵام بەپێی راگەیەنراوی رەســمی حكومەتی عێراق كە لە رۆژی ١٩٣٠/٩/٢١ لە ژمارە (٢٦١)ی رۆژنامەی زەمان كە یەكێك بووە لە رۆژنامەكانی ئەو سەردەمەی عیراقو هەفتەی چەند ژمارەیەكی لێدەرچووە هاتووە:

رووداوەكــەی ســلێمانی: لەبەر بڵاوبوونــەوەی زۆر واتەواتی درۆ دەربــارەی ئەو رووداوە ناخۆشــەی كە لە ٦ی ئەم مانگەدا لە سلێمانی قەوما لەلایەن كەسانێكەوە كە ئەیانەوێت ترسو نائومێدی بخەنە دڵەوە............. دوای ئەوەی هەواڵ گەیشت كە نزیكەی ٥٠ كەس لــە قوتابیو هەرچیو پەرچی لە بازار كۆبونەتەوەو خەریكن بەزۆر دووكانیان پێدائەخەنو خەڵك كۆئەكەنەوە، ئینجا رویانكردە سەرای حكومەت.... فەرمان بە سەربازەكانی سەراكرا كە بڵاوەیان پێ بكەن بەڵام ئاژاوەچییەكان بەو بەردانەی بۆ بەرد رێژی جادەكان دانرابوون، بە كورســی وشــتی تر تێیان بەربوون، لەم كاتەدا گوللەیەك تەقیو سەربازێكی عێراقی كوژرا، بەدوای ئەوەدا چەند گوللەی دەمانچەیەك تەقیو دوو سەربازیش برینداربوون....... لە پۆلیسو ســەرباز ١٠ پۆلیس برینداربوونو ٩ یان بەبەردوو تێلاو یەكێكیان بەخەنجەر، ١٥٣ پەنجەرەی ســەراو ١٨ گڵۆپی جادە شكاوە، لە جەیشی عێراقی یەك سەرباز كوژراوەو دوو سەربازیش برینداربووە، یەكێكیان بەبەرد.

لە ئەهالی: ٣ كوژراوو ٢٣ بریندار

گیــراوەكان: ئەم كەســانەی ناویان لەخوارەوە هاتووە دوای ئاژاوەكە گیراون: ١- شــێخ قادری برای شــێخ مەحمود ٢- میرزا تۆفیق ٣-رەمزی ئەفەندی ٤- حەمە ئاغا ٥- عەزمی بەگی بابان ٦- عیزەت بەگی عوسمان پاشا ٧- ئەورەحمان ئاغای ئەحمەد پاشا ٨- محەمەد صاڵح بەگ ٩- مەجید ئەفەندی كانێســكان ١٠- فایەق بەگی بابان ١١- شــێخ محەمەدی گولانی .[٣٦]

دواتر حكومەت دەســتبەجێ ژمارەیەك لەگیراوەكانی رەوانەی كەركوك كرد، بەتایبەتی پێشەنگەكانی رووداوەكەئەندامانی (هەیئەی وەتەنییە) بوون، بەڵام دوای رەوانە كردنی ئەوانــەش حكومەت هەر ســەرقاڵی راوانو گرتنــی خەڵك بوون. لەنێو بەندیخانەشــدا بارودۆخیان زۆر خراپ بوو، لەكاتی لێپرسینەوەدا فشاریان دەخستەسەریان، تەنانەت كاپتن (گاون) دەمانچەی لەفایەق بێكەس راكێشــابوو، بەزۆر قسەی پێكردبوو، ماوەیەكی زۆریش لەزینداندا هێشــتبویاننەوە، هەندێكیان دوای (٣) مانگ بەربوون، وەك دەوترێت بێكەســی شــاعیر شیعری (ئەی وەتەن)ی لەبەندیخانەدا وتووە دوای دەستگیركردنی لە ٦ی ئەیلولی سەرا.

[٣٦] نەوشیروان مستەفا ئەمین، سەرچاوەی پێشوو، لاپەرە ١٤.

لەنێو شاریشدا بارودۆخەکەیەکجار گرژ ببوو، حکومەتی عێراق هێزێکی رەوانەی سلێمانی کرد، بەفەرمانی (بەکر صدقی)، کەهەندێکیان لەچەند شوێنێکی ناوشارو دەوروبەری بنکەو رەبایەیان دروستکردبوو، وەك (گۆڕەجولەکەکان،و کارێزی دایکی پاشا)، بارەگای فەوجەکەش لەکانێسکان بوو. تەنانەت حکومەت لەترسی جەماوەر، سەربانی مزگەوتو تەکیەکانیشی کردبوو بەمۆڵگەی سەربازەکانی، وەك مزگەوتی(تەکیەڕووتە) لەگۆیژەو نزیك مزگەوتی گاوران. سەربازەکانی حکومەت داوای ناسنامەیان لەخەڵکی دەرکردو سوکایەتیشیان پێدەکردن، ئەگەر پێیان نەبووایە.

(بڕوانە وێنەی ژمارە ١٣)

وێنەی ژمارە ١٣

د- خۆپیشاندانی ٦ی ئەیلول لە رۆژنامەکانی بریتانیا ودەرەوە

خۆپیشاندانی جەماوەری شاری سلێمانی ولێکەوتنەوەی رووداوێکی خوێناوی وەك شەشی ئەیلول، کاریگەریەکی راستەوخۆی هەبووە. بەسەر بارودۆخی گشتی کوردستانو عێراق بە گشتیو شاری سلێمانیو دەوروبەری، کە ماوەیەك بوو، کوردستانو شاری سلێمانی بە تایبەت لە دۆخێکی ئارام وجێگیر دەژیا.بۆیە لەگەڵ ئەو رووداوو ئەو کوشتارەی لێیکەوتەوە، زۆر لە رۆژنامە وکەناڵەکانی ئەو سەردەمە لە رێی چەند پەیامنێر وسەرچاوەیەکی جوداوە، باسیان لە خۆپیشاندانی شەشی ئەیلول کردووە وبلاویانکردۆتەوە، کە هەندێ لەو رۆژنامانەو گۆڤار وسەرچاوانەی دەرەوە، جێگەی متمانەی بەشێکی زۆری جەماوەریو هاوڵاتیانی ولاتی خۆیانو خوێنەرێکی زۆریان هەیەو خاوەن پێگەیەکی باوەرپێکراو وناوەرۆکێکی راستگۆن.

خۆپیشاندانی شەشی ئەیلول لەرۆژنامەی (تایمس) ورۆژنامەی(رۆژهەلاتی نزیكو....) ئینگلیزی.

گەورەیی شەری بەردەرکی سەرا، گەورەیی خۆی بەسەر زۆر بواردا نواند،یەکێ لەو بوار ودیاردانە، بایەخپێدانی گۆڤارو رۆژنامە جیهانیەکانە، لێرەدا تەنها دوو نمونەی سەرەکی دەهێنینەوە.

یەکەمیان: رۆژنامەی (تایمس)ی لەندەنی بەناوبانگە، کە لەدوای تەنها شەش رۆژ بەسەر خۆپیشاندان وشەری بەردەکی سەراو یەك رۆژ لە ناردنی ئەو هەواڵە بە رۆژانەکە، لە ژمارەی رۆژی ١٩٣٠/٩/١٢، باسی خونیشاندانو شەری بەردەرکی سەرای کردووەو بڵاوکردۆتەوە. بە سەردێرو هاتووە :

(شەری کورد لەگەڵ هێزە چەکدارەکانی عێراقدا، سیانزە کوژراو – **Kurds battle with Iraq Troops .Thirteen killed**). ئەمەی خوارەوەش پوختەی باسو هەواڵەکەیە. بەغدا، یانزەی ئەیلول.

لە شەرێکی قورسدا لە نێوان پۆلیسو سوپای عێراقی خۆنیشاندەرانی کورددا لە شاری سلێمانی، کە زۆرینەی دانیشتوانی کوردن، سیانزدە کەس کوژران کە یەکێکیان پۆلیسە،٢٥ کەسیش بریندارابوون، چواریان سەربازو نۆیان پۆلیسن.

هەراکە بە خۆپیشاندانێکی دووهەزار کەسی دژی ئەو کوردانە دەستی پێکرد، کە بەشداریی ئەو هەڵبژاردنە گشتیەی ئێستای عێراقیان کردووە.چەکی خۆنیشاندەران بریتی بوو لە دەمانچەو خەنجەر، ئەوان ئابڵوقەی دایەرەکانی حکومەتیان دابوو، هاواریان دەکرد»بڕووخێت هەڵبژاردن» ،»هەڵبژاردنێکی ئازاد لە ناوچە کوردەوارییەکاندا مەحاڵە«. پۆلیس بە دار بەربوونە گیانی خۆنیشاندەران، بەڵام کاتێك کاربەدەستان لەوە دڵنیابوون، کە چارەسەری بارودۆخەکە لە وێزەی پۆلیسدا نییە داوای لەشکریان کرد، لەشکر ناچاری دەسرێژ بوو.

حاڵی حازر دەست بەسەر وەزعدا گیراوە، نۆ لە رەهبەرە نەتەوەییەکانی کورد گیراونو بۆ لێکۆلینەوە لەگەڵیاندا نێردراونەتە کەرکوك.

ئەو سـەرچاوە ئینگلیزی وبیانییەی باسـی لەو رووداوە کردووە.کە بـە ژمارە دووەمیان دانرا: گۆڤاری «رۆژهەڵاتی نزیكو هندستان» ئەو رۆژنامەیەلە ژمارەی رۆژی پێنج شەممە، ١٩٣٠/١٠/١٦یدا، وتار یّکی بەم ناو ونیشانە تێدایە(عێراقو ناوچەی باکور)، کە سەرجەمی دەربـارەی هەڵویّسـتی هەردوو حکومەتی عێـراقو بریتانیایە، بەرامبەر کێشـەی کوردو پەیوەندی نێوان کوردو ئاشوورییەکان، کە هەبوون کنەیان تێدا دەکرد. [٣٧]

٥- ٦ی ئەیلول لای شاعیرانی کورد

خۆپیشاندانو نارەزایەتیەکانی ٦ی ئەیلولی بەر سەراو ئەو قوربانیانەی لێکەوتەوەو کاریگەری گەورەی لە شـەقامی کوردیدا درووستکرد بەتایبەتیش لای شاعیران، زۆربەی شاعیرانی ئەو کات لە ریّی شیعرەوە هەڵویّستو نارەزایی خۆیان بەرامبەر بەو رووداوە دەربری .

(حەمدی بەگی ساحێبقڕان)
بۆ هەواڵ ئاڵۆزە، بۆچی لێڵو سوورە ئاسمان؟
گێژەڵووکەی نەگبەتە، یا فیتنەیی ئاخر زەمان؟
هەوری قەهری مەوجی دەریایی غەزەب دێنێتە جۆش
یافغانو دوکەڵی ئاهی هەناسە ساردەکان
رەنگی گوڵ بۆچی پەری بولبول دڵی بۆچی شکا
ناکرێ ئەوەڵ بەهاری شادمانی بێ خەزان
بەفرە باریوە لەسەر بەختی رەشی خاکی وەتەن
یا بەدەم شەستیرەوە مێشکی هەژارانە پژان
بۆ وەتەن زەرد هەڵگەراوە بەرگی سورە شین ئەکا
رەنگە ئەشکالی شەهیدی بێنەوامان دا نیشان
ئەم هەموو لاوە نەمامن نێژران لەم باخچەیە
ریشەیی کوردایەتی بوو یەعنی بۆمان نێژران
جەژنی قوربانە سلێمانی بەمەزبەح دانرا
کورد مەرن بۆیە بەجاری هەر لەوێدا سەربڕان
رەبی موی لێبێ زمانی پەنجەکانی هەڵوەرێ
هەرکەسێ گوڵشەن بەدەردی گوڵخەنی دۆزەخ بەرێ [٣٨]

[٣٧] محەمەد مێرگەسۆری، سەرچاوەی پێشوو
http://www.pukhoshiari.com/(A(KLVOkiR_zgEkAAAANTBiODVmMDUtODg5Yy00MDY4LTljOWEtMjdmMzg2NGMyNDdjwjRvf9dDovxaUAo7mVOKREphWgc1))/Detail.aspx?id=1398&LinkID=3

[٣٨] ئەحمەد حەمدی بەگی ساخێبقڕان، دیوان، چاپخانەی ئەسعەد بەغداد ١٩٥٧، لاپەرە (٩٦، ٩٨)

شەهید ... گۆرانی شاعیر
هەزارو نۆسەدو سی بوو شەشی ئەیلول کە رۆژ هەڵهات
غرىو ویستنی حەق کەوتە ناوشاری سلێمانی
هەڵۆ بەگ، ئەو جوانە، پڕ دڵی بوو، بۆ وەتەن ئاوات
لەپێش جەمعیەکەوە، تابەر سەرا رووی هەڵمەتی هانیی
شەقەی شەستیرو قرچەی دەستریژو هەڵمەتی سۆنگی
بەخوێنی وردی بێتاوان شەپۆلی خستە سەرجادە
نەما جوانێ کە سونگی نەیسمیبێ سەد کەرەت سنگی
نەما پیرێ لە ریزی گوللە بوبێ قەلبی ئازادە
بڵێ بە بوکی تازەی یەکشەوەم گەر هاتە سەر نەعشم
نەڵێ خۆی بۆ وەتەن کوشتو لەرێی عەشقی منا نەژیا
وەزیفەم بوو لە پێناوی وڵاتێکا سەرم بەخشم
کەتۆی پەروەردەکرد بۆ من لە داوێنی چیاو کەژیا
ئەگەر خوای گەورە، بەخشی بێت هەتیوێ پێی بڵێ رۆڵە
لەمن فرمێسکی ویست باوکت، لەتۆش داوا ئەکا تۆڵە [٣٩]

وەفدی کوردستان ١٩٣/٩/٦ پیرەمێرد
وەفدی کوردستان، میللەت فرۆشان
هەرزەو کیلی شاری خامۆشان
دەسکێ لەگوڵەکەی باخچەکەی سەرا
کە بەخوێناوی میللەت ئاودرا
بیبەنە خزمەت، عەرشی عیراقی
بڵێین یار باقی، هەم سوحبەت باقش
تارای خوێنی سوور، بەرن بۆ ئەمیر
بڵێن پاش کوشتار هێشتا تۆی دڵگیر؟
دەك خەجاڵەت بن لەڕووی مەحشەرا
ئێمەش خاکی غەم ئەکەین بەسەرا
خەیاڵتان خاوە، کورد نەفەوتاوە

[٣٩] دیوانــی گۆران، ئامادەکردنی محەمەدی مەلا کەریم، لە چاپخانەی کۆڕی زانیاری عێراق، چاپی بەغداد، لاپەرەکانی(٢٦٦، ٢٦٧) .

بەراتی نەجات بەخوێن نووسراوە
من رەنگی سوورم بۆیە خۆش ئەوێ
مژدەی شەفەقی لێ دەرئەکەوێ [40]

ئەی وەتەن .... فایەق بێکەس ١٩٣٠
ئەی وەتەن مەفتونی تۆمو شێوەتم بیرکەوتەوە
وەختی بەندیی‌و ئەسارەت، پێ بەتەوق‌و کۆتەوە
من لە زیکرو فیکری تۆ غاقڵ نەبووم وا تێنەگەی
حەبس‌و تێهەڵدان‌و زیللەت تۆی لەبیر بردۆتەوە
بەو خودایەی بێشەریك‌و لامەکان‌و واحیدە
عەشقی تۆ نەوعێ لە دڵما ئاگری کردۆتەوە
ئاگرێکی وا هەزار ساڵ ئاوی برژێنیتە سەر
قەد گرو گڵپەو بڵێسەی تا ئەبەد نەکوژێتەوە
بەسیە تەعنەم لێمەدە هەر رۆڵەکەی جارانتم
هێندە حیلمت بێ هەتاکو دەستو پێم ئەکرێتەوە
شەرتە شەرتی پیاوەتی بێ، گەر خوا دەستم بدا
دوژمن پەت کەم وەکو سەگ، بیخەمە ژێر پێتەوە
(بێکەس لەبەندیخانەدا ئەم شیعرەی وتووە دوای دەستگیرکردنی لە ٦ی ئەیلولی سەرا)[41]

[40] ئومێد ئاشنا، دیوانی پیرەمێردو پێداچوونەوەیەکی نوێ بە ژیان‌و بەرهەمەکانی، بەرگی یەکەم، چاپی هەولێر، ٢٠٠١ . لاپەرەکانی (١٦٠، ١٧٦، ١٧٧)

[41] دیوانی بێکەس، ئومێد ئاشنا رێکی خستووەو لێی زیادکردووەو پاشکۆی بۆ داناوە، چاپی دووەم، هەولێر، ٢٠٠٥، لاپەرە، ١٥ .

شێوەن .... قانع

لەکزی کوردان گلاراومە
رۆژەکەی ئەیلول، تانەی چاوومە
لەبیرت نەچێ، باخچەی سەر سەرا
بەخوێنی کوردی مەزڵوم ئاودرا
بە گوللەی مەترەلۆز ئاوپرژێن کراین
لەسەر حەق خۆمان بەناحەق کوژراین
با پێی تێنەخەین ئەو خوێنە گەشە
چونکە یادگاری رۆژێکی رەشە
سوێندی پێ بخۆین تا رۆژی مردن
کۆتایی نەکەین لە تۆڵە سەندن
ئەو خاکو خوێنە کەینە نمونە
بۆ ئەو میللەتەی ئەمرۆ زەبوونە
با لەناو پەڕەی مێژوو بمێنێ
کورد تۆڵەی خوێنی بە خوێن ئەسێنێ [٤٢]

شێخ نوری شێخ صاڵح
دووبارە دڵ لە داغی وەتەن پڕ لە میحنەتە
لەم مەنزەرەی فەلاکەتە لەم دەردوو حەسەرەتە
حەقیە فەلەك بەجاری سەری خۆی لە خۆم بنێ
بگری فەلەك بەشینەوە بۆ ئەم موسیبەتە
بەرقاپی سەرا بۆتە دەشتی کەربەلا
یا مەزبەحەی گروهی وەتە خواهی ئومەتە
ماهی موحرەمە ئەمە شینی حوسەینە یا
ئەیلولە رۆژی شیوەنە ماهی فەلاکەتە
هەرنەعشی لاوی کوردی ستەمدیدەی غەمە

[٤٢] دیوانی قانع، کۆکردنەوەی بورهان قانع، چاپی چوارەم، سلێمانی ٢٠٠١، لاپەرە(٢٨٤).

خەڵتانی خوێنی نائیلی روتبەی شەهادەتە
هەر ئەوینهالی کوردە بەخوێناوی ئاڵەوە
گەوزانی خاكو خوێنە شەهیدی شەجاعەتە
هەر ناڵە ناڵی لاوە بەدەم گوللەوە ئەناڵێ
یارەبی کەی نیهایەتی دێ ئەم موسیبەتە [٤٣]

ئەیلولی خوێناوی..............ئەخۆل، ئەحمەد دەروێش

بەجارێ ماڵی وێرانم سلێمانی خرۆشاوە
بەسەر هیچ کەس نەیە خوایە ئەوەی لەم شارە قەوماوە
بەیانی بوو شەشی ئەیلول لەناکاو گوللە وەك باران
ئەبارێ بۆ قڕەی میللەت ئەوەی پیرو ئەوەی لاوە
بەدەم شەستیرەوە لاشە وەکو زۆربەی گەڵا رێزان
لەرێدا عەینی ئەتوت بەردە بازی جۆگەلەی ئاوە
لەبەردەرکی سەرا دیارە لەهەر لایەك تەماشاکەی
سەراسەر پڕ لەلاشەی مردووە شێلراوە، کوژراوە
چ قینێکە، چ زوڵمێکە، چ کوشتارو برینێکە؟
ئەبێ قەت بیر نەچی، هەتاکو کورد زیندووەو ماوە [٤٤]

[٤٣] دیوانی شـــیخ نوری شێخ ساڵح، ئامادەکردنو ساغکردنەوەی ئازاد عەبدولواحد، بەرگی یەکەم، چاپخانەی جاحز بەغداد ١٩٨٩، لاپەرە ٣٨٩ .
[٤٤] دیوانی ئەخۆل، چاپی سێیەم، سلێمانی، ٢٠٠٠، لاپەرە ١٣٩.

دووەم/ لێکچوونەکانی ١٧ی شوباتو ٦ی ئەیلول

لەگــەڵ ئەوەی ماوەی نێوان ٦ی شــەیلولی ١٩٣٠و ١٧ی شــوباتی ٢٠١١ نزیکەی ٨١ ســاڵە، بەڵام زۆر خاڵی لێکچوون هەیە لە نێوان ئەو دوو رووداوە گرنگەدا کە هەریەکەیان وەرچەرخانێکی گرنگ بوون لە مێژووی گەلی کوردا.

١- لە هەردوو رووداوەکەدا سەرای سلێمانی دەبێتە سەنتەری هەڵبڕینی دەنگی نارەزایی‌و رووبەرووبونەوەی ستەمو زوڵمو ناعەدالەتی.

٢- ١٧ی شــوبات توانی فشــاری سیاســی لە گوتاری راگەیاندنەکانو ئۆپۆزســیۆنەوە، بگوازێتــەوە بــۆ شــەقامو خۆپیشــاندان دژ بــە گەندەڵــیو ناعەدالەتی کــردە نەریتی رووبەرووبوونەوەی دەســەڵاتی کوردی، راپەرینی ٦ی ئەیلولی بەردەرکی ســەراش خاڵی وەرچەرخان بوو لەمێژووی جوڵانەوەی رزگاری نیشــتمانی کوردســتاندا، چونکە بۆ یەکەم جار بوو، قورســایی شۆڕشو خەبات لەلادێ وە بگوازرێتەوە بۆ شــار،و خەڵکی رووناکبیرو گەورەپیاوانی شارەکان، پێشڕەوی شۆڕشو راپەڕین بکەن

٣- ئەگەر هۆکاری راستەوخۆی خۆپیشاندانەکەی ٦ی ئەیلول پشتگوێخستنی داواکانی کورد بووبێت لە پەیمانی عێراق – بەریتانی، بەڵام ناعەدالەتیو خراپی گوزەرانو سەرکوتکردنی شۆرشــەکانی کوردو دەیان هۆکاری دیکە رۆڵیان هەبوو لە خوڵقاندنی ئەو رووداوەدا، ئەوا ١٧ی شوباتیش ئەگەر بۆ پشتگیریو پیرۆزبایی سەکەوتنی شۆڕشیی میسرو تونس بووبێت ئەوا، ناعەدالەتیو خراپی گوزەرانو گەندەڵیو پشتگوێخستنو زوڵمو ستەمی دەیان ساڵەی دەسەڵاتی کوردی رۆڵی هەبوو لە دروستکردنی ئەو خۆپیشاندانەدا.

٤- ئەوانەی رێبەرایەتی خۆپیشــاندانەکەی ٦ی ئەیلولیان کرد، روناکبیرانو شــاعیرانو گەنجانو خوێندکاران بوون، بە هەمان شــێوە ئەوەی پشــتگیری خۆپیشــاندانەکانی ١٧ی شوباتی کرد نوسەرانو رۆشنبیرانو شاعیرانو گەنجانو خوێندکاران بوو.

٥- بێکەس لە ٦ی ئەیلولدا لە پێشــی خۆپیشاندەرانەوەی شیعری دەخوێندەوەو شیعری ئــەی وەتەن مەفتونی تۆمی بۆ ئەو رووداوە گوتووە، لە دوای ٨١ ســاڵو لە ١٧ی شــواتدا شێرکۆ بێکەس بەردەوام دەچێتە سەراو لەیەکەم لەحزەشدا شیعری لەگەڵتانمو لەناوتنمی وت.

٦- وەڵامــی پۆلیــسو هێزی عێراقی لە بینای ســەرای ســلێمانی لــە ٦ی ئەیلولدا بۆ خۆپیشاندەران گوللە بوو بەهۆیەوە دەیان کەس کوژرانو بریندار بوون، لە ١٧ی شوباتیشدا هێزەکانی لقی ٤ بە گوللە وەڵامی خۆپیشاندەرانیان داوەو دەیان کەس بوونە قوربانی.

٧- شـــەهیدانی ٦ی ئەیلول هەموویان کەســـی هەژارو بێکارو چایچیو دوکاندار بوون، بەهەمان شـــێوە ئەوانەی لە ١٧ی شـــوباتو رۆژانی دوایی شەهید بوون کەسانی هەژارو کەمدەرامەت بوون.

٨- لە بەیاننامەی رەســـمی حکومەتی عێراقیو وەزارەتی ناوخـــۆی عێراقدا ئاماژە بەوە کراوە کە نزیکەی ٥٠ کەس لـــە قوتابیو هەرچیو پەرچی لە بازار کۆبونەتەوەو خەریکی ئاژاوەنانـــەوەن، لە ١٧ی شوباتیشـــدا وەزیری پێشـــمەرگە رایگەیاند، ئەوانەی لە ســـەران هەندێك کەسی چەقۆ وەشێنو هەرچیو پەرچین.

٩- لە ٦ی شەشی ئەیلولدا نێو شاری سلێمانی بارودۆخەکە یەکجار گرژ ببوو، حکومەتی عێراق هێزێکی رەوانەی ســـلێمانی کرد، بەفەرمانی (بەکر صدقی)، کەهەندێکیان لەچەند شوێنێکی ناوشـــارو دەوروبەری بنکەو رەبایەیان دروســـتکردبوو، وەك (گۆڕەجولەکەکان،و کارێزی دایکی پاشـــا)، بارەگای فەوجەکەش لەکانێســـکان بوو. تەنانەت حکومەت لەترسی جەماوەر، ســـەربانی مزگەوتو تەکیەکانیشـــی کردبـــوو بەمۆڵگەی ســـەربازەکانی، وەك مزگەوتی(تەکیەڕووتە)، هاوکات لە ١٧ی شوباتیشـــدا دەســـەڵات هێزی رەوانەی سلێمانی کردوو دواتریش دەورەبەری شاری کردە مۆڵگەی سەربازیو رەبیە .

١٠- لەدوای خۆپیشـــاندانەکەی ٦ی ئەیلول هێزەکانی پۆلیســـی عێراق دەستیان کرد بـــە گرتو راوەدوونانـــی ئەوانەی کە خۆپیشـــاندانیان کردبوو کە زۆربەیـــان روناکبیرانو شـــاعیران بوون، لە ١٧ی شوباتیشدا هێزەکانی دەسەڵات دەستیان کرد بە دەستگیرکردنی خۆپیشـــاندەرانو لـــە دوا رۆژیشـــدا دەیان رۆژنامەنووسو مامۆســـتای زانکۆو نوســـەریان دەستگیرکرد .

١١- خۆپیشاندانەکەی ٦ی ئەیلول لەلایەن حکومەتی عێراقیەوە بە هێز کۆتایی پێهێنراو ســـەرکوتکرا، بە هەمان شێوە لە خۆپیشـــاندانەکانی ١٧ی شوباتیشدا بە هێز کۆتایی بە خۆپیشاندانەکان هێنراو کپ کران.

بەشی پێنجەم
بەردەوامی خۆپیشاندانەکان

- یەکەم/ خۆپیشاندانی ١٩ی شوبات
- دووەم/ خۆپیشاندانەکانی ٢٠ی و ٢١ی شوبات
- سێیەم/ ڕەوشی میدیا لە ٤ ڕۆژی خۆپیاندانەکاندا
- چوارەم/ ڕۆڵو هەڵوێستی میدیا لەخۆپیشاندانەکاندا

یەکەم/ خۆپیشاندانی ١٩ی شوبات

لەدوای خۆپیشاندانی ١٧ی شوباتو ئەو قوربانیانی لێی کەوتەوە بەهۆی تەقەی هێزەکانی لقی ٤ی پارتی دیموکراتی کوردستانەوە، جۆرێك لە بێدەنگیو حەپەسانی لای هاولاتیان درووستکرد بە جۆرێك لە رۆژی ١٨ی شوباتدا بێدەنگیەکی گەورە باڵی کێشا بەسەر شاری سلێمانیدا، وەك دەوترا شار بۆنی خوێنی لێدەهاتو هاولاتیان توشی شۆك ببون، کە رەنگە هۆکاری سەرەکی ئەوە بووبێت بەیاننامەو کاردانەوەی سەرجەم لایەنەکان هێرش بوو بۆسەر خۆپیشاندەرانو ئیدانەکردنیان، پارتی سەرەرای ئەوەی ٥٤ کەسی بە گوللەی هێزەکانی کردبووە قوربانی خۆی بە قوربانی دەزان، بەبێ ئەوەی بیر لەوە بکرێتەوە ئەوەی قوربانیە هاولاتیانو خۆپیشاندەرانە، تەنانەت بەشێك لە بریندارانی نەیان وێرابوو خۆیان کەشف بکەنو لە ترسی دەستگیرکردن نەچوبونە نەخۆشخانە، هەربۆیە دوای رامانو بیرکردنەوەی قوڵو درووستکردنی پرسیاری جدی لەسەر دۆخە، رۆشنبیرانو نوسەرانو چالاکان کەوتنە جوڵە.

لە ئێوارەی ١٩ی شوباتو دوو رۆژ دوای خۆپیشاندانەکەی ١٧ی شوبات، د. فاروق رەفیقو ناسك قادری هاوسەری ژمارەیەکی زۆر لە نوسەرانو رۆشنبیران، بە توورەیەکی زۆرەوە چونە بەردەرکی سەراو لەناو تورەییو نارەزای گەنجە بێ سەرکردەو رێنیشاندەرەکاندا، زۆر بە راشکاوانە داوای راپێچکردنی لێپرسراوی لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردستان دەکەن بۆ بەردەم دادگاو کشانەوەی سەرجەم ئەو هێزە سەربازیانەی هێنراونەتە سلێمانی لەگەڵ ئازادکردکردنی گیراوانی ١٧ی شوباتیان کرد، دیارە دەقی بەیاننامەکە بە دەستوخەتی د. فاروق رەفیق هەر لەسەراو بەپەلە نوسراوە.

(بروانە پاشکۆی ژمارە ١٦ دەقی دەستنوسی داواکاریەکانی خۆپیشاندەران)

خۆپیشاندانی جەماوەری شاری سلێمانی، داواکارییەکانی خۆی لە دوو بەیاننامەدا ڕاگەیاندووە، ئەمە دەقی هەردوو بەیاننامەکەیە:

کۆبونەوەی «مەیدانی ئازادی» (سەرا)ی شاری سلێمانی
دوای نیوەڕۆی ٢٠١١/٢/١٩

بەیاننامەی یەکەم:

داواکاری خەڵکی شاری سلێمانی بۆ بەردەم دەستەڵاتدارانی کوردستان پاش هێرشکردنە سەر هاونیشتمانیان لەسلێمانی لە ڕێکەوتی ٢٠١١/٢/١٧:

١.کشاندنەوەی ئەو هێزە سەربازیەی کە هێنراونەتە سەر سلێمانی.

٢. ڕاگەیاندنی ئەوەی کە خوێنی هاونیشتمانیانی کوردستان بۆ هەموان هێڵی سوورە هیچ هێزێك نابێت بیبەزێنێت.

٣. ڕاپێچکردنی لێپرسراوی لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردستان بۆ بەردەم دادگایەکی جەماوەری عادل.

٤. دادگاییکردنی ئەو چەکدارانەی پارتی کە بێباکانەو نا لێپرسراوانە لاوان و گەنجانی بێچەکی ئەم شارەیان خەڵتانی خوێن کرد.

٥. پێویستە پارتی دیموکراتی کوردستان داوای لێبوردن لە خەڵکی سلێمانیو کوردستان بکات بۆ ئەو هەڵوێستە نا مەدەنیو نا شارستانیەی بەرامبەر شارەکانی کوردستان نواندیان بۆ ترساندنی خەڵك.

٦. پێویستە بۆ هێورکردنەوەی بارودۆخەکە لە زووترین کاتدا سەرجەم بارەگا حیزبیە چەکدارەکان ببرێنە دەرەوەی شار.

٧. پاش هێور بوونەوەی هەلومەرجەکە پێویستە کۆتایی بە میلیشیای حیزبی بهێنرێت واتە ئیدی حیزب نابێت خاوەنی هێزی چەکداری بێت کە هەرکات حیزب خواستی هێرش بکرێتە سەر ڕکابەر یان نەیارەکانی.

٨. پێویستە حکومەتی هەرێم لێپرسراوێتی خۆی ڕابگەیەنێت بەرامبەر سەرجەم کرژییەکانو پەیمانی ئەوە بدەن کە ئیدی نابێتە ئامراز بە دەستی هیچ حیزبێکی سیاسیەوە بۆ سەرکوتی خەڵك، بەڵکو نوێنەری سەرجەم هاونیشتمانیانەو داکۆکی لە سەلامەتیو مافی سەرجەم هاونیشتمانیان دەکات.

٩. ئازادکردنی گیراوەکانو ڕاگەیاندنی ژمارەی ڕاستەقینەی قوربانیەکانی ٢٠١١/٢/١٧

بەیاننامەی دووهەم:

ئێمە کۆمەڵێك هاونیشـــتمانیانی شاری سـلێمانی ئەمڕۆ ٢٠١١/٢/١٩لە کاتژمێر یەکی پاشـــنیوەڕۆ لە بەر دەرکی سەرا «مەیدانی ئازادی» لە هەنگاوێکی جەماوەری خۆڕسکدا دە خاڵمان خســـتە بەردەم دەستەڵاتدارانی کوردســـتانو لە بەردەم جەماوەری شاری سلێمانی خوێندرایەوە.

لــەو کۆبونەوەیەداو ئێســـتاش رای دەگەیەنین کە ئێمە باوەڕمان بـــە ملکەچنەکردنی مەدەنیانە هەیە لەوانە کۆبونەوەو خۆپیشـــاندانی جەمـــاوەری ناتوندوتیژ، بە توندی دژی تونـــدو تیژین چ لە لایەن خۆپیشـــاندەران یان لە لایـــەن فەرمانڕەوایانی کوردســـتانەوە ئەنجامبدرێـــت. ئەمڕۆ ئەگەرچـــی بە ئامادەبوان راگەیەندرا کە ئێمە هەر ئێســـتا بڵاوەی لێدەکەینو چاوەڕێی هەڵوێســـتی لایەنە لێپرسراوەکان دەکەین، بەڵام بە داخەوە کۆمەڵێك لە ئامادەبوان خۆویستانە بەرەو شەقامی مەولەوی بەڕێکەوتبوونو لەوێ لە تەك ئاسایشو پۆلیسدا دەرگیری دروستدەبێتو دووبارە هێزەکانی دەستەڵات چەند کەسێك بریندار دەکەن (١٢)و ژمارەیەکیش دەستگیر دەکەن.

ئێمە لێرەدا لە پاڵ داواکاریەکانی بەیاننامەی یەکەمدا چەند داواکاریەکی نوێ دەخەینە روو.

زۆر راشـــکاوانەو بە دەنگێکی زوڵاڵ رایدەگەیەنین کە خواستو داواکاری هاونیشتمانیان داواکاری مەدەنیانـــەو یاســـاییانەیەو دەبێت بەگوێرەی عورفو گشـــت پرنســـیپو ئازادیە مەدەنـــیو سیاســـیەکان کە لە جیهانی پێشـــکەوتودا پەیرەویان لێدەکرێـــت لەوانە وتاری مافەکانی مرۆڤ مامەڵەیان لەتەکدا بکرێت، داوا لە دەســـتەڵاتدارانی سیاســـی کوردستان دەکەین گوێ لە داواکاریە رەواکانی هاونیشتمانیانی کوردستان بگرنو هەرئێستا پاشەکشە بە هێزە سەربازیەکانی حیزبە دەستەڵاتدارەکان بکەن.

داواکارین ئیرادەی خۆیان نیشـــانبدەن بۆ بەســـەر رێگا خستنی گۆڕانکاری لە سیاسەتو شێوازی حوکومکردنیاندا، لەم رووەشەوە داواکارین بە زووترین کات ئەو کەسانەی بەهۆی خۆپیشـــاندانەکانی ١٧و ١٩ ی ٢ ەوە دەستگیرکراون بێ هیچ قەیدو بەندێك ئازاد بکرێنو بەڵێنمان پێبدەن کە ئیدی بە چەك وەڵامی داواکاریە رەواکانی هاونیشتمانیان نەدەنەوە.

گردبوونەوەو تورەیی هاوڵاتیان لە ١٩ی شـــوبات لە ســـەرای ســـلێمانی، بە ســـەرەتای بەردەوامی خۆپیشـــاندانەکانی ١٧ی شـــوباتو دوپاتکردنەوەی داواکاری خۆپیشـــاندەران دەژمێردرێت، هەروەك گردبوونەوەکەی ١٩ی شوبات بە روونی ئەوەی بەبەرپرسانی پارتی وت کە ئێوە قوربانی نین بەڵکو جەلادن ئەوەی قوربانیە، هاونیشتیمانیانە.

(بڕوانە وێنەی ژمارە ١٤)

وێنەی ژمارە ١٤

لەگـەڵ دووبارە سـەرهەڵدانەوەی خۆپیشـانـدەرانو زیادبوونی تورەیـی هاوڵاتیان، بە پێچەوانەی هەڵوێستی پێشویان بزووتنەوەی گۆران بەرەسمیو لە بەیاننامەیەکدا پشتیوانی خۆی بۆ خۆپیشاندەران راگەیاند:

لە بەیاننامەکەدا هاتووە: لە کاتێکدا بزوتنەوەی گۆڕان ئیدانەی هەر جۆرە دەستدرێژییەك دەکات بۆ سـەر موڵكو ماڵی گشـتیو تایبەت، بۆ سـەر هـەر دامودەزگایەکی فەرمیو حزبیش... بەڵام هیچ پاساوێك لەبەردەم دەسەڵاتداراندا نییە بۆ سەرکوتکردنی هاوڵاتیان بەشـێوەی خوێناویو بەکارهێنانی چەك دەرهەق بە خۆپیشـانـدەران. ئەوەی لە سێ رۆژی رابـردوودا بینیمـان پەنابردنی دەسـەڵاتدارنی هەرێم بوو بۆ: تەقەکردنـی رەمەکی لە خۆپیشاندەرانو شـەهیدو بریندارکردنی دەیان هاوڵاتی بێدیفاع، رەشبگیریو راوەدوونانو تۆقاندنی هاوڵاتیان، بەخشـینەوەی تۆمەتی بێبنەماو تەخوین بەسەر هێزە سیاسییەکاندا بە تایبەتی بزوتنەوەی گۆڕان.

بەیاننامەکە ئاماژەی بەوەشداوە : پێویستە لەسەر دەسەڵاتداران دەسبەجێ هەموو هێماکانی گرژیی دۆخەکە هێور بکەنەوە، بە:
- کشاندنەوەی هەموو هێزە چەکدارە جوڵە پێکراوەکان بۆ بارەگاکانیان پێش رۆژی ٢/١٧.
- ئازادکردنی هەموو ئەو هاوڵاتیانەی کە زیندانیو دەسبەسەرکراون لە خۆپیشاندانەکاندا.
- دادگاییکردنی هەموو ئەو فەرماندەو چەکدارانەی کە تەقەیان لە هاوڵاتیان کردووە، یان فەرمانی تەقەکردنیان داوە.
- پێکهێنانی لیژنەیەکی لێکۆڵینەوەی سەربەخۆ بۆ بەدواداچوونی ئاشکرای ئەو دەستدرێژیانەی کرانە سەر بارەگا حزبییەکان لە هەر سێ پارێزگای سلێمانیو هەولێرو دهۆك.
- گوێگرتن بۆ داواکانی خۆپیشاندەرانو دەستکردن بە جێبەجێکردنی داواکانیان بێ دواکەوتن.
(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ١٧ بەیاننامەی بزووتنەوەی گۆڕان بۆ پشتیوان لە خۆپیشاندەران)

لەگەڵ هەڵوێست وەرگرتنی رۆشنبیرانو چالاکان بەرامبەر بە توندوتیژیو کوشتنو بریندارکردنی خۆپیشاندەران، جارێکی تر نارەزاییو خۆپیشاندانی گەنجان دەستی پێکردەوەو توندوتیژی لێکەوتەوە، بەپێی دوا ئاماری فەرمانگەی تەندروستی سلێمانی، برینداراانی خۆپیشاندانە جەماوەریەکەی ١٩ی شوباتی سلێمانی، گەشتوەتە ١٤ بریندار، کە یەکێکیان بە فیشەك بریندارکراوە.
دکتۆر رێکەوت حەمە رەشید، سەرۆکی فەرمانگەی تەندروستی سلێمانی رایگەیاند: بەپێی دوا ئامار، ١٤ کەس لە خۆپیشاندانەکانی ١٩ی شوباتدا بریندارىونو یەکێك لە بریندارەکانیش بە فیشەك بریندارکراوە.[45]
هەر لە رۆژی ١٩ی شوباتدا خوێندکارانی زانکۆی سلێمانی لە هەوڵی کۆکردنەوەی پارەدابوون بۆ قەرەبوکردنەوەی شوشە شکاوەکانی لقی ٤ی پارتی، کە رۆژی ١٧ی شوبات بە بەردی جەماوەری سڤیلی خۆپیشاندەر شکێنران.

[45] سلێمانی: ژمارەی بریندارەکانی خۆپیشاندانەکە، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٩/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34021&cat=1

دووەم/ خۆپیشاندانەکانی ٢٠ی‌و ٢١ی شوبات

لەدوای دەستپێکردنەوەی خۆپیشاندانەکان لە ١٩ی شوبات لەبەردەرکی سەرای سلێمانی، بڕیاردرا تا تەواوی داواکاری خۆپیشاندەران جێبەجێنەکرێت واز لە خۆپیشاندان نەهێنرێت‌و رۆژانە لەدوای کاتژمێر ٢ی پاش نیوەڕۆوە، لە سەرای سلێمانی کۆدەبنەوە، بەڵام بە ئاسانی ناتوانرا کۆنترۆڵی گەنجەکان بکرێت، هەربۆیە گەنجان بەردەوام لە رووبەڕووبونەوەی هێزەکاندابوون، لە خۆپیشاندانی رۆژی ٢٠ی شوبات زیاتر گەنجان لە شەقامی خانەقاوە بۆ بەردەم نەخۆشخانەی سلێمانی ئەهلی دەستی پێکردوو کە زۆربەیان خوێندکار بوون، لەبەردەم نەخۆشخانەی سلێمانی ئەهلی لەگەڵ هێزە ئەمنیەکان کە زۆربەیان بە جلی مەدەنیەوە بوون رووبەڕوو بونەوەو لە ئەنجامی تەقەی هێزە ئەمنیەکاندا هەریەك لە (سورکێو زاهد محەمەد) خوێندکاری پۆلی چوارەمی ئامادەیی لە قوتابخانەی دواناوەندی سلێمانی کوڕان‌و مواليدی ١٩٩٤ە، بەسەختی بریندار کراو دواتر کاتژمێر ١٠:٢٠ ی شەو گیانی لەدەستداو (شێرزاد تەها)ی تەمەن ٢٣ ساڵ کە کاسب بووە سەختی برینداربوو بۆ رۆژی دواتر ٢/٢١/ گیانی لەدەستدا، بە گیان لە دەستدانی (سورکێوو شێرزاد) ژمارە کوژراوانی چوار رۆژی خۆپیشاندانەکان گەیشتە سێ کەس (لەبەشەکانی کۆتاییدا ژیاننامەی تایبەتی شەهیدەکان دەخرێتە روو).

هاوکات لە رۆژی ٢٠ی شوبات لە ئەنجامی توندووتیژیەکانەوە ژمارەیەك خۆپیشاندەرو هێزەکانی پۆلیس برینداربوون، د.رێکەوت حەمە رەشید، بەڕێوەبەری گشتیی فەرمانگەی تەندروستیی سلێمانی راگەیاند: ژمارەی بریندارەکانی خۆپیشاندانەکەی شاری سلێمانی (٤٨) کەس بووە، کە (١٩)یان سەر بە هێزە ئەمنییەکان‌و پیاوانی ئاگرکوژێنەوە بوون، بەڕێوەبەری گشتی فەرمانگەی تەندروستی سلێمانی باسی لەوەشکرد، (٢٨) لە بریندارەکان بەهۆی گازی فرمێسك رێژەوە بووەو (١١)یان بەهۆی فیشەكو (٩)شیان بەهۆی دارو بەردەوە بووە. [٤٦]

بەڵام لە ماوەی ٥ رۆژی رابوردوی خۆپیشاندانەکان، ١٣١ کەس بون بە قوربانیسەرچاوەیەك لە نەخۆشخانەی فریاکەوتنی سلێمانی راگەیاند: لە ماوەی ٥ رۆژی خۆپیشاندان‌و ناڕەزاییەکانی جەماوەری خۆپیشاندەری سلێمانی، ١٣١ کەس بون بە قوربانی کە لە ناویاندا ٣ کوژراوو ١٢٨ بریندار هەیەو ١٠٦ خۆپیشاندەریش لە ناو قوربانیەکاندا بەهۆی فیشەکەوە کوژراون‌و برینداربون.

[٤٦] لەخۆپیشاندانەکانی دوێنێدا ٤٨ کەس برینداربوون، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٠/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21835&Jor=1

لە لێدوانەکەیدا سـەرچاوەکە ئاماژەی بەوەدا: لە خۆپیشـاندانەکەی ١٧ی شوباتدا (کە لەلایەن پاسەوانەکانی لقی ٤ی پارتیەوە تەقە لە خۆپیشاندەران کرا)، ٥٧ کەس برینداربونو ١ کوژراویش هەبوە.

وتیشی: لە خۆپیشـاندانەکەی ١٩ی مانگیشدا ١٦ خۆپیشـاندەر بریندار‌بون، کە ٩ یان بەهۆی فیشەکەوە بو.

سـەبارەت بە ژمارەی کوژراوو بریندارەکانی دوێنێ (یەکشـەممە)ش، سـەرچاوەکە لە نەخۆشـخانەی فریاکەوتنی سلێمانی وتی: لە خۆپیشـاندانەکەی دوێنێدا ٥٧ خۆپیشاندەر بریندار‌بونو تا ئێسـتاش ٢ کەسـیان گیانیان لە دەسـتداوە، ٣٨ کەسـیش بە کوژراوو بریندارەکانەوە، بە فیشەك پێکراون. [٤٧]

[٤٧] روداوەکانی شاری سلێمانی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢١ /
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34084&cat=1

سێیەم/ ڕەوشی میدیا لە ٤ ڕۆژی خۆپیشاندانەکاندا

١- سوتانی کەناڵی ئاسمانی NRT

لەگەڵ توندبوونو بەردەوامبوونی خۆپیشـــاندانەکانو ڕووماڵکردنی لەلایەن دەزگاکانی ڕاگەیاندنەوە، دەســەڵات هەوڵێکی زۆریدا تا ئەو کەناڵانە خامۆش بکات، هەربۆیە کاتژمێر (٢:٣٠) خولەکی شەوەی ٢٠/١٩ شوباتی ٢٠١١ کەناڵی ئاسمانی (NRT) کە سەربە گروپی کۆمپانیاکانی نالیا، لە گوندی ئەڵمانی شاری سلێمانی سوتێنرا.

ســەبارەت بە شــێوازو هۆکاری سوتانی کەناڵەکە، توانا عوســمان بەڕێوەبەری گشتیی کەناڵــی (NRT) لــە کۆنگرەیەکی ڕۆژنامەوانیــدا ڕایگەیاند: ئەمڕۆ بــە ڕۆژێکی ڕەش بۆ ڕۆژنامەگەریــی کــوردی دادەنێین، لەکاتێکــدا کەناڵەکەمان تەنها ماوەی (٧٢) ســەعات کرایەوەو (١٥) کاتژمێر پەخشــی کرد، وەك یەکەم کەناڵی ئاســمانیی ئەهلیی سەربەخۆ دەستمان بە پەخشــێکی پانۆرامی کردبوو، بەڵام لە ئێوارەی دوێنێوە بە چەند ژمارەیەکی تەلەفۆن پەیوەندیمان پێوە دەکرا تاوەکو پەخشــەکەمان بوەســتێنین، بەڵام ئێمە لەسەر ئەو ڕێگەی گرتبوومانەبەر بەردەوامبووینو ڕاســتەوخۆ دوای ئەو پەیوەندییانە بەرپرســی ئاسایشــی سلێمانیو سەرۆکی حکومەتی هەرێممان ئاگادارکردەوەو دڵنیایان کردینەوە کە هیــچ کارێك ڕووناداتو ئێمەش لە کارکردنی خۆمان بەردەوام بین، بەڵام دوای ئەوەی کە ماوەی پەخشــەکەمان تەواوبووو کارمەندەکانمان کاری خۆیان تەواوکرد دواتر لە کاتژمێر ٢:٣٠ی خولەکی نیوە شەو لە ڕێگەی هێزێکی چەکدارەوە کە نزیکەی (٥٠) چەکدار دەبوون هەڵیانکوتاوەتــە ســەر بارەگاو دواتر پاســەوانێکیان بریندارکردووەو بــە بەنزین تەواوی کەناڵەکەو ســتۆدیۆی هەواڵیان ســووتاندووەو ئینجا گوللەڕێژیان دەستپێکردووە، لەدوای خۆشیان چەند پۆستاڵێكو دەستێکیشی عەسکەری جێماوە، بەپێی زانیارییەکانیشمان دووان لەو ژمارە چەکدارانە بریندداربوون.

توانا عوسمان وتیشی: لای خۆمانەوە لایەنی پەیوەندیدار لە شاری سلێمانی بە کەمتەرخەم دەزانیــن لەم ڕووداوەو داواش دەکەین کە قەرەبووی تەواوی شــمەكو ئەو کەلوپەلانەمان بکرێتەوە، کە بە نزیکەی (١٠) ملیۆن دۆلار دەخەمڵێندرێت. [٤٨]

(بڕوانە وێنەی ژمارە ١٥)

[٤٨] زیانەکانی کەناڵی نالیا، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٠ /
http://xendan.org/Print.aspx?=Hewa&Jmara=21802&Jor=1

وێنەی ژمارە ١٥

أ- چۆن و کێ کەناڵی NRT ی سوتاند

سەبارەت بە شێوازی سوتانی کەناڵەکەش هەندێك لەسەرچاوەکان ئاماژەیان بەوە کردووە، کە بەشێك لەو کەسانەی کەناڵەکەیان سوتاندووە چونەتە قاتی دووەمی کەناڵەکەو بەرلەوەی ئەوان بێنە خوارەوە، ئەو کەسانەی لەقاتی خوارەوە بوون پێشتر بەنزینیان بە کەناڵەکەدا کردووەو ئاگریان تێبەرداوە بۆیە ئەوانەی سەرەوە فریا نەکەوتوون بێنە خوارەوەو ٦ کەسیان سوتاون.

رۆژنامەی رووداو ژمارە (١٥١) رۆژی ٢١ی شوباتی ٢٠١١ نوسیویەتی، دوای سوتاندنی تەلەڤزیۆنی نالیا ٦ کەسی سوتاو لە سلێمانییەوە هێنرانەتە نەخۆشخانەی ئێمرجنسی هەولێر، پاش سوتاندنی تەلەڤزیۆنی نالیا (NRT) لە کاتژمێر ٢:٣٠ خولەکی شەوی ٢٠١١/٢/٢٠ لە سلێمانی، بەرەبەیانی دوێنێ (یەکشەممە) ٦ کەسی سوتاو بە ئۆتۆمبێلی فریاگوزاری لە سلێمانیەوە گوستراونەتەوە نەخۆشخانەی ئێمرجنسی لە هەولێر، باری تەندروستی دو لەو سوتاوانەش ناجێگیرەو ئەمڕۆ دەنێردرێنە تورکیا.

بەپێی زانیارییەکانی رۆژنامەی (روداو)، ئەو ٦ کەسە لە نێو بینایەکدا سوتاون، بەڵام هیچ سەرچاوەیەکی فەرمی ئەوەی پشتڕاست نەکردوەتەوە کە ئەوانە لە کاتی هێرشکردنە سەر بینای تەلەڤزیۆنی نالیا سوتابن.

سەرچاوەیەك لە نەخۆشخانەی ئێمرجنسی بە (روداو)ی راگەیاند «سەعات ٨ی بەیانی رۆژی ٢٠١١/٢/٢٠ چەند ئۆتۆمبێلێکی فریاکەوتن لە سلێمانی ٦ کەسی سوتاویان بۆ نەخۆشخانەی ئێمرجنسی شاری هەولێر گواستوەتەوە، کە دو لەو سوتاوانە جلی سەربازییان لە بەردابو، بەهۆی رێژەی سوتانەکەیان یەکسەر براون بۆ هۆڵی نەشتەرگەری».

رۆژنامەکە ئاماژەی بۆ ئەوەشکردوە، کە دو ئۆتۆمبێلی جۆری لاندکرۆزەر، کە تابلۆی

سلێمانییان پێوەبوە یاوەری ئەو سوتاوانە بون، یەکێك لەوانەی کە لە ناو دو ئۆتۆمبێلەکەدا بو، کە نەیویست ناوی بڵاوبکرێتەوە، گوتی «ئەوانە بە سۆپا سوتاون، ئەویش لە ئەنجامی هەڵە بەکارهێنان بوە لە ژێر زەمیندا، خەریکی یاریکردن بون».

سەربارەت بە ناسنامەی سوتاوەکانیش وتی «هەندێك لەوانە کارمەندی دەزگای زانیاری یەکێتین».

توانا عوسمان، بەڕێوەبەری تەلەڤزیۆنی نالیا، لە پرێس کۆنفرانسێکدا رایگەیاند کە ئەو بەڵگانەی لەبەر دەستی ئەواندان زۆر رونن‌و پێویست بە لیژنەی لێکۆڵینەوە ناکات، وتیشی: پێکهێنانی لیژنە بۆ پەردەپۆشکردنی روداوەکەیە«.

تەلەڤزیۆنەکە لە بەیاننامەیەکدا کە چەند سەعاتێك پاش روداوەکە بە زمانی ئینگلیزی بڵاویکردەوە دەڵێ «یەکێك لە چەکدارەکان کە بریندارببو، بەپێ لە گوندی ئەڵمانی دەرچون‌و بەرەو گردی دەباشان رۆیشتون‌و خەتی خوێنی لە پاش خۆی بەجێهێشتوە، کە بەرەو گردی دەباشان دەڕوات، ئەوەش ئەو شوێنەیە کە ماڵی مام جەلالی لێیە لە سلێمانی».

(بڕوانە وێنەی ژمارە ١٦)

Rudaw
روداو
ژمارە (151)
دووشەممە 21/ 2/ 2011
www.rudaw.net
دوای سووتانی تەلەڤزیۆنی نالیا
6 کەسی سووتاو لە سلێمانییەوە دەهێنرێنە ئێمرجنسی هەولێر
یەکێک لەوانەی لەگەڵیان هاتبووە هەولێر : "هەندێک لەوانە سەر بە دەزگای زانیارین"

وێنەی ژمارە ١٦

بـۆ بەدواداچوونی ئەو هەواڵــەش ژمارەیەك لە ئەندامانی لیژنــەی ناوحۆی پەرلەمانی کوردستان سەردانی نەخۆشخانەکە دەکەن بەڵام ڕێگەیان پێنادرێت، دۆسێی ئەو ٦ کەسە ببینن.

دوای بڵاوبونەوەی هەواڵی هەبونی شەش کەس لە سوتێنەرانی کەناڵی ئاسمانی NRT پێش نیوەڕۆی ئەمڕۆ (چوارشەممە) ٢٣ی شوبات حەوت ئەندامی لیژنەی ناوخۆی پەرلەمانی کوردستان سەردانی نەخۆشخانەی (ئێمرجنسی) شاری هەولێریان کرد بەمەبەستی دڵنیابون لە دروســتی ئەو هەواڵە، ئەندامێکــی لیژنەی ناوخۆ رایدەگەیەنێت لەلایەن پاســەوانانی کەسە سوتاوەکان نەیانهێشت دۆسیەکانیان ببینین‌و سەرۆکی پەرلەمانی کوردستانیش لە ڕێگەی وەزیری ناوخۆ فەرمانی دەستگیرکردن بۆ ئەو پاسەوانانە دەردەکات.

نەریمــان عەبــدوڵا ئەندامی لیژنــەی ناوخۆ لە پەرلەمانی کوردســتان لــە لێدوانێکی ڕۆژنامەوانیدا رایگەیاند: پێش نیوەڕۆی ئەمڕۆ ســەردانی نەخۆشخانەی ئیمرجنسی شاری هەولێرمان کرد بە مەبەســتی دڵنیابون لە هەواڵی هەبونی ســوتێنەرانی کەناڵی NRT، لەســەردانەکەدا بۆمان دەرکەوت شەش کەس لە ســوتێنەرانی کەناڵەکە لە نەخۆشخانە خەوێنراون‌و باسی لەوەشکرد پێنج کەس لە لیژنەی ناوخۆو جێگرو بڕیاردەری لیژنەی ناوبراو سەردانی نەخۆشــخانەکەمان کرد، دڵنیابوین لە هەبونی ئەم کەسانە لە بەشی سوتاوی‌و بڕبڕەی پشــت بەشــی ژنان، بەڵام پاســەوانانی ئەم کەسانە نەیانهێشــت گفتوگۆیەکی پێویســتیان لەگــەڵ بکەین‌و زۆر هەوڵماندا دۆســیەی نەخۆشــەکان هەڵبدەینەوە، بەڵام پاسەوانانی ئەم نەخۆشانەیە نەیانهێشت‌و دۆسیەی ئەم سوتاوانەیان لە ژێر دەستی ئێمەو پزیشکان دەرهێناو نەیانهێشت لەگەڵ خۆمان بیهێنین. [٤٩]

دواترو لە ڕۆژی ٩ی مارتی ٢٠١١ ســەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان، لەناو هۆڵی پەرلەمان‌و لەبەردەم پەرلەمانتاراندا رایگەیاند: دوو کەس لەوانەی فەرمانی دەستگیرکردنیان (بە تۆمەتی سوتاندنی کەناڵی نالیا) بۆ دەرچوە ناسراون؛ یەکێکیان سەر بە هێزەکانی (دژە تیرۆر)ەو ئەوی دیکەشیان سەر بە وەزارەتی پێشمەرگەیە)

لە دانیشــتنی (٩ی مارتی ٢٠١١) پەرلەمانی کوردســتان، کە دکتۆر بەرهەم، سەرۆکی حکومەت بۆ لێپێچینەوە لەو پێشێلکاریانەی لە خۆپیشاندان‌و کۆبونەوە جەماوەریەکانی ڕۆژانی رابوردو بانگهێشــتکراوبوو، ناوبراو ئەنجامدەرانی سوتاندنی کەناڵی نالیای ئاشکراکردوەو هێزە ئەمنیەکانی لە روداوەکەی ١٧ی شوباتدا بە کەمتەرخەم لە قەڵەمداوە.

لە بەشــێکی ڕونکردنەوەکانیدا ناوبــراو وتویەتی: یەکێك لە مەترســیەکان لە هەرێم بونی دو هێزی چەکدارەو تێبینیمان هەیە لەســەر ئەدای هێزە ئەمنیەکان لە ڕۆژی ١٧ی شوبات.

[٤٩] ئەندامێکی لیژنەی ناوخۆ، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢٣/
http://www.sbeiy.com/ku/newsdetail.aspx?id=34182&cat=1

دەربارەی سوتاندنی کەناڵی (نالیا)ش، سەرۆکی حکومەت ئاماژەی بەوەداوە: لەو روداوەدا ٨ کەس فەرمانی دەستگیرکردنیان بۆ دەرچوە، دو کەس لەوانەی فەرمانی دەستگیرکردنیان بۆ دەرچوە ناسراون؛ یەکێکیان سەر بە هێزەکانی دژە تیرۆرەو ئەوی دیکەشیان سەر بە وەزارەتی پێشمەرگەیە. [٥٠]

ب- کاردانەوەکانی سوتانی کەناڵی NRT

سوتانی کەناڵی نالیا کاردانەوەی توندی میدیاکاران و رێکخراوەکان و شەقامی کوردی لێکەوتۆوە، هەروەك لە بەیاننامەیەکدا ١٥ دەزگای راگەیاندن، ئیدانەی دەستدرێژیکردنە سەر تەلەفزیۆن و رادیۆی نالیا دەکەن و پێیانوایە وەها کارێك هەڕەشەیەکی راستەوخۆیە لەسەر ئازادی رادەبڕین و میدیا لە هەرێمی کوردستان.

بەیاننامەکە ئاماژەی بەوەشداوە: ئەم روداوە وەرچەخانێکی مەترسیدارە لە ژیانی دیموکراسی ئەم هەرێمەداو دەستدرێژییەکی راستەخۆو ئاشکرایە بۆ سەر سەرجەم رۆژنامەنوسان بەئەهلی و حیزبییەوەو بۆسەر ئەو پەراوێزە ئازادییە رۆژنامەگەرییەی لەکوردستاندا هەیە، ئەوەی جێگەی سەرنجیشە هێرشکردنە سەر ئەم کەناڵە ئیعلامییە لەلایەن هێزێکی زۆرو رێکخراوەوە کراوە کە هەمو ئاماژەکان ئەو راستییەمان بۆ ئاشکرا دەکەن، کە ئەو دەستەی بەو کارە هەستاون جێگەی پرسیارە کە چۆن لەناو ئەم هەمو هێزەدا ئەم کارە کراوە.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ١٨ دەقی بەیاننامەکەی ١٥ دەزگای راگەیاندن)

لەلایەن خۆشیەوە سەنتەری میترۆ بۆ داکۆکیکردن لە رۆژنامەنوسان بە توندی سوتاندنی ئۆفیسەکانی تەلەفزیۆنی نالیا سەرکۆنە دەکات و داوای دەستبەجێ کۆتاییهێنان بە هێرشکردنە سەر رۆژنامەنوسان دەکات.

لە راگەیەنراوی سەنتەری میترۆدا کە تایبەت بوو بە پێشێلکاری بەرامبەر بە رۆژنامەنووسان و دەزگاکانی راگەیاندندا هاتووە، کاتژمێر ٢:٣٠ شەوی (شەممە) لەسەر (یەکشەممە)، نزیکەی ٥٠ چەکدار هەڵیانکوتایە سەر کەناڵی ئاسمانی نالیا، کە لەلایەن کۆمپانیای نالیاوە بەڕێوەدەبرێت. چەکدارەکان تەقەیان کردوە لە ئامێرەکانی پەخش و پاشان ئاگریان لە تەواوی بینا سێ قاتییەکە بەرداوە. یەکێك لە پاسەوانەکانی تەلەفزیۆنەکان برینداربوە. رۆژێك پێش روداوەکە، توانا عوسمان، بەڕێوەبەری کەناڵەکە بە سەنتەری میترۆی راگەیاند کە فشاریان لەسەربوە بۆ وەستاندنی پەخشی کەناڵەکە.

[٥٠] متمانە بە کابینەکەی دکتۆر بەرهەم ساڵح درایەوە، سایتی خەندان، ٢٠١١/٣/٩/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=22563&Jor=1

لەمبارەیەوە سەنتەری میترۆ رایگەیاندووە: ئەمڕۆ رۆژێکی رەشە لە مێژوی رۆژنامەگەری کوردیــدا. ئەم تاوانە دژی هاوکارانمان لە تەلەفزیۆنی نالیا سـەرکۆنەدەکەین. دیارە ئەم کارە دڕندانەیە بە بەرنامەبوە چونکە پێشــتر کەناڵەکە روبەڕوی هەڕەشـەو فشاربوەتەوە بۆ وەســتاندنی پەخــشو چەکدارەکانیش پاش ئــەوەی بە گوللە ئامێرەکانی پەخشــیان شکاندوە ئاگریان لە تەواوی بیناکە بەرداوە. پێویستە لیژنەیەکی سەربەخۆ پێکبهێنرێت بۆ لێکۆڵینەوەو شەفانە کاربکاتو تۆمەتباران روبەڕوی دادگابکرێنەوە. [٥١]

لەلایەن خۆشیەوە سەرۆکی حکومەتی هەرێم لە راگەیەنراوێکدا کە لە رۆژی ٢٠ی شوبات بڵاوکراوەتەوە ســوتاندنی کەناڵی نالیا مەحکوم دەکات، لە بەیاننامەکەدا هاتووە: بەناوی حکومەتی هەرێمی کوردســتانەوە نیگەرانی خۆمان دەردەبڕیــن بەرامبەر بەپەلاماردانو دەستدرێژی کردنەسەر کەناڵی سەتەلایتی نالیاو بەتوندی ئەو تاوانە بۆ سەر رۆژنامەگەری ئــازاد ئیدانەو مەحکوم دەکەین، رایدەگەیەنین هەر کەسو لایەنێك لەپشــت ئەنجامدانی ئەم تاوانەوە بێت کەهەرەشەیە بۆســەر ئایندەی خەڵکی کوردستانوپانتایی دیموکراسی حوکمرانی کوردســتان ئێمە وەك حکومەتی هەرێمی کوردستان ئیجرائی قانونی پێویستی وەردەگریــن بەرامبەر ئەوتاوانەوو ئەنجام دەرانی رووبەڕووی توندترین ســزای یاســایی دەکەینەوە. [٥٢]

هەرچەنــدە لە رۆژانی دواتردا هەوڵدرا کەناڵی نالیا بــە هاوکاری دەزگاکانی راگەیاندن بخرێتەوە کار بەڵام جارێکی تر رووبەرووی هەڕەشە بووەو رێگەیان نەدا دەست بە پەخشی خۆی بکات، لە شەوی ٢٢ی شوباتو دوای دو رۆژ لە سوتاندنی کەناڵەکە لەلایەن ژمارەیەك چەکدارەوە بەجلی ســەربازییەوە، جارێکی تر بە تەقە هێرشــکرایەوە سەر کەناڵی(NRT)- هەروەك توانا عوسمان، بەڕێوەبەری کەناڵی(NRT) ئاماژەی بۆکردووە، دەوروبەری سەعات ١١:٠٠ ی شــەو جارێکی تر هێرشکرایەوە سەر کەناڵەکەمانو چەند چەکدارێکی نەناسراو بە تەقە هێرشــیان کردە سەر بارەگای کەناڵەکەمان، کە خۆشبەختانە هیچ زیانێکی گیانی بەدواوە نەبو.

[٥١] سەنتەری میترۆ، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٠/
http://xendan.org/Print.aspx?=Hewa&Jmara=21828&Jor=1

[٥٢] سەرۆکی حکومەت سوتاندنی کەناڵی نالیا مەحکوم دەکات، سایتی خەندان،٢٠١١/٢/٢٠/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21825&Jor=1

لەلایەن خۆشـــیەوە ڕێکخراوی پەیامنێرانی بێســـنور ئیدانەی هێرشـــکرنە سەر کەناڵی نالیاو ســـوتاندنی بـــارەگای تەلەفزیۆنو رادیـــۆی نالیا دەکاتو حکومەتـــی هەرێمیش بە بەرپرسیار دەزانێت لە لێکۆڵینەوەو دەســـتگیرکردنی تاوانبارانو تەسلیمکردنیان بە دادگا، لەراگەیەندراوێکدا ڕێکخراوی پەیامنێرانی بێســـنوری رایدەگەیەنێت: ئەو هێرشـــەی کرایە سەر کەناڵی نالیا کارێکی زۆر ناپەسەند بو، دەچێتە چوارچێوەی کارو چالاکییەکانی دوژمنانی ئازادی رادەربڕین لە کوردستانو عێراق لە کاتێکدا کە ئەم ناوچەیە پێویستییەکی زۆری بە راگەیاندنی سەربەخۆ هەیە.

راشـــیگەیاندوە: ئێمـــە داوا لە دەســـەڵاتداران دەکەیـــن لێکۆڵینەوە لـــەو تاوانە بکەنو ئەنجامدەرانی بدۆزنەوەو تەسلیم بە دادگای بکەن. [٥٣]

دواتر لە بەرواری ١٧ی مارتی ٢٠١١ یەکەم دانیشـــتنی دادگایی کردنی دو تۆمەتباری ســـوتاندنی کەناڵی نالیا لە دادگای ســـلێمانی بەڕێوەچوو، ئەویش دوای ئەوەی ســـەرۆکی حکومەتی هەرێم لەڕێکەوتی ٢٠١١/٣/٩دا لەکاتی لێپرسینەوەیدا لە پەرلەمانی کوردستان، رایگەیاندبو، دو کەس لەوانەی فەرمانی دەســـتگیرکردنیان (بە تۆمەتی سوتاندنی کەناڵی نالیا) بۆ دەرچوە ناسراون؛ یەکێکیان سەر بە هێزەکانی دژە تیرۆرەو ئەوی دیکەشیان سەر بە وەزارەتی پێشمەرگەیە.

بەهۆی ســـوتاندنی کەناڵی نالیاوە لە رێکەوتی ٢٠١١/٢/٢٠دا لە ســـلێمانی، ســـەعات ٠٩:٣٠ خولەکی (پێنجشەممە) ٢٠١١/٣/١٧ دو کەس بە تۆمەتی بەرپرسیارێتی بەرامبەر ئـــەو روداوە، لە دادگای ســـلێمانی لێکۆڵینەوەیان لەگەڵدا کـــراوەو لێکۆڵینەوە لەم روداوە بەردەوامیشی دەبێت.

سەرچاوەکە وتیشی: هەر یەکە لە (عەمید جەلال ناجی قادر بەڕێوەبەری گشتی هەواڵگری وەزارەتی پێشـــمەرگەی کوردســـتانو رۆژ بەهجەت عەونی لـــە دەزگای دژە تیرۆر) ئەو دو کەسەن کە ئەمڕۆ لە دادگای سلێمانی لێکۆڵینەوەیان لەگەڵدا کراوە. [٥٤]

[٥٣] پەیامنێرانی بێسنور، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢٢/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34151&cat=1

[٥٤] دادگاییکردنی تۆمەتبارانی کەناڵی نالیا، سایتی سبەی، ٢٠١١/٣/١٧/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34874&cat=1

٢- هێرشکردنە سەر رادیۆی دەنگ

بەرپرسی رادیۆی دەنگ لەقەزای کەلار، رایگەیاند کە شەوی رابردوو هێزێکی چەکداری بەجلوبەرگی سەربازییەوە، هێرشیان کردوەتە سەر بارەگای رادیۆکەیان زۆربەی کەرەستەکانیان تالانکردوە.

ئازاد عوسمان، بەماڵپەری NRT وت «رووداوەکە کاتژمێر ٢:١٥ شەوی رابردوو بووەو بەوتەی پاسەوانی ناوچەکە، چەکدارەکان جلوبەرگی سەربازییان لەبەردابووە، دوای بردنی بەشێکی زۆر لەئامێرەکان، ئەوانی تریان شکاندوە».

هەروەها وتیشی: ئێمە ئەمڕۆ سکاڵای یاساییمان تۆمارکردو داوای لێکۆڵینەوەمان کردوە.

بەپێی وتەی بەرپرسی رادیۆکە، زیانەکان دەگاتە ١٠ هەزار دۆلاری ئەمریکی.

رادیۆی دەنگ، رادیۆیەکی سەربەخۆییەو لەناوچەی گەرمیان پەخشی رۆژانەی خۆی دەکردو رەخنەی لەدەسەڵادارانی هەرێم دەگرت. [٥٥]

(بڕوانە وێنەی ژمارە ١٧)

وێنەی ژمارە ١٧

[٥٥] کەلار: رادیۆی دەنگ هێرشی کرایە سەر، سایتی ئێن ئاڕتی، ٢٠١١/٣/٦/
http://nrttv.com/dreje.aspx?jimare=224

٣- سوتانی تەلەفزیۆنو رادیۆی گۆران لەهەولێر

لەدوای رووداوەکانی ١٧ی شـوباتو کوشـتنو گیان لەدەسـتدانی دەیان کەس،و دوای ئەوەی هیوا ئەحمەد مسـتەفا بەرپرسـی لقی چواری پارتی رایگەیانـد: کە بزووتنەوەی گـۆڕان خەڵکی هانداوە کە پەلاماری لقی بدەن، لایەنگرانی پارتی دیموکراتی کوردسـتان لە شاری هەولێر، پەلاماری مەکۆی سەرەکی گۆرانیان لە پارێزگای هەولێر داو مەکۆکەیان سـوتاند، لە ناو مەکۆی هەولێری بزووتنەوەی گۆڕان هەریـەك لە (تەلەفزیۆنی ناوخۆیی گۆڕان، پەخشی رادیۆی گۆڕان، پەخشی ناوخۆیی کەی ئێن ئین) هەبوون، لە کاتی سوتانی بارەگای مەکۆی بزووتنەوەی گۆڕان لە هەولێر، سـەرجەم دەزگا راگەیاندنەکانی گۆڕانیش لەو مەکۆیەدا سوتان، لەوانە (تەلەفزیۆنی ناوخۆیی گۆڕان، پەخشی رادیۆی گۆڕان، پەخشی ناوخۆیی کەی ئێن ئین)، واتا لە کاتی سـوتانی بارەگاکەی گۆڕاندا لە هەولێر سێ دەزگای راگەیاندنی گۆڕان سوتان.

٤- چۆڵکردنی رۆژنامەی هاولاتی

بەهۆی بەو بارە ناجێگیرە ئەمنیەی باڵی بەسـەر شـاری سـلێمانیدا کێشابوو، دۆخێکی ناجێگیـری بۆ رۆژنامەنووسـانو دەزگاکانی راگەیاندن درووسـتکردبوو، بەو پێیەی بینای رۆژنامەی هاولاتی نزیك بوو لە لقی ٤ی پارتی دیموکراتی کوردسـتان، بەهۆی هەڕەشـە لەسـەر ستافی رۆژنامەو سـایتی (هاولاتی)، رۆژنامەنوسـانی ئەو دەزگایە لە رۆژی ١٨ی شوبات نوسینگەکەیان چۆڵکرد.
کاژاو جەمال، جێگری سەرنوسەری رۆژنامەی (هاولاتی) لە لێدوانێکدا بە (سبەی) راگەیاند: بەهۆی ئەوەی شەوی رابوردو لەلایەن پاسەوانەکانی لقی ٤ی پارتی دیموکراتی کوردستان دوجار تەقە بەسەر بارەگای رۆژنامەو سایتەکەماندا کرا، ناچاربوین ستافی رۆژنامەو سایتی (هاولاتی) نوسینگەکە چۆڵبکەین.
وتیشـی: هێزی پێشمەرگە پاسـەوانی بارەگاکەمان دەکاتو ئەوەشیان پێ راگەیاندوین گەر ئەوان پاسـەوانی بارەگاکەمانیان نەکردایە، هەڵدەکوترایە سـەر بارەگاکەمانو تالان دەکرا. [٥٦]

[٥٦] رۆژنامەو سایتی (هاولاتی) نوسینگەکەیان چۆڵکرد، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٨/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=33971&cat=1

٥- پێشێلکاری بەرامبەر رۆژنامەنووسان (١٧، ١٨، ١٩)ی شوبات

لە رۆژانی خۆپیشاندانەکاندا زۆرترین پێشێلکاری بەرامبەر بە رۆژنامەنووسانو دەزگاکانی راگەیاندنکرا، بۆ خستنە رووی سەرجەم ئەو پێشێلکاریانە، پشت بە ئاماری سەنتەری میترۆ دەبەستین کە لە راگەیاندنێکدا سەرجەم ئەو دەستدرێژیو هێرشانەی لە ١٧و ١٨و ١٩ ی شوبات کراونەتە سەر رۆژنامەنوسانو دەزگاکانی راگەیاند تۆمارکردوەو لە راگەیاندنەکەدا ئاماژە بە دەیان حاڵەتی هێرشو لێدانو بریندارکردن کراوە.

دەقی راگەیاندنەکە:

سەنتەری میترۆ بۆ داکۆکیکردن لە رۆژنامەنوسان بە توندی سوتاندنی ئۆفیسەکانی تەلەفزیۆنی نالیا سەرکۆنە دەکاتو داوای دەستبەجێ کۆتاییهێنان بە هێرشکردنە سەر رۆژنامەنوسان دەکات.

کاتژمێر ٢:٣٠ شەوی (شەممە) لەسەر (یەکشەممە)، نزیکەی ٥٠ چەکدار هەڵیانکوتایە سەر کەناڵی ئاسمانی نالیا، کە لەلایەن کۆمپانیای نالیاوە بەڕێوەدەبرێت. چەکدارەکان تەقەیان کردوە لە ئامێرەکانی پەخشو پاشان ئاگریان لە تەواوی بینا سێ قاتییەکە بەرداوە. یەکێك لە پاسەوانەکانی تەلەفزیۆنەکان بریندار‌بوە. رۆژێك پێش روداوەکە، توانا عوسمان، بەڕێوەبەری کەناڵەکە بە سەنتەری میترۆی راگەیاند کە فشاریان لەسەربوە بۆ وەستاندنی پەخشی کەناڵەکە.

لەمبارەیەوە سەنتەری میترۆ رایگەیاند، «ئەمڕۆ رۆژێکی رەشە لە مێژوی رۆژنامەگەری کوردیدا. ئەم تاوانە دژی هاوکارانمان لە تەلەفزیۆنی نالیا سەرکۆنەدەکەین. دیارە ئەم کارە دڕندانەیە بە بەرنامەبوە چونکە پێشتر کەناڵەکە روبەڕوی هەڕەشەو فشاربوەتەوە بۆ وەستاندنی پەخشو چەکدارەکانیش پاش ئەوەی بە گوللە ئامێرەکانی پەخشیان شکاندوە ئاگریان لە تەواوی بیناکە بەرداوە. پێویستە لیژنەیەکی سەربەخۆ پێکبهێنرێت بۆ لێکۆڵینەوەو شەفانە کاربکاتو تۆمەتباران روبەڕوی دادگابکرێنەوە.

لە رۆژی سەرهەڵدانی خۆپیشاندانەکانی سلێمانییەوە لە ١٧ ی شوبات، هەتا ئەمڕۆ سەنتەری میترۆ بۆ داکۆکیکردن لە رۆژنامەنوسان دەیان حاڵەتی بریندارکردنو دەستگیرکردنو لێدانو رێگریکردنو شکاندنی کامێراو دەسبەسەرداگرتنی کەلوپەلی رۆژنامەوانیدا تۆمارکردوە.

ئەو پێشێلکارییانەی کە رۆژی ١٧ی شوبات دژ بە رۆژنامەنوسان ئەنجامدراون:

- رۆژی ١٧ ی شوبات، کارمەندانی رۆژنامەی هاوڵاتی بینای رۆژنامەکەیان چۆڵکرد پاش ئەوەی ستافەکە چەندین هەڕەشەیان لێکرا.
- شوان موحەمەد، سەرنوسەری رۆژنامەی ئاوێنە، وتی کە کۆمەڵێك چەکدار چەندین جنێویان ئاراستەکردوە.

• ڕۆژی ١٧ی شوبات لەکاتی خۆپیشاندانەکەی بەردەم لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردستاندا، هێمن عەبدولەتیف، پەیامنێری ماڵپەری هەواڵی دەستورو ئاری محمد نوری پەیامنێری ئاژانسی وێنەی میترۆگرافی بریندار بون کاتێ کە پاسەوانانی بارەگاکە تەقەیان لە خۆپشاندەرانکرد.

• لە هەمان خۆپیشاندانەدا، کۆمەڵی چەکداری دەمامك کەوتنە لێدانی ڕەحمان غەریب، ڕێکخەری سەنتەری میترۆو پەیامنێری ئاژانسی هەواڵی سۆمەرییەنیوز.

• هەمان شەو، کاتژمێر ١٠، نامۆ نامیق، دەرهێنەر لە کەناڵی KNNو هاوکارێکی دەستگیرکراون. دواتر هاوکارەکەی کە ناوی هەژارە ئازادکراوە، بەڵام بەپێی زانیارییەکانی سەنتەری میترۆ تائێستا نامۆ ئازادنەکراوە.

• لە هەمان ڕۆژدا، بەپێی وتەی کارمەندانی کەناڵەکە،و لە شاری هەولێر، هێزێك پەلاماری پەخشی KNNو ڕادیۆی گۆڕانیان لە هەولێرداو پەخشی ئەو دو کەناڵەیان ڕاگرت. هەروەها کارمەندان وتیان کە ئەو هێزانە نەیانیشهێشتوە پەیامنێری KNN وێنەی بارەگا سوتاوەکەیان بگرن.

• لە هەمان ڕۆژدا چەندین ڕۆژنامەنوسی تر پێشێلکارییان بەرامبەر ئەنجامدرا، ئەمە ناوی ئەو ڕۆژنامەنوسانەیە کە پەیوەندیان بە سەنتەری میترۆوە کردوە بۆ تۆمارکردنی پێشێلکارییەکان:

• بڕیار نامقو تیشکۆ سدیق، پەیامنێرو وێنەگری کەناڵی ئاسمانی KNN لەلایەن کۆمەڵێ چەکداری لقی چوار کامێرکەیان لێدەسەندراو دواتر درایەوە.

• هونەر جەمال، پەیامنێری کەناڵی ئاسمانی KNN لەبەردەم لقی چواری پارتی هێرشیکرایەسەر.

• بیلال محمد، پەیامنێری ڕادیۆی نەوا، وتی لە لایەن چوار چەکدارەوە بە زۆر کامێراکەی لێسەندراوەو پاشان بۆی گەڕێنراوەتەوە.

• سامان مەجید، وێنەگری کەناڵی ئاسمانی گەلی کوردستان، وتی کە لە لایەن چەکدارەکانی لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردستانەوە بۆ ماوەیکی کاتی دەستگیرکراوەوو لێیدراوە.

• بوار جەلال، پەیامنێری کەناڵی ئاسمانی گەلی کوردستان، وتی کە چەند چەکدارێك ڕێگرییان لێکردوە ڕوماڵی خۆپیشاندانەکان بکات.

• هەرێز جەمال، پەیامنێری ڕۆژنامەی ئاسۆ، وتی کە کۆمەڵێك چەکدرا هەوڵیانداوە دەستبەسەر کامێراکەیدا بگرن.

• ڕۆژنامەنوسان مەحمود کەمالو هاوڕێ قادر وتیان کە لەلایەن هێزەکانی ناوخۆوە هێرشیانکراوەتەسەر.

• بێستون موحەمەد، پەیامنێری ڕادیۆی گۆڕان، وتی کە لەلایەن چەند چەکدارێکی پارتی دیموکراتەوە هێرشکراوەتەسەریو ئازاردراوە.

• شـێرکۆ سـاڵەیی، پەیامنێـری CNN عەرەبی، وتـی کە لە لایەن چەند کەسـێکەوە هێرشکراوەتەسەری‌و کامێراو لاپتۆپەکەی بردراون.

• سـامان کەریم، پەیامنێری کەناڵی سپێدە، وتی کە لەلایەن چەند چەکدارێکەوە ڕێگری لێکراوە لە ڕوماڵکردنی خۆپیشاندانەکان.

• کەمال نوری، پەیامنێری کەناڵی سـەحەرو ڕادیۆی کـوردی تاران، وتی کە هێزەکانی ئاسایش ڕێگرییان لێکردوە لە ڕوماڵکردنی خۆپیشاندانەکان.

• خالید حسـین، پەیامنێری کەناڵی ئاسمانی کوردستان، وتی کە کۆمەڵێك خۆپیشاندەر هێرشیانکردوتەسەری.

• عەدنان ئەحمـەد، پەیامنێری کەناڵی عێراقییە، وتی کـە کۆمەڵێك چەکدار ڕێگرییان لێکردوە وێنە دەوروبەری لقی چواری پارتی دیموکرات بگرێت.

• ڕێباز یونس، نەبەز موحەمەد شوکور، سۆران حەمەکەریم، دانا عەبدولخالق، وێنەگران‌و پەیامنێرانـی کەناڵی ئاسـمانی زاگرۆس وتیان کە هەندێکیان بە بەردی خۆپیشـاندەران برینداربون‌و چەند کامێرایەکیشیان زیانیان پێگەیشتوە.

• مەریوان عەلی، یادگار نەوزاد، خالید ئەشـکەنەیی، تیمی کەناڵی ئاسمانی کوردستان‌و یاریدەدەری میدیایی سەرکۆ کەمال، وتیان بە بەردی خۆپیشاندەران ئازاریان پێگەیشتوە.

ئەو پێشێلکارییانەی کە ڕۆژی ١٨ی شوبات دژ بە ڕۆژنامەنوسان ئەنجامدراون:

• لوتفـی دۆسـکی، پەیامنێـری کەناڵی ئاسـمانی KNN لە دهۆك، وتـی کە لەکاتی گەمارۆدانـی بارەگای بزوتنەوەی گۆڕان لە دهۆك هێزێکی چەکدار ڕێگەیان نەداوە وێنەی بارەگا گەمارۆدراوەکە بگرێت.

• هاوکار محمد، محمد مستەفا، مەریوان حەسەن، تیمێکی کەناڵی نالیا، وتیان کە هێزێکی چالاکییە مەدەنییەکان ڕێگەیاننەداوە ڕوماڵی خۆپیشاندانەکان بکەن.

• ئاراس عوسمان کاروان سالار، پەیامنێرو سەنوسەری ڕۆژنامەی چەتر، وتیان کۆمەڵێك چەکدار لەبەردەم لقی چواری پارتی دیموکراتدا ڕایانگرتون‌و ناچاریانکردون هەمو وێنەکانی ناو کامێراکانیان بسڕنەوە.

• ئاڵا لەتیف‌و ئارا ئیبراهیـم، پەیامنێرانی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، وتیان ڕێگەیان پێنەدراوە لەبەردەم نەخۆشخانەی فریاکەوتنی سلێمانی ڕوماڵی ڕوداوەکان بکەن.

ئەو پێشێلکارییانەی کە ڕۆژی ١٩ی شوبات دژ بە ڕۆژنامەنوسان ئەنجامدراون:

• ئارا ئیبراهیم، پەیامنێرانی ڕۆژنامەی هاوڵاتی، وتی لە گەرەکی کانێسـکان هێزەکانی پاراسـتنی چالاکی مەدەنی هێرشـیانکردە سـەر ئارا ئیبراهیم‌و بە دار لە دەستو قاچیان داوە‌و ڕێگەیان لێگرتوە وێنەبگرێت.

• کاوە ئەحمەدو ڕێگا ئەحمەد، پەیامنێرانی کەناڵی ئاسمانی نالیا، وتیان کە لە شەقامی مامۆســتایان لە گەرەکی کانیسکانی شاری سلێمانی هێزەکانی پاراستنی چالاکی مەدەنی هێرشیانکردوەتەسەریان.

• ئاراس موحەممەد، ئەندامی دەســتەی نوســەرانی گۆڤاری ئاراستەو پەیامنێری ردایۆی دەنگ لە کەلار، وتی هێزەکانی ئاسیاش داویانەتەبەر دەستڕێژی گوللەو کامێراو باجەکەیان بردوە دواتر بۆی گەڕێندراوەتەوە.

• هەردی ســەلامی، پەیامنێری کەناڵی گەلی کوردســتان، لەگەڕەگی کانێســکان قاچی بریندداربوە لە ئەنجامی بەرکەوتنی بەردەوە.

• وریا ئەحمەد، پەیامنێری کەناڵی ئاســمانی پەیام، وتی کە لە شــەقامی مامۆســتایان لــە گەرەکــی کانیســکانی شــاری ســلێمانی هێزەکانــی پاراســتنی چالاکــی مەدەنی هێرشیانکردوەتەسەریو بە دار لەدەستو قاچیان داوە.

سەنتەری میترۆ بۆ داکۆکیکردن لە ڕۆژنامەنوسان، ڕێکخراوێکی سەربەخۆیە بۆ بەرگری لە ڕۆژنامەنوسانو مافەکانیان. ئەم ڕێکخراوە لە هەرێمی کوردستان، نوێنەرایەتی ڕوانگەی ئازادییە ڕۆژنامەنوسییەکان (JFO) دەکات کە نوسینگەی سەرەکی لە بەغدایە. [٥٧]

[٥٧] سەنتەری میترۆ، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٠/

http://xendan.org/Print.aspx?=Hewa&Jmara=21828&Jor=1

چوارەم/ رۆڵی میدیا لەخۆپیشاندانەکاندا

لە دوای خۆپیشاندانەکانی ١٧ی شوباتەوە میدیای کوردی بەسەر چەند بەرەیەکدا دابەش بوو، بەرەیەکیان بەرەی میدیای دەسەڵاتو میدیا سێبەرەکانی بوو، کە بەسەر میدیای زەبەلاحەکانی پارتیو یەکێتیدا دابەش بوبون، کە لە دەیان کەناڵی ئاسمانیو رادیۆیو رۆژنامەو گۆڤارو سایتە ئەلکترۆنیەکان پێکهاتبوو.

هەرچی میدیای ئۆپۆزسیۆنیشە کە ئەوانیش لە میدیاکانی گۆرانو کۆمەڵو یەکگرتوو پێکهاتبوو، بەسەرجەم کەناڵەکانی ئاسمانی، رادیۆورۆژنامەکانوسایتە ئەلکترۆنیەکانیانەوە، روماڵی راستەوخۆی خۆپیشاندانەکانو چالاکیەکانی خۆپیشاندانەکانیان دەکرد.

بەڵام لەو نێوەندەدا میدیای ئەهلیو ئازاد ئەوانیش دابەش بووبون بەسەر دوو بەرەدا بەرەکیان راستەوخۆ پاڵپشتی خۆپیشاندانەکانیان دەکردو بونە بەشێك لە پاڵشتیەکانی خۆپیشاندەران، بە نمونەی گۆڤاری لڤینو سایتی لڤین پرێس کە لە بابەتێکدا بەناوی (ئێمە لەکوێی ئەم بارودۆخەداین) کە هێمن باقر جێگری سەرنوسەری لڤین لە سەروتاری گۆڤاری لڤین ژمارە (١٥٧) لە ٢٠١١/٤/١دا ئاماژەی بەوە کردووە کە ئەوەی کە ئێستا لەشەقامی کوردیدا دەگوزەرێت پەیامێکە دەمێکە میدیای ئازاد لەپێناویدا خەبات دەکات. بۆیە بەئەوپەڕی راشکاوی ئاماژە بۆ ئەوە دەکەم کە ئێمە وەکو کۆمپانیایەکی راگەیاندنی ئازاد هەر لەسەرەتاوە لەبەرەی شەقام بووینو پێمان وایە کە ناکرێت هیچ مرۆڤێکی جدیو رەخنەگر لەم بارودۆخەدا کە کوردستان پێیدا تێپەڕدەبێت بێ هەڵوێست بینو دژی ئەو بۆچونەین کەپێی وایە دەبێت رۆژنامەنوسی ئازاد شەقام چۆڵ بکاتو لەدوورەوە بوەستێت. راستە میدیای ئازاد لەململانێی هێزە سیاسیەکاندا ئەرکی سەرشانێتی لایەنداری نەکاتو بەیەك دووری بۆ هێزە سیاسیەکان بڕوانێت، بەڵام ئەوەی ئێستا دەگوزەرێت شەڕی هێزەکان نیە، شەڕی شەقامە.

لەبەرامبەردا بەشێکی میدیای ئازادو ئەهلی لەگەڵ ئەوەدان کە دەبێت میدیا بێلایەن بێ وەك دەستەی نوسەرانی رۆژنامەی ئاوێنە لە کۆبونەوەیەکی دو سێ رۆژی دوای ١٧ی شوبات بریاریان داوە کە بێلایەن بن، شوان محەمەد سەرنوسەری ئەوکاتی رۆژنامەی ئاوێنە رایگەیاند، بریارماندا روماڵێکی بێلایەن بکەینو حەکەم بین نەك ببین بە بەشێك لە رووداوەکان، کە لە مەحزەری کۆبوونەوەکانی رۆژنامەی ئاوێنەدا ماوەو بە روونی رێکەوتین لەسەر ئەوەی کە حەکەم بین نەك بەشێك بین لە رووداوەکان.[٥٨]

[٥٨] ئێمە لەکوێی ئەم بارودۆخەداین، جێگری سەرنوسەری لڤین، گۆڤاری لڤین، ژمارە ١٥٧، ٢٠١١/٤/١.

بەندی دووەم

کاردانەوەی خۆپیشاندانەکان

بەشی شەشەم
دروستكردنی فشار لەسەر دەسەڵات

- یەكەم/ گروپی سپی
بۆ پاراستنی خۆپیشاندەران
- دووەم/ هاتنەدەنگی زانكۆ
- سێیەم/ كاردانەوەی نێودەوڵەتی
- چوارەم/ كاردانەوەی خۆپیشاندانەكان
لەمیدیا جیهانیەكان
- پێنجەم / خۆپیشاندانی خوێناوی

یەکەم/ گروپی سپی بۆ پاراستنی خۆپیشاندەران

لەگەڵ بەردەوامی خۆپیشاندانەکاندا بەردەوامیش رووبەرووبوونەوەو توندووتیژی لەنێوان خۆپیشـــاندەرانو هێزەکانی پۆلیسو ئاساییش درووســـت دەبوو، بەهۆیەوە دەیان کوژراو برینداری لێکەوتەوە، بۆ رێگریکردن لەو توندووتیژیانە، رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی پەرژینی ئاشـــتیان بۆ پاراســـتنی خۆپیشـــاندەرانی سلێمانی دروســـتکرد، کە سەرجەمیان پەڕۆیەکی سپییان بەستبوە بە قۆڵیانەوەو بە ستنگایانەوەو نوسیوبویان (پەرژینی ئاشتی)و بەربەستێکیان لەنێوان خۆپیشاندەرانو هێزە ئەمنییەکاندا دروستکردبو.

(بڕوانە وێنەی ژمارە ١٨)

وێنەی ژمارە ١٨

بەمەبەستی رێگرتن لەتوندوتیژیو دووبارەنەبوونەوەی رووداوە خوێناوییەکانی رۆژانی رابردوو، گروپێکی ئاشتی کە لەچەند رۆشنبیرو هونەرمەندێکی شاری سلێمانی پێکهاتووە، پەرژینێکی سپییان دروستکردووە.

ئەو گروپە لە لەشەشەم رۆژی خۆپیشاندانەکانی شاری سلێمانی، لەبەردەرکی سەرا وەك گروپێکی ئاشتیخواز کۆبوونەتەوەو بەنێرگزو گوڵەوە وەستاونو دەیانەوێت رەوشەکە بەئارامیی بهێڵنەوەو گوڵو شیرینی دەدەنە هێزە ئەمنییەکان.

گروپەکە لەهەوڵی بەردەوامدان، خۆپیشاندەران نەچنە ناو شەقامی مەولەوییەوە، ئارام جەمال سەرپەرشتیاری گروپی پەرژینی ئاشتی رایگەیاند: دەبێت کۆمەڵگە فێری ئەوە بکەین خۆی خۆی بەڕێوەبەرێت، هەروەها توندوتیژی دروست نەبێتو نامانەوێت قەترەیەك خوێن برژێت.

وتیشی: «دەمانەوێت دۆخێك بێتە ئاراوە، هەم خەڵك خۆپیشاندان بکاتو هەم قوربانیش نەدات، دەستدرێژیش نەکرێتە سەر هیچ لایەنێك».

ئەم کارەی گروپەکە تا چەند رۆژێك بەردەوام بوو بەڵام بەهۆی بەردەوامی خۆپیشاندانەکانو کۆنترۆڵنەکردنی گەنجانو خۆپیشاندەران ئەو گرووپە نەیتوانی درێژە بە کارەکانی بدات. [1]

(بڕوانە وێنەی ژمارە ١٩)

[1] سلێمانی: خۆپیشاندەران گوڵو شیرینی دەدەنە هێزە ئەمنییەکان، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٢/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21928&Jor=1

وێنەی ژمارە ١٩

بەڵام زۆرێك لەڕێكخەرانی خۆپیشاندانەكە خوازیاری ئەوەبوون كە خۆپیشاندەران لەسەرای سلێمانی دوورنەكەونەوە، بۆ ئەوەی بەدەستی هێزە ئەمنیەكان نەبنە قوربانی، هەندێكیش پێیان وابوو كە ئەو توندووتیژیانە، كاریگەری راستەوخۆی لەسەر سایكۆلۆجیەتی تاكی كوردی دروستدەكات، هەربۆیە لەبەیاننامەیەكدا كۆمەڵەی كۆمەڵناسانو دەروونناسانی كوردستان كە لە ٢٠١١/٢/٢٠دا بڵاویان كردۆتەوە رایانگەیاندووە كە: ئێمە وەك كۆمەڵناسانو دەروونناسانی كوردستان، لەروانگەی هەستكردنمانەوە بە گرنگی سەقامیگری كۆمەڵگەو لەروانگەی هەستكردنمان بەو دەرەنجامە خراپانەی كەلەو جۆرە توندوتیژیانە دەكەوێتەوە لەسەر لایەنی دەرونیو كۆمەڵایەتیو سیاسی كۆمەڵگە، هەمو جۆرە شێوازێكی توندوتیژیو زەبروزەنگو كوشتنو تەقەكردنو خوێنڕشتن مەحكومو ئیدانەدەكەینو

ڕەتیدەکەینەوەو،داوادەکەین بکوژەکانو تاوانباران بدرێن بەدادگاو بەسزای یاسایی خۆیان بگەن.

(بڕوانە وێنەی ژمارە ٢٠)

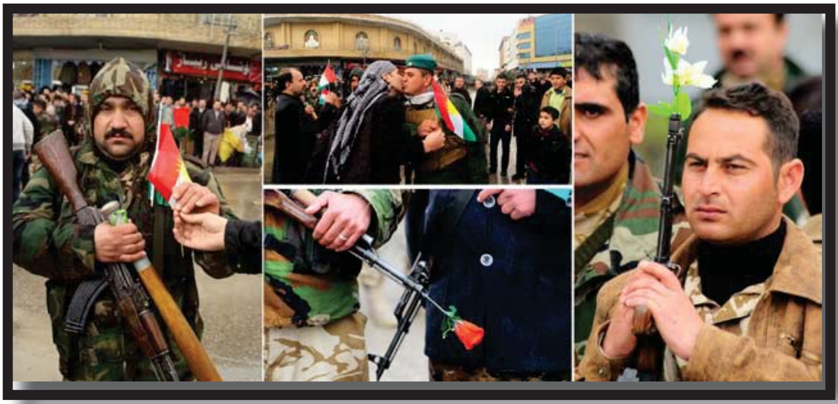

وێنەی ژمارە ٢٠

دووەم/ هاتنەدەنگی زانکۆ

بۆ پشتگیری لەخۆپیشاندانەکانی ١٧ی شوباتو ئیدانەکردنی شەهیدو بریندارکردنی خۆپیشاندەران، لە ڕۆژی ١٩ی شوبات خوێندکاران لە بەردەم زانکۆی سلێمانی گردبوونەوەیەکیان ئەنجامداو تیادا نارەزایی خۆیان دەربری، هاوکات خوێندکاران پارەیان کۆکردەوە بۆ قەرەبوکردنەوەی شوشە شکاوەکانی لقی ٤ی پارتی، کە ڕۆژی ١٧ی شوبات بە بەردی جەماوەری سڤیلی خۆپیشاندەر شکێنران.

خوێندکاران ئاماژەیان بەوەکرد کە پارەکە ڕادەستی لقی ٤ی دەکەنو لە بەرامبەریشدا داوای چاککردنەوەی سەرجەم خۆپیشاندەرە کوژراوو بریندارەکانیان لێدەکەین.

هاوکات بۆ ڕۆژی دواتر لە ٢٠ی شوبات خوێندکارانی زانکۆ بە ڕێکخراوەیی تر خۆپیشاندانیانکردو گروپی زانکۆیان ڕاگەیاندو بەیاننامەی یەکەمیان بڵاوکردەوە، لە بەیاننامەکەدا هاتووە: جگەلەوەی ئەمڕۆ (گروپی زانکۆ) وەك گروپێکی فشار ڕادەگەیەنین، هاوکات دەستەبەجێ داوا لە سەرۆکایەتی هەرێمو پەرلەمانی کوردستانو حکومەتی هەرێم دەکەین، بەپیر داواکارییەکانی خەڵکەوە بێنو گیانی خۆپیشاندەران بپارێزن.

لە داواکاری گروپی زانکۆدا هاتووە: جگە لە هێزە ئەمنیە فەرمییەکانی سلێمانی، داوادەکەین هێزەکانی زێرەڤانیو هێزەکانی تری سەر بە پارتی دیموکراتی کوردستان لەسنوری پارێزگاکە بکشێنەوە، هاوکات ڕاگرتنی هەڵسوکەوتی نامرۆڤانە، بەرامبەر خۆپیشاندەرانی سلێمانی، بەتایبەتی بەکارهێنانی گوللەی زیندوو.

(پاشکۆی ژماره ١٩ بەیاننامەی یەکەمی گروپی زانکۆ)

هاوکات لەگەڵ نارەزایی خوێندکارانی زانکۆ مامۆستایانی زانکۆش پشتیوانیان بۆ داوای خۆپیشاندەران راگەیاند.

لەیاداشتێکدا مامۆستایانی زانکۆی سلێمانی ئیدانەی روداوەکەی ١٧ی شوباتی سلێمانی رۆژانی دواتر دەکەنو رایدەگەیەنن؛ رشتنی خوێنی کورد بەدەستی کورد، بەهێڵی سورو گەورەترینی حەرامەکان دەزانین.

لەیاداشتەکەدا هاتوە: هەر ترسو تۆقاندنو تەقەکردنو بارەگا سوتاندنو نائارامیی خستنەوەیەکیش لەلایەن هەر کەسو لایەنو هێزێکەوە بێت ئیدانە دەکەینو رشتنی خوێنی کورد بەدەستی کورد، بەهێڵی سوورو گەورەترینی حەرامەکان دەزانین.

ئەوەشی تێدا هاتوە: مافی رادەبڕینو کۆڕو کۆبونەوەو خۆپیشاندانی مەدەنیانە، بەمافێکی سروشتیانەی هەر کەسو گروپێك دەزانینو داواخوازین هەمو لایەك بەگیانێکی بەرزی کوردانەی هەست بەبەرپرسیارێتییەوە مامەڵە لەگەڵ بارودۆخەکاندا بکەن.

هاوکات مامۆستایانی زانکۆی سلێمانی چەند خاڵێکیان خستوەتەڕو، داوا دەکەن لیژنەیەکی بێلایەن بۆ لێکۆڵینەوە لە هەمو روداوەکانی سلێمانیو هەولێرو دهۆك پێکبهێنرێتو روداوو کارەساتی تریان بۆ زیاد نەکرێت، دەستبەجێ هەر بارگرژییو هێزجولاندنو داگیرکردنێك روینداوە کۆتاییان پێبهێنرێتو هەر هاوڵاتییەك لەسەر خۆپیشاندان دەستگیرکراوە ئازاد بکرێت.

(پاشکۆی ژمارە ٢٠ یاداشتی یەکەمی مامۆستایانی زانکۆ)

رۆژی دواتر ٢١ی شوبات مامۆستایانی زانکۆی سلێمانی یاداشتی دووەمیان بڵاوکردەوەو داوای ئاشکراکردنی ئاماری راستەقینەی کوژراوو برینداروو بێسەروشوێنکراوانی سلێمانی دەکەنو تەئکید دەکەنەوە، گەر لە ماوەیەکی خێرادا وەڵامی داواکارییەکانیان نەدرێتەوە، هەڵویستی مەدەنیانەی تر دەگرینەبەر.

لەو یاداشتەدا هاتووە: ئێمە وەك بەرپرسیارێتی مێژوییو ئەرکی مەدەنیمان بەرامبەر کوردەواریی، بە پێویستی دەزانین لەم یاداشتنامەیەدا بەشێك لە نەخشەڕێگای چارەسەرکردنی قەیرانەکانی ئێستاو لەمەودوای هەرێمی کوردستان لە چەند خاڵێکدا بخەینە بەردەم پەرلەمانو حکومەتی هەرێمی کوردستانو رای گشتی.

هاوکات لەچەند خاڵێکداو بۆ چارەسەری دۆخەکە ئەوە خراوەتەڕو: راگەیاندنی ئاماری راستەقینەی کوژراوو برینداروو بێسەروشوێنکراوانو قەرەبوکردنەوەیان، لەلایەن لیژنەیەکی بێلایەنو پیشەییەوە بەتایبەتی بەپشت بەستن بە دەستەی داواکاری گشتیی بەدواداچون بۆ روداوەکان بکرێتو هەمو ئەو کەسانە بدرێنە دادگا کە تەقەیان لە خۆپیشاندەرانی سیڤیل کردوەو ئەوانەشی کە فەرمانی تەقەکردنیان داوە.

(پاشکۆی ژمارە ٢١ یاداشتی دووەمی مامۆستایانی زانکۆ)

رۆژانە گروپی زانکۆ بە بەشداری ژمارەیەکی زۆری خوێندکاران‌و مامۆستایان خۆپیشاندانیان کــردوو لە کۆبوونــەوەی رۆژی چوارەمدا ڕێبین هەردی، وتارێکــی بەناوی خۆی‌و مەریوان وریــا قانع‌و بەختیار عەلی‌و ئاراس فەتاحــەوە خوێندەوەو تێیدا داوایکرد، کوڕان‌و کچان بێ جیاوازی تا دەستەبەرکردنی مافە ڕەواکانی جەماوەری کوردستان، درێژەی بە خۆپیشاندانە مەدەنیەکانیان بدەن.

بڕوانە وێنەی ژمارە ٢١

وێنەی ژمارە ٢١

لەپەیامێکیشــدا د. مەریوان وریا قانیع، بۆ خوێندکاران‌و مامۆســتایان‌و کادرانی زانکۆی ســلێمانی داوایان لێدەکات خۆیان رزگار بکەن لەدەســتی حیزب پێی وایە خوێندکاران بەر لەوەی ماڵی دەرەوەی زانکۆ چاکبکەن، پێویســتە زانکۆ چاکبکەن لەبەشــێکی پەیامەکەیدا هاتووە: لەسەروبەری دروستبونی ئەو وزە سیاسییە نوێ‌و عەقڵیەتە رەخنەییەی ئەمڕۆ لە کوردوستاندا ئامادەیە، پێویستە دروشمی یەکەمی خوێندکاران‌و مامۆستایانی زانکۆ هێنانە دەرەوەی تەواوەتی زانکۆ بێت لەژێر کۆنترۆڵ‌و چنگی حیزبە سیاســییەکان. ســەندنەوەی هەمو ئیمتیازێك لە قوتابی حیزبی‌و لە ئەندامبون لەو ڕێکخراوانەدا کە حیزب بە مەبەستی کۆنترۆڵکردن لەناو خوێندکاران‌و زانکۆدا دروستیکردوە.

رەنگە ئەرکێکی دیکەی ئەمڕۆکە بریتی بێت لە پێداچونەوە بە هەرەمی ئیداری‌و وەزیفی زانکۆداو سەندنەوەی ئەو پۆستانەی بە تەزکیەو ئینتیمای حیزبی بەخشراون بە کادرەکانی ناو زانکۆو بەخشینیان بە کەسانی شایستەو خاوەن توانا.

لەلایەن گروپی زانکۆوە لە کۆبونەوەکەی ٢٣ی شوباتدا ماوەی ٧٢ سەعات بۆ دەسەڵات دانراو بەپێچەوانەوە هەڕەشـــەی ئەوەیانکرد، دێنە ســـەر شـــەقامەکان. لە کۆبونەوەکەدا خوێندکاران دروشمی (خوێنمان رژا وەك جۆگە، سەرۆکمان لە کوێیە، نابۆ بەحیزبی کردنی زانکۆ، سەرۆك چو بۆ ئیتاڵیا ئێمەی دا بە مەدالیا)یان بەرزکردبووەوە.

لەلایەن خۆشیەوە وەزیری خوێندنی باڵا لە وتارێکی خوێندەوەو پاڵپشتی خۆی بۆ گروپی زانکۆ راگەیاندو وتی (ئێوە ئاژاوەگێڕ نین)

دکتۆر عەلی ســـەعید، سەرۆکی زانکۆی سلێمانی لە کۆبوونەوەکەدا رایگەیاند: پێویستە خوێندکارانی زانکۆ بەشێوەیەکی مەدەنیو شارستانیانە چالاکیەکانیان ئەنجام بدەنو خۆشم بە یەکێك لە ئەندامانی گروپەکە دەزانمو سەرۆکایەتی زانکۆش بەشێکە لە پرۆسەکە.

وتیشـــی: خۆپیشاندانی خوێندکاران بە ئەرکێکی نیشتیمانیو نەتەوەیی دادەنێمو دەبێت کاریگەری خۆمان هەبێت بەشێوەیەکی مەدەنیو شارستانی.

سەرۆکی زانکۆی سلێمانی ئاماژەی بەوەدا: رۆژانە لە سەعات ١٢:٣٠ بۆ ١:٣٠، خوێندکاران دەتوانن چالاکیەکانی خۆیان ئەنجامبدەن بۆ ئەوەی کار نەکاتە سەر وانەی خوێندن.

هاوکات رونیشـــیکردەوە: لەوکاتەدا خوێندن رادەگرینو هەڵدەستین بەو ئەرکە پیرۆزەی لەسەر شانمانە.[٢]

لەلایەن خۆشـــیانەوە خوێندکارانی زانکۆی سەلاحەددین بەیاننامەیەکیان دەرکرد، تیایدا پشتیوانی خۆیان بۆ خۆپیشاندەرانی سلێمانیو ناوچەکانی تر دەربڕیو بڕیاریاندا ئەوانیش خۆپیشـــاندان دەست پێبکەن، هاوکات بەپەلە سەرۆکایەتی زانکۆی سەلاحەددین بڕیارێکی دەرکرد بڕیاری دا کە تا ١-٤ بکرێت بەپشو (عوتڵە).

هاوکات چەندین خوێندکاری بەشـــە ناوخۆییەکانی زانکۆی سەلاحەددین راگەیانگەیاند، کە ئەمڕۆ چونەتە سەر بەشە ناوخۆییەکانو خوێندکارانیان ئاگادارکردۆتەوە کە دەبێت بە زوترین کات بەشە ناوخۆییەکان چۆڵ بکەنو بگەڕێنەوە بۆ ناوچەکانی خۆیان.

هاوکات پێشـــیان وتون، کە تەنها ئەمشەو ئاوو کارەبا هەیە لە بەشە ناوخۆییەکانو ئیتر ئاوو کارەبای بەشە ناوخۆییەکان دەبڕدرێتو نابێت کەسی تێدابێت. [٣]

لەبەرامبـــەر ئەو هەڵوێســـتەی یەکێتـــی قوتابیانـــی کوردســـتان خوێندکارانی زانکۆی سەڵاحەدین لە بانگەوازێکدا ئەو هەڵوێستە قوتابیان سارد ناکاتەوە لە داواکاریە رەواکانیان، لە بانگەوازەکەدا هاتووە:

[٢] سەرۆکی زانکۆی سلێمانی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢٠/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34052&cat=1

[٣] زانکۆی سەڵاحەدیین بڕیاریدا تا ١-٤ بکرێت پشوی زانکۆ، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢٤/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34203&cat=1

بانگەوازێك لەلایەن قوتابیانی زانكۆی سەلاحەددین/هەولێر

دژی وەڵام دانەوەی بەرد بە فیشەك لە لایەن میلیشیاكانی حیزب، ئێمە وەك هەلوێستی بەردەوامی قوتابیانی زانكۆی سـەلاحەددین پالپشتی خۆمان بۆ خۆپیشاندەرانو گەنجانی سـلێمانی دوپات دەكەینـەوە ،وەك نارەزاییەك دژی گەندەلیو پاوان كردنی سـەرو مالی هاولاتیان لەلایەن حیزبە گەندەلەكانی دەسەلات، پەیامی خۆشمان بە رێكخراوی قوتابیانی پارتی رابگەیەنین كە بە داخسـتنی دەرگاكانی مەعریفە بەسـەرمان داخسـتنی دەرگای زانكۆو بەشە ناوخۆییەكان لەسەرمان ساردمان ناكەنەوە لە داواكاریە رەواكانی گەلەكەمانو گەنجانی تورە لەم دەسـەلاتە گەندەڵە، لەهەمان كاتیشدا داواكارین هەرچی زووە وەزیری خوێندنی بالا وەكو هەڵوێسـتی بەردەوامی ئیجرائاتی پێویسـت لەگەڵ سەرۆكی زانكۆی سەلاحەدینو گشت راگری كۆلێژەكانو سكرتێری ئەو رێكخراوە حیزبیە بكات لە رێكەوتنی ژێـر بەژێریان لەگەل رێكخراوی قوتابیانی پارتی لە بێبەش كردنمان لە خوێندنو معریفە هەرچی زوشە رێكخراوی قوتابیانی پارتیو هاوشێوەكانی لە ناو هەرەمی زانكۆ فرێبدرێنە دەرەوە هاوشێوەی زانكۆی سلێمانی.

نوێنەرایەتی قوتابیانی زانكۆی سەلاحەددین/هەولێر

٢٠١١/٠٢/٢٥ هەولێر

هاوكات رۆژی ٢١ی شوبات سەرجەم خوێندكارانی كۆلێژی زانستە مرۆڤایەتیەكانی شاری رانیە خۆپیشـاندان كردو نارەزایەتیان دەربری دژی ئەو خوێنرێژییەی لەشـاری سـلێمانی بەرامبەر بە خەڵكی سـڤیل لەلایەن پاسەوانانی بارەگای لقی (٤)ی پارتی دەستڕێژی گولە لە خۆپیشاندەران كراوە، كە چەندین شەهیدو برینداری لێكەوتەوە.

هەر یەك لە زانكۆكانی سەلاحەدینو كۆیەو گەرمیانو هەڵەبجەش خۆپیشاندان رێكخراو ئیدانەی توندوتیژیەكانی دەسەلاتیان كرد بەرامبەر بە خۆپیشاندەران.

لەلایەن خۆشیانەوە رۆژی ٢٤ی شوبات سەدان قوتابی كۆلێژی پەروەردەی كەلار لەبەشە ناوخۆیی بەردەسوور، بە دروشـمی «چۆلی كەن ئەو كورسییە، میللەت هەمووی برسییە» رژانە سەر شەقامی سەركیو دەروازەی سەرەكی كەلاریان داخست.

خۆپیشـاندەران رایانگەیاند: ئامانجایان پشـتگیركردنی خۆپیشـاندانەكەی سـلێمانیو ئیدانەكردنی كوشتارەكەی ١٧ی شوباتە كە لە لایەن لقی چوارەوە ئەنجامدرا.

سێیەم/ کاردانەوەی نێودەوڵەتی

تونددوتیژیەکانی دەسەڵات بەرامبەر بە خۆپیشـــاندەرانو کوژرانو برینداربوونی دەیان خۆپیشـــاندەر، نارەزایی رێکخـــراوە نێودەوڵەتیەکانـــی لێکەوتەوە، لەیەکـــەم کاردانەوەدا لەیەکـــەم کاردانەوەدا رێکخراوی هیومـــان رایتس وۆچ، باس لەو خۆپیشـــاندانو نارەزاییە جەماوەریانـــە دەکات کە لە هەفتەی رابوردو رویانـــداوەو تێیدا ئاماژە بە روداوەکەی ١٧ی شوباتی ســـلێمانیش کردوەو لەوێدا داوای لە دەسەڵاتداران کردوە رێز لە بنەماکانی مافی مرۆڤ بگرن.

لە راپۆرتێکدا کە لە ســـایتی رەســـمی خۆیدا بڵاویکردوەتەوە، رێکخراوی هیومان رایتس وۆچ، کـــە رێکخراویکی ناحکومی جیهانی ســـەربەخۆیەو داکۆکی لە مافەکانی مرۆڤ دەکات، لە باســـی روداوەکەی ١٧ی شوباتدا نوسیویەتی: پاســـەوانەکانی بارەگایەکی حیزبەکەی سەرۆکی هەریم، تەقە لە خۆپیشاندەران دەکەنو کوژراوو بریندار لە روداوەکە کەوتوەتەوە، ئەمەش پێچەوانەی مافەکانی مرۆڤو رێکەوتننامە نێودەوڵەتیەکانو دەستوری عیراقە.

لە راپۆرتەکەدا رێکخراوەکە داوایکردوە، حکومەتی عیراق (بە هەرێمی کوردستانیشەوە)، رێـــز لە بنەماکانی مافی مـــرۆڤ بگرێت کە لە نەتەوەیەکگرتوەکاندا چەســـپاوەو هاوکات بەربەست لەبەردەم مافی ئازادی رادەربرینو خۆپیشاندان دروست نەکات.

لە بەشێکی راپۆرتەکەدا رێکخراوی هیومان رایتس وۆچ، ئەوەی خستوەتەرو: بەپێی بنەما نێودەوڵەتیەکان هێزە چەکدارەکان ئەرکیان پاراستنی گیانی خەڵکە لە مەترسی. [٤]

هاوکات لە نامەیەکدا ١٥ پەرلەمانتاری ســـویدی هۆشـــداری دەدەنە مەســـعود بارزانی بەوەی کە شەپۆلی نارەزاییو گۆرانکاری گەیشتۆتە هەرێمی کوردستان، هاوکات کوشتنو بریندارکردنی گەنجی خۆپیشاندەر مەحکوم دەکەن.

لەنامەکـــەدا هاتـــووە: رۆژێ ٢٠١١/٢/١٧ پـــلان وابـــو خۆپیشـــاندانێکی هێمنانـــە لە گۆرەپانی ســـەرەکی شاری ســـلێمانی رێکخرابا بۆ دەربرینی نارەزایی دژی گەندەڵی، پاش ئەوەی خۆپیشـــاندانەکە گەیشـــتەبەردەم بارەگای پارتی دیموکراتی کوردستان، زۆرێك لە گەنجەکان دەســـتیان کرد بە بەردگرتنە بارەگای پارتی دیموکراتی کوردستان کە یەکێکە لەحیزبـــە دەســـەڵاتدارەکانی هەرێم، بەداخـــەوە چەکدارەکانی ناو ئـــەو بارەگایە لەباتی ئەوەی بەشێوەیەك لەشـــێوەکان هەوڵ بدەن کە کێشەکە گەورەنەبێتو گەنجەکان هێور بکەنەوە، بەدەســـترێژی گولە وەڵامی بـــەردی گەنجەکانیان دایەوە، ئەو روداوەش بەڤیدیۆ گیراوەو بەئاشـــکرا دیارە کە لەبارەگای پارتی دیموکراتی کوردســـتانەوە دەستدرێژی گولە لەخۆپیشاندەران دەکرێت.

[٤] رێکخراوی هیومان رایتس وۆچ، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٩/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34014&cat=1

نامەکە ئەوەشی تیادا هاتووە: داواتان لێدەکەین کە تاوانبارانی ئەو کارەساتەی کە لەبارەگای پارتییەوە دەستڕێژیان لە خەڵك کردوە بدرێنە دادگا، داوا دەکەین پارتی دیموکراتی کوردستانو حکومەتی هەرێم زامنی سەلامەتی خۆپیشاندەران بکەن.

خەڵك مافی خۆیەتی خۆپیشاندان بکاتو رای خۆی دەربڕێت لەپێناوی مافە گشتیەکاندا، دەبێت رێزیشیان لێبگیرێت لەلایەن پارتەکەتانەوەو حکومەتی کوردستانەوە.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٢٣ دەقی نامەی پارلەمانتارە سویدییەکان)

لەلایەن خۆشیەوە، رێکخراوی پەیامنێرانی بێسنوور لە نامەیەکدا کە ئاراستەی مەسعود بارزانی، سەرۆکی هەرێمی کوردستانیان کردووە رێکخراوی پەیامنێرانی بێسنووری جیهانی نیگەرانی خۆیان لە توندوتیژییەکانی چەند رۆژی رابردوو دەربڕیوەو داوای لێکۆڵینەوەی جددی دەکەن.

لەنامەکەدا کە لە ماڵپەڕی فەرمی خۆیان بڵاویانکردۆتەوە، رێکخراوی پەیامنێرانی بێسنووری جیهانی ئاماژە بەوە دەکەن کە سەرەڕای ئەوەی لە دوایین راپۆرتی خۆیان لە ٣ی تشرینی دووەمی ٢٠١٠ ئاماژەیان بە باشتربوونی رەوشی رۆژنامەگەری هەرێمی کوردستان کردووە بە بەراورد بە وڵاتانی دیکەی ناوچەکە، بەڵام رووداوای ١٠ رۆژی رابردوو رێکخراوەکە ژمایەیەکی زۆری لە پێشێلکاریو هەڕەشەی کوشتنو لێدانی جەستەیی رۆژنامەنووسانی هەرێمەکە تۆمار کردووە، کە لەلایەن هێزە ئەمنییەکانی هەرێمەکە ئەنجام دراون.

لە راپۆرتەکەدا هاتووە: ئێمە یەکجار نیگەرانین لە رووداوی چەن رۆژی رابردووو ئەو توندوتیژیانەی بەرامبەر رۆژنامەنووسانی هەرێمی کوردستانی عێراق کراوە.

رێکخراوی پەیامنێرانی بێسنوور لە کۆتایی نامەکەیاندا بۆ سەرۆکی هەرێم داوای لێ دەکەن کە ئەوپەڕی هەوڵی خۆی بخاتە گەڕ بۆ پاراستنی گیانی رۆژنامەنووسانو داوای لێکۆڵینەوەی جددی دەکات لەوبارەوە، بەتایبەت لە رووداوی سوتاندنی کەناڵی ئاسمانی نالیا.

رێکخراوەکە لەگەڵ نامەکەدا لیستی ناوو جۆری هەڕەشەو لێدانەکانیان نووسیوە.

پەیامنێرانی بێسنووری جیهانی، رێکخراوێکی قازانج نەویستی جیهاتییەو بارەگای سەرەکی لە پاریسی پایتەختی فەرەنسایە. کاردەکات بۆ پاراستنی رۆژنامەنووسان لەسەرانسەری جیهان. [٥]

[٥] رێکخراوی پەیامنێرانی بێسنوور، سایتی ریپۆرتەر، ٢٠١١/٢/٢٨ /
http://en.rsf.org/iraq_death_threats_and_targeted_282011,39637_02_.html

هاوكات ڕێكخراوی ئەمنستی ئینتەرناشناڵ بۆ داكۆكیكردن لە مافەكانی مرۆڤ، ڕێكخراوی (لێبوردنی نێودەوڵەتی كە ڕێكخراوێكی نێودەوڵەتیەو لە ساڵی ١٩٦١ دامەزراوەو بارەگاكەی لە لەندەنە) ئەو هێزانەی تەقەیان لە خۆپیشاندەران كردووە بە میلیشیا نادەباتو كوشتنو برینداربونی هاوڵاتیانی مەدەنیشی بە تراژیدیا ناوبردوە.

مالكۆم سـمارت نوێنەری تایبەتی ڕێكخراوی ئەمنسـتی ئەنتەرناشـناڵ لە خۆرهەڵاتی ناوەڕاسـت ئاماژەی بە ڕوداوەكانی شـاری سـلێمانی كردوەو نیگەرانی خۆی دەربڕیوە لە تێكچونی بارودۆخی ئەمنیو هەروەها ئەو هێزانەشـی بە میلیشیا ناوبردوە كە دەستڕێژی گوللەیان ئاراستەی خۆپیشـاندەران كردوەو كوشتنو برینداربونی هاوڵاتیانی مەدەنیشی بە تراژیدیا ناوبردوە.

مالكۆلم ئەوەشی ڕاگەیاندوە: پێویستە بە زوترین كات ڕێگە لە كوشتنی خەڵكو هێنانی میلیشیاكانی پارتی بگیرێت بۆ ناو شاری سلێمانی.

ئاماژەی بەوەشـكردوە كە میلیشیاكانی سەر بە هەردو حیزبە دەسەڵاتدارەكەی هەرێم، مافەكانـی مرۆڤیان پێشـێل كـردوەو بەبێ ئەوەی هیچ ترسـێكیان هەبێـت لەوەی كە لێپێچینەوەیان لەگەڵدا بكرێت.[6]

هاوكات ڕێكخراوی چاودێری كوردۆساید لەبەیاننامەیەكدا، ئیدانەی كردەوە نامرۆڤانەكەی شاری سلێمانیو دەكەنو داواش دەكەن لێكۆڵینەوە بكرێت.

لەبەیاننامەكـی ڕێكخراوەكەدا هاتووە: لەكاتێكدا هیواخوازبوین خۆپیشـاندەران بەهیچ شێوەیەك پەنایان بۆ شێوازی توندو تیژی نەبردایەو ڕێڕەوی مەدەنیانەی خۆیان پەرەپێبدایە، هاوكات زۆر بەتوندی ئیدانەی ئەو كارە پڕ لەتاوانەی لقی ٤ی پارتی دیموكراتی كوردستان دەكەین كە بەو شـێوازە نامرۆڤانە مامەڵەی لەگەڵ ڕەفتاری هەڵەی خۆپیشـاندەران كردو كۆمەڵكوژیەكی بۆ خەڵكی قارەمانی شاری سلێمانی ئەنجامدا.

ئەوەشی تێدا هاتوە: ئێمە بەتوندی ئەو ڕەفتارانە ئیدانە دەكەینو داوا دەكەین لیژنەیەكی بێلایەن لەدەرەوەی یەكێتیو پارتی بۆ بەدواچون بەرامبەر ئەو تاوانانە بێتە ئاراوە.

(پاشكۆی ژمارە ٢٤ دەقی بەیاننامەی ڕێكخراوی كوردۆساید)

لەسـەر ئاسـتی ڕەوەندی كوردیش لە دەرەوەی وڵات لە ڕۆژی ١٨ی شـوبات لە لەندەن گردبوونەوەیەكیان ڕێكخسـتو بە توندی ئیدانەی كردەوە خوێناویەكانی سـلێمانیان كرد، ڕەوەندی كوردی لە لەندەنی پایتەختی بەریتانیا لەبەردەم نوێنەرایەتی حكومەتی هەرێم كۆبونەتەوەو ئیدانەی ئەو كارە خوێناوییەی دوێنێی شـاری سـلێمانی دەكەن، هاوكات بۆ ماوەیەك دەسـتیان بەسـەر نوسـینگەی نوێنەرایەتیەكەدا گرتو دواتر لەلایەن پۆلیسی بەریتانیاوە لە بارەگاكە دورخرانەوە. **(بڕوانە وێنەی ژمارە ٢٢)**

[6] ئەمنستی ئینتەرناشناڵ، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢٢/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34149&cat=1

وێنەی ژمارە ٢٢

هاوکات لەبەرواری ٢١ی شوباتیش جارێکی تر دژی توندوتیژییەکانی ناوخۆی کوردستان، رەوەندی کوردی لە بەریتانیا خۆپیشـاندانێکیان بۆ بەردەم پەرلەمانی ئەو وڵاتە ساز کرد، دوای ئـەوەی ماوەی چوار رۆژە بـە بەردەوامی رەوەندی کوردی لە ئەوروپا خۆپیشـاندان سـاز دەکەن‌و ژمارەیەك لە رەوەندی کوردیش مانگرتنیان راگەیاندوە، ئەمڕۆ (دوشـەممە) بەبەشـداری زیاتـر لە هەزار کەس لـە لەندەنـی پایتەختی بەریتانیـا رەوەندی کوردی خۆپیشاندانێکیان ئەنجامدا. [٧]

هاوکات لە وڵاتی سـویدیش خۆپیشـاندان دژی روداوە خوێناوییەکەی شـاری سلێمانی بەڕێوەچووو، لەو خۆپیشـادانەدا کە لەشاری ئوپسالاو لەلایەن رەوەندی کوردی‌و کوردەکانی ئـەو وڵاتەوە بەڕێوەچو، خۆپیشـاندەران چەندین دروشـمی نارەزاییـان بەرزکردبویەوەو داواشـیان کرد، تاوانبارانی روداوەکەی ١٧ی شوبات راپێچی بەردەم دادگا بکرێن، بکوژانی رێژوان‌و تەقەکەرانی سەر بریندارەکان بۆ بەردەم دادگا.

[٧] لەندەن: خۆپیشاندانی رەوەندی کورد، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٨/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=33976&cat=1

هاوکات لە رۆژی ٢٥ی شوبات، لە ئۆسلۆی پایتەختی ولاتی نەرویج بە بەشداری سەدان کوردی دانیشتووی ئەو ولاتە خۆپیشاندانێکی گەورە بۆ پشتگیری لە خۆپیشاندەرانی کوردستان ئەنجام درا.

خۆپیشاندەران زۆر بە توندی ئیدانەی بەکاهێنانی توندوتیژیو کوشتنو برینداركردنی خۆپیشاندەرانیان كردو پشتگیری تەواوی خۆیان بۆ خواستەکانی خەڵکی کوردستانو خۆپیشاندەران راگەیاند.

چەند رۆژێك پێشتر لەلایەن رەوەندی کوردی ئەو لە نەرویج ئامادەکاری بۆ خۆپیشادەرەکە کرابوو. بەگوێرەی وتەی شایەتحاڵەکان زیاتر لە هەزار کوردی دانیشتووی نەرویج بەشداری ئەو خۆپیشاندانەیان کرد. [٨]

لەلایەن خۆشیانەوە لە راگەیەنراوێکدا یەکێتی لاوانی سۆسیال دیموکراتی سوید، مەحکومی توندوتیژیو تەقەکردن لە خۆپیشاندەران دەکات لە لایەن چەکدارەکانی لقی ٤ی پارتی دیموکراتی کوردستانو هێزە ئەمنیەکان لە شارەکانی کوردستان لە بەرامبەر خۆپیشاندەرانی شارەکانی کوردستان.

لە راگەیەنراوەکەدا ئاماژە بەوە کراوە کە: ئێمە دژی هەر شێوە توندوتیژییەکین کە لە هەر لایەکەوە بێت، داوا لە حکومەتی هەرێمی کوردستان دەکەین کەشێکی دیموکراییانە بۆ گفتوگۆ فەراهەم بکات، ئاماژە بەوەش دەکەن: لاوان هێزێکی بزوێنەری پێشکەوتنی کۆمەڵگەنو هەر لاوانن کە لەزۆر بارودۆخدا کاردانەوەی خۆیان لەبەرانبەر بێکاری، هەژاریو گەندەڵیدا پیشاندەدەن.

(پاشکۆی ژمارە ٢٥ دەقی راگەیەنراوی یەکێتی لاوانی سۆسیال دیموکراتی سوید)

هاوکات لە پەیامێکدا کە ناوو پیشەی وشوێنی (٣٢١) کەسی لەسەرە رەوەندی کوردیی دەرەوەی کوردستان سەبارەت بە روداوەکانی هەرێمی کوردستان پەیامێکی بڵاوکردەوە، لە بەشێکی پەیامەکەیاندا هاتووە:

ئەو ئەزموونە کە هەمووەمان بۆی لەخەمداین، پێویستی بە رزگارکردنە، پێویستمان بەوەیە رێزو بەهاو پێگەی راستەقینە بۆ پەرلەمانو میریو دەسەڵاتی دادوەریی بگێڕینەوە.

پێویستمان بەوەیە، دادپەروەری یاسایی بەرقەرار بێتو یاسا بەسەر هەمووماندا وەکویەك بەبێ جیاوازیی جێبەجێ بکرێت. سامانو داهاتی زۆروزەبەندی نیشتیمانەکەمان بەفیڕۆ نەچێت؛ چۆن هەموو مرۆڤی ئازادیخوازی کورد قوربانییان بۆ دا، ئاواش لێی سوودمەند بن.

[٨] خۆپیشاندانێکی گەورە لە ئۆسلۆ، سایتی لڤین، ٢٠١١/٢/٢٥/
http://www.lvinpress.com/newdesign/Dreje.aspx?Jimare=2834

تەماشای دەوڵەتی میسر بکەن، سەرەڕای ٣٠ ساڵ دیکتاتۆریی، هێشتا رژێمەکەی هێندەی رەوشت تێدا مابوو، کە سوپا نەکاتە دوژمنی گەل؛ ئێستاش لە گەرمەی مەزنترین شۆڕشی جەماوەریـــی ئەو وڵاتەدا، بۆتە مایەی رێزو خۆشەویســـتی هەموو گەلانی ئازادیخوازو وەك سوپایەکی بێلایەنی نیشتمانپەروەر ستایشی دەکەن.

لای ئێمەش پێشمەرگە، کە جوانترین بوونەوەری رۆژهەڵاتی ناوەڕاست بوو؛ تەنها ناوەکەی بە دەیان رایەڵ بە وشەی ئازادیەوە بەسترابوو، ئێستا (پدکو ینك) کردوویانەتە رمووزن. بە دەبابەو تۆپەکانی پێشمەرگە، هەوڵی تۆقاندنی جەماوەرو ئۆپۆزیسیۆنی ئازادیخواز دەدەن. پێویســـتە لە نیشـــتمانەکەماندا رێزو بەها بۆ وشەی پێشـــمەرگەو کارەکتەری پێشمەرگە بگێڕینـــەوە. دەبێت پارتـــی رامیاری لە میلیشـــیاکانی وەك (زێرەڤانیو...تـــد) داماڵەخاس بکرێت.[٩]

[٩] پەیامی رەوەندی کوردیی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢١/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34080&cat=1

چوارەم/ کاردانەوەی خۆپیشاندانەکان لەمیدیا جیهانیەکان

کوژران‌و برینداربونی هاوڵاتیانی شاری سلێمانی‌و سوتاندنی بارەگا حیزبیەکان‌و کەناڵەکانی راگەیاندن لە چەند رۆژی رابردودا، بون بە جێگەی باس‌و خواسی میدیا جیهانیەکان‌و لەوبارەیەوە چەندەها راپۆرت‌و هەواڵی جیا جیا بڵاوکراوەتەوە کە بەشێوەیەکی تایبەت باس لە بەکارهێنانی هێز دەکەن لەلایەن هێزە ئەمنیەکان‌و پاسەوانانی لقی ٤ی پارتیەوە.

لەلایەکی دیکەوە ئاژانسی رۆیتەرز بەمشێوەیە باسی لە روداوەکە کردوە: زیاتر لە هەزار کەس خۆپیشاندانێکیان دژی گەندەڵی‌و باشکردنی ژیان‌و هەڵوەشانەوەی حکومەتیان کردوە، پاشان خۆپیشاندەران بەردیان گرتوەتە بارەگایەکی سەر بەپارتەکەی مەسعود بارزانی سەرۆکی هەرێم‌و هوتافیان دژیان کێشاوە، دواتر پاسەوانەکانی بارەگاکە تەقەیان لە هاوڵاتیان کردوەو ٢ کەس کوژراون‌و ٤٧ کەسی دیکەش برینداربون، هەروەها لەشاری هەولێر ئاگر بەردراوەتە بارەگای سەرەکی «بزوتنەوەی گۆڕان» رکابەری پارتی دیموکراتی کوردستان.

هاوکات رۆژنامەی (قودس)ی عەرەبی نوسیویەتی، لە خۆپیشاندانی زیاتر لە ٣ هەزار هاوڵاتی شاری سلێمانی بۆ نەهێشتنی گەندەڵی‌و چارەسەرکردنی بێکاری‌و باشکردنی ژیانیان‌و هەڵوەشانەوەی حکومەت، هاوڵاتییەك کوژراوەو زیاتر لە ٣٠ کەسی دیکەش برینداربون.

لەوبارەیەوە (رادیۆ سەوا) لەهەواڵێکیدا رایگەیاندوە، ئەوەی ژمارەیەك لەهاوڵاتیانی شاری سلێمانی خۆپیشاندانیان دژی گەندەڵی‌و ناعەدالەتی کردوەو نزیکی هەردو بارەگای یەکێتی‌و پارتی بونەتەوەو داوای هەڵوەشانەوەی حکومەتیان کردەوە.

باسی لەوەشکردوە، «دواتر لەلایەن پاسەوانەکانی بارەگاکەی پارتییەوە تەقە بەسەر خۆپیشاندەراندا کراوەو ٢ کەس کوژراون‌و ژمارەیەك هاوڵاتی دیکەش برینداربون».

هاوکات ئاژانسی هەواڵی (CNN) ئاماژەی بەوەداوە، دەیان کەس لە خۆپیشاندەران هێرشیان کردوەتە سەر بارەگایەکی پارتی لەسلێمانی، پاشان پاسەوانەکانی ئەو بارەگایە بە تەقە وەڵامیان داونەتەوەو هاوڵاتییەك کوژراوەو ٥٧ کەسی تریش برینداربون، ئەوەشی خستوەتەڕو: لە خۆپیشاندانەکاندا هێزە ئەمنیەکان تەقەیان لە خۆپیشاندەران کردوە لە کاتێکدا، کە خۆپیشاندەران چەکیان پێنەبوەو تەنها بەردیان تێگرتون.

لای خۆشیەوە ئاژانسی (BBC) هێمای بۆ ئەوەکردوە لەخۆپیشاندانێکی جەماوەریدا لەشاری سلێمانی، دژی گەندەڵی‌و باشکردنی ژیانیان‌و رەخساندنی هەلی کار، خۆپیشاندەرێك کوژراوەو زیاتر لە ٣٠ کەسی دیکەش برینداربون.

هەر لەوبارەیەوە ماڵپەڕی Asia Times، راپۆرتێکی بڵاوکردۆتەوەو نوسیویەتی: لە رۆژی ٢/١٧ دا خەڵکی شاری سلێمانی بۆ پشتگیریکردن لە خۆپیشاندانەکانی تونس‌و

میسـر کۆبوبونەوە، بەڵام نـارەزای خەڵك بەهۆی بێکاریو گەندەڵیـەوە بوە هۆی ئەوەی بچنە بەردەم بارەگای لقی ٤ پارتی دیموکراتی کوردسـتان لە شـاری سـلێمانی، بەهۆی بەردهاویشـتنی چەند گەنجێکیشەوە پاسەوانەکان بە فیشەك وەڵامیاندانەوەو لە ئەنجامدا دەیان قوربانی لێکەوتەوە.

لەلایەکی دیکەوە سـایتی (ئیلاف) نوسـیویەتی، «پاش خۆپیشـاندانی سـەدان کەس لەهاوڵاتیانی شـاری سـلێمانی لەگۆڕەپانی (سـەرا) بۆ ئەنجامدانی چاکسـازی حکومیو نەهێشـتنی گەندەڵی، دواتر بارەگایەکی پارتی لەو شـارە بەردبـاران کرا، بەڵام لەلایەن پاسـەوانەکانی پارتییەوە تەقە لە خۆپیشـاندەران کراو ٥ کەس کـوژراون‌و زیاتر لە ٥٠ کەسی دیکەش برینداربون». [١٠]

(بڕوانە وێنەی ژمارە ٢٣)

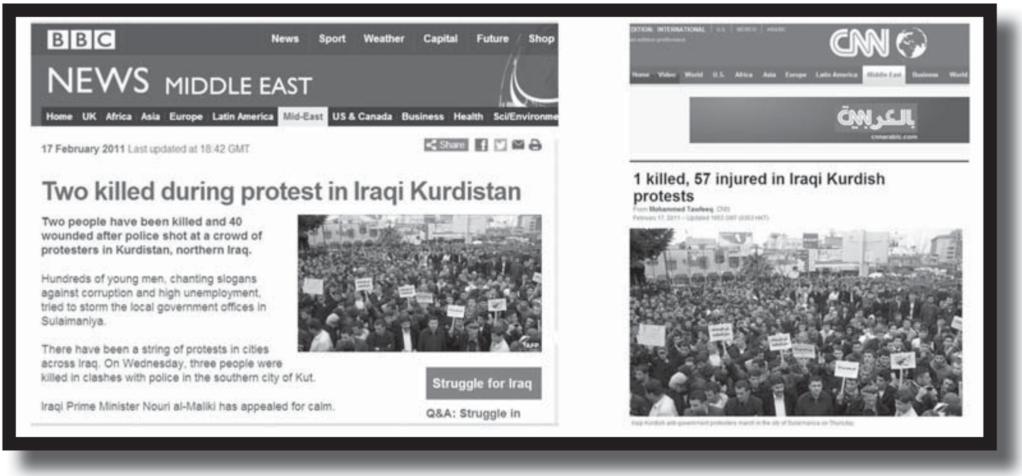

وێنەی ژمارە ٢٣

[١٠] لینکی سایتەکان:

http://www.foxnews.com/world/20113/17/02/iraqis_killed_protests_official_says/?cmpid=cmty_fb_Gigya_Kurdish_guards_fire_on_protest_in_Iraq,_killing_2

_ http://edition.cnn.com/2011/WORLD/meast/0217//iraq.protests/?hpt=T2

_ http://en.rian.ru/world/20110218162657727/.html

_ http://www.bbc.co.uk/news/world_middle_east_12493712

پێنجەم / خۆپیشاندانی خوێناوی

لەگەڵ بەردەوامی خۆپیشـــاندانەکانی سەرای ســلێمانی، لە شاروشارۆچکەکانی دیکەی هەرێمی کوردســـتانیش خۆپیشـــاندان دەستی پێکرد، لە ٢٣ی شـــوبات، بەهۆی پێکدادان لـــە نێوان خۆپیشـــاندەران‌و هێزەکانی پۆلیس لە قەزای هەڵەبجەی شـــەهید، پۆلیســـێك کوژراوەو ٤کەســـی دیکەش بریندداربوە، ئەو پۆلیســـەی گیانی لەدەســـتدا لەئەنجامی ئەو خۆپیشـــاندانەی هەڵەبجەی شەهیدی گرتەوە، ناوی (مفەوەز/ ســـەرکان حەمە سەعید)ەو بەفیشـــەك گیانی لەدەســـتداوە دوو لە بریندارەکانیش ژنن، هاوکات سێ پۆلیسی تریش بریندارن. دوای ئەو روداوەش لەلایەن هێزەکانی پۆلیس‌و ئاسایشەوە چەندین خۆپیشاندەر دەستگیرکراوە، پێشتریش لە ٢٢ی شوبات لە شاری هەڵەبجە خۆپیشاندانکراو بەپێی سەچاوە تەندرووســـتیەکان ٣٧ کەس برینداربوون کە ٣٠ کەســـیان لە هێزەکانی پۆیسی چالاکیە مەدەنیەکانن. دوای کوشتنی پۆلیسەکە، بەفەرمانی دادگا بڕیاری دەستگیرکردنی ٣ کەس لەرێکخەرانی خۆپیشاندانەکە دەرکرا، کە بریتین ،ناسیح عبدالرحیم،د.فایەق گوڵپی،کەیوان هەورامی.

دوای یـــەك مانگ لەو رووداوە لە خۆپیشـــاندان‌و ئاڵۆزیەکانی رۆژی ٢٢/ ٣ دا لە شـــاری هەڵەبجە پۆلیسێك بەناوی (عەلی رەسوڵ نادر) کوژراو چەند کەسێکیش بریندارکرا.

قوربانیانی روداوەکە ٣/٢٢ی شـــاری هەڵەبجە بە کـــوژراوو بریندارەوە بریتین لە (عەلی رەســـوڵ نادر (پۆلیـــس/ کوژراو)، ئیبراهیـــم ئەحمەد (هاولاتی)، عەلـــی کەریم (پۆلیس)، حەسەن محەمەد (ئەفسەری پێشمەرگە)، ئەرسەلان محەمەد (هاولاتی)، مەریوان عینایەت (هاولاتی)، ئارام نەجیم (پەیامنێری KNN)، هانا سدیق (کامێرامانی KNN)، عەدنان عوسمان (هاولاتی)، ئیحسان هادی (هاولاتی). [١١]

بەڵام لە ٢٥ی شوباتدا لە زۆربەی شارەکان خۆپیشاندانی خوێناوی بەڕێوە چوو، لە کەلار لە رۆژی ٢٥ی شوبات خۆپیشاندەران، لە باخچەی بەردەم قوتابخانەی لەیلا قاسمی بنەڕەتی کە دەکەوێتە نزیك بازاڕی کەلار دەســـتیان بە خۆپیشاندان کرد، لە دەوری خۆپیشاندەریش گروپێکی ئاشـــتی پەرژینی ئاشـــتییان دروســـتکردووە کە لە نزیکەی چـــل کەس پێکدێن، خۆپیشاندانەکەی کەلار توندوتیژی لێکەوتەوەو بەهۆیەوە کەسێك کوژراوو (٢٥)ی دیکەش بریندداربوون.

[١١] خۆپیشاندانەکەی هەڵەبجە، سایتی سبەی،٢٠١١/٢/٢٢/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35013&cat=1

لەمیانی شەڕو پێکدادانەکانی نێوان خۆپیشـــاندەرانو هێزە ئەمنییەکانو پاسەوانەکانی لقی ٢٢ی پارتیدا لە شارۆچکەی کەلار تاوەکو ئێستا ٢٥ کەس بریندار بوە کە ١٣ کەسیان بە فیشـــەك بریندار کـــراون. هاوکات گەنجێکی تەمەن ١٦ ســـاڵ بەناوی (بیلال ئەحمەد) کوژراوە. هاوکات پیرە مێردێکیش بەناوی (محەمەد رەشید) کە بۆ هەواڵ پرسینی کوڕەکانی دەچێت لە لقی ٢٢ی پارتی بە گوللە بریندار دەبێتو گیان لەدەست دەدات.

هـــاوکات هێزێکی گەورەی چەکـــداری بۆ پارێزگاریکردن لە بـــارەگای لقی ٢٢ی پارتـیو روبەڕوبونەوەی خۆپیشاندەران، لە خانەقینەوە هێنراونەتە کەلار. [١٢]

بەهەمان شـــێوەی شـــارو شـــارۆچکەکانی تری هەرێمی کوردســـتان، هاوڵاتیانی شاری چەمچەماڵ خۆپیشـــاندانێکیان رێکخست لە دژی گەندەڵیو نا عەدالەتیو داوای چاکسازیان کرد لە دەسەڵاتداران، بەڵام بەهۆی تەقەکردنی چەکدارەکانی لقی ١٩ی پارتیەوە ٥ کەس برینداربونو منداڵێی ١٣ سالیش بەناوی (گەرمیان ئەحمەد سابیر) کوژرا.

هەندێك لە خۆپیشـــاندەران بەرەو لقی ١٩ی پارتی بەڕکەوتنو هێرشـــیان کردە ســـەر بارەگای لقی ١٩ی پارتی، بەڵام چەکدارەکانی لقی پارتی تەقەیان بەناو خۆپیشـــاندەراندا کردو لە ئەنجامدا ٥ کەس بریندار بو منداڵێکی تەمەن ١٣ ساڵان کوژرا. [١٣]

هاوکات هەر لە ٢٥ی شـــوبات خۆپیشـــاندان لە عەربەتو سەید ســـادق دەستی پێکردو بەهۆی بارگرژیو کەوتنەوەی توندوتیژییەوە (٦) شـــەش کەس برینداربوون کە یەکێکیان منداڵە. لە شاری قەڵادزێش بە بەشداری جەماوەرێکی بەرفراوان خۆپیشاندن دەستیپێکردوەو لە خۆپیشـــاندانەکەدا جەماوەری ئامادەبو پشـــتگیری خۆیان بۆ داوای جەماوەری سلێمانی دەردەبڕنو ئیدانەی هەر کردەیەکی توندوتیژی دەکەن بەرامبەر بە خۆپیشاندەران

هاوکات خۆپیشاندانو گردبوونەوەی نارەزایی لە قەزاکانی پێنجوێنو کۆیەو رانیەو کفریو دەربەندیخانو زۆرێك لە شاروشارۆچکەکانی دیکە بەڕێوەچوو.

لەگەڵ بەردەوامی خۆپیشاندانەکانی شاروشارۆچکەکانی کوردستان لە شاری هەولێریش هەنگاوەکان بۆ ئەنجامدانی خۆپیشـــاندان دەســـتیپێکرد، گروپی خۆپیشـــاندانی خۆڕسکی هەولێر، داوا لە هاوڵاتیانی شـــاری قەڵاو منارە دەکات رۆژی (هەینی) ٢٥ی شوبات بڕژێنە سەرشەقامەکان.

[١٢] کەلار: خۆپیشاندان، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٥/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=22069&Jor=1

[١٣] خۆپیشاندان لە چەمچەماڵ، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢٥/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34269&cat=1

له پەیامی خۆپیشاندانی خۆرسکەوە بازنەی هەولێر هاتووە: وەك خۆپیشاندەرانی خۆرسك بەباشـــمان زانی لە نزیکتریـــن دەرفەت لە بازنەی هەولێرش دەســت بکەین بە چالاکیو شـــەرمەزاری بەکارهێنانی فیشـــەك بەرامبەر هاوخوێنەکانمان لە سلێمانی بکەینو رۆحی شەهید سۆرانو سەردەشتو رێژوانو سورکێو ئاسودە بکەین، بە ئەنجامدانی خۆپیشاندانێك لە شاری قەڵاو منارە شارە سەربەرزەکەی هەولێر.

بۆیە تکامان وایە لە هەمو هاوڵاتیانی بەڕێز کە رۆژی هەینی ســـەعات ٢ ی پاشـــنیوەڕۆ رێکەوتی ٢٠١١/٢/٢٥ لەبەردەم (باخی شار) لەناو بازار واتە لەبەردەم (بازاری نیشتیمان) ئامادەبن.

(بڕوانە پاشـــکری ژمارە ٢٥ پەیامێك لە هەڵســـوڕاوانی خۆپیشـــاندانی خۆرسکەوە بازنەی هەولێر)

لەترســـی خۆپیشـــاندانو گردبوونەوەی نارەزایی لە شـــاری هەولێـــر یەکێتی قوتابیانی کوردستان، سەرجەم قوتابیانی بەشە ناوخۆییەکانی ناردەوەو بەبێ ئاگاداری سەرۆکایەتی زانکۆی ســـەلاحەدین لە ٢/٢٥ تا ٤/١١ ی کردە پشـــووی رەســـمیو بەزوور دەرگای بەشە ناوخۆییەکانی داخست.

هاوکات جموجوڵەکان بۆ ئەنجامدانی خۆپیشـــاندان لە شاری هەولێر رووی لە زیاد بوون کردوو لە بەیاننامەیەکدا ١٧ رێکخراویو چالاکی مەدەنی لە شاری هەولێر بەیاننامەیەکیان راگەیانـــد کە تیایـــدا هاتووە: رێکخراوەکانـــی کۆمەڵی مەدەنی خۆپیشـــاندان بە مافێکی سروشـــتی هاوڵاتیان دەزانن‌و داوا لە بەرپرســـان دەکەن لەبری مۆڵەتدانی خوێنداکارانی زانکۆو پەیمانگاکان لە شـــارەکەدا، بەشێوەیەکی رەسمی دەوام بکرێتو رێگەی هاتوچۆش لە بازگەکانی هەولێر لەبەردەم هاوڵاتیانی شوێنەکانی دیکەی هەرێم ئاسایی بکرێتەوە.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٢٦ دەقی راگەیەنراوی ١٧ی رێکخراوو کەسایەتی هەولێر)

لەلایەن خۆشـــیەوە گرووپی سەردەشت عوسمان لە راگەیەنراوێکدا وێرای داواکردنی بۆ خۆپیشاندانو پشتیوانی لە داواکاری خۆپیشاندەرانی شارەکانی کوردستان رایدەگەیەنێت کە ئەو شۆڕشەی دروستبوە گەورەترین هەلە بۆ گەڕاندنەوەی مافە زەوتکراوەکانی هەولێر.

گرووپی سەردەشت عوسمان لە راگەیەنراوەکەدا، لەبەرئەوەی ئەم دەسەڵاتە ماوەی بیست ســـاڵە بە درۆ ئێمەی راگرتووە چیتر خۆمان پێ هەڵ ناخەڵتێت گرنگترین شـــت ئەوەیە کە پشـــتگیری خۆتان بۆ ئەم جەماوەرە دڵسۆزەی چاکسازی رابگەیەنن چونکە دەسەڵات پشتی بتەکانی خۆی گرتووە . دەنگی زوڵم لێکراوی شاری هەولێر بە تایبەتی رووی لەبزووتنەوەی گۆرانە تکایە وەرن ببنە پشتو پەنا بۆ رۆژی هەینی لەبازاڕی ئازادی نیشتیمان.

راگەیەنراوەکـــە ئاماژەی بەوەشـــداوە: داواتـــان لێ دەکەین رۆژی هەینـــی بێ گوێدانە دەوامی زانکۆو وەهەروەها بڵاوەپێکردنی هێزەکانی ئاسایشی پارتی لەنێو خۆپیشاندەرانو

ڕێنموونی کردنیان بۆ دامرکاندنەوەی ئەو شۆڕشەی کە دروستبووە ئەمە گەورەترین هەڵە بۆ گەڕاندنەوەی مافە زەوت کراوەکانی هەولێرو گەڕاندنەوەی ئەو موڵكو ماڵو سـەروەتو سامانەی کە لەڕێگەی زەوییەکانی ئەم شارەوە بەدەستیان هێناوە.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٢٧ ڕاگەیەنراوی دووەمی گروپی سەردەشت عوسمان)

دوای ئەوەی هاوڵاتیانی هەولێر ئامادەباشـیان کرد بۆ خۆپیشـاندان، سەرەڕای هێنانی هێزێکی زۆر بۆ ناو شـاری هەولێر پارتی دەسـتیکردوە بە ڕەشبگیریو ڕفاندنی هاوڵاتیان، چەندین هاوڵاتی دانیشـتوی ئەو شارە دەسـتگیرکران، هاوکات (د.پشـتیوان عەبدوڵا)ی چالاکوانی مەدەنیو دانیشـتوی ئوسـترالیا دوای گەڕانەوەی بـۆ هەولێر لەبەردەم بازاری نیشتیماندا لەلایەن ژمارەیەکی زۆری هێزی مەدەنیەوە لێی دەدرێتو دەرفرێنرێت،

لەدوای بڕیاری ئەنجامدانی خۆپیشـاندان، بەشێوەیەکی ناڕاسـتەوخۆ باری نائاسایی لە شـاری هەولێر ڕاگەیەندراوەو لەگەڵ داخستنی دەوامی زانکۆو پەیمانگاکان، هێزێکی زۆری چەکـدار لەکوچەو کۆڵانەکاندا بڵاوکراونەتەوەو سـەرجەم دەروازەکانی شـاریش بەڕوی هاوڵاتیاندا داخراون.

بەشی حەوتەم
بەرنامە داریژی بۆ خۆپیشاندانەکان

- یەکەم / مەیدانی ئازادی
- دووەم/ سەکۆی مەیدانی ئازادی
- سێیەم/ هونەرمەندان و شاعیران
- چوارەم/ رۆڵی مامۆستایانی ئایینی
- پێنجەم/ دەستگیرکردنی مامۆستایانی ئایینی

یەکەم/ مەیدانی ئازادی

لەگەڵ ئەوەی یەکەم خۆپیشـاندانو گردبوونەوەی ١٧ی شـوبات لە بەردەرکی سـەرای سـلێمانی کراو دواتـر خۆپیشـاندانەکان رۆژانە لەو شـوێنە بەردەوامیـان هەبوو، بۆیە ناوەکەیان گۆری بۆ (مەیدانی ئازادی)، کە لە نوسـینو بەیاننامە رەسمیەکاندا ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی وای دەنوسـی، هەندێك جاریش بەناوی سـەرای ئازادیەوە ناونراوە. سـەرای سـلێمانی لە مێژووی کوردا رۆڵی گەورەی گێراوەو یەکەم خۆپیشاندانی مەدەنی کە رۆشـنبیرانو نوسـەران رێکیان خست لە مێژووی شاری سـلێمانی لە سەرای سلێمانی بـوو لە ٦ی ئەیلولی ١٩٣٠ کە تیایدا ژمارەیەکی زۆر لە خۆپیشـاندەران شـەهید بوونو دەیانیش بریندار بوون، (لەبەشەکانی پێشتردا بەراوردی ورد کراوە لە نێوان خۆپیشاندانی ١٧ی شـوباتی ٢٠١١و ٦ی ئەیلولی ١٩٣٠) هەربۆیە سـەرای سـلێمانی شوێنی گرنگی هەیـە لە کۆبوونەوە جەماوەریەکاندا، لەدوای گردبوونەوەکەی ١٧ی شـوباتەوەو لە ١٩ی شـوباتدا جارێکی دیکە گردبوونەوەکان لە سەرای سـلێمانی دەستی پێکردوو ئیتر رۆژانە گردبوونەوەکان لە سەرا بەردەوام بوو.

دواتر بۆ رێکخسـتنی کاری خۆپیشـاندەرانو گردبوونەوەکانو بەرنامە رێژەی بۆ پلانو بەرنامەی خۆپیشـاندەران، (ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئـازادی) لە بەرواری ٢٠١١/٢/٢١ دامەزراو بەشـێوەیەکی رانەگەیەنراو رێکخەری ئەنجومەنەکە (د. فاروق رەفیق) نوسـەرو توێژەری بواری فەلسەفە بوو، هاوکات (ناسك قادر) بووە وتەبێژی ئەنجومەنەکە کە هەڵگری بروانامەی ماستەرە لەبواری سۆسیۆلۆجیای سیاسی، رۆژانە لە دوای گردبوونەوەکانی سەرا کە ئاسایی لە کاتژمێر (٢ بۆ ٥) ی ئێوارە بەرێوە دەچوو، لەدوای تەواو بوونی گردبوونەوەکان کاتژمێر ٦ی ئێوارە ئەندامانی ئەنجومەنەکە لە کافتریایەك کۆدەبوونەوە کە هەندێ جار تا ٣ی شەوی دەخایاند بۆ دارشتنی پلانو دەربرینی هەڵوێستی خۆپیشاندەران دوایین هەنگاو بۆ جێبەجێکردنی داواکانیان.

ئەو پلانو بەرنامەو هەڵوێستانەی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی لە سەکۆی مەیدانی ئازادیەوە دەخوێنرایەوە.

دووەم/ سەکۆی مەیدانی ئازادی

سەکۆی مەیدانی ئازادی کە لەدوای ٢٠١١/٢/٢١ ەوە درووست کرا لەلایەن دلێری ئاسنگەر (دلێـری بەکری خاتە) ڕۆژانە بەرنامەی ئەنجومەنەکەو ئەو کەسـانەی کە وتارو شـیعرو پەخشانیان لەو سەکۆیەوە دەخوێندەوە. سەکۆکە لەلایەن (ئیسماعیل عەبدولا، یەحیا نەوزەر، یاد ڕەفیق)ەوە بەڕێوەدەبراو ستافی سەکۆکەش لەلایەن چەدین گەنجەوە پارێزگاری دەکراو بەڕێوە دەبرا بەلام بە وتەی ئیسـماعیل عەبدولا ستافی سەکۆکە بریتیبوون لە (مامۆستا رزگار، عەلی حسـین، سـەرکەوت عەلی، دلێری بەکری خاتـە، کاردۆ نەوزاد ...ژمارەیەکی زۆری گەنجی دیکە کە بەپێی ٦٢ ڕۆژی خۆپیشاندانەکان گۆرانی بەسەردا هاتووە)

ڕۆژانە بەرنامەکان لە لایەن بێژەرانی سەراوە دەخوێندرایەوە. یەکێك لە بێژەرەکانیش کە دواتر بە بێژەرەکەی مەیدانی ئازادی ناوی دەرکرد (ئیسـماعیل عەبدولا) بوو کە بەردەوام بە خوێندنەوەی شـیعری (ئێوە سـەربەرزن وەك داری خلە ..... خۆراگریتان مەدالیای ملە) خۆپیشـاندەرانی جۆشو خرۆش دەدا، ئەو دێرە شـیعرە کە هی شـعرێکی درێژی (شـیخ عیسامە) خۆی یەکێك بووە لەو پێشمەرگانەی کە لە ساڵی ١٩٨٨ داو لە گەرمیان ئەشکەوت بەسەریاندا رووخاو گیانیان لەدەستدا، تاکە رزگاربووی ئەو رووداوە (شیخ عیسام) بووە، کە لەدەرەوەی ئەشکەوتەکە خواردنی بۆ ئامادەکردوون.

بڕوانە وێنەی ژمارە ٢٤

وێنەی ژمارە ٢٤

شـــێوازی بەڕێوەبردنی مەیدانی ئازادی لەسەر گیرفانو پارەی کۆکراوەی خۆپیشاندەران بوو، هەرکات پێویستیان بە مایكو میکسەرو مۆتۆربۆوو پێداویستیەکانی تر بوایە سەرەرای هاوکاری کەسەکان، لەناوخۆپیشاندەراندا پارە کۆدەکرایەو پێداویستیەکانیان دابین دەکرد، مەیدانی ئازادی بووە شـــوێنی کۆبوونەوەی رۆژانەی هاوڵاتیان بە جۆرێك ســـەرجەم بۆنە نیشـــتیمانیو بۆنەکانی تر لە ســـەرا دەکرایەوەن وەك (یـــادی کیمیابارانی هەڵەبجە، ٨ی مارس، نەورۆز، یادی ئەنفال) .

چەندیـــن جـــار لەلایەن هێـــزە ئەمنیەکانەوە هێرش کراوەتە ســـەر مەیدانـــی ئازادیو ســـوتێنراوەو تێکشکێنراوەو بەڵام خۆپیشاندەران هەرزوو درووســـتیانکردۆتەوەو بەردەوام بوونە لەسەر خۆپیشاندەران.

رۆژانە هاوڵاتیانی ئاساییو نوسەرانو رۆژنامەنووسانو هونەرمەندانو شاعیران بەرهەمی خۆیان لەسەر سەکۆی مەیدانی ئازادی دەخوێندەوەو پشتیوانیان لە خۆپیشاندەران دەکرد.

بڕوانە وێنەی ژمارە ٢٥

وێنەی ژمارە ٢٥

سێیەم/ هونەرمەندانو شاعیران

أ- هەڵوێستی شاعیران

هەمیشە شاعیرانو هونەرمەندانو نوسەران رۆڵی بەرچاویان هەبوو لە جۆشدانی خۆپیشاندەرانو ئاراستەکردنیان، شێرکۆ بێکەس وەك شاعیرێکی گەورەی گەلی کوردستان بەردەوام لەسەرای سلێمانی ئامادەیی هەبووەو شیعری خوێندۆتەوە، لە ٢٤ی شوباتدا یەکەم شیعری خوێندەوە لەسەراو لەبەردەم خۆپیشاندەراندا.

لەگەڵتانم..........لەبەر سەرام ٢٠١١/٢/٢٤ لەسەرا خوێندیەوە
شێرکۆ بێکەس

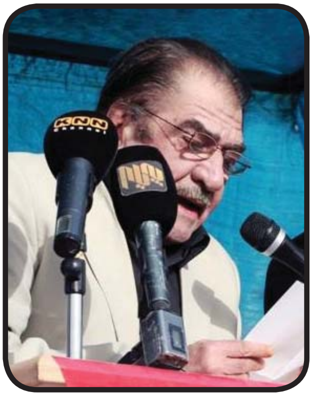

بێ ئێوەو ئازادی ئێوە
نە ماف واتایەکی هەیەو نە ئایندەو نە یەکسانی
بەبێ دەنگی ویستی ئێوەو سەری ئێوەو رێگای ئێوە
شتێك نیە پێی بوترێ دیموکراسیو
ئێوە نەبن شەو ئەپۆشێو تاریك ئەبێ سلێمانی
لە هەموو شتێك گەورەتر
زۆر پیرۆزتر
لە شەقامو لە تەلارو لە درەختو لەقەڵەم و
بە نرختر بەبەهاتر لە مێژووەکانی دەستکەوتوو
یەکە یەکەی حیزبەکانو ئەنجومەنی وەزیرانو پەرلەمانو چاڵە نەوتو
ئەوەی هەیەو ئەوەی نیە دڵۆپە خوێنی ئێوەیە
ئاخر بۆیە لە حەقەی دووا کە رژا
دوو پەنجەرەم هەر کوێر بوونو
مشتێ وشەم دڵیان وەستا
دەستی ئێوە لەهەر کوێ بێ
دەستو پلی درەختێکی من لەوێیە
هاواری ئێوە لە کوێ بێ
گەروی منیش هەر لەوێیە
لە هەر کوێبم
لە قوتبی خوارو یان سەرو
لە فرۆکەو لەناو هەورا

من هەر لێرەم
لەگەڵتانم
لەبەر سەرام
ئەوەی گێرەی کوردی شێوان
گای بیست ساڵەی براکوژیو
سەربرینی هیواکان بوو
گێرە شێوێن ئێمە نەبووین
هەژار نەبوو خوێندکار نەبوو
کرێکارو جوتیار نەبوو
ئەوانەبوون
لەناو قەددا داربەرووەکانیان بریوەوەو
لەزاخۆوە تا خانەقین کاسەی سەریان کۆکردەوەو
ماڵ کوردیان تێكو پێکدا
گوێیان نەگرت
کۆڵان نەما هاوار نەکاو
شەقام نەما نەقیژێنێو
شیعر نەماو وتار نەما
بەرۆکی کورسی پەرلەمان وەزارەتو
یەخەی حیزبو یەخەی هەرێم
یەکە یەکە هەمووی نەگرێ
گوێیان نەگرت بوون بە دیوار
هیچیان نەبیست
لە ئاست هاواری خەڵکیدا ئەوان کەڕن
وەلێ لە ئاستی دراودا
هەموو گوێ سوك ئەڵێی مشکن
لەم هەرێمە جوانەی منا
دز ئەتوانێ
بەتاکو کۆ
لەژێر باڵی ئاساییشدا
نێوەڕۆ بێ نیوە شەو بێ
بچن بۆ دزینی هەتاو یاخود چرا
یان چاوەکانی کامێرا
وەك دالیا

لەم هەرێمە جوانەی منا
رۆژانە یاخود شەوانە
نابیناکان یەك یەك دزەکان ئەبینن
کەچی ئەوەی کە نایبینێ
چاوی ساغی ئەنجومەنی وەزیرانو
پەرلەمانە

هاوکات شـێرکۆ بێکەس شیعرێکی تری بۆ خۆپیشاندەرانی مەیدانی ئازادی دانا بەناوی (لەناوتانام...لەگەڵتانـام... لەڕیزتانـام...) ئەم شـیعرە لەلایەن هونەرمەندان (سـەفین خەراجیانی، عـادل عەزیز، ماکوان هەورامی، ئازادە رەش، مسـتەفا ئەحمەد، زیلان ئازاد) ئاوازی بۆ دانراوە بەناوی (ئاپۆڕا) کرا بە گۆرانی.

تا ئەوپەڕی هاوار بڕۆن لەدەنگتانام..
تا ئەوپەڕی ئازار بڕۆن لەگەڵتانام..
چاوەکانی دەسەڵاتی وڵاتەکەم مزمەعیلن
ئەم دارستانی خەڵکە نابینن
جۆگەلەی خوێنی سەرجادەو
مانگی سوری هەڵهاتووی سەر سلێمانییەکەم نابینن
مزمەعیلن..
کراسی سوور، چاکەتی سوور، شەرواڵی سوور، گۆرەوی سوور، پانتۆڵی سووری بەر شاری سەدجار قوربانیم نابینن..
گوێچکەکانی دەسەڵاتی وڵاتەکەم کەڕو لاڵن..
دەنگی ئەم خوێنە رژاوەی
جەستەی منو جەستەی شیعرو جەستەی باخچەو جەستەی شەقامم نابیستن
هیچ نابیستن
دەنگـی بەردو دەنگـی دارو زریکەی دەرگاو پەنجەرەو قیژەی گۆڤـارو رۆژنامەو هاواری کراسی رەشو زایەڵەی ماڵ زایەڵەی کۆڵانو جادەو
هیچ نابیستن
لەناوتانام .. لەریزتانام..
تا راوەستن شیعری منیش لەگەڵتانا رائەوەستێ
وەختێ بڕۆن، شیعری منیش لەگەڵتانا هەنگاوئەنێ
ئەو وەختەی دەنگتان هەڵبڕی
وشەی منیش لەناو دەنگتانا هەڵەفڕی
ئێوە نەبن شیعر چییە
ئێوە نەبن
ئێرکۆ چییە
لەناوتانام .. لەگەڵتانام.. لەریزتانام

ڕۆژانە دەیان کەس هەســتی خۆی لە شێوەی شیعرو پەخشاندا لەسەر خۆپیشاندانەکان دەردەبڕیو چەندین شــاعیر شــیعریان دەخوێنــدەوە یەکێك لەو شــاعیرانەی کە بەهۆی شیعرێکیەوەو بۆ خۆپیشاندەران نانبراوکرا (ڕەنج سەنگاوی) بوو ئەو کە لەو کاتەدا جێگری بەڕێوەبەری گشــتی کەناڵی کوردســات بوو، بەهۆی شــیعریکیەوە بۆ خۆپیشاندەران لە کارەکەی دەرکرا، شیعرەکەی بەناوی (بەندینخانە).

بەندینخانە

ڕەنج سەنگاوی

تف لە شەقامی ڕوناكو باڵەخانە
بەچی ئەچن
لەمە بەدوا
گەر هەموو شارێکان بکرێن
بە گوڵی جوانو ئینجانە
کە شەلاقی دەستی کوردم
جارێکی تر بینی بە پشتی کوردەوە
کە فرمێسکی گەشی هیوا
لە چاوەکانمان مردووە
کە لەبری چیای حەمرین
بە پێشمەرگە
دەمی لاوەکانمان بگرین
کە لاوی کورد دیسان بەرەو زیندان بچن
(دڵدار) چۆن گیانی دەرنەچن!
کە تەمی شەڕ
لەسەر دیدەی (هێمن) دیسان دا بێتەوە
ئیتر چلۆن شەهید شەهید نابێتەوە!
وام ئەزانی لە سای کورددا
بەندینخانە بۆ تاوانە
نەخێر ئێستا بۆ قەڵەمو بۆ
دروشمی دادپەروەری نیشتیمانە

ب- هەڵوێستی هونەرمەندان

لەو گۆرانیانەی کە بوبوە رەمزی خۆپیشاندەرانو بەردەوام لە سەکۆی مەیدانی ئازادیەوە لێدەدرا، گۆرانی (مەیدانی کوردایەتی) بوو، ئەو گۆرانیە کە لە ئاوازو وتنی هونەرمەند (بورهان مەجید)و لە شیعری (ئیسماعیل تاڵەبانی)و میوزیک (کارزان کامیل) بوو، دەنگدانەوەیەکی گەورەی هەبوو.

مەیدانی کوردایەتی

لە مەیدانی کوردایەتی کە پایتەختی بیرورایە
هەموو یەك دەنگ هاوارەکەین خەونەکانمان لە گۆڕدایە
ئێستاش ئێمەین دەمانەوێت بە زمانێك گفتوگۆکەین
فرمێسکی سەدەیە ستەم لە چاوی ئێوەدا رۆکەین
ئێمەین پیرە پیاوی پێشوو ئێوەن گەنجی ئازای دوارۆژ
مافی خۆمانە داکۆکی بکەین بۆ ژیانێکی خۆش
لەمەیدانی کوردایەتی کە پایتەختی بیرورایە
هەموو یەك دەنگ هاوارەکەین خەونەکانمان لە گۆڕدایە
وشەکانمان لە نێو رستەی خواستەکانمان ئاشکرایە
چ یاسایەك چەوسانەوەی میللەتێکی لا رەوایە
دەبا ساتێك بە فەرهەنگی دڵی گەنجا بچینەوە
لەمەیدانی کوردایەتی بیروراکان شیکەینەوە
لەمەیدانی کوردایەتی کە پایتەختی بیرورایە
هەموو یەك دەنگ هاوارەکەین خەونەکانمان لە گۆڕدایە

یەکێکــی تر لەو گۆرانیانەی کە دەنگدانــەوەی هەبوو گۆرانی(بێدەنگ نابین)ی کامەران مستەفایە، کە وەك لە رونکردنەوەی خۆیدا هاتووەو هەرچەند هەندێك وردەکاری هونەری مابــوو بــەڵام لەبەر گرنگــی هەلومەرجی رۆژگارەکــە حەزیکردووە بەو کارە هاوســۆزو هاوخەباتی خۆپیشاندەران بێت.

هۆنراوەی بەندی عەلی ئامادەکردنو وتنی/ کامەران مستەفا

بێدەنگ نابین

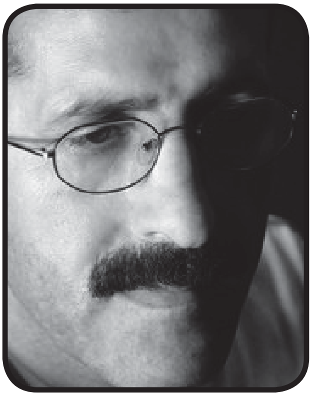

فەرمودەتە بێکەس ... فەرمودەتە بێکەس
تۆ بێکەس نیت ... تۆ بێکەسیت؟
توو بێکەسیت جارێکی تر بچۆرەوە مامەیارە
بۆلای ئەو پیرە شاسوارە
لەوێ هەردوو بە چوار چاوی تیلو کزەوە
بڕوانە خەڵکی ئەو شارە
چۆن بۆ بێکەسیان، بێدەنگ نابن
ئەگەر زمانیشمان ببڕن پەنجەکانمان دێنە دووان
پەنجەکانمان هەڵوەرێنن، دیدەو پرژانگ لە سەنگەردان
ئێمە نەوەی هەوری تورەو گەردەلولێکی سەرکەشین
لەگەڵ پەپولەکانی عەشقا نەرم ئەوەستین
نەبووەو ناکرێ هەرگیز نابێ، ئازادی خۆری ئاوابێ
بێدەنگ نابین
ئەگەر پێدەشتی گەنم بێ، لەوەرزی وشکە ساڵیما
ئەگەر جۆگەی زیندەگی بێ، لەسەحرای ژینی خاڵیما
نەك هاوخوێنو زمانیش بن، ئەگەر روحی رەوانیش بن
بێدەنگ نابین
ئەگەر کورە بەنازەکەی مریەمیش بیت
بێدەنگ نابین
ئەگەر دوانەسڵی بێ گەردی ئادەمیش بیت
بێدەنگ نابین
نەك هەر میرو شانشابن ئەگەر دوا تەتەری خوابن
بێدەنگ نابین

هـــاوكات گۆرانیەکی دیکە بەناوی (بۆ ســـلێمانی) کە هونەرمەنـــد (ئیبراهیم ئەحمەد) بەســـتەکەی وتووەو (مەحمـــود محەمەد) یش مەقامەکەی، لە هونـــراوەی (محەمەد پاکژو نـــەورۆز عەباس)ەو لەلایەن زانای مەحمـــود هەژارەوە ئاوازی بۆ دانراوە. ئەم گۆرانیە بووە هۆی سزادانی هونەرمەند ئیبراهیم ئەحمەد لەکەناڵی کوردساتو بە یەکجاری دوورخرایەوە لەو کەناڵە.

بەشێك لە هۆنراوەی (بۆ سلێمانی)

شەشی ئەیلولی بەرسەرا
بانگی ئازادی تیادرا
ئیستاش سەکۆی دەنگی حەقی
کێ ئەتوانێ دەنگی کپ کا
سەدای هاواری ئەمشارە
دەنگی رابوون بۆ ژیانە
پێناسەی بیری ئازادەو
دڵی زیندووی کوردستانە
تۆ تەنها نیت سلێمانی
دەنگو رەنگی نیشتیمانی
کورەی جۆشدانی خەباتی
هەرچوار وەرزی کوردستانی

وەك پەیامێك بۆ ئاشـــتیو دژی توندووتیـــژیو گوللە، هونەرمەند ســـەفین خەراجیانی گۆرانیەك بەناوی (بۆ ئاشتی) لە ناو خوێندكارانی زانكۆدا تۆمار دەكاتو تەواوی شیعرەكەو ئاوازوو وێنەكانیشـــی ئاماژەن بۆ ئاشـــتیو دووركەوتنەوە لە جەنـــگو توندووتیژی كە لە دەرهێنانی ئاسۆ جەمال موختارە.

بۆ ئاشتی

شیعر محەمەد پاكژ

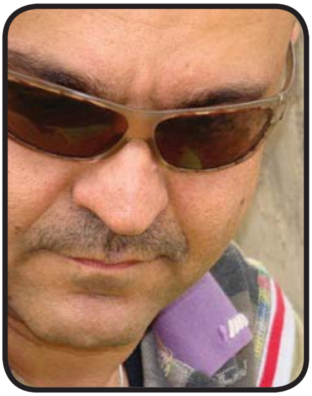

لەسەردەمی عەشقا منیش كێویلەیەكی یاخی بووم
لەسەردەمی نامۆبووندا لە داروبەردیش تەری بووم
لەسەردەمی پێكەنینی گوڵەكاندا
بۆخۆشم هەر دڕكەزی بووم
لەسەردەمی جەنگی هابیلو قابیلدا
خوێن ڕژابوو خوێن ڕێژێكی بێ ئاگا بووم
نا بۆ گوللە نا بۆ تفەنگ
نەفرەت لەشەڕ نەفرەت لە جەنگ
نا بۆ گوللە نا بۆ تفەنگ
نا بۆ وەڵامی زەبرو زەنگ
لەسەردەمی ئێستاشماندا تەنها زمان ئاخاوتن
تفەنگێكە سەدان ساڵە بەدەستمەوە
وەك تلیاك مودمینی بووم
نا بۆ گوللە نا بۆ تفەنگ
نەفرەت لەشەڕ نەفرەت لە جەنگ
نا بۆ گوللە نا بۆ تفەنگ
نا بۆ وەڵامی زەبرو زەنگ

چ- پەیامی هونەرمەندان بۆ خۆپیشاندەران

زۆرێکی تر لەگۆرانی بێژان بە وتنی گۆرانی پاڵپشـــتی خۆیان بۆ خۆپیشاندەران دەربری، لەوانە (ئیبراهیم ئەحمەد، شیلان عوسمان، مەحمود محەمەد، عەتای عەزیزی ...هتد)

بەشـــێکیش لـــە هونەرمەندان بە پەیامو دەربرینی هەســـتی نارەزایی پشـــتیوانیان لە خۆپیشاندەران کرد.

لە پەیامێکدا هونەرمەند (خالید رەشـــید) پشـــتیوانی خۆی بۆ خۆپیشـــاندەرانی بەردەم مەیدانـــی ئـــازادی دەردەبرێـــتو داوا لەخۆپیشـــاندەران دەکات کە بەناوی ئەوەشـــیوە بە دەسەڵاتداران بڵێن ئێمە ئێوەمان ناوێت.

کە من رۆحەکەم لە کوردوستانە بەمن چی خۆشی ئەم هەندەرانە
ساڵەهایە هاوار دەکەین گوێ ناگرن
دەیانەوێت ئێمەش وەکوو خەڵات وەرگرەکان بێدەنگ بین
ئەوان بیخۆن ئێمەش ساڵ دوانزەی مانگ بەرۆژوو بین
چیما نەیکەن؟
گردوو تەپۆلکە ماوە لەسەر خۆتان تاپۆی نەکەن؟
نا نا چیدی میللەت لێتان قبووڵ ناکا
ستەمکار کورد بێت یا عەرەب فەرق ناکا
ئێستاش سێ گەنجی بێتاوانی شارەکەتان شەهید کردوین
دوای ئەمانەش دەتانەوێت بەگەورەو سەروەری خۆمان راتان گرین؟

ئەی شارەکەی مامە یارە ئەی لاوە خوێن گەرمەکان ئەی ئەوانەی بە پیر مەرگەوە دەچن لەپێناوی گەرانەوەی شـــکۆمەندی بۆ شارەکەمان، خوشکان برایان شەرمەزاری بۆ ئەوانەی کە منو شـــارەکەمیان لەیەك کردوە ١٩ سالە لەدوای رووخانی بەعسەوە دەمەوێت بێمەوە دەســـەڵاتە نامۆکە بەشـــارەکەم ئەوانەی کە خەڵکی ئەو شارە نین رێگرن لێم کە دێمەوە داوای ئیقامـــەم لێ دەکەن لە کامە قاموســـی ئەخلاقی مرۆڤایەتیدا ئـــەم بێرێزی کردنە جێـــگای دەبێتـــەوە؟. ئەو ئەنفالەی لە ماوەی ئەم ١٩ســـاڵەدا کرا دژ بـــە هونەری موزیکو گۆرانی نەتەوەکەمان دوژمن نەیتوانی بە ١٩٠ ســـاڵ بیکات، بەپارەی لوقمەی دەمی ئەو میللەتە خەریك بە ئەنفالی ناسنامەو هونەرمانن.

رۆژنامـــەو گۆڤـــار کەناڵ نەمـــا من هاواری تێـــدا نەکەم، پەنجەرەو دەرگای دەســـەڵات نەما بەســـەر خۆما دای نەخەم. بلۆکو دەفتەرەکان درا بەو گۆرانی بێژانەی کە شـــارەکم لافـــاوی خوێن بیبات نوتق نادەن خۆتـــان باش دەزانن ئەوانە کێن...بـــاش دەزانن کێیان کردۆتە قارەمانی ســـەر شاشـــەکان. ئەوانەی کە لەدەرەوەی ئەم شـــارەوە هاتوون لەمنو ئێوە ســـوودمەند ترن، ئەم شارە بە بەرنامە ١٩ساڵە لەلایەن حیزبەکانی دەسەڵات دارەوە

دژایەتــی دەکرێت وایان لە خەڵکە رەســەنەکەی کردوە هەســت بــە غەریبی بکات لەناو شارەکەی خۆیدا ئەی جەماوەری شکۆ مەندی شاری سلێمانی

پار لە شاری هەلەبجەوە بۆ سالرۆژی هەلەبجە داوەت کرام ویستم بلێم بۆ شەشی کانوون رۆژی جەیشی عیراقی لە هەلەبجە پشوو بێت؟ ئەو جەیشەی ئەم شارەی کیمیا باران کرد.. لەســەر ئەوە نەیان هێشت لە رۆژی یەکەمدا بەرنامە پێشکەش بکەم، وە کاتژمێر شەشی بەیانی مەفرەزەکیان ناردە ســەرم کە دەبێت هوتێلەکە بە جێ بهێلم، ئائەمەیە دەسەڵاتە ئازادی خوازەکە . باوەر نەکەن بەو لۆتیو رۆشنبیرە دووفاقانەی کە رۆژانە دێنە ناوتانەوەو لەکەمیندان بۆ ئەوەی شانازیو شەهید بوونتان بۆ خۆیان بدزن

ئەوە ئەوانەن کە سالەهایە شەرعیەت دەدەن بەو ناعەدالەتیە.ئەوە ئەوانن کەسوودمەندی یەکەمن لەم دەسەڵاتە

بەرێزانم هاوشــاریە خێر نەدیوەکانم، فەرمان رەواکانی ئەم ولاتە لە مێژە مێژوو بەجێی هێشــتوون بەناوی منیشــەوە، بەهێمنی پێیــان بلێن ئێمە ئیوەمان نــاوێ، ئێمە ئێوەمان ناوێ.

براتان خالید رەشید
٢٠١١/٢/٢٦

هونەرمەند بەهجەت یەحیا پەیامێك ئاراستەی خۆپیشاندەرانی هەرێمی کوردستان دەکات

پەیامەکە لەمەیدانی ئازادی سلێمانیو لەناو خۆپیشاندەراندا خوێنرایەوە.

ئەمەش دەقی پەیامەکەیە:

پەیامی بەهجەت یەحیا بۆ خۆپیشاندەران

نامەیەك بەزمانی خۆشەویستی

ئێوە تەنها بەزمانی خۆشەویستی ئەتوانن پەیامی مرۆڤ دۆستانەی خۆتان بگەیێنن، بۆ سەلماندنی ئەم قسەیە رۆژانی سەرەتای دەستپێکردنی خۆپیشاندانەکانتان بیر ئەهێنمەوە کە جۆرەها ناوی سەیرو سەمەرەتان لێنرابوو، بەڵام ئێوە هاتن گوڵتانکرد بەلولەی تفەنگەکانەوەو هاوارتانکرد پێشمەرگە برامانە پێشمەرگە کەسمانە.

ئێوە تەنها بەزمانی خۆشەویستی ئەتوانن بیسەلمێنن کە دەنگی نارەزایی خەڵك وەك برینێك وایە بەجەستەی کۆمەڵگاکەمانەوە ناتوانین سڕی کەین چوونکە پاش ماوەیەك دیسانەوە ئازارەکەی هەڵئەداتەوە، بەڵکو ئەبێت چارەسەرێکی عەقلانییو سەردەمیانەی بۆ بدۆزینەوە، نەفرەت لە توندو تیژی تکایە هەرگیز تووڕەمەبن چوونکە تووڕەبوون نیشانەی دۆڕاندنە، هەموو جیهان تەماشاتان ئەکات ئەبێت جوانترین وێنە پیشانی دنیا بدەن، کاتێك کە تەوژمێکی سیاسی بەناو کۆمەڵگایەکدا تێئەپەڕێت کۆمەڵێك رەمزی نوێ لەگەڵ خۆیدا ئەهێنێتە کایەوە، ئیتر جارێکی تر زەمەن ناگەڕێتەوە بۆ پێش رووداوەکان، بەرپرسیارێتیەکی مێژوویی گەورەیە لەسەر هەموو لایەك کە ئەبێت بەئاگاییەکی زۆرەوە مامەڵە لەگەڵ بارود ۆخەکەدا بکرێت، لەکۆتاییدا سوپاس بۆ هەمووولایەك.

سوپاس بۆ ئەو خووشكو برا هونەرمەندو رۆشنبیرانەی کە گروپی ئاشتیان پێك هێناوە، سوپاس بۆ زمانی دیالۆگو خۆشەویستی.

هاوكات لە پەیامێكدا كە هونەرمەندی ناوداری كورد، عەدنان كەریم ئاراستەی خۆپیشاندەرانو دەسەڵاتدارانی هەرێمی كردوە، رایدەگەیەنێت كە دژی توندوتیژییو سەركوتكردنو بەكارهێنانی چەكە بەرامبەر داخوازییەكانی هاوڵاتیان، لەكاتێكدا داوای مافە رەواكانی خۆیان دەكەن، رووداوەكەی (١٧)ی شوبات بە دەستڕێژی گولە بۆ «هاوخوێنو براو كوڕی خۆت» بە نامرۆڤانە ناودەباتو دەڵێت: تۆ وەك هێزێكی سیاسیی كە خاوەنی چەكداری، دەتوانی روبەڕوی دوژمنەكەت بەرگریی لە ماڵەكەت بكەیت، بەڵام هەرگیز سەرشۆڕی نییە لەدەست برا توڕەكەت رابكەیتو ماڵەكەی بۆ جێبهێڵی با بسوتێ، دروستدەبێتەوە، بەڵام ئەو گەنجەی لەدەستمان دەچن، هەرگیز نایەتەوە.

لەو پەیامەدا، عەدنان كەریم خۆپیشاندان بە دیاردەیەكی شارستانی دەزانێت كە ئامانجی روداماڵینی هەڵەو كەمتەرخەمییەكانی حكومەتە لە خراپیی بەڕێوەبردندا، بە خۆپیشاندەرانیش دەڵێت: «ئێوە دڵسۆزترین چینی ئەم گەلەن، دەبێت حكومەت فەخر بكات كە نەوەیەكی رەخنە ئامێزو چاكساز دروستبوەو داوای نەهێشتنی گەندەڵیی دەكات، هەمو كەسێك مافی خۆیەتی خزمەتگوزارییەكانی ژیانی بۆ دابینبكرێتو ئەوەش ئەركی حكومەتە كە تاكی كورد هەڵیبژاردوە«.

هونەرمەند ئەوە دەخاتەڕو، كە هەمو حیزبە كوردستانییەكانی خۆشویستوە، بەڵام ئەوە ناگەیەنێت كە چاوپۆشیی لە هەڵەو ناعەدالەتیەكانییان بپۆشمو چەندین رەخنەم لێیان هەیەو بەباشی دەزانم، بە هەڵەكانیاندا بچنەوەو دەشپرسێت: «بۆ دەبێت لە شارێكی وەك هەولێرو سلێمانی، لێت حەرام بكرێت كە سەردانی یەكێك لە باخچە گەورە دڵگیرەكانی شار بكەیت، لەبەرئەوەی كۆشكی بەرپرسێكی حیزبی تێدایە، هەمان باخچە لە زەمانی بەعسیشدا حەرامكرابو لە هاوڵاتییەك كە بیبینێت. ئەمە ناعەدالەتییەكە كە خەڵك ناتوانێت قبوڵی بكات، داواتان لێدەكەم، واز لەم رەوشتە فیرعەونییانەتان بێنو وەرنە ناو خەڵكەوە«.

یەكێك لە داوای خۆپیشاندەران كە داوای داماڵینی چەكە لە دەستی حیزب، عەدنان كەریم جەختی لێدەكاتەوەو ئەوەش بیردەهێنێتەوە، كە تەنیا لە دەوڵەتە دیكتاتۆرییەكاندا حیزب هێزی چەكداری هەبوە، حیزبەكان لە وڵاتە دیموكراتییەكاندا سیستمی وڵات دادەڕێژنو خۆیان بە هێزی سەربازییەوە خەریك ناكەن، ئەوە هێزی یەكگرتوی حكومەتە كە دەبێت وڵات بپارێزێتو هەر گەورە سیاسییەك دو حیمایەی مەدەنی بۆ دابین بكرێت، نەك ئەو ئاپۆرە ئۆتۆمبێلە جامڕەشانەی رۆژانە دەبینرێن بە دواتانەوە.

هەروەك دەنوسێت: «ئەو ئەركانەی خۆتان وەك سیاسییەك جێبەجێ نەكردوە، تاوانێكی گەورەیە كە گەنجان توڕە دەبنو گولەبارانیان دەكەن، سەدان تاوانبار لە ژێر عەبای حیزبەكانتان دەشاردرێنەوە، رۆژنامەنوسو دەنگی ئازاد دەكوژرێتو هیچ تاوانبارێك نادرێت بە دادگا، تەنانەت ناعەدالەتییو مەحكەمەش شەرعییەتی نەماوە، چونكە دەستی حیزب خۆی سەپاندوە بەسەریاندا، ئەوەی ئێستا دەیبینم لە كوردستاندا، لەدەستدانی هەستی

خۆشەویستیو ئاوێتەبونی سۆزی خاکە، کە ئینتیما بۆ وڵات رقوکینە بینەقاقای تاکی کوردی گرتوە، تورەییو تۆڵەسەندنەوە بوە بە کەلتوری میلەتێك، ئێستا تیرۆرکردنی ئەخلاقو فیکرە، ئەم دەرئەنجامەش هەمو سیاسییەکانی کورد خولقاندویانە بە ئۆپۆزسیۆنیشەوە«.

لە کۆتایی پەیامەکەشیدا، عەدنان کەریم داوا لە دەسەڵاتداران دەکات، «بە زوترین کات چارەی ئەم هەڵچونە بکەنو گوێ لە داخوازییەکانیان بگرنو کە بەڵێن بە خەڵکی کوردستان دەدەن بە کورتترین ماوە جێبەجێی بکەن، بۆئەوەی متمانەتان پێبکەنو وڵاتو ئەو ئازادییەمان کە خەونی دێرزەمانی هەمو سەرکردەکانی کورد بوە، لێ نەشێوێت، تا کار لەکار نەترازاوە». [١٤]

[١٤] عەدنان کەریم: خۆپیشاندەران دڵسۆزترین چینی ئەم گەلەن، سایتی سبەی، ٢٠١١/٣/١٤/
http://www.sbeiy.com/(S(j1hmyz1rhbxuxosefdc5f12g))/ku/print/Dosya_Rozhnama.aspx?ArticleID=1248

لەلایەن خۆشیەوە هونەرمەندی دووره وڵات نەریمان بابان لە پەیامێکدا بۆ خۆپیشاندەران رایدەیگەیەنێت، هەموو ئەو گوێیانەتان زرنگاندەوە کە لە مێژە نابیستن

پەیامێك لە نەریمان بابانەوە بۆ گەنجو خەڵکە بەدەنگهاتووەکانی وڵات.

هاونیشـــتیمانیانی خۆشەویست، گەنجانی پشتگوێ خراوی کوردســـتان، لە غوربەتو لە دوری نیشـــتیمانەوە ســـڵاوتان لێ دەکەم، پێتان ئەڵێم ئازارەکانتـــان ئازاری منن، بەهەمو ئازادانێکی ئێوە رۆحم دەکوژرێت.

گەنجانی خۆشەویســـت لەدوری ئێوەو لەدوری وڵاتەوە هەســـت بە ئازارەکانتان دەکەمو لەگەڵ هەمو داواکارییەکتانم. راســـتە لێتان دورم، بەڵام لەگەڵ هەمو خەمەکانتان دەژیم، لێتان دورم بەڵام لەم دورە هەمو ساتێك لەگەڵ ئێوە هاوار دەکەمو لەگەڵ هەر هاوارێکی ئێوە هاوار بۆ راگرتنی پشـــتگوێ خســـتنی وڵاتەکەمو شـــارەکەم دەکەم، خۆتان دەزانن‌و بەرهەمەکانم لە رابردو گەواهی دەدەن ئەوکاتی کە خەڵك بێ باك بو لە پشتگوێ خستنی ئێوە من پەرتەوازەبون‌و بێ وڵاتکردنی ئێوەم دەلاواندەوە، گۆرانیم بۆ خەمەکانتان دەچڕی‌و شینم بۆ بێ مافکردنتان دەکرد، ئێستاو داهاتوش لەگەڵتانم چونکە ئەوەی من بە ئێوەوە دەبەستێتەوە رۆح‌و خۆشەویستی راستەقینەو تێگەشتنمە لە ئەرکی هاونیشتیمانیم لەگەڵ ئێوە.

گەنجانی ئازیزی وڵات، خوێنگەرمە راپەڕیوەکانی کوردستان، دایك‌و باوکانی جەرگ سوتاو، ئێوە هاوار دەکەن بەدەنگی زوڵاڵتان، کە راســـتی‌و دڵســـۆزی بـــۆ وڵات باکگراوەندییەتی، هەمـــو ئەو گوێیانەتان زرنگاندەوە کە لەمێژە نابیســـتن، هەمو ئەو چاوانەتان کردەوە کە نەیاندەبینی، ئێوە لە مێژە لەناو ئازاری پشـــتگوێ خستندان‌و ناتان بینن، لەزووەوە دەنگێکی زوڵاڵن‌و ناتان بیستن، لەزووەوە هێزی بەردەوام بونی وڵاتن‌و بەرچاوتان ناگرن، بەڵام ئەمڕۆ بە دەستگرتنی یەك‌و هاودەنگیتان توانیتان دەنگتان بەسەر نابیستەکان فەرز بکەن، خەونی ئەوانە بزڕێنن کە پێیان وابو بە قسەی ئاڵ‌و واڵا دەتوانن تا سەر لە گەنجێتیتان بخەن، لەم دورەوە هاودەنگتانم بەردەوام هاوار بکەن، بانگی خزمەتکردنی شـــارو وڵات بکەن، بانگی راگرتنی پشـــتگوێ خســـتنی نیشـــتیمان بدەن، بانگی راگرتن‌و رامآڵینی مەهزەلەکردن بە سامانی وڵاتەکەتانەوە بدەن.

زۆر وترا زۆر نوســـرا، بەڵام بینیتان تا دەنگـــی زوڵاڵی ئێوە بەرز نەبووەوە، کەس بەدەم وتن‌و نوســـینەوە نەهات، دەنگی ئێوە هەموی هێنا قســـەو ناچاری بیســـتنی کردن، ئێوە بینیتان ئەگەر ئێوە بتانەوێ دەنگتان ببیســـترێ، دەبیســـترێ، گەر بتانەوێ چیدی یاری بە چارەنوسمان نەکرێت، ناکرێت.

ئازیزانم، باوك‌و دایك‌و براو خوشـــکە بەدەنگ هاتوەکان، گەنجە ئازاو ئازادەکانی وڵات؛ هۆشیاربن سەرکەوتنی دەنگ هەڵبڕینتان مەســـتتان نەکات، خۆشەویستیتان نەگۆڕێتەوە بـــەڕق، خەباتی ئێوەش وەك خەباتی سیاســـیەکان مێژوەیەکی پڕ لە رق نەنوســـێتەوە بۆ

شارو ولاتەکەتان، ئێوە بەو دەنگە زولالەتان، بانگی خۆشەویستیو یەکتر قبوڵکردن بدەن، نەکەن لەیادی بکەن ولات پێویستی بە هەمومانە، باشو خراپمان وەك یەك خەڵکی ئەو ولاتەینو دەبێت رۆژێك نەبێ بیر لەوە بکەینەوە بە دەستی ئێمەی پشتگوێ خراو ئێوە گەنجانی بێ بەشکراو تاکە کوردێك لەولات ئاوارە بکرێت.

گەنجانو خەڵکی نارازی کوردستان ئێوە لە چینە پشتگوێ خراو بێ بەشکراوەکەی ولاتن، لەوانەن چێژی تاڵی بێ بەشکردنو مەزڵومیتان چێشتوە، ئەوانەن دەزانن رق لێ بون چ کارەساتێك بۆ ولات دەهێنێت، بۆیە تکام وایە لەجێی منیش تا ئەوکاتی دێمەوە ناوتانو لە ئامێزتان دەگرم، هاوشانی داخوازییە رەواکانتان بانگ بۆ خۆشەویستیش بدەن، ئەبێت ئەو شۆڕشەی ئیوە بەرپاتانکردوە شۆڕشی گێڕانەوەی ماف بۆ مافخوراوەکان، جوانی بۆ جوانیە زەوت کراوەکان، شۆڕشی کۆتا هاتنی ناعەدالەتیو بێ دادیی بێت، هاوکات شۆڕشی لێبوردەیو یەکتر قبوڵکردنو خۆشەویستیش بێت، نەکەن لەیادی بکەن ولاتەکەمان تاکو ئەمڕۆش بێ مەترسی نیە، نەکەن رێگا بدەن نارەزایی رەوای خۆتان دەنگ هەڵبڕینی مەردانەو شەرفمەندانەی خۆتان ببێتە جێی تەراتێنی سیاسیەکان، ئەوانەی باکیان نیە بەخوێن رشتن، باکیان نیە بە زیاتر پارچەکردنی ولاتو برینداركردنی نیشتیمانو جەرگ سوتانی دایكو باوکە خۆشی نەدیوەکان.

دەنگم لەگەڵ دەنگتانە هاوار بکەن، بۆ نەهێشتنی ناعەدالەتیو بێ دادی، بانگی بنبڕکردنی گەندەڵی بدەن، دەنگم لەگەڵ دەنگتانە، بانگی خزمەتگوزاری ولاتو وەرگرتنی مافەکانتان بکەن، بانگی یەکتر خۆشویستنو یەکتر قبوڵکردن بدەن، دەنگم لەگەڵ دەنگتانە، راستە لەخاکدا روبەرێکی مەزن لەنێوان منو ئێوەدا هەیە، بەڵام لە رۆحو هاوڕایم لەگەڵ ئێوە، بۆ داواکاری مافەکانتان مویەك بە نێوان منو ئێوە گەنجانی ولاتەکەمدا ناچێت.

تکایە پەیامی من بۆ ئێوە خۆشەویستیە، تکای من لەئێوە پاراستنی ولاتو هێمنی نیشتیمانو یەکتر قبوڵکردنە، نەکەن ئیستفزازی سیاسیەکان توڕەتان بکاتو رەوایەتی بەهەوڵی بێ دەنگکردنی خۆتان بدەن، نەکەن لە سەرکەوتنتان زمانی حیوارو یەکترقبوڵکردن رەتکەنەوە، نەکەن بەهەمان رێی سیاسیەکاندا بڕۆنو سەرکەوتن غرورتان بکات، ئێوە دەبێت لێبوردەبن، بەڵام بێ دەنگ نەبن، یەکترتان خۆشبوێت بەڵام هەڵەی یەکتریش راستبکەنەوە، ئێوە دەبێ لەخەمی ولاتدا بن، ولات بە ئاسودەبونو خۆشەویستی ئێمەی هاونیشتیمانیانی، ولاتە، نیشتیمان بە هەبونی ئارامییەوە نەواو پەناگەی مرۆڤە، چۆن ئێوە شایەنی خزمەتو شایەنی گرنگی پێدانن، بیرتان بێ ولاتیش شایەنی ئارامیو ئاشتەواییە.

هونەرمەنــد مەریوان ســەفادینیش لە نامەیەکــدا بۆ خۆپیشــاندەران رایدەگەیەنێت: دەنگــی ئێوە ســەدای ئازادی نەتەوەی کوردە، ئاماژە بــەوەش دەکات کە: ئەمڕۆ رۆژی بە کردەوە کردنەوەی رەخنەکانتانە ئەمڕۆ رۆژی بە زیندو راگرتنی وشــەو وتەکانتانە، ئەمڕۆ رۆژی داهێنانە ئەمڕۆ رۆژی دەســتگرتنی هەموانە دژ بەگەندەڵو مشــەخۆرو نا عەدالەتی لەکوردستان.

نامەیەك لە هونەرمەند مەریوان سەفادین بۆ سەرای ئازادی..

ئێوە خۆشەویســتی خەڵکی کوردســتانو هەمو جیهانن، چونکە هەڵگری پەیامی دەنگە دلێرەکانی شەقامو دژ بە ستەمو سیاسەتی تۆقاندن وەستاون، هەر هاوارێکی ئێوە هاوارە بۆ ژیانێکی خۆشگوزەرانی دەنگی ئێوە سەدای ئازادی نەتەوەی کوردە

پشتگوێخستنی دەنگی ئێوە، شۆڕبونەوەیە بۆ دیکتاتۆریەت لادانە لەکوردایەتی کوردبون، چونکە پەیامی خۆپیشــاندەران رونە کە گۆڕینی سیستەمە کۆنەکانە بە سیستەمە مرۆڤ دۆستەکان، کە ئەویش دیموکراسیە.

هەمو ساتێك لەگەڵ ئێوە هاوار دەکەم سرود بۆ نیشتیمانو سەرای ئازادیو هەڵەبجەکەم دەڵێمەوە، دەنگو هاواری ئازادی خوازان لە سلێمانی نالیو سالمو مەحوی دەهێنێتە نەڕەو تافدان بۆ پشتگیری.

خۆپیشاندان سەرەتایترین مافی مرۆڤە لە جیهان بێ توندوتیژی خۆشەویستی ئێوە بۆ هێزە ئەمنیەکان وانەیەك بو لەئاستی شۆڕشگێڕی نیشانی ئەوانەتان دا کە فیشەکیان ئاراستەی ســنگی گەنجانی ئازیزی وڵاتەکەم کــرد، بێ گەڕانەوە بۆ بەها جوانە دیموکراســیەکان، ســوورکردنی ئاڵای کوردســتان بە خوێنی لاوانو گەنجانی بێبەشکراوی نیشتمان زامێکی قوڵە بەدەستی کورد،

خۆپیشــاندان لە هەمو وڵاتو هەمو شوێنێکی جیهان ئاساییو رەوایەو رێنماییو سنوری خــۆی بەرامبەردا بە هەمانشــێوە بۆ دەســەڵاتیش هەندێ هێڵی ســور هــەن بەرمبەر خوپێسساندەران دەبێ نەبەزێنرێن.

من لێرەوە بە هەمو هاوڵاتیەکی هوشیارو خەمخۆر... بە هەمو کەسێکی سیاسی ناڕازی بە هەمو رۆشــنبیرو نوســەرو هونەرمەندێکــی رەخنەگر رادەگەیەنم، کــە ئەمڕۆ رۆژی گەیاندنــی پەیامەکانتانە، ئەمڕۆ رۆژی بە کردەوە کردنەوەی رەخنەکانتانە ئەمڕۆ رۆژی بە زیندو راگرتنی وشــەو وتەکانتانە، ئەمڕۆ رۆژی داهێنانە ئەمڕۆ رۆژی دەستگرتنی هەموانە دژ بەگەندەڵو مشەخۆرو نا عەدالەتی لەکوردستان گەنجە بوێرەکان بەئازایانەو چاو کراوە، مامەڵە لەگەڵ پێش هاتو رووداوەکان بکەن بۆ سەرخســتنی ولات لەم قەیرانە، بەهەموو تان ئاڵای نەتەوەی بەرز بکاتەوە لەشوێنی پەرجەمی حزب.

چوارەم/ رۆڵی مامۆستایانی ئایینی

لە خۆپیشـــاندانو نارەزاییەتیەکانی ١٧ی شـــوباتو رۆژانی دواییدا کەسایەتیە ئاینیەکانو ماۆســـتایانی ئایینی رۆڵی گەورەیان گێراو رۆژانە بەشـــداری خۆپیشـــاندانەکانیان دەکرد، لەیەکـــەم هەنگاودا بۆ پشـــتیوانی لە خۆپیشـــاندەران، پ.د.عەلـــی قەرەداغی ئەمینداری یەکێتی زانایانی جیهانی لە پەیامێکدا پشـــتیوانی لە خۆپیشاندەران کردوو بە گەنجانی وت لەگەڵتانم.

د. عەلی قەرەداغی، دەربارەی خۆپیشـــاندانەکانی پارێزگای سلێمانی پەیامێك ئاراستەی بەرپرسانو گەنجان دەکاتو بە گەنجەکان دەڵێت لەگەڵتانم، هاوکات داوای دوورکردەوتەوە لە توندوتیژی لەهەردوولا دەکات.

لە راگەیەنراوەکەدا قەرەداغی کۆمەڵێك خاڵ دەخاوو بۆ چارەسەرکردنی کێشەی گەندەڵیو جیاکردنەوەی دەسەلاتەکانو دوورخستنەوەی حیزب لە حکومەت.

لە پەیامەکەیدا بۆ بەرپرســـان قەرەداغی نوسیویەتی: پێویستە بەر پرسان لەکوردستان بزانن کەجیهان گۆڕاوە، ئیتر هیچ شـــتێك نەماوە کەلەگەنجان بشـــاردرێتەوە لە ســـامان ودارایيو جۆرەها شـــتی تر، ئێستا شـــتێك نەماوە کەگەنجان لێی بترسن، ئەویش بەهۆی ئازادیو تەکنیکی راگەیاندنی هاوچەرخو پێشـــکەوتوو، گەنجان دەیانەوێت بەهرەمەند بن لەئەو سەروەتو سامانەی کە لەوڵاتەکەیاندا هەیەو بەشداربن لەچۆنیەتی بەڕێوەبردنیدا، لەبەرئـــەوەی من داوا لەبەرپرســـان دەکەم کەبەوپـــەڕی رێزو خۆشەویســـتیەوە گوێ بۆ داواکارییەکانی گەنجان بگرنو بەوپەڕی جدیەوە بۆیان جێبەجێ بکەن.

هـــاوکات لە پەیامیدا بـــۆ گەنجان قەرەداغی ئامـــاژەی بەوەداوە: من پشـــتیوانی لەداوا رەواکانتان دەکەم، لەگەڵتاندام لەخۆپیشاندان بەشێوەی ئاشتیانەو مەدەنیانەو شارستانیانە. خۆپیشـــاندان مافێکی شـــەرعیو رێگەپێدراوە. بەڵکو جۆرێکە لەبانگـــەوازو فەرمان کردن بەچاکە، بەمەرجێك لەچوارچێوەی ئاشتیانە دەرنەچێت.

بەڵام داواشـــتان لێ دەکەم کە ئێوە پێشەنگ بن لەرێپێوانێکی شارستانیانەدا، پارێزگاری لەئاسایشی کۆمەڵایەتیو پارێزگاری لەموڵكو سامانی گشتیو تایبەتی بکەن.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٢٨ دەقی پەیامی پ.د. عەلی قەرەداغی)

دواتریش زانایانی ئاینی شاری سلێمانی، بەشداری خۆپیشاندانەکەی ٢٤ی شوباتی شاری ســـلێمانیان کردوو لەمەیدانی ئازادیو پشـــتگیریی خۆیان بۆ داواکانی خەڵکی کوردستان راگەیاند.

مامۆستا مەلا کامەران لە نوسینێکیدا بەناوی (راستییەك بۆ مێژوو وەکوو خۆی، کەیو چۆنو بۆچی چووەمە ســـەرای ئازادی؟) ئاماژە بەوە دەکات رۆژی دووشەمە رێکەوتی ٢٠١١/٢/٢٢ بۆیەکەم جار چووەمە ســـەرای ئازادیو لە دوورەوە زۆر بەوردی ســـەرنجی جۆشو خرۆشو

دروشمەکانی خۆپێشاندەرانم دەداو خۆپیشـــاندەرانیش داوایان لێدەکردم وتار بخوێنمەوە، بەڵام بۆ ڕۆژی دواتر لەگەڵ چەند مامۆســـتایەکی تردا چوینەوە سەرا، لەوێ بۆ یەکەمجار مامۆســـتا مەلا عادل محەمەد ســـاڵح دەربەندیخانی کە ناسراوە بە مەلا عادل مەلا ساڵحی ژاڵەناو، وەك مامۆســـتایەکی ئایینی وتـــاری خوێندەوە، بۆ ڕۆژی دواتـــر ژمارەیەکی زۆرتر مامۆســـتای ئایینی چوینە سەرا لەوێ مامۆســـتا (ئەبوبکر پێنجوێنی) بەناوی هەموومانەوە وتارێك پێشکەش کردو وتی، (ئێمە نەوەی قازیین .... لەم دەسەڵاتە نارازین). بەم ڕستەیە جۆش‌و خرۆشێکی زۆری دا بە جەماوەرو بووە دووەم وتاربێژی سەرای ئازادی.

مامۆستا مەلا محەمەد نەسروڵلا لە ڕۆژی ٢٥ی شوبات وتاری هەینی پێشکەشکردوو بووە ســـێەم وتاربێژی سەرای ئازادیی، دوارت بەندە (مامۆستا کامەران عەلی خواڕەحم) لەسەرا وتارم خوێندەوەو بوومە چوارەم وتاربێژی سەرای ئازادی، شایانی باسە دوای پێشکەشکردنی ئەم وتارە دەیان نامەی مۆبایلم بۆهات کە تێدا هەڕەشەی کوشتنم لێدەکراو بە سیخوڕی ئەم وڵاتو ئەو وڵات تۆمەتباردەکرام. [١٥] **(بڕوانە وێنەی ژمارە ٢٦)**

وێنەی ژمارە ٢٦

[١٥] ڕاستییەك بۆ مێژوو وەکوو خۆی، کەی‌و چۆن‌و بۆچی چوومە سەرای ئازادی؟، مەلا کامەران عەلی خواڕەحم، سایتی بەیان، ٢٠١٣/٢/٢٨ /
http://www.bayanpress.net/Article_Detail.aspx?Articleid=272&AuthorID=141

هــاوكات لە ٢٥ی شــوباتدا یەکەم نوێژی هەینی لە ســەرای ئازادی ســلێمانیدا کراو وتارخوێنی بەردەرکی ســەرا داوای هێوربوونەوەو پاراســتنی دەســکەوتەکانی حکومەت دەکات، وەك بڕیاربوو ٢٥ی شــوبات لەبەردەرکی ســەرای شاری ســلێمانی نوێژی هەینی بەڕێوەبچێت. خۆنیشــاندەران بەبەشــداری ژمارەیەك لەمامۆستایانی ئاینی نوێژی هەینی بۆ خۆپیشــاندەران بەڕێوەچوو، مامۆســتای وتارخوێن داوای لە خۆپیشــاندەرانکرد هێوری بارودۆخەکە رابگرنو نەهێڵن کاری گێرە شێوێنی ئەنجامبدرێت.

مامۆستا محەمەد نەسرولا پێشنوێژو وتارخوێنی مزگەوتی عەلی کەمال لەشاری سلێمانی لەوتارەکەیدا کە لەسەرای ئازادی پێشکەشی کرد داوای لێکردن کە هێوربنو ئارامبگرن بۆ بەدەستهێنانی دەسکەتی خۆپیشاندەران کە ئامانجی هەموولایەکە.

راشــیگەیاند ئێمە هەموومان رۆڵەی میللەتی خۆمانینو حکومەت بە دەسکەوتی خۆمان دەزانییــن، بۆیەداواتان لێــدەم کەس رێگەبەخۆی نەدات هێرش بکرێتە ســەر فەرمانگەو دەسکەوتەکان حکومەت، چونکە ئەوە هەمووی بەرهەمی دەسکەتی تێکۆشانی چەندساڵەی گەلەکەمانە.

هەروەك داواشی لە هێزە ئەمنییەکان کرد کەپارێزگاری لەخۆپیشاندەران بکەنو دەست بۆ تفەنگەکانیان نەبەنو تەقەلەخۆنیشــاندەران بکەن، چونکە رشتنی خوێنی خۆنیشاندەرانو هەرکەسێکی دیکە حەرامەو لە رووخاندنی قیبلەی مووسڵمانان گەورەترە.[١٦]

بڕوانە وێنەی ژمارە ٢٧

وێنەی ژمارە ٢٧

[١٦] وتارخوێنی بەردەرکی سەرا، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٥/

http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=22067&Jor=1

هاوكات له ‌به‌یاننامه‌یه‌كدا كه‌ له‌ ٨ خاڵ پێكهاتووه‌، لقی سلێمانی یه‌كێتی زانایانی ئایینی ئیسلامی كوردستان وداوای هێوركردنه‌وه‌ی بارودۆخه‌كه‌و ئازادكردنی سه‌رجه‌م گیراوه‌كان له‌ ناو خۆپیشاندانه‌كان‌و هه‌ڵوه‌شانه‌وه‌ی فه‌رمانی ده‌ستگیركردن.
قه‌ره‌بوكردنـــه‌وه‌ی زیانلێكه‌وتـــوان‌و داوای لێبوردنكـــردن لێیان، ئه‌مه‌ ســـه‌ره‌رای دانانی لیژنه‌یه‌كـــی بێلایه‌نیـــش بـــۆ لێكۆڵینه‌وه‌ لـــه‌ رووداوه‌كـــه‌ی ١٧ی شـــوبات یه‌كێكی تره‌ له‌خاڵه‌كان،

(پاشكۆی ژماره‌ ٢٩ به‌یاننامه‌ی لقی سلێمانی یه‌كێتی زانایانی ئایینی)

هاوكات زانایانی ئاینی شاری هه‌ولێر، له‌ به‌یاننامه‌یه‌كدا خۆپیشاندان به‌ مافێكی شه‌رعیی ده‌زانن‌و كوشتنی خوێنی هاولاَتیانیش حه‌رام ده‌كه‌ن.
دوای گفتوگۆیه‌كی درێژخایه‌ن له‌باره‌ی خۆپیشـــاندانه‌كانی شاری سلێمانی‌و ناوچه‌كانی تری هه‌رێمی كوردســـتان‌و ته‌قه‌كردن به‌ڕوی خۆپیشانده‌راندا، ٦٨ زانای ئاینی له‌ پارێزگای هه‌ولێر گه‌یشـــتنه‌ ئه‌و ئه‌نجامه‌ی كه‌ ته‌قه‌كردن به‌ڕوی خۆپیشـــانده‌راندا حه‌رامه‌و نه‌هی كراوه‌و خۆپیشاندانیش مافێكی شه‌رعی‌و شتێكی باشه‌.
له‌ به‌یاننامه‌ی ٦٨ زانای ئایینی شـــاری هه‌ولێردا كه‌ ســـه‌ره‌تا ئاماژه‌ به‌ گۆرانكاریه‌كانی خۆرهه‌لاتی ناوه‌راســـت ده‌كات‌و كاریگه‌ری له‌ســـه‌ر هه‌رێمی كوردستان بۆیه‌ سه‌باره‌ت به‌ حوكمی شه‌رعی خۆپیشاندان له‌ به‌یاننامه‌كه‌دا هاتووه‌:
گومان له‌وه‌دانیه‌ له‌هه‌ر ســـه‌رده‌مێك نیشـــانه‌كانی خوای پـــه‌روه‌ردگار ده‌بێ ده‌ركه‌ون ودووبـــاره‌ ببنه‌وه‌ بۆ قه‌بووڵ بوونی دووعای مه‌زڵومه‌كان وله‌ناوچوونی ســـته‌مكاران، بۆیه‌ له‌ڕوانگه‌ی شه‌ریعه‌تی خوای مه‌زن هه‌موو سته‌ملێكراوو ماف خوراوێك مافی خۆیه‌تی داوای مافه‌ڕه‌واكانی خۆی بكات وهه‌وڵی لادانی ستەم بكات.
سه‌باره‌ت به‌ كوشتنی هاولاَتیانیش به‌یاننامه‌كه‌ ئاماژه‌ی به‌وه‌داوه‌: خوای گه‌وره‌ بوونه‌وه‌ری بـــۆ مرۆڤه‌كان رام كردووه‌ وله‌خزمه‌تی دانـــاون له‌به‌ر گه‌وریی ورێزی مرۆڤ ،كه‌واته‌ مرۆڤ له‌بوونـــه‌وه‌ر گه‌وره‌تره‌ ئه‌مه‌ش وای كردووه‌ كوشـــتن وئازاردانی قه‌ده‌غه‌و حه‌ڕام بێ بۆیه‌ رشتنی خوێنی تاكێك به‌ناهه‌ق سزای بكوژه‌كه‌ ئه‌مه‌یه‌:
پێغه‌مبه‌ریـــش (صلـــى الله علیه وســـلم)ده‌فه‌رموێ: ئه‌بێ ســـزای ئه‌و بكـــوژه‌ چی بێ كه‌كه‌ســـێك له‌سه‌رداوای ره‌وای خۆی بكوژێ ،بۆیه‌ئێمه‌ وه‌كو زانایانی ئاینی داوا له‌ برایانی ئاســـایش وپۆلیـــس وزێره‌ڤانی‌و ســـه‌جه‌م دام وده‌زگاكانی حكومه‌ت ده‌كه‌ین‌و ده‌ســـتیان به‌خوێنی گه‌له‌كه‌ی خۆیان ســـورنه‌كه‌ن‌و خۆیان دووچاری ســـزای خـــوا نه‌كه‌ن . پێغه‌مبه‌ر د.خ) فه‌رموویه‌تی ته‌نانه‌ت به‌ نیو وشـــه‌ش به‌شـــداری كوشتنی كه‌سێك بكه‌ی مه‌حرومی له‌ره‌حمی خوا.

(پاشكۆی ژماره‌ ٣٠ ده‌قی به‌یاننامه‌ی ٦٨ زانای ئایینی شاری هه‌ولێر)

پێنجەم/ دەستگیرکردنی مامۆستایانی ئایینی

لەبەرامبەر بەشداریکردنو چالاکیەکانیان لە سەرای ئازادی سلێمانیو پشتیوانیان بۆ خۆپیشاندەران، هێزەکانی ئاسایش دەستیان کرد بە دەستگیرکردنی ئەو مامۆستا ئایینیانەی کە لەسەرای ئازادی وتاریان دەدا.

بەهۆی وتارێکیەوە لەسەرای ئازادی، لەلایەن ئاسایشو پۆلیسەوە مامۆستا کامەران عەلی ماوەی دو رۆژە دەستگیرکراوە،دوای ئەوەی لە سەرەتای ئەم مانگەدا لەلایەن ئاسایشی سلێمانیەوە بۆ ماوەی دو رۆژ لەسەر وتارێکی لە سەرای ئازادی دەستگیرکرا، لە ٣/٢٩ مامۆستا کامەران عەلی لەلایەن پۆلیسی سەراوە دەستگیرکراوەو دواتر رادەستی ئاسایش کراوە.

دوای ئازادبونی لە ٤/١ دا کە بۆ ماوەی دو رۆژ لەلایەن ئاسایشەوە دەستگیرکرا، مامۆستا کامەران عەلی بەراگەیاند: ئەو کەسەی لێکۆڵینەوەی لەگەڵدا کردم، پێیوتم ئازادت دەکەین، بەڵام بەو مەرجەی نەچیتەوە بەردەرکی سەرا»، ئەویش لەلایەن خۆیەوە بە وەها مەرجێك رازی نەبو، رۆژێك دوای ئازادکردنیشی رۆشتە ناو جەماوەری خۆپیشاندەرو پشتگیری بۆ داواکانیان راگەیاند.

لەسەرەتای خۆپیشاندانەجەماوەریەکان لەسەرای ئازادی، مامۆستا کامەران لە وتارێکدا داوای عەدالەتی کۆمەڵایەتیو دژایەتی گەندەڵی بە جیهاد دایە قەڵەم.

بەپێی لێدوانەکەی مامۆستا مەحمودی ئازادیش، لەسەر ئەو وتارە لەلایەن ئاسایشەوە ناوبراو بە یاسای بە گژاچونەوەی تیرۆر دادگایی دەکرێت.

مامۆستا کامەران سەبارەت بەو وتارەی ئەوەی رونکردەوە کە:

ئەوەی لە سەرای ئازادی وتومە کە خۆپیشاندان جیهادە، ئێستاش تەئکیدی لەسەر دەکەمەوە، چونکە ئەگەر سەیری ناوەرۆكو واتای جیهاد بکەیت، یان ئەگەر تەرجەمەی بکەی بۆ کوردی، جیهاد بە مانای خەباتکردنو تێکۆشان دێت بۆ ژیان یان بۆ دین، بۆیە لە کاتێکدا ئەگەر لە ژیاندا کەسێك کەرامەتو ماڵی داگیر کرابێت، هەر هەوڵێك لەو پێناوەدا بدات دەچێتە چوارچێوەی جیهادەوە.

لەبەرامبەر دەستگیرکردنی مامۆستا مەلا کامەراندا ئاساییشی سلێمانی روونکردنەوەیەك بڵاو دەکاتەوەو

لە دەقی رونکردنەوەیەکەی ئاسایشی پارێزگای سلێمانیدا کە لە ٢٠١١/٤/١ بڵاویکردۆتەوە هاتووە: لە هەندێك رۆژنامەو سایتی ئەلەکترۆنیدا هەواڵی دەستگیرکردنی (مەلا – کامەران عەلی) وابڵاوکراوتەوە کە گوایە ناوبراو لە لایەن دەزگای دژە تیرۆرەوە دەستگیرکراوە، ئێمە وەك بەڕێوەبەرایەتی ئاسایشی سلێمانی بە هەمولایەکی رادەگەیەنین کە سەرەتا

(مەلا – کامەران عەلی) لەلایەن کەرتی پۆلیسی سەراوە بەپێی ماددەی (١٠/خۆپیشاندان) دەستگیرکرا، پاشان لەلایەن دادوەری لێکۆڵینەوە ئەم مادەیە گۆڕا بۆ ماددەی (٢) ی تیرۆر، لەبەرئەوەی ناوبراو داوایکردوە کە (جیهاد) بکرێت.

بەپێی ئەم مادەیەش کەسی گیراو رەوانەی لای ئێمە کراوە بۆ لێکۆڵینەوە بەپێی بڕیاری دادوەری لێکۆلێنەوە لای ئێمە راگیراوە، لەبەر ئەوە ئەو کێشانە پەیوەندیان هەیە بەبەڕێوەبەرایەتیمانەوە . بۆ ئاگاداریتان .

هاوکات هێزێکی ئاسایش لە کاتی نوێژدا مەلا محەمەد نەسرولا، یەکەم وتاربێژی سەرای ئازادی دەستگیر دەکەن، لەکاتێکدا ئەو هێزەی ئاسایشی سلێمانی کە شەوی ٤/٣ مەلا محەمەد نەسرولایان دەستگیرکرد رەتیان کردەوە فەرمانی دادگایان بۆ دەستگیرکردنی ناوبراو پێبێت، بەلام ئاسایش دەڵێت بە بڕیاری دادوەر بوە.

شەوی (یەکشەممە)٤/٣ لەکاتی نوێژی خەوتناندا، هێزێکی ئاسایش چونەتە سەر مزگەوتی عەلی کەمالی شاری سلێمانی‌و پاش تەواوکردنی نوێژ، مەلا محەمەد نەسرولا پێشنوێژی ئەو مزگەوتەو یەکەم وتارخوێنی نوێژی هەینی سەرای ئازادیان دەستگیر کرد.

لەوبارەیەوە ئاسایشی سلێمانی ٢٠١١/٤/٥ لە رونکردنەوەیەکدا رایگەیاندوە، مەلا محەمەد نەسرولا بەپێی مادەی ٦ی تیرۆر لەلای ئەوان دەستگیر کراوە.

لە رونکردنەوەکەی ئاسایشی سلێمانیدا هاتوە: مەلا محەمەد نەسرولا، بە بڕیاری دادورەری لێکۆڵینەوەو بەپێی ماددەی (٢) لەیاسای ژمارە (٦)ی بەرەنگاربونەوەی تیرۆر، بە تۆمەتی هاندانی خەڵکی بەمەبەستی جیهادکردن، فەرمانی دەستگیرکردنی هەبوە.

لە رونکردنەوەکەدا ئەوەش هاتوە: مەلا محەمەد ئێستا لە بەڕێوەبەرایەتی ئاسایش راگیراوە بەفەرمانی دادوەر، بۆ لێکۆڵینەوە.

ئەوەش لەکاتێکدایە کە بەپێی وتەی خێزانەکەی مەلا محەمەد، «کاتێك هێزەکەی ئاسایش هاوسەرەکەمیان دەستگیرکرد، ئێمە داوای بڕیاری دادگامان کرد، بەلام هێزەکەی ئاسایش وتیان بڕیاری دادگای ناوێت». [17]

دەستگیرکردنی مامۆستایانی ئایینی لە خۆپیشاندانەکاندا نارەزایی مامۆستایانی ئایینی‌و رۆشنبیرانی لێکەوتەوە، لەیەکەم کاردانەوەشدا ژمارەیەك لە رۆشنبیران‌و رۆژنامەنوسانوسان لە کەمپینێکدا رایدەگەیەنن: سزادانی مامۆستایانی ئاینی لەسەر دەربڕینی بیرورا، سزادانی هەمومانە

رۆشنبیران‌و رۆژنامەنوسانی هەرێمی کوردستان لە کەمپەینەیێکدا لەژێر ناونیشانی

[17] ئاسایشی سلێمانی، سایتی ئێن ئاڕتی، ٢٠١١/٤/٤ /
http://nrttv.com/dreje.aspx?jimare=920

«سـزادانی مامۆستایانی ئاینی لەسـەر دەربڕینی بیروڕا، سـزادانی هەموومانە« ئیدانەی دەستگیرکردنو سـزادانی مامۆستایانی ئاینی دەکەنو رایدەگەیەنن: «هەر پێشێلکارییەك کە بەرامبەر مامۆستایەکی ئاینی بکرێت لەسەر دەربڕینی بیروڕای جیاواز لەوەی دەسەلات یان حیزبە دەسەلاتدارەکان، پێشێلکارییە بەرامبەر هەمو هاولاتیەك، پێشێلکاریە بەرامبەر مافەکانی مرۆڤو ئازادیی رادەربڕین؛ پێشێلکردنی دەستوری عێراقە».

رۆشنبیرانو رۆژنامەنوسان ئەوەشیان نوسـیوە: «دەستبەسەرکردنی مامۆستا کامەرانو مامۆستا محەمەد نەسرولا، تەقەکردنو هەڕەشەکردن لە مامۆستایانی تر، هیچ جیاوازییەکی نییە لەگەڵ ئەو هەڕەشـەو تیرۆرکردنانەی لە چەند سـاڵی رابردودا بەرامبەر رۆشنبیران، رۆژنامەنوسانو خەڵکانی ئازادیخواز ئەنجامدراون».

(بڕوانە پاشکری ژمارە ٣٠ دەقی کەمپینی رۆشنبیرانو رۆژنامەنووسان)

هاوکات دەسـتگیرکردنی مامۆسـتایانی ئایینی لە سـلێمانیو هەرەشکردنو لابردنی مامۆستایانی ئایینی لە شاری هەولێر بەتەواوی زانایانی ئایینی تورەکردوو لە بەیاننامەیەکدا کە ناوی ٢٠١ مامۆستای ئایینی شاری هەولێری لەسەرە بە تودنی ئیدانەی دەستگیرکردنو هەرەشـەکردن لە مامۆسـتایانی ئایینی دەکەنو ئاماژە بەوە دەکەن، کـە لەبری ئەوەی پەلە بکرێت لە چاکسـازیو بەدەمەوەچونی داواکاری خۆپیشـاندەران، فشـارەکان لەسەر مامۆسـتایانی ئاینی بەردەوامـە بە تایبەت لەم دواییانەدا، هاوکات پشـتیوانی خۆیان بۆ داواکارییەکی خەڵکی کوردسـتان دوپات کردوەتـەوەو هەمو جۆرە توندوتیژییەکیش رەت دەکەنەوە.

بەندی سێیەم
کاردانەوەی حکومەتو پەرلەمان

بەشی هەشتەم
بڕیارەکان لەنێوان حکومەتو
خۆپیشاندەراندا

- یەکەم/ بڕیاری ژمارە یەکی پەرلەمان
- دووەم/ داوکاریەکانی خۆپیشاندەران
- سێیەم/ لەنێوان حکومەتو خۆپیشاندەراندا
- چوارەم / بڕیاری ژمارە ٢ی پارلەمان
- پێنجەم/ تێکدانی ئاراستەی خۆپیشاندەران
- شەشەم/ بەردەوامی خۆپیشاندانەکانو
هەڵوێستی لایەنەکان
- حەوتەم/ نەخشە ڕێگای
چارەسەری قەیرانەکان

یەکەم/ بڕیاری ژمارە یەکی پەرلەمان

بەردەوامی خۆپیشـــاندانەکانو ئەو توندووتیژیانەی لێی کەوتەوەو بەتایبەتیش کوشـــتنو بریندار‌بوونی سەدان خۆپیشاندەر پارلەمانی کوردستانی ناچارکرد، کۆبوونەوەی نائاسایی ببەستێتو چەند بڕیارێك دەربکات، لەبەرواری ٢٣ی شوباتی ٢٠١١ واتا لە دوای شەش ڕۆژ لەخۆپیشاندانەکان، پەرلەمانی کوردســـتان کۆبووە، لە کۆبوونەوەکەدا دوای گفتوگۆیەکی چڕو پڕ، بڕیاری ژمارە (١) ی ڕۆژی ٢٠١١/٢/٢٣ی ڕاگەیاند.

دەقی بڕیاری ژمارە ١ی پارلەمانی کوردستان

بریاری کۆتایی دانیشتنی نائاسایی پەرلەمانی کوردستان دەربارەی ڕووداوە نەخوازراوەکانی هەرێم

بڕیاری ژمارە ١

٢٣-شوبات-٢٠١١ کاتژمێر١١:٠٦

بڕیار پشـــت بەســـتن بە برگەی (١) ی مـــاددەی ٥٦ لە یاســـای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردســـتان ژمارە (١) ی ساڵی ١٩٩٢ ی هەموار کراو، پەرلەمانی کوردستان لە دانیشتنی نا ئاســـایی ژمـــارە ١ی ڕۆژی ٢٠١١/٢/٢٣ ی خۆی دا، کە تایبەت بوو بە بەرچاوخســـتنو گفتوگۆکـــردنو لێکۆڵینـــەوە لە خۆپیشـــاندانەکانی پارێزگای ســـلێمانیو ئـــەو داواکاریو دەرهاویشـــتانەی کە لەئەنجامی خۆپیشـــانەکان دا کەوتۆتەوە لە تەقەکردنو شـــەهیدو برینداربوونی خۆپیشـــاندەرانو هێزەکانی ناوخۆو سوتاندنی بارەگاو هەندێ لە دەزگاکانی ڕاگەیاندن، لەگەڵ داواکاری خۆپیشاندەران دا، ئەم بڕیارانەی دەرکرد:

١. ئیدانەو تەحریمو تەجریمکردنی توندوتیـــژیو تەقەکردن لەهاووڵاتیانو هەڵکوتانە سەر بارەگا فەرمیەکانو حزبیەکانو زیانگەیاندن بەماڵی گشتیو تایبەت لەهەر لایەکەوە.

٢. کشانەوەی دەست بەجێیی سەرجەم هێزە جووڵەپێکراوەکان، کە بە هۆی ڕووداوەکانی ڕۆژی ٢٠١١/٢/١٧ جوڵەیان پێکراوە بۆ گشـــت شـــارەکانی هەرێمی کوردستان بەگشتیو شاری سلێمانی بە تایبەتیو گەڕانەوەیان بۆ بارەگاکانیان.

٣. ئازادکردنی سەرجەم ئەوانەی بە هۆکاری بەشداربوون لە خۆپیشاندان دەستگیرکراون، ئەوانەش تاوانیان کردوە، ڕادەستی دەسەڵاتی دادوەریو پۆلیس بکرێن.

٤. حکومەت بەگوێرەی یاســـا، قەرەبووی ماددیو مەعنەوی سەرجەم ئەو کەسو لایەنو دەزگاو هێزانە بکات کە بە هۆی پەلامارو توندو تیژیەوە زەرەرمەندبوون،بەگوێرەی یاسا.

٥. پاراســـتنو ڕێکخستنی خۆپیشـــاندەران، تەنها بە هێزەکانی پۆلیسی ناوخۆو پۆلیسی چالاکیە مەدەنیەکان بســـپێردرێت، شوناس (ناو، باج، شـــوێنی کار) ی هێزە پارێزگارەکان ئاشکرا بێتو نەهێڵدرێت هیچ کەسێك بە دەمامكو ئوتومبیلی جام ڕەش هاتوچۆ بکات.

٦. هێزی پێشـــمەرگەی کوردســـتان لە هەمـــوو جۆرە ململانێیەکی سیاســـیی ناوخۆیی بەدووربێ‌و ئەرکی نیشـــتمانیی خۆی وەك هێزێکی نیشـــتمانی‌و پاراستنی دەسکەوتەکانی خەڵکی کوردستان جێبەجێ بکات.

٧. پێویســـتە لیژنەی بـــاڵای لێکۆڵینەوە، کـــە لەلایەن حکومەتـــەوە پێکهاتووە، لەلایەن ئەندامێکی دادگای تەمییزەوە ســـەرۆکایەتی بکرێت‌و ئەندامەکانی کەســـانی شارەزاو بێ لایەن بن‌و بە زووترین کات ئەنجامەکەی بخەنە بەردەم رای گشتی.

٨. لەمامەڵەکردن لەگەڵ بارودۆخەکەدا، کەمتەرخەمی لەلایەن دام‌و دەزگاکانی پۆلیس‌و ئاســـایش دا هەبووە‌و دوای ئەنجامدانی لێکۆڵینەوە دەبێ لایەنـــی کەمتەرخەم ئیجرائاتی یاســـایی لەگەڵ بکرێت، هەروەها بەرپرســـی دەزگا ئەمنیەکان ئەوانـــەی کەمتەرخەمیان نواندوە، بەگوێرەی یاسا مامەڵەیان لەگەڵ بکرێ.

٩. نابێ بەبێ بڕیاری دادگا هیچ خۆپیشـــاندەرێك بەهۆی بەشداریکردنی لەخۆپیشاندان دەستگیر بکرێ.

١٠.بڕیاری جوڵاندنی هێزی ســـەربازی لە شارێکەوە بۆ شارێکی تر نابێت ئەنجام بدرێ تەنها لەحاڵەتی بوونی مەترسیی دەرەکی نەبێت.

١١.دەســـتبەجێ ئەنجام دەرانی ســـووتاندنی کەناڵی نالیا، رادیـــۆو تەلەفزیۆنی گۆڕان، رێوشوێنی یاساییان لەبەرامبەردا بگیرێتە بەرو بدرێنە دادگا.

١٢. بەمەبەســـتی چاکسازی ریشەیی‌و گشـــتیی لەلایەن فراکسیۆنەکان‌و لیژنەکانی ناو پەرلەمانەوە بە هاوکاری ئەنجومەنی وەزیران‌و ســـوود وەرگرتن لە لایەنە سیاســـیەکان‌و رێکخراوەکانـــی کۆمەڵی مەدەنی‌و مامۆســـتایانی زانکۆو پســـپۆڕان‌و خەڵکانی بێ لایەن‌و دڵسۆز ئامادەو پێشـــکەش بە پەرلەمان بکرێ بۆ گفتوگۆکردن‌و چاودێری جێبەجێ کردنی بە زووترین کات.

١٣. پێویســـتە حکومەت دەســـت بەجێ چەندین بڕیاری گرنگ‌و بە پەلـــە دەربکات، کە پەیوەستە بە باشتر کردنی باری گوزەرانی خەڵکی‌و بەدیهێنانی دادپەروەری کۆمەڵایەتی‌و کرانەوەی زیاتری فەزای سیاسی‌و ئازادی.

١٤. هەموو لایەك هەوڵ بۆ هێورکردنەوەی بارودۆخەکەو راگرتنی هێرشـــی راگەیاندنی حزب‌و لایەنەکان بدات.

١٥. بانگهێشتکردنی سەرۆکی حکومەت‌و وەزیری ناوخۆو وەزیری پێشمەرگە بۆ پەرلەمان بۆ روونکردنەوەو لێپرسینەوە، بەپێی رێککارە یاساییەکان.

١٦. زەمینە سازکردن‌و پشتگیریکردنی ئەنجامدانی دیالۆگێکی نیشتمانی سیاسی لەنێوان ئەو حزب‌و لایەنە سیاسیانەی نوێنەریان لەپەرلەمانی کوردستان هەیە، بەمەبەستی هێنانە ئارای پێکەوە ســـازانی یاســـایی سیاســـی بۆ هەموارکردنەوەی ئەو یاسایانەی کە خاوەنی رەهەندی سیاسیی‌و نیشتمانیان هەیە.

١٧. پێکهێنانی لیژنەیەکی تایبەت لەنوێنەری ســـەرجەم فراکســـیۆنەکان لە پەرلەمانی

کوردستان، بەمەبەستی بە دواداچوونو گوێ گرتن لە داخوازی خۆپیشاندەران.

هاوکات لەگەڵ ئەو بڕیارەی پارلەمانی کوردستاندا ڕۆژی ٢٣ی شوبات لیژنەی لیکۆلینەوە لەرووداوەکانی ١٧ شوبات کە لەلایەن حکومەتی هەرێمی کوردستانەوە پێکهاتبوو، لەبینای پارێزگای سلێمانی یەکەمین کۆبوونەوەی خۆی سازکرد

ڕۆژی ٢٢ی شوبات بەبڕیارێکی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران، لیژنەیەك بۆ لێکۆڵینەوە لەرووداوەکانی ڕۆژی ٢/١٧ی شاری سلێمانیو هەندێك ناوچەی دیکە پێکهێنرا کە جەمال عەبدول وەك چاودێری ئەو لیژنەیەو محەمەد قەرەداغی سکرتێری ئەنجومەنی وەزیران وەك سەرۆکی لیژنەی لێکۆڵینەوە لەرووداوەکە دیاریکراون.

سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان بۆ لێکولێنەوە لەڕووداوەکانی ڕۆژی ١٧-٢-٢٠١١ ی شاری سلێمانیو هەندێك ناوچەی دیکە، لیژنەیەکی پێکهێنا.

بە فەرمانی سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران ئەو لیژنەیە هەڵدەستێت بەکۆکردنەوەی بەڵگەو زانیاری تەواوو لێکۆڵینەوەی پێوست سەبارەت بەڕووداوەکانو دەستنیشانکردنی هۆکاری ڕوودانیانو هەڵسەگاندنی ئەدای دامو دەزگا حکومییە پەیوەندیدارەکان بەشێوەیەکی گشتی.

ئەو لیژنەیە دەستنیشانکردنی کەسانی سەرپێچیکارو کەمتەرخەمە لەڕووداوەکانو حەواڵەکردنیانە بۆ بەردەم دادگای تایبەتمەند، بۆ دادگاییکردنو سزادانیان بەپێی یاسا.

جەمال عەبدول وەك چاودێری ئەو لیژنەیەو محەمەد قەرەداغی سکرتێری ئەنجومەنی وەزیران وەك سەرۆکی لیژنە دیاریکراونو هەریەکە لە لیوا بەختیار تاهیر بابانو لیوا بەهادین حەمە سەعید لەوەزارەتی ناوخۆو بەیان عەبدوڵلا ڕەزا جێگری داواکاری گشتیو شیار رەسوڵ ئەندامی ئەنجومەنی پارێزگای سلێمانیو پارێزەران ئاراس قادر ساڵحو دەرسیم محەمەد ئەمین ئەندامی لیژنەکەن. [١]

دوای ئەوەی لەلایەن کەناڵەکانی ڕاگەیاندنەوە بڵاوکرایەوە کە سبەینێ ٢٠١١/٢/٢٨ وەفدێکی ١٥ کەسی نوێنەرانی خۆپیشاندەران سەردانی سەرۆکی پەرلەمانی کوردستان دەکەنو داواکارییەکانی خۆپیشاندەران دەبەنە پەرلەمانی کوردستان، وتەبێژی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی ئەو هەواڵەی ڕەتکردەوەو ڕایگەیاند، کە نوێنەرانی ئەوان سەردانی سەرۆکی پەرلەمان ناکەن.

ناسك قادر وتەبێژی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی بۆ سبەی ئەوەی ڕەتکردەوە، کە هیچ کەسێك وەك نوێنەری خۆپیشاندەران بچێت لەگەڵ سەرۆکی پەرلەمان دابنیشێت.

[١] لیژنەی لێکۆڵینەوە لەرووداوەکانی سلێمانی یەکەمین کۆبوونەوەی سازکرد، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٣/

http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21991&Jor=1

وتیشی: ئێمە ئەنجومەنێکی کاتیمان هەیە بۆ کۆکردنەوەو رێکخستنی داوای خۆپیشاندەران، لەگەڵ ژمارەیەك پەرلەمانتاریش کە سەردانیانکردوین پێمان راگەیاندون، کە ئێمە داواکارییەکان کۆدەکەینەوەو لەبەرچاوی رای گشتیو لە کەناڵەکانی راگەیاندنەوە داواکاری خۆپیشاندەران بڵاودەکەینەوە، ئەوکات دەیدەینە پەرلەمانو سەقفێکی زەمەنی دادەنێین بۆ جێبەجێکردنی.[٢]

دووەم/ داواکاریەکانی خۆپیشاندەران

لەگەڵ بەردەوامی خۆپیشاندانەکانو نارەزاییەتیەکانی هاوڵاتیانو خستنە رووی چەند داواکاریەك بۆ بەردەم لایەنە پەیوەندیدارەکان، رۆژی ٢٠١١/٢/٢٨ لیژنەیەك لە پەرلەمانی کوردستانەوە سەردانی خۆپیشاندەرانی مەیدانی ئازادی کرد، ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی داواکاریە هەنوکەییو بنەرتیەکانی جەماوەری خۆپیشاندەری دایە دەستی لیژنە پەرلەمانیەکە.

أ- داواکارییە هەنوکەییەکان

داواکاریەکانی ئەنجومەنی کاتی جەماوەری خۆپیشاندەر بۆ بەردەمی پەرلەمان

راگەیاندن: داواکاریەکانی جەماوەری نارِازی کوردستان

١. دانپێدانان بە کۆبونەوە جەماوەریەکانی کوردستان وەك بەرەیەك بۆ نوێنەرایەتیکردنی داخوازیەکانی خەڵكو بەشداریپێکردنی نوێنەرانی خۆپیشاندەران لە پرۆسەی برِیاردان لەمەرِ مەسەلە چارەنوس سازەکاندا.

٢. رێگرتن لە هەر جۆرە هەوڵێك بۆ سەپاندنی باری نائاسایی بە سەر هەر شارو شارۆچکەیەکدا لەوانە بۆ نموونە دابرِاندنو ئابڵوقەدانی شارێك یان بە سەربازگە کردنی شارو شارۆچکەکانی کوردستان.

٣. راگەیاندنی رەسمی لە لایەن حکومەتو پەرلەمانو سەرۆکی هەرێم لە بەهەند وەرگرتنی گشت داواکاریەکانی خۆپیشاندەران وجێبەجێکردنیان .

٤. دروستکردنی لیژنەیەکی هاوبەش لە پەرلەمان وحکومەت بۆ کۆبونەوە لەگەڵ نوێنەرانی خۆپیشاندەران بەمەبەستی دیاریکردنی میکانیزمی گونجاو وە دیاریکردنی وادە بۆجێبەجێکردنی داواکاریەکان.

وتەبێژی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی، سایتی سبەی،٢٠١١/٢/٢٧ /
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34343&cat=1

٥. ئازادکردنی دەستبەجێی سەرجەم دەسگیرکراوانی ناو خۆپیشاندانەکانو قەدەغە کردنی دەستگیرکردنی بەشداربوانو ڕێکخەرانی خۆپیشاندان.

٦. دادگایی کردنی هەموو ئەوانەی کە دەستیان هەبووە لە شەهیدکردنو بریندارکردنی خۆپیشاندەرانو خستنە رووی ئەنجامی لێکۆڵینەوەکانی دادگاو بلاوکردنەوەی لە راگەیاندنەکاندا.

٧. گێڕانەوەی هەموو ئەو هێزە چەکدارانەی کە بۆ مەبەستی گوشارخستنە سەر خۆپیشاندەران یاخود ترساندنیان بە ئاراستەی شارەکان جوڵێندراون .

٨. دەستبەجێ بانگهێشتکردنی وەزیرانی ناوخۆو پێشمەرگە وسەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان وە لیپێچینەوە لەگەڵیان لەبارەی پێشێلکردنی مادەی یەك بڕگەی یەکەم لە یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان بەوەی هیزی پیشمەرگەیان بەرەو شارەکان جولاندووە لە کاتێکدا ئەمە تەنها لە دەسەلاتی سەرۆکی هەرێمی کوردستاندایە!

٩. لابردنی بارەگای حیزبەکان لە ناوەندی شارو شارۆچکەکاندا گواستنەوەیان بۆ دەرەوەی شارو شارۆچکەکان.

١٠. دڵنیا کردنی هاونیشتمانیان لەوەی کە چیدی وە بۆ هەمیشە هیچ هێزێکی نیشتمانیو حکومی کوردی سوپاو هێزی چەکداری نابەنە سەر هیچ شارو شارۆچکەیەکی کوردستانو سەر هیچ هێزێکی رکابەرو نەیاری هێزە فەرمانڕەواکانی کوردستان .

١١. بە رەسمی پۆزش هێنانەوە بۆ جەماوەری خۆپیشاندەر لە لایەن هەمو ئەو کەسو لایەنو راگەیاندنانەی کە خۆپیشاندانی خەڵکیان بە «ئاژاوە گێر» ناوبردووە، بە ئۆپۆزسیۆنو دەسەلاتەوە، وە بە رسمی داوای لێبوردن لە جەماوەر بکەن .

ب- داواکاریە بنەڕەتیەکان

١. چاوپیاخشاندنەوە بە رەشنوسی دەستوری هەرێمدا بە مەبەستی داڕشتنی دەستورێکی هاوچەرخی دیموکرات کە تێیدا گشت مافە مەدەنیو سیاسیو یاساییەکانی هاونیشتمانیان بە رەسمی ناسرابنو دەستەلاتەکان بە ئاشکرا جیاکرابنەوەو سەربەخۆییان پارێزراو بێت، هەروەها دیاریکردنی میکانیزمی شیاو بۆ ڕێگا گرتن لە هەر جۆرە لاقەکردنێکی دەستەلات. هەموارکردنی یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان بە شێوەیەك کە سەرۆکی هەرێم تەنها لەڕێگەی پەرلەمانەوە هەڵبژێردرێ .

٢. داڕشتنی پلانێکی تۆکمە بۆ دابینکردنی سەربەخۆیی دادوەریو سەروەری یاسا.

٣. جیاکردنەوەی حیزب لە حکومەت بە جۆرێك کە ئیدی حکومەت نەبێتە ئامڕازێك بەدەست حیزبی سیاسیەوە. بەڵکو حکومەت پێویستە وەك دامەزراوەیەکی سەربەخۆ بەرگریکار بێت لە سەرجەم هاونیشتمانیانی ئەم ولاتە.

٤. هەڵوەشاندنەوەی میلیشیاکانی حیزب وە ڕێگرتن لەوەی حیزب خاوەنی هێزی چەکدارو

دەزگای هەواڵگریو سیخوڕی بێتو هەروەها پاسەوانی دامو دەزگاو بارەگای حیزبی نەمێنیو ئەمانیش هەروەك ماڵی ئاسایی هاولاتیان سەلامەتیان لە لایەن هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆوە بپارێزری .

٥. سپاردنی وەزارەتی ناوخۆو پێشمەرگەو بەڕێوەبەراتیەکانی ئاسایشو پۆلیس بە کەسانی پسپۆرو بێلایەنو بە کردەوە حیزبایەتی لەو دەزگایانەدا قەدەغە بکرێت .

٦. کۆتایهێنان بەم مۆدێلە لە حیزب کە تێیدا کۆی کۆمەڵگا داگیردەکاتو بە ناوی هەموانەوە بڕیار دەدات وە گۆڕینی بۆ حیزبی دەنگدەر کە پشت بە خستنەڕووی بەرنامەیەکی سیاسی بۆ بەردەم هاونیشتمانیان دەبەستێتو دەست لە کاروباری حکومەتو سەندیکاو ڕێکخراوە پیشەییەکان وەرنادات.

٧. تێنەپەڕاندنی هیچ پڕۆژە یاسایەك لە پەرلەمان بە بێ ئەوەی کە پێشتر هاونیشتمانیان لە کۆڕو کۆبونەوەکاندا گفتوگۆیان لە سەر نەکردبێتو سەرنجەکانیان بە هەند وەرنەگیرابێت.

٨. گێڕانەوەی سەرجەم ئەو موڵكو ماڵە گشتیو تایبەتیانەی کە راستەوخۆ یان ناڕاستەوخۆ لەلایەن هەر کەسو لایەنێکەوە دەستی بەسەردا گیرابێت یاخود بە نرخی رەمزی فرۆشرابن بە کەسو لایەنی دی بەدەر لە یاسای فرۆشتنو بەکرێدانی موڵكو ماڵی دەوڵەت ژمارە ٣٢ ی ساڵ ١٩٨٦ .

٩. بەکارهێنانی سامانو بودجەی کوردستان بۆ خۆشگوزەرانی خەڵك بە شێوەیەکی دادپەروەرانە لەپێناو بەدیهێنانی دادپەروەری کۆمەڵایەتی راستەقینە .

١٠-لێکۆڵینەوە لە سەروەتو سامانی حیزبەکانو لێپرسراوانی حیزبیو حکومی وە گێڕانەوەی سەرجەم ئەو داهاتانەی کەبە شێوەی نا یاسایی بە دەستیان هێناوە وە چەسپاندنی بنەمای ئەمەت لە کوێوە هێناوە (من این لك هذا) ؟

١١. خستنە رووی سەرجەم داهاتەکانی کوردستان بۆ رای گشتی بە داهاتە سروشتیەکانی وەك نەوتو غاز وە ئاشکراکردنی حسابە حکومییکانی هەرێمی کوردستان لە ناوەو دەرەوەی ولات .

١٢. هەڵوەشاندنەوەی سیستمی خانەنشینکردنی ئەندام پەرلەمانو وەزیرو بەڕێوەبەرە گشتیەکانو ئەنجومەنەکانی شارەوانی کە بە پلەکانی خزمەتو ساڵی کارکردندا تێنەپەڕیون وە کەمکردنەوەی موچەکانیان بە ڕێژەی ٪٥٠ .

١٣. دامەزراندنی دەستەی نەزاهە لە هەرێمی کوردستان بە یاسا وە لە دەرەوەی دەسەڵاتی جێبەجێکردنو پەرلەمان وە سپاردنی کارکردنی ئەم دەزگایە بە کەسانی بێلایەن کە دیاریکرابن لەسەر بنەمای لێهاتویی.

١٤. رێزگرتن لە سەربەخۆیی دامو دەزگا حکومیەکان ،داراییەکان ،زانکۆکانو پاراستنیان لە سەرجەم دەسەڵاتە فەرمیەکانی حکومەتی هەرێمی کوردستان لە دەستێوەردانی حیزبی.

١٥. بڕینی هەر مینحەیەك كەسەرچاوەكەی دارایی گشتی بێت بۆ سەرجەم دام ودەزگا حیزبیو نا رەسمیەكانو راگەیاندنەكانیان.

١٦. هەڵپەساردنی كاركردن بە یاسای خۆپیشاندانی هەرێمی كورستان تا دەرچواندنی یاسایەكی نوێ كە وەلامدەربێت بۆ داخوازیەكانی رای گشتی هەرێمی كوردستان .

١٧. باشكردنی ژیانو گوزەرانی سەرجەم توێژەكانی كۆمەڵگە وەك كرێكارانو فەرمانبەران توێژەكانی دیكە بە رەچاوكردنی پێوەرە نێو دەوڵتیەكانی ژیانێكی شایستە بە مرۆڤ .

١٨. ئاشكراكردنی چارەنوسی بێسەرو شوێنەكانی شەڕی ناوخۆو بێسەروشوینكراوەكانی دامو دەزگا ئەمنیەكان وە قەرەبوكردنەوەیان لە داهاتی ئەو لایەنەی بەر پرسە لە دیارنەمانیان .

١٩. كاركردن بە راپۆرتەكانی دیوانی چاودێری داراییو ئاشكراكردنو لێپرسینەوە لە گەندەڵكارانو دادگایكردنیان، وە دەرەكردنی یاسایەك بۆ بنەبڕكردنی گەندەڵیو سزادانی گەندەڵكاران.

٢٠. دابینكردنی بیمەی تەندروستیو بیكاری بۆ هەموان . .

٢١. دەركردنی یاسایەك بۆ كۆتایهێنان بە جیاكاری جەندەریو بۆ بنەبڕكردنی هەر توندوتیژیەك دژ بە ئافرەتان.

٢٢. زیادكردنی پێشینەی هاوسەرگیری بە شێوەیەك كە بگونجێ لەگەڵ پێویستیەكانی رۆژداو لەكاتی ئێستادا لە دە ملیۆن دینار كەمتر نەبێت.

٢٣. دامەزراندنی دادگای ئیداری لەسەرجەم شارەكانی دیكەی هەرێمی كوردستان بە شێوەیەك كە سەر بە دەسەلاتی دادوەری بێ نەك حكومەتی هەرێمی كوردستان.

٢٤. دابینكردنی شوێنی نیشتەجێبونی هاوچەرخ بۆ هاولاتیان بێ پێشەكیو بە قیستی مانگانە .

٢٥. دابینكردنی دایەنگەو باخچەی ساوایانی هاوچەرخ بۆ سەرجەم مندالان بە خۆڕایی، وە دابینكردنی بڕێك پارەی گونجاو بۆیان تا تەمەنی یاسایی (١٨ ساڵ) .

٢٦. كەمكردنەوەی گشت باجو رسومات لە دامو دەزگاكانی هەرێمی كوردستان بە رێژەی ٥٠٪ .

تێبینی:

١. پەرلەمانو حكومەتی هەرێم مولزەمە بە فەرمی لە ماوەی ٤٨ كاتژمێرلە دەرچونی ئەم راگەیاندنەوە كاری جدی بكات بۆ جێبەجێكردنی داواكاریە هەنوكەییەكان.

٢. لە پەیوەند بە داخوازیە بنەڕەتیەكانەوە پێویستە دەستەلاتداران هەر لە ئێستاوە تا رێكەوتی ٢٠١١/٣/٤ بە فەرمی پلانی خۆیان بۆ جەماوەر رابگەیەنن.

٣. تیمەكانی ئەنجومەنی كاتی بە بەردەوامی كار لە سەركۆكردنەوەی سەرجەم

داواکاریەکانی هاونیشتمانیان لە سەر شەقامەکان دەکەن تا لە لیستێکی گشتگیردا کۆبکرێنەوە.

ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی
٢٠١١/٢/٢٨

سێیەم/ لەنێوان حکومەتو خۆپیشاندەراندا

لەبەرامبەر دواکاریە هەنوکەیی‌و بنەرەتیەکانی خۆپیشاندەراندا حکومەتی هەرێمی کوردستان لە راگەیەنراوێکدا وەڵامی داواکاریەکانی خۆپیشاندەران دەداتەوەو لە ٢٠١١/٣/١ دا رایدەگەیەنێت: دەقی ئەو یاداشتەی کە لەلایەن (ئەنجومەنی کاتی سەرای ئازادی) کە نوێنەرایەتی خۆپیشاندەرانی سلێمانی دەکەن بەدەستمان گەیشت، ئێمە بەگەرمی پێشوازی لە خواستە رەواکانی ناو یاداشتەکەتان دەکەین‌و رای دەگەیەنین کە خۆپیشاندانی مەدەنیانە مافێکی سروشتی‌و ئاسایی هەر تاکێکی ئەم کۆمەڵگایەیەو ئەم خۆپیشاندان‌و کۆبوونەوە جەماوەریانە بەسەرچاوەیەکی گرنگ دەزانین بۆ برەودان بە چاکسازی‌و مکۆمکردنی دامەزراوە شەرعیەکانی هەرێمی کوردستان، وە مەبەستمانە لەڕێگەی نوێنەرایەتی خۆپیشاندەرانەوە زیاتر گوێبیستی خواست‌و داخوازییەکانی خەڵك بین‌و پێکەوە بەشداربین لە داڕشتنی بەرنامەیەکی چاکسازی هەمەلایەن بۆ حوکمڕانیەکی باشتر لە کوردستان.

لەبەشێکی تری راگەینراوەکەدا هاتووە: سەبارەت بەو داواکاریانەی لە یاداشتەکەدا هاتووە، هەندێکیان داواکاریی ئێستان‌و بەشێکیان پێویستی بەپلان‌و داڕشتنی بەرنامەی درێژخایەن هەیە، رای دەگەیەنین بەراوێژ لەگەڵ ئەنجومەنی خۆپیشاندەران‌و لەڕێگەی دامەزراوە شەرعییەکانی هەرێمەوە بەجدی هەڵسەنگاندنی بابەتیانە بۆ هەموو داواکاریەکان دەکەین‌و خواستی هاوڵاتیانی کوردستان بەخواستێکی رەوا دەبینین‌و داواکاریەکانیان لە پەرۆشیی‌و خەمخۆریان بۆ ئایندەیەکی گەشتر بۆ کوردستان دەخوێنینەوە، بۆیە خۆپیشاندەران بە خەڵکانی پەرۆش بۆ میللەتەکەمان دەزانین.
(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٣٣ راگەیەنراوی حکومەتی هەرێم سەبارەت بە داواکاری خۆپیشاندەران)

لە وەڵامی ئەو راگەیەنراوەی حکومەتی هەرێمدا ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی لە راگەیەنراوێکدا هەڵوێستی خۆپیشاندەران رادەگەیەنێت‌و دەڵێت: راگەیاندنەکەی

سەرۆکایەتی حکومەتی هەرێم وەڵامی داواکاریە هەنوکەییەکانی نێو بەیاننامەکەی ئێمە نیە.

لە راگەیەنراوەکەدا هاتووە: لەبەرئەوەی لە خاڵی سێهەمی داواکاریە هەنووکەییەکاندا هاتووە کە هەریەك لە حکومەتو پەرلەمانو سەرۆکی هەرێم بەرەسمی بەهەندوەرگرتنی گشت داواکاریەکانی خۆپیشاندەرانو جێبەجێکردنیان رابگەیەنن، ئێمە بە باشی دەزانین چاوەڕێی هەڵوێستی پەرلەمانو سەرۆکی هەرێم بکەین تا هەڵوێستی کۆتاییو ئاشکرای ئەنجومەنەکە رابگەیەنین.

لە راگەیەنراوەکەدا کە لە بەرواری ٢٠١١/٣/١ دەچووە ئاماژە بەوەشکراوە: کاتژمێر ٥ ی پاشنیوەڕۆی ٣/٢ دانراوە وەك دوا وادە بۆ وەڵامی کۆنکرێتیو عەمەلی حکومەتو پەرلەمانو سەرۆکایەتی هەرێم. لە دوای ئەو وادەیەوە لە راگەیاندنێکی فەرمیدا وردەکاری راو سەرنجو هەڵوێستی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادیو شەقامی کوردی دەخرێتە بەردەم رای گشتی.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٣٤ راگەیەنراوی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی)

دوای ئەوەی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی رۆژی ٢٠١١/٣/٢ وەك دوا وادە بۆ جێبەجێکردنی داواکاریەکانیانی دیاریکردبوو، لە راگەیەنراوێکدا ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی رایدەگەیەنێت، لەبەر ئەوەی لەو وادەیەدا هیچ یەك لە سەرۆکایەتیەکانی هەرێم (حکومەت، پەرلەمان، هەرێم) نەیانتوانی وەڵامی کۆنکرێتی خۆپیشاندەران بدەنەوە، بۆیە بەردەوام دەبن لە نارەزاییەتی.

لە راگەیەنراوەکەدا کە ٣/٢ بلاوکراوەتەوە هاتووە: پاش ئەوەی ئەمڕۆ ٢٠١١/٣/٢ کاتژمێر ٥ پاشنیوەڕۆ دوا وادە بو بۆ هەر سێ سەرۆکایەتیەکانی حکومەتی هەرێم، پەرلەمانو سەرۆکایەتی هەرێم، ئێمە وەك نجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی رایدەگەیەنین: هیچ یەك لە سەرۆکایەتیەکان نەیانتوانی لە وادەی دیاریکراودا وەڵامی کۆنکرێتی بە داواکاریە هەنوکەییەکان بدەنەوە. ئەمە تەنها بێڕێزی نیە بەرامبەر جەماوەری خرۆشاوی کوردستانو خوێنی رژاوی لاوانی کورد بە دەست چەکدارەکانی حیزبە دەستەڵاتدارەکان، بەڵکو ئاماژەیەکی ئاشکرایە بە ناکاراییی هەریەك لەو سەرۆکایەتیانە لە مامەڵە کردنیان لەگەڵ قەیرانی سیاسیو هەلومەرجی کتوپڕ.

راگەیەنراوەکە ئاماژەی بەوەشداوە: ئێمە دەستەڵات ئاگادار دەکەینەوەو جەماوەریش دڵنیا دەکەینەوە کە بەردەوام دەبین لە نارەزایەتی دەربڕین .

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٣٥ راگەیەنراوی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی)

لەبەرامبەر داوای خۆپیشـــاندەران بۆ لێپرســـینەوە لە حکومـــەت، لەبەرواری ٢٠١١/٣/٩ پەرلەمانی کوردســـتان لەدانیشتنێکی نائاساییدا کە بەمەبەستی تاووتوێکردنی بارودۆخی هەرێمو لێپرسینەوە لە ســـەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان ئەنجامدرابوو، سەرۆکی حکومەتی هەرێم ئامادەی دانیشـــتنی پەرلەمانی کوردستان بوو کە تیایدا دوای گفتوگۆو پرسیارێکی زۆری پەرلەمانتاران سەبارەت بە دۆخی خۆپیشاندەرانو کوشتنو بریندارکردنیانو دۆخی سیاســـی هەرێم دواتر تێیدا لێســـەندنەوەی متمانە لە حکومەت خرایە دەنگدانەوە، تێیـــدا ٦٧ پەرلەمانتار دەنگیان بۆ مانەوەی حکومەت داو لەبەرامبەریشـــدا ٢٨ پەرلەمانتار دەنگیان بۆ لێسەندنەوەی حکومەت دا. [٣]

بەڵام لەکاتی بەخشـــینەوەی متمانە بە د.بەرهەم ساڵحی سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردســـتانو لەکاتی ژماردنی ئـــەو دەنگانەی کە متمانەیان بە حکومەت بەخشـــیەوە کە ژمارەیان ٦٧ پەرلەمانتار بو، کەمال کەرکوکی سەرۆکی پارلەمانی کوردستان، بە پێکەنینەوە وەك تانەدانێکی لە یەکێتی نیشـــتمانیو خودی جەلال تاڵەبانی سکرتێری ئەو حیزبە وتی: خەریك بو ببێت بە(٦٦).

سەبارەت بە وتەکەی کەمال کەرکوکی چاودێرێکی سیاسی پێیوایە کە ئەوە دو لێکدانەوەی بۆ دەکرێت، یەکەم: ئەوە دەســـەلمێنێت کە تائێســـتا پارتیو یەکێتـــی بەس بە روکەش رێککەوتنو هاوپەیمانو هەمان زمانو ئەقڵیەتی ســـاڵانی رابردویان هەرماوە، ئەم وتەی سەرۆکی پارلەمانیش کە ئەندامی مەکتەبی سیاسیی پارتییە وەك تانەدانێکی ناوبراوە لە یەکێتی نیشتمانیو خودی جەلال تاڵەبانی.

دووەم: دەکرێت ئەو لێدوانەی سەرۆکی پەرلەمان وەك وەڵامێك دابنرێت بۆ خودی تاڵەبانی بەتەنها، ئەمەش لەو سۆنگەیەوە کە ماوەیەك لەووبەر سایتی ویکلیکس بەڵگەنامەیەکی بڵاوکردەوە کە تیایدا هاتبو، جەلال تاڵەبانی لای ئەمەریکییەکان تانەی لە کەمال کەرکوکی داوەو وتویەتـــی: نە دکتۆرەو نەکەمالەو نە کەرکوکییە، دەتوانین بشـــڵێن کە ئەو وتەیەی سەرۆکی پەرلەمان وەڵامدانەوەی بەڵگەنامەکەی ویکلیکس بو. [٤]

لە دوای دانیشـــتنە نائاســـاییەکەی پەرلەمـــانو دەرکردنی بریاری ژمـــارە (١)و وەڵامی ســـەرۆکی حکومەت هەرێم بۆ خۆپیشـــاندەران، لە بەرواری ٢٠١١/٣/٣ دا ســـەرۆکایەتی هەرێمی کوردســـتان پەیامێکی بڵاوکـــردەوەو ئاماژەی بە هەڵبژاردنی پێشـــوەخت کردوو داواکاری خۆپیشاندەرانیشی بە رەوا لەقەلەمداوە.

[٣] متمانە بە کابینەکەی دکتۆر بەرهەم ساڵح درایەوە، سایتی خەندان، ٢٠١١/٣/٩/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=22563&Jor=1

[٤] کەمال کەرکوکی: خەریك بو ببێت بە ٦٦، سایتی سبەی، ٢٠١١/٣/١١/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34718&cat=1

لە پەیامێکدا مەسـعود بەرزانی سـەرۆکی هەرێم، داواکاریو نارەزاییەکانی جەماوەری خۆپیشاندەری لە سـلێمانیو دەوروبەری، بە داواکاری رەواو دروست ناوبردو داواشیکرد لە زوترین کاتدا هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاکان لە هەرێمی کوردستان ئەنجامبدرێت.

لە پەیامەکەدا سەرۆکی هەرێم داوای ئەوەشی کردووە کە،لە زوترین کاتدا هەڵبژاردنی (ئەنجومەنی پارێزگاکان)و هەڵبژاردنی پێشـوەختی (پەرلەمان) ئەنجامبدرێت، لە بەشێکی دیکەی پەیامەکەیدا بەرزانی داوای لە پەرلەمان کرد لە زوترین کاتدا تاوتوێی ئەنجامدانی هەڵبژاردنی پێشوەخت بکات لە بکات.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٣٦ پەیامی سەرۆکی هەرێمی کوردستان)

لەبەرامبـەر پەیامەکـەی سـەرۆکی هەرێمدا، وتەبێـژی ئەنجومەنی کاتی سـەرای ئازادیرایگەیاند: وتارەکەی سەرۆکی هەرێم وەڵامی داخوازییەکانی جەماوەر نەبو.

پێشنیوەڕی ٢٠١١/٣/٥ لەکۆنگرەیەکی رۆژنامەوانیدا، ناسك قادر، وتەبێژی ئەنجومەنی کاتی سـەرای ئازادی رایگەیاند: داخوازییەکانی جەماوەر رونو ئاشکرانو هەر لایەنێکیش داواکانیان جێبەجێ بکات، ئەوا دەتوانێت دەسـەڵات بگرێتە دەستو پشتیوانی جەماوەر بۆ خۆی بەدەستبهێنێت.

وتیشی: دەسـەڵات لەماوەی ٢٠ ساڵی رابوردودا سیاسـەتی دابەشکردنو داگیرکردنی گرتوەتەبەرو بەو شـێوەیەش هەوڵی دامرکاندنەوەو کپکردنی دەنگی نارازی خەڵکی داوە، هەربۆیە داواکاری سەرای ئازادی، داواکاری سەرجەم چینو توێژەکانی خەڵکی کوردستانە، نەك تەنها ناوچەو شارێکی دیاریکراو .

وتەبێژی ئەنجومەنی کاتی سەرای ئازادی ئاماژەی بە پەیامەکەی سەرۆکی هەرێم کردو وتی: لەگەڵ ئەوەی وتارەکەی سـەرۆکی هەرێم وەڵامێك نەبو بۆ داخوازییەکانی جەماوەر، ئەو ماوەیەی تەرخانیشـکرابو بۆ وەڵامدانـەوەی داواکارییە هەنوکەیـیو بنەڕەتییەکان، کۆتایی هاتوە .

ناوبراو ئەوەشـی خستەڕو، لە سیستەمە دیموکراسیەکانی جیهاندا کاتێك چەند کەسێك داواکارییەکیـان هەیەو دێنە سـەر شـەقامەکان، حکومەت بەرپرسـیارە لـەوەی بەدەم داواکارییەکانیانەوە بچێتو کاری جدی بکات بۆ جێبەجێکردنی داواکانیان، بەڵام لە کوردستان پێچەوانەیەو بە هەزارەها کەس رژاونەتە سـەر شـەقامەکانو داواکارییەکانیان زۆر رونو ئاشکرایە، کەچی دەسەڵات تائێستا وەڵامێکی گونجاوی نەداوەتەوە. [٥]

[٥] وتەبێژی ئەنجومەنی کاتی سەرای ئازادی، سایتی سبەی،٢٠١١/٣/٥/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34506&cat=1

لەدوای دەســتپێکردنی خۆپیشاندانەکانەوە لە ١٧ی شوبات بۆ یەکەمجار جەلال تاڵەبانی ســەرۆك کۆماری عێراقو سکرتێری گشــتی یەکێتی لە ٢٠١١/٣/١٥ نامەیەکی ئاراستەی خۆپیشــاندەران کردوو رایگەیاند: پیشتیوانی هەموو داخوازییە رەواکانتانینو هەوڵدەدەین بۆ پەلەکردن لە بەدیهێنانو دابینکردنی ژیانو ئازادی بۆتان.

لە دەقی نامەکەی تاڵەبانیدا هاتووە:

بەڕێزان ئەندامانی ئەنجومەنی کاتی سەرای ئازادی

بەسڵاوێکی برایانەی گەرمەوە، دەمەوێ پێتان رابگەیەنم کە:

١- ئێمە مانان- هاوپەیمانی کوردستانی- پیشتیوانی کۆبونەوەو خۆپیشاندانو مانگرتنی هێمنانەو ئاشتیانەین،و بەتوندی دژی هەموو جۆرە توندوتیژیو چەك بەکارهێنانو زەبروزەنگ بەکارهێنانی دژی خۆپیشاندەرانینو داوادەکەین کە دادگا لە هەموو پێشێلییەکی یاسا دژی خۆپیشاندەران بکۆڵێتەوەو تاوانباران سزای خۆیان وەرگرن.

٢- ئێمە مانان پیشتیوانی هەموو داخوازییە رەواکانتانینو هەوڵدەدەین بۆ پەلەکردن لە بەدیهێنانو دابینکردنی ژیانو ئازادی بۆتان.

٣- ئێمە مانان پیشــتیوانی تــەواوی هەموو خاڵەکانی نامەکەی کاك د.بەرهەم ســاڵح دەکەین بۆتانو لەگەڵیا هەوڵدەدەین بۆ بەزوویی جێبەجێکردنیان.

٤- ئێمە مانان سورین لەســەر دەست کردنی دەستبەجێ بە چاکسازییو پاکسازییو لە رەگوڕیشــە هەڵکەندنی گەندەڵیو ناعەدالەتی هەروەك سوریشین لەسەر جێبەجێکردنی (١٧) خاڵــە بڕیار لێ دراوەکەی پەرلەمانی کوردســتانو کردنیــان بەبەرنامەی حکومەتی هەرێم بۆ جێبەجێکردنێکی بەکردەوە.

٥- هەموو لاوانو گەنجانی وەك ئێوەش بە رۆڵەو جگەرگۆشەی خۆمان دەزانین، هەربەو چاوەش دەڕوانینە داخوازییەکانتان.

هەرشادو سەرکەوتوبن

برای دڵسۆزتان

مام جەلال

١٥-٣-٢٠١١

لەبەرامبــەر ئەو نامەیــەی تاڵەبانیدا بۆ خۆپیشــاندەرانی مەیدانــی ئازادیدا وتەبێژی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی رایگەیاند خەڵکی کرداریان دەوێت نەك رەفتار.

ناســك قادر وتەبێــژی ئەنجومەنی کاتی مەیدانــی ئازادی لــە٢٠١١/٣/١٧ لەبەردەم خۆپیشــاندەراندا لە وتارێکدا وەڵامی ئەو نامەیەی ســەرۆك کۆمــاری عێراقی دایەوە کە

ئاراســتەی خۆپیشـــاندەرانی کردبوو دانی بەوەدا نابو کە داواکاریی خۆپیشـــاندان ڕەوایە ڕایگەیاند: خەڵك کرداریان دەوێت نەك وتار، هەربۆیە داوا دەکەین کە بە زوترین کات ئەو تاوانبارانەی لە ماوەی ئەم مانگەی خۆپیشـــاندانو کۆبونەوە جەماوەرییەکاندا تەقەیان لە خەڵك کردوە، بدرێنە دادگاو حوکمی یاساییان بەسەردا بسەپێنرێت.[٦]

چوارەم/ بڕیاری ژمارە ٢ی پارلەمان

لەبەرامبـــەر ســـوربوونی خۆپیشـــاندەران لەســـەر داواکانیان ڕازی نەبـــوون بە کۆتایی هێنـــان بە خۆپیشـــاندانو نارەزاییەکان لەبەرامبەر چەند بەڵێنێك، پەرلەمانی کوردســـتان لە کۆبوونەوەی نائاســـایی خۆی لە ٢٠١١/٣/١٧ بڕیاری ژمـــارە (٢) دەرکرد، کە کۆمەڵێك خاڵی گرنگی لە خۆ گرتبوو ســـەبارەت بە داواکاری خۆپیشاندەرانو دۆخی سیاسی هەرێمی کوردســـتان، ئەم بڕیارە لەبەر گرنگی کە کە وەك ئەکات بڵاوکرایەوە بەسەر فراکسیۆنی دەســـەڵاتدا (یەکێتیو پارتـــی) دا تێپەریو دواتر نەیاندەزانی چـــۆن خۆیانی لێقوتاربکەن، هەربۆیە ئەو بڕیارەیان لە پەرلەماندا شـــاردەوە، چونکە ئەگەر ئەو بریارانە جێبەجێبکرایە بەتەواوی دەســـەڵات لەژێر هەردوو حیزبی باڵادەســـت دەردەهێنرا، لەبـــەر گرنگی بڕیارە لێرەدا دەقەکەی وەك خۆی بڵاو دەکەینەوە.

لـــەدوای دەرکردنی بریاری ژمارە یەکی پەرلەمانو دەرکردنی چەند ڕاســـپاردەو بریارێك ســـەبارەت بە خۆپیشاندانەکان، پەرلەمانی کوردســـتان لە کۆبوونەوەی نائاسایی خۆیدا لە ٢٠١١/٣/١٧ بریـــاری ژمـــارە ٢ی دەرکرد، کـــە هەر لەو کاتەدا زۆرێك لـــە پارلەمانتارانی ئۆپۆزسیۆن پێیان وابوو کە ئەو بریارە لەدەست سەرۆکایەتی پەرلەمان دەرچووە، بەو پێیە خاڵەکانی زۆر کاریگەرو چارەســـەری ریشەییە بۆ کێشـــەکان، کە هەرگیز یەکێتیو پارتی مل بـــۆ ئەو بریارانە نادەن، هەربۆیـــە دوای دەرکردنی بریارەکە ســـەرۆکایەتی پارلەمان بریارەکەی شـــاردەوە نەیخستە ڕوو، تەنها لەلایەن پارلەمانتارانەوە خرایە ڕوو، کە ئەمەش پێشیلکردنێکی ئاشـــکرای بریاری پەرلەمانەوەو تەنانەت ئەو بریارانەی لە بریاری ژمارە ٢ دا هاتووە زۆر لە داواکاری لایەنەکانی ئۆپۆزســـیۆنیش زیاتر بوون، لێرەدا دەقی بریارەکە وەك خۆی بڵاودەکەینەوە.

[٦] ناسك قادر لە وەڵامی نامەکەی تاڵەبانیدا، سایتی سبەی،٢٠١١/٣/١٧/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34885&cat=1

دەقی بڕیاری ژمارە ٢

بە ناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

بە ناوی گەلەوە

پەرلەمانی کوردستان-عێراق

بڕیاری ژمارە(٢)ی پەرلەمانی کوردستان..

پشت بەستن بە بڕگەی (١)ی ماددەی ٥٦ لە یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانی کوردستان ژمارە (١) ی ساڵی ١٩٩٢ی هەموار کراو، پەرلەمانی کوردستان لە دانیشتنی نا ئاسایی ژمارە (٢)ی رۆژی ٢٠١١/٣/١٧ ی خۆیدا، کە تایبەت بوو بە بەردەوامبوون لە سەر خستنەڕوو گفتوگۆکردنی راپۆرتی لیژنەی تایبەت، کە بە پێی بڕگەی (١٧) لە بڕیاری ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠١١ (بڕیارە ١٧ خاڵیەکە) پێك هێنرا بۆ بەدواداچونو گوێگرتن لە داخوازیەکانی خۆپیشاندەران..».، ئەم بڕیارەی دەرکرد.

یەکەم: لیژنەی کاتی کە بە پێی فەرمانی ژمارە (١) لە هەموو فراکسیۆنەکان پێکهێنراوە، هەستاوە بە کارەکانیو داخوازی خۆپیشاندەرانیان گەیاندوتە پەرلەمانو راپۆرتیان ئامادە کردووەو لە ئەمڕۆوە هیچ بەرپرسیاریەکیان وەك لیژنە بۆ جێبەجێکردنی بڕیارە (١٧) خاڵیکە لە ئەستۆ نیەو ئەرکو کاریان کۆتایی پێ هاتووە.

دووەم: لیژنەی دیالۆگی نیشتیمانی لە لایەن پەرلەمانەوە بە بەشداری فراکسیۆنەکان پێك دەهێنرێت لە ماوەی (٣) رۆژدا بۆ گفتوگۆکردن لە گەڵ لایەنە سیاسیەکانو نوێنەرانی خۆپیشاندەرانو مامۆستایانو پسپۆران، وەك میکانیزمێك بۆ گرتنە ئەستۆی داواکاری خۆپیشاندەرانو بە دواداچونیو جێبەجێکردنیان، ئەم لیژنەیە لە ماوەی بیست رۆژدا کارەکانی ئەنجام دەدات بە تەوافقی نیشتیمانی بۆ هەموو ئەو پرسو یاسایانەی کە رەهەندی نیشتیمانیان هەیە بە تایبەت خاڵەکانی (١،٢،٤،٥،٨،١١،١٦) لە داواکاریە بنەڕەتیەکانی خۆپیشاندەران.

هاوپێچ: دەقی داواکاریە بنەڕەتیەکان:

١. چاو پیاخشاندنەوە بە رەشنوسی دەستوری هەرێمدا بە مەبەستی داڕشتنی دەستورێکی هاوچەرخی دیموکرات کە تێیدا گشت مافە مەدەنیو سیاسیو یاسایەکانی هاونیشتیمانیان بە رەسمی ناسرابنو دەسەڵاتەکان بە ئاشکرا جیاکرابنەوەو سەربەخۆییان پارێزراو بێت، هەروەها دیاری کردنی میکانیزمی شیاو بۆ رێگا گرتن لە هەر جۆرە لاقەکردنێکی دەسەڵات. هەمواری یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان بە شێوەیەك کە سەرۆکی هەرێم تەنها لە رێگەی پەرلەمانەوە هەڵبژێردرێ.

٢. داڕشتنی پلانێکی تۆکمە بۆ دابینکردنی سەربەخۆی دادوریو سەروەری یاسا.

٣. جیاکردنەوەی حیزب لە حکومەت بە جۆرێك کە ئیدی حکومەت نەبێتە ئامرازێك بە دەست حیزبی سیایەوە، بەڵکو حکومەت پێویستە وەك دامەزراوەیەکی سەربەخۆ بەرگریکار بێت لە سەرجەم هاونیشتیمانیانی ئەم وڵاتە.

٤. هەڵوەشاندەنەوەی میلیشیاکانی حیزبو ڕێگرتن لەوەی حیزب خاوەنی هێزی چەکدارو دەزگای هەواڵگریو سیخوڕی بێتو هەروەها پاسەوانی دامو دەزگاو بارەگای حزبی نەمێنێو ئەمانیش هەروەك ماڵی ئاسایی هاوڵاتیان سەلامەتیان لە لایەن هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆوە بپاریزرێ.

٥. سپاردنی وەزراتی ناوخۆو پێشمەرگەو بەڕێوەبەرایەتیەکانی ئاسایشو پۆلیس بە کەسانی پسپۆرو بێلایەنو بە کردەوە حیزبایەتی لەو دەزگایانەدا قەدەغە بکرێت.

٦. کۆتایی هێنان بەم مۆدێلە لە حیزب کە تێیدا کۆی کۆمەڵگا داگیر دەکاتو بە ناوی هەموانەوە بڕیار دەدات وە گۆڕینی بۆ حیزبی دەنگدەر کە پشت بە خستنەی رووی بەرنامەیەکی سیاسی بۆ بەردەم هاونیشتیمانیان دەبەستێتو دەست لە کاروباری حکومەتو سەندیکاو ڕێکخراوە پیشەیەکان وەر نادات.

٧. تێنەپەڕاندنی هیچ پرۆژەیە یاسایەك لە پەرلەمان بە بێ ئەوەی کە پێشتر هاونیشتیمانیان لە کۆڕو کۆبونەوەکاندا گفتوگۆیان لە سەر نەکردبێتو سەرنجەکانیان بە هەند وەرنەگیرابێت.

٨. گێڕانەوەی سەرجەم ئەو موڵكو ماڵە گشتیو تایبەتیانەی کە راستەوخۆ یان ناڕاستەوخۆ لە لایەن هەر کەسو لایەنێکەوە دەستی بە سەردا گیرابێت یاخود بە نرخی رەمزی فرۆشرابن بە کەسو لایەنی دی بەدەر لە یاسای فرۆشتنو بە کرێدانی موڵكو ماڵی دەوڵەت ژمارە (٣٢) ساڵی ١٩٨٦.

٩. بە کارهێنانی سامانو بوجەی کوردستان بۆ خۆشگوزەرانی خەڵك بە شێوەیەکی دادپەروەرانە لە پێناو بە دیهێنانی دادپەروەری کۆمەڵایەتی راستەقینە.

١٠. لێکۆڵینەوە لە سەروەتو سامانی حیزبەکانو لێپرسراوانی حیزبیو حکومی وە گێڕانەوەی سەرجەم ئەو داهاتانەی کە بە شێوەی نا یاسایی بە دەستیان هێناوە، وە چەسپاندنی بنەمای ئەمەت لە کوێوە هێناوە (من این لك هژا).

١١. خستنەڕووی سەرجەم داهاتەکانی کوردستان بۆ رای گشتی بە داهاتە سروشتیەکانی وەك نەوتو غاز وە ئاشکراکردنی حسابە حکومیەکانی هەرێمی کوردستان لە ناوەو دەرەوەی وڵات.

١٢. هەڵوەشاندنەوەی سیستمی خانەنیشینکردنی ئەندام پەرلەمانو وەزیرو بەڕێوەبەرە گشتیەکانو ئەنجومەنی شارەوانی کە بە پلەکانی خزمەتو ساڵی کارکردندا تێنەپەڕیون، وە کەمکردنەوەی موچەکانیان بە رێژەی ٥٠٪.

١٣. دامەزراندنی دەستەی نەزاهە لە هەرێمی کوردستان بە یاسا وە لە دەرەوەی دەسەڵاتی جێبەجێکردنو پەرلەمان وە سپاردنی کارەکانی ئەم دەزگایە بە کەسانی بێلایەن کە دیاری کرابن لە سەر بنەمای لێهاتویی.

١٤. رێزگرتن لە سەربەخۆی دامو دەزگا حکومیەکان، دارایەکان، زانکۆکان،و پاراستنیان لە سەرجەم دەسەڵاتە فەرمیەکانی حکومەتی هەرێمی کوردستان لە دەستێوەردانی حیزبی.

١٥. بڕینی هەر مینحەیەك كە سەرچاوەكەی دارایی گشتی بێت بۆ سەرجەم دامو دەزگا حیزبیو نا رەسمیەكانو راگەیاندنەكانیان.

١٦. هەڵپەسـاردنی كاركردن بە یاسای خۆپیشاندنی هەرێمی كوردستان تا دەرچواندنی یاسایەكی نویێ كە وەڵامدەربێت بۆ داخوازیەكانی رای گشتی هەرێمی كوردستان.

١٧. باشكردنی ژیانو گوزەرانی سەرجەم توێژەكانی كۆمەڵگە وەك كرێكارانو فەرمانبەرانو توێژەكانی دیكە بە رەچاوكردنی پێوەرە نێودەوڵەتیەكانی شایستە بە مرۆڤ.

١٨. ئاشكراكردنی چارەنوسی بیسەرو شوێنەكانی شەڕی ناوخۆو بێسەرو شوێنكراوەكانی دامو دەزگا ئەمنیـەكان، وە قەربوكردنەوەیـان لە داهاتی ئەو لایەنەی بەرپرسـە لە دیار نەمانیان.

١٩. كاركردن بە راپۆرەتەكانی دیوانی چاودێری داراییو ئاشـكرا كردنو لێپرسینەوە لە گەندەڵكارانو دادگایكردنیان، وە دەركردنی یاسـایەك بۆ بنەبڕكردنی گەندەڵیو سزادانی گەندەڵكاران.

٢٠. دابینكردنی بیمەی تەندروستیو بێكاری بۆ هەموان.

٢١. دەركردنی یاسـایەك بـۆ كۆتایهێنان بە جیاكاری جەندەرىو بـۆ بنەبڕكردنی هەر توندو تیژیەك دژ بە ئافرەتان.

سێیەم: وەڵام دانەومو جێبەجێكردنی داواكاریە هەنوكەییەكان.

A. بۆ جێبەجێكردنی خاڵی (١) لە تەوەری دووەم (دیالۆگی نیشـتیمانی) بڕیاری لە سەر دراوە.

B. بـۆ جێبەجێكردنـی خاڵەكانـی (٢،٤،٦،٧،٨،٩،١٠) لـە داواكاریـە هەنوكەیەكانـی خۆپێشاندەران:

أ- دەسـتبەجێ بارودۆخی شارو شارۆچكەكان لە هەموو لاوە ئاسایی بكرێتەوەو دیاردەی چەكداری نەمێنێت. (لیژنەی ناوخۆی پەرلەمان بەرپرسە لە بەدوداچونی ئەم خاڵە).

ب- پێویسـتە لایەنـە بەرپرسـەكان پابەندبن بـە جێبەجێكردنی بڕیـاری ژمارە (١)ی ٢٠١١/٢/٢٣. واتە (بڕیارە ١٧ خاڵیەكە).

ت- بانگهێشتكردنی بەرپرسانی ئەمنی سەرجەم ئەو شارانەی پەیوەستن بە رووداوەكانی (٢/١٧)و دواتر پێش هاتنی وەزیری ناوخۆو پێشـمەرگە بۆ لیژنـەی ناوخۆو لیژنەی مافی مـرۆڤـو لیژنەی پێشـمەرگە بۆ روبەڕوو كردنەوەی پێشـێلكاریەكانیان كـە لە ئەنجامی خۆپێشاندانەكان رویداوە.

پ- راسـتەوخۆ پاش ئاهەنگی نەورۆز وەزیری ناوخۆو وەزیری پێشـمەرگە بانگهێشـتی پەرلەمـان بكرێن بـۆ پابەندكردنیان بـە جێبەجێكردنی بڕیاری ژمـارە (١)ی پەرلەمانو رونكردنەوەو لێپرسینەوە.

ج- بۆ جێبەجێكردنی خاڵی (٩) حكومەت لیژنەیەك پێكبهێنێ كە لە (١٠) رۆژ زیاتر نەبێ

بۆ کۆبوونەوە لە گەڵ سەرجەم حیزبەکان بۆ کەمکردنەوەی بارەگا حیزبییەکان.

هاوپێچ: دەقی داواکاریە هەنوکەییەکان:

١. دان پێدانان بە کۆبونەوە جەماوەریەکانی کوردستان وەك بەرەیەك بۆ نوێنەرایەتی کردنی داخوازیەکانی خەڵکو بەشدارپێکردنی نوێنەرانی خۆپیشاندەران لە پرۆسەی بریاردان لە مەڕ مەسەلە چارەنوسسازەکاندا.

٢. رێگرتن لە هەر جۆرە هەوڵێك بۆ سەپاندنی باری نا ئاسایی بە سەر هەر شارو شارۆچکەیەکدا لە وانە بۆ نمونە دابڕاندنو ئابلوقەدانی شارێك یان بە سەر بازگە کردنی شارو شارۆچکەکانی کوردستان.

٣. راگەیاندنی رەسمی لە لایەن حکومەتو پەرلەمانو سەرۆکی هەرێم لە بە هەند وەرگرتنی گشت دواکاریەکانی خۆپیشاندەرانو جێبەجێکردنیان.

٤. دروستکردنی لیژنەیەکی هاوبەش لە پەرلەمانو حکومەتو بۆ کۆبەونەوە لە گەڵ نوێنەرانی خۆپیشاندەران بە مەبەستی دیارکردنی میکانیزمی گونجاو وە دیارکردنی وادە بۆ جێبەجێکردنی داواکاریەکان.

٥. ئازادکردنی دەستبەجێی سەرجەم دەستگیرکراوانی خۆپیشاندانەکانو قەدەغەکردنی دەستگیرکردنی بەشداربوانو رێکخەرانی خۆپیشاندەران.

٦. دادگایی کردنی هەموو ئەوانەی کە دەستیان هەبووە لە شەهیدکردنو برینداركردنی خۆپیشاندەرانو خستنە رووی ئەنجامی لێکۆڵینەوەکانی دادگاو بڵاوکردنەوەی لە راگەیاندنەکاندا.

٧. گێڕانەوەی هەموو ئەو هێزە چەکدارانەی کە بۆمەبەستی گوشار خستنە سەر خۆپیشاندەران یاخود ترساندنیان بە ئاڕستەی شارەکان جوڵێندراون.

٨. دەست بەجێ بانگهێشت کردنی وەزیرانی ناوخۆو پێشمەرگەو سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان وە لیپێچینەوە لە گەڵیان لە بارەی پێشێلکردنی مادەدەی یەك لە یاسای سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان بەوەی هێزی پێشمەرگەیان بەرو شارەکان جوڵاندووە لە کاتێکدا ئەمە تەنها لە دەسەڵاتی سەرۆکی هەرێمی کوردستانە.

٩. لابردنی بارەگای حیزبەکان لە ناوەندی شارو شارۆچکەکاندا گواستەنەوەیان بۆ دەرەوەی شارو شارۆچکەکان.

١٠. دڵنیایی کردنی هاونیشتیمانیان لەوەی کە چیدی وە هەمیشە هیچ هێزێکی نیشتیمانیو حکومی کوردی سوپاو هێزی چەکدار نابەنە سەر هیچ شارو شارۆچکەیەکی کوردستانو سەر هیچ هێزێکی رکابەرو نەیاری هێزە فەرمانڕەواکانی کوردستان.

١١. بە رەسمی پۆزش هێنانەوە بۆ جەماوەری خۆپیشاندەر لە لایەن هەموو ئەو کەسو لایەنو راگەیاندنانەی کە خۆپیشاندانی خەڵکیان بە «ئاژاوە گێڕ» ناو بردووە، بە ئۆپۆزسۆنو دەسەڵاتەوە، وە بە رەسمی داوای لێبوردن لە جەماوەر بکەن.

چوارەم: داواکاری خۆپیشاندەران کە پەیوەستە بە حکومەت: پەرلەمان لە ئێستاوە

به دواداچوونی حکومەت دەســت پێ بــکات بۆ جێبەجێکردنی داواکاریــە هەنوکەیەکانی خۆپێشاندەران.

پێنجەم: دانانی نەخشــە ڕێگایەك لە لایەن پەرلەمانەوە بۆ جێبەجێکردنی ئەو داواکاریە بنەڕەتیانــەی خۆپیشــاندەران کە لە گــەڵ یاســاو دیموکراتیــەتو کاری دامەزراوەییدا گونجاون.

شەشەم:ســەرۆکایەتی پەرلەمــان داوا بکات لــە ئەنجومەنی دادوەری هەڵســەنگاندن بۆ دادگاکانی هەرێم بکاتو پێداویســتی شــارەکان بۆ دادوەر پڕ بکاتەوە، بە مەبەســتی لێکۆڵینەوەو یەکلایکردنەوەی کێشەکانی ٢٠١١/٢/١٧و ڕۆژانی دواتر.

حەوتــەم: لیژنەی لێکۆڵینەوەی بالا کە بە پێــی بڕیاری ژمارە (١)ی پەرلەمانو حکومەت پێکهێنراوە ئەنجامەکان لە گەڵ تەواو بونیاندا بلاو بکاتەوە بۆ رای گشتی.

هەشــتەم: ئەو پرۆژە یاسایانەی کە خواستی خۆپیشــاندەرانن بە تایبەت: پرۆژە یاسای دەســتەی نەزاهە، ئەنجومەنی راژە، بیمەی تەندروســتی، مافی بەدەســتهێنانی زانیاری، گرنگــی دان بە گەنجان، بوجەی پارتە سیاســیەکان، بەرەنگاربونەوەی توندوتیژی خێزان، رێکخراوە نا حکومیەکان، خاوەن پێداویســتیە تایبەتەکان، داواکاری گشتی، قەدەغەکردنی رێکخســتنی حیزبی لە ناو هێزی پێشــمەرگەو ناوخۆ....تد، بخرێتە ئەو لەویەتی کارنامەی ئەم خولەی پەرلەمانەوە.

نۆیــەم: لــە ســەر ئەنجومەنــی وەزیــرانو لایەنــە پەیوەندیدارەکانە، ئــەم بڕیارە جێبەجێبکەن.

دەیەم: ئــەم بڕیارە جێبەجێ دەکرێت لــە ڕۆژی پەســەندکردنیەوە (٢٠١١/٣/١٧)و لە ڕۆژنامەی فەرمی وەقایعی کوردستان بلاو دەکرێتەوە.

پێنجەم/ تێکدانی ئاراستەی خۆپیشاندەران

أ- شێواندنی کەشی خۆپیشاندەران

لەدوای درووســتبونی خۆپیشاندانەکانەوە، دەســەڵات لە هەوڵی کۆتایی پێهێنانیدا بوو، زۆرجار بۆ کۆتایی پێهێنانی خۆپیشـــاندەران هێزی سەربازی بەکار هێناوە، بە تایبەتیش لە ٢٦ی شوباتدا ژمارەیەك چەقۆ وەشێنو گەنجی چەقۆ کێشو دەمانچە بەدەستی خزانە ناو خۆپیشاندەرانەوەو لە یەکەم هەنگاودا کاتژمێر (٤)ی ٢٦ی شوبات

بۆمبێکی دەنگی لە پشتی سەکۆی وتارخوێندنەوەی بەردەرکی سەرا رویداوەو بەهۆیەوە ٢ خۆپیشاندەر بە سوکی برینداربون.

لەبەرامبەر ئەو کارەدا کە خۆپیشاندەران پێیان وابووە ئەوە دەستی دەسەڵاتە بۆ تێکدانی خۆپیشـــاندانەکان، رووبەرووبونەوە لە نێوان خۆپیشـــاندەرانو هێـــزە ئەمنیەکاندا روویدا لەبەردەم مزگەوتی گەورەی شـــاری ســـلێمانی هاولاتیەك بەناوی (ئومێـــد جەلال) گوللە بەرسەری دەکەوێتو گیان لەدەست دەدات، ئومێد جەلال کە پیشەی شوفێر بووە،بە وتەی هاوسەرەکەی، چووبوو شیر بۆ منداڵە شـەش مانگیەکەی بکرێت بەناوی ئەنەسو ماوەی نزیکەی ٢ ساڵ بوو، هاوسەرگیری پێکهێنابوو، .

هاوکات لە شاری کەلاریش بەهۆی هێنانی هێزی دەرەکیەوە بۆ کپ کردنی خۆپیشاندەران، رووبەرووبوونەوەو توندووتیژی روویدا دوای ئەوەی ٢٦ی شـــوبات هاوڵاتیان بەشێوەیەکی هێمنانە خۆپیشـــاندەرانی کـــەلار هەوڵیاندا لە ناو بازاڕی کەلاردا خۆپیشـــاندان بکەنو بۆ ئەو مەبەســـتەش لەلایەن هێزێکی چالاکیە مەدەنیەکانەوە بە شێوەیەکی هێمنانە مامەڵە لەگەڵ خۆپیشـــاندەراندا کرا، بەشـــێوەیەکی لە ناکاو هێزێکی لیوای ٣٤ی گەرمیان هاتنە ناو، تەقەیان لە خۆپیشـــاندەرانی کەلار کردووەو لە ئێســـتادا لە ناو بازاڕدا بڵاوبونەتەوە،بۆ بڵاوە پێکرلادنی خۆپیشـــاندەران تەقە بەسەر خۆپیشاندەراندا دەکەنو لە ناو بازی کەلاردا هێزەکە بڵاو بوونەوە.

دوای ئەوەی خۆپیشـــاندەرانی مەیدانی ئازادی بریاریان دا شـــێوازی نارەزاییەتیەکانیان بگۆڕنو لە شەوی ٥ لەسەر ٦ی مارتەوە خەیمە لەسەرا هەڵدەدەنو شەوان لەوێ دەمێنەوە خێمەکانیش بەناوی شـــەهیدانی ١٧ی شوباتو رۆژانی دواییەوە ناونران، بەڵام لە کاتژمێر ٢:٣٠ خولەکـــی شـــەوژمارەیەك چەکدار کەهەندێکیان جلو بەرگی رەشـــیان پۆشـــیبو وە دەموچاویان هەڵپێچیبو، هەڵیان کوتایە ســـەر مەیدانی ئازادی ودوای سوتاندنی سەرجەم خێمەکان،ژمارەیەك مانگرتویان دەستگیر کرد.

ئەمەش دوای ئەوەدێت کەمانگرتوان رایانگەیاندبو شەوانە لەمەیدانی ئازادی دەمێننەوە، بۆیەئــەوەش وایکــرد ژمارەیەکــی زۆر هاوڵاتی لەســەرجەم چینو توێــژەکان لەیەکەم شەودالەمەیدانی ئازادی مانەوە. [٧]

لەلایەن خۆشــیەوە ناســك قادر وتەبێژی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی رایگەیاند: بەرپرســیارێتی پەلاماردانی مانگرتوانو ســوتاندنی چادرەکانی ســەرای ئازادی دەخەینە ئەستۆی ئاسایشی سلێمانی، چونکە بە بەرچاوی ئەوانەوە هێرشەکە ئەنجامدراوە.

وتەبێژی ئەنجومەنی کاتی ســەرای ئازادی ئەوەشــی خســتەڕو، کە هێرشــەکە پێشتر ئامادەکاری بۆ کراوەو وتی: (٥) خولەك بەر لە هێرشــەکە، هێزێکی چەکداری ئاسایش بە پێنــج ئۆتۆمبێل لەو ناوەدا بڵاوکرانەوەو گەمــارۆی ناوچەکەیان دا، بۆ ئەوەی چوار دەوری هاوڵاتیان بگرنو هیچ کەسێك دەرنەچێت».

ناوبــراو ئاماژەی بەوەشــدا، پاش ئەو کارانــە لەلایەن هێــزە دەمامکدارەکەوە هێرشو ســوتاندنی خێمەکانو ڕەشبگیری دەستپێکردو بەپێی زانیارییە سەرەتاییەکان، زیاتر لە٣٠ کەس دەستگیرکراون. [٨]

لەســەرجەم قەزاو شاروشارۆچکەکانی دیکەی کوردستان خۆپیشــاندانەکان رووبەرووی توندووتیــژیو هەوڵی کپکردنیــان درا لەلایەن هێزە ئەمنیەکانەوە، لــە رۆژی ٧ی مارت، لەقەزای کۆیە خۆپیشــاندانێکی هێمنانە ئەنجامدراو لەســەرەتای خۆپیشاندانەکە لەلایەن هێزەکانی ئاســایش هێرش کرایە ســەر خۆپیشاندەرانو ١٤ خۆپیشــاندەر دەسگیرکران، بەشێك لەو خۆپیشاندەرانە بەهۆی ئەوەی لەلایەن ئاسایشەوە ئازاردراون، سکاڵای یاساییان لەدژی ئاسایش تۆمار کردوە.

مامۆســتا جێگر ســاڵح مامۆســتای ئاینی یەکێك لەو هاوڵاتیانەی هێرش کرایە سەریو ئازاردراوە راگەیاند: لەخۆپیشــاندانەکەدا مەفرەزەیەکی ئاســایش هێرشیان کردە سەرمو بەقۆنداغە تفەنگو شــەق لێیان دامو ئازارێکی زۆریان دام، دواتر لەژێر فشاری هاوڵاتیان ئازادیان کردم، من سەرجەم کارمەندەکان دەناسمو لەدادگای .[٩]

[٧] هێزێکی چەکدارخێمەکانی مەیدانی ئازادیان سوتاند، سایتی لڤین، ٢٠١١/٣/٦/
http://www.lvinpress.com/newdesign/Dreje.aspx?Jimare=2962

[٨] ئەنجومەنی کاتی سەرای ئازادی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٣/٦/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34522&cat=1

[٩] لەخۆپیشاندانەکەی دوێنێی قەزای کۆیە، سایتی سبەی،٢٠١١/٣/٨/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34621&cat=1

ب- پشتیوانی خۆپیشاندەران

سەرەرای ئەو توندووتیژیانەی کە لەلایەن هێزە ئەمنیەکانەوە رووبەرووی خۆپیشاندەران دەکرایەوە، بەڵام رۆژانە خۆپیشـاندانەکان لە فراوان بووندا بوونو پشـتیوانی زیاتریان بۆ پەیدا دەبوو، بەتایبەتیش لە شاروشـارۆچکەکانی سـەر بە پارێزگای هەولێرو دهۆك، کە دەرفەتی خۆپیشاندانیان پێنادرا.

لـە بەیاننامەیەکـدا کە لە رۆژی ٧ی مـارت بلاویان کردۆتـەوە ٤٦ روناکبیری چۆمان پشـتیوانی خۆیان بۆ خۆپیشـاندەران دەربریوەو رایانگەیاندووە: هەر وەکو خۆتان دەزانن ناوچـەی باڵەکایەتـی قوربانییەکـی ئێجگار زۆری بۆ شۆڕشـە یەك لـەدوای یەکەکانی نەتەوەکەمـان داوە، ئێمە لەوە پەشـیمان نیـن، چونکە بۆ ئازادیی خۆمـان قوربانیماندا، ئێستاش ئامادەین بۆ ئازادیی خۆمان بجەنگێین، گیانمان فیدا بکەین، دوای بەردەوامبونی خۆراگـری جەماوەری تێنوی ئازادیی دەڤەری باڵەکایەتیو بە تایبەت شـارۆچکەی چۆمانی سـەر بە پارێزگای هەولێر، بە پێویستمانزانی لە رێگەی ئەم بەیاننامەوە دەنگمان بخەینە پاڵ دەنگتانو لە تەکتانو لە خەمتان بین».

بەیاننامەکە ئەوەشـی تێداهاتـوە: «زۆربەی خەڵکی چۆمان بێزاربـوە لەوەی کە هێزی دەرەکیو بیانی لە نێو چۆمان چاودێرییەکی توندیان داناوە لەسەر هاولاتییان بە سەیارەی بێ ژمارەو جام رەش، ئەمەش هێندەی دیکە ترسـی خستۆتە دڵی هاولاتییان لە بەرامبەر رودانی توندوتیژی لەو ناوچانەی کە لە ژێر دەسەڵاتی پارتیدان».

هـاوکات لە بەیاننامەکەدا ئاماژەیان بەوەداوە: پێمان وایە دەسـەڵات متمانەی خۆی لای خەڵکی کوردسـتان لە دەسـتداوە، لەو رۆژەی کە توندوتیژی بەرامبەر بە خۆپیشـاندەران بەکارهات.

بڕوانە (پاشکۆی ژمارە ٣٧ بەیاننامەی روناکبیرانی ناوچەی باڵەکایەتی)

هاوکات لە بەیاننامەیەکدا لاوانی بلێو بارزان پشـتگیری لە خۆپیشـاندەرانی سـەرای ئازادیو ناوچەکانی دیکەی کوردستان دەکەن، لە بەیاننامەکەدا هاتووە: ئێمە وەك گەنجانو لاوانی دەڤەری بارزان بە هەموو شـێوەیەك پشـتیوانیو پشتگیری هەوڵەکانتان دەکەین، ئێمە بەهۆی بارودۆخی سیاسـیو کۆمەڵایەتی سـنورەکەمان ناتوانین درێژە بەو شۆڕشە ئازادیخوازیەی ئێوە بدەین، بەڵام دڵنیاتـان دەکەین کە ئێمە لەگەڵتانین، تکایە بمانبورن کە ناتوانین بە شێوەی ئاشکرا پشتیوانی خۆمان دەربڕین، چونکە تەنانەت دەرکردنی ئەم بەیاننامەیە دەبێتە هۆی دروسـتکردنی مەترسی بۆسەر ژیانی لاوانو گەنجانی سنورەکە، بەڵام ئێمە لەروانگەی هەسـتکردنمان بە دۆخەکە گوێمان لە هەڕەشەو چاوسورکردنەکان نییە.

بەیاننامەکەی لاوانی بلێی‌و بارزان ئەوەشی روونکردۆتەوە: دەمانەوێت ئێوەی خۆشەویست جیاکاریەك لەنێوان بارزانیەکان‌و ئەوەی هەندێك دەسەڵاتدار بەناوی بارزانیەکانەوە دەیکەن لە یەك جیا بکەنەوە، چونکە هەڵویستو بۆچونەکانی ئەوان تەعبیر لە بارزانیەکان ناکات، بەڵکو ئەوان بگرە لەسـەر قوربانی‌و مەینەتی بارزانیەکان گەیشـتونەتە ئەو مستەوایەو ئێستاش جگە لە خۆیان بە خەمی هیچ کەسێکی ترەوە نین.

(بروانە پاشکۆی ژمارە ٣٨ بەیاننامەی لاوانی بلێ‌و بارزان)

لە بەیاننامەیەکیشـدا گەنجانی قەزای ئامێدی کە لەلایەن ١٠٠ گەنجی ئامێدیەوە واژوو کراوە، پشتیوانی لە داواو خواستەکانی خۆپیشاندەرانی سەرای ئازادی سلێمانی دەکەن.

کۆمـەکا گەنجێن دەڤەرا ئامێدێ بڕیارێ د دەن کو بەشـدار نابن دجەژن‌و سـەیرانێن نەورۆزا ئیساڵ دا وەکو هەلویست وەرگرتن ل سەر مۆلەت نەدانا دەستهەلاتێ بۆ ئەنجامدانا خۆ نیشاندانان‌و هەروەسا وەکۆ رێزگرتن ل خۆینا هەر ٨ شەهیدێن خۆنیشاندانێن باژێڕێ سلێمانیێ.

د بەیاننامەکـێ دا کـو ژ ئالێ نێزیکـی ١٠٠ گەنجێن قەزا ئامێدێ ڤـە هاتیە ئیمزا کرن، تێدا خۆیا دکەن کو داخوازیێن خۆنیشـاندەرێن سـلێمانیێ داخوازیێن تەڤایا خەلکێ کوردسـتانێ نە. هەر وەسان ئاشکەرا دکەن، کو ب دل‌و جان ل گەل سەرایا ئازادیێ نە ل سلێمانیێ‌و دخوازن دەستهەلات دا خوازیێن خۆنیشاندەران بجە بینیت.

(بروانە پاشکۆی ژمارە ٣٩ بەیاننامەی گەنجانی ئامێدی)

بەڵام یەکێك لەو بەیاننامانەی کە لەلایەن ٥٠ کەسایەتی سیاسی فەرهەنگی کوردستانی ئێران سەبارەت بە خۆپیشاندانەکانی هەرێمی کوردستان‌و ئاراستەی جەماوەرو بەرپرسانی حکومی‌و حیزبی هەرێمی کوردسـتان کراوەو تیادا کە ژمارەیەکی زۆری مامۆستای زانکۆو روناکبیـری تێدایە هاوسـۆزی بۆ خۆپیشـاندەران دەردەوبرن، بەتایبەتی بۆ نەهێشـتنی گەندەڵی‌و چاکسـازی ئیداری‌و کۆمەڵایەتی، داوا دەکەن کە هەموو لایەنە سیاسـیەکانی کودردسـتان هەوڵی توانای خۆیـان بخەنە گەر بۆ هێورکردنـەوەی دۆخەکەو گەرانەوەی کەش‌و هەوایەکی دۆستانە، داواش لە خۆپیشاندەران دەکەن کە هێمنی‌و ئارامی بپارێزن‌و هەرگیز پەنا بۆ توندووتیژی نەبەن.

داواش لەسەرجەم لایەنەکان دەکەن کە لە رێی دانیشتن‌و دیالۆگەوە کێشەکان چارەسەر بکەن.

(بروانە پاشکۆی ژمارە ٤١ دەقی نامەی ٥٠ کەسایەتی کوردستانی ئێران)

شەشەم/ بەردەوامی خۆپیشاندانەکانو هەڵوێستی لایەنەکان

لەگــەڵ بەردەوامی خۆپیشـــاندانەکانو ئەو قوربانیانەی کە بەهــۆی توندووتیژی هێزە ئەمنیەکانەوە کەوتونەتەوە، لایەنە ئۆپۆزسیۆنەکانی ناچارکرد بریاری جدی ترو کۆنکرێتی تر دەربکەنو هەڵوێســتیان بەتەواوی رون بکەنەوە لەسەر خۆپیشاندەرانو پاڵپشتیکردنی داواکاریەکانیان.

هەربۆیە سێ لایەنەکەی ئۆپۆزسیۆن (گۆران، یەکگرتوو، کۆمەڵ) پرۆژەیەکی هاوبەشیان بۆ چاکســازی سیاســی لە هەرێمی کوردســتان لە ٢٠١١/٣/٣ راگەیاند کــە وێنەیەکی پرۆژەکەیان ئاراستەی هەرسێ سەرۆکایەتیەکەی هەرێمو پەرلەمانو حکومەتیان کردووەو وێنەیەکیشــیان داوەتە مەکتەبی سیاسی یەکێتیو پارتی، لە گرنگترین خاڵەکانی پرۆژەکە کــە لە ٢٢ خــاڵ پێکهاتووە: گێڕانەوەی رەشنوســی دەســتور بۆ پەرلەمانی کوردســتان بەمەبەســتی پێداچونەوەو پەســەندکردنی بە تەوافقی نێوان فراکسیۆنەکانی پەرلەمان، پێك هێنانی کۆمســیۆنی بالآی هەڵبژاردنەکانی هەرێم لەکەســانی بێ لایەن، دەرکردنی یاسایەکی تایبەت بە قەڵاچۆکردنی گەندەڵی .

هاوکات لە پرۆژەکەدا جەختکراوەتەوە لەسەر یەکخستنەوەو بە پیشەیی کردنی هەردوو دەزگای ئاسایش

هێزی پێشمەرگەی کوردستان لە دامەزراوەیەکی سەربازی نا حزبی .

قەدەغەکردنی کاری حزبی بەهەموو شـێوەیەکانیەوە، لەناو دامو دەزگاکانی وەزارەتی پێشمەرگەو ناوخۆ .

هاوکات لە پرۆژەکەی ئۆپۆزسیۆندا ماوەی یەك مانگ دیاریکراوە بۆ ئەوەی یاساو بڕیاری تایبــەت بەهەریەك لەم خاڵانەی ســەرەوە دەربکرێتو لەماوەی دوو مانگیشــدا جێبەجێ بکرێن، لەڕۆژی راگەیاندنی ئەم پڕۆژەیەوە.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٤٢ پرۆژەی ئۆپۆزسیۆن بۆ چاکسازی)

دواترو بۆ دۆزینەوەی ڕێگە چارەی گونجاو بۆ دۆخی هەرێمی کوردستان لە ١٩ی مارتدا ٩ حیزبو بزوتنەوەی سیاسی ئیمزایان لەسەر ٧ خاڵ کرد بۆ پاراستنی ئاشتیو گەڕانەوەی ئارامی هەرێمی کوردستان

لە کۆنگرەیەکی ڕۆژنامەنوسیدا کە ئێوارەی ئەمڕۆ (شەممە) ڕێکخرا، ١١ ڕێکخراوی کۆمەڵگەی مەدەنی ناوەڕۆکی ئەو پەیماننامەیان ئاشکراکرد کە بەناوی (کەمپینی ئاشتی بۆ گێڕانەوەی ئارامی)، لە دوای ١٧ی شوباتەوە دروستیانکردوە.

ناوەڕۆکی پەیماننامەکە لە ٧ خاڵ پێکهاتوەو لەلایەن بەرپرسانی بالأی ٩ حیزبو بزوتنەوەی سیاسی هەرێمی کوردستانەوە ئیمزای لەسەر کراوە.

ئەمەش ٧ خاڵەکەیە:

١- هیچ حزبو لایەنێکی سیاسی پەنا نەباتە بەر توندوتیژی لە پرۆسەی سیاسیی هەرێمی کوردستان بەهەموو جۆرەکانی توندوتیژی.

٢- هیچ حزبێك هێزی چەکداری لە ململانێ ناوەخۆییەکان بەرامبەر هێزو لایەنەکانی تر بەکار ناهێنێت.

٣- هیچ هێزێك هەوڵ نەدات شەقام لە دژی لایەنێکی تر بورووژێنێت کە ببێتە هۆی سووتاندنی بارەگەکانی ئەو لایەنە یان کوشتنی ئەندامانی یان جۆرەکانی توندوتیژی.

٤- لایەنەکان پابەندن بەپاراستنی یەکپارچەیی خاکی هەرێمی کوردستانو هەموو لایەك دژی فرە ئیدارەییە.

٥- هیچ هێزێك هەوڵ بۆ هێنانی هێزی بیانی نادات یان دەست تێکەڵکردن لەگەڵ لایەنێکی دەرەوەی کوردستان دژی حزبێك یان ئەزموونەکە بەگشتی.

٦- هەموو هێزەکان پابەندی ناوەڕۆکی ئەم پەیماننامەیە دەبنو هەوڵ نادەن ناوەڕۆکەکەی پێشێل بکەن، هەروەها لایەنێك پێشێلی ئاشتیو ئارامیی هەرێمی کوردستان بکات، ئەوە لە بەردەم خواو گەلو وڵات بەرپرسیار دەبێت.

٧- هەموو لایەك پرۆتستۆی تیرۆرو توندوتیژی دەکەنو ئیدانەی شێوەکانی کوشتنو کاولکاری دەکەن.

بەیاننامەکە ئیمزاکرا لەلایەن، مەلا بەختیار، لە یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، فەرەیدون جوانرۆی لە پارتی دیموکراتی کوردستان، موسەننا ئەمین لە یەکگرتووی ئیسلامیی کوردستان، عومەر سەید عەلی لە بزووتنەوەی گۆڕان، ئەنوەر سەنگاوی لە کۆمەڵی ئیسلامیی کوردستان، عەبدوڵا حاجی مەحمود لە حزبی سۆسیالیست دیموکراتی کوردستان، قادر عەزیز لە حزبی زەحمەتکێشانی سەربەخۆ، گۆران حسێن لە حزبی شیوعیی کوردستان، بەکر تاماس لە بزووتنەوەی ئیسلامیی کوردستان.

بەڵام هیچ یەك لەو بەیاننامەو راگەیەنراوو كۆبونەوانە كاریگەری لەسەر كپ بوونەوەی شەقامو خۆپیشاندەران نەبوو، هەربۆیە ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی پەیامێكی ئاراستەی سێ فراكسیۆنەكەی ئۆپۆزسیۆنكرد لە ناو پەرلەمانی كوردستانو داویان كرد ئەندامێتیان لە پەرلەمان هەڵپەسێرن، لە پەیامەكەدا كە لە ٢٦ی مارت بڵاویان كردووەو لە ٢ دواكاری بنەرتیو ٣ دواكاری هەنوكەیی لە خۆدەگرێت.

لە داواكاریە بنەرەتیەكاندا كە ئاراستەی پارلەمانتارانیانكردووە هاتووە:

١-هەڵپەساردنی ئەندامێتیان لە پەرلەمانی كوردستانو دەستلەكاركێشانەوەی هەمو ویژدان زیندوان كە هەر پۆستو وەزیفەیەكیان لەناو ئەم دەسەڵاتەدا هەیە.

٢- رەتكردنەوەی هەر دانوستانێك لەنێوان ئۆپۆزسیۆنو دەسەڵاتدا وەك هەڵویستێكی نیشتمانیو مێژویی بەرامبەر بێباكی دەسەڵات لەمەڕ ئەم دۆخە مێژویەدا تا بەدیهێنانی داواكاریە هەنوكەییەكانی خۆپیشاندەران.

ئەمانەش وەك فشارێكی راستەقینە لەپێناو ملكەچكردنی دەسەڵات بۆ جێبەجێكردنی لانی كەمی داواكارییەهەنوكەییەكان كە دیارترینیان:

١- دادگایكردنی تاوانبارانی كوشتنو بریندارکردنی خۆپیشاندەران.

٢- گواستنەوەی هێزو بارەگا حیزبیەكان بۆ دەرەوەی شارو شارۆچكەكان.

٣- هەڵگرتنی ئابلۆقەی سەربازیو باری نائاسایی سەر شارو شارۆچكەكانی كوردستان بەمەبەستی دەستەبەركردنی مافی ئازادی رادەربڕین وداواكردنی مافە رەواكانیان.

(بروانە پاشكۆی ژمارە ٤٣ پەیامی ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی)

لە دوای جێبەجێنەكردنی هیچ یەك لە بریارەكانو بە بنبەست گەیشتنی هەنگاوەكان بە ئاراستەی چاكسازیو دوای ئەوەی شەقامو لایەنەكانی ئۆپۆزسیۆن گەیشتنە ئەو بروایەی كە دەسەڵات مل بۆ داواكاری خۆپیشاندەران نادا، هەربۆیە لە راگەیەنراوێكدا كە لە ٢٠١١/٤/٥ بڵاویان كردەوە داوای هەڵوەشاندنەوەی حكومەتی هەرێمیان كرد، لە راگەیەنراوەكەدا هاتووە دوای زیاتر لە مانگێك بەسەر وادەی دیاریكراوی پرۆژە ٢٢ خاڵیەكی ئۆپۆزسیۆن بەداخەوە حیزبەكانی دەسەڵات لەو ماوەیەدا سەرەرای ئاڵۆزیو گرژیی بارودۆخی كوردستان، وەڵامی فەرمیی ئۆپۆزسیۆنیان نەدایەوەو، هەنگاویان بەرەو جێبەجێكردنی خاڵەكانی پرۆژەكە نەنا بەڵكو ئەم پرۆژەیەشیان وەك هەمو پرۆژەكانی تر پشتگوێ خست.

هەر سێ لایەنی ئۆپۆزسیۆن ڕێککەوتن لەسەر ئەم خاڵانەی لای خوارەوە:

١. پێویستیی هەڵوەشاندنەوەی حکومەت و، دامەزراندنی حکومەتێکی ئینتیقالی کە لەسەر بناغەی «توافق» پێکبێت.

٢. ئەرکی بنەرەتیی ئەم حکومەتە بریتی بێت لە:

• ئەنجامدانی چاکسازیی بنچینەییو هەمەلایەنە وەك لەخاڵەکانی (١ بۆ ٢٠) ی پرۆژەی هاوبەشی ئۆپۆزسیۆندا هاتوە.

• زەمینەسازکردن بۆ هەڵبژاردنێکی ئازادو پاكو بێگەرد لەسایەی بێلایەنیی حکومەتو دامودەزگا ڕەسمیەکانو ڕێگرتن لە هەمو شێوازێکی تەزویرو دەستێوەردانی نایاسایی کە دەرفەتی یەکسان بۆ سەرجەم لایەنە بەشدارەکانی هەڵبژاردن بڕەخسێنێت.

٣. لایەنەکانی ئۆپۆزسیۆن لەهەر دیالۆگێکی ئایندەدا لەگەڵ حزبە حوکمڕانەکان سەبارەت بەو پرسانەی لەم بەیاننامەیەدا هاتوە بەهاوبەشیو ئەجێندای هاوبەش بەشداری دەکەن.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٤٤ ڕاگەیەنراوی سێ لایەنەکەی ئۆپۆزسیۆن)

لەبەرامبەر ئەو هەڵوێستەی سێ لایەنەکەی ئۆپۆزسیۆندا یەکێتیو پارتی لە ڕاگەیەنراوێکدا جەختیانکردەوە کە ئۆپۆزسیۆن چاکسازییو پێشکەوتنی کۆمەڵو سەقامگیربونی ئاشتیو ئارامییان ناوێ، لە ڕاگەیەنراوەکەی یەکێتیو پارتیدا کە لە ٢٠١١/٤/٧ دا بلاوکراوەتەوە ئاماژە بەوە کراوە: مەسەلەی هەڵوەشاندنەوەی حکومەتی هەرێم بەو شێوەیەی ئەوان داوای دەکەن بە نایاساییو ناشەرعیو نادەستوری دەزانین بۆیە پێکهێنانی حکومەتێکی ئینتیقالی ڕەت دەکەینەوە، چونکە هیچ پێویستییەکی سیاسیو یاساییو دەستوری نەهاتۆتە پێشەوە.

سەبارەت بە خۆپیشاندانەکانیش ڕاگەیەنراوەکە ئاماژەی بەوەکرابەوەکردووە: ئۆپۆزسیۆن تا ئێستا بە ناهەق بەردەرکی سەرای شاری سلێمانی پاوان کردوە، گوایە هەوڵدەدات ڕاپەڕین ڕێکبخات، لە کاتێکدا بەپێی یاساو بەرژەوەندیی گەل، ئەوان ئەو مافەیان نەماوە، چونکە هەرچییەکیان ویست گوتیان، دامودەزگاکانی هەرێمیش وەڵامی داواکارییە ڕەواکانی خۆپیشاندەرانیان داوەتەوەو چەندین بڕیاری پێویستیشیان داوە کە بەشێکە لە بەرنامەی کاری خۆیان.

سەبارەت بە وەڵامو بەرگری لایەنەکانی دەسەڵاتیش ڕاگەیەنراوەکە ئاماژەی بەوەکردووە، کە لە دونیای دیموکراسیدا دەسەڵاتی شەرعیو یاسایی مافێکی تەواوی هەیە بۆ بەرگری لە خۆیو دەزگاکانی ومافو ئازادیی خەڵك.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٤٥ ڕاگەیەنراوی یەکێتیو پارتی)

حەوتەم/ نەخشە ڕێگای چارەسەری قەیرانەکان

أ- نەخشە ڕێگای

زۆرجار بەرپرسانی هەرێم رایان دەگەیاند کە خۆپیشاندەران داوایەکی دیاریکراویان نیەو بەبێ پلانو پرۆژە خۆپیشاندان دەکەنو داواکاریەکانیان روون نیە، زۆرجاریش بە ئاژاوەچیو چەقۆ وەشێن ناودەبران، هەروەك وەزیری پێشمەرگە راگەیاند، ئەوانەی لەبەردەرکی سەران ئەوانە خۆپیشاندەر نین، بەڵکو کۆمەڵێك چەقۆکێشو شەقاوەو هەرچی پەرچین، لەبەرامبەر ئەو دەنگۆیانە ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی لە نەخشە ڕێگایەکدا کێشەو قەیرانەکانی دیاری کردووەو ڕێگا چارەکانی خشتۆتە روو.

دەقی نەخشە ڕێگاکەی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی

نەخشەڕێگای چارەسەری ریشەیی قەیرانی سیاسیو حوکمڕانی لە کوردستان (گواستنەوەی ئاشتیانەی دەسەڵات لەهەرێمی کوردستاندا)

دیباجە:

خۆپیشاندانەکانی ئەم ماوەیەی رابردوی شارو شارۆچکەکانی کوردستان کە ئەزمونێکی مەدەنیانەی نوێیەو مامەڵەی دەسەڵاتی سیاسی بە هەرسێ سەرۆکایەتیەکەوە لەگەڵ روداوەکاندا ئاشنایان کردین بە چەندین راستی لەوانە:

یەکەم: ئێمەی هاونیشتمانیانی ئەم هەرێمە سەرسام بوین لە ئاست ئەم هەمو تاوانو بێڕێزیەی بەرامبەر بە مرۆڤو هاونیشتمانیان دەکرێت. ئێمە بە هۆی ناعەدالەتی کۆمەڵایەتیو بە هەدەردانی سەروەتو سامانی هەرێمو پابەند نەبونی دەسەڵات بە یاسا کارپێکراوەکانەوە، بڕیارمانداوە چیدی رازی نەبین لە ژێر سایەی ئەم شێوازی حوکمڕانێتیە ناعادلو نادیموکراتە درێژە بە ژیانی سیاسیو کۆمەڵایەتیمان بدەین.

دوەم: ئەم دەسەڵاتە سیاسیە نەك ئیرادەیەکی نیە بۆ جێبەجێکردنی داواکاریە رەواکانی هاونیشتمانیانو خۆپیشاندەران، بەڵکو ئەم دەسەڵاتە بەردەوامە لە پێشێلکردنی یاساو داڵدەدانی تاوانبارانو درێژەدان بە پەیڕەوکردن لە سیاسەتی ترسو تۆقاندنو چەواشەکاریو خۆدزینەوە لە لێپرسراوێتی یاساییو سیاسیو ئەخلاقی. بەمەش هیچ ئەگەرێکی لە مەڕ جێبەجێکردنی داواکاریەکانی خۆپیشاندەران نەهێشتەوە.

سێیەم: ئەم دەسەڵاتە شەرعیەتی یاساییو نوێنەرایەتیو دیموکراتی خەڵکی کوردستانی ئەو کاتە لە دەستدا کە هاوڵاتیانی لە سەر سادەترین مافی یاسایی خۆیان کە خۆپیشاندانە خەڵتانی خوێن کرد.

چوارەم: ئەو راستیە بۆ هەمو لایەك دەرکەوت کە دەسەڵات لەم هەرێمەدا بە دورە

لە بونی ویستێکی راستەقینە بۆ چونە پای سەروەر راگرتنی یاسا، فەراهەمکردنی پێکەوەژیانێکی ئاشتیانەو مەدەنیانە، وە دورە لە نوێنەرایەتیکردنی راستەقینەی سەرجەمی هاونیشتمانیانی کوردستان، لە جیاتی ئەمە نوێنەرایەتی هێزێك دەکات کە سەر لە بەری گشت کایە کۆمەڵایەتیو سیاسیو ئابوریەکانی ئەم هەرێمەی داگیرکردوە. ئەم دەسەڵاتە حیزبیە تەنها بە زمانی هێز قسە دەکات نەك زمانی عەقڵو دایەلۆگ.

پێنجەم: بە تەنگەوە نەهاتنی سەرۆکی هەرێم بۆ داواکاریەکانی هاونیشتمانیان وە دەرك نەکردن بە سەختی قەیرانی حوکمڕانی سیاسی لە کوردستانو پێشێلکردنی یاساو پابەند نەبون بە پرنسیپە ئەخلاقیە گەردونیەکان لە داکۆکیکردن لە عەدالەتو ئازادیو یەکسانکردنی ئەو کەسەی خۆپیشاندان دەکات بە ئەو کەسەی خۆپیشاندەر دەکوژێت، گەیاندینیە ئەو قەناعەتە کە ئێمە لە غیابی سەرۆکێکی خاوەن لێپرسراویێتیدا ژیان دەبەینە سەر.

شەشەم: پەرلەمانی کوردستان لەم ماوە درێژەدا نەیتوانیوە دەسەڵاتی جێبەجێکردن ناچار بکات بە جێبەجێکردنی حوکمی یاساو راپێچکردنی وەزیرە تێوەگلاوەکان بە تاوانی کوشتنو بریندارکردنو گرتنی هاوڵاتیان بۆ بەردەم پەرلەمان بە مەبەستی لێپێچینەوە لێیان،و بێدەسەڵاتی پەرلەمان لە ئاست جێبەجێنەکردنی بڕیارەکانی خودی پەرلەمان.

حەوتەم: لە پەیوەند بە حکومەتەوە، حکومەتی هەرێم لە رێگای بەکارهێنانی هێزە ئەمنیەکانو هێزە چەکدارە دەمامکدارەکانیەوە بۆ سەرکوتکردنی هاونیشتمانیانی ئەم هەرێمەو گوێنەگرتن لە داواکاریە رەواکانی هاونیشتیمانیان، سەلماندی کە ئەم حکومەتە ئامرازە بە دەست حیزبەوە نەك دامەزراوەیەکی سەربەخۆ. بۆ ئێمەی هاونیشتمانیان حکومەت ئەو کاتە شەرعیەتی لە دەستدا کە پەیوەست نەبو بە جێبەجێکردنی بڕیارەکانی دادگا لە دەستگیرکردنی ئەو تاوانبارانەی دادگا فەرمانی گرتنیانی دەرکردبو.

هەشتەم: ئەو راستیە ئاشکرا بو کە حوکمڕانێتی سیاسی لە هەرێمی کوردستاندا بە دور لە بونی پەیمانێکی سیاسیو کۆمەڵایەتی، تەنها قۆرخکردنی دەسەڵاتو حوکمی بنەماڵەو شەڕی ناوخۆ بەرهەم دێنێت. بونی پەیمانێکی لەو جۆرە سەرەتای پڕۆژەیەکی نیشتمانی دەبێت کە سەرجەم هاونیشتمانیانو هێزە سیاسیەکان لە سەر خوانی کۆمەڵێك پرنسیپی دیموکراتیو مرۆڤدۆستیو ژیاندۆستی کۆدەکاتەوە.

لەسەر بنەمای ئەو راستیانەی سەرەوە، ئێمە وەك جەماوەری خۆپیشاندەری کوردستان نەخشەڕێگای «چارەسەری ریشەیی قەیرانی سیاسیو حوکمڕانی لە کوردستان» بەم شێوەیەی خوارەوە رادەگەیەنین:-

یەکەم:- دەستبەجێ دەست لە کار کێشانەوەی بێ قەیدو شەرتی سەرۆکی هەرێمی کوردستان.

دووەم:- دەستبەجێ دەست لە کار کێشانەوەی بێ قەیدو شەرتی سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستانو هەڵوەشاندنەوەی کابینەی شەشەمی حکومەتی هەرێمی کوردستان.

سێهەم:-دەسـتبەجێ دەست لە کار کێشانەوەی بێ قەیدوشەرتی دەستەی سەرۆکایەتی ئێسـتای پەرلەمانی کوردسـتانو راسـپاردنی یەك ئەندامـی تری پەرلەمـان تەنها بۆ سـەرۆکایەتیکردنی کاتی دانیشتنەکانی پەرلەمان تا رادەسـتکردنی دەسەڵات بەڕەسمی لەهەرێمی کوردسـتان بۆ قۆناغی گواستنەوە بۆ حکومەتێکی کاتی نیشتمانی بێلایەن بۆ قۆناغی گواسـتنەوە (کە پاڵێوراوانی لەلایەن ئەنجومەنی نیشتمانی جەماوەری کوردستان دیاری دەکرێن).

بەو پێیەی کە هەرێمی کوردسـتان لە ئێسـتادا لە باری نەبونی دەستورو ئەنجومەنی دەسـتوری یاخود دادگای دەستوریدایە، هێشـتنەوەی پەرلەمانی کوردستان بەتەنها وەك هەنگاوێکی قۆناغبەندی دەبێت لەو مانگەدا بۆ زامنکردنی گواسـتنەوەی ئاشـتیانەی بێ قەیدو شـەرتی دەسـەڵاتە فەرمیەکان بۆ حکومەتی کاتی قۆناغی گواستنەوە لەهەرێمی کوردستان. پاش ئەوەی پەرلەمان بەم ئەرکە هەڵدەستێت (ئەرکی رادەستکردنی دەسەڵات بۆ حکومەتی کاتی بۆ قۆناغی گواسـتنەوە)، راستەوخۆ پەرلەمانی کوردستان دەستبەجێ هەڵدەوەشێتەوە.

ماوەی قۆناغی گواستنەوەی ئاشـتیانەی دەسەڵات لەهەرێمی کوردستاندا (ماوەی نێوان دەسـت لە کارکێشـانەوەی سـەرۆکایەتیەکانو وادەی رادەستکردنی دەسـەڵات لەلایەن پەرلەمانەوە بۆ حکومەتی کاتی قۆناغی گواستنەوە)

کابینەی شەشـەمی حکومەتی هەرێمی هەڵوەشـاوە بۆ بەڕێکردنـی کاروباری هەرێم دەمێنێتـەوە (واتـە حکومەتی کار راپەڕانـدن – حکومە تصریف الاعمـال) بۆ ماوەی ئەو مانگە تا رادەستکردنی فەرمی دەسەڵات لە لایەن پەرلەمانەوە بۆ حکومەتی کاتی قۆناغی گواستنەوە.

لەگەڵ گواستنەوەی دەسەڵات، حکومەتی کاتی قۆناغی گواستنەوە لە هەرێمی کوردستان دەست بەکارەکانی خۆی دەکات لەژێر چاودێری ئەنجومەنی نیشتمانی جەماوەری کوردستان (کە لە نوێنەری هێزە نیشـتمانیەکانو نوێنەرانی ئەنجومەنە کاتیەکانی خۆپێشـاندەرانی هەرێمـی کوردسـتان پێکدێتو مەرجـە ئەندامانـی واژۆی پابەندبون بـە پەیماننامەی کۆمەڵایەتیو سیاسـی هەرێمی کوردستانیان کردبێت، ئەو پەیماننامەیەی کە لەگەڵ ئەم نەخشـە رێگایە رادەگەیەنرێو بەشـێکی جیانەکراوەیە لێی). نوێنەرانی ئەم ئەنجومەنە وەك چاودێر لەسەرجەم کارو کۆبونەوەکانی حکومەتی کاتیدا ئامادە دەبنو بە نوسین رای گشتیو حکومەتە کاتیەکە لە پرۆسەکەو لە کەموکوڕیەکان ئاگادار دەکەنەوە.

حکومەتـــی کاتی قۆناغی گواســـتنەوە لە هەرێمی کوردســـتان لەماوەی شـــەش مانگ لەدەستبەکاربونیەوە لە پاڵ بەڕێوەبردنی کاروباری هاونیشتمانیاندا پێویستە ئەم کارانەی خوارەوە جێبەجێبکات:-

١- جێبەجێکردنـــی بـــێ قەیدو شـــەرتی داواکاریـــە هەنوکەییەکانی خۆپیشـــاندەرانی کوردستان.

٢- پابەندبون بە«پەیماننامەی کۆمەڵایەتیو سیاســـی لە هەرێمی کوردســـتان»، لە ژێر رۆشنایی ئەم پەیماننامەیەدا چاوپیاخشـــاندنەوە بە رەشنوسی دەستوری هەرێمدا بکرێت بە بەشداری سەرجەم پێکهاتەکانی خەڵکی کوردستان بە مەبەستی دارشتنی دەستورێکی هاوچەرخی دیموکرات کە تێیدا گشت مافە مەدەنیو سیاسیو یاساییەکانی هاونیشتمانیان بە رەسمی ناسرابنو دەسەڵاتەکان بە ئاشکرا جیاکرابنەوەو سەربەخۆییان پارێزراو بێت، وە سیســـتێمی حوکمڕانی لە هەرێمی کوردستاندا پەرلەمانی بێتو سەرۆکی هەرێم لە لایەن پەرلەمانەوە هەڵبژێردرێ.

٣- بە نیشتمانیکردنی هێزی پێشمەرگەو دامو دەزگاکانی ئاسایشو هەواڵگریو پۆلیس ئەویش بە ســـپاردنی وەزارەتی ناوخۆو پێشمەرگە بە کەســـانی پسپۆڕو بێلایەنو لەسەر کارلابردنی بەرپرســـی هێزەکانی پێشـــمەرگە دەزگاکانی پۆلیسو ئاســـایشو هەواڵگری لە هەمو پارێزگاو شـــارەکانی هەرێمی کوردســـتانو رادەســـتکردنی ئەم دامو دەزگایانە بە کەســـانی بێلایەنو شایستە، پێویســـتە بە کردەوە حیزبایەتی لەو دەزگایانەدا قەدەغە بکرێت.

٤- گێڕانـــەوەی ســـەرجەم ئەو موڵـــكو ماڵە گشـــتیو تایبەتیانەی کە راســـتەوخۆ یان ناڕاســـتەوخۆ لەلایەن هەر کەسو لایەنێکەوە دەســـتیان بەسەردا گیرابێت یاخود بە نرخی رەمزی فرۆشرابن بە کەسو لایەنی دی بەدەر لە یاسای فرۆشتنو بەکرێدانی موڵكو ماڵی دەوڵەت ژمارە ٣٢ ی ساڵ ١٩٨٦.

٥- دارشتنی پلانێکی تۆکمە بۆ دابینکردنی سەربەخۆیی دادوەریو سەروەری یاسا.

٦- جیاکردنەوەی حیزب لە حکومەت ئەویش بە:

ا- هەڵوەشـــاندنەوەی میلیشـــیاکانی حیزبو دابڕاندنی دەزگا هەواڵگریو ســـیخوڕیەکان لێیان بە یاساو نەهێشتنی پاسەوانی دامو دەزگاو بارەگای حیزبیو ئەمانیش هەروەك ماڵی ئاسایی هاوڵاتیان سەلامەتییان لە لایەن هێزەکانی ئاسایشی ناوخۆوە بپارێزرێ.

ب- بەیاســـا قەدەغەکردنی هەمو جۆرە دەستێوەردانێکی حیزب لە ئابوری وڵاتداو نابێت حیزب خاوەنی کۆمپانیاو بەرژەوەندی بازرگانی بێت.

ج- لێکۆڵینەوە لە ســـەروەتو ســـامانی حیزبەکانو لێپرســـراوانی حیزبـــیو حکومی وە گێڕانەوەی سەرجەم ئەو داهاتانەی کەبە شێوەی نایاسایی بە دەستیان هێناوە بۆ خەزێنەی دەوڵەت بە چەسپاندنی بنەمای ئەمەت لە کوێوە هێناوە (من این لك هذا؟)

د- بڕینی هەر مینحەیەك كەسەرچاوەكەی دارایی گشتی بێت بۆ سەرجەم دامو دەزگا حیزبیو نا رەسمیەكانو راگەیاندنەكانو رێكخراوەكانیان.

٧- هەڵوەشاندنەوەی سیستمی خانەنشینكردنی ئەندام پەرلەمانو وەزیرو بەڕێوەبەرە گشتیەكانو ئەنجومەنەكانی شارەوانی كە بە پلەكانی خزمەتو ساڵی كاركردندا تێنەپەڕیونو كەمكردنەوەی موچەكانیان بە رێژەیەكی بەرچاو.

٨- هەڵوەشاندنەوەی یاسای خۆپیشاندانی هەرێمی كوردستانو كار بۆ دەرچواندنی یاسایەكی نوێ بكرێت كە پەیڕەو لە بنەما دیموكراتیەكانو مافەكانی مرۆڤ بكاتو وەڵامدەربێت بۆ داخوازیەكانی رای گشتی هەرێمی كوردستان.

٩- هەڵوەشاندنەوەی یاسای هەڵبژاردنی پەرلەمانو ئەنجومەنی پارێزگاكانو شارەوانیەكانو كاركردن بۆ دەرچواندنی یاسای نوێ بۆیان ئەویش لەسەر بنەمای كۆدەنگی چینو توێژەكانی هەرێمی كوردستان بە لەبەرچاوگرتنی بنەما سەرەكیەكانی دیموكراسیەت.

١٠- دامەزراندنی دەستەی نەزاهە لە هەرێمی كوردستان بە یاسا لە دەرەوەی دەسەڵاتی جێبەجێكردنو پەرلەمان، وە سپاردنی كاركردنی ئەم دەزگایە بە كەسانی بێلایەن كە دیاریكرابن لەسەر بنەمای لێهاتویی. ئەم دەستەیە دەستبەجێ كار بە راپۆرتەكانی چاودێری دارایی دەكاتو ئەوانەی بە گەندەڵی تۆمەتبارن حەواڵە دەكرێن بۆ دادگای تایبەتمەند.

سەرجەم ئەمانەش لەپێناوی زەمینەسازی بۆ ئەنجامدانی راپرسی لەسەر دەستوری هەرێمی كوردستانو هەڵبژاردنی پێشوەخت بۆ پەرلەمانی كوردستانو هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاكانو شارەوانیەكان لە ماوەی ٣ مانگ لە بەدیهێنانی ئەو هەنگاوانەی لەسەرەوە باسیان لێكراوە.

هەمو ماوەی گواستنەوە لە ٩ مانگ زیاتر نابێت لە وادەی دەستبەكاربونی حكومەتی كاتی لە هەرێمی كوردستان وەك دەسەڵاتی بەڕێوەبردنی هەرێم بۆ قۆناغی گواستنەوە.

ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی

٢٠١١/٤/١٠

ب- پەیمانی کۆمەلایەتی

هاوکات لەگەڵ نەخشە ڕێگای چارەسەری قەیرانەکانی هەرێمی کوردستان، ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی، کە سەرەرای چالاکانی کۆمەڵی مەدەنیو ڕۆژنامەنووسانو ڕۆشنبیران ژمارەیەك پارێزەرو یاساناسیشی لە خۆدەگرت، هەربۆیە پەیماننامەی سیاسیو کۆمەلایەتی هەرێمی کوردستانیان ئامادەکردوو بلاویانکردەوە، وەك لە دیباجەکەیدا هاتووە ئامانج لەم پەیماننامەیە دروستکردنی کۆدەنگیی نیشتمانیو نەخشەڕێگایە بۆ ئاڕاستەکردنی ئیرادەی پێکەوەژیان لەم هەرێمەداو بۆ دەرچون لە کۆی ئەو کێشەو بنبەستانەی کە دوای تێپەڕبونی چەندین ساڵ بەسەر ئەزمونێکی نوێی سیاسییدا لە هەرێمی کوردستان دروستبونو کۆمەڵانی خەڵك بەگشتیو نەوەی نوێ بەتایبەتی دوچاری دەرەنجامە نالەبارەکانی هاتون.

دەقی پەیمانی کۆمەڵایەتی:
«پەیماننامەی سیاسیو کۆمەڵایەتیی هەرێمی کوردستان»
بەهاری ٢٠١١

دیباجە:

بەبێ کۆدەنگیو گرێبەستێکی سیاسی، کە دەرهاویشتەی پەیمانێکی گشتیو فراوانتری کۆمەڵایەتی بێت، پێکەوەژیان بنەماو ڕێسای دامەزراوی نابێتو تەنیا لۆجیکی هێز بەڕێوەی دەبات ئێمە چەندین ساڵە ئەم ڕاستییە بە چاوی خۆمان دەبینین ئەم دۆخەش کە لەدوای ١٧ ی شوباتەوە لە هەرێمی کوردستان هاتۆتەکایەوە بەڕونی ئەو ڕاستییەمان پێدەڵێت کە شەرعییەتی دەسەڵاتو پێکەوەژیانی سیاسیو هاوڵاتیبون لە کوردستان لە بەردەم مەترسیی گەورەدان.

ئەزمونی هەرێمی کوردستان بەرهەمی خەباتو ڕەنجو قوربانیی گەورەی خەڵکی کوردستانە، بەرهەمی هەڵەبجەو ئەنفالو کۆڕەوو خەباتی ڕزگاریخوازی گەلی کوردەو خاوەنی ڕاستەقینەی ئەم ئەزمونە خەڵکی خۆڕاگری کوردستانو هاونیشتمانیانن، هەربۆیە تەنیا ئیرادەی گشتیی ئەوان دەتوانێت مانا بە کۆی ئەزمونەکەو داهاتوی سیاسیو کۆمەڵایەتیو کلتوریی ئەم هەرێمە ببەخشێت.

ئەم پەیماننامەیە وەك وەڵامدانەوە بە ئیرادەی عەدالەتخوازیی خەڵکی کوردستانو نەوەی نوێو بە پشتبەستن بە سەرەکیترین مەرجەعو دۆکیۆمێنتەکانی یاساو مافەکانی مرۆڤو بە گەڕانەوە بۆ واقیعی کوردستانو داخوازیی ڕەوای هاوڵاتیانو گفتوگۆکانی پەرلەمان گەڵاڵەکراوە.

ئامانــج لــەم پەیماننامەیە دروســتکردنی کۆدەنگیی نیشــتمانیو نەخشــەڕێگایە بۆ ئاڕاســتەکردنی ئیــرادەی پێکەوەژیان لەم هەرێمــەداو بۆ دەرچون لە کۆی ئەو کێشــەو بنبەســتانەی کە دوای تێپەڕبونی چەندین ســاڵ بەســەر ئەزمونێکی نوێی سیاسییدا لە هەرێمی کوردستان دروستبونو کۆمەڵانی خەڵك بەگشتیو نەوەی نوێ بەتایبەتی دوچاری دەرەنجامە نالەبارەکانی هاتون، لەوانە قەیرانی دەســەڵاتو شەڕی ناوخۆو تەشەنەکردنی گەندەڵیی کە هەڕەشە لە دیموکراسیەتو ئازادیو پێکەوەژیانی ئاشتیانەو کۆی ئەزمونەکە دەکەن.

هەربۆیــە داوا لە هەمــو لایەنە سیاســیو نیشــتمانییەکان دەکەیــن پابەندبن بەم پەیماننامەیەوە تا بتوانین پێکەوە کۆی ژیانی سیاســیو کۆمەڵایەتیو کلتوریو شارستانی لەم نیشتمانەدا بە ئاقارێکی نوێدا بەرین.

هەر لێرەشەوە بە هەمو جیهانی رادەگەیەنین کە هاونیشتمانیان لە هەرێمی کوردستان بــە پێی ئەم پەیماننامەیە بڕیار لە بونو داهاتوی خۆیــان دەدەنو ئیرادەی ئازادی ئەوان دەبێت ڕێزی لێبگیرێت.

ئەم پەیماننامەیە لە سیانزە بەند پێکهاتوە.

بەندەکان:

١ـ هاونیشــتمانیان خاوەنی ســەربەخۆیی تاکەکەسیو ئیرادەی گشــتیو مافی چارەی خۆنوسینو دەسەڵاتو بڕیارن، کەرامەتو ئازادیو ئاسایشیان پارێزراوە. هەرێمی کوردستان، یەکەیەکی دابەشنەکراوی خاوەن سەروەرییە.

٢ـ کۆبونەوەو خۆپیشــاندان، پێکهێنانی حیزبو ڕێکخراوی سیاسی، دامەزراوەی کلتوریو مەدەنی، ئــازادی رادەربڕین، رۆژنامەگەریو بەدەســتهێنانو بەکارهێنانی زانیاریی، مافی بنەڕەتییو پارێزراون، نابێت بە هیچ پاساوێك ڕێگریی لە دەستەبەرکردنیان بکرێت.

٣ـ هەموان لەبەردەم یاسادا یەکسانن، جیاکاریی رەگەزیی (نێرو مێ)، ئاینی، نەتەوەیی، پێگەی کۆمەڵایەتیو سیاســی یان جیاکاریی بەهەر پاساوێکی دی، هەروەها جیاکاریی لە نێوان کەسی مەعنەوییو کەسی سروشتیدا، قەدەغەیە.

٤ـ رەخســاندنی هەلی یەکســانو بنبڕکردنی جیاکاریی دژ بە ژنان ئەرکی نیشتمانیو سیاســیو کۆمەڵایەتینو دەبێت کۆی ژیانی مەدەنی لەم نیشــتمانەدا بەو ئاڕاســتەیەدا بڕوات.

٥ـ بۆ بەشداریی سیاسییو کۆمەڵایەتیو کلتوریی سەرجەم حیزبو ڕێکخراوو دامەزراوە سیاســیو مەدەنییــەکان لە ژیانی سیاســیدا، پابەندبــون بە مانا راســتەقینەکانی کاری سیاسیو مەدەنی، دەستاودەســتکردنی ئاشتیانەی دەسەڵات، دەستوەرنەدان لە دەسەڵاتی جێبەجێکردنو دارایی هەرێمو ڕێکەوتنو پەیوەندییەکانی هەرێم لەگەڵ دەرەوە، نەهێشتنی

هەر هێزێكی چەكدارو هەر جۆرە ئامرازێكی دیكەی توندوتیژیی لە بەشـــداریی‌و چالاكیی سیاسییداو هەڵوەشاندنەوەی هەر دەزگایەكی هەواڵگریی حیزبیی، مەرجی سەرەكین.

٦- سیستمی فەرمانڕەوایی لەم هەرێمەدا سیستمێكی دیموكراتی پەرلەمانییە، هەرسێ دەســەڵاتی دادوەریی‌و یاســادانان‌و جێبەجێكردن لێكجیاكراونەتەوەو ســەروەریی یاســا پارێزراوە.

٧- حكومــەت دامــەزراوەی جێبەجێكاریی فیعلییــەو لەبەردەم پەرلەمان‌و دەســەڵاتی دادوەریی‌و هاونیشــتمانییاندا بەرپرســە لە ئاســایش‌و پاراستنی نیشــتمان‌و سەروماڵی هاوڵاتیان‌و دامەزراوە كلتوری‌و سیاسی‌و مەدەنییەكان‌و ڕێكخستنی ژیانی ئابوری‌و سیاسی، مەرجەعی سەرەكیشی هاونیشتمانیان‌و پەرلەمانە.

٨- ســامانی ئەم هەرێمە موڵكی هاونیشــتمانیانە، دەبێت بەشــێوەیەكی رون‌و ئاشكرا بۆ بەدیهێنانی دادپەروەریی كۆمەڵایەتی‌و پەرەپێدانی مرۆیی‌و خۆشــگوزەرانیی ئەوان بە كاربهێنرێت.

٩- بڕیاردان لە پرســە چارەنوسسازەكان‌و یەكلاكردنەوەی كێشەی ناوچە دابڕێنراوەكان بەرپرســیارێتی پەرلەمانــە، جوڵاندنــی هێزو بەكارهێنانــی بۆ یەكلاكردنەوەی كێشــە نیشتمانییەكان تەنیا بە كۆدەنگیی (اجماع) پەرلەمانی كوردستان دەبێت. هەر جموجوڵێكی سیاســی‌و ســەربازیی دژ بــە بەرژەوەندیــی پارچەكانی دیكــەی كوردســتان خیانەتی نیشتمانییە.

١٠- دامــودەزگا نیشــتمانییەكانی ئەم هەرێمــە، دامەزراوەیی‌و مەدەنیــن، پەروەردەو زانكۆو دامەزراوە كلتوریی‌و زانســتییەكان سەربەخۆو نیشــتمانیی‌و خاوەن ڕێزی خۆیانن، تەنیا دیدگای شارســتانیی هاونیشتمانیان‌و ئەو یاســایانەی ئەم بنەمایە مسۆگەر دەكەن، نەخشەرێگای كارو ئامانجیان بۆ دیاریی دەكەن.

١١- ئەم پەیماننامەیە بناغەی ژیانی سیاســی‌و دەستورییە لە هەرێمی كوردستان، هەر یاسایەك پێچەوانەی بەندەكانی بێت هیچ رەوایەتییەكی نییە.

١٢- نابێــت هیچ بەندێكی ئــەم پەیماننامەیە بە جۆرێــك لێكبدرێتەوە كە پێچەوانەی بەندەكانی جاڕنامەی جیهانی مافەكانی مرۆڤو ئازادییە بنچینەییەكان بێت.

١٣- پرۆسەی واژۆكردنی ئەم پەیماننامەیە بە هەمو ئەو ڕێوشوێنە یاساییانەدا دەڕوات كە لە بەردەم دادگا نیشتمانی‌و دادگا نێودەوڵەتییەكان‌و رای گشتیدا لە هەرێمی كوردستان پابەندی‌و ئۆباڵی ئەخلاقی‌و یاسایی لە سەر كەس‌و لایەنی واژۆكار دروستدەكات.

ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی

٢٠١١/٤/١٠

بەندی چوارەم
کۆتاییهێنان بە خۆپیشاندانەکان

بـــــەشی هەشتـــــەم

- یەکەم/ کۆتایی شۆڕشی نێرگز
- دووەم/ کاردانەوەکانی سەرکوتکردنی خۆپیشاندانەکان
- سێیەم/ شەهیدانی ١٧ی شوباتو رۆژانی دوایی
- چوارەم/ هەنگاوەکانی دوای خۆپیشاندان

یەکەم/ کۆتایی شۆڕشی نێرگز

لەدوای هەموو ئەو بەڵێنو بەیاننامەو راگەیەنراوانەی کەلەلایەن لایەنە بەرپرسەکانەوە ئاراستەی خۆپیشاندەران دەکراو خۆپیشاندەرانیش تەنها داوای زەمانەتی جێبەجێکردنی ئەو داواو خواستانەیان دەکرد، بەوەی دوو دوو مانگ هیچ هەنگاوێك نەنرا بۆ دادگاییکردنی بکوژانی خۆپیشاندەران، هەنگاوی چاکسازی، گەرانەوەی هێزە سەربازیەکان بۆ جێگەی خۆیان، هەربۆیە ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی بریاریدا درێژە بە خۆپیشاندانەکان بدات، فراکسیۆنەکانی ئۆپۆزسیۆنیش لە پەرلەمانی کوردستان نامەیەکی ١٣ خاڵیان لەسەر پێشێلکاریەکانی دەسەڵات ئاراستەی ولاتانی جیهانو پەرلەمانەکانی یەکێتی ئەوروپاو نەتەوە یەکگرتووەکان کرد، لەنامەکەی فراکسیۆنەکانی ئۆپۆزسیۆندا هاتووە: ئێمە پەرلەمانتارانی ئۆپۆزسیۆن لە پەرلەمانی کوردستان ئەم راپۆرتە ئاراستەی بەرێزتان دەکەین، بە مەبەستی ئاگاداربونتان لە رەوشی سیاسی هەرێمی کوردستان بۆ ئەوەی رۆڵو هیمەتو توانای خۆتان بەکار بهێنن لە هەرێمەکەماندا بۆ ئەوەی لەمە زیاتر پرۆسەی دیموکراسی بە ئاراستەی هەڵەدا نەبرێو هاولاتیانو کۆمەڵگەکەمان نەکرێنە قوربانی ویستە نادیموکراسیەکان.

لە نامەکەدا کە لە ١٣ خاڵ پێکهاتووەو بە بەڵگەوە سەرجەم پێشێلکاریەکانی دەسەڵاتیان خستۆتە روو لە کوشتنو بریندارکردنو دەستگیرکردنی خۆپیشاندەران.

(بروانە پاشکۆی ژمارە ٤٦ نامەی فراکسیۆنەکانی ئۆپۆزسیۆن)

لەبەرامبەردا دەسەڵات بریاریدا بەهێز کۆتایی بە خۆپیشاندەران بهێنێتو سەرجەم هێزەکانی کردە حاڵەتی ئامادەباشیەوەو پەلاماری مەیدانی ئازادیدا پەلامارەکەش لە ٤/١٧ ەوە بەبەردەوامی رووبەرووبونەوە لە نێوان خۆپیشاندەرانو هێزە ئەمنیەکان رووی دەدا، هێزێکی زۆری سەربازی لەسەرجەم شەقامەکانەوە پێشرەویان دەکرد بەرەو مەیدانی ئازادیو لەلایەن خۆپیشاندەرانەوەو رووبەروویان دەبوونەوە، بەو هۆیەشەوە ژمارەیەك خۆپیشاندەر بریندار بوون، بە وتەی بەڕێوەبەری نەخۆشخانەی فریاکەوتنی سلێمانی لە توندووتیژیەکانی ١٧ی نیساندا ٥٠ خۆپیشاندەر لەلایەن هێزە ئەمنییەکانەوە بریندارکران

دکتۆر هاوار حەسەن بەڕێوەبەری نەخۆشخانەی فریاکەوتنی سلێمانی راگەیاند: نزیکەی ٥٠ برینداری شەڕو پێکدادانەکانی ئەمڕۆی شاری سلێمانی رەوانەی نەخۆشخانەکەمان کراوە، وتیشی: بریندارەکان ٧یان بە فیشەکی هێزە ئەمنییەکانو ٣١ یان بە غازو ١٢ یان بە دارو بەرد بریندراربون، زۆرینەی زۆری بریندارەکانیش نێردراونەتەوە بۆ ماڵەوەو مەترسی لەسەر ژیانیان نەماوە.[١] **(بڕوانە وێنەی ژمارە ٢٨)**

[١] سلێمانی: ٥٠ خۆپیشاندەر بریندار بوون، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/١٧/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35681&cat=1

وێنەی ژمارە (٢٨)

سەبارەت بە ڕووداوەکانی ١٧ی نیسان، ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی ڕوونکردەوەیەکی بڵاوکردەوەو تیایدا هاتووە: تەقەکردنی هێزە چەکدارەکان لە خەڵکی تووڕەو ناڕازی، پەلاماردانی خۆپیشاندەران توندوتیژی زۆری لێکەوتەوەو سەرەنجام زیاتر لە ٥٥ کەس بەگوللەو بەردو جۆرێکی تایبەت لەگازی فرمێسکڕێژ بریندار بون...

جەختیشی کردۆتەوە کە: ڕوداوەکانی دوێنێ بۆ جارێکی تر سیمای ئەم دەسەڵاتە دزێوەی بەهاونیشتمانیانی کوردستان نیشاندا. بۆیە ئێمە بۆ جارێکی تر سوربونی خۆمان لەسەر خۆپیشاندان، کۆبونەوە لەمەیدانی ئازادی دوپات دەکەینەوەو بانگەوازی هاونیشتمانیان، هەمو خەڵکی شارەکە دەکەین کەسبەینێ لەمەیدانی ئازادی کۆدەبینەوەو بەردەوام دەبین.

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٤٧ ڕونکردنەوەی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی)

ڕووبەڕوو بونەوەو توندوتیژیەکان لە ڕۆژی ١٨ی نیساندا گەیشتە لوتکە بەوەی دەسەڵات بڕیاری دابوو بەهێز کۆتایی بە خۆپیشاندەران بهێنێت، دوای ڕووبەڕووبونەوەیەکی سەختو بەکارهێنانی گازی فرمێسك ڕێژو دەیان هۆکاری دیکە لە ڕۆژی ١٨ی نیسان هێزە ئەمنیەکان سەکۆی مەیدانی ئازادیان سوتاند، کاتژمێر ٦:٤٠ خولەکی ئێوارەی ١٨ی نیسان هێزێکی چەکدار هەڵیان کوتایە سەر مەیدانی ئازادیو پاش سوتاندنی سەکۆی ئەو مەیدانە چەند گەنجێکیشیان دەستگیر کرد، ناسك قادر وتەبێژی کاتەی ئەنجومەنەکە لەو

باریەوە راگەیاند، ئەو چەکدارانەی دوو رۆژە ئەم شارەیان کردوە بە جەهەنەم سەکۆکەیان سوتاندوە. [٢]

بەپێی ئامارێکی نەخۆشـــخانەی فریاکەوتنی شـــاری سلێمانی، لە شـــەڕو پێکدادانەکانی ١٨ی نیســـانی سلێمانی (١٠٥) هاوڵاتی برینداربوونو تەندروستی هاوڵاتییەکیش بەهۆی سەختی برینەکەیەوە ناجێگیرە.

ســـەرچاوەیەك لە نەخۆشخانەی فریاکەوتنی ســـلێمانی راگەیاند: ئەو شەڕو پێکدادانەی لەنێوان هێزەکانی ئاسایشو پۆلیسو چالاکیە مەدەنییەکان لەگەڵ خۆپیشاندەراندا روویدا (١٠٥) برینداری لێکەوتووەتەوە، کە بە هۆکاری جۆراوجۆر برینداربوون، کە (١٨) هاوڵاتی بە فیشەكو (١) هاوڵاتی بە چەقۆو (١) پێشمەرگەی فەوجی سێی تایبەتی هێزی پێشمەرگە بە فیشەكو (١) هاوڵاتی بە دارلاستیكو (١٦) هاوڵاتی بە غازی فرمێسك رێژ برینداربوون، ئەو بریندارانەش پاش چارەسەرکردنیان گەڕاونەتەوە ماڵەوە.

وتیشی:لەو (١٠٥)بریندارە تەنها (١) بریندار بارودۆخی ناجێگیرە بە ناوی (هەردی فاروق) بەهۆی ســـەختی برینەکەیەوە کە فیشـــەك بەر ســـەری کەوتووە، دواتر لە ٤/٢٣ بەهۆی سەختی برینەکەیەوە گیانی لەدەستداووە بوە دوایەمین شەهیدی خۆپیشاندانەکان. [٣]

(بڕانە وێنەی ژمارە ٢٩)

لەبەرامبەر ئەو دۆخەدا، لە راگەیەنراوێکدا ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی رایگەیاندووە کە سوتاندنی سەکۆی ئازادی هەوڵی دەسەڵاتە بۆ خنکاندنی دەنگی ئازادی خەڵکی ناڕازی کوردســـتان، راگەیەنراوەکە لەژێـــر ناوی «فۆبیای دەســـەڵات» ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی نوســـیویانە: «رۆژانی هەقدەو هەژدەی نیسان دەســـەڵاتدارانی هەرێم لە هێرشە یەك لە دوای یەکەکانیان بۆ سەر خۆپیشاندەرانی کوردستان لە سلێمانیو هەولێرو کەڵکە سماق، بۆ چەندهەمین جار ســـەلماندیان، کە ئەوان تەنها بە یەك زمانی پەیوەندیکردن ئاشنان ئەویش زمانی توندوتیژیو نواندنی زەبرو زەنگە«.

راگەیەندراوەکە ئەوەشی تێداهاتوە: «بە پێویستی دەزانین ئەو راستیە دوبارە بکەینەوە کە ئەوە شـــەقامە ئەم ئەنجومەنە بەڕێوە دەبـــات، بۆیە لێرەوە رایدەگەیەنین کە دوابڕیار دەگەڕێتەوە بۆ شـــەقامو هەموان پێکـــەوە بڕیاری درێژەدان بە چالاکیـــە مەدەنیەکانمان دەدەین». **(بروانە پاشکۆی ژمارە ٤٨ راگەیەنراوی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی)**

[٢] بەپەلە...سەکۆی مەیدانی ئازادی سلێمانی سوتێنرا، سایتی لڤین، ٢٠١١/٤/١٨/

http://www.lvinpress.com/newdesign/Dreje.aspx?Jimare=3414

[٣] ئاماری بریندارەکانی دوێنێی سلێمانی، سایتی خەندان، ٢٠١١/٤/١٩/

http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=24111&Jor=1

وێنەی ژمارە ٢٩

لەگەڵ توندبوونی توندوتیژیەکانی نێوان خۆپیشاندەرانو هێزە ئەمنیەکاندا لە سلێمانی لە زۆربەی شارەکانی دیکەی هەرێمی کوردستان خۆپیشاندان بەڕێوەچوو، لە شاری هەولێر لە ڕێوشوێنێکی ئەمنی توندا خۆپیشاندان کراو چەکدارەکانی پارتی بەجلو بەرگی مەدەنییەوە بە توندی هێرشیان کردە سەر خۆپیشاندەرانو ژمارەیەك هاوڵات ڕۆژنامەنوسیش دەستگیر کران.

پاشنیوەڕۆی ١٨ی نیسان لە بەدەم مزگەوتی ڕەشاد موفتیو نزیك سەرۆکایەتی زانکۆی سەلاحەدین لە شاری هەولێر، بە بەشداری زیاتر لە ٢٠٠ خوێندکاری زانکۆی سەلاحەدینو ژمارەیەك لە چینو توێژەکان ئەنجامدرا.

هاوكات لەگەڵ تێپەڕبونی چەند خولەكێك بەسەر دەستپێكردنی خۆپیشاندانەكەدا، چەكدارەكانی سەر بە پارتی بەجلو بەرگی مەدەنیو سەربازییەوە هێرشیان كردە سەر خۆپیشاندەرانو لەناویشیاندا، چەند پەرلەمانتارو رۆژنامەنوسێك پەلامار دراون.

هاوكات بەپێی زانیارییەكان د.محەمەد كیانی، ئەندامی فراكسیۆنی گۆڕان لە پەرلەمانی عێراقو د. سلێمانو د. هۆشیارو، د. كامەران كیانی، مامۆستایانی زانكۆی سەلاحەدینو ئێڤار ئیبراهیم، چالاكوانی ژنان لەلایەن هێزە ئەمنیەكانەوە، پەلاماردرانو هەندێكیشیان بۆ ماوەیەك دەستگیركران.

لەهەمان كاتدا شەقامەكانی دەوروبەری شوێنی خۆپیشاندانەكە لەلایەن هێزە ئەمنییەكانەوە گیراون، هەروەها ژمارەیەك مامۆستای ئاینی لەكاتێكدا بەنیاز بون بەشداری خۆپیشاندانەكە بكەن، بەڵام لەلایەن چەكدارەكانی پارتییەوە رێگرییان لێكراوە. [٤]

دوای كۆتایی هاتنی خۆپیشاندانەكان لە ئێوارەی ١٨ی نیسانو لە دوای چۆلكردنی سەرا، هێزێكی هەواڵگری فەرماندەی سەر بە یەكێتی هەڵیانكوتایە سەر سەراكەو سەكۆی سەرای ئازادیان سوتاند.

هێزەكەی هەواڵگری فەرماندەیی، هێرشیان كردوەتە سەر ئەو كەسانەش لە چواردەوری سەرادا بونو هاوكات پەلاماری سەرجەم رۆژنامەنوسو پەیامنێرانی كەناڵەكانیان داوەو كامێراو شتومەكەكانیان لێسەندون، بەو مەبەستەی وێنەی سوتاندنی سەكۆكە بڵاو نەبێتەوە. [٥]

لەدوای سوتانی سەكۆی سەرای سلێمانیەوە، بەیەكجاری بڕیاری چۆڵكردنی سەرادارا، ئەویش دوای ئەوە هات كە رۆژی ١٩ی نیسان، لیژنەی ئەمنی پارێزگای سلێمانی بڕیاریدا ریگری بكات لە هەر خۆپیشاندانێك لە شاری سلێمانیو شارو شارۆچكەكانی كوردستان.

لە راگەیەنراوەكەی لیژنەی ئەمنی پارێزگای سلێمانیدا هاتووە: بڕیارماندا بەهیچ شێوەیەك رێگە نەدرێت خۆپیشاندانی بێ مۆڵەت لەهیچ جێگەیەكی شاری سلێمانیو هەرشارو شارۆچكەیەك ئەنجام بدرێت، هەر كەسو لایەنێكیش بەپێچەوانەی ئەم بڕیارەو لەدەرەوەی قانوون هەڵسوكەوت بكات، ئەوا بێ دوولی لەرێگەی قانوونو دادگاوە رووبەڕوی سزا دەكرێتەوە.

(بڕوانە پاشكۆی ژمارە ٤٩ راگەیەنراوی ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی)

[٤] هەولێر؛ لە رێوشوێنێكی ئەمنی توندا خۆپیشاندان كرا، سایتی سبەی،٢٠١١/٤/١٨/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35704&cat=1

[٥] سەرای ئازادی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/١٨/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35714&cat=1

لەدوای راگەیەنراوەکەی لیژنەی ئەمنی پاریزگای سلێمانی بۆ قەدەغەکردنی خۆپیشاندان، لە سەرلەبەیانی ئەمڕۆ (سێشەممەوە) چەکدارەکانی سەر بە دەسەڵات ڕێوشوێنی ئەمنی توندیان گرتوەتە بەر،هاوکات بە هەزاران چەکدار لە شەقامەکانی (پیرەمێرد، کاوە، ئۆرزدی) و ناوچەکانی دیکەی دەوروبەری سەرای ئازادیو شەقامی سالمو ژمارەیەك لە کوچەو کۆڵانەکانی شاردا بڵاوکراونەتەوە، چەکدارەکان ڕێگری لە کۆبونەوەی هاوڵاتیان دەکەنو داوای پێناسی شەخسی لە هاوڵاتیان دەکەن، لەلایەکی دیکەوە ژمارەیەك هاوڵاتی لەلایەن چەکدارەکانی یەکێتییەوە دەستگیرکراون. [٦]

لەدوای سوتانی سەکۆی مەیدانی سەرای سلێمانی خوێندکارانو مامۆستایانی زانکۆی سلێمانی بریاریاندا خۆپیشاندانەکان بگوێزنەوە بەردەم دادگای سلێمانی، دواتر لەلایەن چەکدارەکانی یەکێتیو هێزە ئەمنیەکانەوە هێرش کرایە سەریانو ژمارەیەکی زۆریشیان لێدەستگیر دەکرێت.

ڕۆژی ١٩ی نیسان سەدان خوێندکاری زانکۆی سلێمانیو ژمارەیەك لە مامۆستایانی زانکۆ، بەمەبەستی ئەنجامدانی خۆپیشاندانی نارەزایی دژی توندوتیژییەکانی دەسەڵات بەرامبەر خۆپیشاندەران، بەرەو دادگای سلێمانی بەرێکەوتن،هاوکات لەکاتی بەرێکەوتنیاندا، لە نزیك (سینەما سیتی) لە سەرچنار لەلایەن چەکدارەکانی یەکێتییەوە هێرشکرایە سەریانو ڕێگرییان لێکرا بۆ چونیان بەرەو دادگای سلێمانی، لەهەمان کاتدا چەکدارەکان لە ژمارەیەك خوێندکاریان داوەو ڕێگاکەیان گرتوەو ناهێڵن خوێندکاران خۆپیشاندانەکەیان ئەنجام بدەن.

لەلایەکی دیکەوە چەکدارەکانی یەکێتی بەزۆر نزیکەی (٩) پاسی خوێندکارانو مامۆستایانی زانکۆی سلێمانیان بەرەو گوندێکی نزیك (چەق چەق) بردوەو گەمارۆیان داون. [٧]

---

[٦] دەسەڵات سلێمانی کردوەتە سەربازگە، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/١٩/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35733&cat=1

[٧] خوێندکارانو مامۆستایانی زانکۆی سلێمانی بەرەو دادگا بەرێکەوتن، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/١٩/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35732&cat=1

لەگەڵ خوێندکارانو مامۆســتایانی زانکۆدا ژمارەیەکی زۆر لە رۆژنامەنووسانو نوسەران چونە بەردەم دادگای سلێمانی، لەلایەن هێزێکی ئەمنیەوە هەمووسان دەستگیرکران، رێبین هەردی نوسەرو روناکبیروو هەردو ســکرتێری نوسینی رۆژنامەی (رۆژنامە) هیوا جەمالو ســیروان رەشیدو دلێر عەبدولخالقو دەیان رۆژنامەنووســی تر لەبەردەم دادگای سلێمانی دەستگیرکرانو پاش زیاتر لە ١٢سەعات لە دەستگیر کردنیان لەلایەن هێزە ئەمنیەکانەوە ئازادکــران ،هاوکات لەکاتی دەســتگیرکردنیدا بە چەندین شــێواز لەلایەن چەکدارەکانی یەکێتییەوە ئەشــکەنجە دراونو سوکایەتیان پێکراوە، هەروەها شوێنەواری ئەشکەنجەدان بە جەستەیانەوە دیارە. [٨]

(بروانە وێنەی ژمارە ٣٠)

وێنەی ژمارە ٣٠

[٨] رێبیــن هــەردی لەلایــەن چەکدارەکانــی یەکێتییــەوە ئەشــکەنجە دراوە، ســایتی ســبەی، ٢٠١١/٤/٢٠/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35780&cat=1

هاوكات لەگەڵ دەســـتگیركردنی خوێندكاران‌و مامۆســـتایانی زانكۆو رۆژنامەنووساندا پاش نیوەرۆكەی هێزە ئەمنیەكان هەڵیانكوتایە ســـەر حەرەمی زانكۆی ســـلێمانی‌و بەشە ناوخۆییەكانی ئیســـكان‌و نزیكەی ٥٠ خوێندكار بریندار‌بون كە یەكێك لە برینداره‌كان بە فیشەك بووەو چەندین خوێندكاریش دەستگیركراون، هاوكات چەكدارەكان چونە ناو حەرەمی زانكۆوەو گازی فرمێسك رێژیان رشتوە. [٩]

هاوكات لەگەڵ خۆپیشاندانەكانی سلێمانیدا هێزەكانی ئاسایش هەڵیانكوتایە سەر كۆلێژی زانســـتە كۆمەڵایەتیەكانی زانكۆی كۆیـــەو ژمارەیەك خوێندكارو رۆژنامەنوس دەســـتگیر كـــران، دوای ئەوەی لە بەیانی ١٩ی نیســـان خوێندكارانی زانكـــۆی كۆیە كۆبونەوەیەكی نارەزایی ئەنجامداو مانگرتنیان دەســـتپێكرد، دژی ئەو هێرشە چەكدارییەی دوێنێ لەلایەن ئاسایشەوە لە نزیك شارۆچكەی دوكان كرایە سەر خوێندكارانی زانكۆكەیان، پاش ماوەیەك لە دەســـتپێكردنی چالاكییەكانیان، هێزێكی ئاســـایش هەڵیانكوتایە سەر كۆلێژی زانستە كۆمەڵایەتیەكان لە زانكۆی كۆیەو چەند خوێندكارێكیان دەستگیركردو هێزەكانی ئاسایش حەرەمی زانكۆیان شـــكاندووەو لەناو هۆڵەكانی خوێندندا، چەند خوێندكارێكیان دەســـتگیر كردوە. [١٠]

لە رانیەش ســـەرباری ئەوەی چواردەوری مەیدانەكەیان گرتبو، خۆپیشاندانی جەماوەری بەرێوەچوو ســـەرەرای ئەوەی لەلایەن هێزە ئەمنیەكانیشەوە رێگریان لێدەكراو چواردەوری مەیدانی ئازادی شـــارەكەیان گرتو دەســـتیان بەسەر ســـەكۆی مەیدانەكەدا گرت بەڵام دوای رووبەرووبونەوەیەكی زۆر ســـەرەنجام خۆپیشاندەران توانیان سەكۆی مەیدانەكەیان كۆنترۆڵ بكەنەوەو درێژە بە خۆپیشاندەران بدەنەوە. [١١]

هاوكات لە رانیەو كەلار دەربەندیخان‌و هەڵەبجەو كۆیەو خورماڵ‌و شارەزوور خۆپیشاندان‌و نارەزایەتـــی بەرێوەچوو، هەروەها لە هەندێك لەو شـــارانەدا هێـــزە ئەمنییەكان پەلاماری خوێندكارانی زانكۆو هاوڵاتیانی خۆپیشـــاندەریان داوەو چەند كەسێكیان برینداركردووە، لە رانیە هێز چووەتە مەیدانی ئازادی‌و لە ئەنجامدا لەگەڵ خۆپیشـــاندەراندا پێكدا هەڵپژاون، لە دەربەندیخانیش هێزە ئەمنیەكانەوە تەقەیان لە خۆپیشـــاندەران كردووەو سێ كەسیان برینداركردووە.

[٩] چەكدارانی یەكێتی هەڵیانكوتایە سەر حەرەمی زانكۆ، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/١٩/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35761&cat=1

[١٠] هەڵیانكوتایـــە ســـەر كۆلێـــژی زانســـتە كۆمەڵایەتیەكانـــی زانكۆی كۆیە، ســـایتی ســـبەی، ٢٠١١/٤/١٩/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35731&cat=1

[١١] رانیە؛خۆپیشاندانی جەماوەری بەرێوەدەچێت، سایتی سبەی،٢٠١١/٤/١٩/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35752&cat=1

هەروەها لە کەلاریش چەند خوێندکارێکی زانکۆ دەستگیرکراونو هێزەکان بەچەکەوە چوونەتە ناو زانکۆوەو پەلاماری خوێندگاریانداوەو چەند خوێندگارێکیان بریندارکردووەو چەند کچە خوێندکارێکیش بووراونەتەوە. هەروەها لە ناحیەی خورماڵ هێزە ئەمنیەکان هەڵیانوکتایە سەر خۆپیشاندەرانو هاوڵاتیەکیان بریندار کردو ژمارەیەکیشیان دەستگیرکرد.[١٢]

لە توندووتیژیەکانی ١٩ی نیسانی شاری سلێممانی نزیکەی ٩٠ کەس بریندابوون بە وتەی بەڕێوەبەری گشتی نەخۆشخانەی فریاکەوتنی سلێمانی زیاتر لە ٣٠ کەس بریندابوونو ٦٠ کەسی تریش لەناو ئەمبۆلانسەکاندا لەشوێنی رووداوەکان، چارەسەری پێویستیان بۆ کراوە. د. هاوار حەسەن، بەڕێوەبەری گشتی نەخۆشخانەی فریاکەوتنی سلێمانی ئاماژەی بەوەشدا: بریندارەکان سیانیان فیشەکەو حەوتیان چالاکییە مەدەنییەکانەو بیستیشیان هاوڵاتین». [١٣]

لەبەرامبەر توندوتیژیەکانی دەسەڵاتدا ئەنجومەنی کاتی سەرای ئازادی رایدەگەیەنێت: بە سەربازگە کردنی شارو شارۆچکەکانی کوردستان لە لایەن هێزی کوردیەوە، خیانەتی نیشتمانیە.

ئەنجومەنی کاتی سەرای ئازادی لە راگەیەندراوێکدا ئاماژە بەوەش دەکات راشیدەگەیەنێت: ئێمە بە دەسەڵات دەڵێین بەم کردارانەتان تەنها باڵەخانەی تاوانەکانتان بەرزتر دەکەنەوەو هاونیشتمانیان لە خۆتان تورەتر دەکەن.

راگەیەنراوەکە ئەوەشی خستۆتە روو کە : بەم کردارانەتان تەنها باڵەخانەی تاوانەکانتان بەرزتر دەکەنەوەو هاونیشتمانیان لە خۆتان تورەتر دەکەن، لێرەوە بانگهێشتی ئەو کەسانە دەکەین کە دەسەڵات کردونی بە پاسەوانی دەزگا سەرکوتکارەکانیان کە بکشێنەوە لە پارێزگاریکردنو پیادەکردنی سیاسەتە چەوتەکانی ئەم دەسەڵاتە شکستخواردوەو بەشداری بکەن لە ئازادکردنو پارێزگاریکردن لە ئاسایشو سەلامەتی هاونیشتمانیان.

(بروانە پاشکۆی ژمارە ٥٠ راگەیەنراوی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی)

[١٢] خۆپیشاندانو توندوتیژیی چەند شارێکی تر دەگرێتەوە، سایتی لڤین، ٢٠١١/٤/١٩/
http://www.lvinpress.com/newdesign/Dreje.aspx?Jimare=3447

[١٣] لەتوندوتیژییەکانی سلێمانیدا ٩٠ کەس بریندابوون، سایتی خەندان،٢٠١١/٤/١٩/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=24137&Jor=1

دووەم/ کاردانەوەی سەرکوتکردنی خۆپیشاندانەکان

لەبەرامبەر ئەو توندووتیژیانەی هێزە ئەمنیەکاندا بەرامبەر بە خۆپیشاندەران ئەنجامیاندا، هەرسی لایەنەکەی ئۆپۆزسیۆن بەیاننامەیەکیان راگەیاندو ئاماژەیان بەوەدا کۆکردنەوەی هێـزی سـەربازی جارێکی تر ئەوەی سـەلماند یەکێتـیو پارتی هێزە سـەربازیەکان بۆ بەرژەوەندی خۆیان بەکاردەهێنن

لـە بەیاننامەکەی (گـۆڕانو یەکگرتوو کۆمەڵدا) هاتووە: هـەروەك رونە لە چەند رۆژی رابردودا چەندین رۆشـنبیرو زانای ئاینیو رۆژنامەوانو چالاکوانی مەدەنیو مامۆسـتایانی زانکـۆو خوێنـدکارانو کاسـبکارانو هاوڵاتیانی مەدەنـی لەلایەن دامـودەزگا ئەمنیو چەکدارەکانی سەر بە هێزە دەسەڵاتدارەکان دوچاری گرتنو ئەشکەنجەدانو پێشێلکردنی مافەکانیان بونەوە.

سێ لایەنەکەی ئۆپۆزسیۆن لە بەیاننامەکەدا دوپاتی دەکەنەوەکە : بە سەربازگەکردنی شـارەکانو هێـز کۆکردنـەوەو بەکارهێنانـی توندوتیژی دژ بـە هاوڵاتیـانو ئاماژە بە هەڕەشـەکردن دژ بە هێزە سیاسیەکان دۆخی کوردسـتان بەرەو ئاڵۆزی دەباتو ئەگەری دەرهاویشـتەی خراپو توڕەکردنی زیاتـری جەماوەری لێدەکرێـتو هەرچیش لەم رووەوە روبدات ئۆباڵی دەخەینە ئەستۆی هێزە حوکمرانەکانی کوردستان.

بڕوانە وێنەی ژمارە ٣١

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٥١ بەیاننامەی سێ لایەنەکەی ئۆپزسیۆن)

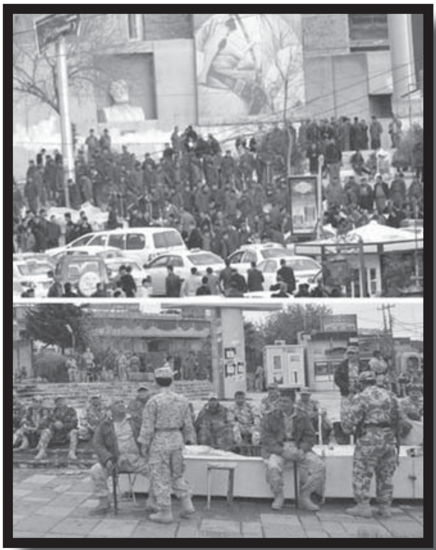

وێنەی ژمارە ٣١

هــاوكات لە راگەیەنراوێكدا ژمارەیەك دادوەری پارێزگای ســلێمانی نیگەرانی خۆیان لەو رەوشەی ئێســتای هەرێمی كوردستان رادەكەیەنن كە پێشێلی یاسا دەكرێتو نوسیویانە: «ســەبارەت بەو روداوانەی لە ٢٠١١/٢/١٧و دواتر لە ناو شــاری ســلێمانیو چەند شــارو شــارۆچكەیەكی پارێزگای ســلێمانی رویاندا، لەو كاتەوەو تائێستا ئەوەی بە زەقی بەسەر كەشــی ژیانو رێزگرتنی یاساوە دیارە بریتیە لە هەڵكشانی بێشوماری بەكارهێنانی هێزی سەربازیو توندوتیژیو پێشێلكردنی كەرامەتی مرۆڤی كورد بە چەندین شێوازی نایاسایی‌و نامرۆڤانەو بێبایەخكردنی یاساو رۆڵی دادگا لە كێشەكاندا».

ئەو دادوەرانە ئەوەشیان نوســیوە: «بە ئەركی خۆمانی دەزانین رای گشتی كوردستانو دەســەڵاتی سیاسی هەرێمی كوردســتان لە هەمو ئەو پێشێلكاریانەی بەرامبەر هاوڵاتیان دەكرێتو لە ئاراستەی روداوەكان بەرەو دۆخێكی مەترسیدار، ئاگادار بكەینەوە، هەروەها لە رێزگرتن لە یاساو بێلایەنی دادگاكانو دورخستنەوەیان لەوەی بەكاربهێنرێن وەك بەشێك لە درێژەدان بە بارودۆخی ئێستا، ئەویش بە چاوپۆشینی دەسەڵاتداران لەو هەمو بێرێزیەی بەرامبەر دادگاو دادوەران دەكرێت، كە دیاریترینیان بریتین لە دەســتگیركردنی نایاسایی‌و ئەشكەنجەدانی هاوڵاتیانو جێبەجێكردنی ژمارەیەكی بڕیارەكانی دادگاو جێبەجێنەكردنی ژمارەیەكــی تریــان واتە جێبەجێكردنی بریــارەكان بە شــێوەیەكی ئینتیقائی. ئێمە ئەم روداوانە بە پێشــێلكردنی بنەماكانی مافی مرۆڤو یاســا كارپێكراوەكانو بێرێزی بەرامبەر یاساو دادگاكان دەزانین».

(بروانە پاشكۆی ژمارە ٥٢ بەیاننامەی ژمارەیەك دادوەری پارێزگای سلێمانی)

لەئاســتی رێكخراوە نێودەوڵەتیەكانیشدا لە راپۆرتێكدا رێكخراوی پەیامنێرانی بێ سنور رایگەیاندووە: جێگای قبوڵ نیە بەشــێوەیەكی هەڕەمەكی فیشــەك بە خۆپیشــاندەرانو رۆژنامەنوسانەوە بنرێت

لەراپۆرتێكدا كە بەناوی دەســتدرێژی (كوردســتانی عێراق، دەستدرێژیو دەستگیركردن بەســەر رۆژنامەنوســاندا دەبارێــت)، رێكخراوی پەیامنێرانی بێ ســنور لە ١٩ی نیســان بلایكردۆتەوە رایگەیاندوە: هێزە ئەمنیەكان بەشێوەیەكی هەڕەمەكی شوێنپێی میدیاكاران هەڵدەگرنو راپێچی دادگایان دەكەن.

هەر لە راپۆرتەكەدا باس لەوە كراوە: رێكخراوی پەیامنێرانی بێ سنور ئیدانەی زیادبونی ئەو دەســتدرێژیە جەستەییانەو دەســتگیركردنی ئەو رۆژنامەنوسانە دەكات كە لە كەلارو سلێمانیو هەولێر لە رۆژانی رابوردودا روداوەكانیان رومالكردوە.

ئــەوەش خراوەتــەڕو كە: جێــگای قبوڵ نیــە بەشــێوەیەكی هەڕەمەكی فیشــەك بە خۆپیشاندەرانو رۆژنامەنوسانەوە بنرێت.

هـــاوكات ڕێكخراوەكــە داوای لە دەســـەڵاتەكانی هەرێــم كردوە پارێـــزگاری لە گیانی ڕۆژنامەنوسان بكرێتو مافی كاركردنیان بۆ فەراهەم بكرێت.

بە گوێرەی ڕاپۆرتەكەی ڕێكخراوی پەیامنێرانی بێ ســـنور، تەنها لە ٤/١٨ دا لە شـــاری هەولێر، لە كاتی ڕوماڵكردنی خۆپیشاندانە جەماوەریەكەدا، دەستدرێژی كراوەتە سەر ژیار عومەر (ڕۆژنامەی هاوڵاتی)، شـــوان ســـدیق (گۆڤاری ســـڤیل)، هەریەكە لە ئاوارە حەمید (ڕۆژنامەی ڕۆژنامەو سبەی)، بەهمەن عومەر لە گۆڤاری (سڤیل)و هەژار ئەنوەرو مەریوان مەلا حەســـەنی پەیامنێرانی (كەی ئێن ئێن)، بۆ ماوەی دو ســـەعات لەلایەن پۆلیسەوە بە دەستبەسراوی دەستەبەسەر كران.

هەر لە ڕاپۆرتەكەدا باس لە بریندار بونی چنور محەمەد، فۆگرافەری ڕۆژنامەی هاوڵاتیو بڕیاری دەستگیركردنی، فاروق ڕەفیق، نوسەرو توێژەری فەلسەفە لە سلێمانی كراوە. [١٤]

لە لایەن خۆشـــیەوە ڕێكخراوی هیومان ڕایتس وۆچ ڕایگەیاندووە پێویستە دەسەڵاتدارانی كوردســـتان كۆتایی بێنن بـــە فراوانكردنی ســـەركوتكاریەكانیان لە دژی خۆپیشـــاندانی هێمنانە.

لە ڕاپۆرتێكدا ڕێكخراوی هیومان ڕایتس وۆچ كە بەناوی (عێراق فراوانبونی سەركوتكردنی خۆپیشـــاندانەكان) بڵاویكردوەتەوە، داواكراوە دەســـەڵاتدارانی یەكێتیو پارتی لێپێچینەوە لەگەڵ ئەو كەسانەدا بكەن كە بەرپرسن لە هێرشكردنە سەر خۆپیشاندەران.

لە ڕاپۆرتەكەدا هاتوە: پێویستە دەسەڵاتدارانی كوردستان كۆتایی بێنن بە فراوانكردنی ســـەركوتكاریەكانیان لە دژی خۆپیشـــاندانی هێمنانەو دەبێت دەســـەڵات لێپێچینەوە لەو كەســـانە بكات كە بەرپرســـن لە پەلاماردانی خۆپیشـــاندەرانو ڕۆژنامەنوسان لە هەولێرو سلێمانی لە ١٧ی نیسانەوە.

هەر لە ڕاپۆرتەكەدا بە شـــێوەیەكی ورد باس لە گرتنو هێرشـــكردنە سەر كەسایەتیە سیاسیو ڕۆشنبیریو مەدەنیەكان لەلایەن چەكدارانی یەكێتیەوە لە سلێمانی كراوەو ئاماژە بە ئاماری سەرجەم ئەو ڕوداوانەش كراوە. [١٥]

(بڕوانە وێنەی ژمارە ٣٢)

---

[١٤] ڕێكخراوی پەیامنێرانی بێ سنور، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/١٩/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35763&cat=1

[١٥] ڕێكخراوی هیومان ڕایتس وۆچ، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/٢٢/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35849&cat=1

وێنەی ژمارە ٣٢

سێیەم/ شەهیدانی ١٧ی شوباتو ڕۆژانی دوایی

أ- شەهیدەکان

لە خۆپیشـــاندانەکانی ١٧ی شـــوباتو ڕۆژانی دواییدا ژمارەیەکـــی زۆر بە گوللەی هێزە ئەمنیەکان کوژرانو بریندار بوون، ئەو شـــەهیدانەی بە درێژایی خۆپیشاندانەکان لە ١٧ی شوبات تا ١٩ی نیشان شەهید بوون، بریتیبوون لە:

(بروانە خشتەی ژمارە ٣)

ناوی شەهیدانی 17ی شوبات و ڕۆژانی دوایی

ژ	ناوی شەهید	لەدایك بووی	پیشە	شوێنی نیشتەجێ	شەهید بون
١	ڕێژوان عەلی	١٩٩٥	خوێندکار	سلێمانی	١٧/٢/٢٠١١
٢	سورکێو زاهد	١٩٩٤	خوێندکار	سلێمانی	٢٠/٢/٢٠١١
٣	شێرزاد تەها	١٩٨٢	کاسب	سلێمانی	٢١/٢/٢٠١١
٤	گەرمیان ئەحمەد	١٩٩٨	خوێندکار	چەمچەماڵ	٢٥/٢/٢٠١١
٥	بیلال ئەحمەد	١٩٩٥	خوێندکار	کەلار	٢٥/٢/٢٠١١
٦	ئومێد جەلال	١٩٨١	شوفێر	سلێمانی	٢٦/٢/٢٠١١
٧	هەردی فاروق	١٩٨٣	دەرچوی زانکۆ	سلێمانی	٢١/٤/٢٠١١
٨	محەمەد ڕەشید	-	خانەنشین	کەلار	٢٥/٢/٢٠١١
٩	سەرکان حەمە سەعید	-	مفەوەز	هەڵەبجە	٢٣/٢/٢٠١١
١٠	عەلی ڕەسوڵ	-	پۆلیس	هەڵەبجە	٢٣/٢/٢٠١١

خشتەی ژمارە ٣

ناو : ڕێژوان عەلی

تەمەن: 16ساڵ 1995

شوێن : سلێمانی - دارۆغا

شەهید بوون: 2011/2/17

ئاستی خوێندن: هەشتی بنەڕەتی

پیشە: خوێندکار

شوێنی شەهید بوون/ بەردەم لقی چواری پارتی

یەکەم شەهیدی خۆپیشاندانەکانی 17ی شوباتە

ناو : سورکێو زاهد

تەمەن: 17ساڵ - 1994

شوێن :سلێمانی

شەهید بوون: 2011/2/20

ئاستی خوێندن: چواری ئامادەیی

پیشە: خوێندکار

شوێنی شەهید بوون/ بەردەم نەخۆشخانەی سلێمانی ئەهلی

دووەم شەهیدی خۆپیشاندانەکانی 17ی شوباتە

ناو : شێرزاد تەها

تەمەن: 29ساڵ - 1982

شوێن :سلێمانی

شەهید بوون: 2011/2/21

ئاستی خوێندن: تا پێنجی بنەرەتی

پیشە: کاسب

شوێنی شەهید بوون/ بەردەم نەخۆشخانەی سلێمانی ئەهلی

سێیەم شەهیدی خۆپیشاندانەکانی 17ی شوباتە

ناو : گەرمیان ئەحمەد

تەمەن: 13ساڵ - 1998

شوێن :چەمچەماڵ

شەهید بوون: 2011/2/25

ئاستی خوێندن: پێنجی سەرەتایی

پیشە: خوێندکار

شوێنی شەهید بوون/ نزیك لقی 19ی پارتی لە چەمچەماڵ

چوارەم شەهیدی خۆپیشاندانەکانی 17ی شوباتە

ناو : بیلال ئەحمەد

تەمەن: 16ساڵ - 1995

شوێن :کەلار

شەهید بوون: 2011/2/25

ئاستی خوێندن: چواری ئامادەیی

پیشە: خوێندکار

شوێنی شەهید بوون/ بەردەم لقی 22ی پارتی لە کەلار

پێنجەم شەهیدی خۆپیشاندانەکانی 17ی شوبارتە

ناو : ئومێد جەلال

تەمەن: 30ساڵ - 1981

شوێن : سلێمانی

شەهید بوون: 2011/2/26

ئاستی خوێندن: شەشی ئامادەیی

پیشە: شۆفێر

شوێنی شەهید بوون/ بەردەم مزگەوتی گەورە

شەشەم شەهیدی خۆپیشاندانەکانی 17ی شوباتە

ناو : هەردی فاروق

تەمەن: 28ساڵ - 1983

شوێن :سلێمانی

شەهید بوون: 2011/4/21

ئاستی خوێندن: دەرچوی زانکۆ

پیشە: لە چاپخانەی رەنج و سەردەم

شوێنی شەهید بوون/ بەردەم نەخۆشخانەی ئێمرجنسی

دوایین شەهیدی خۆپیشاندانەکانی 17ی شوباتە

ناو: محەمەد رەشید

رۆژی شەهید بوون: 2011/2/25

پیشە: خانەنشین

شوێن: کەلار

ناو: سەرکار حەمە سەعید

رۆژی شەهید بوون: 2011/2/23

پیشە: مفەوەزی پۆلیس

شوێن: هەڵەبجە

ناو: عەلی رەسوڵ

رۆژی شەهید بوون: 2011/3/22

پیشە: پۆلیسی هێزی بەرگری فریاکەوتن

شوێن: هەڵەبجە

لەبەرئەوەی تەواوی زانیاری لەسەر ئەم سێ شەهیدە دەست نەکەوت بۆیە پێکەوە دانران

ب- دەسەڵاتی عیشق کوژ

ئەگــە خۆپیشـــاندانەکانی ١٧ی شـــوباتو رۆژانی دوایـــی، رەمزی بەرەنـــگار بوونەوەو رووبەروبونـــەوەی ســـتەمو ناعەدالەتیو گەندەڵی بووت، ئەوا لـــە هەمانکاتدا بۆ ئەوانەی بوونە قوربانی گوللەی هێزە ئەمنیەکان، خســـتنە چاڵی دەیان خەونو ئاوات خۆشەویســـتی بوو، زۆرێك لەو گەنجانەی لە خۆپیشاندانەکەی ١٧ی شوباتو رۆژانی دوایی شەهید بوون، خاوەنی خەونی ئەڤینداریو خۆشەویســـتی خۆیان بوون، بـــەڵام گوللەی هێزەکان لەگەڵ خۆیدا عیشقو ئەڤینداری هەموویان خستە چاڵەوە.

یەکەم/ رێژوان عەلی

لەگەڵ ئەوەی رێژوان تەمەنی بەڵام ئەوەی لەگەڵ خۆیدا بەجێی هێشت عیشقێکی شاراوە عیشقێك کە کەس نازانێت مەعشوقەکە کێیەو رێژوان کێی خۆش ویستووە، لە نامەیەکی بەجێماودا کە (لەناو ســـوچێکی دزدانەکەیدا نوشـــتی کردبوو) ئاماژە بە کەســـێك دەکات کە زۆری خۆش دەوێت، بەڵام ئەو کەســـە پێناچێت بە خۆشەویســـتیەکەی رێژوان بزانێت، بەڵام ئەفســـوس بەرلەوەی رێژوان وەڵامەکەی دەست کەوێت، بەرلەوەی چرۆی عیشق لە دڵیا بپشـــکوێت، دەســـەڵات ئەو لە بنا بریەوەو لەگەڵ رووحی رێژواندا ئەو عیشقەشی ژێر گڵکرد.

دەقی نامە بەجێماوەکەی رێژوان

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان

ســـەرەتا هیوادارم باش لەمەبەســـتم تێ بگەی هەرچەندە ناویشـــت نازانم باش ناشت ناسم بەڵام زۆر خوێن گەرمی وە باوەڕ بکە لەو رۆژەوەی تۆم دیوە جێگایەکی باشت لە دڵما داگیر کردووە . وە زۆرم خۆش دەوێیت باوەر بکە زۆر دەمێکە ئەمەوێت پێت بڵێم کە چەنم خۆش ئەوێی وە باوەڕ بکە تا ئێســـتا خۆشەویستیم نەکردووە بەڵام گەر تۆش منت خۆش بوێت ئەمەوێت دەست پێ بکەم وە سپاسی جوابت دەکەم هەناسەکەم .. بە هەرشێوەیەك بێت وە من ناوم رێژوانە .. وە تۆش ناوی خۆتم پێ بڵێ..

(رێژوان ٠٧٧١٠٢٢٢٦٩٨)

(ئەم پارچە شیعرەش پێشکەشە بەتۆی ئازیز)

(قەت خەیاڵ نەکەی تۆ لە یاد بکەم

مەگەر ئەو رۆژەی کۆچ بۆ خاك بکەم) (چاوەرێی جوابی تۆم)

(نیگار کێشی وڵاتێك بووم ....لە جوانیت سەرم سوڕماوە

سوجدە دەبەم بۆو یەزدانەی ....کەوا نەخشەی تۆی کێشاوە)

(کێ وەکو من خۆشی ئەوێی ....کێ وەکو من بۆت دەسوتێ

رۆژ نیە بۆ بینینێکت ....دەرسی یەکەمم نەفەوتێ
نەك بەتەنها دەرسەکانم ....واخۆشم ئەفەوتێنم گوڵێ
تۆش بەمانە هیچ نازانی .... کەسێکیش نیە پێت بڵێ)
(چاوەڕوانی جوابی تۆم هەناسەکەم)
(بڕوانە وێنەی ژمارە ٣٣)

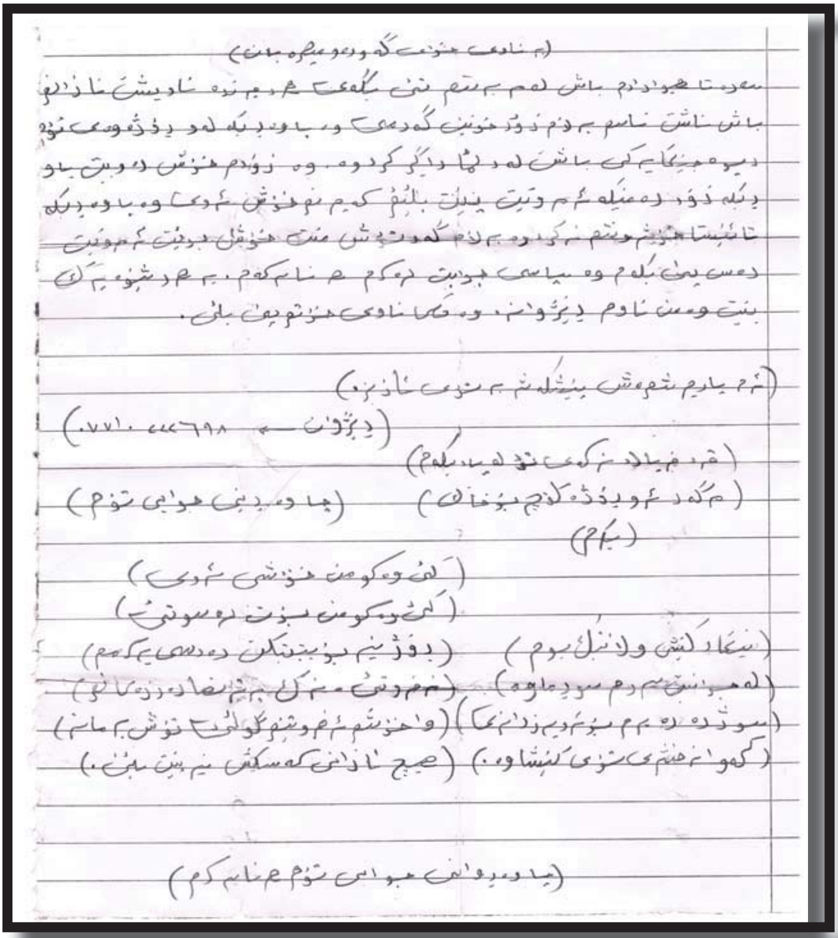

وێنەی ژمارە ٣٣

دووەم/ زمناكۆ رزگار

زمناكۆ كە لە رۆژی ١٧ی شـــوبات لەگەڵ رێژواندا لە بـــەردەم لقی چواری پارتی گوللە بەرســـەری كەوتوو بە یەكێك لە بریندارە ســـەختەكانی خۆپیشاندانەكان دادەنرێتو دوای چەندین نەشـــتەرگەری لە ئێســـتادا رەوشی باشـــترە، زمناكۆ كە قوتابی دەیەمی ئامادەی قوتابخانـــەی ئەزمەری كوران بوو، ئەو بەپێی گێرانەوەی خۆیو هاورێكانی خۆشەویســـتی هەبووە، بەڵام دوای بریندارابوونی خۆشەویستەكەی شوی كردووە،

لە یەكێك لە دەفتەرەكانی قوتابخانەیدا نوسیویەتی:

خۆشەویستی منو تۆ
هەموو كاتێ بیرم كردووی
لەچاوانما هەڵمگرتووی
هەموو كاتێ لەبیرمدای
لە باوەشی تەنیایمدای
وەك پەپولە لە باخمدای

پاشان نوسیویەتی (عیشق وەفایە .... عیشق سامانە .... عیشق جوانیە)

لەچاوپێكەوتنێكماندا لەگەڵ زمناكۆ لەبەر خۆیەوە وتی :

لەناو گوڵاندا گوڵ هەڵ ئەبژێرم .... دەیكەمە دیاری بۆتۆی دەنێرم

كاتێك لێمپرسی بۆت نارد، وتی نەبەخوا، نەیان هێشت، وتیشی شوی كردووە، ئەوكاتەی كە چووم بۆ ئەڵمانیا بۆ نەشـــتەرگەری ئەو شوی كرد، هەمیشە ئەم وت یەك كچ نیە لەم جیهانە تەنها ئەو نەبێت. **(بڕوانە وێنەی ژمارە ٣٤)**

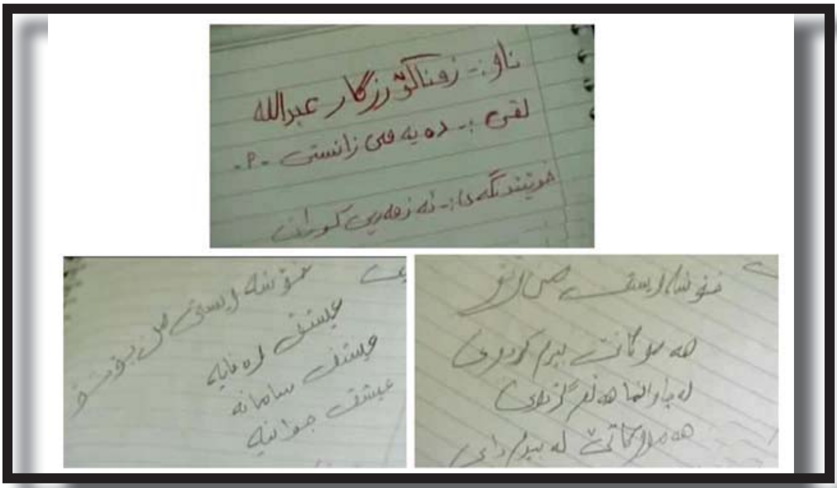

وێنەی ژمارە ٣٤

سێیەم/ شێرزاد تەها

شێرزاد ئەو گەنجەی کە سێیەم شەهیدی خۆپیشاندانەکان بوو، لە ٢٠ی شوبات بریندار بوو لە ٢٣ی شوبات گیانی لەدەستدا، شێرزاد تاقانەی چوار خۆشك بوو لەبەر ئەوەی بژێوی ماڵەوە پەیدا بکات لە پێشـــانگای ئۆتۆمبیلەکان چایچی بوو، ئەو بە وتەی تاقگەی خۆشکە گەورەی ماوەی دوو ســـاڵ بوو کچێکی خۆش ئەویســـت، ئێمە هەمووومان بەوەمان دەزانی کە ئەو کچەی خۆش ئەویســـتو ئێمەش قسەمان لەگەڵ کچەکەیا کردووە، بەڵام شێرزاد هەمیشـــە دەیوت من ئەو کچە بێنم لەکوێی دانیم چۆن بەخێوی بکەم، من هیچ شـــتێکم نیە. کە ماڵێکم نەبێت خانووم نەبێت چۆن بیهێنم.

چوارەم / هەردی فاروق

هەردی فاروق کە دوایین شـــەهیدی خۆپیشاندانەکان بوو، ئەو دوای دەرچوونی لە زانکۆ دوو شـــەفت کاری دەکرد، بەیانیان تا ئێوارە لە چاپخانەی سەردەمو شەویش لە چاپخانەی رەنج کاری دەکرد لەبەر ئەوەی بتوانێت خانوویەك پێکەوە بنێت، بۆ ئەوەی دەزگیرانەکەی بگوازێتەوە، ئەو تازە کچێکی مارەکردبوو، دەیویســـت ژیانێکی نوێ بونیاد بنێتو سەرەتای درووستکردنی خۆشەویستیو ئەویینداری بوو.

کوشتنی هەردی تەنها کوشتنی خەونو هیواو ئاواتەکانی گەنجێك نەبوو بەڵکو کوشتنی خەونو ئاواتی گەنجێکی دیکەش بوو، کە هیوای ژیانێکی نوێی لەسەر هەردی بونیاد نابوو ئـــەو کچەی کە دەزگیرانی هەردی بوو، خەونی عیشـــقو خەونی بوکێنیو خەونی ناونانی یەکەم منداڵی خۆیان لەگەڵ کوشتنی هەردیدا کردە گۆڕەوە.

پێنجەم/ ئومێد جەلال

ئومێد جەلال کە هاوسەرگیریەکەی ٢ ساڵی تەواو نەکردبوو تازە لە سەرەتای ژیاندابوو، خاوەنی منداڵێکی ٦ مانگ بوو، ئەو لە ناو خێزانێکی بەختەوەرو پڕ لە عیشقو خۆشەویستیدا دەژیا، لەلایەن عیشـــقو خۆشەویســـتی خێزانو لەلایەکیش خۆشەویستی ئەنەسی شەش مانگەکەی، بەتەواوی ماڵە تازە درووســـتبووەکەی لێببوە فیـــردەوس، بەڵام گوللەی هێزە ئەمنیەکان، لەلایەك خێزانە تازە چەکەربووەکەی هەڵوەراندوو لەلایەکی دیکەش عیشـــقو خۆشەویستی ئەنەسی ٦ مانگیان تا هەتایە بێنازو خۆشەویستی کرد.

ج- شەهیدان دەبنە رەمزی خۆپیشاندەران

هەمیشەو لە سەرجەم ئەو وتارو شیعرو پەخشانانەی کە لە سەرای ئازادی دەخوێنرانەوە، ناوی شـــەهیدانی ١٧ی شــوباتو رۆژانی دوایی دەهات، وە ناوی شەهیدەکان ببوە وێردی سەرزمانی خۆپیشاندەران، هەربۆیە لە ٢٠١١/٣/٢٨ داو دوای چل رۆژ لە خۆپیشاندانەکانی ١٧ی شــوبات، لە مەراسیمێکی گەورەدا چلەی شـــەهیدانی ١٧ی شوبات، کرایەوەو تیایدا وتاری سەرجەم بنەماڵەی شەهیدان خوێندرایەوە لەگەڵ چەندین شیعرو پەخشاندا.

چلەی نێرگز **محەمەد رەئوف** *

وێنەی ژمارە ٣٥

سڵاوتان لێبێت ئەی روحە زیندووەکانی کۆمەڵگە سڵاو......
ئەی ئەوانەی ژیانی سیاســیو عەقڵی سیاسیتان نوێکردەوە، کە ٢٠ ساڵە سەرکردەکان پیری دەکەن......

*ئەو پەخشانە لە چلەی شەهیدانی ١٧ی شوباتو رۆژانی دوایی لە ٢٠١١/٣/٢٨ لەسەرای ئازادی خوێندراوەتەوە.

سـڵاوتان لێبێ ئەی ئەوانەی چل ڕۆژە روحی شـەهیدەکان لە ئامێز دەگرنو فرمێسکی چاوی دایکو باوکو ئازیزانیان دەسڕن.....

رێژوانەکەم، توو روزەردی بکوژانت، گەر ئیرادەی بەهێزی سـەرای ئازادی نەبوایە، چەند سیناریۆو چەند پلانیان بۆ کوشتنەوەت داڕشتبوو، ئەو گوللەی رووی لە تۆ کرد، ئەوە ئافاتی مێژوو بوو میری بابانی تیرۆرکرد.

سـورکێو توو ئیرادەی بەهێزی باوکت، کە چل ڕۆژە بە هەناسـەی سوارو گەرووی پڕ لە گریانــەوە، لەم مەیدانی یەکلاکەرەوەیەی مێژوودا، هەموو رۆژێ ئیسـپات وجودی تۆ ئەکا لە نێو گەنجانی سەرادا، گەر تووڕەیی سەرای ئازادی نەبوایە چەند هاوڕێتیان لەگەڵ تۆدا ژێر گڵ دەکرد.

شـێرزاد، تــوو تاقانەی وڵاتەکەم، توو ئــەو گیرفانە خاڵیەت کە بــەردەوام وەك عەقڵی سەرکردەکان خاڵی بوو، ئەگەر دوێنێ دایکو باوکت تەنها تۆیان شك بردبێ، ئەوا ئەمرۆ هەموو سـەرا ئازادەکانی وڵاتم هەمو روحە ئازادەکان، پڕ بە گەرو هاور ئەکەن، ئێمە براو ئێمە کوڕو ئێمە کەسو دۆستی ئێوەین.

گەرمیــان توو بێگەردیو روحی پاکت، توو ئیرادەی بەهێزی دایکتو رووخســاری ژاکاوی باوکت، توو ئەو گرەی لەناخی گەردوونی خوشـکت جێت هێشتووە، ئەو گوللەی هەناسەی تۆیان پێ خنکان جەرگی دایکتیان پێهەڵقرچان، ئەوە گوللەی ئافاتەکەی سیا ساڵ بوو یان دەوالی ٣١ی ئاب نرا بەرووی نەهامەتیو رەشپۆشەکەی گەرمیانەوە.

بیــلال، توو ئەو گرەی کە ناخــی باوکتی ئاگرداوە، توو روخســاری گەرمیانەکەم ئەوان مێژوو درووست دەکەنەوە، یان رەورەوەی مێژووی رەشی ئەنفال بۆ گەرمیانم ئەهێننەوە.

ئومێدەکــەم، هەتا ئەمرۆش ئەنەس چاوەڕێی لایلایەو قوتووە شـیرەکەی تۆ ئەکا، ئەو گوللەی تۆی پێپێکرا، ئەو عەقڵیەتەی ئەنەســی تۆی بێباوك کرد، بەعس بۆخۆی شــەرم ئــەکاو پێیان ئەڵێت، ئەوانە کام درندەو چانەوەرن، کۆرپە لــە ئامێزی باوکو هەموو ژیان تیرۆر ئەکەن.

سەرکار وعەلیەکەی هەڵەبجەم، ئەوان ئێوەیان لێسەندین، توو جەرگی سوتاوی دایکتان، ئەرکێ ئێوە پاراســتنی دەنگو ســەدای گەنجەکانە، یان روخســاری گەندەڵــکاران، ئێوە ئارامیتان ئەویست ئەوان خەنکانی ئارامی، ئێوە هەڵەبجەتان ئەویست ئەوان کوشتنەوەی هەڵەبجە.

پیرەمێردە خێر لەخۆ نەدیوەکەی گەرمیان، تۆ سۆراغی کوڕەکەت سەری پێهەڵگرتی یان ئەجەلــی زەمانە، تۆ نازانی عەقڵی ئەوان رووحــی ئەوان، پڕە لە گوللەی ژەنگاوی جێماوی شەڕی ناوخۆی کلاو قاسمو کەپکەکانی حەمەد ئاغا.

ئێســتا سەراو سەراکانم شـەهیدەکان، ئا لێرەدا راوەســتاونو بە روخساری سورتانەوە، ســوێندتان ئەدەن، رامەوەســتن بەردەوام بن، تەنها ئەگەر لە پێشــتاندا، تەنها ئەگەری سەرکەوتن.

بیرتان نەچێت، ئەوان لە ئەزەلەوە هەروا بوون، جوانترین وشـــەیان خوێنو ناســـکترین وەلآمیان گوللە بووە، ئەوان مێژووی کوردســـان رەشـــکرد، ئێوە بە ســـپێتی ئەینوسنەوە، ئەوان نیشـــتیمانیان لەتکرد، ئێوەن سەران سەری ئەکەنەوە، ئەوان پایتەختیان خنکاندووە، ئێوەن هەناســـەی بۆ دەگێڕنەوە، ئەوان روی بەعسیان سپی کرد، خیانەتیشیان پیرۆزکرد، پەرلەمانیان خستە لولەی دەبابەکانی بەعسەوە، ئەوان چیان نەکرد چیان نەکوشت.

ئەمـــرۆ زەمەنی ئەو عەقڵـــە پیرانە بەســـەرچووە، ئەوانەی دەســـەلآتیان قۆرخکردووە، ئەیانەوێت خۆیان کوڕیان کوڕەزایان خێڵو بنەماڵەکانیان حوکمتان کەن....... کە ناتوانن،

ئەیانەوێت بەخۆیانو هەزار پیاوەوە تا هەتایە عەقڵی ئێوە، ژیانی ئێوە، کەرامەتی ئێوە، ئیرادەی ئێوە، بخنکێنن.... کە ناتوانن.

بۆیە پێتان ئەڵێم:

ســـلآوتان لێبێت، ئەی ئەو کەســـانەی ئەرکەکەتان زۆر پیرۆز ترە لە ئەرکی سەرکردەو بەرپرسەکان.

ســـلآوتان لێبێـــت، ئەی ئـــەو کەســـانەی شـــوێنەکەتان زۆر پیرۆزترە لەســـەری رەشو قەلآچوالان.

د- بریندارەکان

لەئەنجامی خۆپیشـــاندانەکانی ١٧ی شوبات تا ١٩ی نیسان، رۆژانە دەیان کەس بریندار دەبوون، چ لە خۆپیشاندەرانو چ لە هێزە ئەمنیەکانو پۆلیس، شێوازو جۆری بریندابوونی خۆپیشاندەران جیاوازە، بە شێوەیەك هەندێك لە خۆپیشاندەران بە گوللەی هێزە ئەمنیەکان بریندار بوونو بەشێکیان تا ئێستاش بەدەست برینەکانیانەوە دەناڵێننو لە جێدا کەوتوون، دوای دەیان جار لە نەشـــتەرگەری چارەســەرو چونە دەرەوەی وڵات، بەڵام بەشێکی تر لەو خۆپیشـــاندەرانەی بە گوللە بریندار بوون برینەکانیان ســوك بـــووەو زوو چاك بوونەتەوە، بەشـــێکی تر لەبریندااران بەهۆی بەردو دارلاســـتیكو گازی فرمێسك رێژەوە بریندابوون، بەهەمان شێوە لە هێزە ئەمنیەکانیش بەشێکی زۆریان بەهۆی بەردەوە بریندابوون.

(بڕوانە وێنە ژمارە ٣٦)

وێنە ژمارە ٣٦

١- هێزەکانی پۆلیس

لە ســەرەتای خۆپیشــاندانەکانی ١٧ی شــوباتو ڕۆژانی دوایەوە، چەندین جۆری هێزی ئەمنی بەشــدار بوون، لە ڕووبەڕوو بوونەوەی خۆپیشــاندەراندا، لەوانە، پۆلیســی چالاکە مەدەنیەکان، پۆلیسی بەرگری فریاکەوتن، پۆلیسی کارەبا، ئاسایش، پێشمەرگە، زێرەڤانی، لەگەڵ هێزە حیزبیەکاندا.

لە ڕووبەڕووبونەوەکاندا بەشـێك لەو هێزانە لە ئەنجامــی تێکهەڵپژانو ڕووبەڕوونەوەدا لەگەڵ خۆپیشــاندەران بە بەرد بریندار دەبوون، بەڵام لە خۆپیشــاندانەکانی هەڵەبجەدا لــە دوو بــەرواری جیاوازدا مفەوەزێكو پۆلیســێك کــوژران، لە خۆپیشــاندانەکانی ٢٣ی شــوباتی ٢٠١١ی شاری هەڵەبجە لە ئەنجامی ڕووبەڕووبونەوەو توندوتیژیەکاندا چەندین کەس برینداربــوونو مفەوەزێکیش بەناوی (مفەوەز/ ســەرکان حەمە ســەعید) بەگوللە گیانی لەدەســتداوە، هاوکات لە خۆپیشــاندانەکانی ٣ /٢٢ دا لە شاری هەڵەبجەو بەهۆی توندووتیژیەکانەوە، پۆلیســێکی هێزی بەرگری فریاکەوتن بەناوی (عەلی ڕەسوڵ نادر) بە گوللە کوژرا.

بەپێی ڕیپورتایژێکی ڕۆژنامەی کوردســتانی نــوێ لە ماوەی تەنها چوار ڕۆژدا ٣٦ کەس لە هێزەکانی پۆلیسو چالاکیە مەدەنیەکان برینداربوونەو تەنها لە هەڵەبجەی شەهید ٤٠ پۆلیس بریندار دەبن. [١٧]

(بڕوانە وێنەی ژمارە ٣٧)

لەچوار ڕۆژدا، 36 کەس لەهێزەکانی پۆلیس و چالاکە مەدەنییەکان بریندار دەکرێن

هەڵەبجە 40 پۆلیسی تێدا بریندار دەبێت

وێنەی ژمارە ٣٧

[١٧] کوردستانی نوێ، ژمارە (٥٤١٣) بەرواری ٢٠١١/٢/٢٤، ریپۆتاژ، لاپەرە ١٤ – ١٥ .

٢- ناوی بریندارو دەستگیرکراوان

بریندارانی خۆپیشاندانەکانی ١٧ی شوباتو ڕۆژانی دوایی، ئەگەر چی تا ئێستا ئامارێکی درووســـت نیە، بەڵام کۆی بریندارەکان ئەوانەی لە ماوەی ٦٢ ڕۆژی خۆپیشاندانەکاندا بە شـــێوازی جۆراوجۆر بریندار بوون لەسەرجەم شاروشـــارۆچکەکانی کوردستان بە نزیکەی (٢ هەزار) کەس ئەژمار دەکرێن، بەڵام لەو ژمارەیە بەشـــێکیان لەلایەن (ناســـك قادر)ەوە تۆمارکراونو ناو پیشـــەو کەیسەکەیان لە دادگاو پزیشکی تۆمار کراوە، لێرەدا بەشێك لەو کارەی خاتوو (ناسك قادر) وەك خۆی بڵاودەیکەینەوە کەلەلای خۆی پاراستوونی.

ژ	ناو	تەمەن	پیشە	شوێنی نیشتەجێبوون	جۆری توندوتیژی	ڕێکەوتی ڕوداو	شوێنی ڕوداو	کەیس لە دادگا	ڕاپۆرتی پزیشکی	تێبینی
1	ڕزگار عوسمان کریم	27	ڕێکخراوی ئیم ئەی جی	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکەنجەدان	17/2/2011		بەڵێ	نەخێر	سەربازی لێدان بە بۆکس و شەق، بە چەقۆ لە ڕانی ڕاستیان داوە
2	هێمن حمەئەمین محمد	32	کاسب	سلێمانی	ئەشکەنجەدان			بەڵێ	نەخێر	سەری شکێنراوە
3	هەریوان احمد حمەئەمین	45	کەمئەندام/ خانەنشین	سلێمانی	دەستبەسەرکردن و ئەشکەنجەدان	19/4/2011	بەردەم محکمە /دەزگای زانیاری	نەخێر	نەخێر	پاش ئەوەی ئەشکەنجەدراوە لە ژووری تەنیا دایانناوە
4	جزا عبدالواحد عبدالله	51	پێشمەرگەی خانەنشین	سلێمانی	دەستبەسەرکردن و ئەشکەنجەدان	19/4/2011	نۆرزدی/ئاسایش و فەرماندەیی	بەڵێ	بەڵێ	لە ئاسایش پاش کارەبا لێدان و ئەشکەنجەدانی بە چاوبەستراوەیی نوسینێکیان پێ ئیمزا کردوە
5	ئاکۆ غفور علی	29	خوێندکاری زانکۆ	سلێمانی	ئەشکەنجەدان	19/4/2011	قولەڕەیسی	نەخێر	نەخێر	بە قۆناغە تفەنگ لێیان داوە/ ڕاپۆرتی پزیشکیان نەداوەتێ وتویانە تەنها سکت دەیەشێت
6	توانا بهاالدین مصطفی	34	فەرمانبەر	سلێمانی	دەستبەسەرکردن و ئەشکەنجەدان	19/4/2011	قولەڕەیسی/ئاسایش، فەرماندەیی	نەخێر	نەخێر	لە سەیارەی کە پسدا داتراوە هەوای بۆ نەچوە/ پاشان بە جنێو و شەق و بۆکس ئەشکەنجەدراوە
7	جمال جلال علی	61	خانەنشین	سلێمانی	دەستبەسەرکردن و ئەشکەنجەدان	23/4/2011	لە ماڵی خۆیان/فەرماندەیی	بەڵێ	نەخێر	لە ماڵەوە گرتویانە گوایە بەردی هاویشتوە
8	بیلال فتاح سعید	17	فێرخواز	سلێمانی	ئەشکەنجەدان		بەردەم باخی گشتی	نەخێر	نەخێر	نەچۆتە نەخۆشخانە
9	یەعقوب محمد کریم	31	کاسب	سلێمانی	فڕاندن/ ئەشکەنجەدان	18/4/2011	سەرا	نەخێر	نەخێر /پزیشکی کامپەین بینیویەتی	لە سەرا گیراوە پاشان براوە بۆ گۆیژە لەوێ ئەشکەنجەیان داوە و فڕێدراوە
10	محمد لەتیف شەمسەدین	29	کاسب	سلێمانی	بریندار	17/2/2011	لقی چوار	نەخێر	نەخێر/لە نەخۆشخانە هەیەتی	لە لقی چوارەوە تەقەی لێکراوە
11	محمد ڕەمەزان ئەحمەد	16	فێرخواز	سلێمانی	بریندار			بەڵێ	نەخێر	هەردووقاچی فیشەکی بەرکەوتوە
12	محمد عبدالله عبد الرحمان	51	میدیاکار	سلێمانی	فڕاندن و ئەشکەنجەدان	15/3/2011	سەرشەقام/براوە بۆ قەڵاچوالان	بەڵێ	نەخێر /پزیشکی کامپەین بینیویەتی	دەرزی دەماری لێدراوە وپێی گوتراوە بۆ گۆڕان ئیش دەکەیت ئەگەر واز نەهێنیت چاوت بە دونیا ناکەوێتەوە
13	یەیوسف ئومێد محمد	16	کاسب	سلێمانی	دەستبەسەرکردن و ئەشکەنجەدان	04/01/2011	سەرا/ئاسایش/فەرماندەیی	نەخێر	نەخێر	یەک وەرەقەی تیشکی هێناوە
14	گۆران جمال ئەحمەد	32	کاسب	سلێمانی	بریندار	18/4/2011		نەخێر	نەخێر/ پزیشکی کامپەین بینیویەتی	فیشەک بەر قاچی ڕاستی کەوتوە، لە ترسدا نەخۆشخانەی بە جێهێشتوە
15	پشتیوان حمەسابر فرج	27	کاسب	سلێمانی	بریندار	20/2/2011	فولکەی خانەقا	بەڵێ	نەخێر/لە نەخۆشخانە هەیەتی	فیشەک بەر شانی کەوتوە
16	ئەبوبەکر حمەسالح عنایەت	33	کرێکار	سلێمانی	ئەشکەنجەدان	19/2/2011		نەخێر	نەخێر/پزیشکی کامپەین بینیویەتی	هەردوو ئێسکی زەند و کەوەرەی مەچەکە دەستی ڕاستی شکاوە، ڕێژەی کەمئەندامی ٪20
17	کەیوان ڕەئوف جەعفەر	21	کاسب	سلێمانی	بریندار		شەقامی پیرەمێرد	نەخێر	نەخێر/پزیشکی کامپەین بینیویەتی	ئەژنۆی فیشەکی پێوەنراوە/ ڕێژەی کەمئەندامی ٪50
18	ڕەنجە ئیبراهیم عبدالرحمان	26	کاسب	سلێمانی	دەستبەسەرکردن و ئەشکەنجەدان	20/4/2011	کانی کوردە/ئاسایش/فەرماندەیی	نەخێر	نەخێر/نەچۆتە نەخۆشخانە	کارەبای لێدراوە، بە بۆکس و شەق لێیدراوە
19	موئیرە عوسمان علی	31	خوێندکاری زانکۆ	سلێمانی	دەستبەسەرکردن و ئەشکەنجەدان	19/4/2011	قولەڕەیسی/ فەرماندەیی	نەخێر	نەخێر	قاچی پلاتینی تێدایە بە هۆی ئەشکەنجەدانیەوە پلاتینەکە جوڵاوە وئازاری هەیە ، هەمیشە شێوەی ئەشکەنجەدانەکەی لە بەرچاودایە
20	عومەر غفور محمد	32	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکەنجەدان	22/4/2011	سەرا	نەخێر	نەخێر	سەری شکێنراوە بەڵام کە چوە بۆ نەخۆشخانە ڕێگای پێنەدراوە بچێتە ژوورەوە
21	شاخەوان تەیب حسێن	17	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکەنجەدان	20/4/2011	نزیک نەخۆشخانەی گشتی	نەخێر	نەخێر	بەشەق و بۆکس لێیان داوە لوتی ئێستاش ئازاری هەیە
22	عبدالله محمد کریم	37	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکردن	22/4/2011	لە دوکانەکەی خۆی	نەخێر	نەخێر	ماوەی شەش کاتژمێر دەستبەسەرکراوە
23	ئاکۆ عزیز شریف	29	میدیاکار	سلێمانی	بریندار		شەقامی پیرەمێرد	نەخێر	نەخێر	فیشەک بەر چەناگەی کەوتوە بەڵام نەیوێراوە بچێتە نەخۆشخانە
24	شاخەوان واحد حمە ئەمین	26	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکەنجەدان	26/4/2011	لای دوکانی خۆی/کانی گۆمە	نەخێر	نەخێر	بیست و دوو کاتژمێر سەعات بەندکراوە لە ئاسایشی چوارچرا و ئاسایشی گشتی بووە بە سێ وەجبە ئەشکەنجەیان داوە .
25	ئاوزان دلێر جلال	25	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکەنجەدان	21/4/2011	پشت سوپەرمارکێتی ئارا	نەخێر	نەخێر	لە ئاسایش ڕزگاری+گشتی+فەرماندەیی پاش کارەبا لێدان (سوتاندنی پشتی و ئەشکەنجەدانی بە چاوبەستراوەیی نوسینێکیان پێ ئیمزا کردوە
26	یاد ڕفیق فتاح	23	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکەنجەدان	19/4/2011	دارەسوتاوەکە	نەخێر	نەخێر	لە ئاسایش و فەرماندەیی ئەشکەنجە دراوە، لە ئاسایش ڕاگیراوە 9 هەڵماتیان بە دارلاستیک ئاوە بە پشت و سەریەوە . سەری شکێنراوە، گیانی شین بوەتەوە . کە یەکەم جار دەردەکەوێت پاش ئەشکەنجەدانی خەڵتانی خوێن کرابوو لە بەرئەوەی لە سەر مەئەسەکە بووە بە خراپترین شێوە ئەشکەنجەدرابوو

27	ئەوزاد جمال رەزا	39	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	17/2/2011	شەقامی مەولەوی	نەخێر	نەخێر	براوەتە ئاسایشی سلێمانی و کاتی گۆمە بە شەق و بۆکس لێی دراوە و لە ژوری تەنیا دانراوە
28	بریار علی کریم	25	کاسب	سلێمانی	بریندار	17/2/2011	لقی چوار	بەڵێ	بەڵێ (نەیهێناوە)	هێشتا چارەسەری پێویستە /لە مانگی 2012/1 نێردراوەتەوە بۆ ئێران بەلام هێشتا چارەسەری پێویستە
29	ئاراس حسین	25	ئیم ئەی جی	سلێمانی	ئەشکە نجەدان	18/4/2011	شەقامی پیرەمێرد	نەخێر	نەخێر	بە دار لێیانداوە لە پشت و شانی
30	سیروان ئیبراهیم معروف	20	بیکار	سلێمانی	بریندار	18/4/2011	پیرەمەسوور	بەڵێ	بەڵێ	ئەژنۆی راستی فیشەکی پێوەتراوە
31	جەمال محەمەد رەحیم	40	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	19/2/2011	جادەی مەولەوی	بەڵێ	نەخێر	جلی لەبەر داکەندراوەو بەروتی لەژوری ئینفرادی دانراوە
32	دانا عەلی حەمە وسو	27	خوێندکاری زانکۆ	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	19/4/2011	لەبەردەم زانکۆی سلێمانی	نەخێر	نەخێر	کاریگەری کردۆتە سەر تاقیکردنەوەکانی و ئەو رۆژە تاقیکردنەوەی لەکیسچووە
33	سەردار ئەحمەد صالح	23	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	04/01/2011	لەقاتی سەرەوەی چاپخانە جمهوری	نەخێر	نەخێر	لەژوری تاکە کەسی و دەمەمامدا سجن کراوەو لفکە و سۆندە خراوەتە دەمییەوە
34	بێستون ئەسعەد ئەمین	55	کرێکار	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	04/05/2011	باخی بەختیاری	نەخێر	نەخێر	زانیاری تایبەتی لێوەرگیراوەو داوا لێکراوە بچێتە نێو ریزەکان یەکێتی
35	دلێر عومەر رەشید	36	کرێکار	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	18/2/2011	لەسەر پردەکەی جادەی مەولەوی	بەڵێ	نەخێر	پاش ئەشکە جەدان و لیدانی وێنەی فۆتۆی گیراوە
36	ئەبوبەکر جەمال محەمەد	55	کاسب	هەولێر	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	25/2/2011	بەردەم محافظەی هەولێر	بەڵێ	نەخێر	لەبەر هەبوونی ئامەدالەتی و دروستبوونی خۆپیشاندان لەهەولێر هەوڵی خۆسوتاندنی داوە
37	یادگار ناسر حەمە عەزیز	21	خوێندکار	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	20/4/2011	لای گەراجی پاسەکانی رزگاری	نەخێر	نەخێر	مۆبایلی لێ وەرگیراوەو سەیری فۆلدەرەکانی کراوە تاوەکو بزانرێت تەسویری جەیشەکەی کردووە
38	سەرپاس کازم حسین	18	خوێندکار	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	19/2/-28/2-23/4/2011	لای سوپەرمارکێتی زارا / شەقامی 60مەتری ساحەی چیا/ ئەمنەسورەکە	بەڵێ	بەڵێ	فۆتۆی گیراوە بۆ ئەوەی کە جارێکی دیکە لەئاسایش گیرایەوە بناسرێتەوە
39	ئەریمان محمود سالح	30	دەلاك	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	26/4/2011	سەیدسادق	نەخێر	نەخێر	بی ئەوەی خۆی نوسراوەکە ببینێت نوسراوێکییان پێ ئیمزاکردووەو تۆمەتی جنێودانیان بە جەلال تالەبانی بۆ دروستکردووە
40	شەپۆل قادر محەمەد	35	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	19/4/2011	جادەی مەولەوی	بەڵێ	نەخێر	لەقاچ و دەستو رانی دراوە بۆ ئەوەی لەرۆیشتن بکەوێت
41	سەرکەوت محەمەد نوری	25	بێ کار	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	18/4/2011	بەردەرگی سەرا	بەڵێ	نەخێر	لە پاش لیدان و ئەشکە نجەدانی لە15خولەك جارێکدا سەروقژی ئاوساوە
42	مەریوان احمد حمە سور	21	کاسب	سلێمانی	بریندار بەفیشەك	20/2/2011	لەتەنیشت خەستەخانەی چوارباخی ئەهلی	نەخێر	بەڵێ	فیشەك بەر دەستی چەپی کەوتووە
43	عەبدالله ئەمیق مەحمود	34	شۆفێری تۆری	سلێمانی	بریندار بەفیشەك	21/4/2011	چەمچەمال	بەڵێ	بەڵێ	لەنێوان خۆپیشاندەرو پۆلیسدا شەر بووەو فیشەکێك بەر قاچی ئەم کەوتووە
44	ئەبوبەکر رەشید ئەحمەد	40	پێشمەرگەی خانەنشین	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	03/06/2011	دەستارەکە	نەخێر	نەخێر	بەکلکی دەمانچە لێیی دراوە
45	هێمن حسێن نادر	25	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	18/4/2011	بەردەرگی سەرا	نەخێر	نەخێر	پاش لیدان و ئەشکە نجەدانی توشی سوربونەوەو برینداری بوو
46	صابر قادر مستەفا	42	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	25/3/2011	دەباشان	نەخێر	نەخێر	5 کۆمبر لەشوێنێکی نادیار لەدەشتێکدا نزیك لە خۆشخانی هیوا دەستبەسەر کراوە
47	بیستون محەمەد موراد	25	رۆژنامەنوس	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	19/4/2011	قوتکەی مامە ریشە	نەخێر	نەخێر	ئەوە و کاتەی بردویانەتە فەرماندەی تەقەلی پۆستانی ئاسایشیکییان پێ ژماردوە
48	باوان عوسمان ئەحمەد	21	راگەیاندنکار	سلێمانی	بریندار بەفیشەك	19/4/2011	مەزادخانەی خوارەوە	نەخێر	بەڵێ	فیشەك داوییەتی لەکەلەکەی و بریندارکراوە
49	ئاراس محەمەد فەرەج	22	کاسب	سلێمانی	دەستگیردن و ئەشکە نجەدان	17/4/2011	ئاوپاسەکانی رزگاری	نەخێر	نەخێر	ماددەیەکی تون بەکار هاتووە بۆ دەموچاوی. لە بەر هۆکاری ئەمنی ئەچۆتە نەخۆشخانە ،نازاری چاو ، شانی دراوە
50	زاگرۆس ئیسماعیل خالید	22	خوێندکار	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	03/06/2011	بەردەرگی سەرا	نەخێر	بەڵێ	لەشەو کوتییەکەی بەردەرگی سەرا هێزە ئەمنییە دە مەك بەسەرەکان لیپی ئەدەن و بەبریندارکراوی فڕێیی ئەدەن
51	کازان یاسین رەئوف	24	پۆلیس	سلێمانی	برینداری فیشەك قاچی راستی	17/2/2011	بەرامبەر لقی 4	بەڵێ	نەخێر	قاچی راستی بەفیشەك پێکراوەو دەماریکی قاچی براوە
52	فرید جەبار غەریب	14	خوێندکار	سلێمانی	برینداری فیشەك	17/4/2011	شەقامی پیرەمێرد	بەڵێ	نەخێر	پاش ئەوەی فیشەك داوییەتی لەشانی بۆ ماوەیەکی زۆر توشی شەژانی دەروونی بوەو ئەوەش وایکردوە کە لەخوێندنی ئەو سالەی دابڕێت و وانەکانی سەرکەوتوو نەبێت
53	رێبین ستار غەریب	15	خوێندکار	سلێمانی	شکانی دەستی	17/2/2011	لقی چوار	نەخێر	بەڵێ	لەئە نجامی راکردنی خەلك لەترسی مەرگیان کەوتوون بەسەریدا و دەستی راستی شکاوە
54	سۆران رسول حامد	30	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکرو	17/4/2011 - 21/4/2011	باخچەی دایك و شەقامی پیرەمێرد	نەخێر	بەڵێ	دوو خولك جارێك ئەشکە نجە دراوەو بۆ ماوەی دوو سەعات بەبەردەوامی، راپورتی پزیشکی هەیە بەلام لە پاش دەرچونی لەنەخۆشخانە ئەیویراوە بچێتەوە بو نەخوچخانە بۆ ئەوەی نەگیرێتەوە جارێکی دیکە
55	سیڤەر کامل حەمە ئەمین	21	خوێندکار	سلێمانی	برینداری فیشەك	17/2/2011	بەردەم لقی 4	بەڵێ	بەڵێ	فیشەك داوییەتی لەپشتی و لەسکی هاتۆتەدەر بەلام لەپاش بریندارکردنی دەستگیرکراوە بەبرینداری
56	سامان شەریف ئەحمەد	21	خوێندکار	سلێمانی	دەستگیرکراو	20/4/2011	کانی کوردە	بەڵێ	نەخێر	24 سەعات دەستگیرکراوەو چوارجار ئەشکە نجە دراوە.
57	دارا رەئوف سەعید	29	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکراو بریندار	03/07/2011	سەرای ئازاد	نەخێر	نەخێر	ئەو کاتەی دەستگیرکراوە چەقۆیەك دراوە لەپشتی بەبرینداری ئەشکە نجەدراوە
58	ئازا ئیبراهیم زۆراب	26	خوێندکاری زانکۆ	سلێمانی	دەستگیرکراو	19/4/2011	قولەرەیسی	نەخێر	نەخێر	لەترسی دەستگیرکردن بەنهێنی چوە بۆ نەخۆشخانە
59	دیدار عوسمان حەسەن	21	خوێندکارو کاسب	سلێمانی	دەستگیرکراو	04/03/2011	کەلتیریای نێرگەلە	نەخێر	نەخێر	لەدەموچاوی دراوەو شین بۆتەوە
60	شیروان مەجید محیدین	31	بێ ئیشە	سلێمانی	دەستگیرکراو	25/7/2011	شەقامی قەناات	نەخێر	نەخێر	زانیاری تایبەتی لێوەرگیراوەو جنێوی زۆری پیدراوە
61	حکمەت عبدالله عمر	42	کرێکار	سلێمانی	بریندار	19/4/2011	لاینە خۆشخانەی علی کمال	نەخێر(ماڵەوە نەیانهێشتوە)	بەڵێ(نەیهێناوە)	لە لایەن ئاسایشەوە بەردێ بۆ هەڵدراوە بەر چاوی کەوتوە شەبەکەی چاوی تەقیوە ...لە بەر فشاری ماڵەوەیان نەیتوانی چیرۆکەکەی بگێڕێتەوە
62	بڕار شکر حمە امین	19	خوێندکار	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	19//2011	قولەرەیسی	نەخێر	نەخێر	کارەبای لێدراوە، بە بۆکس و شەق لێیدراوە
63	کاروان رشید محمد	33	کاسب	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	19/4/2011	لای دادگای سلێمانی	بەڵێ	نەخێر	ماوەی شانزە سەعات لە فەرماندەیی بەندکراوە و بی کێبل لە پشتوقاچ وسەری دراوە و شوێنی کێبلەکان خوێنیان لیهاتوە
64	هیوا جمال فارس	32	رۆژنامەنوس	سلێمانی	دەستگیرکردن و	19/4/2011	لای دادگای سلێمانی	بەڵێ	بەڵێ(نەیهێناوە)	لە زانیاری فەرماندەیی وەزارەتی پێشمەرگەبو و چەندەها جار بە دار

65	هونەر جلال قادر	خوێندکار	22	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکەنجەدان	19/4/2011	لای ئاسایشی گشتی	ئەخێر	ئەخێر	پاش ئەشکەنجەدانی بە بۆکس و شەق و کارەبایە نجەمۆر و ئیمزایان پێکردوە بێنەوەی بزانێت بۆچیە . ئیوێراوە بچێت بۆ نەخۆشخانە لە ترسی دەستگیرکردنەوەی
66	زاهید محمود ئیمام(باوکی شەهید سورکێو)	خانەنشین	62	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکەنجەدان	19/4/2011	قولەرەیسی	ئەخێر	ئەخێر	بە هۆی غازی فرمێسک ڕێژ ئیزدراوەتە نەخۆشخانە و کاتێك لەگەڵ قوتابیانی زانکۆ گیراوە جنێویان پێداوە و بە دار لێیانداوە!
67	تەها محمد سعید	کاسب	43	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکەنجەدان	19/4/2011	سەرا	ئەخێر	ئەخێر	لە ئاسایش و فەرماندەیی ئەشکە نجە دراوە و بۆ ماوەی 12 کاتژمێر هێلراوەتەوە
68	سابر قادر مسطفی	کاسب	42	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	ئازار-25	دەبەشان	ئەخێر	ئەخێر	باوەری بە بریاری دادگا نیە ، سور بوونەوە بە لەشیەوە دیارە
69	دەشتی جمال فرج	خوێندکار	21	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	ئەخێر	ئەخێر	5کاتژمێر دەست بەسەربووە، بە جنێو سوکایەتی پێ کراوە
70	هەکار محمود سلیم	خوێندکار	22	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	ئەخێر	ئەخێر	لەبەر هوکاری ئەمنی نەچووە بۆ نەخۆشخانە ، باوەری بە بریاری دادگا نیە ، ماوەی 8 کاتژمێر دەست بەسەربووە، شان و سەرو گوێچکەی بریندار بووە
71	هێرش عزیز محمد	خوێندکار	21	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	زانکوی سلێمانی	ئەخێر	ئەخێر	ئازاری دەروونی زۆر دراوە ، ماوەی 8 کاتژمێر دەست بەسەربووە
72	محمد رشید علی	خوێندکار	22	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	زانکوی سلێمانی	ئەخێر	ئەخێر	باوەری بە بریاری دادگا نیە ، ئازاری دەروونی زۆر دراوە ، ماوەی 8 کاتژمێر دەست بەسەربووە
73	ئازاد مسطفی	خوێندکار	25	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	ئەخێر	ئەخێر	گرتەیەکی ڤیدیوی بە زۆر پێ کراوە، 6-7 کاتژمێر دەست بەسەربووە.
74	فریدون عدنان مسطفی	خوێندکار	21	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	ئەخێر	ئەخێر	بە دار ئەشکەنجەدراوە
75	دانا علی سعید	خوێندکار	25	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	ئەخێر	ئەخێر	بە دار ئەشکەنجەدراوە
76	ئەکرەم توفیق حسێن	خوێندکار	23	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	ئەخێر	ئەخێر	باوەری بە بریاری دادگا نیە ، ئازاری دەروونی زۆر دراوە ، کارەبایان لێداوە، سوکایەتی زۆری پێ کراوە
77	ئەمیر رضا اسماعیل	خوێندکار	23	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	ئلیاسان	ئەخێر	ئەخێر	بە جنێو سوکایەتی پێ کراوە، پێلاوەکەی لێ بەجێماوە !
78	ئەبەز ئوزاد رضا	خوێندکار	23	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	ئەخێر	ئەخێر	ئازاری دەروونی زۆر دراوە ، بە جنێو سوکایەتی پێ کراوە
79	دەروون عبدالکریم رحیم	خوێندکار	23	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	ئەخێر	ئەخێر	باوەری بە بریاری دادگا نیە ، بە جنێو سوکایەتی پێ کراوە
80	لەرێ فریا محمد فائق	خوێندکار	23	سلێمانی	دەستگیرکراو	نیسان-19	قولە رەیسی	ئەخێر	ئەخێر	باوەری بە بریاری دادگا نیە ، ئازاری دەروونی زۆردراوە، 7 کاتژمێر دەست بەسەربووە
81	بەیان توفیق مسطفی	خوێندکار	22	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	ئەخێر	ئەخێر	باوەری بە بریاری دادگا نیە ، ئازاری دەروونی زۆردراوە، 7 کاتژمێر دەست بەسەربووە
82	هەژێر سلاح سعید	خوێندکار	23	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	بەردەم خانەی داد	بەڵێ	ئەخێر	ئازاری دەروونی زۆر دراوە، 16 کاتژمێر دەست بەسەربووە، بە کەفالەت ئازاد کراوە
83	دابان جلیل توفیق	خوێندکار	25	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	ئەخێر	ئەخێر	ئازاری دەروونی دراوە
84	توانا بهادین موستەفا	فەرمانبەر	34	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکە نجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	بەڵێ	ئەخێر	بروای بە بریارەکانی دادگا نیە ، نەچوتە خەستەخانە
85	هیوا فائق حمە رشید	فەرمانبەر	34	سلێمانی	بریندارکراو	20/2	خانەقا	بەڵێ	ئەخێر/هەیەتی بەلام نەیهێناوە	بیست ڕۆژ لە نەخۆشخانە ماوەتەوە، بە دوورو درێژی باسی رووداوەکە دەکات و پێویستی بە چارەسەرە
86	محمد لتیف شمس الدین	کاسب	29	سلێمانی	بریندارکراو	شباگ-17	بەردەم سلێمانی پالاس	بەڵێ	بەڵێ	قاچی بریندار بووە، راپۆرتی پزیشکی هەیە بەلام نەیانداوە پێی
87	بیلال فتاح سعید	خوێندکار	17	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو		لای باخی گشتی	ئەخێر	ئەخێر	تەنها پشتی سوربوتەوە
88	جمال جلال علی	خانەنشین	61	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-23	گەرەکی شۆرش/مالی خۆیان	ئەخێر	ئەخێر	سور بونەوە بە لەشیەوە دیارە، پێویستی بە راپۆرتی پزیشك نەبووە
89	موئیرە عوسمان علی	خوێندکار	31	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	ئەخێر	ئەخێر	بروای بە بریاری دادگا نیە ، قاچی پلاتینی تیایە بەهۆی ئەشکە نجەدانەوە دوو برغوی جولاوە ئازار لە قاچیا دروست بووە
90	پەیوەست نوێد محمد	کاسب	16	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-01	سەرا	ئەخێر	بەڵێ	سور بونەوە بە لەشیەوە دیارە
91	فاضل ابراهیم محمد احمد	کاسب	33	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	شباگ-17	بەرامبەر لقی 4	بەڵێ	بەڵێ	لەبەر هوکاری ئەمنی نەچووە بۆ نەخۆشخانە ، ئازاری قۆڵی راستی دراوە، (سەری بریندار بووە وە گوێی کپ بووە 2/26)
92	دلکۆ عارف کریم	خوێندکار	31	سلێمانی	بریندار	17/2	لقی چوار	ئەخێر	ئەخێر/هەیەتی بەلام نەیهێناوە	ماوەی پێنج مانگ لە نوردن ماوەتەوە، فیشەك لە پشتی داوە (فیشەکی ئەمریکی بۆیان دەرهێناوە یەك نەشتەرگەری بۆکراوە و تا ئێستا لە نەخۆشخانەیە و پێویستی بە چارەسەرە
93	کامل داود محمد	بێکار	37	سلێمانی	بریندارکراو	17/2	بەرامبەر لقی 4	ئەخێر	ئەخێر/هەیەتی بەلام نەیهێناوە	فیشەك بەر ئەژنۆی کەوتوە لە سلێمانی سێ نەشتەرگەری بۆ کراوە و لە بەریتانیا کە خۆی ئیشتە جێی ئەوێیە ئەشتەرگەریەکی دیکەی بۆکراوە بە حەرفی ئێڵ پلاتین لە قاچیدایە
94	دلشاد ئامیق زوراب	کاسب	64	سلێمانی	بریندار/بۆمبی دەنگی		سەرا	ئەخێر	ئەخێر	کورەکەی فۆرمەکەی بۆ پرکردۆتەوە چونکە خۆی لێرە نەبوو... بەهۆی بۆمبەکەوە لە پاڵ بریندار بوونی دەموچاوی گوێچکەی توشی کپی بووە
95	سورکێو محمد رەزا	کاسب	21	سلێمانی	بریندار	18/4	شەقامی پیرەمێرد	ئەخێر	ئەخێر/ هەیەتی بەلام نەیهێناوە	قاچی چەپی شکاوە. تش مانگی 2012/4 پێنج نەشتەرگەری بۆ ئەنجامدراوە. لە نەشتەرگەری سێهەمدا دەرزییەکی التهابی بە کانیولا لێدراوە کە دەبوایە بکرایەتە 100 سی سی ئاو ، ئەمە وایکردوە ئێستا حەساسەتی بە هەموو دەرزییەکی التهاب هەیە .
96	ژانا احمد رەمەزان	فەرمانبەر	27	هەڵەبجە	بریندار	23/2	هەڵەبجە	بەڵێ	بەڵێ	دەستی شکاوە، پاش دوو نەشتەرگەری هێشتا پێویستی بە نەشتەرگەری دیکە هەیە. 17 رۆژ لە نەخۆشخانە ماوەتەوە. گلەیی لە لیژنە پزیشکیەکە هەیە
97	ئەهرۆ تالیب محمد	قوتابی زانکۆ	23	سلێمانی	بریندار	17/2	لقی چوار	ئەخێر	ئەخێر/بەدەست ئیمە نەگەیشتوە	فیشەك بەر پشتی کەوتوە کاریگەری لە سەر دەنگە ژێکانی و جوڵەی داناوە
98	هێمن رەحمان حمە ئەمین	کرێکار	22	سلێمانی	بریندار	18/4	شەقامی پیرەمێرد	ئەخێر	ئەخێر/ هەیەتی بەلام نەیهێناوە	قاچی راستی شکاوە. لە بەر ئەوەی فیشەکەکە تەقیوەتەوە تەئزمی تێدایە، پزیشکێك پێی گوتوە تۆ خۆپیشاندانت کردوە با وات لێبێت ! لە بەرگاریگەری برینەکەی ئەیتوانیوە سەردانی دادگا بکات
99	پێی باش ئەبوو ناوی بنوسرێت	کاسب	28	سلێمانی	دەستگیرکردن و ئەشکە نجەدان	20/4	کانی کوردە	بەڵێ	ئەخێر	لە ماڵەوە گرتویانە گوایە بە ئیازە خۆپیشاندان بکات/24 کاتژمێر گیراوە لە ئاسایش و فەرماندەیی ئەشکە نجە دراوە و نەیوێراوە بچێت بۆ نەخۆشخانە
100	هاوکار حمەسالح سلیمان	خوێندکار	21	کەلار	بریندار (سەخت)	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	بەڵێ	ئەخێر/ هەیەتی لە نەخۆشخانە بەلام نەیهێناوە	بە هۆی ئیهمال کردنی لە نەخۆشخانە بەشێك لە ریخۆڵەی براوە، 14 ئەستەرگەری بۆ کراوە
101	ئیهاد غیان ئەوروز	کاسب	17	کەلار	بریندار	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	ئەخێر	ئەخێر	رانی چەپی بەرکەوتوە
102	ریکەوت اکرام عبدالرحمان	کاسب	25	کەلار	بریندار	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	بەڵێ	ئەخێر/ هەیەتی لە نەخۆشخانە بەلام نەیهێناوە	ئەژنۆی چەپی بەرکەوتوە
103	سۆران ئەبوبەکر عوسمان	فێرخواز	22	کەلار	بریندار	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	بەڵێ	ئەخێر/ هەیەتی لە نەخۆشخانە بەلام نەیهێناوە	رانی سێ فیشەکی بی کەی سی بەرکەوتوە
104	یوسف عمر حسین	فێرخواز	17	کەلار	بریندار	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	ئەخێر	ئەخێر/ هەیەتی لە نەخۆشخانە بەلام نەیهێناوە	لە نەخۆشخانە داوای کردوە فیشەکەکەی بۆ دەربهێنن بەلام بەشێوەیەکی ئاسرین مامەلەیان کردوە
105	ئارام محمد نوری	خوێندکار	22	کەلار	دەستبەسەرکردن و ئەشکە نجەدان	31/4،28/2، 20/2	نزیك ئەلاری زانکۆ	بەڵێ	ئەخێر	دوو جار دەستگیریان کردوە و جاری سێهەم ئاسایش بە جلی مەدەنیەوە چەقۆیان لێداوە

106	کاروان ئەحمەد محمد	23	کاسب	کەلار	بریندار	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	بەڵێ	نەخێر/ هەیەتی لە نەخۆشخانە بەڵام نەیهێناوە	قاچی راستی بە سەختی بریندار بووە
107	چیاکۆ عمر محمد	24	کاسب	کەلار	دەستگیرکراو/بریندار	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	بەڵێ	نەخێر/ هەیەتی لە نەخۆشخانە بەڵام نەیهێناوە	لە 2/19 دەستگیرکراوە پاش ئەشکەنجەو پرکردنەوەی بەڵێننامە بەربووە و دواتر لە 2/25 بە فیشەك بریندارکراوە
108	نێچیرڤان صالح محمود	20	فێرخواز	کەلار	دەستگیرکراو/ئەشکەنجەدراو	19/2، 26/2، 19/4	بنکەی ئاسایشی کەلار	نەخێر	نەخێر/ نەچووە	بە هۆی شەکەنجەدانی پشت و قاچی ئازاری پێگەیشتوە
109	هەردی ئازاد علی	21	کاسب	کەلار	بریندار	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	نەخێر	بەڵێ/ هەیەتی لە نەخۆشخانە بەڵام نەیهێناوە	دەستی چەپی بەرکەوتوە
110	شوکت عبدالکریم فرج	26	کاسب	کەلار	بریندار	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	بەڵێ	بەڵێ/ هەیەتی لە نەخۆشخانە بەڵام نەیهێناوە	رانی چەپی بەرکەوتوە و چارەسەری پێویستی بۆ نەکراوە و فیشەکەکە لە قاچیدا ماوەتەوە
111	ئارام کامران ئەحمەد	22	کاسب	کەلار	بریندار	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	بەڵێ	نەخێر/ هەیەتی لە نەخۆشخانە بەڵام نەیهێناوە	سمت و ئەژنۆی بەرکەوتوە
112	محمد عادل عبدالله	20	خوێندکار	کەلار	ئەشکەنجەدراو	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	نەخێر	نەخێر/ هەیەتی بەلام لە نەخۆشخانە لێیان سەندوە	بە قۆناغە تفەنگ لە دەموچاویان داوە و پاش ئەوەی لە دەستیان راى کردوە بوراوەتەوە
113	ئاکۆ حکیم ولی	21	خوێندکار	کەلار	بریندار	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	بەڵێ	نەخێر/ هەیەتی بەلام نەیهێناوە	پەنجەی چوارەمی لە قاچی راست لە دەستداوە
114	ئەحمەد عادل رەحیم	18	کاسب	کەلار	بریندار	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	بەڵێ	نەخێر/ هەیەتی بەلام نەیهێناوە	فیشەك بەرسکی کەوتوە بەشێك لە ریخۆڵەی براوە
115	ژانا محمد کریم	26	کاسب	کەلار	ئەشکەنجەدراو	19/4	زانکۆی سلێمانی	بەڵێ	نەخێر/ هەیەتی بەلام نەیهێناوە	لە رێگای بوە بۆ نەخۆشخانە کەوتۆتە ناو فەرمانگەی ئاسایش و لێیان داوە و گرتویانە و نزیکی 5 سەعات لە سەیارە دایان ناوە و بردویانە بۆ فەرماندەیی و بە زۆر رەسمیان گرتوە و پەنجە مۆری پێکراوە
116	ئەیەرد محمود محمد	30	کاسب	کەلار	بریندار	25/2	لقی 22 پارتی/کەلار	بەڵێ	نەخێر/ هەیەتی بەلام نەیهێناوە	بە هۆی بەرکەوتنی فیشەك چاوی راستی لە دەست داوە
117	وریا حسین حبیب	23	رۆژنامەنوس	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	شباط-19		نەخێر		لە چوار رۆژی جیاوازدا گیراوە
118	ئەردەلان محمد عبدالله	27	رۆژنامەنوس	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	19/4،1/4	سەرا	نەخێر	نەخێر	لەبەر هۆکاری ئەمنی نەچووە بۆ نەخۆشخانە ، ئازاری قاچی و قۆڵی و شانی دراوە
119	ئاری محمد نوری ستار	25	رۆژنامەنوس	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو		بەردەم لقی 4	نەخێر	نەخێر	خۆی داوای راپۆرتی پزیشکی نەکردوە ، فیشەك بەر دەستی رستی کەوتووە
120	ئارا ابراهیم اسماعیل	28	رۆژنامەنوس	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو		کاتی ئێسکان	نەخێر		باوەری بە بریاری دادگا نیە ،لەبەر هۆکاری ئەمنی نەچووە بۆ نەخۆشخانە ، ئازاری پشتی دراوە
121	ئاسۆ خلیل محمد	29	رۆژنامەنوس	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	شباط-19	خانەقا	نەخێر	نەخێر	لەبەر هۆکاری ئەمنی نەچووە بۆ نەخۆشخانە ، شین بوونەوەو هەڵئاوساوی بە لەشیەوە دیاربووە
122	ژانکۆ سەردار رضا	30	رۆژنامەنوس	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو			نەخێر		قۆڵی و رانی سووربوتەوە
123	چنور محمد امین عارف	33	رۆژنامەنوس	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-17		نەخێر		فیشەك بەر دەستی چەپی کەوتووە ، دوو پەنجەی شکاوە ،تووشی خەموکی بووە
124	دانا بکر علی	45	رۆژنامەنوس	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-01	خوار مزگەوتی گەورە	نەخێر		لەبەر هۆکاری ئەمنی نەچووە بۆ نەخۆشخانە ،ئازاری قەفەراتی دراوە
125	بێساران توفیق حمە	37	رۆژنامەنوس	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	سەرا	نەخێر		باوەری بە بریاری دادگا نیە ، شکانی رەگی ددانی پێشەوەی
126	ئاراس عوسمان کریم	27	رۆژنامەنوس	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو		هەڵەبجە - سەرا	نەخێر		پشت و قۆڵی سوربوتەوە
127	ئەحمەد قادر علی	21	رۆژنامەنوس	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	بەردەم زانکۆ	نەخێر		لەبەر هۆکاری ئەمنی نەچووە بۆ نەخۆشخانە ، ئازاری قاچی دراوە و سەری شکاوە
128	تاهیر توفیق برا خاس		رۆژنامەنوس	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	دارە سوتاوەکە	نەخێر		لەبەر هۆکاری ئەمنی نەچووە بۆ نەخۆشخانە ، سوربونەوە بە لەشیەوە دیارە
129	شارا غەریب عەلی	23	رۆژنامەنوس	سلێمانی	دەسگیرکراو	نیسان-19	سەهۆڵەکە	نەخێر		جنێوی پێدراوە ,1 کاتژمێر گیراوە, باوەری بە بریاری دادگا نیە
130	کاروان سالار عبدالله	29	رۆژنامەنوس	سلێمانی	دەسگیرکراو	نیسان-19	دارە سوتاوەکە	نەخێر		تەنها دە چرکە دەستبەسەر کراوە
131	زمناکۆ اسماعیل خالید	30	رۆژنامە نوس، فۆتۆگرافەر	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-02	شەقامی مەولەوی	نەخێر	نەخێر	لەبەر هۆکاری ئەمنی نەچووە بۆ نەخۆشخانە ، سەری لە دوو لاوە شکاوە ، وە سێ ددانی شکاوە
132	بێستون محمد مراد	25	رۆژنامە نوس	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	فولکەی مامە ریشە	نەخێر	نەخێر	بە ساچمە چاوی بریندار کراوە
133	هیوا جمال فارس	32	رۆژنامە نوس	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	بەردەم خانەی داد	بەڵێ	نەخێر	ئەشکەنجەی (دەست ،شان، سەر، ران، پشت) دراوە
134	سیروان رەشید حمە	31	رۆژنامە نوس	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	بەردەم خانەی داد	بەڵێ	نەخێر	ئەشکەنجەی (دەست ،شان، سەر، ران، پشت) دراوە ، بەردوایان بە بوکس و شەق وە کارەبای لێدراوە
135	هونەر جمال کریم	26	رۆژنامەنوس	سلێمانی	دەستگیرکراو	19/4	قولەرەیسی	نەخێر	نەخێر	لەکاتی رومالکردنی هەواڵەکان لەگەڵ فوتابیانی زانکۆ دەستگیرکراوە
136	هەریم لوقمان محمد	22	رۆژنامەنوس	سلێمانی	دەستگیرکراو	19/4	قولەرەیسی	نەخێر	نەخێر	31 کاتژمێر دەستبەسەربووە
137	رەحیم قوربانی ئەکرەم	42	مامۆستای ئاینی	سلێمانی	دەستگیرکراو	10/4-23/4	شەقامی پیرەمێرد/عەربەت	بەڵێ	نەخێر	بەهۆی بەشداری لە خۆپیشاندان لە کاتی دەستگیرکردنیدا چاویان بەستوتەوەو بە پاڵ و جنێو دان بردویانە و لەوێ رێگریان لێکردوە دەستنوێژ بگرێت.
138	کامەران عەلی خوارەحم	37	مامۆستای ئاینی	سلێمانی	دەستگیرکراو	27/2-28/3	ماڵەوە، فەرەج ئاوا- سلێمانی	نەخێر	نەخێر	جاری یەکەم دزاتیرۆرو دووهەم ئاسایش گرتویانەو بە بوکس و شەق لێی دراوە و لە ژوری تەنهادا دایانناوە. تەنها بەهۆی بەشداریکردنی لە خۆپیشاندان دەسەڵات دەیویست بە یاسای دژە تیرۆر تۆمەتباری بکەن
139	رێباز کریم محمد	18	خوێندکار	سلێمانی	بریندار	17/4	شەقامی پیرەمێرد	نەخێر	نەخێر	فیشەك بەر قۆڵی کەوتوە. راپۆرتی نەدراوەتێ. پاش رووداوەکە بە دەنگی بەرز ترساوە
140	ئاسۆ عبدالله محمد	25	کرێکار	سلێمانی	بریندار	17/2	شەقامی مەولەوی	نەخێر	نەخێر	بەرد بەر نێوچاوانی خوار چاوی کەوتوە. شەوێك لە نەخۆشخانە ماوەتەوە. لوێ گوتویەتی لە سەربان کەوتۆتە خوارەوە
141	بەهجەت هیاس عزیز	24	خوێندکاری زانکۆ	سلێمانی	بریندار	17/2	بەردەم لقی 4	بەڵێ	بەڵێ بەڵام نەیهێناوە	فیشەك بەر جگەری کەوتوە لە بەردەم پارکی ئازادی، تا ئێستا فیشەکەکە دەرنەهێنراوە
142	اسماعیل عبدالله اسماعیل	29	فەرمانبەر	سلێمانی	فڕێندراو/ئەشکەنجە دراو	27/5	سەرچنار	بەڵێ	بەڵێ بەڵام نەیهێناوە	چەند چەکدارێکی دەمامکدار فڕاندویانە 10 چەقۆیان لێداوە بە کلکە دەمانچە لوتیان شکاندوە و دەستی شکێنراوە و لە کەنە سورە فڕێدراوە
143	هۆشمەند کریم	20	خوێندکار	سلێمانی	بریندار	17/2	بەردەم لقی 4	????	بەڵێ بەڵام نەیهێناوە	یەك فیشەك داویتی لە هەردوو قاچی، تا ئێستا 2 نەشتەرگەری بۆ کراوە
144	هێڤار شەماڵ ئیبراهیم	19	خوێندکار	سلێمانی	بریندار	17/2	بەردەم لقی 4	بەڵێ	بەڵێ بەڵام نەیهێناوە	فیشەك بەر رانی چەپی کەوتوە لە کاتێکدا خەریکی وێنەگرتن بوە بە مۆبایلەکەی
145	هەڤاڵ ناسر قادر	21	کاسب	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-20	جادەی پیرەمێرد	نەخێر		باوەری بە بریاری دادگا نیە ، ئازاری سەر و قاچ و رانی دراوە

146	یادگار ناسر حمە عزیز	21	خوێندکار	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	20/4	سەرا	نەخێر	نەخێر	لە بەر هۆکاری ئەمنی نەچۆتە نەخۆشخانە ، بە شەقو بۆکس لێی دراوە، چاوی ئازاری پێگەیشتوە
147	گۆران جەمال ئەحمد	32	کاسب	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	نیسان-18	سەرا	نەخێر	نەخێر	لەبەر هۆکاری ئەمنی نەخۆشخانەی بەجێ هێشتوە ، فیشەك بەر قاچی راستی کەوتووە
148	محمد عبداللە عبدالرحمن	51	کاسب	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	تۆزار-15	سرشقام	نەخێر	نەخێر	32کاتژمێر لە قەلاچوالان دەستگیرکراوە ، دەرزی دەماری بۆکراوە
149	یەعقوب محمد کریم	31	کاسب	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-18	سەرا	نەخێر	نەخێر	لە بەر هۆکاری ئەمنی نەچۆتە نەخۆشخانە ، بە دەسکی دەمانچە لیی دراوە(شانی ، سەری ، دەستی)
150	بژار شکور حمە ئەمین	19	خوێندکار	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	نەخێر	نەخێر	ئەشکە نجەی سەرو پشتی دراوە. 30 کاتژمێر دەستگیر کراوە
151	ئەریمان ئەحمەد سالح	23	کرێکار	سلێمانی	بریندارکراو/ فیشەك بەر رانی راستی کەوتوە	17/2	بەرامبەر لقی 4	نەخێر	بەڵی/ هەیەتی لە نەخۆشخانە بەڵام نەیهێناوە	شەش رۆژ لە خەستەخانە ماوەتەوە/ (راپۆرتی پزیشکی 2112 ریکەوتی 2011/7/6) گوایە نەشتەرگەری بۆ کراوە و چاك بۆتەوە و پێویستی بە نەشتەرگەری نیە ، بەڵام خۆی دەڵێت قاچی ئازاری تێدایە و زوو ماندوو دەبێت
152	کاروان ئەحمەد محمد	25	خوێندکار	سلێمانی	بریندار/دار و بەرد و کارەبا	19/2		نەخێر		لە ئەنجامی لێدانی زۆر چاوی ئازاری پێگەیشتوە و ئێستا ناتوانێت بەش ببینێت
153	عەلی مەحمود عبداللە	32	کرێکار	سلێمانی	بریندار/شەق و بۆکس و دار	رۆژی شەهیدبوونی نوەید	مزگەوتی گەورە	نەخێر	نەخێر	سەری لە سێ لاوە شکاوە و لەشی هەمووی شینبۆتەوە
154	سۆران رسول حامد	30	کاسب	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-17	باخچەی دایك	نەخێر	بەڵی/ هەیەتی لە نەخۆشخانە بەڵام نەیهێناوە	لەبەر هوکاری ئەمنی نەرۆشتوە راپۆرتی لەپزیشك وەربگرێت ، ئازاری دەموچاو، قاچ، پشتی دراوە
155	دیدار عوسمان حسن	23	خوێندکار/ کاسب	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-03	کافتریای ئێرگەلە	بەڵێ	نەخێر	لەبەر هوکاری ئەمنی نەچووە بۆ دادگا، ئازاری دەموچاوی دراوە
156	گۆران محمود ئەحمەد	29	کاسب	سلێمانی	بریندارکراو	نیسان-02	گەرەکی داروغا	بەڵێ	نەخێر/هەیەتی بەڵام نەیهێناوە	فیشەك بەر سەر سنگی کەوتوە لە نزیك دڵیەوە، سێ مانگ لە ماڵەوە کەوتوە. ئێستاش ئازاری سنگی هەیە ... بەس لە ماملەی خراپی بەرێوەبەری خۆیەتی نەخۆشخانە دەکات (ناوی جوتیارە)
157	بەوان عوسمان ئەحمد	21	میدیاکار	سلێمانی	بریندارکراو		مزادخانەی خوارەوە/سلێمانی	نەخێر	نەخێر	لەبەر هوکاری ئەمنی نەرۆشتوە راپۆرتی لەپزیشك وەربگرێت ، بە فیشەك بریندار کراوە
158	شیروان مجید محی الدین	31	بیکار	سلێمانی	دەستگیرکراو	شباگ-20	جادەی قەنات	نەخێر	نەخێر	بە جوێن سوکایەتی پیکراوە ، 10 کاتژمێر دەستگیرکراوە
159	مەریوان ئەحمد حمە ئەمین	45	خانە نشین/ کەم ئەندام	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	بەردەم خانەی داد	نەخێر	نەخێر	بروای بە بڕیارەکانی دادگا نیە ، ئاسەوارێکی ئەوتۆ لەسەر لەشەی بەجێ نەماوە
160	جزا عبدالوحید عبداللە	51	پێشمەرگەی خانە نشین	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	سەرا	بەڵێ	نەخێر	کارەبای لێدراوە ،بە جنێو سوکایەتی پیکراوە
161	ابوبکر رشید احمد	60	پێشمەرگەی خانە نشین	سلێمانی	ئەشکەنجەدراو	تۆزار-06	دەستارەکە	نەخێر	نەخێر	ئازاری سەر، پشت، شانی دراوە
162	ئازا ابراهیم زۆراب	26	خوێندکاری زانکۆ	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	نەخێر	نەخێر	لەبەر هوکاری ئەمنی نەچووە بۆ دادگا ،قاچی مۆربوتەوە
163	سەردار ئەحمد صالح	23	کاسب	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-01	قاتی سەرەوەی چایخانەی جموری	بەڵێ	بەڵێ	لەبەر هوکاری ئەمنی نەچووە بۆ دادگا، ئەشکەنجەی (دەست ،شان، سەر، ران، پشت) دراوە
164	لوزان دلێر جەلال	25	کارمەندی کومپانیا	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-21	بەردەم رۆژنامەی هاوڵاتی	نەخێر	نەخێر	لەبەر هوکاری ئەمنی نەچووە بۆ دادگا و نەخۆشخانە ، بە دارو بۆکس و شەق و کارەبا ئەکە نجە دراوە
165	یاد رەفیق فتاح	23	کاسب	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	دارسوتاوەکە	بەڵێ	نەخێر	بە دار ئەشکە نجەی زۆر دراوە ، بە کەڤانەت بەرووە
166	مسطفی جلال صابر	27	بیکار	سلێمانی	بریندارکراو	17/2	بەردەم لقی 4	نەخێر	نەخێر	فیشەك بەر قاچی راستی کەوتوە.
167	ئاکۆ غفور علی	28	خوێندکاری زانکۆ	سلێمانی	دەسگیرکراو /ئەشکەنجەدراو	نیسان-19	قولە رەیسی	نەخێر	نەخێر	لەبەر ئەبوونی سەربەخۆی دادگا شکاتی نەکردوە ، پێویستی بە نەخۆشخانە نەکردووە
168	سۆما عزیز قادر	22	کاسب	سلێمانی	بریندارکراو/ دەستگیرکراو	17/2	بەرامبەر لقی 4	نەخێر	بەڵێ بەڵام نەیهێناوە	بریندارکراوە و دواتریش دەستگیر کراوە (لە کاتی گۆمە لە ژوریکدا کە 71 کەسی تێدابووە 4/10) بە بێ خواستی خۆیان وێنەی ڤیدیۆ گیراون. (ئاز نوری - داواکاری گشتی سەردانی کردوون) بەڵام تەنها لە لایەن دادوەرەوە ئیفادەی لێوەرگیراوە . پارچەی پی کەی سی لە قاچیدایە
169	مەریوان حسین حسن									یەك لاپەرەی فۆرمەکەی هەیە
170	بروا غەیدان عبدالکریم	21	کاسب	سلێمانی	بریندارکراو	17/2	بەرامبەر لقی 4	نەخێر	نەخێر/هەیەتی بەڵام نەیهێناوە	شانی چەپی فیشەکی بی کەی سی پێوەنراوە
171	محمد ئەمین سالح	25	دەرچوی پەیمانگا/بیکار	سلێمانی	بریندارکراو	17/2	بەردەم لقی 4	نەخێر	نەخێر/هەیەتی بەڵام نەیهێناوە	فیشەك نراوە بە بەشی خوارەوەی قاچی چەپی، لە نەخۆشخانەی ئەهلی دکتۆرەکە نەشتەرگەری بۆ کردووە
172	کاژم محمد سعید	35	عەرەبانچی	سلێمانی	بریندارکراو	17/2	بەردەم لقی 4	نەخێر	بەڵی/هێناویتی	فیشەك نراوە بە سەرپێیەوە، لە زستاندا ئازاری زۆربووە . تەنها لە نەخۆشخانە وتەی لێوەرگیراوە
173	ئارام تالب حمە سعید	23	کاسب	سلێمانی	بریندار/سەیارەی ئاو هەڵدان بە سەر قاچیدا رۆشتوە	19/2	کانێسکان	نەخێر	نەخێر	ئەگەر چی شەوێك لە نەخۆشخانە ماوەتەوە بەڵام فایلیان بۆ نەکردوە. قاچی لە سێ لاوە شکاوە . دابرانی لە وەرزش زۆر بێتاقەتی کردوە
174	کەژاڵ عبدالقادر رەزا	53	ژنی ماڵەوە	سلێمانی	بریندار/ بۆمبی دەنگی		سەرا	نەخێر	نەخێر	بەهۆی بۆمبە دەنگیەکەوە خوێن لە دەم و لوتی هاتوە کە بردویانە بۆ نەخۆشخانە زەبحە لێیداوە
175	رەوەز ئیقبال جمال	30	کرێکار	سلێمانی	بریندارکراو	17/4	جادەی پیرەمێرد	نەخێر	نەخێر/ بینیمان بەڵام کۆپی دانەناوە	لە راپۆرتە پزیشکیەکەدا هاتوە دەستی راستی شکاوی ئێسکی زەندو پچرانی ماسولکەژێ یە نجە گەورو پە نجەی چوارەمی (ژمارە 2100 رۆژی 2011/7/6)
176	رێباز اسماعیل موستەفا	24	کاسب	سلێمانی	بریندارکراو	17/2	بەرامبەر لقی 4	نەخێر	بەڵێ/ هێناویتی	دوو فیشەکی بی کەی سی پێوەنراوە، لە ئەژنۆی چەپی بۆ سێبەندەی 40 سم پلاتینی تێدایە . 22 رۆژ لە نەخۆشخانە بوە دوو نەشتەرگەری بۆکراوە و پاشان لە سەر حسابی هێرۆ ابراهیم احمد نێردراوە بۆ تورکیا ئەوێ نەشتەرگەریەکی دیکەی بۆ کراوە و ئێستاش پێویستی بە چارەسەرە . لیژنەی پزیشکی رێژەی کەمئەندامی بە ٪50 داناوە
177	عزیز عبداللە عزیز		کاسب	رانیە						
178	حمدامین هۆمەر رەسول			رانیە						
179	دەرباز جمعە			رانیە						
180	تۆحید عبداللە			رانیە						
181	رزگار علی عبداللە			رانیە						
182	کاروان عوسمان حسن			رانیە						
183	هەرێم پیرۆت وسو			رانیە						
184	سەهەند محمد احمد			رانیە						
185	زانا موشیر ابراهیم			رانیە						
186	رێباز عوسمان حسن			رانیە						
187	زریان علی ابراهیم			رانیە						

چوارەم/ هەنگاوەکانی دوای خۆپیشاندانەکان

لەدوای سەرکوتکردنو کۆتایی هێنان بە نارەزاییو خۆپیشاندانەکانو گەمارۆدانی سەرای سلێمانی بە پێشمەرگەو ئاساییش، دەسەڵات هیچ هەنگاوێکی ئەوو تۆی نەنا بە ئاراستەی جێبەجێکردنی داوای خۆپیشـــاندەران، بەتایبەتیش دەستگیرکردنو داداگاییکردنی بکوژانی خۆپیشاندەران، کە داوایەکی سەرەتایی خۆپیشاندەران بوو.

دووای ســێ مانگ لە کۆتایی هێنان بە خۆپیشـــاندانەکان سەرۆکی هەرێمی کوردستان رۆژی (٢٠١١/٧/٢) مەسعود بارزانی، سەرۆکی هەرێمی کوردستان، لە نامەیەکی رەسمیدا کە بۆ هەردو وەزیری ناوخۆو پێشـــمەرگەی ناردوە، داوا دەکات ئەو کەسانە دەستگیر بکەن کە لەلایەن دادگاکانەوە داواکراونو پێنج لیستی داواکراوانی دادگاکانی هەرسێ پارێزگاکەو گەرمیانو سۆرانیش لەلایەن دادگاکانەوە ئاراستەی لیژنەیەك دەکرێن.

دوای فەرمانەکەی سەرۆکی هەرێمیش، شێخ جەعفەر شێخ مستەفا، وەزیری پێشمەرگە، بە نوسراوی ژمارە (١٣٩) نهێنیی لە (٢٠١١/٧/٥)، لایەنە پەیوەندیدارەکانی وەزارەتەکەی ئاگادار کردوەتەوە بۆ جێبەجێکردنیو ئاماژەی بەوەکردوە: «ســەرپێچیکار گەورەترین سزا دەدرێت». [١٨]

هەرچەندە ئەو بریارە وا لێکدرایەوە کە بۆ دەســـتگیرکردنی تۆمەتبارانی ١٧ی شوباتو رۆژانی دواییە بەڵام بریارەکەی ســەرۆکی هەرێم، هەموو ئەو کەســـانە دەگرێتەوە کە لە ســاڵی ١٩٩٢ ەوە فەرمانی دەســـتگیرکردنیان بۆ دەرچووە تا کاتـــی دەرچوونی بریارەکە، بەو پێیەش ئومێدی دەســـتگیرکردنی تاوانبارانی بکوژانی خۆپیشـــاندەرانی ١٧ی شوباتو رۆژانی دوایی نەما، هەرچەندە ئەو بریارەش وەك بریارەکانی دیکە تەنها بە بریاری مایەوە جێبەجێنەکراز

بەڵام ئەو بریارەی کە زۆرێك لە چاودێرانو تەنانەت لایەنە ئۆپۆزسیۆنەکانیش بەجۆرێك لە جۆرەکان پشتیوانی بوون چوار بریاری سەرۆکی هەرێم بوو کە لە ٢٠١١/٨/١٧ بە ژمارە (٢٣و ٢٤و ٢٥و ٢٦)ی ٢٠١١ دەرکراوەو تیایدا بڕیاریدا بە دەســـتگیرکردنی ئەو کەسانەی کە لــە دادگاکانی هەرێمی کوردســـتان بڕیاری دەســـتگیرکردنیان بۆ دەرچـــوە، هاوکات دەستگیرنەکردنی هیچ کەسێك بەبێ رێوشـــوێنی یاسایی، لەگەڵ گەڕاندنەوەی بودجەی ئۆپۆزسیۆن وهەڵوەشاندنەوەی سزادانی سیاســـی چالاکوانانی ئۆپۆزسیۆنو گەڕاندنەوەی ماف بۆیان.

[١٨] فەرمانی دەستگیرکردن بۆ پێنج لیست لە داواکراوان دەردەچێت، سایتی سبەی، ٢٠١١/٨/٢/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=38387&cat=1

سەرۆکی هەرێم جەختیش دەکاتەوە کە پێویستە لەسەر حکومەتی هەرێم‌و لایەنی پەیوەندیدار ئەم بڕیارانە جێبەجێ بکەن لە رۆژی دەرچونیەوە.

بڕیاری ژمارە (٢٣)ی سەرۆکی هەرێم لە سێ بڕگە پێکهاتووە هاتووە:

یەکەم/ ئەوکەسانەی کە لە دادگاکانی هەرێمی کوردستان بریاری دەستگیرکردنیان بۆ دەرچووەو ئەوانەی کە بریاری سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ژمارە ٤ی ساڵی ٢٠١١ دەیانگرێتەوە لە رووداوەکانی مانگەکانی شوبات – ئایار پێویستە رادەستی دادگاکان بکرێت.

دووەم/ هیچ لایەنێك یان کەسێك بۆی نیە داواکاراوێك داڵدە بدات وە بە پێچەوانەوە بەرپرس دەبێت بەرامبەر یاسا.

سێیەم پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان وەلایەنی پەیوەندیدار ئەم بریارە جێبەجێ بکات لە رۆژی دەرچونیەوە.

بەڵام لە بریاری ژمارە (٢٤) ی سەرۆکایەتی هەرێمدا کە لەهەمان رۆژدا دەرچووە ٢٠١١/٨/٢٧ ئەویش لە سێ مادە پێکهاتووەو لە کرۆکی بڕیارەکەدا هاتووە:

نابێ هیچ کەسێك لە دەرەوەی رێو شوێنە یاساییەکان بگیرێت وە دەبێ لە کاتی لێکۆڵینەوە پارێزەری هەبێت‌و کەس‌و کاری ئاگاداربکرێت لە گرتنی وە ئەو کەسەش کە تۆمەتی یاسایی دەدرێتە پاڵی دەبێت لە ماوەی (٢٤) کاتژمێر رادەستی دادگای تایبەتمەند بکرێت بۆ دیاریکردنی چارەنووسی.

لە بریاری سێیەمی سەرۆکایەتی هەرێم ژمارە (٢٥) کە لە هەمان رۆژی ٢٠١١/٨/٢٧ دەرچووەو تیادا بە خەرجکردنی مینحەی حیزبەکان، بەو پێیەی لەدوای خۆپیشاندانەکانی ١٧ی شوباتەوە مینحەی لایەنەکانی ئۆپۆوسیۆن بڕدرا.

لە بریاری ژمارە (٢٥) دا هاتووە:

بەردەوام بوون لە خەرجکردنی سلفەی دارایی حیزبەکانی بەشداربووی پەرلەمانی کوردستان – عێراق، سلفە داراییەکان بەو شێوەیە دەبێت کە ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان بریاری لەسەردرابوو.

لە بریاری چوارەمی سەرۆکایەتی هەرێم ژمارە (٢٦) تایبەتە بە گەرانەوەی نانبراوان یاخود سزادراوانی سیاسی، بریارەکانی سەرەوە لە بریارەکەدا هاتووە:

ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی کوردستان رادەسپێردرین بە پێکهێنانی لیژنەیەك بۆ چارەسەرکردنی رێکارە نایاساییەکان دەربارەی سزادراوە سیاسیەکانی ئەندامانی ئۆپۆزسیۆن.

لەو چواربریارەی سـەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان، هەریەك لە بریاری سێەمی تایبەت بە برینی بودجەی حیزبەکانو گەرانەوەی سـزادراوانی سیاسـی جێبەجێکرا، بەڵام ئەوەی جێبەجێنەکراو حکومەتو سـەرۆکایەتی هەرێم گوێی خۆیان لێخەوان دەستگیرکردنی ئەو کەسـانەی کە بریاری دەستگیرکردنیان بۆ دەرچووە بەتایبەتیش توانبارانی ١٧ی شوبات، کە بریاری دەستگیرکردنیان بۆ دەرچوو.

(بروانە پاشکۆی ژمارە ٥٣ چوار بریارەکەی سەرۆکی هەرێم)

بۆ جێبەجێکردنی چوار بریارەکەی سـەرۆکی هەرێمی کوردسـتان، حکومەتی هەرێمی کوردستانیش چوار بریاری دەرکرد کە لایەنە پەیوەندیدارەکان رادەسپێرێت بۆ جێبەجێکردنی بریارەکانی سەرۆکی هەرێمی کوردستان.

بریاری ژمـارە (٢١٦٣) کە لە ٢٠١١/٩/١١ لەلایـەن ئەنجومەنی وەزیرانەوە دەرچووەو ئاراسـتەی وەزارەتەکانی ناوخۆو پێشـمەرگەو ئاژانسـی پاراسـتنی ئاسایشی هەرێمو بەڕێوەبەرایەتی گشـتی ئاسایشـی سـلێمانی کراوە سەبارەت بە دەسـتگیرکردنی ئەو کەسانەی کە بریاری دەستگیرکردنیان بۆ دەرچووە لە دادگاکانی هەرێم.

لـە بریاری ژمارە (٢١٦٨) کە لە رۆژی ٢٠١١/٩/١١ لە ئەنجومەنی وەزیرانەوە دەرچووە، سـەبارەت بە خەرجکردنی سـولفەی دارایی حیزبەکانەوەو گەرانەوەی سـولفەی دارایی لایەنەکانی ئۆپۆزسیۆن کە لەدوای ١٧ی شوباتەوە بڕدرابوو.

لـە بریاری ژمارە (٢٢٣٦) کە لـەرۆژی ٢٠١١/٩/١٤ دەرچووە لە لایەن سـەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیرانەوە، سەبارەت بە دەرکردنی رێنمایی ئاسانکاری جێبەجێکردنی حوکمە یاساییەکانی هاتوو لە یاسای پەیوەندیدارەکان تایبەت بە رادەستکردنی تۆمەتباران .

هاوکات بریـاری ژمارە (٢٢٣٧) ی ئەنجومەنی وەزیران کـە لە ٢٠١١/٩/١٤ دەرچووەو تیایدا لێژنەیەك پێك دەهێنێت بۆ بەدواداچوونی کەیسـی نانبراوان یاخود ئەوانەی بەهۆی ئۆپۆزسیۆن بونیانەوە سزای سیاسی دراون .

(بڕوانە پاشکۆی ژمارە ٥٤ چوار بریاری سەرۆکایەت ئەنجومەنی وەزیران)

بەشی نۆیەم
کۆبەندی رووداوەکان

- یەکەم/ پێشێلکاری بە رۆژنامەنووسان
١٧ی شوبات تا ١٩ی نیسان
- دووەم/ رۆژمێری خۆپیشاندانەکانی
١٧ی شوبات تا ١٩ی نیسان

یەکەم/ پێشێلکاری دژ بە رۆژنامەنووسان ١٧ی شوبات تا ١٩ی نیسان

لە ماوەی ٦٢ رۆژی خۆپیشاندانەکان لە ١٧ی شوباتەوە تا ١٩ی نیسان دەیان پێشێلکاری بەرامبەر بە رۆژنامەنووسانو دەزگاکانی راگەیاندن کراوە، کە لە مێژووی حوکمرانی کوردیدا بەو ژمارەیە پێشێلکاری بەرامبەر بە رۆژنامەنووسان نەکراوە، بۆ خستنە رووی تەواوی پێشێلکاریەکان، راپۆرتی سەنتەری میترۆ بۆ داکۆکی لە رۆژنامەنووسان وەردەگرین سەبارەت بەو پێشێلکارییانەی بەرامبەر بەرۆژنامەنوسان ئەنجامدراوە لەهەرێمی کوردستان لەساڵی ٢٠١١دا بەڵام ئێمە تەنها ئەو پێشێلکاریانە وەردەگرین کە لە ١٧ی شوبات تا ١٩ی نیسان بەرامبەر بە رۆژنامەنووسان کراوە، بەجۆرێك لە ساڵی ٢٠١١ لە کۆی (٣٥٩) پێشێلکاری بەرامبەر بە رۆژنامەنووسان، (٢٠٠) پێشێلکاریان لە ماوەی دوو مانگی خۆپیشاندانەکان بووە، وتا لە کۆی ساڵی ٢٠١١ دا (٥٥,٧٪)ی پێشێلکاریەکان تەنها لە ماوەی دوو مانگی خۆپیشاندانەکان بووە.

سەنتەری میترۆ لەساڵی ٢٠١١ دا (٣٥٩) پێشێلکاری جۆراوجۆری تۆمارکردوە. کە بریتیتن لە (٤) بریندار بە فیشەك، (٨) سوتانیو تێکدانی نوسینگەو کەناڵی راگەیاندن،(٨٥) لێدان، (٥٧) هەڕەشەکردن، (٥٢) دەستگیرکردنو دەستبەسەرکردن، (٨١) رێگرتن، (٩) شکاندنی ئامێرو کەرەستەی رۆژنامەوانی، (٩) هەڵکوتانە سەر ماڵ وکەناڵی راگەیاندن. (٩) جار تەقە لەرۆژنامەنوس کراوە، (٤١) جار دەستگیراوە بەسەر کەرەستەو کەلوپەلی رۆژنامەنوسی. (٢) جار تەقە لە کەناڵی راگەیاندن کراوە، یەکجاریش بۆمب بۆ رۆژنامەنوس دانراوەو ئوتومبێلێکی رۆژنامەنوسیش سوتێنراوە.

لە رۆژی دەستپێکردنی خۆپیشاندانەکانی کوردستان لە ١٧ی شوباتەوە سەنتەری میترۆ لەکاتی سەرهەڵدانییەوە تا کۆتایی، زیاتر لە ٢٠٠ حاڵەتی پێشێلکاری دژ بە رۆژنامەنوسان تۆمارکردوە لەوانە بریندارکردن بەفیشەك، بریندارکردن بە هەڵمات، بریندارکردن بەداری دەستی پۆلیس، بریندارکردن بە بەردی خۆپیشاندەران، سوتاندنی کەناڵ، دەستگیرکردن، لێدان، هەڕشەی کوشتن، جنێودان، سوکایەتی، رێگریکردن، شکاندنی کامێرا، دەستبەسەرداگرتنی کەلوپەلی رۆژنامەوانی.

أ- پێشێلکاریەکانی مانگی شوبات لە ١٧ی شوبات بەدواوە

١٠. ڕۆژی ١٧ی شـــوبات لە شاری سلێمانی، هێرشـــکرایە ڕێبین یار ئەحمەد لە کەناڵی گەلی کوردستان.

١١. ڕۆژی ١٧ی شوبات بڕیار نامقو تیشکۆ سدیق، پەیامنێرو وێنەگری کەناڵی ئاسمانی KNN لەلایـــەن کۆمەڵێ چەکـــداری لقی چـــوار کامێرکەیان لێدەســـەندراو دواتر درایەوە دەستیان.

١٢. ڕۆژی ١٧ی شـــوبات لە شاری سلێمانی هێرشکراش کرایە سەر ڕۆژنامەنوس دیلان شاویس لە کەناڵی گەلی کوردستان.

١٣. ڕۆژی ١٧ی شوبات هونەر جەمال، پەیامنێری کەناڵی ئاسمانی KNN لەبەردەم لقی چواری پارتی هێرشیکرایەسەر لە لایەن پاسەوانەکانی لقی چوارەوە.

١٤. ڕۆژی پێنج شـــەممە ١٧ی شوبات بیلال محەممەد هەواڵساز لە ڕادیۆ نەوا بە میترۆی ڕاگەیانـــد لەوکاتـــەی لەپێش بارەگای لقی چـــواری پارتی خەریکـــی وێنەگرتن بوە، چوار لەپاسەوانەکانی لق کە جلی مەدەنیان پۆشیبوو دەمو چاوی خۆیان هەڵبەستبو «گرتمیانو لێیاندام، ناسنامەی ڕۆژنامەوانیم پیشاندان بەڵام کامێراو میمۆریو ناسنامەکەشیان لێبردمو بە زۆر هەوڵیان ئەدا بمبەنە ناو لقی چوار». بەهاوکاری خۆپیشاندەرانی شوێنەکە بیلال لە دەستی پاسەوانەکان ڕزگار کراوە.

١٥. ڕۆژی ١٧ی شوبات سامان مەجید، وێنەگری کەناڵی ئاسمانی گەلی کوردستان، وتی کە لە لایەن چەکدارەکانی لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردســـتانەوە بۆ ماوەیکی کاتی دەستگیرکراوەو لێیدراوە لەشاری سلێمانی.

١٦. ڕۆژی ١٧ی شـــوبات بوار جەلال، وێنەگری کەناڵی ئاســـمانی گەلی کوردســـتان، لە شاری سلێمانی، وتی کە چەند چەکدارێك ڕێگرییان لێکردوە ڕوماڵی خۆپیشاندانەکان بکات لەشاری سلێمانی.

١٧. ڕۆژی ١٧ی شـــوبات هەرێز جەمال، پەیامنێری ڕۆژنامەی ئاســـۆ، وتی کە کۆمەڵێك چەکدرا هەوڵیانداوە دەستبەسەر کامێراکەیدا بگرن لەشاری سلێمانی.

١٨. ڕۆژی ١٧ی شـــوبات ڕۆژنامەنوسان مەحمود کەمالو هاوڕێ قادر وتیان کە لەلایەن هێزەکانی ناوخۆوە هێرشیانکراوەتەسەر لەشاری سلێمانی.

١٩. ڕۆژی ١٧ی شوبات بێســـتون موحەممەد، پەیامنێری ڕادیۆی گۆڕان، وتی کە لەلایەن چەند چەکدارێکی پارتی دیموکراتەوە هێرشکراوەتەسەریو ئازاردراوە لەشاری سلێمانی لە بەردەم لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردستان.

٢٠. ڕۆژی ١٧ی شـــوبات شـــێرکۆ ســـاڵەیی، پەیامنێری CNN عەرەبی، وتی کە لەلایەن چەند کەسێکەوە بە بەرگی مەدەنی هێرشکراوەتەسەریو کامێراو لاپتۆپەکەی لێسەندراوە لەشاری سلێمانی.

٢١. رۆژی ١٧ی شوبات سامان کەریم، پەیامنێری کەناڵی سپێدە، وتی کە لەلایەن چەند چەکدارێکەوە لەبەردەم لقی چوار رێگری لێکراوە لە رووماڵکردنی خۆپیشاندانەکان لەشاری سلێمانی.

٢٢. رۆژی ١٧ی شـــوبات کەمال نوری، پەیامنێری کەناڵی سەحەرو رادیۆی کوردی تاران، وتی کە هێزەکانی ئاســایش رێگرییان لێکردوە لە رووماڵکردنی خۆپیشـــاندانەکان لەشاری سلێمانی لە بەردەم لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردستان.

٢٣. رۆژی ١٧ی شـــوبات خالید حســـین، پەیامنێری کەناڵی ئاسمانی کوردستان، وتی کە کۆمەڵێك خۆپیشاندەر هێرشیانکردوتەسەری لەشاری سلێمانی.

٢٤. رۆژی ١٧ی شوبات عەدنان ئەحمەد، پەیامنێری کەناڵی عێراقییە، وتی کە کۆمەڵێك چەکدار رێگرییان لێکردوە وێنە دەوروبەری لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردستان بگرێت لەشاری سلێمانی.

٢٥. رۆژی ١٧ی شـــوبات رێباز یونس، نەبەز موحەممەد شـــوکور، ســـۆران حەمەکەریم، دانا عەبدولخالق، وێنەگرانو پەیامنێرانی کەناڵی ئاســـمانی زاگرۆس وتیان کە هەندێکیان بەبەردی خۆپیشاندەران برینداربونو چەند کامێرایەکیشیان زیانیان پێگەیشتوە.

٢٦. رۆژی ١٧ی شوبات مەریوان عەلی، یادگار نەوزاد، خالید ئەشکەنەیی، تیمی کەناڵی ئاســـمانی کوردستانو یاریدەدەری میدیایی سەرکۆ کەمال، وتیان بە بەردی خۆپیشاندەران ئازاریان پێگەیشتوە.

٢٧. رۆژی پێنج شـــەممە ١٧ی شوبات، لە لایەن پاســـەوانەکانی لقی چوار دەستدرێژی دەکرێتە سەر رەحمان غەریب رێکخەری سەنتەری میترۆو پەیامنێری سۆمەرییە نیوز.

٢٨. ئـــاوارە حەمید بەرپرســـی رادیـــۆی گۆڕان لە هەولێـــر بە میتـــرۆی راگەیاند دوای سوتاندنی رادیۆکەیان وەستاندنی پەخشی رادیۆکەیان هیچ یەکێك لە ئامێرەکانیان دەست نەکەوتۆتەوە. وتی «رۆژی دواتر ویســـتم بچمەوە بۆ رادیۆ، بەڵام ئاسایشـــەکانی بەردەرگا نەك هەر نەیانهێشت بچمە ژورەوە، بەڵکو نەیانهێشت وێنەشی بگرم».

٢٩. رۆژی ١٨ی شـــوبات لوتفی دۆســـکی، پەیامنێری کەناڵی ئاسمانی **KNN** لە دهۆك، وتی کە لەکاتی گەمارۆدانی بارەگای بزوتنەوەی گۆڕان لە دهۆك هێزێکی چەکدار رێگەیان نەداوە وێنەی بارەگا گەمارۆدراوەکە بگرێت.

٣٠. رۆژی ١٨ی شـــوبات هاوکار محەممەد، محەممەد مســـتەفا، مەریوان حەسەن، تیمێکی کەناڵی نالیا، وتیان کە هێزێکی چالاکییە مەدەنییەکان رێگەیاننەداوە رووماڵی خۆپیشاندانەکان بکەن لەشاری سلێمانی.

٣١. رۆژی هەینی ١٨ی شـــوبات ئاراس عوســـمان کاروان سالار، پەیامنێرو سەنوسەری رۆژنامەی چەتر، وتیان کۆمەڵێك چەکدار لەبەردەم لقی چواری پارتی دیموکراتدا رایانگرتونو ناچاریانکردون هەمو وێنەکانی ناو کامێراکانیان بسڕنەوە.

٣٢. رۆژی هەینی ١٨ی شوبات ئاڵا لەتیفو ئارا ئیبراهیم، پەیامنێرانی رۆژنامەی هاوڵاتی، وتیان رێگەیان پێنەدراوە لەبەردەم نەخۆشخانەی فریاکەوتنی سلێمانی رومالّی روداوەکان بکەن.

٣٣. رۆژی هەینی ١٨ی شـــوبات چەند کەسێك هێشـــیانکردە سەر رۆژنامەنوس پێشەوا رەئوف لە کەناڵی گەلی کوردستان لەشاری سلێمانی.

٣٤. حەیدر عومەر، وێنەگر لە ئاژانسی میترۆگرافی، وتی کە رۆژی شەممە ١٩ی شوبات، چەند چەکدارێك میمۆری کامێراکەیان لێسەندوە.

٣٥. هۆگر کەمال، لە رۆژنامەی ژیانەوەو رادیۆی مەدەنیەت، وتی کە رۆژی شەممە ١٩ی شوبات هێزەکانی ئاسایشـــی ناوخۆ بۆ ماوەیەکی کاتی دەســـتگیریانکردوەو کامێراکەیان لێسەندوەو پاشان بۆیان گەڕاندوەتەوە.

٣٦. ســـەباح نوری، هەواڵساز لە رادیۆ نەوا، وتی رۆژی ١٩ شەممە ی شوبات لە فولکەی ئاسکەکە لەشاری سلێمانیو لەکاتی رومالّکردنی خۆپیشاندانەکان، لەلایەن چەندین کەس لێیدراوە، ســـەباح وتی «ئەو کەســـانەی لێیاندام چەندین جلو بەرگی جیاوازیان پۆشـــیبو، بەشـــێکیان پێشـــمەرگە بونو جلی کوردییان پۆشـــیبو، ئەوانەی دیکەش بە جلو بەرگی بەرگی شارســـتانییەوە بون. جگە لە لێدانێکی زۆر کامێـــراو میمۆرییەکەیان بردم، بەلاّم دواتـــر هەردوکیان گەڕاندەوە. هەروەها رۆژی دواتریش لـــە فولکەی خانەقاو نزیك بانکی کشـــتوکاڵو لەکاتی رومالّکردنی خۆپیشاندانەکانی شاری سلێمانی لێم درا، لە ناو پەخشی راستەوخۆ بومو قسەم دەکرد کاتێك هێزە ئەمنییەکان هاتنو لێیاندام».

٣٧. رۆژی شـــەممە ١٩ی شوبات ئارا ئیبراهیم، پەیامنێرانی رۆژنامەی هاوڵاتی، وتی لە گەڕەکی کانێســـکان هێزەکانی پاراســـتنی چالاکی مەدەنی هێرشیانکردە سەرمو بەدار لە دەستو قاچیان دامو رێگەیان نەدام وێنەبگرم.

٣٨. رۆژی ١٩ی شـــوبات کاوە ئەحمەدو رێگا ئەحمەد،پەیامنێرانی کەناڵی ئاسمانی نالیا، وتیان کە لە شـــەقامی مامۆســـتایان لە گەڕەکی کانیســـکانی شاری ســـلێمانی هێزەکانی پاراستنی چالاکی مەدەنی هێرشیانکردوەتە سەریان.

٣٩. رۆژی ١٩ی شوبات ئاراس موحەممەد، ئەندامی دەستەی نوسەرانی گۆڤاری ئاراستەو پەیامنێـــری رادیۆی دەنگ لە کەلار، وتی هێزەکانی ئاســـایش تەقەیان بەســـەردا کردوەو کامێراو باجەکەیان بردوە دواتر بۆی گەڕێندراوەتەوە.

٤٠. رۆژی ١٩ی شوبات هەردی سەلامی، پەیامنێری کەناڵی گەلی کوردستان، لەگەڕەگی کانێسکان لە شاری سلێمانی قاچی بریندار بوە لە ئەنجامی بەرکەوتنی بەردەوە.

٤١. رۆژی ١٩ی شـــوبات وریا ئەحمەد، پەیامنێری کەناڵی ئاســـمانی پەیام، وتی کە لە گەڕەکی کانێسکانی شاری سلێمانی هێزی چالاکی مەدەنی هێرشیانکردوەتەسەریو بە دار لەدەستو قاچیان داوە. کامێرای کەناڵەکەیشیان شکاندوە.

٤٢. رۆژی ١٩ی شـــوبات لە قەزای چەمچەماڵ هێرشـــکرایە ســـەر ئەندامی دەســـتەی نوســـەرانی ڕۆژنامەی چەرمو ئاسۆ محەمەد شوانی . ئاسۆ بە میترۆی وت «دەستگیرکرامو برام بۆ یاریدەدەری ئاسایشی چەمچەماڵ دوای ٢ سەعات ئازاد کرام».

٤٣.رۆژی١٩ی شوبات بەختیار حسین، پەیامنێری کەناڵی ئاسمانی پەیام، ڕایگەیاند»لەگەڕەکی کانێسکانی شاری ســـلێمانی هێزەکانی پاراستنی چالاکی مەدەنی هێرشیانکردوەتەسەرمو لێیاندام»

٤٤. رۆژی ١٩ی شـــوبات کەناڵی پەیام بە ســـەنتەری میترۆیان وت «بە ژمارەی جیا جیا نامەی هەڕەشەیان پێدەگات».

٤٥. رۆژی ١٩ ی شـــوبات پەیامنێرانی کەناڵی ئاســـمانی زگروس تـــارا بایز ئاغا، نەبەز محمد، هوشـــەنگ جلال، جەمال محەمەد، بە میترۆیان راگەیاند لە لایەن خۆپیشاندەرانەوە چەندین جار هێرشیانکراوەتە سەرو ڕێگریان لێکراوە ڕوماڵی هەواڵی خۆپیشاندانەکان بکەن لە شاری سلێمانی.

٤٦. بەرەبەیانـــی یەکشـــەممە ٢٠ی شـــوبات، نزیکەی ٥٠ چەکدار هەڵیانکوتایە ســـەر کەناڵی ئاسمانی نالیا. چەکدارەکان تەقەیان کردوە لە ئامێرەکانی پەخشو پاشان ئاگریان لە تەواوی بینا سێ قاتییەکە بەرداوە. یەکێك لە پاسەوانەکانی تەلەفزیۆنەکان برینداربوە. ڕۆژێك پێش ڕوداوەکە، توانا عوسمان، بەڕێوەبەری کەناڵەکە بە سەنتەری میترۆی ڕاگەیاند کە فشاریان لەسەربوە بۆ وەستاندنی پەخشی کەناڵەکە.

٤٧. محەمەد هاشـــم، بەڕێوەبەری کەناڵی ناوخۆی گۆڕان لەشاری هەولێر، بە سەنتەری میترۆی وت کە ڕۆژی یەکشەممە ٢٠ی شوبات، بە چەند ژمارەیەکی جیاواز لە ڕێی تەلەفۆنەوە هەڕەشەو سوکایەتی پێکراوە. «داوایان لێکردم هەولێر بەجێبهێڵمو بچمە سلێمانی، چونکە بەپێی قسەکانی ئەوان گێرەشێوێنم. بۆیە دوای ئەم هەڕەشانە ماوەی ١٢ ڕۆژ لە سلێمانی مامەوەو پاشان هاتمەوە بۆ هەولێر. بەڵام لەو ماوەیی لە سلێمانی بوم ژمارەی مۆبایلەکەم داخستبو، کە هاتمەوە بۆ هەولێر لە ٣/٨بە ژمارەیەکی نەناسراوی دیکە هەڕەشەی کوشتنم لێکرا».

٤٨. شەوقی کانەبی، بەڕێوەبەری پێشـــوی نوسینگەی کەناڵی ئاسمانی KNN لە شاری هەولێر، بە سەنتەری میترۆی ڕاگەیاند کە ڕۆژی یەکشەممە ٢٠ی شوبات، لە ڕێگای ناردنی نامەیەك بۆ ئیمەیڵەکەی هەڕەشـــەی کوشتنی لێکراوە. هەروەها وتی کە ڕۆژی ٢٣ی ئازار نامەیەکـــی تری بۆ هاتوەو بە ناوی «گروپی گەنجانی هەولێر»ەوە جارێکی تر هەڕەشـــەی لێکراوە.

٤٩. ماڵپەری هەواڵی کوردیو، ڕایگەیاند کە ڕۆژی ٢٠ی شوبات، چەند چەکدارێکی دەمامکدار لە شەقامی پیرەمێرد هێرشیانکردوەتە سەر پەیامنێر بەڵێن عوسمانو ئازاریانداوەو پاشان کامێراکەیان شکاندوە.

.٥٠ ڕۆژی یەکشـــەمە ٢٠ی شوبات هێرشـــکرایە ســـەر ڕۆژنامەنوس مەجید حەمید لە کەناڵی گەلی کوردستان لەشاری سلێمانی.

.٥١ زانـــا حەمە غەریب، پەیامنێری ڕۆژنامەی میدیا، بە ســـەنتەری میترۆی ڕاگەیاند کە ڕۆژی ٢٠ی شوبات، لە نزیك فولکەی مامەڕیشە لەشاری سلێمانی، لەلایەن هێزێکی چالاکی مەدەنییەوە کامێراکەی شکێنراوە.

.٥٢ ڕۆژی ٢٠ی شـــوبات، مخلص ئەحمەد ئەندامی کارای سەندیکای ڕۆزنامەنوسان لقی سلیمانیو بەیامنیری سایتی کوردیۆو رادیۆی دەنکی یەککرتو لە رانیە بە سەنتەری میترۆی راگەیاند لە خۆبیشـــانی رانیە وەك بەیامنیر راستەو خۆ رومالی هەوالەکەم ئەکرد بەدەنك لەکەل رادیۆو لەکەرمەی خۆبیشاندانەکە وە وینەم ئەکرد بە کامیرای فۆتۆ وتی» هیزیکی زۆری بیشـــمەرکەی لە نـــاکاو بەقونداغەتفەنكو لیدان کەوتنە کیانـــی منو کامیراکەیان لە مل راکیشـــامو خســـتمیان بە زەویا». جەختیکردەوە « زۆر لە رۆزنمەنوسان کەوتنە بەر شالاوی ئاسایشو بیشمەرگە«

.٥٣ ڕۆژی ٢١ی شوبات، لەناو زانکۆدا لەلایەن بەرپرسێکەوە هەڕەشە لە عەگید سەلیم، پەیامنێری کەناڵی نالیا، کراوەو تۆمەتبارکراوە بەوەی کە کەناڵەکەی «نزیکە لە گۆڕان».

.٥٤ ڕۆژی ٢١ی شـــوبات لە شـــەقامی مامۆستایان لە شاری ســـلێمانی چەند چەکدارێك هێرشیانکردەســـەر زمناکۆ ئیسماعیل، پەیامنێری ڕۆژنامەی ڕۆژنامە،و کامێراکەیان شکاند. هەروەها زمناکۆ وتی کە ڕۆژانی ١٣ بۆ ١٨ ئازار چەندین جار لەڕێی تەلەفۆنەوە هەڕەشەی لێکراوە.

.٥٥ ڕۆژی ٢٢ی شـــوبات لەبازگەی دێگەڵە ڕێگەنەدراوە تیمی کەناڵی **KNN** بچەنەوە ناو شاری هەولێر پاش ئەوەی بەکارێکی ڕۆژنامەنوسی چوبونە شاری کۆیە.

.٥٦ ڕۆژی ٢٢ی شـــوبات، کۆمەڵێـــك کـــەس هێرش دەکەنەســـەر هـــەردی ئەبوبەکر، پەیامنێری کەناڵی کوردســـات لە چەمچەماڵو بریندار دەکـــەن. هەردی پێنج تەقەڵ بە هەردو دەستیەوەیەو هەروەها گوێیشی بریندارب‌وە.

.٥٧ ڕۆژی ٢٢ی شوبات، کۆمەڵێك کەس هێرش دەکەنەسەر هاوکار سەید گوڵ لەکەناڵی کوردسات لە چەمچەماڵو بریندار دەکەن.

.٥٨ ڕۆژی ٢٢ی شـــوبات لە شـــاری هەڵەبجە هێرشکرایە ســـەر کەناڵی ئاسمانی **KNN** ئارام نەجم . ئارام وتی» خۆپیشاندن بو چەند کەسێك بە بەرگی مەدەنییەوە هەرەشەیان لێکردمو نەیانهێشت رومالی ئەو چالاکیە بکەم»

.٥٩ داهێن هاشـــم، بەڕێوەبەری پێشـــوی نوســـینگەی ڕۆژنامەی ڕۆژنامە لە هەولێر، بە ســـەنتەری میترۆی ڕاگەیاند کە ڕۆژی ٢٣ی شـــوبات، لە ڕێی پەیوەندیەکی تەلەفۆنییەوە هەڕەشەی «سوتاندنی خۆتو ماڵو منداڵ» ی لێکراوە.

.٦٠ ڕۆژی ٢٣ی شـــوبات لە شاری هەولێر بە نامەیەك لە ژمارەیەکی ناسراو هەرەشەی کوشتن لە ڕۆژنامەنوس بەرزان عەلی حمە کرا.

٦١. رۆژی ٢٤ شوبات رۆژنامەنوس لەتیف فاتح فەرەج رایگەیاند کە لەرێی پەیوەندییەکی تەلەفۆنییەوە هەڕەشەی کوشتنی لێکراوە، لەتیف وتی« ئەو هەرەشەیە پاش ئەوە دێت کە لە میدیاکانەوە لەسەر روداوەکانی ئەمدواییە قسەمکرد».

٦٢. رۆژی هەینی ٢٥ی شوبات پەیامنێری کەناڵی سپێدە سوارە بلال بە سەنتەری میترۆی وت «١٠ جار زیاتر بە کورتە نامە هەڕەشەم لێکرا هەواڵەکانی چەمچەماڵ نەگوازمەوە«

٦٣. رۆژی ٢٥ی شوبات لە هەولێر بە نامەو تەلەفونو ئیمەیڵ هەڕەشە لە بەرزان عەلی، پەیامنێری رۆژنامەی رۆژنامە لە هەولێر، کراوە.

٦٤. رۆژی ٢٥ی شــوبات خۆپیشاندەرانی شــاری چەمچەماڵ هێرشیانکردە سەر بێستون حەمیــد پەیامنێـــری KTV لەو شــارە. بێســتون وتی» ئازاریـــان دامو نەیانهێشــت کاری رۆژنامەنوسی ئەنجامبدەم».

٦٥. رۆژی ٢٥ی شوبات لەکاتی پاش خۆپیشاندانێکی شاری چەمچەماڵ بە نامەو تەلەفۆن هەڕەشە لە تیمی کەناڵی KNN کرا. ئاری لوقمان بە میترۆی راگەیاند «پاش بڵاوکردنەوەی راپۆرتێك لە کەناڵەکەمان بە نامەو تەلەفون چەندین جار هەڕەشە لە خۆمو وێنەگرەکەمان هێمن ئەحمەد کرا».

٦٦. رۆژی ٢٥ی شوبات هەرەشە لە بەرپرسی نوسینگەی کەلاری کەناڵی ئاسمانی پەیام بیستون ژاژڵەیی کرا. هەروەك سەرکەوت سەلامو پشتیوان جەمال کارمەندانی ئەو کەناڵە روبەڕوی لێدانو هەرەشە بونەوە.

٦٧. فەرمان محەمەد، پەیامنێری کەناڵی ئاســمانی نالیا لە شاری هەولێر، بە سەنتەری میترۆی وت کە ســەلەبەیانی رۆژی ٢٥ شــوبات، لە پەیوەندییەکی تەلەفۆنی نەناسراودا ئاگادارکراوەتەوە کە روماڵی ئەو خۆپیشاندانە نەکات کە بڕیاربو ئەو رۆژە لە بەردەم بازاڕی نیشــتیمان ئەنجام بدرێــت. هەروەها رۆژی ١٠ی ئازار لە لەرێی تەلەفۆنەوە هەڕەشــەی لێکــراوە بەناوی گروپی «گەنجانی ســەربەخۆی هەولێر» فەرمان وتــی «پێیان راگەیاندم ژیانم لە مەترسیدایەو دەبێت واز لە نالیا بهێنم، ئەگەرنا دەمکوژن».

٦٨. نیــاز عەبدوڵلا، بەرنامەســازو هەواڵنێر لە رادیۆ نەوا، هەروەها ئەندامی دەســتەی کارگێڕی سەنتەری میترۆ رۆژی ٢٥ی شوبات، لە کاتی روماڵکردنی ئەو خۆپیشاندانەی، کە بڕیار بولە بەردەم بازاڕی نیشــتیمان ئەنجامبدرێتو پاشان بو بە گردبونەوەی لایەنگرانی پارتی دیموکراتی کوردســتان، هەرەشەری لێکراوەو ســوکایەتی پێکراوە. نیاز وتی «پاش ئەوەی وتیان کە دەبێت ئەو شــوێنە بەجێبهێڵم وتیان ئەگەر لێرە نەڕۆی هەرچی گەنجی ئەو شارەی هەیە لێت خڕ دەکەمەوە ئەوجا هەرچی خراپە با پێت بکەن».

٦٩. شــوان سدیق، لە دەستەی نوسەرانی گۆڤاری ســڤیل، وتی کە رۆژی ٢٥ی شوبات، لــە کاتی گردبونەوەی لایەنگرانی پارتی دیموکراتی کوردســتان لە هەولێر لەلایەن چەند کەســێك، کە جلی مەدەنییان پۆشیوە بە زۆر ریکۆردەرەکەی لێسەندراوە. «چوار کەس، کە یەکێکیان جلی کوردیو ئەوانەی دیکە جلی مەدەنیان پۆشــیبوو دەمانچەشیان پێبو بە زۆر

ریكۆردەرەكەیان بە بەرچاوی پۆلیسە ئامادەبوەكانی ئەویش لێبردم».

٧٠. رۆژنامەنوس ئاری عوسـمان وتی كە رۆژی ٢٥ی شـوبات، لـە كاتی گردبونەوەی لایەنگرانـی پارتی دیموكراتی كوردسـتان لـە هەولێر، لەلایەن چەند كەسـێكەوە بەزۆر كامێراكەی لێدەسـەندراوە. ئاری وتی «دوای ئەوەی وێنەی یەكێك لەو گەنجانەم گرت، كە لەلایـەن لایەنگرانی پارتی لێی درا. زیاتر لـە ١٠ كەس بە جلی كوردیو مەدەنییەوە لێم كۆبونەوەو بە زۆر كامێراكەیان لێسەندمو دوای سێ سەعات كامێراكەیان پێدامەوە. بەڵام ئەو وێنانەیان سـڕیبوەوە، كە وێنەی لێدان بو لەو گەنجە. هەندێك لەو كەسـانە بە منیان دەوت ئاژاوەگێڕ مەمنونبە بەوەی كە تەنها كامێراكەمان لێسەندی».

٧١. كاوە ئەحمـەد، پەیامنێـری رۆژنامـەی ئاوێنـە، بـە كەمپینی نا بۆ هەڕەشـە لە رۆژنامەنوسـان، كە لە گەرمیان دامەزرێنراوە، را گەیاند كە رۆژی ٢٥ی شـوبات لە كاتی روماڵكردنی خۆپیشـاندانێدا لە كەلار هێزێكی پێشمەرگە كەوتونەتە لێدانیو بەو هۆیەوە ماوەی دو رۆژ لە نەخۆشخانە ماوەتەوە.

٧٢. پەیامنێر پشـتیوان جەلالو وێنەگر سـەنگەر حەمید لە كەناڵی ئاسـمانی سپێدەو عەبدولرەحمـان نەریمـان، وێنەگـری كەناڵـی **KNN**، بـە كەمپینی نا بۆ هەڕەشـە لە رۆژنامەنوسـانیان راگەیاند كە رۆژی ٢٥ی شوبات لە كاتی رومالی خۆپیشاندانێدا لە كەلار هێزێكی پێشـمەرگە تەقایان لیكردونو لە شوێنی خۆپیشـاندانەكە دوریان خستونەتەوە. سـەنگەر حەمید وتی كە بۆ رۆژی دواتریش لەلایەن هەمان هێزەوەو قسـەی ناشـیرینی پێوتـراوەو سـوكایەتییان پێكردوە، «لە كاتێكـدا باجی كاری رۆژنامەنوسـیم لە ملدابو... سەبازەكان لە سنگو پشتو ناوشانمیانداو كانێراكەمیان برد».

٧٣. زانیار ئەسـعەد، پەیامنێری كەناڵی ئاسمانی سپێدە لە هەولێر، وتی كە رۆژی ٢٦ی شوبات، بۆ ئەنجامدانی راپۆرتێك لەسـەر ناردنەوەی خوێندكاران لەگەڵ سەیاف ئەحمەد، وێنەگری كەناڵەكە، دەچن بۆ پەیمانگای تەكنیكی هەولێرو لەوێش لەلایەن پاسەوانەكانەوە سوكایەتی پێدەكرێتو رێگای رومالكردنی پێنادرێت، «نەیانهێشت ئێمە هیچ كارێك بكەینو وتیان ئەگەر لێرە دەڕۆن باشە ئەگەرنا كامێراكەتان دەشكێنین».

٧٤. رۆژی ٢٥ی شـوبات هێزە ئەمنییەكانی كەلار هێرشدەكەنە سەر پەیامنێری كەناڵی سپێدە سەنگەر حەمیدو پاش لێدانی كاسێتی ناو كامێراكەی دەبەن.

٧٥. رۆژی ٢٥ی شـوبات هێزە ئەمنییەكانی كەلار هێرشدەكەنە سەر پەیامنێری كەناڵی سپێدە سەركەوت سەلامو سوكایەتی پێدەكەنو لێیدەدەن.

٧٦. رۆژی ٢٥ی شـوبات لەلایـەن چەنە كەسـێكەوە كە بەرگی مەدەنیان پۆشـیوە بە بەرچاوی هێزە ئەمنییەكانەوە هێرشـدەكرێتە سـەر رۆژنامەنوس شوان صدیق لەگۆڤاری سڤیل كەرەسەی رۆژنامەنوسییەكەی لێدەستێنن.

٧٧. رۆژی ٢٦ی شـوبات لەکاتی خۆپیشاندانی قەزای سەیدسـادق، لەلایەن هێزەکانی ئاسایشـی ناوخۆوە هێرشکرایە سـەر رۆژنامەنوس توانا شارەزوریو زانا عەلی پەیامنێری کەناڵی KNN.

٧٨. رۆژی ٢٦ شوبات سۆران ئەحمەد، پەیامنێری هاولاتی، رایگەیاند کە هێزێکی ئاسایش لە نزیك باخی گشـتی لە شاری سـلێمانی سـوکایەتی پێکراوەو «کامێراو مۆبایلو باجی رۆژنامەی هاولاتیو سـەندیکای رۆژنامەنوسانی» لێسەندراوەو رۆژی دواتر ستافی هاولاتی لە هۆبەی ئۆپەراسیۆن لە بەڕێوەبەرایەتی ئاسایش کەلوپەلەکانیان وەرگرتوەتەوە.

٧٩. رۆژی ٢٦ شـوبات رۆژنامەنوسـان عیرفان ئەحمەدو ئەنوەر عەرەبو سەلام حاجی عەلیو ناسـیح عەبدولرەحیم، لە لایەن هێزەکانی پۆلیسو ئاسایش لە هەڵەبجەی شەهید بۆ ماوەیەی نیو سەعات دەستگیرکراون.

٨٠. بێسـتون ژاڵەیی، بەرپرسـی نوسینگەی کەناڵی ئاسمانی سـپێدە لە گەرمیان، بە کەمپینی نا بۆ هەڕەشـە لـە رۆژنامەنوسـانی راگەیاند کە رۆژی ٢٦ی شـوبات لە رێی کورتەنامەیەکەوە هەڕەشـەی کوشـتنی لێکراوەو تێیدا هاتوە، «زۆر نابات بە سـزای دەم درێژییەکانت دەگەی».

٨١. رۆژی ٢٦ شـوبات رۆژنامەنـوس سـۆران عومەر بە سـەنتەری میتـروی وت»بە ژمـارە موبایلی () چەندین جار هەڕەشـەی کوشـتنم بۆهاتوە لەسـەر بەشـداریکردنم لەخۆپیشاندانەکانی سەرای سلێمانی».

٨٢. رۆژی ٢٦ی شوبات لەسەرای سلێمانی لەلایەن کەسانی نەسراوەوە هێرشکرایە سەر پەیامنێری کوردسات مەریوان عەبدوڵاو وێنەگری ئەو کەناڵە گۆڤار محەمەد.

٨٣. سـەرکەوت سـەلام، پەیامنێری کەناڵی ئاسمانی سـپێدە لە گەرمیان، بە کەمپینی نـا بۆ هەڕەشـە لە رۆژنامەنوسـانی راگەیاند کە رۆژی ٢٦ی شـوبات لـە کاتی روماڵی خۆپیشاندانا لە کەلار هێزێکی پێشمەرگەوە لەبەردەم قوتابخانەی لەیلا قاسم «بەقۆناغە تفەنگ پەلاماردرامو بە توندی بە زەویدا درامو ژێرپێخرام، شوێنەواری ئەشکەنجە بەپشتو سنگمەوە هەیە».

٨٤. رۆژی ٢٧ی شوبات پەیامنێری گۆڤاری ستاندار ئالان فریاد یونس لە شاری هەولێرەوە رایگەیاند» بۆماوەیەك ئاسایش دەستگیریان کردمو پاشان ئازاد کرام».

٨٥. ماڵپـەری رۆژنامـەی هاولاتـی رۆژی ٢٧ی شـوبات لـە زاری رۆژنامەنوس ئالان سـاحێبقران، پەیامنێری رۆژنامەکە لە هەولێر، رایگەیاند کـە ١٢ کەس لێیانداوەو ئازاری زۆری پێگەیشتوە.

٨٦. رۆژی ٢٨ی شوبات لەشاری هەولێر، لەبەردەم تەلاری پەرلەمانی کوردستان هێزێکی ئاسـایش لە رۆژنامەنوس نەجمەدین علی دەدەن .نەجمەدین وتی «بردمیان بۆ ئاسایشو ریکۆردەرەکەیان لێسەندم».

٨٧. ماڵپەری هەواڵی کوردیو، رایگەیاند کە رۆژی ٢٨ شوباتەوەو بۆ چەند رۆژێك بەمۆبایل هەڕەشەی کوشتن لە سوارە بیلال، وێنەگری کەناڵی سپێدە لە چەمچەماڵ، کراوە.
٨٨. رۆژی ٢٨ی شــوبات لەناو زانکۆی سلێمانی هێرشــکرایە سەر پەیامنێری کوردسات مەریوان عبدوڵاو وێنەگری ئەو کەناڵە گۆڤار محەمەد.

ب- پێشێلکاریەکانی مانگی ئازار

٨٩. مســتەفا عەبدوڵا، پەیامنێری کەناڵی ئاسمانی پەیام لە گەرمیان راگەیاند کە رۆژی ١ی ئازار، لە کاتی روماڵی خۆپیشاندانداا لە کەلار ئەفسەرێکی ئاسایشی گەرمیانو ژمارەیەك پاسەوانی کامێرای ڤیدیۆییان لێســەندوەو پاش دو سەعات کامێراکەیان پێداوەتەوە بەڵام کاســێتەکەیان ســڕیوەتەوە. هەروەها رۆژی ٩ی ئازار لەلایەن هێزێکی دەمامکدار رێگری لێکراوە روماڵی خۆپیشاندانێکی تر بکات.
٩٠. رۆژانی ١ تا ٥ی ئازار لەبەردەرکی سەرای شاری سلێمانی چەند جارێك هێرشکراوەتە ســەر پەیامنێرو وێنەگرانی کەناڵی کوردسات، مەریوان عەبدوڵا، ئاسۆ عەلی، ئاری نەوزاد، ئاوارە جومعە. مەریوان عەبدوڵا بە میترۆی وت»چەند کەسێك کە دەیانناسین کێن، کاسێتی کامێراکانیان لێسەندین»
٩١. رۆژی ١ی ئازار لە شــاری کەلار بە نامە هەرەشــە لە بەرپرسی کەناڵی سپێدە کرا. بێســتون ژالەیی بە ســەنتەری میترۆی وت «لە ژمارە مۆبایلی(-) هەرەشــەم لێکراوە بۆم دەنوسن چاوەڕوانی مەرگی خۆت بە».
٩٢. رۆژی ٢ی ئازار بەنامە هەرەشــە لەوێنەگری کەناڵی ســپێدە کرا. ســوارە بیلال بە میترۆی وت» ئەو نامانەی بۆمان دەنێرن هەرەشەی کوشتنە».
٩٣. پەیامنێر ئەسعەد موحەمەدو وێنەگر سەنگەر حەمید لە کەناڵی ئاسمانی سپێدە لە کەلار، رایانگەیاند کە رۆژی ٣ی ئازار کاتژمێر ٢:٣٥ خولەکی پاشنیوەڕۆ لەبەردەم نوسینگەی کەناڵەکە لەلایەن مەفرەزەیەکی ئاسایشی گەرمیانەوە «رفێنراون»و پاش سوکایەتیپێکردن براون بۆ بەڕێوەبەرایەتی ئاسایشی گەرمیانو هەڕەشەیان لێکراوەو ئازاردراون.
٩٤. ئەســعد عەلی ئیســماعیل، سەرنوســەری گۆڤاری بۆچون، وتی کە رۆژی ٤ی ئازار چەند چەکدارێکی یەکێتی نیشــتمانی کوردســتان هەڕەشەیان لێکردوە. هەروەها وتی کە هەڕەشەکان پاش بڵاوکردنەوەی هەواڵێك سەبارەت بە سوتاندنی کەناڵی نالیا بوە.
٩٥. رۆژی ٤ی ئازار هێرشــکرایە سەر رۆژنامەنوسانی کەناڵی ئاسمانی سپێدە لە قەزای چەمچەماڵ پشــتیوان جلالو ســەنگەر حمید. دەســتدرێژی گوللەیان بەســەردا دەکرێت. هەروەها لەلایەن هێزی ئەمنیەوە هەردو رۆژنامەنوس ئەسعەد محەمەدو سەنگەر حەمید دەستگیردەکرێنو لێیاندەدرێت هەڕەشەی کوشتنیش لە سەرکەوت سەلام دەکرێت.

٩٦. رۆژی ٥ی ئازار لە شـــاری رانیەی سەر بە پارێزگای سلێمانی هێرشکرایە سەر تیمی کەناڵی سپێدە، عمر محەمەدو بارزان ئازاد.

٩٧. شاسوار مامە، پەیامنێری کەناڵی **KNN**، وتی کە رۆژی ٥ی ئازار لە رێی تەلەفۆنەوە هەڕەشەی لێکراوە.

٩٨. رۆژی شـــەممە ٥ی ئـــازار لەبەردەرکی ســـەری چەند کەســـێك بەبەرگی مەدەنی هێرشیانکردە سەر پەیامنێری کەناڵی کوردسات مەریوان عەبدولا.

٩٩. رۆژی ٦ ی ئازار هێرشـــکرایە ســـەر رادیۆی دەنگ لە کەلار کە بەهۆی هێرشەکەوە پەخشـــی وەستا .ئازاد عوســـمان، بەڕێوەبەری رادیۆی دەنگ، ئەوکات بەسەنتەری میترۆی وت، کە لەم ماوەیەی پێشـــودا لەژێر فشـــاردا بون بەڵام هیچ هەڕەشەیەکی راستەوخۆیان پێنەگەیشتوە. هەروەها وتیشی کە رادیۆکە روماڵی روداوەکانی ناوچەکەی کردوە بەتایبەتی خۆپیشاندانەکانی ئەم دواییە.

١٠٠. شـــەوی ٧ی ئازار لە قەزای پێنجوێنی ســـەر بەپارێزگای ســـلێمانی هەرەشـــە لە پەیامنێری گەلی کوردستان ئاکۆ کەریم کرا .

١٠١. رۆژی ٨ی ئـــازار رادیۆی نەوا کە ئۆفیســـی ســـەرەکی لە شـــاری ســـلێمانییە لە بەیاننامەیەکیاندا کە دانەیەکی بۆ سەنتەری میترۆ نێردرا بو داوای لە حکومەتی هەرێمی کوردستان کرد گیانی کارمەندەکانیان بپارێزێت لەو هەڕەشانەی دەکرێتە سەریان.

١٠٢. فەریق حەمەساڵح، بەڕێوەبەری دەنگی یەکگرتو رادیۆی گەرمیان، بە کەمپینی نا بۆ هەڕەشە لە رۆژنامەنوسانی راگەیاند کە رۆژی ٧ی ئازار لەرێی کورتەنامەیەکەوە هەڕەشە لـــە کارمەندانی رادیۆکە کراوە. هەروەها رۆژی ١٠ ئازار لەرێی کورتەنامەوە هەڕەشـــە لە خۆی کراوە. ١٠٣. رۆژی چوارشەممە ٩ی ئازار بۆ جاری دوهەم چەند ئاسایشێك چونە سەر رادیۆی دەنگو ســـوکایەتیان بە کارمەندانی کردوە. ئازاد عوســـمان، بەڕێوەبەری رادیۆی دەنگ لە کەلار، بە ســـەنتەری میترۆی راگەیاند «چەند کارمەندێکی چەکداری ئاسایش بە بیانوی ئەوەی کە چەند خۆپیشـــاندەرێك بەرەو بینای رادیۆکەیان هەڵهاتون، هاتنە ســـەر رادیۆکەمان».

١٠٤. رۆژی چوارشەممە ٩ی ئازار، لە ناحییەی رزگاری سەر بە قەزای کەلار هێرشکرایە سەر پەیامنێری کەناڵی پەیام، مستەفا عەبدولا «هێزێك کامێراو مۆبایلەکەیان لێسەندم»

١٠٥. گەرمیان حەمە پور، پەیامنێری کەناڵی **KNN** لەکەلار، بەکەمپینی نا بۆ هەڕەشـــە لە رۆژنامەنوسانی راگەیاند کە رۆژی ٩ی ئازار لە کاتی روماڵکردنی خۆپیشاندا لە ناحیەی رزگاری لەگەڵ وێنەگری کەناڵەکە عەبدولرەحمان نەریمان لەلایەن ئاسایشـــەوە بۆ ماوەی زیاتر لە سەعاتێك دەســـتگیرکراونو هەڕەشـــەیان لێکراوە کە ئەگەر بەردامبێت،»ڕەمی» دەکرێت.

١٠٦. هەژار ئەنوەر، پەیامنێری کەناڵی ئاسـمانی KNN، بە سەنتەری میترۆی راگەیاند کە رۆژی ٩ی ئازار لە رێی کورتەنامەوە، کە بۆ براکەی نێردراوە، بە ناوی گروپی «گەنجانی تورەی هەولێر» هەرەشـەی لێکراوە. هەژار لەو کاتەدا بە میترۆی وت «رۆژی ١٧ی شوبات لەو کاتەی کە بارەگای گۆڕانو رادیۆی گۆڕان سوتێندران، من لە ماڵی خۆمان نەماومەتەوەو شەوان لە شوێنی جیاواز دەخەوم».

١٠٧. سـەرکەوت سەلام، پەیامنێری کەناڵی ئاسمانی سـپێدە لە گەرمیان راگەیاند کە رۆژی ٩ی ئازار لە ناو بازاری کەلار لە لایەن مەفرەزەیەکی ئاسایشەوە دەستگیرکراوەو پاش سوکایەتی پێکردن لە لە ناوچەیەکی دەرەوەی کەلار ئازادکراوە.

١٠٨. هێمن عومەر، بێژەری دەنگی یەکگرتو رادیۆی گەرمیان، بە کەمپینی نا بۆ هەرەشە لە رۆژنامەنوسـانی راگەیاند کە رۆژی ٩ی ئازار لە کاتی گەڕانەوەی لەسـەر کار لە لایەن مەفرەزەیەکی ئاسایشی بنکەی رزگاری سوکایەتی پێکراوەو بە قۆناغەتفەنگ لێیدراوەو بۆ ماوەی چەند سەعاتێك دەستبەسەرکراوە بە تۆمەتی بەشداریکردن لە خۆپیشاندانداا.

١٠٩. رۆژی ١٥ی ئازار لە شـارۆچکەی سەیدسـادق، لە کاتی خۆپیشاندانەدا هێرشکرایە سـەر زانا عەلی پەیامنێری KNNو سـالار مەحمـود پەیامنێری گۆڤـاری لڤین. هەر ئەو ئێوارەیە رێکخەری سـەنتەری میترۆ سەردانی زانا عەلی کرد کە بەپێی راپۆرتی پزیشکی پەراسویەکی شکاوەو یەکێکی تەریان درزی تێبوە.

١١٠. رەنگین سـەلام، پەیامنێری کوردسـات لەهەڵەبجەی شـەهید، رۆژی ١٥ی ئازار لەبەردەم نەخۆشـخانەی هەڵەبجە هەرەشـەی لێکراوە. رەنگین بەسەنتەری میترۆی وت، «لەلایەن چەند هاولاَتییەکەوە کە خزمەکانیان لەخۆپیشـاندانی ئەو رۆژەدا بریندار بوبون لە بەردەم نەخۆشخانەی هەڵەبجە هەرەشەم لێکرا پاشان پۆلیسەکان پاراستمیانو بۆماوەی دو سەعات نەمتوانی لە نەخۆشخانە بێمە دەرەوە».

١١١. رۆژی ١٦ی ئازار لە شـاری هەڵەبجە رێگە نەدرا تیمی کەناڵی KNN روماڵی یادی کارەسـاتی شـارەکە بکەن. ئارام نەجم بە میترۆی وت «روبەروی پەلاماردان وهەرەشەی کوشـتن بوینەوە لەلایەن هێزیکی تایبەت کە جلێکی رەشـیان لەبەر بو دواتر گۆرەپانی یادەکەمان بەجێهیشت».

١١٢. رۆژی ١٦ی ئازار لە کاتی ئامادەکردنی راپۆرتێك لەسەر کیشەی چەند هاولاَتییەکی کوردسـتانی ئێران، پاسـەوانەکانی نیشنگەی سلێمانی هێرشـیانکردە سەر سەرنوسەری رۆژنامەی چەتر کاروان سالارو رۆژنامەنوس یاسر گوڵی. کاروان بە سەنتەری میترۆی وت» پاش ئەوەی رێگریان لێکردین دەسـتگیرکراینو گوازراینەوە بۆ ئاسـایش لەوێ وێنەی ناو کامێراکەیان سڕییەوەو دواتر ئازاد کراین».

١١٣. دانا رەزگەیی، پەیامنێری رۆژنامەی هاولاَتی لەقەزای سۆران، بەسەنتەری میترۆ راگەیانـد کە رۆژی ١٦ی ئازار لەرێی پەیوەندییەکی تەلەفۆنییەوە هەرەشـەی کوشـتن لێکراوەو داوای لێکراوە کە شارەکە بەجێبهێڵێت.

١١٤. زمناكــۆ عەلی مســتەفا، وێنەگری کەناڵی ئاســمانی گەلی کوردســتان، وتی کە ڕۆژی ١٨ی ئازار کۆمەڵێك کەس کە نوێژی هەینیان کردوە لە مزگەوتی حاجی حەســەنی گڵەزەردە لە ســلێمانی، کۆمەڵێك کەس هاواریان کردوە بــە ڕوی وتارخوێنی مزگەوتەکە «ئێمە گۆڕانین، نامانەوێت وا قسە بکەیت، پاشان پەلاماری ئێمەیانداو کاسێتی کامێراکەیان لێبردینونەیانگێڕایەوە».

١١٥. نەشمیل موحەمەد، پەیامنێری کەناڵی ئاسمانی کوردستان، وتی کە ڕۆژی ١٩ی ئازار لەناو یاریگای یانەی پێشمەرگە لە سلێمانی لە لایەن چەند کەسێکەوە هێرشیکراوەتەسەر بەڵام لە لایەن پۆلیســەوە پارێزگاری لێکراوە، «من پەیامنێری وەرزشی بوم ویستم ڕوماڵی هەواڵی وەرزشــی بکەم چ پەیوەندییەکم هەیە بە سیاســەتەوە جوێیان پێدامو هێرشــم کرایەسەر».

١١٦. ڕۆژی ١٩ی ئازار سوارە بیلال پەیامنێری کەناڵی سپێدە بە میترۆی وت» بۆ ماوەی یەك کاتژمێر لەلایەن پۆلیســی چەمچەماڵەوە دەســتگیرکرام» جەختیکردەوە«من خەرێکی کاری ڕۆژنامەنوسی ئاسایی خۆم بوم ئەو کاتەی بردیانم».

١١٧. ڕۆژی ١٩ی ئــازار لە شــاری چەمچەمــاڵ ئاری لوقمان پەیامنێــری کەناڵی KNN دەستگیرکرا. لوقمان بەمیترۆی وت»بۆ ماوەی ٤٠ دەقیقە دەستبەسەر کرام لە یاریدەدەری ئاسایشی چەمچەماڵ» جەختیکردەوە« پێیان وتم نابێت خۆتو کامێراکەت بێنە ناو بازارەوە«
.

١١٨. ڕۆژی ٢١ی ئازار ئەندامێکی ئەنجومەنی خۆپیشــاندانی سەرا ژمارە ٤٤ی گۆڤاری (چرکە)ی بەبەردەم ژمارەیەکی زۆری هاوڵاتیانەوە دەدڕێنێت.

١١٩. ڕۆژی ٢١ی ئــازار لەکاتــی ڕوماڵکردنی خۆپیشــاندانێك لە بــەردەم پەرلەمانی کوردستان هێرشکرایە سەر تیمی کەناڵی (KNN) هەژار ئەنوەرو ئەمیر ئەبوبکر. هەژار بە میترۆی وت»لەلایەن هێزێکی ئاسایشەوە ئێمەو شوفێری کەناڵەکەیان بۆ ماوەی دو سەعات دەستگیرکردو نەیانهێشت ڕوماڵی هەواڵەکە بکەین».

١٢٠. بەرقی ئیسلام، پەیامنێری کەناڵی ئاسمانی سپێدە لەناوچەی ئامێدی، ڕۆژی ٢٢ی ئــازار لە کاتی گەڕانەوەی لە ســەیران لەگەڵ خێزانەکەی دەدرێتەبەر دەســترێژی گوللە، بەرقی بە ســەنتەری میترۆی وت، «لەگەڵ خێزانەکەمو براکەم، کە منداڵیشــمان پێبو لە نێوان شێلادزێو سێرێ ئوتومبێلێکی نەناسراو لە جۆری هیوندای سپی بە ڕوی ئێمە هاتو لایتەکانی کوژاندەوەو بە گوللە دەســترێژی لە ئوتومبێلەکەی ئێمە کرد. ئوتومبێلەکەمان ٨ گوللەی بەرکەوتوە بەڵام خۆمان بریندار نەبوین».

١٢١. ڕۆژی ٢٢ی ئازار لە شــاری هەڵەبجە هێزێکی ئەمنی هێرشــیانکردە ســەر تیمی کەناڵــی KNN کە پێك هاتبون لە هانا ســدیقو ئارام نەجم. ئــارام بە میترۆی وت»پاش سوکایەتیو لێدان کامێرای کەناڵەکەیان شکاند».

١٢٢. هەنگاو هاشم، بەڕێوەبەری نوسینگەی ڕۆژنامەی ڕۆژنامە لە هەولێر، شەوی ٢٣ی ئازار لەلایەن ئوتومبێلێکی نەناسراو لە هەولێر دەستڕێژی گوللەی بەسەردا دەکرێت. هەنگاو وتی، «لە کاتی گەڕانەوەی خۆمو خێزانەکەم، کاتژمێر ١٠ی شەو لە شەقامی بنەسلاوەی پشت بازاڕی ماجدی مۆڵ ئوتومبیلێکی نەناسراوی سپی جام ڕەشی قەمەرە کە ئالآیەکی پێوە بو. لە دواوە هۆڕنێکی زۆری لێداو فول لایتی پێکرد منیش هاتمە دەستە ڕاستی شەقامەکەو هیواشم کردەوە لەگەڵ هیواش کردنەوەی من نزیک بۆوەو دەستڕێژی گوللەی بەسەردا کردینو بە خێراییەکی زۆر ڕۆیشت».

١٢٣. ماڵپەری سبەی، بڵاویکردەوە کە ڕۆژی ٢٥ی ئازار ئەمیر ئەبوبەکر، وێنەگری کەناڵی KNN لە هەولێر، بۆ ماوەی دو سەعاتو لەلایەن پۆلیسی فریاکەتنەوە بەبێ هیچ تۆمەتێك دەستگیرکراوە.

١٢٤. ڕۆژی ٢٩ی ئازار لەبازگەی شاویس ڕۆژنامەنوسی گۆڤاری سڤیل شوان سدیق دەستگیردەکەنو بە ئۆتۆمبێلێك دەبرێتە بارەگایەکی حزبیو پاشانیش دەبرێتە ئاسایشی شاویسو دو کاتژمێر لێکۆڵینەوەی لەگەڵ دەکەن.

١٢٥. هەڵگورد ئەحمەد، سەرنوسەری گۆڤاری زنار، وتی کە شەوی ٢٥ی ئازار لەگەڕەکی کێوە ڕەش لە شاری ڕانیە هێرشکرای کراوەتەسەر، «نازانم چەند کەس بون بەڵام گوێم لە تەقە بو ٣ فیشەك تەقێنرا ٢ فیشەکم بەرکەوت» جەختیکردەو» دوژمنایەتیم نییە لەگەڵ کەس تا گومانم لە کەسێکی دیاریکراو هەبێت».

١٢٦. عەبدولرەحمان ئەبو بەکر، پەیامنێری کەناڵی KNN، بە سەنتەری میترۆی ڕاگەیاند کە سەرلەبەیانی ڕۆژی ٣١ی ئازار، لە بازگەی دەبەندیخان بەرپرسان ڕێگەیان لێگرتون لە ڕۆیشتن بۆ شاری کەلار بۆ ڕوماڵکردنی خۆپیشاندانێك کە لەو شارەدا بەڕێوەچو، «پێانوتین ئەمری سەرو خۆمانە، ئێمەش ناچار بوین لە ڕێگەیەکی نارەسمیەوە بچینە ناو شاری دەربەندیخانو پاشانیش بۆ کەلار».

١٢٧. ماڵپەری هەواڵی سۆمەرییە ڕایگەیاند کە ڕۆژی ٣١ی ئازار، هێزەکانی ئاسایش لە بازگەی شارۆچکەی دەربەندیخان ڕێگریانکردوە لە تیمێکی کەناڵی ئاسمانی سۆمەرییە لە ڕۆشتنیان بۆ شاری کەلار بۆ ڕوماڵکردنی خۆپیشاندانێکی ئەو شارە.

١٢٨. ڕۆژی ٣١ی ئازار، لە ناحییەی ڕزگاری سەر بە قەزای کەلار هێرشکرایە سەر پەیامنێری کەناڵی پەیام، مستەفا عەبدوڵاو بۆ جاری دوهەم نەیانهێشتوە ڕوماڵی هەواڵ بکات.

١٢٩. ماڵپەری سبەی، ڕۆژی ٣١ی ئازار، ڕایگەیاند کە لەکاتی ڕوماڵکردنی خۆپیشاندانی کۆمەڵێك خوێندکار لە دهۆك، کە ناویان بۆ تاقیکردنەوەی بەرایی دەرنەچوبو، لوتفی دۆسکی، پەیامنێری ماڵپەڕەکە لەلایەن فەرمانبەرێکی پەروەردەوە هێرشیکرایەسەر.

١٣٠. رۆژی ٣١ی ئازار هەژار ئەنوەر، بەرپرسی نوسینگەی کەناڵی KNN لە هەولێر، رایگەیاند کە چەند چەکدارێك بە جلوبەرگی مەدەنییەوە لەکاتی روماڵکردنی خۆپیشاندانێکی ژمارەیەك خوێندکار لەبەردەم بەڕێوەبەرایەتی پەروەردەی هەولێر هێرشیانکردوەتەسەر تیمێکی کەناڵەکە، مەریوان مەلاحەسەن، وێنەگرەکەی‌و کامێراکەیان شکاندون، «ئەم کارە بە بەرچاوی هێزێکی زۆری پۆلیسەوە ئەنجامدرا، بەڵام ئەوان بێدەنگ بون لەو هێرشە.

ج- پێشێلکاریەکانی مانگی نیسان

١٣١. دانا بەکر، بەرپرسی بەشی کامێرای کەناڵی نالیا، رۆژی ١ی نیسان، لە کاتی رومالکردنی خۆپیشاندانەکانی سلێمانی دەستگیکراو پاش رۆژێك ئازادکرا. دانا بە میترۆی وت» من خۆپیشاندەر نەبوم کامێرای کەناڵەکەم پێبو رەسمم ئەگرت لێاندامو دەستگیریانکردم».

١٣٢. ئالان جەلال، کامێرامانی کەناڵی گەلی کوردستان، وتی کە رۆژی ١ی نیسان لە گەڕەکی کانێسکانی شاری سلێمانی، بە هۆی پیاکێشانی پارچە بلۆکێکەوە قاچی چەپی بریندارکراوە.

١٣٣. بەرپرسانی کەناڵی ئاسمانی نالیا، بە سەنتەری میترۆیان راگەساند کە رۆژی ١ی نیسان، ئاڤار حامید، وێنەگری کەناڵەکە، لە کاتی رومالکردنی خۆپیشاندانەکانی شاری سلێمانی بۆ ماوەی سەعاتێك لەلایەن هێزەکانی ئاسایشەوە دەستگیرکراوە.

١٣٤. ماڵپەری رۆژنامەی ئاوێنە رایگەیاند کە رۆژی ١ی نیسان، لە کاتی رومالکردنی خۆپیشاندانەکانی شاری سلێمانی، لەلایەن دو کارمەندی ئاسایشەوە هێرشکراوەتەسەر ژیار موحەمەد، هاوکاری ماڵپەرو رۆژنامەی ئاوێنە.

١٣٥. رۆژی ١ی نیسان، هێزە ئەمنییەکان لە نزیك بەردەرکی سەرا هێرشیانکردە سەر چەند رۆژنامەنوسێکی رۆژنامەی چەتر. هەر یەك لە زانکۆ سەردار، ئاسۆ خەلیل،و ئاراس عوسمان، پەیامنێرانی رۆژنامەی چەتر، هێرشیانکراوەتەسەر. ئاسۆ وتی کە جگە لە لێدان کامێراکەشیان شکاندوە. ئاراس وتی کە هێزەکان کامێراو باجەی رۆژنامەنوسیان بردوە.

١٣٦. ئاکۆ موحەمەد، پەیامنێری ماڵپەری دەستورو ئاژانسی میترۆگرافی، وتی کە رۆژی ١ی نیسان هێزە ئەمنییەکان هێرشیانکردوەتەسەری، «فۆتۆم ئەگرت هاتن کامێراکەیان لێسەندم دو زللەیان لێدامو وتیان نابێ رەسمان بگری».

١٣٧. ئاكۆ مەجید عەلی، پەیامنێری گۆڤاری هاودەم، وتی کە رۆژی ١ی نیسان، پۆلیس لە نەخۆشخانەی فریاکەوتنی سلێمانی بۆ ماوەی ٣ کاتژمێر لە بنکەکەیان هێشتویانەتەوەو پاش ئەوەی میمۆری کامێراکەیان لێسەندوە ئازادیان کردوە. ئاکۆ وتی کە پێیوتراوە، رۆژی دواتر میمۆری کامێراکەی دەدرێتەوە، بەڵام کە رۆشتوە بۆ وەرگرتنەوەی دوبارە هێشتویانەتەوە تا ئەو کاتەی کە مەفرزەیەکی ئاسایش هاتوەو بردویەتی بۆ ئاسایش، « تەحقیقم لەگەڵ کراو وێنەیان گرتمو ئیمزایان پێکردم کە من بەشداری خۆپیشاندنم نە کردوە بۆ ماوەی پێنج کاتژمێر هێشتیانمەوە».

١٣٨. رۆژی ٢ی نیسان لە گەڕەکی زەرگەتەی شاری سلێمانی کەسانی نەناسراو بەدزیەوە دەچنە سەر ماڵی سەرنوسەری جودی نیوز. شیروان محمد ئەمین بە میترۆی وت» لاپتۆپەکەیان براوە کە ئەرشیفی سایتەکەی تێدایە«

١٣٩. شەوی یەکشەممە ٣ی نیسان بە کورتە نامە لە ژمارەیەکی ناسراوەوە هەڕەشەی کوشتن لە رۆژنامەنوس مەریوان نەقەشبەندی کرا.

١٤٠. رۆژی دو شەممە ٤ی نیسان لە شاری هەولێر، نیاز عەبدوڵڵا بەرنامەسازو هەواڵنێری رادیۆ نەوا لەگەڵ وریا حەمەکەریم پەیامنێری هاوڵاتی، لە کاتی رومالْکردنی خۆپیشاندانێکی خوێندکارانی زانکۆی سەلاحەددین لە لایەن هێزەکانی پۆلیسی تەواری دەستگیر کران. دوای مانەوەی کاتژمێرو نیوێك بەهۆکاری ئەوەی وریا هیچ وێنەیەکی نەگرتوە ئازادی دەکەن. بەڵام دوای پشکنینی کەرەستە کانیو لێسەندنی میمۆری کامێراو ریکۆردەرەکەی، دوای دو کاتژمێر ونیو نیاز یش ئازاد دەکەن.

١٤١. شەوی ٩ی نیسان کاتژمێر ٢:٢٠ی شەو ئۆتۆمبیلەکەی رۆژنامەنوس سۆران عمر سوتێنرا. سۆران بە میترۆی وت» ئومبێلەکەیان سوتاندم لەبەردەم ماڵەکەم لەگەڕەکی خەبات، ئۆتۆمبیلەکە جۆری کامیری ٢٠٠٧ بو».

١٤٢. رۆژی ١٨ی نیسان لەبەردەم مزگەوتی رەشاد لە شاری هەولێر چەند کەسێك بە بەرگی مەدەنییەوە پەیامنێری رادیۆو تەلەفزیۆنی ئازادی هیوا عمر دەستگیردەکەن، هیوا بە میترۆی وت» دەسگیرکرامو خرامە نێو ئۆتۆمبێلێکی جۆری پیکاپ دوای لێدانو سوکایەتی جنێودان لای هۆڵی زەرد ئازاد کرام.

١٤٣. رۆژی ١٨ی نیسان لەبەردەم مزگەوتی رەشاد لە شاری هەولێر هێرش دەکرێتە سەر ئەندامێکی دەستەی نوسەرانی گۆڤاری سڤیل. شوان سدیق بە میترۆی وت» لەلایەن هێزێکی ئەمنییەوە هێرشیانکردە سەرمو لێیاندام»

١٤٤. رۆژی ١٨ی نیسان لەبەردەم مزگەوتی رەشاد لە شاری هەولێر چەند کەسێك بە بەرگی مەدەنییەوە هێرشیانکردە سەر تیمێکی رادیۆو تەلەفزیۆنی ئازادی، هۆگر حسین، سەمەد کەریم، هیوا مستەفا . هیوا بە میترۆی وت «کەسەکانی رۆژنامەنوسیمان دەستی بەسەردا گیرا پاش چەند کاتژمێرێك گەراندیانەوە».

١٤٥. ١٨ی نیسان لەکاتی رومالْکردنی خۆپیشاندانەکانی شاری سلێمانی، چنور محەمەد ئەمین فۆتۆگرافەری رۆژنامەی هاولاتی لە شـەقامی پیرەمێرد بەفیشەك بریندار بو. چنور بە میترۆی وت «بینیم ئەوەی کەتەقەی لێکردم نیشانەی لێگرتمەوە».

١٤٦. رۆژی ١٨ی نیسـان لەکاتـی وێنەگرتن لە بەردەم مزگەوتی رەشـاد پەیامنێری گۆڤاری سـڤیل دەستگیرکرا. بەهمەن عەلی بە میترۆی وت «هێرشکرایە سەرم لێاندام بۆ ماوەی ٣ کاتژمێر لە پۆلیسی فریاکەوتن هێشتمایانەوە».

١٤٧. رۆژی ١٨ی نیسان لە کاتی رومالْکردنی گردبونەوەی پێش مزگەوتی رەشاد موفتی دەستدریژی دەکرێتە سەر هەژار ئەنوەرو مەریوان مەلا حەسەنو تیمی کەنالْی KNN دوای دەست بەسەر کردنیان بۆ ماوەی چەند کاتژمێرێك لە پۆلیسی تەواری، ئازاد دەکرێت.

١٤٨. ١٩ی نیسان کۆمەلْێك چەکدار لەشەقامی پیرەمێردی شاری سلێمانی کامیرایان لە پەیامنێری ئاژانسی هەوالْی ئەسوشیتدپریس سەند. یەحیا بەرزنجی بە سەنتەری میترۆی وت» کامێرای ئاژنسەکەمانە تا ئێستا کە کۆتایی سالْە بۆیان نەگەڕاندومەتەوە».

١٤٩. رۆژی ١٩ی نیسان هێزێکی سەربازی لە نزیکی کەنالْی پەیامی کۆمەلْی ئیسلامی جێگیکران.

١٥٠. رۆژی ١٩ی نیسان رۆژنامەنوس شوان سدیق بە میترۆی وت»دوای ئەوەی دییدارێکم لە کەی ئین ئین بلاوکرایەوە ئاسایشـی عەنکاوە دەستگیریانکردمو داوای زانیاریان لەسەر شوێنی نیشتەجێبونو کارەکەم کرد».

١٥١. رۆژی ١٩ی نیسان کامێرامانی کەنالْی پەیام لەشاری رانیە رزگار حەمەد نەبی بە میترۆی وت» هێزە ئەمنییەکان هێرشـیانکردە سەرم ویستیان کامێراکەم لێبسەنن بەلاْم چەن خۆپیشاندەرێك رێگریان لێکردن».

١٥٢. رۆژی سێ شەممە ١٩ی نیسان لەناو پارکی رانیە رێگری لە پەیامنێری رۆژنامەی روداو فەرمان مەلا حەسەن کرا رومالْی چالاکییەك بکات.

١٥٣. رۆژی سێ شەممە ١٩ی نیسان پەیامنێری کەنالْی پەیام لە شاری سلێمانی رامیار عوسـمان بە میترۆی وت» لەکاتی رومالْکردنی هەوالْی نارەزایەتی خوێنکارانی ئەو شـارە لەگەلْ وێنەگری کەنالْەکەمان رەوەند یوسـف هێزە ئەمنییەکان هێرشیان بۆ هێرشیان بۆ هێنایین بۆ ماوەی چوار کاتژمێر دەست بەسەرکرایین»

١٥٤. رۆژی ١٩ی نیسـان هێزە ئەمنییەکانی سـلێمانی لەبەردەم خانەی داد رۆژنامەنوس سـیروان رەشید یان دەستگیرکرد. سیروان وتی« لەکاتی دەستگیرکردنماندا تا ئەو کاتەی بە ئۆتۆمبێل بردنیانین بۆ زیندان ئازارو ئەشکەجە دراین، کە دیارە هەرسێ رەفتاری دەستگیرکردنو ئەشکەنجەدانو زیندانیکردنمان پێچەوانەی یاسای گشتیو یاسای رۆژنامەوانیە».[١٩]

[١٩] راپۆرتی سەنتەری میترۆ، سایتی سبەی، ٢٠١٢/١/١٤ / http://www.sbeiy.com/Detail.aspx?id=2841&LinkID=14

دووەم/ ڕۆژمێری خۆپیشاندانەکانی ١٧ی شوبات تا ٢١ی نیسان

لەژێر کاریگەری شۆڕشەکانی بەهاری عەرەبیو نارەزایی دەربڕین بەرامبەر سیستەمی سیاسی وڵاتو گەندەڵیو ناعەدالەتی کۆمەڵایەتیو کێشەکانی هەرێمی کوردستان، زیاتر لە (٦٠) ڕۆژ هاوڵاتیانی هەرێمی کوردستان لەسەر شەقامەکان دروشمی دژ بە گەندەڵیان دەوتەوە، دواجار بە ڕژانی خوێنی (١٠) کەسو بریندار بونی سەدان کەسی دیکە کۆتایی پێهات.

هەرچەندە سەرەتای خۆپیشاندانو نارەزایەتیەکان بە خۆپیشاندانێکی هێمنانە بۆ پشتگیریو پیرۆزبایی سەرکەوتنی شۆڕشەکانی تونسو میسر دەستپێکرد، دواتر بەهۆی ڕژانی خوێنەوە، نارەزایەتییەکانی هاوڵاتیانی کوردستان، زۆربەی ناوچەکانی هەرێمی کوردستانو ڕەوەندی کوردی لە (وڵاتانی ئەمەریکاو بەریتانیاو ئوسترالیاو وڵاتانی ئەوروپا) ی بەشێوازی جیاواز گرتەوە، ماوەی زیاتر لە (٦٠) ڕۆژی خایاند، دوای تێپەڕبونی دوساڵ بەسەر ڕوداوەکانی (شوباتو ئازارو نیسانی) ٢٠١١، کە سەرەتاکەی لە ڕوداوەکانی (١٧) ی شوبات دەستپێکردو بە (١٩)ی نیسان کۆتایی پێهات، لەم ڕاپۆرتەدا (سبەی) گرنگترین ڕوداوەکانی ناوخۆی هەرێم لەو ماوەیەدا بیردەخاتەوە.

أ- ڕۆژمێری مانگی شوبات

* ڕۆژی (٢٠١١/٢/١٤) تۆڕی بەرگری لە مافو ئازادییەکانی خەڵك لە سلێمانی، بانگەوازی بۆ ئەنجامدانی خۆپیشاندانێك لە ڕۆژی (٢٠١١/٢/١٧) بڵاوکردەوە، بۆ پشتگیری لە شۆڕشەکانی تونسو میسرو فشار خستنە سەر دەسەڵاتدارانی هەرێم بۆ ئەنجامدانی چاکسازی، لە بەردەرکی سەرای شاری سلێمانیو داوای بەشدارییەکی مەدەنیانەو دور لە توندوتیژیان کرد.

* سەعات (٢)ی ڕۆژی ١٧ی شوبات، خۆپیشاندان لەبەردەرکی سەرای سلێمانی دەستپێکرد، سەرەتا خۆپیشاندانێکی هێمنانەو دواتر کۆتایی پێهێنانی خۆپیشاندانەکە لەلایەن ڕێکخەرەکانیەوە، ژمارەیەکی لەبەشداران ئاراستەی خۆپیشاندانەکەیان گۆڕی بەرەو شەقامی مەولەویو لەوێوە بەرەو شەقامی سالم، لەسەرەتای شەقامی سالم دوای ڕوبەڕوبونەوەیەك لەلایەن پاسەوانەکانی لقی (٤)ی پارتی دیموکراتی کوردستانەوە تەقە لە خۆپیشاندەران کراو بە هۆیەوە گەنجێك بەناوی (ڕێژوان عەلی) شەهید بو زیاتر لە (٥٠) کەیش بریندار بون.

* هەمان شەوی ڕوداوەکە مەکۆکانی بزوتنەوەی گۆڕان لە هەولێرو سۆرانو دهۆك سوتێنران.

* قەدەغەی هاتوچۆ لە ٧ی ئێوارە بۆ (٧)ی بەیانی هاتوچۆ لە سلێمانی قەدەغەکرا.
* رۆژی ١٨ی شوبات هێزێکی گەورەی پۆلیسو چەکدار لە سلێمانی بڵاوکرایەوە، هەزاران چەکداری پارتیش لە هەولێرەوە بەرەو سلێمانی جوڵێنران.
رۆژی ١٨ی شـــوبات، وەك هاوخەمیەك بۆ سوتاندنی بارەگاکانی گۆڕان، جەماوەرێکی زۆر لەبەردەم مەکۆی سەرەکی گۆڕان لە سلێمانی کۆبونەوەو قەڵغانێکی مرۆییان دروستکرد.
* هەمانرۆژ پرســەی شــەهید رێژوان عەلی لە ســلێمانی دانراو باوکی شەهیدەکەش رایگەیاند: سکاڵا لەسەر بەرپرسانی لقی ٤ی پارتی تۆماردەکات.
* رۆژی ١٩ی شــوبات خوێندکارانی زانکۆی ســلێمانی بەرامبەر کوشتنو بریندارکردنی خۆپیشاندەران هەڵوێستیان وەرگرت.
* هەمان رۆژ لەبەردەرکی ســەرای ســلێمانی خۆپیشــاندان دەســتپێکردەوە داواکاریی سەرەکی ئەوەبو هێزەکانی زێرەڤانی سلێمانی بە جێبهێڵن، نوسەرو روناکبیر فاروق رەفیقو هاوسەرەکی بەشداری خۆپیشاندانەکەیان کردو ناوی سەرا نرا (مەیدانی ئازادی).
* لەکاتــی بەڕێوەچونــی خۆپیشــاندانو کۆبونــەوە جەماوەریەکانــدا تەقــە بەســەر خۆپیشــاندەراندا کراو لە زۆربەی شەقامە ســەرەکییەکانی ناوبازاڕو نزیکی سەرای ئازادی پێکدا هەڵپژان لەنێوان خۆپیشــاندەرانو هێزە ئەمنیەکان رویداو بەهۆیەوە ١٤ کەســیش بریندار بون.
* خۆپیشاندەرانی سەرای ئازادی دو بەیاننامەیان بڵاوکردەوە داواکاریەکانیان خستەڕو.
* ئێــوارەی هەمانرۆژ کەناڵەکانی دەســەڵات بڵاویانکردەوە کە نەوشــیروان مســتەفا، کوردستانی بەجێهێشــتوە، لەبەرامبەردا نەوشیروان مستەفا لە کەناڵی (KNN) دەرکەوتو وەڵامی تۆمەتەکانی دایەوە.
* رۆژی (١٩)ی شــوبات، بزوتنەوەی گۆڕان بەیاننامەیەکی سەبارەت بە روداوەکانی ئەو چەند رۆژەی ســلێمانی بڵاوکردەوە، داوای کشــانەوەی هێزە جوڵەپێکراوەکانو ئازادکردنی گیراوەکانو ســزادانی تەقەکەرەکانو پێکهێنانی لیژنەیەکی ســەربەخۆیکرد، هەمان شەو مەکۆی گۆڕان لە شەقڵاوە سوتێنرا.
* بەرەبەیانی ٢٠ی شــوبات زیاتر بە (٥٠) چەکدار هەڵیانکوتایە سەر کەناڵی (NRT) لە سلێمانیو سوتاندیان، کەماوەی تەنها سێ رۆژ بو دەستی بە پەخشکردبو.
* رەوشی سلێمانی ئاڵۆزبو هێزێکی زۆری ئەمنیو چەکدار لەناو شاردا بڵاوکرانەوە.
* خۆپیشــاندانەکانی نــاو زانکــۆی ســلێمانی بەردوام بــو، گروپی زانکۆی ســلێمانی بەیاننامەیەکی بڵاوکردەوە.
* رۆژی ٢٠ی شوبات، خۆپیشاندانەکانی بەردەرکی سەرا (سەرای ئازادی) دەستپێکردەوە، ٤٧ کەسیش لەو کەسانەی رۆژانی پێشو دەستگیرکرابون ئازادکران.

* جەعفەر مستەفا وەزیری پێشمەرگە لە کۆنفراسێکی رۆژنامەوانیدا رایگەیاند هێزەکانی زێرەڤانی کشاونەتەوە، لەهەمانکاتدا سەرچاوەکان ئاماژەیان بەوەکرد هێزەکە لە ئەکادیمیای پۆلیس لە مەعەسکەر سەلام جێگیرکراون.

* لە شەقامی سالمی شاری سلێمانی (سەهۆڵەکە) خۆپیشاندان دەستپێکردو بۆ بڵاوەپێکردنیان تەقەیان بەسەردا کراو ٤٧ کەس برینداربون، لە گەڕەکی چوارباخیش خۆپیشاندەرێکیش بەناوی (سورکێو زاهید) شەهیدکرا، زیاتر لە (٢٠) کەسیش لەبەردەرکی سەرا لەلایەن هێزە ئەمنیەکانەوە دەستگیکران.

* هاوکات لەگەڵ سلێمانی، رۆژی ٢٠ی شوبات لە رانیەو کفریو دەربەندیخانو کۆیە دەستپێکرد.

* سەنتەری میترۆ ئاشکرایکرد لەماوەی ئەو سێ رۆژەدا زیاتر لە ٢٥ پێشێلکاری بەرامبەر رۆژنامەنوسان تۆمارکراوە.

* رۆژی ٢١ی شوبات، تەرمی سورکێو زاهید مەحمود دوەم شەهیدی خۆپیشاندانەکان بە خاکسپێردرا.

* هەمانرۆژ یەکێك لە بریندارەکانی خۆپیشاندانەکەی دوێنێ بەناوی (شێرزاد تەها) گیانی لەدەستدا.

* ژمارەیەك خۆپیشاندەر بە گوڵەوە بەربەستی ئەمنی هێزە چەکدارەکانیان شکاند.

* نەخۆشخانەی فریاکەوتنی سلێمانی ژمارەی چوار رۆژی رابردوی ئاشکراکرد کە تا ئەو کاتە گەیشتبوە (١٢٤) کەس کە لەلایەن هێزە ئەمنییەکانەوە بریدار کرابون.

* مامۆستایانی زانکۆی سلێمانیش لە بەیاننامەیەکدا داوایانکرد ژمارەی راستەقینەی قوربانیەکان ئاشکرابکرێت.

* خۆپیشاندان لە قەزای سەیدسادقو دەربەندیخانیش دەستپێکرد.

* خۆپیشاندانەکانی سەرای ئازادی پێی نایە رۆژی پێنجەمیەوە، زانکۆش بەردەوام بو لە خۆپیشاندان.

* خۆپیشاندان لەکەلار دەستپێکردو پێنج کەسیش دەستگیرکران.

* یەکێك لە بریندارەکانی خۆپیشاندانەکانی ١٧ی شوباتی بەردەم لقی چوار بەناوی (زمناکۆ رزگار) بەهۆی سەختی برینەکەیەوە نێردرایە تورکیا.

* رۆژی ٢٢ی شوبات خۆپیشاندان لە هەڵەبجە، رانیە، سلێمانی دەستپێکرد.

* چەند گروپێکی جیاواز لە هەولێر بەیاننامەی پشتگیریان بۆ خۆپیشاندانەکان دەرکرد.

* رۆژی ٢٣ی شوبات، خۆپیشاندانی سەرای ئازادی دەستپێکردەوەو بەیاننامەی چوارەمی ئەنجومەنی مەیدانەکە بەچەندین داواکارییەوە بڵاوکرایەوە.

* وەزیری خوێندنی باڵا سەردانی خۆپیشاندەرانی زانکۆی سلێمانی کرد، کە ماوەی چوار رۆژ بو، لەناو حەرەمی زانکۆدا دەستیانپێکردبو.

* خۆپیشـــاندانەکانی ئەمڕۆی هەڵەبجـــە توندوتیژی لێکەوتەوەو بەهۆیەوە پۆلیســـێك شەهید بو ژمارەیەك خۆپیشاندەریش بریندار بون.
* کۆیەش خۆپیشاندانی دەستپێکردەوە.
* پەرلەمانی کوردستان دانیشتنێکی نائاسایی ئەنجامدا بڕیاری ژمارەی (١)ی پەسەندکرد، کە بەبڕیارە (١٧) خاڵیەکە ناسراوە.
* هەمانـــرۆژ لیژنەیەکی لێکۆڵینەوە لەلایەن حکومەتەوە بۆ روداوەکانی ١٧ی شـــوباتو رۆژانی دوایی پێکهێنرا.
*رۆژی (٢٤)ی شـــوبات بازگەکانی شـــاری هەولێر رێگریان لە چونە ناوەوەی ژمارەیەکی زۆر لە هاولاتیان کرد.
* دوای دەرکردنـــی بەیاننامەیەکی پشـــتگیری بـــۆ خۆپیشـــاندانەکانی هەرێم لەلایەن ژمارەیـــك خوێندکاری زانکۆکەوە، هەمانرۆژ بە بڕیاری یەکێتی قوتابیانی ســـەر بە پارتی دەوامی زانکۆی سەلاحەدین تا رۆژی (٤/١) راگیراو خوێندکارانی دەرەوەی شاری هەولێریش لەبەشە ناوخۆییەکان نێردرانەوە بۆ شارەکانی خۆیان.
*١٧ رێکخراوو کەســـایەتی هەولێر لە بەیاننامەیەکدا داوای ئاســـاییکردنەوەی دەوامی زانکۆو پەیمانگاکانیان کرد.
* گروپی سەردەشـــت عوسمان لەهەولێر بەیاننامەی دوەمی پشتگیری خۆپیشاندانەکانی دەرکرد.
* هەڵمەتی دەستگیکردنی خۆپیشاندەرانو رێکخەرانی لە هەڵەبجە دەستپێکرد.
* خۆپیشاندان چوارقوڕنەشی گرتەوە.
* رۆژی ٢٥ی شـــوبات لە زۆربەی شـــارەکانی هەرێمی کوردستانو عێراق خۆپیشاندانی هەینی تورەییان ئەنجامدا.
* گروپی خۆپیشـــاندەرانی خۆڕســـك لە هەولێـــر لە بەیاننامەیەکـــدا داوایانکرد خەڵکی بەشداری خۆپیشاندانەکان بکەن.
* لەلایەن هێزە ئەمنیەکانەوە زۆربەی دوکانو بازاڕەکانی هەولێر داخران.
* داواکارانی گشـــتی لە ســـلێمانی لە بەیاننامەیەکدا داوای ســـەروەری یاساو چاکسازی ریشەییو لێپرسینەوەیان کرد لەو کەسانەی پێشێلکاریان کردوە.
* لە زۆربەی قەزاو ناحیەو شارەکانی هەرێمی کوردستان خۆپیشاندان ئەنجامدرا.
* یەکەم نوێژی هەینی لە سەرای ئازادی سلێمانی بەڕێوەچو.
* خۆپیشـــاندان لـــە کەلار بەڕێوەچـــو لەلایەن پاســـەوانەکانی لقی پارتیـــەوە تەقە لە خۆپیشاندەران کراو گەنجێکیش بەناوی (بیلال ئەحمەد) شەهیدکراو زیاتر لە ١٠ کەسیش بریندار بون.

* خۆپیشـــاندانەکانی هەینی چەمچەماڵیـــش توندوتیژی لێکەوتـــەوەوە بەهۆی تەقەی پاســـەوانەکانی لقی ١٩ی پارتیەوە منداڵێکی تەمەن ١٢ ساڵان بەناوی (گەرمیان ئەحمەد) شەهید بو ٥ کەسیش بریندارب‌ون.

* هێـــزە ئەمنیەکانـــی پارتی لە هەولێر بە جلی مەدەنیو ســـەربازیەوە لە نزیك بازاڕی نیشتیمان هێرشیانکردە سەر چەند کەسێك کە بەمەبەستی خۆپیشاندان کۆببونەوە.

* هەمانرۆژ لەلایەن هێزە ئەمنیەکانەوە لەهەولێر (د.پشتیوان عەبدوڵڵا) رفێنرا.

* هەمانرۆژ بەیاننامەی خۆپیشاندەرانی خۆڕسك لەهەولێر بڵاوکرایەوە داوای خۆپیشاندانی جەماوەریان کرد.

* رۆژی ٢٦ی شـــوبات ژمارەیەك لەرێکخەرانی خۆپیشـــاندانەکانی ســـەرای ســـلێمانی دەستگیرکران.

* ئێوارەی هەمانڕۆژ بۆمبێکی دەنگی لە نزیك سەکۆی سەرای ئازادی تەقیەوە.

* پێکدادان لەنێوان خۆپیشاندەرانو هێزە ئەمنیەکانی سەرای ئازادی دروستبو.

* لە ئەنجامی پێکداهەڵبژانی هێزە ئەمنیەکانو خۆپیشاندەران لە نزیك مزگەوتی گەورەی شاری سلێمانی، گەنجێك بەناوی (ئومێد جەلال) شەهید بو ١١ کەسیش بریندارب‌ون.

* ئەنجومەنـــی پارێـــزگای ســـلێمانی لە کۆبونەوەیەکدا پشـــتگیری خۆی بـــۆ داواکاری خۆپیشاندەران راگەیاند.

* دوای روداوە خوێناویەکی رۆژی پێشـــو، خۆپیشـــاندان لەکەلار دەستپێکردەوە هێزێکی زۆری پێشـــمەرگە رەوانـــەی ناوچەکە کرانو لەکاتی خۆپیشـــاندانەکەدا تەقەیان بەســـەر خۆپیشاندەراندا کرد.

* رۆژی ٢٧ی شـــوبات، خۆپیشـــاندان لە زۆربەی ناوچەکانی ســـنوری پارێزگای سلێمانی دەستپێکردەوە.

* ئەنجومەنی کاتی سەرای ئازادی ماتەمینیو مانگرتنی راگەیاند.

* مانگرتن لە زانکۆی ســـلێمانی بەردەوام بو، خوێندکارانـــی پەیمانگای کۆمپیوتەریش خۆپیشاندانو مانگرتنیان راگەیاند.

* دوای روداوەکانـــی چەنـــد رۆژی رابردو هەڵمەتی رەشـــبگیری لەکـــەلار لەلایەن هێزە ئەمنیەکانەوە دەستپێکرد.

* یەکێك لە بریندارەکانی رۆژی ٢٥ی شوباتی کەلار بەناوی (رەشید ئەحمەد لالۆ تەمەن ٥٠ ساڵ)، ئەمڕۆ گیانی لەدەستدا.

* دوای خوێندنـــەوەی وتارێك لە ســـەرای ئازادی، مـــەلا کامەران لەلایەن ئاسایشـــەوە دەستگیرکرا.

* رۆژی ٢٨ی شوبات خۆپیشاندانو نارەزایی لە سلێمانیو زۆربەی قەزاو ناحیەکانی دیکە بەردەوام بو.

* بنەماڵەی د.پشتیوان عەبدوڵڵا لە بەیاننامەیەکدا ترسی خۆیان لە چۆنێتی دادگاییکردنی لەلایەن پارتیەوە نیشاندا، هەمانڕۆژ لەژێر فشاری حکومەتی ئوستراليا د.پشتیوان ئازادکرا.

* کەمپەینی تۆم بە سەرۆك قبوڵ نییە، بەرامبەر مەسعود بارزانی، لە زانکۆی سلێمانی راگەیەندرا.

* لیژنەیەکی پەرلەمانی سەردانی سەرای ئازادی سلێمانیان کردو داواکاریی خۆپیشاندەرانیان وەرگرت کە بریتی بو لە داواکاریە هەنوکەییەکانو داواکاریە بنەڕەتیەکان.

ب- ڕۆژمێری مانگی ئازار

* ڕۆژی ١ی ئازار، ئەنجومەنی مەیدانی ئازادی لە بەیاننامەیەکدا داوایکرد دەستبەجێ سەرجەم ئەو کەسانە ئازادبکرێن کە لە ١٧ی شوباتو ڕۆژانی دواتر دەستگیرکراون.

* ئیدارەی کۆیە داواکارییەکی گروپی دەنگی رەتکردەوە بۆ مۆڵەتدان بە خۆپیشاندانێکی ڕۆژانە بۆ ماوەی یەك سەعات.

* خوێندکارانی زانکۆی سلێمانی بەردەوام بون لە خۆپیشاندانو مانگرتن.

* کەمپەینی تۆم بەسەرۆك قبوڵ نییە، هەڵمەتەکەی بردە سەرای ئازادیو بەردەوام بو لەسەر ئیمزا کۆکردنەوە.

* گروپی بێدەنگ نابین لە بادینان لە بەیاننامەیەکدا داوایانکرد دیواری بێدەنگی بڕوخێنرێت.

* حکومەتی هەرێمی کوردستان بە راگەینراوێکدا وەڵامی داواکاری خۆپیشاندەرانی دایەوە، ئەنجومەنی مەیدانی ئازادیش لە بەیاننامەیەکدا رایگەیاند راگەیاندنەکە وەڵامی داواکارییە هەنوکەییەکانی خۆپیشاندەران نییە.

* ڕۆژی ٢ی ئازار هەرسێ فراکسیۆنی ئۆپۆزسیۆن (گۆڕان، کۆمەڵ، یەکگرتو) بایکۆتی دانیشتی پەرلەمانیان کرد.

* لە بەیاننامەیەکدا ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی رایگەیاند: ئەو وادەیە کۆتایی هاتوە، کە خۆپیشاندەران بۆ هەر سێ سەرۆکایەتییەکەی هەرێمیان دانابو بۆ جێبەجێبکردنی داواکارییە هەنوکەییەکانیان کە لەڕۆژی (٢/٢٨) رایانگەیاندبو.

* هەرسێ لایەنەکەی ئۆپۆزسیۆن پرۆژەیەکی (٢٢) خاڵیان ئاراستەی دەسەڵاتدارانی هەرێمی کوردستان کرد.

* بزوتنەوەی گۆڕان لە بەیانانامەیەکدا رایگەیاند، سەرەڕای ئەو پرۆژەیە، سورن لەسەر بەیاننامە حەوت خاڵیەکەی خۆیانو هەڵوەشاندنەوەی حکومەتو پێکهێنانی حکومەتێگی ئینتیقالی.

* هێــزە ئەمنیەکان لە کەلار (٢٠) خۆپیشــاندەریان دەســتگیکردو ڕێیان لە کۆبونەوەی ناڕەزایی گرت.
* خۆپیشاندان لە رانیە دەستپێکردەوە.
* ســەرۆکی هەرێمــی کوردســتان بەیاننامەیەکی ســەبارەت بــە بارودۆخی هەرێم بڵاوکــردەوەو داوایکــرد هەڵبژاردنی ئەنجومەنــی پارێزگاکانو هەڵبژاردنی پێشــوەختی پەرلەمان ئەنجامبدرێت.
* رۆژی ٤ی ئازار ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی پەیامێکی ئاراستەی میدیا ئازادەکان کرد.
* خۆپیشاندان لە رانیەو قەڵادزێو حاجیاواو پێنجوێن ئەنجامدرا.
* خۆپیشاندانەکانی سەرای ئازادی سلێمانی پێی نایە رۆژی شانزەیەمییەوە دوەم نوێژی هەینی لەسەرا ئەنجامدرا.
* ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی رۆژی ٥ی ئازاری وەك رۆژی مانگرتنی سەرتاسەری راگەیاند.
* رۆژی ٥ی ئازار کۆبونەوەی ناڕەزاییو مانگرت لەسەرای ئازادی سلێمانی دەستیپێکرد.
* خۆپیشــاندان لە پیرەمەگرونو پێنجوێنو سەیدســادقو رانیــەو دەربەندیخانو پێبازو زۆربەی قەزاو ناحیەکانی پارێزگای سلێمانیو گەرمیانو کۆیە ئەنجامدرا.
* لە سەرای ئازادی سلێمانی چادر هەڵدرا بۆ بەردەوامیدان بە خۆپیشاندانو ناڕەزایەتیەکان لە شەودا.
* لەلایــەن ژمارەیەك چەکدارەوە هێرشــکرایە ســەر مانگرتەوەکانی ســەرای ئازادیو چادرەکانیان سوتاند.
* درەنگانی شەو ژمارەیەك چەکدار بە جلوبەرگی سەربازیەوە هێرشیانکردە سەر رادیۆی دەنگ لە کەلارو کەلوپەلەکانیان تێکشکاند.
* رۆژی ٦ی ئازار، سەندیکای رۆژنامەنوسانی کوردستان ئاماری پێشێلکاریو هێرشکردنە سەر رۆژنامەنوسانی لەدوای ١٧ی شوباتەوە راگەیاند.
* خۆپیشاندان لە قەزای دوکان دەستپێکردو هێزە ئەمنیەکان رێگریان لێکرد.
* لە ساڵیادی راپەڕینەکەی ساڵی ١٩٩١دا دانیشتوانی بازیان خۆپیشاندانێکی هێمنانەیان ئەندجامداو لە بەیاننامەیەکدا چەندین داواکاریان خستەڕو.
* بەهۆی ئەوەی رۆژانی راپەڕین کرایە پشوی فەرمی، گروپی زانکۆی سلێمانی بڕیاریدا لە دادگای ئیداری سکاڵای یاسایی تۆماربکات.
* ژمارەیەك کەســایەتیو روناکبیرو نوســەر لە هەندەران لە بەیاننامەیەکدا داوایان لە دەسەڵاتداران کرد رێگە بەخۆپیشاندانی مەدەنیانە بدرێت لە هەولێر.
* رۆژی ٧ی ئازار گروپی ٢٥ی شــوبات لە کەلار پێشــێلکارییەکانی دەســەڵاتیان بەرای گشتیو کۆمەڵگای نێودەوڵەتی گەیاند.

* گروپی زانکۆی ســلێمانی بڕیاریاندا درێژە بە ناڕەزایەتییەکانیان بدەنو رو لە ســەرای ئازادی بکەن.

* هێــزە ئەمنیەکان هەوڵیاندا بە زەبری هێز رێگری لە خۆپیشــاندانەکانی کفریو کۆیە بکەنو تەنها لە کۆیە ١٤ کەس دەستگیریکرانو لەکفریش بڵاوە بە خۆپیشاندەران کرا.

* لە ســاڵیادی راپەڕینەکەی شاری سلێمانی، خۆپیشــاندانی سەرای ئازادی بەردەوام بو، ژمارەیەکی زیاتر بەشداریان لە کۆبونەوە جەماوەریەکانو خۆپیشاندانەکاندا کرد.

* باڵیۆزخانەی ئەمەریکا لە عێراق لە بەیاننامەیەکدا ئیدانەی ســوتاندنی کەناڵی نالیاو رادیۆی دەنگی کرد.

* رۆژی ٨ی ئازار خۆپیشاندان لە زۆربەی شارو قەزاو ناحیەکیان بەردەوام بو.

* هەردو نوســەر بەختیــار عەلیو ئاراس فەتاح لەدەرەوەی وڵات گەڕانەوەو لە ســەرای ئازادی وتاریان خوێندەوە.

* یادی ٨ی مارس لە سەرای ئازادی کرایەوە.

* بەهۆی ئەوەی ئامادەنەبون هۆڵی پەرلەمان بەجێبهێڵن، بەبڕیاری سەرۆکی پەرلەمان، هۆڵی کۆبونەوەکانی پەرلەمانی کوردستان بەسەر پەرلەمانتارانی ئۆپۆزسیۆندا داخرا.

* رۆژی ٩ی ئــازار، هێــزە ئەمنیەکان هەڵیانکوتایە ســەر کۆبونەوەیەکــی ناڕەزایی لە کفری.

* بەختیــار عەلیو رێبین هەردیو ئاراس فەتاح بەشــداری خۆپیشــاندانەکانی زانکۆی سلێمانیان کرد.

* خوێندکارانو مامۆستایانی زانکۆی سلێمانی، بەرەو سەرای ئازادی چون بۆ بەشداریکردن لە خۆپیشاندانەکان.

* بۆ دوەمجار هێزێکی چەکدار هەڵیانکوتایەی سەر رادیۆ دەنگ لە کەلار.

* پەرلەمانی کوردستان بانگی سەرۆکی حکومەتی کرد بۆ لێپرسینەوە.

* رۆژی ١٠-٣-٢٠٠١ فائیــق گوڵپــی لە ســەرای ئــازادی بڕیاریدا دەســت لەموچەی خانەنشــینیەکەی هەڵگرێ، بۆ ئەوەی یەك لە داواکاریەکانی خەڵکی ناڕازی کوردستان کە هەڵوەشاندنەوەی خانەنشینی پەرلەمانتارانو وەزیرەکان بو جێبەجێبکات.

* ١٠ی ئازار خۆپیشاندان لە زۆربەی شارو قەزاو ناحیەکان بەردەوام بو.

* لەبەیاننامەیەکدا گروپێك لە گەنجانی هەولێر داوایانکرد، رۆژی ١١ی ئازار خۆپیشاندان لەو شارە ئەنجامبدرێت.

* ١١ی ئازار، نوێژی هەینی (خۆڕاگریو مانەوە) لەسەرای ئازادی سلێمانی ئەنجامدرا.

* خۆپیشــاندانو ناڕەزایەتیەکان بەردەوام بو، هێزێکی گــورەی چەکداریش گەمارۆی خۆپیشاندانەکەی قەزای چەمچەماڵیاندا.

* ١٢ی ئازار گروپی نەوەکانی راپەڕین، لە رانیە، داوایان لە هاوڵاتیانی سنورەکەیان کرد بە شداری لە خۆپیشاندانی مەیدانەکانی ئازادیدا بکەن.

* ١٣ی ئازار، هەڕەشەی کوشتن لە سێ مامۆستای زانکۆی سەڵاحەدین کرا.
* خۆپیشـاندان لەسـەرای ئازادی بەردەوام بـو ژمارەیەکی زۆر لـە گەنجانی هەولێرو پیرەمەگرونو کەلارو زۆربەی شارو شارۆچکەکان بەشداریانکرد.
* مەفەرەزەیەکی ئاسایش بۆ دەستگیرکردنی چونە سەر ماڵی فاروق رەفیق.
* ١٤ی ئازار ژمارەیەکی زۆر لە زیندانیانی سیاسـی چونە نێو خۆپیشاندانەکانی سەرای ئازادییەوە.
* لە ژێر هەڕەشەدا خۆپیشاندانە جەماوەریە چاوەڕوانکراوەکەی هەڵەبجە دواخرا.
* پۆلیسێکی ژینگەپارێزی گەرمیان خەڵات کرا، بەرامبەر ئەوەی لە خۆپیشاندانەکانی ٢٥ی شوبات رێگری لە پاسەوانێکی لقی پارتی لەکەلار کرد تەقە لە خۆپیشاندەران بکات.
* ١٥ی ئـازار بازگەکانی هەولێر، رێگریان لە چونە ژوەرەوەی خەڵك کرد بۆ ناو شـاری هەولێر.
* لەخانەقین هێرشـکرایە سەر بارەگای گۆڕانو لە قەڵادزێش بۆمبێك بە هەڵسوڕاوێکی گۆڕاندا تەقیەوە.
* رێکخەرانی خۆپیشـاندانەکان لە هەولێر داوایەکی رەسمیان پێشکەشکرد بۆ مۆڵەتدان بە خۆپیشاندانێك لە رۆژی ٣/١٧.
* خۆپیشـاندانی نارەزایی لە خورماڵ دەستپێکرد، هاوکات لە زۆربەی قەزاو ناحیەکانیش خۆپیشاندان بەردەوام بو.
* ١٦ی ئـازار، چالاکوانێك بەناوی عەلـی مەحمود، لەبەردەم پەرلەمانی کوردسـتاندا مانگرتنی راگەیاند، دواتر لەلایەن هێزێکی پۆلیسـەوە دەسـتگیرکرا دوای چوار سـەعات ئازادکرا.
* لە سـاڵیادی کیمیابارانی شـاری هەڵەبەجەدا خۆپیشـاندانێکی نارەزایی لە هەڵەبجە بەڕێوەچو.
* خۆپیشاندانی سەراکانی ئازادی لە هەرێمی کوردستان بەردەوام بو.
* سەرۆکی هەرێمی کوردستان لەگەڵ ئەنجومەنی پارێزگای سلێمانی کۆبوەوە.
* سـاڵیادی کیمیابارانکردنی هەڵەبجەی شـەهید، بە بێدەنگیو جیاواز لە سالانی پێشو کرایەوە.
* ١٧ی ئـازار یەکەم دانیشـتنی دادگاییکردنی دو تۆمەتباری سـوتاندنی کەناڵی نالیا بەڕێوەچو.
* بازگەکانی هەولێر رێگریان لە پەرلەمانتاری گۆڕان (د.جەعفەر عەلی) کرد بچێتە شاری هەولێر.
* دوای ٢٣ رۆژ مانگرتن، ئەیوب رەسوڵ مانگرتنەکەی لە سەرای ئازادی شکاند.
* بە بۆنەی تێپەڕبونی مانگێك بەسـەر کارەساتەکەی ١٧ی شوباتدا، ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی راگەیەندراوێکی بڵاوکردەوە.

* له هەڵەبجەو قەڵادزێو زۆربەی قەزاو ناحیەکانی دیکە خۆپیشاندانو نارەزای بەردەوام بو.

* جـەلال تاڵەبانــی نامەیەکــی ئاراســتەی خۆپیشــاندەرانی ســەرای ئــازادی کردو داوکارییەکانیانی بە رەوا دانا.

* لەسەر سکاڵایەکی ئاسایشی سلێمانی، فاروق رەفیق بانگهێشتی دادگا کرا.

* پەرلەمانی کوردستان بە زۆرینەی دەنگ راپۆرتی لیژنەی بەدواداچونی داواکارییەکانی خۆپیشاندەرانی پەسەندکرد.

* نوێژی هەینی لە سەرای ئازادی سلێمانیو سەکۆی ئازادی کۆیە بەرێوەچو.

* ١٩ی ئــازار، ئەنجومەنــی کاتــی مەیدانی ئــازادی رایگەیاند، کە دەســەڵات هەوڵی پەرتەوازەرکردنی ئەنجومەنەکە دەدات.

* کەمپەینی (تۆم بەسەرۆك قبوڵ نیە) زیاتر لە ٥٠ هەزار ئیمزایان بۆ دەستلەکارکێشانەوەی سەرۆکی هەرێم کۆکردەوە.

* ٢٠ی ئازار، ئاگری نەورۆز لە سەرای ئازادی لە سلێمانیو گۆرەپانی شەهید گەرمیان لە چەمچەماڵو قەڵای شێروانە لە کەلارو باخی ئازادی لە رانیە سەکۆی ئازادی کۆیە، لەلایەن خۆپیشاندەرانەوە کرایەوە.

* نەوشــیروان مســتەفا ســەردانی ســەرای ئازادی کردو بەهۆی قەرەباڵغیو ئاپۆرەی جەماوەرەوە نەیتوانی لە ئۆتۆمبێلەکەی دابەزێتو وتارەکەی پێشکەش بکات.

* ٢١ی ئــازار، ئەنجومەنی کاتی ســەرای ئــازادی مەدالیای رێزلێنانی بەخشــیە باوکی شەهیدان، سورکێو زاهیدو گەرمیان ئەحمەد.

* ٢٢ی ئازار خۆپیشــاندانەکانی ســەرای ئازادی پێی نایــە ٣٤ رۆژەیەوەو کەسو کاری قوربانیانی خۆپیشاندانەکانیش بەشداریان کرد.

* هێزێکی چەکدار هێرشــیانکردە سەر خۆپیشــاندەرانی هەڵەبجەو پۆلیسێکی بەرگری شارســتانی بە ناوی (عەلی رەســول) شەهید بو، ٥ کەس بە فیشەكو ١٠ کەسی دیکەش بەبەرد بریندار‌بون.

* ئەنجومەنــی کاتی مەیدانی ئــازادی رەتیکردەوە کۆبونەوەی لەگەڵ دەســەڵاتدارانی هەرێم کردبێت.

* لەبەرئەوەی رۆژی ٣/٢٢ سەردانی هەڵەبجەی شەهیدی کردبوو ئامادەی کۆبونەوەیەکی نارەزایــی خەڵکی ئەو شــارۆچکەیەو وتــاری خوێندەوە، بەرپرســانی هەڵەبجــە بریاری دەســتگیرکردنیان بۆ دکتۆر فائیق محەمەد گوڵپی دەرکــرد، دواتر چوە بەردەم دادگاو لە رێگەی یاساوە کێشەکە چارەسەرکرا.

* ٢٣ی ئــازار بەبەشــداری ژمارەیــەك پەرلەمانتاری گۆران، خۆپیشــاندان لە هەڵەبجە دەستپێکردەوە.

* ئەنجومەنــی کاتــی مەیدانــی ئــازادی توندوتیژیەکانی هەڵەبجەی خستەئەســتۆی دەسەڵات.
* لەســەرای ئازادی مەدالیای ڕێزلێنان بەخشــرایە بنەماڵەی شــەهیدان (ڕێژوان عەلی، ئومێد جەلال).
* خۆپیشــاندانی سەرای ئازادی بەردەوام بو، بۆ تێکدانی ڕەوتی خۆپیشاندانو کۆبونەوە جەماوەریەکان، چەند کەســێك لەلایەن دەســەڵاتەوە نێردرانە ناو خۆپیشــاندانەکانەوەو هوتافیان کێشا.
* ٢٤ی ئــازار لــە چەمچەماڵو ڕانیەو کۆیــەو پێنجوێنو قەڵادزێ کۆبونــەوەو ناڕەزایی بەردەوام بو.
* ٢٥ی ئــازار بەبەشــداری زیاتر لــە ١٠ هەزار کەس نوێژی هەینی لەســەرای ئازادی بەڕێوەچوو لە زۆربــەی قەزاو ناحیەکانیش نوێژی هەینیو کۆبونەوەو ناڕەزایی جەماوەری بەردەوام بو.
* خوێندکارانو فەرمانبەرانو مامۆســتایانی زانکۆی سلێمانی لە ڕاگەیەندراوێکدا داوایان لە دەسەڵاتداران کرد بە کردار بەڵێنەکانیان بسەلمێنن.
* ٢٦ی ئــازار، بــاری نائاســایی ڕانەگەیەنراو لــە هەولێر بەردەوام بــو هێزێکی زۆری چەکداریش لەناو شارەکەدا بڵاوکرابونەوە.
* خۆپیشــاندانو ناڕەزایی لە تەکیەو هەڵەبجەو ســلێمانیو زۆربەی قەزاکانی بەردەوام بو.
* ٢٧ی ئازار، لە وەڵامی داواکاریی خۆپیشاندەراندا فراکسیۆنەکانی ئۆپۆزسیۆن ئامادەیی خۆیان نیشاندا بۆگرتنەبەری هەمو ڕێو شوێنێك تا هەڵپەساردنی ئەندامێتیشیان.
* بەبەشداری شانۆکاران خۆپیشاندان لەسەرای ئازادی سلێمانی بەردەوام بو، یادی ڕۆژی جیهانی شانۆش کرایەوە.
* ٢٨ی ئــازار گردبونــەوە جەماوەریەکەی ســەرای ئــازادی کرایــە ڕۆژی ماتەمینی بۆ قوربانیانی خۆپیشاندانەکان.
* مامۆستا کامەران عەلی، بەهۆی پێشکەشکردنی وتارێکەوە، لەلایەن پۆلیسو ئاسایشەوە دەستگیرکرا.
* خۆپیشاندان لە وارماوەو هەڵەبجەو سەنگەسەرو کۆیەو چەمچەماڵ بەڕێوەچو.
* ٢٩ی ئازار هەرســێ فراکســیۆنی ئۆپۆزســیۆن بایکۆتی دانیشــتنەکانی پەرلەمانی کوردستانیان کرد.
* خۆپیشاندان لە سلێمانیو هەڵەبجەو چەمچەماڵو وارماوەو زۆربەی ناوچەکانی گەرمیانو کۆیە بردەوام بو.

* ٣٠ی ئازار ئەنجومەنی کاتی سەرای ئازادی بڕیارەکانی سەرۆکی هەرێمی ڕەتکردەوە کە لە پاڵ بکوژان‌و تەقەکەرەکاندا، ئەو کەسانەش دەستگیر بکرێت کە خۆپیشاندانی بێمۆڵەتیان ئەنجامداوە.

* ٣١ی ئازار بۆ ڕێگرتن لە خۆپیشاندانەکانی کەلار، هێزێکی زۆری چەکدار ڕەوانەی ئەو شارە کران.

* لەلایەن چەند چەکدارێکی یەکێتیەوە هێرشکرایە سەر ژمارەیەك پەرلەمانتاری گۆڕان‌و پەرلەمانتار نەریمان عەبدوڵایان بریندارکرد.

* لە هەڵەبجەو قەڵادزێ‌و زۆربەی قەزاو ناحیەکان خۆپیشاندان بەردەوام بو، ژمارەیەك خوێندکاری زانکۆی ئەمەریکی لە سلێمانیش چونە ڕیزی خۆپیشاندەرانی سەرای ئازادییەوە لە سلێمانی.

* لە کۆتایی مانگی مایسی ٢٠١١ فائیق گوڵپی وەك شاهیدێك چوە بەردەم دادگاو شاهیدی لەسەر تەقەکەرەکانی شەقامی خانەقادا کە چۆن تەقەیان لە خۆپیشاندەران کردو لە ئەنجامدا سورکێوو شێرزاد شەهید کران.

ج- ڕۆژمێری مانگی نیسان

* ١ی نیسان هاوکات لەگەڵ خۆپیشاندانەکانی کۆیە، نوێژی هەینی لە سەکۆی ئازادی شارەکە بەڕێوەچو.

* ئاسایشی سلێمانی لە ڕاگەیاندنێکدا بڵاویکردەوە کە مەلا کامەران بەمادەی ٢ی تیرۆر دەستگیکراوە.

* ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی لە بەیاننامەیەکدا پەیامی هەینی تووڕەیی بڵاوکردەوە، ڕایگەیاند: تووڕەین لە تاوانەکانتان لە گەندەڵیەکانتان، لە بێباکیتان لە سیاسەتی چەواشەکاریتان.

* نوێژی هەینی لە بەردەم باخی گشتی ڕانیە بەڕێوەچو.

* پێکدادان لەنێوان خۆپیشاندەران‌و هێزە ئەمنیەکاندا لە سلێمانی ڕویداو زیاتر لە ٤٢ خۆپیشاندەرو پۆلیس برینداربون.

* دوای پێکدادانەکەی نێوان خۆپیشاندەران‌و هێزە ئەمنیەکان، هێزێکی زۆر لە نزیك سەرای ئازادی سلێمانی بڵاوکرانەوەو لەوبارەیەشەوە ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی ڕونکردنەوەیەکی بڵاوکردەوە.

* تەقە لە یەکێك لە ڕێکخەرانی خۆپیشاندانەکانی چەمچەماڵ کرا.

* ٢ی نیسان، دوای توندوتیژیەکانی ڕۆژی ڕابردو خۆپیشاندان لە سەرای ئازادی سلێمانی دەستیپێکردوە، پێشتریش ئاسایش داوای چۆڵکردنی سەکۆی سەرای ئازادی کردبو.

* خۆپیشاندان‌و کۆبونەوەی ناڕەزایی لە زۆربەی شارو شارۆچکەکانی سنوری پارێزگای سلێمانی‌و گەرمیان‌و کۆیە بەردەوام بو.

* لەنزیك مزگەوتی گەورەی شـــاری ســـلێمانی پێكدادان لەنێوان خۆپیشاندەرانو هێزە ئەمنیەكانـــدا رویداو هێزێكی گەورەی ســـەربازی هێرشـــیانكردە ســـەر خۆپیشـــاندەرانو ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادیش راگەینراوێكی بڵاوكردەوە.

* ٣ی نیسان، خوێندكارانی پەیمانگای تەكنیكی سلێمانی مانگرتنیان لە خوێندن راگەیاند، دژی دەستدرێژیكردنە سەر خوێندكارانی بەشی ناوخۆیی پەیمانگاكە.

* هێزەكانی ئاسایش مەلا محەمەد نەسروڵایان دەستگیركرد، كە یەكێك بو لە بەشدارانی خۆپیشاندانو نوێژی هەینی لە سەرای ئازادی.

* لـــە راگەیندراوێكدا ســـەنتەری میترۆ ئاشـــكرایكرد لەماوەی خۆپیشـــاندانەكاندا ١٠٠ پێشـــێلكاری بەرامبەر رۆژنامەنوســـان ئەنجامدراوە كە زۆربەیان بەرامبەر میدای ئەهلیو ئۆپۆزسیۆنەكانە.

* لە رانیەو هەڵەبجەو كەلارو كۆیەو چەمچەماڵ خۆپیشاندان ئەنجامدرا.

* هێزە دامامكدارەكان ٣ خوێندكاری خۆپیشاندەریان بریندارکرد.

* گروپی زانكۆی ســـلێمانی لە راگەیندراوێكداا ئیدانەی كارە دوزێوەكانی دەســـەڵاتیان كرد.

* ٤ی نیســـان خوێندكارانـــی كۆلێـــژی پـــەروەردەی بنەڕەتی بەرامبەر دەســـتگیركردنی هاوڕێكانیان خۆپیشاندانێكیان ئەنجامدا.

* ئاسایش ســـلێمانی لەبەیاننامەیەكدا رایگەیاند مەلا محەمەد نەسروڵا بەیاسای تیرۆر دەستگیركراوە.

* ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی ســـلێمانی داوای ئازادكردنی دەســـتگیركراوەكانیان كرد.

* هەرسێ فراكسیۆنەكەی ئۆپۆزسیۆنو زەحمەتكێشانی سەربەخۆ بایكۆتی كۆبونەوەی پەرلەمانیان كرد.

* ژمارەیەك خوێندكاری زانكۆی سەلاحەدین رێپێوانێكیان بۆ بەردەم وەزارەتی خوێندنی باڵا ئەنجامدا دژی داخستنی زانكۆو پەیمانگاكانی هەولێر.

* ٥ی نیسان فراكسیۆنەكانی ئۆپۆزســـیۆن بایكۆتی دانیشتنی پەرلەمانی كوردستانیان كرد.

* ئەنجومەنـــی پارێزگای ســـلێمانی بەزۆرینـــەی دەنگ دانانی پارێزگاری ســـلێمانی بە نایاسایی دانا.

* بەبەشـــداری خوێندكارانو قوتابیانو چینو توێژەكانی دیكە خۆپیشاندانەكانی سەرای ئازادی سلێمانی بەردەوام بو.

* لەخۆپیشـــاندانەكانی ئەمڕۆی ســـەرای ئازادی ســـلێمانیدا، بەكۆی دەنگی بەشدارانی خۆپیشاندانەكە متمانە لە سەرۆكایەتی هەرێمو سەرۆكایەتی پەرلەمانو كابینەی شەشی حكومەتی هەرێمی كوردستانو سەرجەم وەزیرەكان سەندرایەوە.

* هەرسێ لایەنی ئۆپۆزسیۆن کۆبونەوەو بەلاغێکی هاوبەشیان بڵاوکردەوە.
* ٦ی نیسان بۆ دوەمجار تەقە لەبەشی ناوخۆی پەیمانگای تەکنیکی سلێمانی کراو خوێندکارانیش خۆپیشاندانێکیان ئەنجامدا.
* هەرسێ فراکسیۆنی ئۆپۆزسیۆن لە یاداشتێکدا دەسەڵاتیان بە ئاڵۆزکردنی دۆخی هەرێم تۆمەتبار کردو رەخنەیان لەبەردەوامی دانیشتنەکانی پەرلەمان گرت.
* ٧ی نیسان خوێشاندانەکانی سەرای ئازادی بەردەوام بولۆگۆی شۆڕشی نێرگزیش بەسەر خۆپیشاندەراندا دابەشکرا.
* لە چەمچەماڵ پەردە لەسەر پەیکەری شەهید گەرمیان ئەحمەد لادرا.
* خۆپیشاندانی نارەزایی لە قەڵادزێو رانیەو هەڵەبجەو چەمچەماڵو پێنجوێن بەڕێوەچو.
* یەکێتیو پارتی وەڵامی پرۆژە هاوبەشەکەی ئۆپۆزسیۆنو داواکاری هەڵوەشاندنەوەی حکومەتو پرۆژە ٢٢ خاڵیەکەیان دایەوە.
* ٨ی نیسان هاوکات لەگەڵ بەشداری خۆپیشاندانەکاندا، نوێژی هەینی ئومێد لەسەرای ئازادیو مەراسیمی نوێژی هەینی لە رانیەو کۆیەو قەڵادزێ بەڕێوەچو.
* ٩ی نیسان وتەبێژی لیژنەی هەماهەنگی ئۆپۆزسیۆن وەڵامی راگەیندراوەکەی یەکێتیو پارتی دایەوە.
* ١٠ی نیسان، لیژنەی گەڕان بەدوای راستیەکاندا کە لەلایەن حکومەتەوە پێکهێنرابو داوای بەڵگەی لە خەڵك کرد.
* ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی نەخشەرێگای چارەسەری ریشەیی قەیرانی سیاسی بەناونیشانی (گواستنەوەی ئاشتیانەی دەسەڵات لە هەرێمی کوردستان) بڵاوکردەوە.
* لیستی دەسەڵات لەپەرلەمان متمانەیان بەخشیەوە بە وەزیری پێشمەرگەو هەرسێ فراکسیۆنەکەی ئۆپۆزسیۆن بایکۆتی دانیشتنەکەیان کرد.
* کۆبونەوەی نارەزایی لە کۆیەو رانیەو چەمچەماڵ بەڕێوەچو.
* ١١ی نیسان خوێندکارانی زانکۆی کۆیە خۆپیشاندانەکانیان گواستەوە دەرەوەی زانکۆ.
* ١٢ی نیسان خوێندکارە گەرمیانیەکانی زانکۆی سلێمانی یادی ئەنفالیان لەناو زانکۆدا کردەوە.
* ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئزادی وەڵامی لێدوانەکانی سەرۆکی هەرێمی دایەوەو رایگەیاند کێشەی شەخسیو خێڵایەتیمان نیە تا لەگەڵ کەسایەتی کۆمەڵایەتی یان حیزبی بکەین.
* بەبەشداری ژمارەیەك پەرلەمانتاری گۆڕان خۆپیشاندان لە کۆیە بەردەوم بو.
* لیژنەی هەماهەنگی ئۆپۆزسیۆن لە راگەیەندراوێکدا پێشوازی لە هەم دیالۆگێکی جدیکرد لە چوارچێوەی پرۆژەکەیدا.

* ١٣ی نیسان خوێندکارانی زانکۆی سلێمانی فولکەی کاوەیان گرتو بەردەوام بون لە خۆپیشاندانو نارەزایی.
* خۆپیشاندان لە زۆربەی قەزاو ناحیەکان بەردەوام بو.
* ١٤ی نیسان بەبەشداری هەزاران کەس ڕێورەسمی یادکردنەوەی کارەساتی ئەنفال لە سەرای ئازادی سلێمانی بەڕێوەچو.
* لە یادکردنەوەی کارەسانی ئەنفالدا هێزەکانی ئاسایش هێرشیانکردە سەر خوێندکارانی زانکۆی گەرمیان، لەناحیەی رزگاریش هێزەکانی ئاسایش هێرشیانکردە سەر کەسوکاری ئەنفالکراوەکانو ژمارەیەکیان لێدەستگیرکردن.
* لەکۆیەو هەڵەبجە ساڵیادی کارەساتی ئەنفال بەڕێوەچو.
* ١٥ی نیسان، یەکەم ڕێورەسمی نوێژی هەینی لە باخی ئازادی هەڵەبجە بەڕێوەچو، نوێژی هەینی لە قەڵادزێو کۆیەش ئەنجامدرا.
* ڕێورەسمی نوێژی هەینی نەخشەرێگا لە سەرای ئازادی بەریوچو.
* بۆ پشتوانیکردن لە خۆپیشاندانەکانی سلێمانی، ژمارەیەك خۆپیشاندەر لە کۆیەوە گەیشتنە سلێمانی.
* ١٦ی نیسان، ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی رایگەیاند شێوازی خۆپیشاندانەکان دەگۆڕن.
* ١٧ی نیسان فاروق رەفیق بە مانگێك زیندانیکردن حوکمدراو ناسك قادریش بەکەفالەت ئازادکرا.
* پێکدادان لەنێوان خۆپیشاندەرانو هێزە ئەمنیەکاندا رویداو زیاتر لە ٥٠ کەس دەستگیکرانو لەلایەن هێزەکانی پۆلیسەوە گازی فرمسێك ڕێژ بەکارهێنرا.
* ١٨ی نیسان، لە بەردەم مزگەوتی رەشاد موفتی خۆپیشاندانی ژمارەیەك خوێندکار بەڕێوەچو لەلایەن هێزە ئەمنیەکانەوە هێرشیانکرایە سەرو ژمارەیەکیان لێدەستگیکرا.
* هێزێکی ئەمنی هێرشیانکردە سەر چەند پەرلەمانتارێکی گۆڕانو هەڕەشەی کوشتنیان لێکردن.
* گروپی زانکۆ رایانگەیاند سبەی دەچنە بەردەم دادگای سلێمانیو خۆپیشاندانێك ئەنجامدەدەن.
* هێزێکی هەواڵگری فەرماندەیی سەکۆ وتاردانی سەرای ئازادیان سوتاند.
* لە خۆپیشاندانەکانی ئەمڕۆی سلێمانیدا زیاتر لە ١٠٢ برینداری لێکەوتەوە، هەردی فاروق یەکێك لە بریندارەکان بەهۆی ئەوەی گولەیەك بەر سەری کەوتبو گیانی لەدەستدا.
* ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی رایگەیاند سوتاندنی سەکۆی وتاردان خنکاندنی دەنگی خەڵکە.
* هێزێکی دەمامکدار ژمارەیەکی زۆر گەنجیان لە کەلار دەستگیرکرد.
* ١٩ی نیسان هێزێکی گەورەی سەربازیو ئەمنی لەناو شاری سلێمانیدا بڵاوکرایەوە.

* هێزێکی ئاسایش کۆیە چوار خوێندکاری زانکۆی کۆیەیان بەرەو هەولێر رفاند.
* خوێندکارانو مامۆستایانی زانکۆی سلێمانی بەرەو دادگای سلێمانی بەرێکەوتنو لەناوچەی چەقچەق لەلایەن هێزێکی ئاسایشەوە گەمارۆی خوێندکارانیان داو ژمارەیەکی زۆریان لێدەستگیرکردن لەناویاندا ئەندامانی گروپی زانکۆو ژمارەیەکی دیکە لەئەندامانی هەمان گروپ. * زیاتر لە ١٠٠ پارێزەر لەبەردەم دادگای سلێمانی خۆپیشاندانیان ئەنجامدا.
* دژی دەستگیرکردنی هاوڕێکانیان خوێندکاران لەبەردەم زانکۆی سلێمانی خۆپیشاندانیان ئەنجامدا.
* لەبەردەم دادگای سلێمانی هێزێکی چەکدار هێرشیانکردە سەر ڕێبین هەردیو دوای ئەشکەنجەدانی بەرەو زیندانێکی زانیاری پێشمەرگە رفاندیان.
* هەردو رۆژنامەنوس سیروان رەشیدو هیوا جەمال سکرتێرانی نوسینی رۆژنامە، لەلایەن هێزێکی چەکدارەوە دوای ئەشکەنجەدانیان برانە زیندانیەکانی بەشی زانیاری فەرماندەیی.
* سەرباری گەمارۆی سەربازی خۆپیشاندان لە رانیە بەڕێوەچو.
* لیژنەی هەماهەنگی ئۆپۆزسیۆن رایگەیاند: بەردەوامبونی دەسەلات لەسەر شێوازەکانی توندوتیژی دەرگای گفتوگۆ دادەخات.
* هێزە چەکدارەکان رێگریان لە خۆپیشاندانی جەماوەریی سلێمانی گرت.
* هێزە چەکدارەکان هەڵیانکوتایە سەر حەرەمی زانکۆو بەشە ناوخۆییەکانی ئیسکانو ژمارەی خوێندکاریان دەستگیکردو ئەشکەنجەی ژمارەیەکی دیکەیاندا.
* لیستی دەسەلات لەپەرلەمان متمانەیان بەخشیەوە بە وەزیری ناوخۆو پێشەوا تۆفیقی پەرلەمانتاری گۆڕان دو دەبە ئاوی گرتە سەرۆکی پەرلەمان.
* لەهەڵەبجەو خورماڵ خۆپیشاندان بەڕێوەچو.
* گروپی زانکۆی سلێمانی داوای ئازادکردنی سەرجەم خوێندکارە دەستگیکراوەکانیان کرد.
* ٢٠ی شوبات هێزە چەکدارەکان هێرشیانکردە سەر شوێنی کۆبونەوە جەماوەریەکانو سەکۆی وتاردانیان تێکدا.
* هێزێکی ئاسایشی یەکێتی، رازاو عەبدولی پارێزەریان رفاند.
* پشکۆ حەمە فەرەجی چالاکوانی خۆپیشاندانەکانی هەڵەبجە لەلایەن هێزێکی چەکدارەوە رفێنرا.
* مامۆستا هەورامان گەچێنەیی بە قۆڵبەستکراوی رەوانەی ئاسایشی سلێمانی کرا.
* رۆژی ٢١-٤-٢٠١١ لە خاڵی کونترۆڵی تاسلۆجە فائیق گوڵپی لەگەڵ چوار کەس لە هاوڕێکانی لە لایەن ئاسایشی سلێمانیەوە بە بێ بڕیاری دادگا دەستگیرکرانو بۆ ماوەی ٢٤ سەعات لە ژوری تاکەکەسی لە زیندانی فەرماندەیی پێشمەرگە زیندانی کران، وەك

ناڕەزایی دەربڕینیش مانی لەخواردن گرت.

هاوکات رۆژی ٢٤-٤-٢٠١١ لەلایەن فائیق گوڵپیەوە سـکاڵا دژی بەڕێوەبەری ئاسایشی سـلێمانی تۆمارکرا، لەبەرئەوەی بەبێ بڕیاری دادگا دەسـتگیریان کردبو، بەڵام وەك خۆی ئاماژەی بۆ کرد، تا ئەمڕۆ (١٧ی شـوباتی ٢٠١٣) بەڕێوەبەری ئاسایشـی سلێمانی بانگی دادگا نەکراوە.

* ٢١ی نیسان هەرسێ لایەنەکەی ئۆپۆزسیۆن بەیاننامەیەکیان دژ بە بەکارهێنانی هێز لەلایەن یەکێتیو پارتییەوە بڵاوکردەوە.

* لە چەمچەماڵو کۆیەو رانیەو پشدەر هێزی چەکدار بڵاوکرانەوەو رێگری لە خۆپیشاندان کرا.

* ژمارەیەك دادوەری سلێمانی لە بەیاننامەیەکدا داوایانکرد دەست لەکاروباری دادگاکان وەرنەدرێتو سەروەری یاسای بپارێزرێت. [٢٠]

[٢٠] رۆژمێری خۆپیشاندانەکانی هەرێمی کوردستان ١٧ی شوبات ١٩ی نیسان ٢٠١١/ سایتی سبەی، ٢٠١٣/٢/١٦

http://www.sbeiy.com/Detail.aspx?id=3975&LinkID=14

بەشی دەیەم
خوێندنەوەو ئەنجامو راسپاردەکان

- یەکەم/ خوێندنەوەی نوسەران بۆ خۆپیشاندانەکان
- دووەم/ ئەنجام
- سێیەم/ پێشنیازو راسپارەدان
- چوارەم/سەرچاوەکان
- پێنجەم/ پاشکۆکان

یەکەم/ خوێندنەوەی نوسەران بۆ خۆپیشاندانەکان

خۆپیشاندانو توندووتیژیەکانو ئەو دەرهاویشتانەی خۆپیشاندانەکان لەگەڵ خۆیدا دەیهێنا، بووە جێگەی روانینی نوسـەرانو بەو هۆیەشەوە دەیان بابەتو لێکۆڵینەوەو راپۆرت لەسەر خۆپیشاندانەکانو کاریگەریەکانی نوسران، زۆرێك لە نوسەران پێیان وابوو خۆپیشاندانەکان قۆناغێکی نوێی لە ژیانی سیاسیو کۆمەلایەتی لە هەرێمی کوردستان درووست کرد.

لەگەڵ دەربرینی پشـتیوانی بۆ خۆپیشاندەرانو راستەوخۆ لە سەراوە وتاریان پێشکەشی خۆپیشاندەران دەکرد، بەشێك لە نوسەرانیش پێیان وابوو کە خۆپیشاندانەکان پێویستی بە خوێندنەوەی جدیو فیکری هەیەو پێویسـتی بە کۆڕو سمینارو وشیارکردنەوەی هاوڵاتیانو خۆپیشـاندەرانە لە بەرگری کردن لە مافەکانیان بە شـێوەی مەدەنیانە، پێشیان وابوو کە دەبێت، هاوڵاتیان بێدەنگ نەبنو بەردەوام بن لەسـەر خۆپیشاندانەکان، تا بەدەستهێنانی داواکاریەکانیانو ملکەچ کردنی دەسەڵات بۆ داواو خواستی هاوڵاتیان.

لێرەدا وتاری ژمارەیەك نوسەرو روناکبیر دادەنێین کە لەسەرای سلێمانی خوێندراونەتەوە، یاخود لە گۆڤارو رۆژنامەو سایتە ئەلکترۆنیەکاندا بڵاوبوونەتەوە.

بۆ سەرای ئازادی، شوێنێك بۆ خەونو شوێنێك بۆ ئازادی ....

مەریوان وریا قانیع

دۆستانو هاوڕێیانو ئازیزانی من لە نیشتیمان...
خۆشحاڵم جارێکی تر لە ڕێگەی ئەم نامەیەوە پەیوەندی بە ئێوەی ئازیزەوە بکەمەوە، پڕ بە دڵ حەزمدەکرد لەم ساتە مێژووییە دەگمەنو گەورانەدا لەناوتاندابم. ئەو ساتانەی ئینسان بە وشیارییەکی نوێوە مێژوویەکی نوێو دونیایەکی نوێو خەونێکی نوێ دروستدەکات.
هاوڕێیان...
لە مێژووی مرۆڤدا ئەو ساتانە دەگمەنن کە ئینسان هەستبکات دەستو پەنجەی بەشێوەیەکی ڕاستەوخۆ لەناو هەناوی مێژوودایە، ئیرادەی خەریکی سەرلەنوێ نووسینەوەی ژیانو کۆمەڵگاو پەیوەندییەکانە. هەستبکات عەقڵی خەریکی جێگۆڕکێیەکی ڕاستەقینە بە شتەکان. ئەم ساتانە چەند دەگمەنن، هاوکات ساتی پاککردنەوەی بینینو بیستنو قسەکردنە لە خڵتەو غوباری ساڵە ناشیرینیەکانی مێژوو. ئەم ساتانە ساتی بوونی ئینسانە بە دروستکەری یەکەمی ژیانی خۆی، بە بکەری ڕاستەقینەی ژیانی ئەو کۆمەڵگایەی تیایدا دەژی. پڕ بەدڵ حەزمدەکرد ئێستاو لەم ساتە دەگمەنەدا، لەناو ئەم سەرای ئازادییەدا لەگەڵتان بم. پەنجەکانم لەپاڵ پەنجەکانی ئێوەدا بوایە بۆ سەرلەنوێ نووسینەوەی یاساو بەهاکانی ئەو ژیانەی کە سبەینێ دروستیدەکەین. بەڵام بەداخەوە چەندان هۆکاری تایبەت منی تا ئێستا لە دەرەوەی ئەو سەرایە هێشتۆتەوە.
هاوڕێیان من ئەم سەرای ئازادییە باش دەناسم، هیچ شوێنێکی تری دونیا بە رادەی ئەم سەرایە ناناسم. من بڕێکی زۆری منالێم لەناو ئەم گۆڕەپانەدا بەسەربردوە. جارێك وەك کتێب فروشو جارێك وەك ڕۆژنامەفرۆشێکی دەستگێڕو جارێکی تر وەك منداڵێك سەرسام بەشار لەم سەرایەدا ژیاوم. زیادەڕۆیی نییە گەر بڵێم لەگەڵ بست بە بستی ئەم مەیدانەدا حیکایەتێکی تایبەتم هەیە. من لەم سەرایەدا ئینسانم دیوە گریاوە، تێکۆشەرم دیوە پەلاماری دوژمنانی داوە، خەڵکم دیوە سەمایان کردوە، کاسبکارم دیوە بژێوی ژیانی پەیداکردوە، نابینام بینیوە بەخەیاڵ دەستی لە ڕۆحی ئەم شارە داوە، گەنجم بینیوە لە سێدارە دراوە. ئەم سەرایە سەرای مێژووی کوردو ئینسانی کوردە بە هەموو کارەساتو ئاهەنگەکانیەوە، بە تێکشکانو هەستانەوەکانییەوە، بە گریانو پێکەنینەکانییەوە. ئەم سەرایە لەڕۆژی دروستبوونییەوە سەرای ژیان بووە. سەرایەك پڕ ڕووداوو حیکایەتی جیاواز.
بەڵام هاوڕێیان، ئەو سەرایەی من بەدرێژایی تەمەنی خۆم ناسیومەو دواندومە سەرایەکی

خەمباربووە، ســەرایەك بووە دڵشکاو، پڕ قســە بەلام بێدەنگکراوو ترسێنراو. من تەنانەت خەیاڵی ئەم ســەرایەش دەناسم، دەزانم هەمیشــە خەونی بەوەوە بینیوە شتێکی تربێت، ناوێکی تــرو ژیانێکی ترو گۆرانییەکی تــری، هەبێت. رووداوەکانیشــی مەزنترو جوانترو ئینسانیتربێت. خۆشی زۆر زیاتربێت لەوەی کە هەیە.

خۆشحاڵانە ئەمڕۆ کە لە دوورەوە وێنەکانی ئێوەو وێنەکانی ئەم سەرایە دەبینم، دەزانم سەراکەمان چیدی تەنها خەون نابینێت، بەڵکو خەونەکانی دەژی، تەنها خاوەنی خەیاڵێکی ئاگرین نییە، بەڵکو ئەو خەیاڵە ســانتیمەتر بە ســانتیمەتر دەکات بە واقیع، خۆشی تەنها گۆڕەپانی تایبەتی شارێکی تایبەت نییە، بەڵکو وزەی گەورەی نیشتیمانێکە دەیەوێت جارێکی ترو ســەدان جاری تر ســەرلەنوێ لەدایکببێتەوە. بەدرێژایی تەمەنم من ئەم ســەرایەم بەرادەی ئەمڕۆ ئازادو پڕئومێدو ناســك نەبینیــوە. هەرگیز بەقەد ئەمڕۆ نەژیاوەو هەرگیز بە ئەندازەی ئەمڕۆکە شــاعیرانە نەبووە. ئەم ســەرایە جوگرافیایەکی نوێییە: جوگرافیای لەدایکبوونی سەرزەمینو نیشتیمانێکی نوێ.

هەموو مێژوویەك ســاتەوەختی تاریكو رووناکــی خۆی هەیە، زەمەنی ئومێدو نائومێدی تایبەتی هەیە، ســاتی نوچدانو هەڵســانەوەی خۆی هەیە. ئەوەی ئەمڕۆ لە نیشــتیمانی ئێمەدا روودەدات، ئەوەی ئێوە لەم ســەرای ئازادییەدا دروســتیدەکەن، داگیرسانی هەموو چراو ئەســتێرەو روناکییــە کوژاوەکانی ناو مێــژووی ئێمەیە. ئەوەی ئەمــڕۆ دەگوزەرێت گەڕاندنەوەی ئومێدە بۆ ناو لەشی نیشتیمانێك لەوەدەچوو دڵۆپێك ئومێدی تێدانەمابێتەوە. ئەمڕۆ مێژووی ئێمە دەســتدەبات ئەو خڵتەو غوبارو تەپوتۆڕانە دەســڕێتەوە کە بەرچاوی تاریکردوە. ئەوەی ئەو کارە گەورەیە دەکات ئێوەن، ئەوەی ئەم مێژووە تازەیە دەنووسێتەوە ئێوەن. ئەوەی ئەم سەرایە دەکاتە بێشکەی ئازادی، ئێوەن.[٢١]

[٢١] مەریوان وریا قانیع، بۆ سەرای ئازادی، شوێنێك بۆ خەونو شوێنێك بۆ ئازادی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٣/٢٢/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34988&cat=1

بۆ سەرای ئازادی
بەختیار عەلی

خوشــکانو برایان، ئەوەی لەم ماوەیەدا سەرنجی رەفتارو قســەی دەســەڵاتداران بدات، راســتەوخۆ لە یەك راستی تێدەگات، ئەویش ئەوەیە کە دەســەڵاتی کوردی کێشەی گــەورەی لە تیگەیشــتنی ئەم بزوتنــەوەی ئێوەدا هەیە. دەسەڵات تا ئێســتا لەو راستیە تێناگات کە ئێوە نوێنەری خۆتان نین بە تەنیا، ئێوە نوێنەری ئاواتێکی دورن کە نەوە دوای نەوە لەســەر ئەم خاکە گەورە بوەو شەڕی بۆ کراوە. ئەم ئاواتەی ئێستا لەم سەرای ئازادیەدا ئێستا دەژیو گەورە دەبێت، ئاواتی خەباتگێرەکانی پێش خۆشتانە... ئاواتی نەوەی پێش ئێمەش بوەو ئاواتی نەوەی ئێمەشە، کە دەتوانین لە ئاواتی دامەزراندنی کۆمەڵگایەکی دیموکراسدا کورتی بکەینەوە.

ئەمــرۆ دەســەڵات دەیەوێت نــاوی ئــەم خەباتە دورو درێــژە بگۆڕێتو لــە جەوهەرە دیموکراســیەکەی دەریبکات. بەزۆر وا دەریبخات کە ئەم بزوتنەوەیە مەبەســتو خواستی تاریکی هەیە. بۆیە پێویســتە هەمو پێکڕا هاواری دیموکراســیەتی راستەقینە، دروشمی ســەرەکیمان بێت. ئەم بزوتنەوەیە بەشــێکی مێژوییو برگەیەکی تازەو بنەرەتی خەباتی دیموکراســی گەلی ئێمەیە. جگە لە کۆمەلگایەکی دیموکراس جگە لە چەسپاندنی رێز بۆ ئینسان نیازێکی تری نیە...

ئــەوەی ئێوەی هێناوەتــە ئێرە بەرگری کردنە لە ژیان، روبەروبونەوەی سیســتمێکە کە بــێ رەچاوکردنی مێژوی دورو درێژی ئێمە بۆ دیموکراســیەت دەیەوێت ســوكو ئاســان دیکتاتۆریەتێکی تاریكو سیستمێکی پۆلیسی رەش بەسەر وڵاتدا بسەپێنێت، تەواوی هێزو مافو سامان بکات بە موڵکی کەسانێکی دیاریکراو.

ئــەوەی ئــەم بزوتنەوەیــەی دروســتکردوە خواســتنی دەرکردنی تارماییو ســێبەری دیکتاتۆریەتــە... گەندەڵی هیچ نیە جگە لە بەرهەمێكو کالآیەکی دیکتاتۆریەت. گەندەڵی لــە وڵاتی ئێمەدا بەرهەمی لادانی ئەخلاقی چەند تاکە کەســێك نیــە، بەڵکو بەرهەمی ئیشکردنی سیستمە سیاسیەکەیەو پلانێکی دارێژراوە بۆ گۆڕینی مرۆڤی کورد بۆ کالآیەك کە بشــێت لە بازاڕی سیاسەتدا بکڕێتو بفرۆشرێت... دەبێت هاواری گەورەمان ئەوە بێت، نا بۆ سیستمێکی سیاسی کە ئینسانەکان بکڕێتو بیانکاتە خۆفرۆش...

نا بۆ نانێك لەســەر حیســابی ئازادی بێت... نا بۆ ژیانێکی خۆش کە لەســەر حیســابی فرۆشــتنی ئینسان بێت بۆ کەرامەتی خۆی. ناشرینترین سیفەتی ئەم سیستمە سیاسیەی ئێمە ئەوەیە کە مرۆڤەکان ناچار دەکات وەلائی سیاسی خۆیان بفرۆشن...

ئەوە چ شورەییەکە بۆ سیاسیەك، لە بری ئەوەی سامانی وڵات لە ئاوەدانکردنەوەدا سەرف

بکات، له کرینی خۆشەویستـــیو وەلائیدا بۆ خۆی بیخاته کار، ئەوە چ دابەزاندنێکە له نرخی مرۆڤ گەر وا بزانیت هەمو ئینسانەکان کالاًو دەتوانیت بە ترسو پارە رایانبگرێت.

نا بۆ سیستمێکی سیاسی کە پایەکانی لەسەر ترسو پارە راگیرابێتن... نا...

خواســـتی ئەم بزوتنەوەیە دامەزراندنی دونیاکە لەسەر رێزو یەکسانیو شانسی هاویەك بۆ هەموان دروست بوبێت.

دەســـەڵاتداران ئەمـــڕۆ فێر بون بۆ دەربازبون لە شـــەرمی گەندەڵـــی پێمان بڵێن بەڵێ هەموان گەندەڵن... بڵێن گەندەڵی دەردێکی کۆمەڵایەتی روتەو پەیوەندی بەوانەوە نیە. لە کاتێکدا هەمو دەزانین گەندەڵی دەردێکی سیاسیە.. دەردێکە لە هەناوی حزبە کوردیەکاندا گەورەبوەوو لەویدا پێی گرتوەو لەوێدا گەشـــەی کردوە. گەندەلی دەردێك نیە لە خوارەوە چوبێت بۆ سەرەوە، واتە لە کۆمەڵگاوە چوبێت بۆ سیاسەت، بەڵکو بە پێچەوانەوە لەسەرەوە هاتوە بۆ خوارەوە.... لە سیاســـەتەوە دابەزیوە بۆ ناو کۆمەڵگا نەوەك لە کۆمەڵگاوە چوبێت بۆ سیاسەت.

ئەوەی ئەمڕۆ رو دەدات ســـافترینو پاکترین چەشنی خەباتی دیموکراسیە نابێت کارێك بکرێت لە سروشـــتە دیموکراسیەکەی دوربخرێتەوە، وشـــەی مەدەنیەت تەواوکاری وشەی دیموکراسیەتەو پاشکۆیەتی، نەوەك جێگرو شوێنگری بێت... ئێوە بۆ دیموکراسیەت لێرەن، چونکە بە بێ ئەوە هەمیشە تارمایی دیکتاتۆرێك لەو دیو دەرگاکانەوە دیارە.

بەردەوام بن لە خەباتتاندا بۆ دیموکراسیەت ... بۆ سیستمێك ئازادیمان بە نانو دڵنیایمان بە خۆفرۆشتن پێ نەگۆڕێتەوە. [٢٢]

[٢٢] بەختیار عەلی، وتار لە سەرای ئازادی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٠٤/٢ /
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35307&cat=1

سادەکردنەوەی چەمکی تاوانو ماف... لەسەرای ئازادی خوێندرایەوە

ئاراس فەتاح

سەرۆکی دیوانی سەرۆکایەتی هەرێم، فوئاد حوسێن، رایگەیاند کە سەرۆکی هەرێمی کوردستان، مەسعود بارزانی، بەنیازە چەند بڕیارێك سەبارەت بەو رەوشە ناجێگیرەی هەرێمی کوردستان

دەربکاتو تێیدا حکومەتی هەرێم رابسپێرێ، لەچوارچێوەی یاسادا، دەستوبرد بکات بۆ گرتنەبەری رێگەی یاسایی پێویست دژ بەهەر کەسێك تاوانی بەسەردا ساغبێتەوە. ئەوەی لەم بیرکردنەوەو راسپاردەیەدا بەپلەی یەکەم جێگای دڵخۆشییە خاڵی دەستگیرکردنی تەقەکەرانو راپێچکردنیانە بۆ دادگا. ئەوەی جێگای نیگەرانییەکی گەورەشە، ئەو خاڵەیە، کە خوازیاری سزادانی ئەو کەسانەشە بەبێ مۆڵەت وەرگرتن خۆپێشاندانیان رێکخستوە یان لەداهاتودا رێکیدەخەن. من ئەم خاڵە بە ترسناکییەکی گەورە دەبینم، چونکی لە هەناوی خۆیدا کۆتکردنی ئازادیو بەدادگاییکردنی مافەکانمانی هەڵگرتوە؛ ئەو مافانەی کە نە شایستەی پاداشتو نە شایستەی سزان، بەڵکو مافی گەردونینو بەشێکی دانەبڕاوی پرنسیپەکانی دیموکراسیین.

ئەوەی من لەکۆی ئەم راسپاردەیەدا دەیبینم، بونی تەمومژییەکی گەورەو نەبونی جیاکارییەکی ئەخلاقی رونە لە نێوان هەردوکایەی «تاوان»و «قوربانی» لەلایەکو لەنێوان هەردوڕەهەندی «ماف»و «سزا»ش لەلایەکی تر. ئەو رەهەندە ئەخلاقییەی من لەو راسپاردانەدا دەیخوێنمەوە، هاوتاییکردنی تاوانی تەقەکەرانی حیزبە بە «تاوان»ی خۆپیشاندەرانو تەماشاکردنی هەردوکیانە وەکو تاوانکەرو لەیاسالادەر. لەڕاستیدا نەبونی هیچ جیاکارییەك لەنێوان تاوانەکانی حیزبو حکومەت لەلایەكو تاوانەکانی خۆپیشاندەرانی مەدەنی لەلایەکی تر، بێماناکردنی خودی کردەی تاوانە بە مانا یاساییو بە مانا ئەخلاقییەکەی. ئەم بڕیارە کاتێك دێت کە زیاتر لە مانگێکە تاوانبارانی حیزبو حکومەت لەژێر رەحمەتی حیزبدا دەپارێزرێن، نە سەرۆكو نە حیزبو نە حکومەت بچوکترین ئامادەییان نیشاننەداوە کە ئەم پیاوانە وەکو تاوانبار تەماشابکرێنو مامەڵەیان لەگەڵدا بکرێت. کارەسات لەوەدایە کە تۆ مافی خۆپیشاندانو رادەربڕین، کە مافی هەمو هاونیشتیمانییەکە مومارەسەی بکات، بە هەمان پێوەری «مافی کوشتن» تەماشایبکەیتو مامەڵەی لەگەڵدا بکەیت، کە ماف نییە، بەڵکو تاوان. بە چ یاسایەكو لە چ وڵاتێکی دیموکراسیدا مافی کوژەران لەگەڵ مافی خۆپیشاندەران هاوتادەکرێتو دەخرێتە ناو یەك راسپاردەوە. ئەمەی ئێستا سیاسەتی کوردی

دەیەوێت پیادەیبکات، لە جەوهەردا کردنی جەریمەیە بە مافو تەماشاکردنی مافیشە وەکو جەریمــە. نەبونی جیاکارییەکی رونە بۆ هەردو چەمکی مافو ســزاو نەبونی جیاکارییەکی ئێتیکیی رونە بۆ مافی قوربانیانو هاونیشـــتیمانیانی مەدەنی لەلایەكو ســزای تاوانبارانو تەقەکەرانـــی حیزب لەلایەکی ترەوە. ئەوە چ لۆژیکێکە کە تاوانی بکەرانی حیزبو هەڵەی کوشندەی حکومەت لەگەڵ هەڵەی خۆپیشاندەرێکی مەدەنی هاوتادەکات؟

گەر ئەم راســپاردەیە تاوانی خۆپیشاندانی بێئجازە بە هەمان پێوەر بپێوێت کە بکوژێك بەرامبەر بە خۆپیشـــاندەران دەیکات، ئەوە دەبێت لە چەمکی یاسا بترسین. هەر کەسێکی بەویژدان، گەر لەنێوان «بێیاسایی خۆپیشاندان»ێکی مەدەنیو «بێگوێییو لاموبالاتیی یاسا» لە کوردستاندا بەرامبەر بە تاوانبارانی حیزب، توانای هەڵاوێردی هەبێت، ئەوە بێچەندوچون خۆپیشـــاندانی بێمۆڵەت هەڵدەبژێرێت. لەڕاســتیدا ئــەم خۆپیشـــاندانە مەدەنییانەی لە کوردســـتاندا، کە پتر لــە مانگێکە دور لە توندوتیژی بەردەوامە، یاســایەکی ناوێت چاکەو خراپەی دیاریبکات، بەڵام یاسا دەبێت بزانێت تەقەکردن چاکە نییەو کوشتنیش خراپەکارییە. یاســا دەبێت بزانێت کە خۆپیشـــاندانی مەدەنیی خراپەکاریی نییە، ئــەوەی خراپەکارییە تەشــویهکردنی مافی خۆپیشـــاندانەو خراپبەکارهێنانی هێزە دژیانو بەئاساییکردنەوەی بەکارهێنانی توندوتیژییە بەرامبەریان. لە فەرهەنگی سیاســیی مۆدێرندا ناشــیرینترین دەسەڵات ئەو دەسەڵاتەیە کە هێز لە سنوری خۆیدا بەکارنەهێنێتو شەرعییەتی یاساییو ئەخلاقیشـــی بۆ «بەکارهێنانی ناهاوتای هێـــز»ی پێنەبێت. پیادەکردنی هێزو زەبروزەنگی لەســـنوربەدەر دژ بە خۆپیشـــاندەرانی مەدەنی مانای کوێربونی دەسەڵاتێکە بەرامبەر بە هێزێکی کۆمەڵایەتی ناتوندوتیژ کە جگە لە زمان هیچ چەکێکی تری پێ نییە.

لە دوای ١٧ی شـــوباتەوە نابەرپرسیارێتی لە سیاســـەتی کوردیدا بەتەنها بریتی نەبو لـــەوەی کە کردویەتی، بەڵکو پتر ئەوەیە کە نەیکردوە. ئێســـتاش دەیەوێت مانایەکی ترو راڤەکردنێکی تر بۆ بەرپرسیارێتی سیاسیو ئەخلاقی دابێهێنێت کە دوبارە دورە لە هەمو بەرپرســـیارێتییەکی ئێتیکی بەرامبەر بەو روداوە تراژیدییانەی ناو سیاســـەتو کۆمەڵگای ئێمە، کە ئەویش بریتییە لە تێکەڵاوکردنی رەهەندی تاوانو بەرپرسیارێتی لەم کەیسەدا. ئەم پێناسە نوێیەی بەرپرسیارێتی مانای ئەوەیە کە لە کۆمەڵگای ئێمەدا بەرپرس تەنها ئەوانە نین کە تاوان دەکەن، بەڵکو ئەوانەشن کە تاوانیان بەرامبەر کراوە. بەم پێناسەیەش بێت، دەبێت رێژوانو سورکێو هاورێکانیشی لە غیابدا دادگاییبکەینو تاوانی ئەوەیان بخەینە پاڵ کە بۆچی لە کاتێکی ناکاتدا لە شـــوێنێك بون کە نەدەبایە لەوێ بونایە، هەڵەیەکیان کرد کە نەدەبایــە بیانکردبایە. بەم پێوەرە نوێیە ئەوانیـــش برێك تاوانیان بەردەکەوێت، نـــەك تەنها لەبەرئەوەی هەندێکیان وەکو چۆن تەقەکەران تەقەیانکردوە، ئاوهاش ئەمان بەردیان هاویشتوە، بەڵکو لەبەرئەوەی هەڵەیەکی کوشندەیان کردوەو بۆیە باجەکەیان داوە، هەڵەی ئەوەی لە خۆپیشاندانێکی بێمۆڵەتدا دژ بە دەسەڵات بەشدارییانکرد، هەڵەی ئەوەی لە «شوێنکات»ێکدا بون کە نەدەبایە لێی بن، داوایەکیان هەبو کە نەدەبایە هەیانبێت.

کــێ هەڵــە بەرامبەر بە حیزب بکات ســزادەدرێت، کێش هەڵە نەکات پاداشــتدەکرێت. ئەمە هەمان ئەو پرنســیپەیە کە سیاسەتی کوردی ســاڵانێکە بەرامبەر بە نەیارانی خۆی پیادەیــدەکات. بەرجەســتەترینیان هەڵەی دەنگدان بــو بە ئۆپۆزیســیۆن، هەڵەیەك کە نەدەبایە کەس بیکات. ســاڵانێکیش سزادانی ئەو خوێندکارانەی کە لەزانکۆکاندا نوسینو لێکۆڵینەوەی نوسەرگەلێکی رەخنەگریان بەکاردەهێنا کە نەدەبایە بەکاریبهێنن، چونکی زانستی حیزبییانەی زانکۆ رێگای بە زانستی سەربەخۆی دەرەوەی زانکۆ نەدەدا... هتد. ئەمە هەمان ئەو پرنســیپەیە کە لە زۆر شوێنی تریشدا بە سیاسەتی سوڵتانگەرا ناودێرمکردوە، سیاسەتێك کە لەسەر پرنسیپی ســزاو پاداشت بەندە. سیاسەتی کوردی بەم بیرکردنەوە نوێیەش دوبارە ســەلماندییەوە کە خوازیاری سزادانی هەمو ئەوانەیە کە هەڵەیان کردوە، پاداشــتی ئەوانەش دەدات کە لە داهاتودا هەڵە بەرامبەر بە دەسەڵات ناکەن. ئەم فۆرمە نوێیــەی ئەمڕۆش لە پراکسیســی ســزادانو پاداشــت وەك لە راســپاردەکاندا دەیبینین، ســزادانێکی سیاسیی نوێیە کە درێژکراوەی کولتوری ســزایە لە وڵاتی ئێمەداو پەیامێکی پاداشتهەڵگریشە بۆ ئەوانەی کە لە داهاتودا بێدەگدەبنو بە دۆخی باو رازی دەبن.

پاش ١٧ی شوبات هەمو ئەو راستییە دەزانین کە یاسا لە وڵاتی ئێمەدا سەروەر نییە، هەر کاتێکیش یاســا ویستی ســەروەر بێت، ئەوا دوبارە بەو یاسایانە کاردەکات کە سەروەرێتی دەسەڵات دەپارێزێت. ئەگینا چ مانایەکی هەیە، کاتێك پەرلەمان بە داخوازی خۆپیشاندەران رازی بوە کە یاسای خۆپیشاندان هەمواربکرێتەوە، کەچی ئێستا پاش تێپەڕبونی ماوەیەکی زۆر بەســەر ئەو تاوانانەی لە وڵاتی ئێمەدا لەڕێگای حیزبو حکومەتەوە کراوە، دەســەڵات دوبارە بە هەمان یاســا دەیەوێت سزای ئەوانە بدات کە بێ مۆڵەت خۆپیشاندانیان کردوەو خۆپیشــاندان رێکدەخەن. ئەم راســپاردانە دەچێتە هەمان خانەی ســتراتیژی سزادانێکی دەستەجەمعی نوێیەوە، لە فۆرمی ئەو سکاڵایاساییانەی بەرامبەر بە نوسەرانو رۆژنامەنوسان بینیمان.

ئەوەی جێگای پرسە ئەوەیە: ئەرێ ئەم ماوە دورودرێژە یاساکانی سزادانی تاوانی تەقەکردنو کوشتن لەکوێ بون، بۆچی کاریانپێنەکرا تا ئەو کاتەی کە سزای خۆپیشاندەرانیشی نەگرتەوە. ئەم راستییە دوبارە یەك شتمان بۆ دەسەلمێنێت، ئەویش ئەوەیە کە حکومەتی کوردستان دەبێــت چاوەڕێی کۆبونەوەو بڕیارەکانی حیزبو ســەرۆکەکان بێت تاوەکو ئەکتیڤ بێت لە دابەشکردنی سزاو پاداشت بەسەر ئەندامانی حیزبو خۆپیشاندەراندا، لە دیاریکردنی مانای خەتا بەســەر تاوانبارانو بێتاوانانداو لە بەخشینی چەمکی ئەخلاقیش بەسەر تەقەکەرانو قوربانیاندا. کەی لە کوردستاندا ئەم کولتوری سزاو پاداشتە حیزبییە کۆتاییهات، ئەوکات دەتوانین باس لە سەروەریی یاسا بکەین.

لە جەوهەردا من وایدەبینم کە لە پشــت ئەم راسپاردەوە، تێڕوانینو خواستێکی ترسناك خۆی شــاردۆتەوە کە نایەوێت دەموچاوی خۆیمان پیشــانبدات، دوبارە بە دەمامکەوە خۆی بەیاندەکات، بەڵام ئەمجارەیان بە زمانێکی شیرینو پڕ لە تەهەکوم پێماندەڵێت، بەڵێ ئێمە

تەقەکەرانی تفەنگتان بۆدەستگیردەکەین، بەڵام هەرکەسێکیش «تەقەی زمان»ی لە ئێمە کردو خۆپیشـــاندانی بێمۆڵەتی ڕێکخست، ئەویش دەستگیردەکەین. پێماننالێت تەقەکردن لە خۆپیشـــاندەرانی مەدەنی حەرامە، دژ بە هەمو پرنســـیپە ئینسانیو یاساییەکانە، بەڵکو پێماندەڵێت تەقەکردنو بەردهاویشـــتنو خۆپیشاندانی بێمولەت هاوتای یەکترن لە قولایی تاوانکردن. لە کۆتاییشـــدا پێماندەڵێت: ئێمەی دەســـەلاتدار تەســـلیم بوین، بەڵام دەبێت ئێوەش تەســـلیم بنو کۆتایی بەو گلەییو گازندانەتان لە دەسەلات بـهێننو با هەرکەسە بڕواتەوە بۆ ماڵی خۆی. پێماندەڵێت، چەندە ئێمە زەرەری مادیو مەعنەویمان کرد هێندەش ئێـــوە زەرەری گیانیتـــان دا، چەندە ئێمە باجمان دا هێندەش ئێـــوە، با لەوەش زیاتر کەس زەرەر نەکات! بۆیە باشـــتر وایە واز لە داواکارییەکانی ترتـــان بـهێنن، با چیدی مەینەتی زیاتر دروســـتنەبێتو ماڵی کەســـی تر وێران نەبێت، چ ماڵـــی تەقەکەرانی ئێمەو چ ماڵی قوربانییانی ئێوە!.[٢٣]

[٢٣] ئاراس فەتاح، لە سەرای ئازادی سلێمانی خوێندرایەوە، ٢٠١١/٤/٣ /
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35343&cat=1

توندوتیژیو ئەفسانەکانی

ڕێبین هەردی

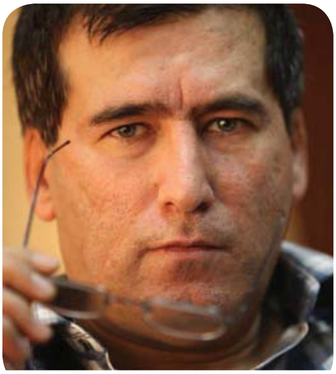

«توندوتیژی لەبنەڕەتدا کارێکی نمایشییە کە تاکەکەس یان کومەڵێك هەوڵئەدات لەڕێگەیەوە لەدۆخێکدا کە داماوو بێچارەیـــە، دەوری پاڵەوانێـــك ببینن کە بەســـەر هەموو کارەکاندا باڵادەستە»

ژوزێف پستێۆ

لەشـــکرێك داربەدەست کە پڕکراوە لەدڵڕەقیو فەرمانی لێدانو ئەشـــکەنجەدانی هەموو کەســـێکی پێیە، ڕەوانەی شارەکان کرا بۆ ئەوەی زۆر بە ئاسانیو بێ هیچ شەرمێك ڕێگـــە لەمافێکی بنەڕەتی مرۆڤەکانـــی ئەم وڵاتە بگرێت کـــە ئەیانەوێت ئازادانەو بێ دوودڵی رای خۆیان بە ئاشـــکرا دەرببڕنو هاوار بۆ گەیاندنی پەیامێك بکەن کە ســـاڵانێکی زۆرە دەســـەڵاتدارانی کوردستان بڕیاریان داوە نە بیبیستنو نە بیبینن. وێنەی ئەو گەنجو ڕۆژنامەنوســـانەی هەینی رابردوو لەسەرای ئازادی بێ هیچ پاساوێك لەلایەن ئەم هێزەوە زۆر دڵڕەقانە ئەشکەنجە کران، بۆ ماوەیەکی درێژ برینێك (بارتەقـــای هەموو برینەکانی تر) بەجێ دێڵێت کە مەگەر هەر خودا بزانێت چۆنو بە چی ساڕێژ ئەکرێت. وێنەی ئەو گەنجە جل ڕەشەی بە تاقی تەنیا لەسەرای ئازادیدا را ئەکاتو دەیان ســـەرباز بە دارەوە بەدوایدا رائەکەن بۆ ئەوەی بیگرنو لێی بدەن، بەســـە بۆ ئەوەی دەری بخات وڵات کەوتوتە چ زەلکاوێکی پڕ لەدڵڕەقیو نەگونجانو ناحەزییەوە. مرۆڤ ئەبێ بپرســـێت چی وا لەو گەنجە ئەکات لەکاتێکدا ئەو هەموو ســـەربازە داربەدەستە ببینێ بە تاقی تەنیا خۆی، بەبێ چەكو بێ هیچ شـــتێك دەســـت بۆ کارێك بەرێت کە ئەو لەشـــکرە بـــۆ قەدەغەکردنی هاتون: هـــاوار؟! چیش وا لەو هێزە ئەکات کە بڕیـــارە پارێزەری مافو ئاســـایشو ئـــازادی خەڵك بێت وا بکەوێتە دوای گەنجێکی خوێـــن گەرمو ئازاو پڕ لەخەون کە تاکە چەکێك بەدەســـتیەوە بێت دەنگی تاكو تەنیای خۆیەتی؟ ئەم ترسە لەدەنگی ئەو گەنجانـــە بۆ؟ ئەم هەموو هێزە بۆ ســـەرکوتکردنی خەڵك بۆ؟ لەهەموو ئەمانەش گرنگتر ئـــەم پەنابردنە بەر توندوتیژیە بۆ، لەبەردەم گەنجانێکـــدا کە هیچیان ناوێت جگە لەوەی چاکسازی لەوڵاتدا بکرێتو بکوژە راستەقینەکانی هاووڵاتیانو گەنجانی ئەم وڵاتە رادەستی یاسا بکرێن؟ بەڕاستی ئەم هەموو توندوتیژیە لەلایەن ئەم هەموو هێزەوە بۆ؟.

زۆرێك لەبیریاران بڕوایان وایە پەنابردن بۆ توندوتیژی نمایشـــێکی دەسەڵاتی کەس یان گروپێکە لەو کاتانەدا کە دەسەڵاتی نەماوە. کاری بێ دەسەڵاتەکانە لەدۆخێکدا کە هەست بە لاوازیو بێتوانایی ئەکەنو لەڕێی ئەم نمایشەوە نکۆڵی لەو لاوازیو بێ توانایيە ئەکەن.

هیچ کەس‌و کۆمەڵ‌و هێزێك پەنا بۆ توندوتیژی نابات تا ئەو کاتەی هەست نەکات چیدی توانای ئەوەی نەماوە لەڕێگەیەکی جیاواز لەتوندوتیژییەوە چارەیەك بۆ ئەو قەیران‌و گرفتانە بدۆزێتەوە کە تێی کەوتووە. پەنابردن بۆ توندوتیژی نیشـــانەی لاوازییە.. لاوازی لەمەنتق‌و ئیرادەو کردار. کەس یان گـــروپ یان هێزێك بتوانێت لەڕێگەی لۆژیك‌و عەقڵ‌و کرداریەوە وەڵامی ئەو مەترســـی‌و گرفتانە بداتـــەوە کە تێی کەوتووە، هەرگیـــز پەنا بۆ توندوتیژی نابات. گروپ یان هێزێك ئیرادەی بەهێز بێت‌و بڕوای بە خۆی هەبێت، دوا شـــت پەنای بۆ ببـــات توندوتیژییە. توندوتیژی کرداری ئەو کەس‌و هێزانەیە کە کەســـانی دی بەبێڕێزی‌و ســـوکایەتییەوە تەماشا ئەکەن کە هەمان شێوازی ژیان‌و بیرکردنەوەی ئەوانی نییە. کەس یـــان هێزێك توندوتیژی بەکار دێنێت کـــە ناتوانێت بوونی ئەوانی دی نە تەحەمول بکات، نە بشـــتوانێت لەڕێگەی لۆژیکی‌و عەقڵانییەوە بوونی خۆی لەبەردەمیاندا بپارێزێت. ترس لەلەناوچون‌و نەمان، پاڵنەرێکی سەرەکی هەموو کردارێکی توندوتیژییە.

بەڵام توندوتیژی بۆ ئەوەی پاســـاوی بـــۆ بهێنرێتەوە، بۆ ئەوەی ڕەوایەتی وەربگرێت‌و بە ویژدانێکی ئاســـودەوە ئەنجام بدرێت، پێویستی بە کۆمەڵێك ئەفسانە هەیە. پێویستی بە چیرۆکێکی وەهمی هەیە بۆ ئەوەی بکەرانی وەك ئەرك‌و کارێکی گرنگ‌و پڕ بایەخ تەماشای بکەن. کەس ناتوانێت توندوتیژی بۆ توندوتیژی بکات. هەموو ئەوانەی توندوتیژی بەکاردێنن ئەبێت پێشوەخت بەجۆرێك لەڕووی زیهنی‌و سایکۆلۆجیەوە ئامادە کرابن کە هەست بکەن ئەوەی ئەیکەن کارێکی ڕەواو دروســـت‌و هەقە. هیچ کـــەس یان هێزێك ناتوانێت بێ ئەم پاساوە نە خۆی‌و نە کەس تەیار بکات بۆ ئەوەی توندوتیژی بەکار بهێنێت.

یەکێك لەتوێژەرە کەنەدیەکان ســـێ ئەفســـانەی ســـەرەکی ئەهێنێتـــەوە کە دەوریان لەپاســـاوهێنانەوە بۆ توندوتیژی سیاســـیدا هەیە: ناســـیۆنالیزمی توندڕەو، ڕزگاریبەخش، فاشیزم.

ناســـیۆنالیزمی توندڕەو هەموو بێگانەیەك بە دوژمن‌و ناحەز تەماشـــا ئەکات کە نەتەوە لەبەرامبەریاندا یەکگرتووەو لەڕووی ئەخلاقی‌و هوشـــیارییەوە لەوانی تر لەسەر ترە. ئەم ئایدۆلۆژیایە توانایەکی سەرسوڕهێنەری هەیە بۆ ئەوەی هەموان وەك هێزێکی یەکانگیرو پڕ لەهەقخوازی لەبەرامبەر ئەو کەســـانەدا دابنێت کە وەك دوژمن وێنا ئەکرێن. بێ هودە نییە زۆربەی هێزو دەوڵەتەکان لەکاتی توندوتیژیدا، پەنا بۆ ئەفســـانەی مەترســـی لەسەر نەتەوە ئەبەن.

ڕزگاریبەخـــش لوتکـــەی ئومێدەوارییە بەو بڕوایانەی ســـەبارەت بە دنیاو چارەســـەرەی کێشـــەکانی هەیانە. ئەو هێزو گروپانەن کە ئەوەندە لەخۆیان‌و ڕاستی بوونیان دڵنیان کە ئامادە نین جگە لەبیرکردنەوەی خۆیان گوێ لەهیچ شـــتێکی تر بگرن. ئەم هێزە زوربەی کات لەمێـــژودا ئامانجـــی توندوتیژی‌و ئـــازاردان بوون، بەڵام زۆرجار خۆشـــیان بەوەی کە بڕوایەکی تەواویان بە ڕاستی بڕواکانیان هەیە، ئەبنە سەرچاوەیەکی سەرەکی توندوتیژی بەرامبەر بـــە هەموو ئەو کەس‌و هێزانـــەی بە لەمپەرو ڕێگریان ئەزانـــن بۆ بەدیهێنانی

خواستو بیروڕاکانیان.

فاشیزم کە ئایدۆلۆژیایەکی سیاسیە کە ڕەنگو شکڵی جیاواز وەرئەگرێتو ماهیەتەکەی بریتییە لەبەستنەوەی سەروەریو ئازادیو کەرامەتی نەتەوە، بە سەرکردایەتیو رابەرایەتی هێزێك یان سەرکردەیەکەوە. لەم ئایدۆلۆژیایەدا نەتەوە ئەکەوێتە بەر مەترسی هەر کاتێك بالآدەستی سەرکردەو حیزب بکەوێتە ژێر پرسیار. ئەم ئایدۆلۆژیایە کەرامەتی نەتەوە، ئەبەستێتەوە بە بالآدەستیو سەروەری ئەو سەرکردەو هێزەوە کە بڕوای پێیەتی.

لەهەرێمی کوردستاندا هەر سێ ئەفسانەکە بە شکڵو هێزی جیاواز ئامادەنو پێکەوە تێکەڵەیەك لەدڵڕەقیو توندوتیژییان دروست کردووە کە کەمترین دەرفەتی بۆ لێکتێگەیشتنو قەبوڵکردنو گۆڕانکاری دور لەتوندوتیژی هێشتۆتەوە. هیچ رزگاربوونێك لەم دۆخەش نییە، گەر ئەو سێ ئەفسانەیە ئاشکرا نەکەین کە لەپشت دڵڕەقیو توندوتیژیەکانەوە هەن. هیچ کەس شەیتان نییەو بڕیاری بە شەیتانبوون نادات، گەر پێشتر ئەو وەهمانە بە درۆ نەخەینەوە کە کاری شەیتانی لای بکەرەکان ئەکات بە کاری فریشتەکان. کاری عاقڵانە بە گژاجونەوەی بکەرانی توندوتیژی نییە کە وەك ئێمە لەگۆشتو ئێسقانو وەك ئێمەش ئامادەن بۆ هەموو جۆرەکانی هەڵەکردن، بەڵکو کاری عاقڵانە ئاشکراکردنو پەردە هەڵماڵینە لەو چیرۆكو ئەفسانانەی وا لەمرۆڤەکان ئەکەن بەو شێوەیە بن کە هەن. [٢٤]

[٢٤] ڕێبین هەردی، توندوتیژیو ئەفسانەکانی، سایتی ئاوێنە/
http://www.awene.com.greenhost.nl/opinion/%D8%AA%D988%%D986%%D8%AF%D988%%D8%AA%DB%8C%DA%98%DB%8C%E28%80%C%D988_%%D8%A6%D987%%E28%80%C%D981%%D8%B3%D8%A7%D986%%D987%%E28%80%C%DA%A9%D8%A7%D986%%DB%8C

ئێوە لەکێ دەچن؟
ئەحمەد میرە

تادێت شـەقام زیاتـر دەکوڵێتو دەسـەڵات بێ باکتر دەردەکەوێـت، ڕۆژ لەدوای ڕۆژ لەجیاتـی گوێگرتن لەڕای شـەقام، پاساوو سـیناریۆی نابەجێ دادەتاشێت دەیەوێت هەمـوو ڕێگەیەك بگرێتە بـەر بۆ کپکردنـەوەی دەنگی شەقام.

هـەر حیزب ئازادە چـۆن بەرگری لەخۆیـدەکاتو چۆن هەوڵـدەدات بۆ پارێزگاری کردن لـە قەبارەو بوونی خۆی ڕێگەی چۆن دەگرێتەبەر بەڵام دەبێت هەموو ئەو هەوڵو ڕێگایانـە لە چوارچێوەی شـەرعیەتو یاسـادا بێتو دژی بەرژەوەندییەکانی هاوڵاتیان نەبێت.

بەڵام ئەوەی دەسەڵات دەیکات بۆ کپکردنەوەی دەنگی شەقام هەم نایاساینو هەم دژی بەرژەوەندییەکانی خەڵکی کوردستانن، بۆ نموونە ئەوان بۆ ڕێگەگرتن لە دەنگی نارەزایی خوێدکارانـی زانکۆ بەبـێ گەڕانەوە بۆ ئەو حکومەتەی کە بە پیـرۆزی دەزانن تەنها بە فەرمانی ناوچەیەکی قوتابیانی پارتی تێکڕای زانکۆکانی پایتەخت دادەخات.

دوور لە یاسا هێزە چەکدارەکان بەکاردەهێنێت بۆ لێدان دژی خۆپیشاندەرانو سووتاندنی ڕەمزی گەنجەکانی شارو شارۆچکەکانی کوردستان.

بە تۆبزیو بە بێگاری کارمەندەکانی دامودەوگاکانی حیزب بهێنرێنە بۆنە حیزبییەکانەوەو دەوامی فەرمانگە حکومیەکان دابخرێن.

پەلاماردانو تەقەکردنو شەهیدکردنی خۆپیشاندەران نەریتێکی تری دڕندانەی دەسەڵاتی هەرێمی کوردستانی عێراقن.

ئـەوەی هەر دەسـەڵاتێکی دیکتاتۆر دەرهەق بـە خۆپیشـاندەران ئەنجامیداوە پارتیو یەکێتی ئەنجامیداوە (شەهیدکردن، گرتن، پەلاماردان، سوتاندن، بریندارکردن، ڕێگرتن،... هتد) دروشـمە سەرەکییەکانی دەسـەڵات بووە بەرامبەر بەخۆپیشاندانی خەڵکی مەدەنی کوردستان.

ئـەرێ پارتیو یەکێتی دەتوانن پێمان بڵێن چـی جیایان دەکاتەوە لە موعەمەر قەزافیو بـن عەلیو موبارەك. ئەوان هاوڵاتیانی خۆیان کوشـت ئێوەش کرتان، ئەوان توندوتیژیان دژی خۆپیشـاندەران ئەنجامدا ئێوەش کردتان، ئەوان سیناریۆو کاری نایاساییان بەرامبەر خۆپیشـاندان ئەنجامـدا، ئێوەش کردتان، ئەوان چی ناشـیرینە کردیـان، ئێوەش ئەوەی ناشیرینە بەرامبەر خەڵکی شاری سلێمانتیو شارۆچکەکانی تر کردتان.

تەنانەت ئێوە هاوڵاتیانی هەولێرتان هێندە تۆقاندووە کە لە مێژووی مرۆڤایەتیدا وێنەی نییە، ئەریَ دەکرێت زەحمەت بکێشن نموونەیەك لە مێژووی خەباتی گەلاندا پێمان بڵێن کیَ لەسەر نیەتی خۆپیشاندان دەستگیرکراوەو فەلاقە کراوە، ئەوەی رۆژی ٢٠١١/٢/٢٥ دەزگا ئەمنییەکانی پارتی دەرهەق بە گەنجانی هەولێریان کرد، ریکۆردی توندوتیژی دواکەوتوترین وڵاتی دونیای تێکشکاند.

لەبیرمە یەکێك لە چیرۆك نووسە گەورەکانی کورد لە یەکێك لە چیرۆکەکانی دا وێنەی ئەو باوکە دڵڕەقو نەخوێندەوارو زاڵمەمان بۆ دکێشێت کە رێگە لە خەونی منداڵەکانی دەگرێتو لەسەر ئەو جۆرە خەون بینانە سزایان دەدات. باوکی ناو ئەم چیرۆکە رێك لە باوکە پارتی دەچێت کە کوڕەکانی لەسەر خەون بینین بە ئازادیو هەوڵدان بۆ باشترکردنی ژیانیان سزایان دەدا دەیانکاتە گێرە شێوێن.

دەبێت ددان بەو راستیەدا بنێم جیاوازی نێوان بن عەلیو موبارەك لەگەڵ تاڵەبانیو بارزانیدا لەوەدا دەبینمەوە کە ئەوان نەهاتن شانۆو گۆرانیو شیعرو خێمەکانی مەیدانی ئازادی قاهیرە بسوتێننو نەهاتن مەیدانی ئازادی بشێوێنن بەڵام مافیاکانی سەر بە دەسەڵاتی هەرێمی کوردستان لە شەوی راپەڕیندا خێمەی شەهیدانانی خۆپیشاندانیان سوتانو رەمزە مەعنەوییەکانی گەنجەکانی شاری روخاند.

ئەوەی شەقام ئەنجامی دەدات ئاماژەیە بۆ پێگەشتنی ئاستی هۆشیاری تاكو جێگەی ئومێدە بەوەی هۆشیاری شەقام لە کاتێکدایە دەتوانێت دەسەڵاتی زاڵم رەتبکاتەوە ئەمەش بۆ هەموو نەتەوەیەك گرنگە کە پێش ئەوەی هێزەکانیان بەناوی هەستی نەتەوایەتیەوە ببنە دەسەڵاتێکی دیکتاتۆر رەتیانبکاتەوەو بەدوای بەدیلێکی تردا بگەڕێت. [٢٥]

[٢٥] ئەحمەد میرە، ئێوە لەکیَ دەچن؟ گۆڤاری لڤین، ژمارە ١٥٥ لە ١٠ /٣/ ٢٠١١، دوا لاپەڕە.

بەم خوێنە پارتی تەمەنی خۆی کەم کردەوە

سۆران عومەر

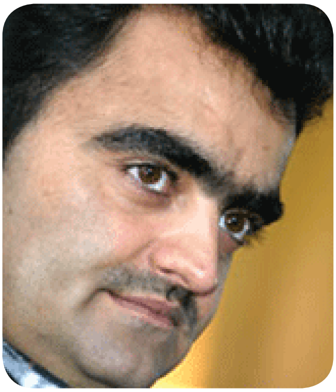

ئەوەی شـــۆڕش جۆش دەدات خوێنە، ئـــەوەی دیکتاتۆر لێی دەترسێ گەنجە، گەنج بەردەوامەو خوێنیش بەردەوام لەجەســـتەیدا گەرمە، ئەوەی باکی نییـــە رژانێتی، ئەگەر جامەکـــە پڕ بـــوو، ئەوەشـــی دەمێنێتـــەوە خوێنڕێژ نییە! بەڵکو ئەوەی باقییە ئەو خوێنەیە کە لەلاشـــەی گەنجانی شاری ســـلێمانیدایو تەواوی کوردستاندایە، ئەوەی دەمرێ خوێنڕێژە، ئەوەی لەسەر لاشەکەی گەنج هەڵدەپەڕێ تفەنگ بەدەستەکانە، وەك ئەوانەی کە ڕێژوانیان لەخوێنا سورکرد لەسەر بینا زەردە جام رەشەکانی لقی چوار هەڵدەپەڕین!! ئەوەی درۆیە قســـەکانی دوای شـــەهیدو بریندارکردنی دەیان گەنجی ســـلێمانییە! ئەوەی راستییە دروشمەکانی خۆپیشاندانی پێش خوێناوی کردنی شەقامی سالمە، ئەوەی بەرپرسە بەرامبەر ئەم ولاتە ئەوانەن کەداوای ژیانی بەشەر بۆ خۆیانو میلەتەکەیان دەکەنو داوای لاچونی بەرپرســـە گەندەڵەکان دەکەن، ئەوەی نابەرپرســـە دزە بەرپرسەکانە کەنایانەوێ دەســـت لەبەڕێوەبردنی سیســـتەمێکی نادادپەروەری خێڵەی هەڵگرن، ئەوە ئێمەین دەست هەڵناگرین تاکو ئەوان دەست هەڵدەگرن.

سەرکردەکان ٢٠ ساڵە درۆ بۆ میلەتی بەشەرەفی خەڵکی کوردستان دەکەن، دزی لەداهاتی ئەم ولاتە دەکەن، خاکەکەی دەفرۆشن، رۆژێك بەتمەن، رۆژێ بەدۆلار، رۆژێ بەدۆلار، تەنانەت ئەم خاکە بەپیتەیان بەشتی بێ نرخیش فرۆشتووە تا ئاستی بەلاش تەنها لەپێناو مانەوەی خۆیاندا، ژیانی سیاســـیو کۆمەڵایەتیو ئابوری خەڵکیان خســـتۆتە ژێـــر ئیحتیکاری خۆیانو ئەوەی وەك ئەوان بیرنەکاتەوە، یان بەڵێ بۆ درۆو دزییەکانیان نەکات ئەوە دەکەوێتە خانەی دوژمنو لەم ولاتەدا هەموو مافێکی لێ زەوت دەکرێ، ئەوان کەهاتنەوە لەشـــاخ دەســـتیان بەتالانی فەرمانگەکان کرد، لەجاشەکان خۆش بوون، پیاوکوژو تاوانکارەکانیان کردە بەرپرس، بەجۆرێك کەلەســـایەی دەســـەڵاتی ئەم بەرپرســـانەدا چەندان دایكو کچو کوڕی شـــەهید توشـــی هەڵەو کارەسات هاتن وەك ئەوەی کەســـوکاری ئەنفالکراوەکان بەسەریان هاتووە، ئـــەوان هاتن داهاتی هەموو ئەم ولاتەیان بۆخۆیانو کوڕو کەســـە نزیکەکانیان برد، وەزیرو وەزارەتو پەرلەمانیان لەســـەر میراتیو بەویســـتی خۆیان دابەشکرد، بەجۆرێك خەڵکانێکان کـــردووە بە بەرپرس تەنها لەبەر ئەوەی شـــەوانە لەگەڵ رایانبواردووە، کەســـانێکیان کردە مەسئول کەهەموو پێگەکەی بۆ لەشفرۆشی بەکارهێناوە.... ئەگەر باس لەخراپیو گەندەڵی زۆرێـــك لەبەرپرســـانی یەکێتیو پارتی بکـــەم ئەوە دەبێت مێژووی رۆژانەی ٢٠ ســـاڵ لەم

جۆرە تاوانکاریو گەندەڵییە بنوسینەوە، بۆیە تێدەپەڕم بەسەر ئەوانەداو دەگەم بەوەی کە پارتی لە ٢٠١١/٢/١٧ دا بەرامبەر خەڵکی هەژارو میحنەتکێشی شاری سلێمانی ئەنجامیاندا، ئەویش خوێناوی کردنی شەقامی سالم بوو بەخوێنی پاکو گەشی دەیان گەنج.

پارتی، ئەو حزبەی کە بەدرێژایی تەمەنی نەیتوانیوە لەگەڵ جیاوازیەکان هەڵبکاتو زۆرینەی کات بۆ پاراستنی خۆی پەنای بۆ بەعسو بۆ شەیتانیش بردووە بۆیە لەئێوارەیەکی وەك ١٧ی ٢ دا کاتێك کەسانێك رویان لەبارەگاکەی کردو چەند دروشمێکان بەرامبەر بڵند کردنەوە بەگولە وەڵامیان دانەوە، لێرەدا گرفت ئەوە نییە ئەوکارە گێرەشێوێنییە کە کراوە بەرامبەر لقی چوار یان دەستی لەپشتەوەیە بەڵکو ئەوەی ویژدانی هەمووانی هەژاند وەڵامدانەوەی وشەو نارەزایەتی گەنجی سلێمانییە بەفیشەك، فیشەکانێك کەڕووی لەدڵو جەستەو مێشکی دەیان گەنج کردووە، من دڵنیام لەوانەی کەتەقەیان کردووە پێشتر بەشێکیان ئەگەر تەواریو بەعسی نەبوبن ئەوە جاشو خۆفرۆش بوون، بۆیە بەوجۆرە لایان ئاساییە لولەی تفەنگەکانیان رووو لەخەڵکی سیڤل بکەن، لەوە زیاتر کارەسات ئەوەیە کە مەسعود بارزانیو حکومەتو پارتیش لەبەیاننامەکانیاندا بەرگری لەخۆیان دەکەنو شەرعیەت دەدەن بەوەی بەتیرۆری ئەو گەنجانە دیفاعیان لەخۆیان کردووە، لەوە زیاتریش ئاسایش بەکەمتەرخەم دەزانن بەرامبەر بەگەنجانی تورە، واتە نیگەرانن لەوەی سەدان کەس لاشەیان بەدەستی ئاسایش لەشەقامەکاندا نەکەوتووە، لەم رووداوەوە دەرکەوت پارتی وەك دژمن تەماشای خەڵکی سلێمانی دەکاتو هەمیشە لولەی تفەنگەکانی رووی لەمێشکمانە، ئەم رووداوە ئەوەی رۆشن کردەوە کە پارتی وەك حزبێکی داخراو کەحزبی بنەماڵەیەکە وەك بنەماڵەکانی عابدینو موبارەکو عەلی عەبدوڵلا ساڵحو قەزافی کەبەرامبەر مانەوەی خۆیاندا ئامادەن هەموو شتێك بکەن تەنها بۆ مانەوەو پارێزگاری لەسەرمایەو سیاسەتەکانیان، ئەم روداوە ئەوەی نیشاندا کەپارتی چیتر ئەو رووەشی نەما تاکو لەسلێمانیدا بمێنێتەوەو پێوەی دەرکەوێت ئەویش دەمامکی خزمەتکردن بوو بەخەڵکی سلێمانی بۆیە پێویستە سوپاسی پارتی بکەین بۆ ئەو خزمەتەی بەسلێمانیی کرد، پێویستە دڵنیاش بێت لەوەی ئەم رووداوە کەمتری نەبوو لەڕووداوەکانی پێشوی ژیانی پارتی کەتاکو ئێستە وەك پەڵە تەماشای دەکرێ.

پارتی بەمەی ئەنجامیدا لەسلێمانی تەمەنی خۆی کەمکردەوەو سەرەوەرییەك ئەگەر مابێتی لەو شارەدا ئەوەشی خەڵتانی خوێن کرد!!و تەمەنی خۆی کەمکردەوە، ئەو تەمەنەی کەباوەڕناکرێ زۆری مابێت!

مێرییەکان ٣٠٠ خوێنیان بەخشیو دیکتاتۆرێکی ٣٠ ساڵەیان خستە زبڵدانی دیکتاتۆرە هاوڕێکانی، تونسیەکان ٧٠ خوێنیانداو دەسەڵاتێکی قەمعی ٢٣ ساڵەیان خستە هەمان زبڵدان، ئەمانە بەردەوامنو ئاماژەکانیشی زۆر رونو رەوانە!.[٢٦]

[٢٦] سۆران عومەر، بەم خوێنە پارتی تەمەنی خۆی کەم کردەوە، سایتی کوردستان پۆست، ٢٠١١/٢/١٧ / http://www.kurdistanpost.com/view.asp?id=809c01d8

کۆمەڵگەی زیندو، دەسەڵاتی مردو

ئاسۆ جەبار

بەسەرچو تاڵانکردنی بودجەو داهاتی نیشتیمان، بەسەرچو ئەو رۆژانەی سوتەمەنیان ئاودیو دەکردو کەس قسەی نەدەکرد، بەسەرچو رفاندنی خەڵکو گۆڕونکردنی قوربانییەکان، بەسەرچو داگیرکردنی زانکۆو خوێندنگەو مزگەوتو شوێنە گشتییەکان، چیتر خەڵك چەپڵە بۆ دیکتاتۆرەکانو ئینسانکوژەکان لێ نادەن، بەسەرچو چەواشەکردنی خەڵکو جیهان لەڕێی میدیا درۆزنەکانتانەوە.

ئێوە تەنها نین، ئێستا هەمو دنیا سەیری ئێوە دەکات، سەرجەم رێکخراوە جیهانییەکانی مافی مرۆڤو بەرگریکاران لەمافو شکۆمەندی ئینسان پشتیوانتانن، یاداشتو نارەزاییەکانی ئێوە گەیشۆتە هەمو دنیا.

کۆمەڵگەی زیندو، واتە شاری زیندوو شەقامی زیندو. بەبێ رەخنەو روانینو دنیابینی نوێ کۆمەڵگە زیندو نابێتەوە. بەبێ گفتگۆو قسەکردنو ململانێی شارستانیو فەرهەنگیو ئابوریو سیاسی، کۆمەڵگەو شەقامەکان خاڵی دەبنەوە لەژیانو گۆڕانکارییو گفتوگۆ.

داخستنی دەرگای گفتوگۆ لەخەڵك، چارەنوسی دیکتاتۆرەکان دژوارترو ناشرینتر دەکات، هەڕەشەکردن لە هاوڵاتیان ئاستی ژیاندۆستیو قبوڵکردنی جیاوازییەکان زەربی سفر دەکات. ئەو هێزانەی پێیانوایە لەڕێی هەڕەشەو تۆقاندنەوە شەقامەکان چۆڵ دەکەنو رۆشنبیرانو هاوڵاتیان دەترسێنن، بێ ئەندازە کاڵفامن بەرامبەر ئەو غەزەبە شارستانیو زیندوەی کە شەقامەکانیان پڕ کردوە لەهاوارو رەخنەو گفتوگۆ.

کۆمەڵگەی زیندو سەرباری ئەوەی کۆمەڵگەیەکی قسەکەرە، کۆمەڵگەیەکی رەخنەگرو فشاردروستکەرو هەمەڕەنگە لەروی فەرهەنگیو دنیابینیو رۆشنبیرییەوە، هاوکات کۆمەڵگەیەکیشە لەسەر کەمترین بڕ لەمافەکانی خۆی دەنگی بەرزدەکاتەوە، کۆمەڵگەی مردوش کۆمەڵگەیەکە کە لەسەر پێشێلکردنی سەرلەبەری مافەکانیو چەوسانەوەی ئابوریو رۆشنبیریو ژیان لەروبەرێکی گەورەی گەندەڵخۆریو عەنتەریاتخانەی حیزبیو بەڕەڵاخانەیەکی ئابوریدا دەنگی لێوە نایەت.

جیاوازی گەورە هەیە لەنێوان کۆمەڵگەی زیندوو کۆمەڵگەی مردودا، هەر لەروی فەرهەنگییەوە تادەگاتە مۆرالو تادەگاتە روانینو دنیابینیو هەستو درکو خەونو چەشەی کولتوریو ئیستاتیکیو تادەگاتە فەنتازیاو بیرکردنەوەو گۆڕانو وەرچەرخانی

گەورە. کۆمەڵگەی زیندو کۆمەڵگەیەکی پـڕ لەگۆڕانکاریو کارو کاریگەریی هزرو روانینە ناکـۆكو تەباو جیاوازەکانە، واتە کۆمەڵگەیەکی فرە روانینو فرە جیهانبینییە، هاوکات لەو کۆمەڵگایەنەشـدا کە گەندەڵیو راوڕوتی حیزبیو عەنتەریاتی مافیاگەریی حیزبی دەگاتە دوا ترۆپکـی چێژی داگیرکـردنو دەرەبەگخـوازیو پاڵەوانبازیی ناعەدالەتـی تائەوپەری دامرکانەوەی زەوقی دەرەبەگخوازی حیزبـیو بەتاڵکردنەوەی ژیان لەبەهاو نرخە مرۆییو شارسـتانیو روحییەکان، دەرەنجام خولقاندنـی کۆمەڵگەیەکی مـردوە، واتە خولقاندنی روبەرێکـی گەورە لەبێبایەخیو کوشـتنی گۆڕانـکاریو ئیرادەو دنیابینییـە جیاوازەکان، روبەرێك لێوانلێو لەکۆنخوازی، بەڵام خاڵـی لەگۆڕانکاری نوێو وەرچەرخانی فەرهەنگیو گەشەی شارستانی.

دەسـەڵاتی مردو، داگیرکارێکی راسـتەقینەی سەرلەبەری سـەرچاوە ئابوریو سیاسیو کۆمەڵایەتیو رۆشـنبیرییەکانە، دەسەڵاتێکە تاسەرئێسـك گەندەڵو ناعادیلو تاڵانخۆرو وێرانکارە، بێ ئەندازە کار لەسەر خامۆشکردنی کۆمەڵگەو ناشرینکردنی نیشتیمان دەکات، هەڕەشەیەکی گەورەیە بۆ سەر ژیانی هاوڵاتیانو رۆژنامەنوسو رۆشنبیران، هێزێکی مردوە بۆ گفتوگۆو دنیابینی نوێ، بەڵام هێزێکی کوشندەیە بۆ کوشتنی جیاوازیو نارەزاییەکان.

دواجار کۆمەڵگەی زیندو هێزێکی شارسـتانییە بۆ لێپێچینـەوە لەدیکتاتۆرو گەندەڵکارو نائینسـانەکان، ئەو دەسەڵاتە وەحشـیگەرانەی کە روبەڕوی ئەو هێزە شارستانیە دەبنەوە مەرگی خۆیان خێراتر دەکەن. [٢٧]

[٢٧] ئاسۆ جەبار، کۆمەڵگەی زیندو، دەسەڵاتی مردو، سایتی سبەی، ٢٠١١/٣/١٥ /
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34809&cat=1

تووڕەیی ماڵیی ناکرێ
کاوە محەمەد

سەیرم پێ دێت کە دەوترێ لەدوای (١٩)ی نیسانەوە ئیتر دۆخی سلێمانی ئاسایی بۆتەوە ! ئاخر ئەوە کەی ئاساییکردنەوەیە کە پەیوەندیی نێوان دەسەڵاتو خەڵك لەسەر بنەمای ترس بنیاتنرابێت ؟..ئەوەش جێگەی پرسیارە کە بۆچی هاتنەناوەوەی سوپا نە لەتونسو نە لەمیسر بۆ بڵاوەپێکردنی خۆپیشاندەران نەبوو، بەڵکو ئەو هێزەی بەرەنگاری خۆپیشاندەران دەبۆوەو سەرکوتی دەکردن، هێزەکانی پۆلیسو ئەمنی تایبەت بوون، بەڵام سوپا کە رژایە سەر جادە، دڵنیایی بەخەڵك بەخشی نەك دڵەڕاوکێ. چونکە بوونە پارێزەری خۆپیشاندەرانو موڵكو ماڵی گشتی. رەنگە دیمەنی ئەو گەنجانەی بەسەر پشتی دەبابەوە دروشمی (یسقگو ارحل)یان بەرزکردبۆوە، باشترین تەعبیر بێت لەو رۆڵەی سوپا. کەچی لای خۆمان دیمەنێکی دیکەمان بینی، چونکە ئەرکی بڵاوەپێکردنی خۆپیشاندەران بەهێزی پێشمەرگە سپێردرا، نەك پاراستنیان. ئەگەر پاساوی ئەو بڕیارە، بەرگرتن لەتوندوتیژیی بووبێت –کە لەڕاستیدا خاڵی هەرەلاوازی خۆپیشاندانەکان بوو– بەڵام خۆ لەمیسرو تونس زۆر زیاتر لەوەی لای خۆمان توندوتیژیی بەرامبەر پۆلیسو دامەزراوە گشتییەکان ئەنجامدرا..هەر لەمیسر زۆربەی بارەگاکانی حزبی وەتەنیی دەسەڵاتدار سووتێنران، بەڵام سوپا بەگیانی کاردانەوە مامەڵەی لەگەڵ خۆپیشاندەران نەکرد، بەڵکو بەگیانی پیشەیی هەڵسوکەوتی کردو خۆپیشاندەرانی لەزەبروزەنگی دەسەڵات پاراستو دامەزراوەکانی دەوڵەتیشی لەتووڕەییو توندڕەویی خۆپیشاندەران بەدوورگرت. نامەوێ بۆ دۆخی هەرێمی کوردستان ئایدیالانە بیر بکەمەوەو پێمەوابێت دەتوانرێ رێگە لەهەموو جۆرە توندوتیژییەك بگیرێ، بەڵێ دەبێ ئەوە بەئاسایی وەربگرین کە چەند خۆپیشاندەرێك دەستگیربکرێن، بەڵام گرنگ ئەوەیە ئەوانە ئەشکەنجەی جەستەییو دەروونی نەدرێن، چەك بەتەواوی لەمەیدانەکان دووربخرێتەوە، بۆئەوەی هیچ کوشتارێك نەکەوێتەوە، چونکە کە چەکبەدەست ئامادە بوو، ئیتر لەکاتی تووڕەیی یان شپرزەیی-دا، رەنگە ئەو چەکانە بتەقێنرێنو قوربانییان لێ بکەوێتەوە.

بۆیە پێموایە ئەو هێزانەی هێنرانە ناو شاری سلێمانیو دەوروبەری، توانی دیمەنی شەقامو بازاڕەکان لەقەرەباڵغیی فرەرەنگیی خۆپیشاندەران-ەوە بگۆڕێ بۆ قەرەباڵغیی یەکڕەنگیی سەربازیی، بەڵام نەیتوانی ئەو قۆناغە کۆتایی پێ بهێنێت کە لە (١٧)ی

شــوبات-ەوە دەســتیپێکرد، چونکە هۆکارەکان وەکخۆیان مــاونو توورەیی‌و بێزاریی (٦٢) رۆژی خۆپیشاندانەکانیشیان هاتۆتە سەر. ئێستا راستە خەڵك گەڕێنراونەتەوە ماڵەکانیان، بەڵام تووڕەییەکانیان لەشــەقامو کۆڵانەکاندا هەر ماونو بەردەوام مەجلیســەکان گەرم دەکــەن، چونکە تووڕەیی ماڵی ناکرێ، زەمەنیش نە لەبیری دەباتەوە، نە لەســەر رێگەکە دووریدەخاتەوە، بەڵکو تووشی هەڵئاوســانی دەکاتو بەرەو تەقینەوەی دەبات. لەبەرئەوە، ئاســاییکردنەوە بە پڕکردنی شــەقامەکان بەهێزی چەکــدارو ئاوەدانکردنەوەی ماڵەکان بەکەسانی تووڕەو راونراو ناکرێ، چونکە لەئەساسدا تووڕەیی ماڵی نییەو زیندانیی ناکرێ، بەڵکو بــەوە دەکرێ کە بەگژ هۆکارەکانــی-دا بچیتەوەو چارەســەریان بکەیت، بۆئەوەی ماڵەکان پــڕ بکرێن لەقەناعەتو رێز، نەك تووڕەیی‌و ناچاریی، ئەوســاش دەتوانین بڵێین لەدۆخێکی ئاسایی-دا دەژین کە پەیوەندیی نێوان دەسەڵاتو خەڵك لەسەر بنەمای متمانەو خزمەتکردنی مرۆڤو نیشتمان دابڕێژینەوە، نەك لەسەر بنەمای ترسو بێ متمانەیی. [٢٨]

[٢٨] کاوە محەمەد، تووڕەیی ماڵیی ناکرێ، هەفتەنامەی (ئاوێنە)، گۆشــەی پەنجەرە، ژمارە (٢٧٣)ی رۆژی ٢٠١١/٥/٣.

بۆ خۆ پیشاندەرانی ئازادیخوازی سەرای سلێمانی

مایکڵ رۆبن
لێکۆڵەری هەرێمی لەپەیمانگای ئینتر پرایزی ئەمەریکی

هــەر نەتەوەیــەكو كوردیش لــە گەڵیانــدا خەباتیان كردووە بۆ ئازادیو سەربەســتی، كوردەكانیــش زیاتر لە هــەر نەتەوەیەكی تر زۆر دڵنیان لــەوەی ناتوانن ئازادیان پێببەخشرێت لەبەرئەوەی چەندەها كەس هەن لە دەرەوەو ناوەی كوردســتان دەیانەوێــت ئەو مافەیان لێبســتێننەوە دراوســێكانی كوردیــش وەكــو ئێــرانو توركیاو ســوریا دەیانەوێت حەزو خەونەكانی ئێوە تێك بشكێنن هەرلەبەر رووحی رەگەز پەرستیانو ترسی ئەوان لەوەی كە كوردەكانی عێراق چۆن توانیان ســەر بكەون. بەڵام سەد مەخابن كە حەزو ئاواتەكانی ئێوە خیانەتی پێكدەكرێت لەلایەن ناوخۆی كوردستانو سەركردەو وەزیرە كوردەكانەوە كە هەوڵیان پارەوە دەسەڵاتەنەدیموكراسیو دادپەروەریو ئازادی.

ســەركردەی راســتەقینە دەبێت وەڵامی خەڵك بداتەوە، هەردوو ســەرۆكەكانی میسرو تونس، موبارەكو بن عەلی باوەڕیان وابوو كە توانیویانە وەڵامی هاوڵاتیانی خۆیان بدەنەو، هەردووكیان بانگەشەی دیموكراسیان دەكرد، بەڵام هەڵبژاردنەكانیان ساختەدەكردو هێزە شەخسیە ئەمنیەكانی خۆیان بەكار دەهێنا بۆ هەڕەشەو تۆقاندنی دەنگدەران. وایان پێشانی دیپلۆماتانــی دنیا دەدا كە هەرێمەكانیان ئاســایش تیایاندا بەر قــەرارە. وە بۆماوەیەكی زۆریش دیپلۆماتو سیاسەت مەدارانی دنیا هەستیان بەوە نەكرد كە ئەو ئەمنو ئاسایشەی ئەوان باسی دەكەن تەنها بۆ خۆیانو شوێن كەوتوانو خێزانەكانیانە. ئەوەی سەركردەكانی تونسو میسر كردیان خەڵك ئەنجامەكەی گۆری. كەچی لێرە سەرۆكی هەریمو دەسەڵاتدران دەنگی ئێوەیان پەراوێز خســتووە. لە كاتێكدا چەندەها كەس بە ئەمەریكاو ئەوروپاشــەوە گوێبیستی دەنگی ئێوەن. چەندەها ماڵپەرو رۆژنامەی ئەوروپیو ئەمەریكی ئەم مەسەلەیەی ئێوەی باسكردوەو وە نارەزاییەكانی ئێوە لەو شوێنانەوە پشتگوێنەخراوە.

جەماوەری ســەربەرزی ســەرای ئازادی،ولایەتە یەكگرتووەكانی ئەمەریكا پێویســتە لە دەســەڵاتدارنی ئێوە زۆر تــوڕە بن لە كاتێكدا هێزەكانی ئەمەریكا یارمەتی كوردســتانی ئازدیاندا لە ٢٠٠٣ دا،ئیمە ئەمەمان كرد بۆ دەســتەبەركردنی حوكمی یاساو دادپەروەری، ئیمە ملیارەها دۆلارو چوار هەزار قوربانی ئەمەریكیمان بۆئەوە نەدا بۆ ئەوەی سەركردەكانو وەزیری نەوت دەوڵەمەند بكەین. ئیمە ئەمەمان بۆ ئەوە نەكرد كە لەجێگەی سەدام بەچكە

سـەددام دروسـت ببن‌و لە جێگەی عوودەی بە چکە عوودەو لە جێگـەی قوصەی بەچکە قوصەی دروست بکەین.

حوکمی یاسـا مانای ئەوە نیە کە سەردەشت عسمانی رۆژنامە نووس لە ناوەراستی شار بفرێنرێـت یان تەقەی کوێرانـە لە هاولاتیان بکرێت‌و مێردمنالانـی ١٤ بکوژن. ئەوانەی ئەمـری تەقەکردنیانداوە پێوسـتە بدرێنە دادگا، پێویسـتە لە دادگا سـزای تاوانەکانیان وەرگرن‌و ژیانیان لە زینداندا بەسەر بەرن. جا ئەمانە سەر بە هەر کەسێك بن.

جەماوەری ئازادی سـەرای سـلێمانی مەترسـن لەوەی ئەوانە گرین کاردو جنسـیەی ئەمەریکیشیان هەبێت ئەمە مانای ئەوە نیە ئەوان بتوانن لە یاسا هەڵبێن‌و بەلام کوردەکان دەتوانن پەلکێشی دادگای ئەمەریکا شیان بکەن. ئێوە نەوەی بە گژاچونەوەی ئەو کەسانەن کە دژی ئازادی شـەردەکەن. وە خەباتی ئێوە زۆر گرنگە، لە کاتێکدا باوەشـتان کردووە بە هێزی ناتوندوتیژیتان‌و هەست بە گرنگی ئەو ململانێە دەکەن کە هەڵتانگرتووە. وە ئەوەی جێگەی داخە دەسـەلاتدارانی کوردستان بە توندو تیژی وەلامی ئێوەیان دایەوە وە خەفەت بۆ ئەوە دەخۆن کە دۆلارەکانیان لە دەست دەچێت بەهۆی ئەم حالەوە. وە خەفەت بۆ ئەوە دەخـۆن کە کوڕەکانیان لە ناوەوەو دەرەوەی کوردسـتان خەفەت بخۆن بۆ ئەم حالە بەلام بێباکـن بەوەی رۆڵەی کورد ئاوی پاك بخۆنـەوەو ٢٤ کاتژمێر کارەبایان هەبێت. ئەمەش پەیوەندی بە خزمەتی هاولاتیانەوەیە نەك پەیوەندی سیاسی کە ئەوان باسی دەکەن.

بەرێزان سـەرکەوتن ئاسـان نیە، سیاسـەت مەدارانی کورد هەمـوو بەڵینێك دەڵێن‌و دەدەن بـۆ ئەوەی ئێوە بڕۆنە مالەوە، بەلام قسـە هەزارەو دووانی بـەکارە. هەندێك لە سیاسـەت مەدارانی کـورد خۆیان بە ریفۆرم خواز دەزانن بەلام تاکو ئێسـتا ئەمەیان بە کردار پێنەکراوە وە دەبێت پێمان بڵین کە ی وتەو بەڵێنەکانیان دەکەن بە کردار . ئەوانەی لە دەسـەلاتدان‌و بانگەشەی چاکسازی دەکەن دەبێت بە زوویی بریاربدەن کە لەگەڵ ئەم دەسـەلاتە گەندەڵە دەبن یان شەرەفی هاتنە ناو سەرای ئازادی بەخۆیان دەبەخشن‌و دێنە ناو ریزی جەماوەرەوە لەسەرای ئازادی.

سـلێمانی هەمیشە شاری شـۆرش‌و بەر خوودان بووە وە ئەم خەباتەی ئێوە فراوان دەبێت‌و خەڵکی هەولێرو تەنانەت دهۆکی دەلالیش شەیدای ئەو ئازادیەن کە ئێوە داوای دەکەن وە هەر بەزوویی ئەوانە دەخەن بەلاوە کە بە هەرەشـەو تۆقاندن ئەو حەزەیان سەرکووت دەکات.تاکە بێتاقەتیم ئەوەیە کە ئێستا من لەدەرەوەی ئەمەریکام‌و هەر بۆیە نەم توانی بێم لەناوتان بم‌و ئەو نامەیە بخوێنمەوە، بەلام زۆر لەنزیکەوە ئاگام لێتانە کە چی دەکەن لە سـەرای ئازادی بە رووحی خۆتان‌و پشت بەستن بە رەحمی پەروەردگار. وە سەردانی داهاتووی من بۆ کوردستانێکی ئازاد دەبێت ئەو کاتەی دەبینم دادپەروەری چۆك بە دەسەلاتی رەهادا دێنێت. [٢٩]

[٢٩] مایکڵ رۆبن/ بۆ خۆپیشاندەرانی ئازادیخوازی سەرای سلێمانی، سایتی لڤین، ٢٠١١/٤/٤/
http://www.lvinpress.com/newdesign/DrejeB.aspx?Jimare=470

دەوارەكانی ئازادی
نەبەز گۆران

هەرچۆن موبارەك بەحوشترەوە بەرەنگاری خۆپیشاندەرانو شەپۆلی فەیسبوكی دەكرد، حیزبە كوردیەكانیش بەهێزە چەكدارکانیانو بەهێزە دەمامکدارەکانیان بەرەنگاری ئەو شەپۆلی تورەبونە دەكەن، لەسنووری قەڵەم رەوی بارزانیو حیزبەكەی بە هەموو شێوەیەك ئازادی قەدەغەیە، ترسناكتیرن وشە لە هەرێمە زەردەكەی پارتی وشەی دیموكراسیو ئازادیە، تەنانەت بۆ كەسیش نیە بەگروپ بچنەوە بۆماڵو لەسەرشەقامەكان بوەستن، هەر قوژبنێكو سیخورێك، چەكدارێك، چاوێكی حیزبی ئامادەیی هەیە بۆئەوەی رێگە نەدەن كەس باسی ئازادیو مافەكانی خۆی بكات، بۆیە بارزانی هەرچی بڵێیت لەسەر ئازادی كەس گوێی لێناگرێت، چونكە قسەكانی ئەو ماهیەتی خۆیو حیزبەكەی هەرگیز یەك ناگرنەوەو قەتیش روینەداوە لەسەرەتای دروست بوونی حیزبەكەیەوە تا ئەم چركەساتە بۆجارێكیش باوەڕی بەئازادی خەڵك هەبێت، جگەلەمەش بەوەناسراوە ئەوەی دەیڵێیت نەخۆی جێبەجێیدەكات نەحیزبەكەی، بۆیە كاتێك باس لەوەدەكات «٥٠» هەزار كەس داوای دەست لەكاركێشانەوەی بكەن دەست لەكاردەكێشێتەوە، ئێستە بەس لەدەوروبەری مەیدانی ئازادیو حەوشەی زانكۆیەك رێژەكە دوو هێندەیە بۆدەست لەكاركێشانەوەی، ئەی بۆ قسەكەی خۆی ناباتە سەرو دەست لەكاربكێشێتەوە لەكاتێكدا میلەت ئەوی قبوڵ نیە، گەرباوەریش ناكات بەوە با زەحمەت بكێشێت هێزەكانی لەناو هەولێر بكێشێتەوەو هەڕەشە نەكەن لەخەڵك، جادەزانێت لە هەولێر چی رودەدات؟

دەزانێت خەڵك ئەو حیزبەكەی قبوڵە یان نا. مرۆڤ كاتێك ئەمانە دەبینێت بونەتە گۆبڵز شەرم دەكات لەخۆی چۆن لە هەرێمێكی وا ژیاوە كە ئەم ستەمكارانە سەرپەرشتیان كردوە، باڵەوە گەرێین كە پارتی بەردەوام وەك خۆی كە پلەیەكی بەرزترە لە بەعس مامەڵە لەگەڵ ئازادی دەكات، ئەی یەكێتی چی كەمترە لەو؟ بۆچی یەكێتی كوڕی خەڵك دەكوژێت لەسەر بارەگایەكی حیزبە هاوپەیمانەكەی؟ بۆچی هێزەكانی یەكێتی شەوكوتی دەكەن؟ دەمامك لەكێ دەپۆشن ئەی ئەو هێزانەی جورئەتان نیە بستەخاكێكی ئەم وڵاتە بگەڕێنەوە سەر نیشتیمان، بەڵام بۆ هاوڵاتیە بێ چەكەكانی خۆتان كوتەك بەكاردەهێنن، ئێوە دەتوانن هەموو شەو بێنە سەر دەوارەكانی مەیدانی ئازادیو بیان سوتێنن، بەڵام هەرگیز غیرەتی ئەوەتان نیە بۆجارێك بچنە خوار كەركوكو كۆنە بەعسیەكی بەدەستی

خۆتان عەفوکراو دەربکەن، ئێوە دەتوانن شـــەوان هەڵکوتنە سەر گەنجەکانی وڵات، وەلێ بۆتان ناکرێت جارێك سەیری پیاوەتی خۆتان بکەنو تا حەمرین بڕۆن.

گەرپێتـــان وابێت ئەوە دەســـتکەوتە بچنەســـەر گەنجانی ناڕاز، ئێمـــەش پێیتان دەڵێین بەراستی شەرمە ئێوە کوردبن، خەیمەکان بسوتێنن، گەنجەکان بدەنە بەرکوتەك، راویانێن بەکۆڵانەکاندا، هەر ئەو رۆژەی بارزانیو تاڵەبانی کۆبونەوە ئەمانزانی ئاژاوەیەك رودەکاتە ئەم وڵاتە، چونکە ئەو دووانە کاتێك کۆدەبنەوە یا شـــتێك بشێوێنن یان شتێك دابەشکەن بەســـەر خۆیاندا، ئەوانە دەمێکە ئەو کارانە دەکەنو دەمێکیشـــە بـــۆ ئێمە رون بونەتەوە سیفەتی سەرکردایەتی کردنیان قابیل نیەو دوور یان نزیك دەبێت بە ئیرادەی خەڵك دوور بکەونەو هەقی خۆیان وەربگرن.

هێزەکانتان بەدەمامکەوە مەنێرنە ســـەرگەنجەکان، چونکە باش دەتان ناسینو دەزانین ماهیەتـــی ئێـــوە چیە، ئێوە نەبوون تەقەتـــان لەمناڵان کـــرد، منداڵکوژەکانی حیزب، ئێوە نەبـــوون بەعەقڵی کێویانـــەی خۆتانەوە لەبەر باڵەخانەیەکی حیزبی گەنجی شـــارەکانتان کوشـــت، ئێوە نەبوون لەغیابی عەقڵدا چەکەکانتان روکردە هاونیشـــتیمانیەکان، گەر ئەو چەکانە بۆکوردن خەیرە شـــەهامەتی ئەوەتان نیە روبـــەروی دوژمنەکانی بکەنەوە، چیتان پێکرا کرتان، تادزی هەبوو دزیتان، تا کوشـــتن هەبوو کوشـــتان، تاخیانەت هەبوو کرتان، تا دەســـتدرێژی هەبوو کردتان، ئەوەی ماوەتەوە بیکەن ئەوەیە کە دەبێت دادگای بکرێنو هەرچـــی خراپەیەکتان کردبێت باجەکەی بدەن، من دڵنیام ئەو گەنجانە رۆژێك نەخشـــی سیاســـی ئەم هەرێمە دەگۆڕن، دڵنیاشـــم یەك بەیەك پشـــتی ملتان دەگرنو باجەکەتان لێوەردەگرنەوە، ئیتر دەمامك ببەســـتن یان نا، خۆتان بشارنەوە یان نا، روونە ئێوە لەکوێوە دێنو کێن، کەس نەتان ناسێت ئەو گەنجانە ئەتان ناسن سەر بەچ عەقڵێکی کێوین، هیچ نەبێت بەرپرسەکانتان دەناســـرێنو رۆژی ئەوەش دێت باجەکەی بدەن، چ لێرە بیدەن یان لەدەرەوەی وڵات ئەو باجە هەر دەدرێت.

نەحوشـــترەکانی موبارەك رێگەی بەم شـــەپۆلە گرت نە چەکدارو دەمامکەکانی ئێوەش رێگـــەی لێدەگرێت. هەڵیش مەکتونە ســـەرخەیمەو دەواری ئازادی ئەم وڵاتە، باڵەوە زیاتر توڕەبوون دەست پێنەکات، ئەگەر بەنیازن توڕەبوون دەست پێبکات ئەوەی پێش خەیمەکان تـــارو ماردەکرێت ماڵەکانی ئێوەیە پیاوانی دەســـەڵات، دەتوانین پێیتـــان بڵێین بەرلەوەی روبداتو ماڵەکانتان وەك خەیمەکانی بەردەرکی ســـەرا بســـوتێن هۆش بکەنەوە بەبەری خۆتاندا. ئەگینا کە پەرچەکردار دەستی پێکرد هیچ نامێنێتو خۆتانو تەلارەکانیشتان تارو مار دەبن.[٣٠]

[٣٠] نەبەز گۆران، دەوارەکانی ئازادی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٣/٦ /
http://www.sbeiy.com/ku/article_detail.aspx?ArticleID=4246&AuthorID=264

تفەنگەکان نانون
هەردی مەهدی میکە

«لە کوێ خۆم بشارمەوە/ ئایندەیەك بە شمشێرێکەوە دوامکەوتوە». لەتیف هەڵمەت

ئێوارەی ٢/١٧ ئێوارەی حەپەسانبو، نەك لەبەرئەوەی خەڵك پەلاماری بارەگای حیزبی دەسەڵاتدار دەدات، نا چونکە ئەوە هەزاربارەیە لەم رۆژهەڵاتەدا. نا بەڵکو حەپەسان لەوەدابو لەماوەی (١٠)خولەکدا ئەو بەرەنگاریە «بێوێنە«یەی لقی چوار بو بەرامبەر نەوەی دوەمی دوای راپەڕینو دەستبەجێ توانی ٥٨ بریندارو کوژراوێك لە بەردەم بارەگا «پیرۆزە«کەیدا خەڵتانی خوێنبکات، لەکاتێکدا هەر ئەم لقی چوارە لە ساڵی ١٩٩٤ داو لە گەرمەی بەرەنگاربونەوەی لەگەڵ براکانی ئەمڕۆو «دوژمنەکان»ی ئەوسادا نەیتوانی دە خولەك بەرەنگاری بکاتو بارەگایان سپاردە «دوژمن»و ئاژاوەکەیان بەرەو هەڵەبجە راپێچکرد، هەر ئەمەش بوە هۆکاری ئەوەی دواتر بە بارەگاکەیان دەوترا «عشرە دقائق». ئەمڕۆ کە بەراورد دەکەین راستیەکەی دەبو ئەوسا بەرگری بکردایەو دوێنێ بارەگاکەی چۆڵکردایە نەك بە پێچەوانەوە، ئاخر ئەوەیە وەڵامە دەرەنگوەختەکانی حیزب، ئەترسین وەڵامی چاکسازیش کاتێك بدەنەوە ئیتر خەڵك تەنها دیداریانی نەوێت.

لەم نیشتمانەدا نەوەیەکی ماندوی جەنگەکان هەیە هەمیشە بیر لەوەدەکاتەوە «کەی بێت بە ئاسودەیی پشتکەینە یادەوەریەکانی جەنگو ئیتر کاتی ئەو گۆرانیانە بێت کە هەمومان کۆدەکەنەوە«، بۆنمونە بەیانیەك ئارامی ئەم نیشتمانە تەبابێت لەگەڵ گۆرانی «واوەتەن خەمڵیوەوەك گوڵ نەوبەهاری میللەتە.». نەك ئەوەی بە خوێن بخەمڵێت!

بەڵام ئەفسوس ئامادەگی بەرەنگاری بێپاساوی حیزبە چەکدارەکان هێندە مەترسیدارە، هیچکات ئەو بوارەنادەن دەرونی ئاڵۆزی ئەو نەوەیە هێوربێتەوە، لە ٢/١٧وە رونبدەبێتەوە، ئەوەی حزوری هەیە گۆرانیەکانی «بارکەن بڕۆن، بۆ پێشەوە پێشمانکەوە..».و ئیرادەی چەکە. دەمێکە ئەم نیشتمانە عەقڵیەتی پشت تفەنگەکانی رێگەنادەن مناڵەکانی ساتێك بنون.

پرسیاری جدی لەو ئێوارەیەدا ئەوەیە چیە وا بینای لق هێندە موقەدەسە، پاسەوانەکانی ئامادەن ئەو بەرەنگاریەی لێبکەن؟ دیارە ئەوەی داینەمۆی بیرکردنەوەی حیزبە چەکبەدەستەکانە پاراستنی ژورە تاریکەکانیانە نەك خوێنی مرۆڤ، لە کاتێکدا «خودا

پێیخۆشه حەوتجار کەعبە بڕوخێنیتو مرۆڤێك نەکوژیت» تۆ بڵێیت بارەگای حیزبێك لە له پەرستگا موقەدەستر بێت!

لەم ساتەدا لەبەرئەوەی کە خوێنو پەلاماری خەڵك بەدەستی هێزێکەوە دەبینرێت کە خۆی بە هەڵبژێردراوی سەر سندوقەکانی دەنگدان دەزانێت، ئیتر کاتی پاساوهێنانەوە بۆ روداوەکە ئاوادەبێت، «وەك ئەوەی زۆرێك لە قەڵەمبەدەستانو میدیایەکی چەواشەکار خەریکە« بوترێت: «خۆپیشاندەر بە دروشمو بەرد ستەمی لە دیوارە بێگیانەکان کردوە«. نا ئەوەی حەرامەو نابێت بەرامبەری بێدەنگبین حەرامی رژانی خوێنە، ئەو ئێوارەیەو دوریش نیە سەدان ئێوارەی دی بڕژێتەوە. ئەمەیە پاساوی نیە، چونکە لێرەوە ئیتر هەمو رێگەیەك چەکبەدەستەکانو پێشمەرگەی جاران ناباتەوە بانە، چیتر خەڵکی بێدەرەتانو مرۆڤی ناوبارەگا چەکدارەکان رێگایان یەك نیە.

له خراپترینی حاڵەتدا وادابنێین خەڵكویستویەتی بچێتە ناوبارەگای لقەکەوە، لەمکاتەدا گەر مرۆڤەکانی ئەو بینایە ئامادەگیان بۆ جەنگ بەهێزتر نەبوایە لە ئاشتی، ئەوا خوێنڕشتنیان بەلاوە لە هەمو شتێك سەختتردەبو، چۆڵیاندەکردو دەیانخستە ئەستۆی ئاسایشو هێزەکانی چالاکی مەدەنیەوە، کە دەمێك ساڵە نانو موچەی ئەوە دەخۆن خۆپیشاندانێکی لەوشێوەیە بکرێتو بەرگری لێبکەن، ئەی لەکوێنو بۆ بەرپرسیارتان نەکردن؟ کوشندەییەکە هێندە کەڵکەڵەی روبەڕوبونەوەی چەکداری ئامادەگی هەیە ئەوەندە بیرلەوەناکەنەوە کە تەنانەت «سوپای داپڵۆسێنەرەکانی تونسو میسریش پەلاماری ئەو خۆپیشاندەرانە نادەن کە دەڵێن: تەنها دەبێت بڕۆیت»، خۆ هێشتا ئەمەیان بە ئێوە نەوتبو؟! بۆواتانکرد؟!

خاڵێکیتر ئەوەیە جیا لەوەی بارەگا هەرگیز موقەدەس نیە، ئەوەیە بۆ دەبێت بارەگاکان چەکداربن! بانگەشەی دیموکراسیەتو سەروەری یاساو بەهێزی پۆلیسو ئاسایش کە گوێی کەڕ کردوین گەر راستە، ئەم ترسە بۆ؟ چۆن ئیتر بە خەڵك دەڵێن چەکەکانتان دابنێن لەم نیشتمانەدا یاسا سەروەرە! ئەمە بێمتمانەییە تا دواسنور. لە کاتێکیشدا هێشتا پارتیو یەکێتی لە خەڵك دەترسن، ئیتر چۆن دەتوانن بڵێین هەڵبژێردراوین؟ ئاخر هێزی هەڵبژێردراو خەڵك بەرگری لێدەکات نەك چەکەکانی رو لە خەڵك بنو بەرامبەر دوژمنەکانی ١٠ خولەك بەرەنگاریان نەبێت.[31]

[31] هەردی مەهدی میکە، تفەنگەکان نانون، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢٥/
http://www.sbeiy.com/article_detail.aspx?ArticleID=4160&AuthorID=810

گەلان خوازیارن سیستمێك ئاوا بكەن

د. یاسین سەردەشتیی

ئاشكرایە ئەمڕۆ رۆژهەڵاتی ناوەڕاستو هەمو ئەو وڵاتانەی دەیان ساڵە سیستمی ستەمكارو گەندەڵكارو دژ بە مافی مرۆڤی تێدا سەپێنراوە، وەك حەتمییەتی مێژویی دیموكراتیزەبون كەوتونەتە بەر باهۆزو شەپۆلێكی گۆڕانكاریی گەورە، گۆڕانكارییەك، داینەمۆكەی نەوەیەكی نوێیەو خولیای بنیاتنانی سیستمێكی هاوچەرخی هەیە كە پایەكانی ئازادیی، دادپەروەریی‌و مافی مرۆڤە، ئەو نەوەیەی كە لە ئاكامی جیهانگیریی‌و تەكنەلۆژیای هاوچەرخدا چیدی وەك نەوەكانی پێشو ئەسیری كەلتورێكی ملكەچیی‌و جەبرییەتی دەستبەرداربونی مافە سیاسیی‌و كۆمەڵایەتییەكانی نییەو لەسۆنگەی بارگاویی بونی بە كەلتوریی جیهانی دیموكراسیی‌و ئازادەوە خرۆشاوەو كەوتۆتە خۆ لەپێناو وەرچەرخان‌و قەڵەمبازێكی مێژوییداو خوازیارە كۆتایی بە قۆناغێكی داڕزاو لە بونی تەرزە سیستمێكی سیاسیی‌و كۆمەڵایەتیی ستۆك‌و ئێكسپایەر بهێنێت كە بناغەكەی لەسەر زۆرداریی، جەردەسالاریی‌و چەواشەكاریی دامەزراوەو دەیەوێت سیتمێكی نوێ‌و ئاوا بكاتو پەردە لەسەر قۆناغێكی مێژویی نوێ هەڵبداتەوە.

ئەوەی لەگۆڕێدایە تەنیا راپەڕینێكی رەمەكیی‌و شۆڕشێكی خۆجێی سونەتیی داخراو نییە، بەڵكو وەرچەرخانێكی جیهانیی هاوچەرخەو فاكتەرەكانی قوڵاییەكی مێژوییان هەیە. ئەوەی دەستپێكردنی وەك هەر روداوێكی تری مێژویی لەئاكامی هۆكارێكی راستەوخۆ هاتەكایەوە كە خۆسوتاندنی (محەمەد بوعزیزی) تونسیی بو وەك ناڕەزایەتییەك دژی ئەو زڵلەیەی لەلایەن (پۆلیس) ێكەوە لێیدرا، ئەو زڵلەیەی جیهانێكی گرتیبەردا، نەك هەربوە هۆی راپەڕاندنی نەوەی نوێ‌و راونانی سەرۆكە دیكتاتۆرە پاوانخوازە ستەمكارەكەی تونس، بەڵكو بوە سەرەتای وەرچەرخانێكی مێژویی لە ناوچەكە بەتایبەتو لە جیهانیش بەگشتیی. ئەو شەپۆلی وەرچەرخانەی بەخێرایی پەڕییەوە بۆ میسرو سەرۆكە سكرابە ملەوڕەكەی ئەوێشی راماڵیی‌و ئێستا روی لە لیبیاو یەمەن‌و ئێران‌و بەحرەین‌و ئەرمینیاو چین كردوەو هاكە لەو وڵاتانەش سیستمە ستەمكارو جەردەسالارەكانی لە ریشەوە گۆڕیی‌و سیمبولەكانی خستنە زبڵدانی مێژوەوە.

روداوەكانی ئەم وەرچەرخانە مێژوییە، ئەو نیفاق‌و دوڕوییە مەزنەمان پێشاندەدات كە بناغەی ئەو سیستمە ستەمكارو جەردەسالارە دژبەمرۆڤانەیان لەسەر دامەزراوە، ئەوانەی تێكڕا سەرۆكەكانیان بەناوی جەنگاوەربون‌و منەتی شۆڕشگێربونیانەوەو هەروەها بەناوی

زۆرینەبونیانو هەڵبژاردنە پڕساختەکارییە رواڵەتییەکانەوە. بۆ ماوەی چەندین ساڵ کورسی دەسەڵاتیان پاوانکردبوو بەگرتنەبەری هەمو جۆرە پیلانو ملەوڕییو لەڕێگەی بنەمای (تەرهیبو تەرغیب)وە بە دەستبەسەرداگرتنی دەسەڵات، هێزە ئەمنییو چەکدارەکانو سامانو دارایی وڵاتەوە ئیغتیسابی دەوڵەتو کۆمەڵگایان کردوە. کێ لە ئێمە تا سەرکەوتنی وەرچەرخانەکەی تونس دەیزانی کە خانمی یەکەمی ئەو وڵاتە بەو ناسکییو رێکپۆشییەوە چ دڕندەو مەزنە مافیایەکی بێویژدانە؟! کێ دەیزانی زەین ئەلعابدین کە ناوەکەی مانای (جوانیی) دەبەخشێت، هێندە ستەمکارو ناشرینو نائینسانە؟! کێ بەتەواویی ئەوەی لا حەقیقەت بو کە حوسنی موبارەك، ئەوەی ئیدعای چەقاندنی ئاڵای میسری لە سینا دەکرد لە شەڕی عەرەب-ئیسرائیلی ساڵی ١٩٦٧و دەیویست بەو ئیدعا پوچانە رێگە لە وەرچەرخانەکەی میسر بگرێت، مەزنە دزێکی ئەوەندە ناجسنو ناموبارەکەو ٧٠ ملیار دۆلاری لە پارەو قوتی دزاروی میسرییە هەژارەکان لە بانکەکانی سویسرا بۆخۆی مۆڵداوە؟! کێ ئەوەی چاوەڕواندەکرد،موعەمەر قەزافی کە خۆی بە شێخی شۆڕشگێڕانو دۆستو پاڵپشتی گەلانی چەوساوە دادەنا،کە دەشێت هەر لەبەر ئەوەش لە کوردستانی خۆمان باخێکیان بەناوەوە کردوە! ئەوەندە کورسیپەرستو خوێنڕێژو مرۆڤکوژبێت، بە ساروخو فڕوکەوکۆپتەر بۆردومانی ناڕەزایەتییە مەدەنییەکان بکات، ئەو سەرۆکە شێتەی نەك هەر بۆ پاراستنی کورسییەکەی ژێری کە ٤٢ ساڵە بەزۆرداریی قۆرغی کردوە، خێڵەکانی لیبیای بەرداوەتە گیانی یەکتر، بەڵکو بە دەستە ئەڵقەلەگوێو باندە پیاوکوژە تەوروەشێنەکانی خۆی وازی نەهێناوەو چەندین دەستەی پیاوکوژی بەکرێگیراوی ئەفەریقایی هاوردەکردوە تاوەکو مانەوەی زیاتری لەسەر (کورسی شەرمەزاریی) مسۆگەر بکات. ئەوەی جێگای تێڕامانە، ئەم سەرۆکە سکرابانە،چەندە ماوەی مانەوەیان لەسەر کورسییەکانیانو قۆرغکاریی دەسەڵاتو تەمەنی گەندەڵکارییان درێژتر بێت، هێندە پوچەڵترو بۆگەنتر دەبنو وەحشییتر بەرخورد لەگەڵ داواکاریی بەحەقی گەلەکانیان دەکەنو بەگژیاندا دەچنەوە. هەمو ئەم سەرۆکانەی کە نە زانستی سیاسەتو نە هونەری کارگێڕیی دەفامنو نە رۆژێکیش بیریان لە بەرژەوەندیی گشتیی کۆمەڵانی خەڵك کردۆتەوە، بەڵکو جەنگاوەری کودەتاچییو تفەنگچیی ملەوڕی خۆلێسەرەوەنو ئیغتیسابی دەوڵەتو کۆمەڵگایان کردوەو بونەتە دڕندەیەکی خوێنڕێژ، چونکە خەتەرناکترین شت ئەوەیە کەسانێك بەسەر دەسەڵاتو دەوڵەتدا کەوتبنو بواری سیاسەتو ئابوریی قۆرغبکەن کە نە لەڕوی زانستییو نە لەڕوی مۆراڵییو ئینسانییەوە پەروەردەنەکرابن.

سەبارەت بە کوردستانەکەی خۆمان، زۆر وترا کە لەسایەی (حیکمەتی) سەرۆکایەتییو دەسەڵاتە (نیشتیمانییەکەی) دا، چاوەڕواندەکرێت زۆر دوربێت لەو باهۆزی گۆڕانکارییەی تێکڕای ناوچەکەی گرتۆتەوە. دورنیە ئەوانەی وایان دەوت بارودۆخی ئەڵمانییەکانی سویسرایان لە ساڵەکانی جەنگی دوەمی جیهانییدا نەکردبێتە بناغە، کە ئەوەندە لە سایەی نازونیعمەتی دیموکراتییو رێزگرتنو بەدیهاتنی مافەکانیاندا دەژیان، کە تێکڕای ئەو هەڵمەتە پاگندەییەی نازیسم لە وروژاندنیان دژی حکومەتی سویسرا بێهودەو بەهەدەرچو! بەڵێ کوردستان

تونس‌و میسرو لیبیا نیە تا بوترێت (گەل داوای روخاندنی سیستەم دەکات)، چونکە هەر لەبنەڕەتداو بەمانا دروستییەکەی لە کوردستاندا سیستەم نییە! کوا لە کوردستاندا وەك ئەو وڵاتانە دەسەڵاتێکی ستەمکاریی ملهوڕ هەیە؟ کوا حوکمی بنەماڵەیی؟ کوا گەندەڵیی؟ کوا ناعەدالەتیی؟ کوا قۆرغکردنی هێزە چەکدارەکان‌و دەزگا ئەمنییەتییەکان؟ کوا بەهەدەردانی سامانی نیشتمانیی؟ کوا ئیرهابی سیاسیی‌و یاسایی؟ کوا لەشکری مورتەزەق ؟..کوا؟.. کوا؟ ئەوە نیە سەرۆکی هەرێم داوای ئەوەدەکات گەندەڵیی پێشان بدەن تا چارەسەری بکات! ئەوەنیە لەماوەی ئەو بیست ساڵەی ئەزمونی کوردستاندا چەندین جار دەسەڵات دەستاودەستکراوە! ئەوەنیە سەرۆك بارەگایەکی مەزنی لەچەقی پایتەختدا ئاواکردوەو لەوێوە شەورۆژ بە کوچەو کۆڵانەکانی ئەم وڵاتەدا دەسوڕێتەوەو لە گرفتەکانیان دەکۆڵێتەوەو گوێبیستانە نارەزایەتییەکانی خەڵك چارەسەر دەکات‌و هەرکەس بخوازێت بێ سێودو چاوی پێی دەکەوێت ! ئەوەنیە پارلەمانێکی ئەکتیڤ هەیە کە بۆتە دارێژەری یاسا هاوچەرخەکان‌و رەقیبێکی سەرسەختی کەموکورتی‌و بێدەربەستیی بەرپرسانی وڵات! ئەوەنیە دەسەڵات بە سنگێکی فراوانەوە ئۆپۆزسیۆنی سیاسییان قبوڵەو تەواوی یاسا بایەخدارەکانی تایبەت بە ژیانی هاوڵاتییان بە راوێژکاریی ئەوان ئەرێ دەکەن‌و مافەکانی (کەمینەی سیاسیی) بەتەواویی پارێزراوە!ئەوەنیە بەرپرسە حیزبییەکان‌و منداڵەکانیان هەر وەك خەڵکە ئاساییەکە ژیانیان دەگوزەرێنن‌و کەس لە کەس زیاتر نییە! ئەوەنیە هێزە چەکدارەکان مولکی نەتەوەن‌و قەڵای پارێزەری کەرامەتی خاکی کوردستان‌و ئینسانی کوردن‌و لە ترسی ئەوان بێگانە ناوێرێت پەنجە بۆ بستە خاکێکی کوردستان‌و منداڵێکی کورد درێژبکات! ئەوەنیە سەرکردایەتیی سیاسیی کورد دوای روخاندنی بەعس ئازایانە شەڕیان بۆ گێڕانەوەی ناوچە تەعریبکراوەکان کردوەو کەرکوکی ئازیز گەڕاوەتەوە باوەشی کوردستان! ئەوەنیە سەروەریی یاساو سەربەخۆیی دادگاکان! ئەوەنیە چارەسەری برینی قوڵی ئەنفالەکان! ئەوەنیە سزاو موجازاتی ژنکوژان! ئەوەنیە دوافلسی بودجەی ئەم وڵاتە بۆ خۆشگوزەرانی رۆڵەکانی سەرف دەکرێت! ئەوەنیە بازارێکی هەرزان‌و ژینگەیەکی پاك‌و سیستمێکی پەروەردەیی تۆکمە! ئەوەنیە نەك هەر سۆران‌و بادینان، بگرە بەشەکانی تێکڕای کوردستان لە برایەتیی‌و دۆستایەتییەکی بێوێنەدا دەژین‌و ئاشتییەکی ئەرێیی قوڵ لە کۆمەڵگای کوردییدا بەرقەرارە !.. ئەوە نیە !.. ئەوە نیە!. ئای برادەرینە چ خەمساردییەکی قوڵ‌و چ بێباکیی‌و شەرمەزارییەکی گەورەیە!!

بەرێزان، هاواری چەندین ساڵەی دڵسۆزانی ئەم نەتەوەو نیشتیمانە بۆ هێنانەکایەی سیستمێکی هاوچەرخی دیموکراتیی راستیینە لەلای دەسەڵاتدارانی کورد بێنرخ وەرگیراو بە چاولێکەری وڵاتانی دەوروبەر، بناغەیەکی خوارو فشەڵیان بۆ سەپاندنی تەرزە دەسەڵاتێکی بنەماڵەیی حیزبۆکراتی تاکرەوی هەژمونگەرا دارشت کە بۆتە سەرچاوەی ستەمکارییەکی بیدائیی ماسکدارو ناعەدالەتییەکی قوڵی سیاسیی‌و ئابوریی‌و کۆمەڵایەتیی، ئەوەی کۆمەڵگای کوردیی لە باشوری کوردستان روبەڕوی چەندین قەیران‌و کێشەی قوڵ کردۆتەوەو دەسەڵاتداران بە راکردن لەو کێشانەو دانپێدانەنان‌و کارنەکردنی جدیی بۆ چارەسەرکردنیان لە رێگەی

چاكسازییەكی ریشـــەییەوە وایاندەزانی هەروا دەتوانن درێژە بە بێدەنگهێشتنەوەی كۆمەڵگا بدەن‌و بە چەندین پاســاوی وەك (ساوایی ئەزمونەكە)و (دەستی دەرەكیی)و (سەروەرییەكانی شاخ) بەرژەوەندیی تەسكی بژاردەیەكی بێباك درێژەپێبدەن‌و رێگریی لە گەشانەوەی پشكۆی نارەزایەتیی بگرن‌و باهۆزی گۆڕانكارییەكەی ئەم دواییە لەســـەر كوردستان بێكاریگەر بكەن. بەڵام داخۆ پشكۆ بە كا دادەپۆشرێت!

كۆمەڵكوژییەكەی ١٧ی رەشـــی شـــوباتی بەردەمی لقی چواری پارتی دیموكراتی كوردستان لە شـــاری ســـلێمانی كە دەیەها لاوانی كوژراو برینداری ئەو شـــارەی لێكەوتـــەوە، جگە لەوەی كارەســـاتێك‌و پەڵەیەكی رەشە لەمێژوی دەســـەڵاتی سیاسیی لە كوردســـتاندا، تاوانێكە رۆحی شـــێخی بەردەقارەمان‌و پێشـــەوا قازیی محەمەدو سەرجەم شـــەهیدانی كوردستانی راچڵەكاندو بەداخێكی زۆرەوە تاوانەكانی پێشوی بەعسی لەم شارەدا وەبیرهێنایینەوە. ئەو رووداوەی هەروەها سەرەتایەكیشـــە بۆ دەستپێكردنی جوڵانەوەیەكی سەرشـــەقامیی بەرفراوان كە نەوەیەكی نوێ بەرپێوەی دەبەن، ئەو نەوەیەی خولیای سیاســـیی‌و كۆمەڵایەتیی رەســـەن‌و تایبەتیان بە خۆیان‌و كۆمەڵگا هەیە، جگە لە داوای هەنوكەییەكان، خوازیاری ئاواكردنی سیســـتمێكی هاوچەرخن كە بناغەكەی لەجیاتی ستەمكاریی بیدائیی‌و گەندەڵكاریی‌و چەواشەكاریی، بریتیبێت لە دیموكراتیی‌و مافی مرۆڤ‌و عەدالەتی كۆمەڵایەتیی. نەوەیەكە، دژی عەقڵیەتێكە كە شیوەن دەكات بۆ شكاندنی گوڵدانەكان‌و رەوایی دەدات بە كوشـــتنی ئینســـانەكان. دژی عەقڵیەتێكە بارەگای حیزبیی وەك تەكێ‌و تاكـــی حیزبیش وەك دەرویش دەبینێـــت، دژ بە سەرۆكپەرســـتیی‌و مافیای بنەماڵەیی‌و دوژمن بە فاشیزمی حیزبیی، نەوەیەكە دەیەوێت پێشمەرگە باسكی بەهێزی گەل‌و جەنگاوەرانی ئازادیی بێت نەك پاسەوانی شوانی مێگەل‌و ئامرازی دەستی ستەمكاریی بێت، نەوەیەكە خوازیارە نارەزایەتییـــەكان گوێیان لێبگیرێت‌و وەڵامی ئەرێییان بدرێتەوە نەك وەك باوە، رێژنەی گوللەیان روبەڕو بكرێتەوە. نەوەیەكە دەیەوێت هاوڵاتیی كورد ئازاو ئازادبێت نەك كۆیلەو ترسنۆك، نەوەیەكە دەیەوێت كۆتایی بە ئیرتیزاقی سیاسیی‌و دوڕویی‌و داڕزانی ئینسانیی‌و بێكەرامەتیی‌و جەهالەتی موبەرمەجو بێئیرادەیی‌و ملدان بە ویســـتی بژاردەیەكی خۆڵێســـەرەوەو ئیفســـادی سیستماتیك بێنێت. نەوەیەكە دەیەوێت لە كوردســـتانێكی ئازادو ســـەربەخۆو كۆمەڵگایەكی یەكساندا بژی نەك لە كوردستانێكی دابەش كە پێكبێت لەكوردستانێكی پڕنازونیعمەتی بەرپرسان لەبەرامبەر كوردســـتانێكی پڕ ئازارو برسێتی رەش‌و روت‌و هەژاران. نەوەیەكی ژیاندۆستی مەرگبەزێنە نەك ژیانكوژی مەرگهێنە، نەوەیەكی پاك‌و خاوەن ئاوات نەك پاشەڵپیس‌و خولقێنەری خەرابات. نەوەی ئینتەرنێت‌و فەیسبوك‌وتویتەرو روسورە نەك پەلكێشكەری لەشكری داگیكەران‌و كۆڵوانەسورە.

ئێمە وەك مێژونوســـێكی كوردو مامۆســـتایەكی زانكۆ كە بەر لە دو ســـاڵ‌و لە وتارێكماندا لەژێر ناوی(با بەدەســـتی خۆمان دیكتاتۆر بۆ خۆمان دانەتاشین) وتومانە:» ئەو راستییە بزانن كەوا لە ئێران‌و توركیا خەبات بۆ دیمۆكراتیزەكردنی راســـتەقینە...لە گەرمەیدایەو سەردەمی كارێزمای نەتەوەیی‌و ســـەركردەی پیرۆزی ئایینیی بەســـەرچوە... ئەمرۆ پاش هەژدە ساڵ لە راپەڕینە ســـورەكەی ساڵی ١٩٩١ كە دەســـتی رژێمی بەعسی لە كوردستان قرتاند، رابونێكی

جەماوەریی دەستی پێکردوەو بەرە ئەوە هەنگاو دەنێت کە ببێتە (راپەڕینێکی سپیی) مەدەنیانەو شارستانییانە دژ بە گەندەڵییو کەلتوری بەعسیانەی فەرمانڕەوایەتییو لە پێناو هێنانەکایەی پەرلەمانێکی ئەکتیڤو خاوەن ئیرادەی راســتەقینەو بونی ئۆپۆزســیۆنێکی بەهێزو فەزایەکی سیاســیو ئابورییەکی ئازادو کۆمەڵگایەکی دادپــەروەر یەکەمین هەنگاوی خۆی بهاوێژێت « دیــارە وا ئەمڕۆ لەپاش دو ســاڵ ئەم وتەیەی ئێمە ئاشــکراتر خۆی دەردەخــاتو ئەگەر بەر لەدو ســاڵ دەسەڵات خەمخۆرانە کاری بۆ چاکسازیی ریشەیی بکردایەو ئاوڕی جدیی لە کێشە کەڵەکەبوەکانی چەندین ســاڵەی کوردســتان بدابایەوە، هەڵبەت نەدەگەیشتنە ئەم قەیرانە قوڵــەی ئەمڕۆ وڵاتەکەمانــی تێکەوتوە کە نەك هەر حیزبە دەســەڵاتدارەکان، بگرە ئەزمونە کوردییەکەش دەخاتە بەردەم ئەگەری مەترســییدارەوە. ئێستاش پێمانوایە بەتەواوەتیی هەمو دەرفەتەکان لەدەســتنەچوەو پاراستنی ئەم ئەزمونە بە خۆگیڤکردنەوەو هەڕەشەو فیشەکنان بە لاوانی تورەی ســەر شــەقامەکانەو دارکارییکردنیانو ئیرهابو تۆمەتو ناتۆرەبەخشینەوە نابێــت، چونکە ئەمە تاوانو نابەرپرســیارێتییەکی مەزنو کاری دەســەڵاتە فاشیســتەکانەو کاردانەوەیەکــی خەتەرناکەو زەمینە بۆ تەقینەوەی گــەورە دەخولقێنێت، بەڵکو بە گوێگرتنی جدیــیو کارکردنی بەپەلــە بۆ چارەســەرکردنی نارەزایەتییەکانو وازهێنان لــە لوتبەرزییو پیلانبازییو ســەردانەواندن بۆ خواســتەکانی گەل دەبێت. ئەکتیڤکردنەوەی پارلەمانو داوای هاوکاریی لە ئۆپۆزسیۆن رەنگە ئەم دۆخە ئاڵۆزەی کوردستان بە ئاقارێکی مەعقولدا بەرێت.

ئێمــە لەکاتێکدا هەمــو توندوتیژییــەك، لەهەر لایەکەوە بێــت، بەتایبــەت وەڵامدانەوەی نارەزایەتییەکانــی لاوانو خۆپێشــاندانەکانی جەمــاوەر بەگوللەو هەڵکوتانە ســەربارەگاکانو سوتاندنیانو پەلاماری میدیای ئازاد، ریسواو شەرمەزار دەکەین، پشتگیریی لە خواستی بەهەقی لاوانو تەواوی مافە سیاســیو کۆمەڵایەتییەکانی چینو توێژەکانی دیکەی کۆمەڵگای کوردیی دەکەینو داوا لەحیزبە دەســەڵاتدارەکانو تێکڕای هێزە سیاســییە خاوەن نفوزەکانی باشــوری کوردستان دەکەین دور لە بەرژەوەندییە تەسکەکانیان، لە حەقیقەتی نارەزایەتییەکانی شەقام تێبگــەنو پەنا بــۆ ژیرییو لۆژیکو دانایی سیاســیی بەرنو کار بۆ بەرقەرارکردنی ئاشــتییو ئاسانکردنی ئاواکردنی سیســتمێکی هاوچەرخ بکەنو ئەو بارە خوارەی دەسەڵاتو حکومەت لە کوردســتاندا عاقڵانە راســت بکەنەوە، ئەگەر نا ئەوە هەمو لایەك لە ئاکامی رەوتی روداوەکان بەرپرسیارن، لەسەروی هەموانەوە دەسەڵاتداران کە خاوەن بڕیاری یەکەمن لە وڵاتدا.

- بژی ئازادییو بەرقەراربێت خواستە رەواکانی جەماوەری کوردستان.
- ریسوا بێت ئیرهابو توندو تیژییو رشتنی خوێنی ئینسانەکان.
- ئاوابێت سیســتمێکی هاوچەرخی دیموکراتییو دادپەروەرو ئاشتییخوازو مرۆڤدۆست لە سەراسەری کوردستان.[٣٢]

[٣٢] د. یاسین سەردەشتی، گەلان خوازیارن سیستمێك ئاوا بکەن، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢٤ / http://sbeiy.com/article_detail.aspx?ArticleID=4154&AuthorID=484

رووداوێکی بەردەوام
جەمال حسێن

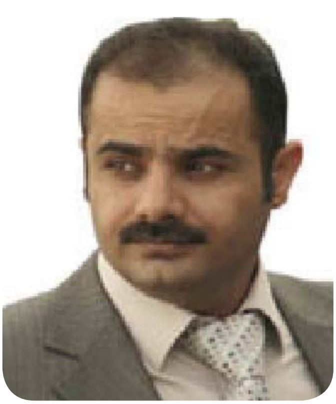

پێشر لە وتارێکدا کە لە سێ بەش پێکهاتبوو، ئەوەم خستبووەڕوو کە لەدوای رووخانی بەعسەوە لە ساڵی ٢٠٠٣، کۆمەڵگای کوردی، لە رووی بوونیەویەوە زۆرترین دەرفەتی ئاڵوگۆڕی بەسەرداهاتووە، بە جۆرێك کە رەنگە زیادەڕۆیمان نەکردبێت ئەگەر بڵێن کە چۆن راپەڕین کۆتاو سەرەتای دوو قۆناغە، بەهەمان شێوە، رووخانی بەعس‌و ئەو ئاڵوگۆڕە ئابووری‌و سیاسی‌و کۆمەڵایەتیەی بەدوای خۆیدا هێنا تا ٢٠١٠، کۆتایی بە قۆناغێك هێناوەو بناغەی قۆناغێکی تازەشی دارِشت کە دەتوانین بڵێین دەرکەوترین تایبەتمەندی ئەم قۆناغە تازەیە، بریتیە لە دەرکەوتنی سەرەتاکانی تاك وەکو بونیادێکی سەربەخۆ، لەبەرامبەر زاڵبوونی روحی دەستەجەمعی‌و گشتی لە پێشووتردا.

لەکاتی بوونی مەترسیەکانی بەعس، هەمووومان لەناو بۆتەی یەك قاڵبی گشتیداو لە دەوری دروشم گەلێکی گشتیدا کۆببووینەوە، ئەرکە نەتەوەییەکان تا ئەندازەی زیادەڕۆیی لەدواجاردا ببوو بەخەمێکی هاوبەش‌و خاوەنی حیکایەتێکی گەورەبووین، بەڵام بەکۆتایی هاتنی ئەم مەترسیە، هاوکات لەگەڵ کرانەوەی کوردستان بە رووی جیهانداو زیادبوونی داهاتی تاکەکەس‌و دەستپێکردنی قۆناغێکی تازەی حوکمڕانی لە کوردستاندا، بە بودجەیەکی زۆری بێ وێنە لە مێژووی سیاسی کوردستاندا، بەتەنیشت پەڕینەوە لە پەیمانێکی کۆمەڵایەتی تەقلیدیەوە بۆ کۆمەڵگای نێتۆرك، هەموو ئەوانە پرسیاری ژیانی تاکەکانی ناو کۆمەڵگای تۆخکردەوە. سیحری کۆبوونەوە بەدەوری حیکایەتێکی گەورە گۆڕا بۆ واقعی حیکایەتە رۆژانەییە بچووکەکان.

ئەو کۆمەڵگایەشی لێکترازاند کە دەماننناسی‌و لەبری ئەوە کۆمەڵگایەکی ئاڵۆزو فرە رەهەندو فرە کەلتووریشی خستەوە.

لێرەوە هەستکردن بە نادادپەروەری‌و مەترسی گەندەڵی، بوونە جێگرەوەی مەترسی بەعس، چونکە هەردووکیان هەڵگری تایبەتمەندی دژایەتی ژیانی سروشتی‌و تەندروستی تاکن.

بەرزبوونەوەی وشیاری کۆمەڵگای ئێمە ئەگەر تا رووخانی بەعس پەیوەندیەکی پتەوی هەبووبێت بە کتێب‌و کەرەستە تەقلیدییەکانی رۆشنبیریەوە، ئەوا ئێستا لە رێگای هەواڵی کورت‌و بە تەکنیکێکی زۆر سادە ئەنجام دەدرێت، بۆیە کەم نین ئەو مرۆڤە

ئاسـاييانەی کە دێنە قسە، بێ ئەوەی بزانن یان مەبەسـتیان بێت، بەسادەییەکی زۆرەوە تەعبیر لە فەلسـەفەیەکی قوڵ دەکەن، فەلسـەفەی ژیان بەیەکسانیو دادپەروەرانەو بێ جیاوازیکردن.

کە ئەمەش بۆ خۆی دەربڕێکی راسـتەوخۆی وشـیاربوونەوەیەکی گشتیە، ئامادەبوونی هەمووانـە بۆ شـەڕکردن لەپێناو داهاتوویەکـدا، کە تەنها پەیوەندی بە ئێسـتای ژیانی تاکەکانەوە نییە، بەڵکو بەداهاتووی نەوەکانیشیان.

هیگڵ کە باسـی کۆمەڵـگای مەدەنی دەکات وەکـو چەمکێکی لیبراڵ، دەیبەسـتێتەوە بـە تاکەوە، بەو هەسـتەی کە لای ئەم تاکە مۆدێرنە دروسـت دەبێت بـۆ دابینکردنی پێداویسـتیەکانی، هەر لەم رێگایەشەوە لەگەڵ تاکە زیندووە هاوشێوەکانی ریزدەبەستێت بۆ دروستکردنی فشار بە ئاقاری ئاتاجە فەردانەتیەکانی. شەڕی ئەم لە پێناو گروپێك، یان گشـتدا نییە، با لەناو سیاقێکیشدا خۆی رێکخستبێت، بەڵکو خەیاڵی ئەو تەنها دابینکردنی ئەو خواستانەیە کە هەیەتیو هێزێك یان دەسەڵاتێك قۆرغی کردووە.

ئـەوەی وای لێـدەکات لەناو بۆتەیەکـی گشـتیدا دەربکەوێت، ئەوپـەڕی ئەنانیەتو فەردانیەتە.

تـا ئەندازەیەکی زۆر ئەو خۆپیشـاندانانەی دوای دەرخەری ئەوەن کـە ئێمە لەبەردەم وشـیاریەکی تازەداین، وشیاریەك کە لە ژێر زەبری ناعەدالەتیو گەندەڵیو زۆر دیوی تری ناشیرنی سیستمی سیاسیمان، گەورە بووەو گەشەی کردووە.

بۆیە تەنها نارەزایەتی نییە، بەڵکو رقیشـە، تەنها بەرزکردنەوەی داخوازی نییە، بەڵکو پەلاماردانیشە.

پرسیارێك لێرەدا کە دەبێت هەموومان بەراشکاوی بیخەینەڕوو ئەوەیە، ئایا دەسەڵاتدارانی ئەم وڵاتە ئەم رووداوە وەکو رووداوێکی راگوزەر سـەیر دەکەنو پێیانوایە بە کۆتاییهاتنی کۆبوونەوەکان، کۆتایی پێ دێـت؟ یان نەخێر ئەمانە ئەو رووداوانە وادەبینن کە دەرئەنجامی کۆمەڵێك هۆکاری ریشەییو جدینو دواجاریش تەنها بەجۆرێك لە رادیکاڵیەتو جورئەتێکی زۆرەوە چارەسەر دەکرێ؟ من بۆ خۆم پێکەنینم بەو هەڵوێستە دێت کە پێیوایە ئەوەی هەیە هەڵتۆقینێکی کاتیەو بەرهەمی پلانێکی سیاسـیەو پێویستی بە ئیدارەدانێکی (حەکیمانە) هەیەو هیچیتر.

بێ ئەوەی ئەمە مانای ئەوەبدات کە هێزە سیاسییەکانی ئۆپۆزسیۆن بەدوورن لەم یاریە، چونکە ئەمانیش بەهەرسێ باڵەکەیانەوە، بەتوندی کار لەسەر رەنیۆهێنانی ئەم رووداوانە گرەو دەکەن بەئامانجی گۆڕینی لە فشارێکی جەماوەریەوە، بۆ فشارێکی سیاسی رووت.

هەوڵدان بۆ کۆنترۆڵکردنی ئەم خۆپیشـاندانانەو سەیرکردنیان وەك رووداوی راگوزەر، نەك هەر بەئەندازەیەکی بێ سنوور کورتبینو تروسکایی ئەقڵیان تیا نییە، بەڵکو بەشێك لە بەرپرسیاری راستەوخۆی ئەو رۆژەشیان دەکەوێتە ئەستۆ.

ئەمانە هەمان ئەو کەسـانەن کە تادوێنێ گوێکانیان تەنها بۆ جوانی بەکارهێناوە، نەك

بۆ گوێپێگرتن، زمانیان تەنها بۆ وەڵامدانەوە هەڵسوڕاندووە، نەك بۆ کەشفکردن.

ئەم هەڵوێســـتانە، کە هێند ناڕاستە شـــایەنی ئەوە نییە پێیانبوترێت تێگەشتنی هەڵە، چونکە بۆ ئەوەی تێگەشـــتنێك هەڵەبێت لانـــی کەمی زانیاریو وردبوونـــەوەو تێفکرینی پێویستە، کە لەم حاڵەتەیاندا بەتەواوی غائیبە.

بۆیە ئەم هەڵوێستانە لە باشترین وەسفکردندا ئەوەیە بڵێین هەڵوێستێکی خوارن. تاکە ئومێد ئەوەیە کە ســـەرکردایەتی سیاســـی کوردی، هاتبێتە ئەو بڕوایەی کە ئیدی قســـەو بەڵێن، ناتوانن کەرەستەی ئیدارەدانی ئەم وڵاتەبن، بەڵکو گوێگرتنو بیرکردنەوە.

بۆیە بۆ دەرچوون لەو قەیرانە پێویستە هەنگاوی جدیو جەریئانە بنرێت بۆ ئاشتکردنەوەی شەقام.

ئەمەش ناکرێت ئەگەر دەســـەڵاتی سیاســـی ئێمە، پێش هەموو شتێك هێڵێکی راستو رەوان نەکێشـــێت بۆ جیاکردنەوەی سنووری کاری حیزبیو کاری حکومەت، چونکە مەعقول نییە تائێستا کەسێك مابێت دوودڵ بێت لەو راستیە حیزب چەند لە خەباتی شاخدا خاوەنی دەســـکەوتو سەروەریە، بەهەمان ئەندازەش لە حوکمڕانی شاردا بەرپرسی ئیفلیجی کاری حکومیە.

بۆ هاوڵاتیەکی ئاســـایی رەنگە جێـــی بایەخێکی ئەوتۆ نەبێت کـــە حیزب چۆن مووچە دابەشدەکاتو ئالیەتەکانی بەرگرتنی لە گەندەڵی تاچەند کارایە، بەڵام کە موڵکی حیزبـو حکومەت تێکەڵ دەبێت، کە داهاتی حیزب لە میزانیەی گشتیەوە سەرچاوەدەگرێت، هەموو رقێك لە حکومەت، بە فلتەری رق لە حیزبدا تێدەپەڕێت. ئێمە هەرچەندە لە کوردســـتاندا تەنها یەك حکومەتی رەســـمیمان هەیە، بەڵام بەئەندازەی حیزبەکان حکومەتی فیعلیمان هەیـــە، بەتایبەت حکومەت -مەبەســـتم حیزبەکـــە-ی یەکێتیو پارتی، کە خاوەن ســـوپاو ئاسایشو بودجەو داهاتی خۆیانن.

ئەگەر بڕیاربێت بە کورتترین وشە تەعبیر لە چارەسەری ئەو تەنگژەیە بکەین کە ئەمڕۆ دۆخی سیاسی کوردستان پێیدا تێدەپەڕێت، ناچارین بڵێین (جیاکردنەوەی حیزبـو حکومەت)، بەڵام ئەم دەربڕینە چەند کورتە، ئەوەندەش دوورو درێژو تولەڕێگای لێ دەبێتەوە، ئەگەر بڕیاربێت لە دۆخی قسەکردنەوە بێینەدەرەوە بۆ دۆخی کردار، چونکە من یەکێکم لەوانەی بەتوندی بڕوام بەوە هەیە سیاســـیەت زیاد لەهەر شتێکی تر پرۆسەیەکی پراکتیکیە، لانی کەم بۆ ئەوانەی کاری تیادەکەن. زۆر کەمن ئەو سیاسەتمەدارانەی لە وڵاتانی دیموکراسی توانای باشـــیان هەیە بۆ قســـەکردن، بەپێچەوانەی سیاســـیەکانی وڵاتانی دواکەوتوو کە بەگشتی وتاربێژو قسەکەری بەردەوامن.

بەکۆتایی هاتنی ئەم خۆپیشـــاندانانە، هەتا ئەگەر هەموویان بەیانی بچنەماڵیشـــەوە، هیچ لەو راســـتیە کەم ناکاتەوە کە واقعی سیاسی ئێمە، پێویستی بە گۆڕانکاری ریشەیی هەیە، ئەو خۆپیشاندانو کۆبوونەوەی نارەزایەتیانەی ئەمڕۆ بەشێوەیەکی هێمنانە تەعبیر لەخۆی دەکات، بەچارەســـەرنەکردنی هۆکارەکانی، ســـبەی بەشـــێوەیەکی توندوتیژو زبر

دووبارەدەبێتــەوە، چونکە هەر هەمان ئەو نارەزایەتیانە بوو لە هەڵبژاردنەکانداو لە ڕێگای سندوقەکانی دەنگدانەوە، بەو شێوەیە دەرکەوت کە بینیمان.

بەشــێکی تێ نەگەشــتنی ئەم دنیا تازەیەی لە کۆمەڵگای ئێمــەدا دەرکەوتووەو خەمو خەونەکانی، قەتیســبوونی نوخبەی سیاسی ئێمەیە لە خەیاڵی گشتی خۆیدا، لەو وەهمەدا کە هێشتا دەکرێت بە دروشمی نەتەوەییو گشتی ئەو داواکاریە فەردانیانە دوابخرێن. [٣٣]

[٣٣] جەمال حسێن، روداوێکی بەردەوام، سایتی خەندان، ٢٠١١/٣/١٦ /
http://xendan.org/drejaWtar.aspx?NusarID=220&Jmara=2660

لەنێوان بەردەوامی خۆپیشاندانو کەڕی دەسەڵات، دەبێ شتێك بکرێت

عەزیز رەئووف

ئـــەوەی زیاد لـــە مانگێکە لە خۆپیشـــاندانو نارەزایی‌و کۆبونەوەی جەماوەری دەیبینین لە سلێمانی‌و دەوروبەری، دەرکەوتـــەی ســـەردەمێکی نوێیـــە، کە ئەویـــش بەر لە هەرشـــتێك نەوەیەکە خەونی گەورەی هەیەو شەقام چۆڵ ناکاتو تا ئەم چرکەساتەش جوانی هێناوە. لەبەرامبەریشدا دەسەڵاتێکی بێباكو كەڕ هەیە؛ یان بێدەنگە یان لە هەوڵی کپکردنەوەی دەنگی خۆپیشاندەراندایە، هەردو مامەڵەکەش کۆمەك بە دۆخەکە ناکات.

دەسەڵات تا بێدەنگ بێت تورەیی گەنجەکان زیاتر دەکاتو گەر قسەیەکیش بکات لە رێگەی راگەیاندنەکانیەوە، لە بێدەنگیەکەی مەترسیدارترە.

لەم دۆخەدا دەســـەڵات یەك رێگەی لەبەردەمدایە ئەویش هەوڵی چاکســـازی بنەڕەتی‌و نیەتێکی پاكو رۆشنە بۆ جێبەجێکردنی داخوازیەکانی جەماوەر.

لە ئێستادا دۆخەکە بە قۆناغی مەترسیدارتردا تێدەپەڕێتو لە هەڵەبجە کێشەکان گەیشتە ئەوەی خوێنی زیاتر بکەوێتە نێوان خەڵكو حکومەت. ئەوەندەی لە روخســـاری گەنجەکانی ســـەرای ئازادیشـــدا دەیخوێنمەوە ناکرێت ئەم دۆخە هەروا بەردەوام بێتو دەبێت شتێك بکرێت، ئەو شتەش بەر لە هەرشتێك پێویستە دەسەڵات پێی هەستێت، چونکە بەردەوامی رژانی خوێن لەئێستادا بەر لەهەر کەسێك، دەسەڵات لێی بەرپرسە.

لەماوەی ئەم مانگەدا ســـەرۆکی حکومەتو ســـەرۆکی هەرێمو سکرتێری یەکێتی لەمەڕ روداوەکان دواون، وەك لە شوێنێکی تریشدا باسم کردوە، هەرسێکیان هێندەی دەیانویست خۆیان لە کێشـــەکان بدزنەوە هێندە نیەتی ئەوەیان نەبو کە بەڕاستی کێشەکان چارەسەر دەکەن.

بەشێوەیەکی تایبەت سەرجەم قسەکانی سەرۆکی هەرێم مایەپوچ بو، بەو پێیەی باسی ســـوتانی جامانەی سوری کرد لە ســـلێمانی‌و باسی رژانی خوێنی نەکرد، لەمەشەوە بۆمان دەردەکەوێت ئێمە لەبەردەم سەرکردەگەلێکداین هەرگیز چارەی خۆیان گرژناکەن بۆ رژانی خوێنی هاونیشتیمانیان.

سەرۆکی هەرێم دەڵێی لە ئەســـتێرەیەکی تر دەژی‌و وادەزانێ ئێستاش هەمو سلێمانی جامانەی ســـوری لەسەردایە، نازانێ ئێستا پارچە پەڕۆیەکی سور یان رەش لای هاوڵاتیانی ئەم دەڤەرە هیچ بەهایەکی نیە، ئەوە نەبێت کە لای زۆرێك لە گەنجانی ســـلێمانی هێڵی ســـور رژانی خوێنی مەدەنیە نەك ســـوتانی جامانەیەك کە لەســـایەیدا گەندەڵی ئەنجام

دەدرێتو خوێنی مەدەنیەکان دەرژێت.

قسەکانی سەرۆکی حکومەت، چ لە پارلەمانو چ لەدەرەوەی پارلەمان، جگە لە بێدەسەڵاتی ئەم پیاوە وەك سەرۆکی حکومەت هیچی ترمان پێناڵێت. ئەم پیاوە روخۆشو پاكو خاوێنە وادەزانێت بە سەردانەکانیو بە ئامادەبونی لە بۆنەکاندا خەڵك لەخۆی رازی دەکاتو پێدەچێت تاڵەبانی پێی وتبێت کە خۆپیشاندەران ماندو دەبنو دەچنەوەماڵەوە، بۆیە وا بێباك بزەی سەرلێوی ناکوژێتەوەو بەردەوامە لە رستەی (کردار شەرتە).

هەر سەرۆکێکی تر بوایە دوای هاواری زمناکۆ لەپاڵ دیوارێکی کونکرێتی لقی چواردا کوژرانی ئەو هەمو گەنجە، لانی کەم دەستی لەکار دەکێشایەوە. بەڵام ئەم پیاوە پێدەچێت بەرژەوەندیە مادییەکانی لەمانەوەیدابێت وەك سەرۆکی حکومەتو لەوێوە چاودێری پرۆژەکانی شەخسی خۆیو بنەماڵەی تاڵەبانی بکات.

قسەکانی تاڵەبانی زۆر توند نەبون، بەڵام کردەوەکانی زۆر توندبون. تاڵەبانی هەر نەگەڕایەتەوە بۆ کوردستان باشتر بو بۆ یەکێتی، چونکە بەر لەوەی ئەم پیاوە بگەڕێتەوە، وەزعی یەکێتی باشتر بو، ئەوکات شەڕ لەنێوان شەقامو پارتیدا بو، بەڵام گەڕانەوەی تاڵەبانی شەڕەکەی خستەوە ناو ماڵی یەکێتیو راگەیاندنەکانی پارتەکەی هاندا توند بن لەبەرامبەر ئۆپۆزسیۆنو شەقام، ئەمە جگە لەوەی هاتنەوەکەی، سوتانی خێمەکانی بەردەرکی سەراشی لێکەوتەوە.

هەرچۆنێك بێت ئێستا ئێمە بێ ئومیدین لەوەی کە ئەم بەرپرسانەو حکومەت بە گشتی شتێك بکەنو خۆپیشاندەرانیش ماندو نابنو بەردەوامن.

بەم دۆخەدا وا دەردەکەوێت پێویستە شتێك بکرێت. من نازانم ئەو شتە چییە، بەڵام پێویستە ئۆپۆزسیۆنو شەقام بگەنە خیارێك. چونکە وای بۆ دەچم ئەم دۆخە بەردەوام بێت، بەریەککەوتن لەنێوان شەقامو دەسەڵات توندتر دەبێت. [٣٤]

[٣٤] عەزیز رەئووف، لەنێوان بەردەوامی خۆپیشاندانو کەڕی دەسەڵات، دەبێ شتێك بکرێت، سایتی سبەی، ٢٠١١/٣/٢٤/
http://www.sbeiy.com/ku/article_detail.aspx?ArticleID=4406&AuthorID=83

هەینی لەنێوان شیوەنو شادیدا

لەتیف فاتیح فەرەج

ئەو خۆپیشـــاندانو هاتنە ســـەر شـــەقامەی سلێمانیو شارو شـــارۆچکەکانی دەوروبەری بە گەرمیانیشەوە، هەر تەنیا داواکانیان، داوای ناوچەیەکی دیاریکراو نییە، ئەگەر توندوتیژیەکان دەرکەینە دەرەوە، داواکانی خۆپیشاندەران داوای خەڵکی سەرتاسەری کوردستان، واتە خەڵکی سلێمانی لەبری خەڵکـــی هەولێریش داوا دەکـــەن، خەڵکی کەلارو چەمچەماڵ لەبری خەڵکی دهۆكو زاخۆش داوا دەکەن، ئەمە زنجیرە بەندی کۆمەڵایەتیە، کە زۆر جار لێرەولەوێ باســـی دەکرێت، من ناڵێم کەموکوڕی لەخۆپیشـــاندانەکاندا نییە، بـــەڵام ئەمە ناکاتە بەتایبەت زۆر جار لەونبوونی پەیامی بە ئاشـــتی گەیاندنا، ئەوەی لە شوێنێك خوێن برژێو لە شوێنێکی دیکە شایو لۆغان بێت، کوردستان کە تائێستا لە ٣ پارێزگا تێناپەڕێتو ژمارەی دانیشتوانیشـــی بـــەلای زۆرەوە «٥» ملیۆن تێدەپەڕێنێ، ناکرێ لە یەك رۆژدا لەلایەکەوە دەنگی تەقەقە بێتو لەلایەکی دیکەشـــەوە خەڵك نەك بە ئاڵای کوردســـتانەوە بگرە بە ئاڵای حزبەوە رژابنە سەرشـــەقام، پەیامی ئاشـــتی پێویستە پەیامێکی سەرتاســـەری بێت، گەیاندنی ئەم پەیامە بەوە نابێت کۆمەڵ حزبیانە داپۆشرێ، پارتیو یەکێتی کە زۆرینەی پەرلەمانو خاوەنی حکومەتیشن لە هەرێمی کوردستان رەوا نییە لەم ســـێ پارێزگایەدا دووجۆر سیاســـەت پیادە بکەن، ئەو شـــاییو لۆغانەی هەولێرو دهۆك، ئەگەر شـــاییو لۆغانێکی حزبی بێت، بەتایبەت ئـــەوە لە کاتێکدا لە کەلار لاوێکی «١٥» ســـاڵەو لە چەمچەماڵ مناڵێکی «١١» ساڵە شەهید دەبن پێویستە ئەو حزبە رێگریی لە کاری وا بکاتو ئەو رۆژە بۆ ئەو دوو شـــەهیدە جوانەمەرگە ئاڵای رەش لەســـەر بارەگا حزبیەکان هەڵبکات، خۆ ئەگەر شاییو لۆغانەکە خۆڕسکانەیەو خەڵکی خۆی پێی هەستاوە، پێم وا نییە خەڵکی هەولێرو دهۆك کە هەمیشـــە خەڵکی ئەو دوو شوێنە بەوە بەناوبانگن کە هاوخەمو خەمخۆری خەڵکانی دیکەن خۆیان ئەوەندە دوورگرتبێت لە بەشەکەی دیکەی کوردســـتان کە گـــوێ نەدەنە ئەوەی لـــە جێگایەکی دیکە خەڵك خوێنی لـــێ دەڕژێت. بە بڕوای من پێویســـتە کوردستانیان لەسەرتاســـەری ئەم هەرێمە بۆ شەهیدەکانی رۆژانی رابردوو جگەلەوەی ســـێ رۆژ پرســـە رابگەیەنن، داوای ئەوەش بکـــەن چیتر خوێنی مناڵی کورد بەدەستی کورد نەڕژێت، هەر چۆن لەم یەك دوو رۆژەدا «٦٤» زانای ئایینی لە شاری هەولێر پەیامێکی بەم جۆرەیان راگەیاند ســـێ رۆژ پرســـە لە رێـــژوان عەلیەوە تا دەگاتە گەرمیان ئەحمەد کە هیچ یەك لەو دوانە هێشتا نەگەیشتبوونە تەمەنی «١٨» ساڵ.

کوشـــتنی خەڵکیشـــی لەو تەمەنەدا پێچەوانەی هەموو یاساو ڕێساکانی ئەرزو ئاسمانە، هەموو حزبـو ڕێکخراوەکانی کوردســـتانیش پەیتا پەیتا باســـی مافـــی منداڵو بەدیهێنانی خەونەکانی منداڵان دەکەن. ئاشـــتی دەســـتەکۆییەکی ئازایانەو بوێرانەی دەوێت، بە بڕوای من پێویســـتە ئازایەتی ئەوەمان هەبێت ئیـــدی نەیەڵین ڕێژوانو گەرمیانەکان بدرێنە بەر ڕێژنەی گوللە.[٣٥]

[٣٥] لەتیف فاتیح فەرەج، هەینی لەنێوان شیوەنو شادیدا، سایتی خەندان، ٢٠١١/٣/١ /
http://xendan.org/drejaWtar.aspx?NusarID=22&Jmara=2550

دووەم/ ئەنجام

لەئەنجامی ئەم لێکۆڵینەوەیەدا گەیشتینە ئەو ئەنجامەی کە:

١- خۆپیشاندانەکانی بەرهەمی ناعەدالەتیو گەندەڵیو قۆرخکردنی سەرجەم کایەکانی حکومەتو دامەزراوەکانە لەلایەن هەردوو حیزبی باڵادەستەوە، بەوەی لەماوەی ٢٠ ساڵی حوکمرانیاندا، دۆخێکی ناسەقامێگیری سیاسیو ئابووریو کۆمەڵایەتیان خوڵقاندووەو، هەرێمی کوردستانیان دابەشکردووە بۆ کەمینەیەکی دەست ڕۆیشتوو کە تەواویو بودجەو سامانی وڵاتیان لای خۆیان کۆکردۆتەوە، لەبەرامبەر زۆرینەیەکی هەژارو بێکار.

٢- خۆپیشاندانەکانی تونسو میسرو بەهاری عەرەبی کاریگەری ڕاستەوخۆیان لەسەر خۆپیشاندانو نارەزاییەتیەکانی ١٧ی شوبات هەبووە، بەوەی ئەو هۆکارانەی شۆرشی میسرو تونسی بەرپا کرد، لە گەندەڵیو بێکاریو ناعەدالەتیو کۆنترۆڵکردنی دەسەڵات لەلایەن گروپێکی دیاری کراوەوە، هەمان بارودۆخی سیاسی کۆمەڵایەتی لە هەرێمی کوردستان بووە هۆی خوڵقاندنی خۆپیشاندانەکان.

٣- لەم لێکۆڵینەوەیەدا گەیشتینە ئەو ئەنجامە هەمیشە دەسەڵاتدارە ستەمکارەکان، بۆ بەگری لە مانەوەیان ئامادەی خوێن ڕشتننو هەموو لەحزەیەك دەستیان لەسەر پەلەپیتکەی تفەنگەکانیانە، شەهیدانی ١٧ی شوباتو ڕۆژانی دواییش باشترین نموونەی ئەو ڕاستیەن.

٤- هەمیشەو لە درووست بوونی هەر گردبوونەوەو خۆپیشاندانێکدا دەسەڵات بە ئاژاوەگێرو تێکدانی بارودۆخی هەرێمی کوردستان تۆمەتباری کردوون، ئەویش لە پێناو شەرعیەت دان بووە بە خوێنرشتنو کوشتنو توندووتیژیەکانی بەرامبەر بە خۆپیشاندەران.

٥- خۆپیشاندانەکانو پشودرێژی خۆپیشاندەران دەری خست، کە هەرگیز دەسەڵات ئامادە نیە لە ڕێگەی خۆپیشاندانو نارەزاییەوە چاکسازی بکاتو ئاڵوگۆری دەسەڵات بکات.

٦- کوشتنی خۆپیشاندەرانو ڕادەستنەکردنی تاوانباران، ئەوەی خستە ڕوو کە ئەوەی فەرمانی کوشتنی خۆپیشاندەرانی دەرکردووە هێزە ئەمنیەکان نیە بەڵکو دەسەڵاتە، بەو پێیەی تاوانبارانی بکوژانی خۆپیشاندەران تا ئەمرۆش بە ئازادانە لە کۆبوونەوە ڕەسمیەکانی حیزبەکان دەردەکەونو پیشتوانی دەکرێن.

٧- کۆتایی هێنا بە خۆپیشاندانەکان لە ڕێی هێزە ئەوەی کۆتایی بە ڕوحیەتی خۆپیشاندانەکان نەهێنا، بەڵکو ڕقو تورەییو نیگەرانی گەنجانی لە شەقامەوە گواستەوە ناو ڕوحیانو هەرکات بێت، ئەو نارەزاییانە دەتەقنەوە.

٨- خۆپیشاندانەکان ئەوەیان خستەڕوو کە سپەیسو بۆشاییەکی گەورە لە نێوان هاوڵاتیانو دەسەڵاتداراندا هەیەو خواستو داواکاری هاوڵاتیان لە لایەکو ڕوی دەسەڵاتیش لە لایەکی دیکەیە.

سێیەم/ پێشنیازو ڕاسپارەدان

١- پێویسـتە حکومەتو دەزگا پەیوەندیدارەکان، بڕیارەکانی تایبەت بە خۆپیشـاندەران دەریان کردووە جێبەجێی بکەن، چونکە جێبەجێنەکردنی ئەو داواکاریانە لە هەر لەحزەیەکدا بێت، لە فۆرمو شێوازی نوێدا خۆپیشاندان دەخولٔقێنێت.

٢- ڕادەسـتکردنی تۆمەتبارانی بکوژانی خۆپیشاندانەکانی ١٧ی شوباتو ڕۆژانی دوایی، چونکە ڕادەستنەکردنیان، لەلایەك سەروەری یاسا لە کوردستان دەخاتە ژێر پرسیارەوەو لە لایەکی دی گیانی تۆڵە سەندنەوە لای هاولاتیان دروست دەکات.

٣- هەڵگرتنـی ئەو کۆتو بەندانەی کە بەهۆی یاسـای خۆپیشـاندانەکانەوە لەبەردەم خۆپیشاندەراندا درووسـتی کردەوە، بەوەی هەمیشـە هاولاتیانیان لەبەرامبەر ئەو کۆتو بەندانەدا بەناچاری بە بێ مۆڵەت خۆپیشـاندان دەکەن، بۆیە لەو نێوەندەدا وەزیفەی هێزە ئەمنیەکان ون دەبێت کە پارێزگاریکردنە لە خۆپیشاندەران، دەگۆڕێت بۆ ڕووبەڕووبونەوەی خۆپیشاندەرانو توندووتیژی لێدەکەوێتەوە.

٤- پێویسـتە خوێندنەوەو لێکۆڵینەوەی ورد لەسـەر خۆپیشـاندانەکانی ١٧ی شوباتو ڕۆژانی دوایی بکرێت، چونکە ئەو ڕووداوانە سـەرەرای ئەوەی قۆناغێکی نوێی لە مێژووی سیاسـی هەرێم هێنایە ئاراوە، ڕووداوێکی ئاسایی نەبوونو کاریگەری لەسەر تاکی کورد درووسـت کردووە، بەوەی دەسـەلاتی کوردی لە هەموو لەحڤەیەکـدا ئامادەیی بۆ خوێن ڕشتن هەیە.

چوارەم/ سەرچاوەکان

بەشـــی زۆری سەرچاوەکانی ئەم لێکۆڵینەوەیە پشتی بەستووە بە سایتە ئەلکترۆنیەکان، بەو پێیەی رووداوی خۆپیشـــاندانەکانی ١٧ی شـــوباتو رۆژانی دوایی بەشـــێوەی هەواڵو راپۆرتە هەواڵ رۆژانە لەو سایتانە بڵاو دەبوونەوە، جگە لەو بابەتانەی پەیوەندی بە مێژووە هەیە بەتایبەتیش رووداوی ٦ی ئەیلولی ١٩٣٠ کە لە ســـەرچاوەکاندا پشت بە ژمارەیەك کتێب بەسترا، لەبەر ئەوەی زۆرێك لە سایتەکان سیستمی ئارشیف کردنیان خراپ بوو، یاخود تێکەڵو پەرشو بڵاوبووە، بۆیە بەناچاری چەند سایتێکی دیاریکراو وەرگیراون، بەتایبەتیش سایتەکانی(ســـبەی، خەندان، لڤین، پەیامنێر، ...هتد) چونکە لـــەم لێکۆڵینەوەیەدا تەواوی هەواڵو راپۆرتی رۆژ بەرۆژی ئەو ســـایتانە دەرهێنراوەو سودیان لێبینراوە، کە بە نزیکەی (هەزار) هەواڵو راپۆرت ئەژمار دەکرێن.

یەکەم/ کتێب

١- ئەحمەد حەمدی بەگی ساخێبقڕان، دیوان، چاپخانەی ئەسعەد بەغداد ١٩٥٧ .

٢- ئومێد ئاشـــنا، دیوانـــی پیرەمێردو پێداچوونەوەیەکی نوێ بـــە ژیانو بەرهەمەکانی، بەرگی یەکەم، چاپی هەولێر، ٢٠٠١ .

٣- دیوانی ئەخۆل، چاپی سێیەم، سلێمانی، ٢٠٠٠، لاپەرە ١٣٩.

٤- دیوانی بێکەس، ئومێد ئاشـــنا رێکی خســـتووەو لێی زیادکردووەو پاشکۆی بۆ داناوە، چاپی دووەم، هەولێر، ٢٠٠٥ .

٥- جەمال بابان، ســـلێمانی شـــارە گەشـــاوەکەم، بەرگی دووەم، دەزگای رۆشـــنبیریو بڵاوکردنەوەی کوردی، ساڵی ١٩٩٨ .

٦- دیوانی شێخ نوری شێخ ساڵح، ئامادەکردنو ساغکردنەوەی ئازاد عەبدولواحد، بەرگی یەکەم، چابخانەی جاحز بەغداد ١٩٨٩.

٧- دیوانـــی قانـــع، کۆکردنـــەوەی بورهـــان قانـــع، چاپی چـــوارەم، ســـلێمانی ٢٠٠١، لاپەرە(٢٨٤).

٨- دیوانـــی گۆران، ئامادەکردنـــی محەممەدی مەلا کەریم، لە چاپخانـــەی کۆڕی زانیاری عێراق، چاپی بەغداد.

٩- عەلادین ســـجادی، شۆرشـــەکانی کورد، کوردو کۆمـــاری عێراق،چاپخانەی مەعالایف، چاپی یەکەم، ١٩٥٩.

١- نەوشـــیروان مستەفا ئەمین، کوردســـتانی عێراق، ســـەردەمی قەڵەمو موراجەعات، ١٩٢٨- ١٩٣١، چاپو بڵاوکردنەوەی، مەڵبەندنی ئاوەدانی کوردســـتان بەرلین – ئەڵمانیا، ساڵی ٢٠٠٠.

دووەم/ گۆڤارو رۆژنامەکان

١- ئـاوات محەممەد ئەمیـــن، بەهاری عەرەبی، زریانێك لە هەڵکردنـــدا، گۆڤاری کەوانە، ژمارە (٧)، شوباتی ٢٠١٢.

٢- ئەحمـــەد میرە، ئێوە لەکێ دەچن؟ گۆڤاری لڤیـــن، ژمارە ١٥٥ لە ١٠ /٣/ ٢٠١١، دوا لاپەڕە.

٣- نەوشـــیروان مســـتەفا ئەمین، چەند راســـتیو بەڵگـــە نامەیەك، لـــە بڵاوکراوەکانی هەفتەنامەی سلێمانی نوێ، شارەوانی سلێمانی، ٢٠٠٢، لاپەرە ١٤.

٤- جەمال بابان، رۆژی گەشـــی شەشـــی ئەیلول (شـــەری بەردەرکی ســـەرا) رۆژنامەی کوردستانی نوێ، ژمارە (٥٣٧٥) دووشەمە ٢٠١٠/٩/٦ .

٥- کوردستانی نوێ، ژمارە (٥٤١٣) بەرواری ٢٠١١/٢/٢٤، ریپۆتاژ، لاپەرە ١٤ – ١٥ .

٦- کاوە محەمـــەد، تووڕەیـــی ماڵیی ناکرێ، هەفتەنامەی (ئاوێنە)دا، گۆشـــەی پەنجەرە، ژمارە (٢٧٣)ی رۆژی ٢٠١١/٥/٣. .

٧- رۆژنامەی هاولاتی لە ژمارە (٧٠٦) چوارشەممە ٢٠١١/٢/١٦

سێیەم/ سایتەکان

بەشـــێك لەو لینکانەی ســـایتەکان کە وەرگیراون تەنها بۆ وەرگرتنی هەواڵ وەرگیراون بۆیە، تەنها لینکەکە دادەنێین.

١- زەینەلعابدین بن عەلی، ماڵپەری،ویکیپیدیا/
http://ar.wikipedia.org/wiki/%D8%B2%D98%A%D986%_%D8%A7%D984%%D8%B9%D8%A7%D8%A8%D8%AF%D98%A%D986%_%D8%A8%D986%_%D8%B9%D984%%D98%A

٢- میسر، لە لێواری ئاڵوگۆڕدا، خالیدی حاجی ئەحمەد، سایتی سبەی، ٢٠١١/١/٢٩ /
http://www.sbeiy.com/(S(3ws4ui3ayhbbwbgt0rjon5d5))/ku/inter_report_detail.aspx?id=536&cat=1&title=

٣- حەکیـــم ئەبوبەکـــر، راپۆرتێکی مەیدانـــی لە مەیدانی تەحریری میصـــرەوە چۆنیەتی سەرکەوتنی ئەو شۆڕشە دەگێڕێتەوە، سایتی ناوەندی ئەیوبی/
http://aubyc.com/mezhunasi/155-mezhuy-hawcharkhy-islamy/321-maedani-tahrer

٤- دەشتی سالار، هەرێم مانگێك لە خۆپیشاندانو نارەزایی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٩/
http://www.sbeiy.com/ku/Inter_Report_Detail.aspx?id=542&cat=1&title=1

٥- بەیاننامەکەی (١/٢٩) ی گۆران چی بەدوای خۆیدا هێنا، ساتی سبەی/ ٢٠١٢/١/٢٨/
http://www.sbeiy.com/Detail.aspx?id=3297&LinkID=14

٦- شۆڕشی فەیس بووك، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٤ /

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=33869&cat=1

٧- بەیاننامەی تۆڕی بەرگری لە مافو ئازادیەکانی خەڵك، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/١٦/

http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21710&Jor=1

٨- ئەو پێشمەرگە دێرینەی بڕیاری خۆسوتانیدا، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٦/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=33924&cat=1

٩- لەسلێمانی جوڵەی شەقام پەرەدەستێنێ، سایتی لڤین، ٢٠١١/٢/١٦ /

http://www.lvinpress.com/newdesign/Dreje.aspx?Jimare=2609

١٠- نێچیرڤان بارزانی: پەنجەی تۆمەت بۆ کەس درێژناکەین، سایتی لڤین، ٢٠١١/٢/١٨/

http://www.lvinpress.com/newdesign/Dreje.aspx?Jimare=2647

١١- هیوا ئەحمەد مستەفا، چاوپێکەوتنی کەناڵی زاگرۆز، ماڵپەری یوتیوب/

http://www.youtube.com/watch?feature=player_embedded&v=RmQFc0X9uNo

١٢- هەواڵی خۆپیشاندانەکان، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/١٧/

http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21745&Jor=1

١٣- هاتوچۆ لە سلێمانی قەدەغەکرا، ساتی خەندان، ٢٠١١/٢/١٧ /

http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21752&Jor=1

١٤- فازل میرانی، سایتی پەیامنێر، ٢٠١١/٢/١٨ /

http://www.peyamner.com/PNAnews.aspx?ID=224045

١٥- بەرپرسی لقی چوار، ئاژانسی پەیامنێر، ٢٠١١/٢/١٧/

http://www.peyamner.com/PNAnews.aspx?ID=223957

١٦- نێچیرڤان بارزانی، ئاژانسی پەیامنێر، ٢٠١١/٢/١٨ /

http://www.peyamner.com/PNAnews.aspx?ID=224083

١٧- محەمەد تۆفیق رەحیم، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٧ /

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=33954&cat=1

١٨- نێچیرڤان بارزانی، ئاژانسی پەیامنێر، ٢٠١١/٢/١٨ /

http://www.peyamner.com/PNAnews.aspx?ID=224083

١٩- ڕوونکردنەوەکەی د. بەرهەم ساڵح، سایتی خەندان، ٢٠١٣/٧/٣١ /

http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=64133&Jor=1

٢٠- لە ١٩٣٠/٩/٦ لە بەردەرکی سەرا چی رویدا؟، پەیجی سلێمانی شارە حەیاتەکە، ٢٠١١/٩/٦/

https://www.facebook.com/slemani1/posts/276871622418661

٢١- محەمەد مێرگەسۆری، یاخیبوونی مەدەنی (٦)ی ئەیلول‌و راگەیاندن، بەشێك لە توێژینەوەی ئەكادیمی، سایتی پوك هۆشیاری، ٢٠١١/٩/٢٠ /

http://www.pukhoshiari.com/(A(KLVOkiR_zgEkAAAANTBiODVmMDUtODg5Yy00MDY4LTljOWEtMjdmMzg2NGMyNDdjwjRvf9dDovxaUAo7mVOKREphWgc1))/Detail.aspx?id=1398&LinkID=3

٢٢- سلێمانی: ژمارەی برینداره‌كانی خۆپیشاندانەكە، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٩/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34021&cat=1

٢٣- لە خۆپیشاندانەكانی دوێنێدا ٤٨ كەس برینداربوون، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٠/

http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21835&Jor=1

٢٤- رووداوەكانی شاری سلێمانی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢١ /

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34084&cat=1

٢٥- زیانەكانی كەناڵی نالیا، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٠ /

http://xendan.org/Print.aspx?=Hewa&Jmara=21802&Jor=1

٢٦- ئەندامێكی لیژنەی ناوخۆ، سایتی سبەی،٢٠١١/٢/٢٣/

http://www.sbeiy.com/ku/newsdetail.aspx?id=34182&cat=1

٢٧- متمانە بە كابینەكەی دكتۆر بەرهەم ساڵح درایەوە. سایتی خەندان،٢٠١١/٣/٩/

http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=22563&Jor=1

٢٨- سەنتەری میترۆ، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٠/

http://xendan.org/Print.aspx?=Hewa&Jmara=21828&Jor=1

٢٩- سەرۆكی حكومەت سوتاندنی كەناڵی نالیا مەحكوم دەكات، سایتی خەندان،٢٠١١/٢/٢٠/

http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21825&Jor=1

٣٠- پەیامنێرانی بێسنور، سایستی سبەی، ٢٠١١/٢/٢٢/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34151&cat=1

٣١- ددادگاییكردنی تۆمەتبارانی كەناڵی نالیا، سایتی سبەی، ٢٠١١/٣/١٧/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34874&cat=1

٣٢- كەلار: رادیۆی دەنگ هێرشی كرایە سەر، سایتی ئێن ئارتی، ٢٠١١/٣/٦/

http://nrttv.com/dreje.aspx?jimare=224

٣٣- رۆژنامەو سایتی (هاوڵاتی) نوسینگەكەیان چۆڵكرد، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٨/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=33971&cat=1

٣٤- سـلێمانی: خۆپیشاندەران گوڵو شـیرینی دەدەنە هێزە ئەمنییەکان، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٢/

http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21928&Jor=1

٣٥- سەرۆکی زانکۆی سلێمانی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢٠/

٣٦- http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34052&cat=1

٣٧- لەتیف فاتیح فەرەج، هەینی لەنێوان شیوەنو شادیدا، سایتی خەندان، ٢٠١١/٣/١ /

http://xendan.org/drejaWtar.aspx?NusarID=22&Jmara=2550

٣٨- زانکـۆی سـەلاحەدیین بڕیاریـدا تـا ١-٤ بکرێت پشـوی زانکۆ، سـایتی سـبەی، ٢٠١١/٢/٢٤/

٣٩- http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34203&cat=1

٤٠- ڕێکخراوی هیومان رایتس وۆچ، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٩/

٤١- http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34014&cat=1

٤٢- ڕێکخراوی پەیامنێرانی بێسنوور، ساتی ریپۆرتەر، ٢٠١١/٢/٢٨ /

http://en.rsf.org/iraq_death_threats_and_targeted_282011,39637_02_.html

٤٣- ئەمنستی ئینتەرناشناڵ، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢٢/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34149&cat=1

٤٤- لەندەن: خۆپیشاندانی ڕەوەندی کورد، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/١٨/

١=cat&٣٣٩٧٦=http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id

٤٥- خۆپیشاندانێکی گەورە لە ئۆسلۆ، سایتی لڤین،٢٠١١/٢/٢٥/

http://www.lvinpress.com/newdesign/Dreje.aspx?Jimare=2834

٤٦- پەیامی ڕەوەندی کوردیی، سایتی سبەی،٢٠١١/٢/٢١/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34080&cat=1

٤٧- خۆپیشاندانەکەی هەڵەبجە، سایتی سبەی،٢٠١١/٢/٢٢/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35013&cat=1

٤٨- کەلار: خۆپیشاندان، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٥/

http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=22069&Jor=1

٤٩- خۆپیشاندان لە چەمچەماڵ، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢٥/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34269&cat=1

٥٠- عەدنـان کەریم: خۆپیشـاندەران دڵسـۆزترین چینی ئەم گەلەن، سـایتی سـبەی، ٢٠١١/٣/١٤/

http://www.sbeiy.com/(S(j1hmyz1rhbxuxosefdc5f12g))/ku/print/Dosya_Rozhnama.aspx?ArticleID=1248

٥١- راســتییەك بۆ مێــژوو وەكوو خۆی، كەی‌و چۆن‌و بۆچی چوومە ســەرای ئازادی؟، مەلا كامەران عەلی خوارەحم، سایتی بەیان، ٢٠١٣/٢/٢٨ /
http://www.bayanpress.net/Article_Detail.aspx?Articleid=272&AuthorID=141

٥٢- وتارخوێنی بەردەركی سەرا، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٥/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=22067&Jor=1

٥٣- ئاسایششی سلێمانی، سایتی ئێن ئارتی، ٢٠١١/٤/٤ /
http://nrttv.com/dreje.aspx?jimare=920

٥٤- لیژنەی لێكۆڵینەوە لەرووداوەكانی ســلێمانی یەكەمین كۆبوونەوەی سازكرد، سایتی خەندان، ٢٠١١/٢/٢٣/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=21991&Jor=1

٥٥- وتەبێژی ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی، سایتی سبەی،٢٠١١/٢/٢٧ /
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34343&cat=1

٥٦- متمانە بە كابینەكەی دكتۆر بەرهەم ساڵح درایەوە، سایتی خەندان، ٢٠١١/٣/٩/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=٢٢٥٦٣&Jor=١

٥٧- كەمال كەركوكی: خەریك بو ببێت بە ٦٦، سایتی سبەی،٢٠١١/٣/١١/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34718&cat=1

٥٨- وتەبێژی ئەنجومەنی كاتی سەرای ئازادی، سایتی سبەی،٢٠١١/٣/٥/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34506&cat=1

٥٩- ناسك قادر لە وەڵامی نامەكەی تاڵەبانیدا، سایتی سبەی،٢٠١١/٣/١٧/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34885&cat=1

٦٠- هێزێكی چەكدارخێمەكانی مەیدانی ئازادیان سوتاند، سایتی لڤین، ٢٠١١/٣/٦/
http://www.lvinpress.com/newdesign/Dreje.aspx?Jimare=2962

٦١- ئەنجومەنی كاتی سەرای ئازادی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٣/٦/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34522&cat=1

٦٢- لەخۆپیشاندانەكەی دوێنێی قەزای كۆیە، سایتی سبەی،٢٠١١/٣/٨/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34621&cat=1

٦٣- سلێمانی: ٥٠ خۆپیشاندەر بریندار بوون، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/١٧/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35681&cat=1

٦٤- بەپەلە...سەكۆی مەیدانی ئازادی سلێمانی سوتێنرا، سایتی لڤین، ٢٠١١/٤/١٨/
http://www.lvinpress.com/newdesign/Dreje.aspx?Jimare=3414

٦٥- ئاماری بریندارەكانی دوێنێی سلێمانی، سایتی خەندان، ٢٠١١/٤/١٩/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=24111&Jor=1

٦٦- هەولێر؛ لە ڕێوشوێنێکی ئەمنی توندا خۆپیشاندان کرا، سایتی سبەی،٢٠١١/٤/١٨/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35704&cat=1

٦٧- سەرای ئازادی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/١٨/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35714&cat=1

٦٨- دەسەڵات سلێمانی کردوەتە سەربازگە، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/١٩/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35733&cat=1

٦٩- خوێندکاران‌و مامۆستایانی زانکۆی سلێمانی بەرەو دادگا بەڕێکەوتن، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/١٩/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35732&cat=1

٧٠- ڕێبین هەردی لەلایەن چەکدارەکانی یەکێتییەوە ئەشکەنجە دراوە، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/٢٠/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35780&cat=1

٧١- چەکدارانی یەکێتی هەڵیانکوتایە سەر حەرەمی زانکۆ، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/١٩/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35761&cat=1

٧٢- هەڵیانکوتانە سەر کۆلێژی زانستە کۆمەڵایەتیەکانی زانکۆی کۆیە، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/١٩/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35731&cat=1

٧٣- رانیە؛خۆپیشاندانی جەماوەری بەڕێوەدەچێت، سایتی سبەی،٢٠١١/٤/١٩/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35752&cat=1

٧٤- خۆپیشاندان‌و توندوتیژیی چەند شارێکی تر دەگرێتەوە، سایتی لڤین، ٢٠١١/٤/١٩/
http://www.lvinpress.com/newdesign/Dreje.aspx?Jimare=3447

٧٥- لەتوندوتیژییەکانی سلێمانیدا ٩٠ کەس برینداربوون، سایتی خەندان،٢٠١١/٤/١٩/
http://xendan.org/dreja.aspx?=hewal&jmara=24137&Jor=1

٧٦- ڕێکخراوی پەیامنێرانی بێ سنور، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/١٩/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35763&cat=1

٧٧- ڕێکخراوی هیومان رایتس ۆچ، سایتی سبەی، ٢٠١١/٤/٢٢/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35849&cat=1

٧٨- فەرمانی دەستگیرکردن بۆ پێنج لیست لە داواکراوان دەردەچێت، سایتی سبەی، ٢٠١١/٨/٢/
http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=38387&cat=1

٧٩- راپۆرتی سەنتەری میترۆ، سایتی سبەی، ٢٠١٢/١/١٤ /
http://www.sbeiy.com/Detail.aspx?id=2841&LinkID=14

٨٠- رۆژمێری خۆپیشـــاندانەکانی هەرێمی کوردســـتان ١٧ی شوبات ١٩ی نیسان/٢٠١١، ٢٠١٣/٢/١٦/

http://www.sbeiy.com/Detail.aspx?id=3975&LinkID=14

٨١- مەریوان وریا قانیع، بۆ سەرای ئازادی، شوێنێك بۆ خەونو شوێنێك بۆ ئازادی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٣/٢٢/

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34988&cat=1

٨٣- بەختیار عەلی، وتاری لە سەرای ئازادی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٠٤/٢ /

ttp://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35307&cat=1

٨٤- ئاراس فەتاح، لە سەرای ئازادی سلێمانی خوێندرایەوە، ٢٠١١/٤/٣ /

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=35343&cat=1

٨٥- رێبین هەردی، توندوتیژیو ئەفسانەکانی، سایتی ئاوێنە/

http://www.awene.com.greenhost.nl/opinion/%D8%AA%D988%%D986%%D8%AF%D9%88%D8%AA%DB%8C%DA%98%DB%8C%E28%80%C%D988_%%D8%A6%D987%%E28%80%C%D981%%D8%B3%D8%A7%D986%%D987%%E28%80%C%DA%A9%D8%A7%D986%%DB%8C

٨٦- سۆران عومەر، بەم خوێنە پارتی تەمەنی خۆی کەم کردەوە، ساتی کوردستان پۆست، ٢٠١١/٢/١٧ /

http://www.kurdistanpost.com/view.asp?id=809c01d8

٨٧- ئاسۆ جەبار، کۆمەڵگەی زیندو، دەسەڵاتی مردو، سایتی سبەی، ٢٠١١/٣/١٥ /

http://www.sbeiy.com/ku/newsDetail.aspx?id=34809&cat=1

٨٨- کاوە محەمەد، تووڕەیی ماڵیی ناکرێ، هەفتەنامەی (ئاوێنە)دا، گۆشەی پەنجەرە، ژمارە (٢٧٣)ی رۆژی ٢٠١١/٥/٣. .

٨٩- مایـــکڵ رۆبن/ بۆ خۆپیشـــاندەرانی ئازادیخوازی ســـەرای ســـلێمانی، ســـایتی لڤین، ٢٠١١/٤/٤/

http://www.lvinpress.com/newdesign/DrejeB.aspx?Jimare=470

٩٠- نەبەز گۆران، دەوارەکانی ئازادی، سایتی سبەی، ٢٠١١/٣/٦ /

http://www.sbeiy.com/ku/article_detail.aspx?ArticleID=4246&AuthorID=264

٩١- هەردی مەهدی، تفەنگەکان نانون، سایتی سبەی، ٢٠١١/٢/٢٥/

http://www.sbeiy.com/article_detail.aspx?ArticleID=4160&AuthorID=810

٩٢- د. یاســین سەردەشــتی، گەلان خوازیارن سیســتمێك ئاوا بکەن، ســایتی ســبەی، ٢٠١١/٢/٢٤

http://sbeiy.com/article_detail.aspx?ArticleID=4154&AuthorID=484

٩٣- جەمال حسێن، روداوێکی بەردەوام، سایتی خەندان، ٢٠١١/٣/١٦ /

http://xendan.org/drejaWtar.aspx?NusarID=220&Jmara=2660

پێنجەم/ پاشکۆکان

پاشکۆی ژمارە (١)

بەیاننامەی بزووتنەوەی گۆڕان

بەیاننامەی بزوتنەوەی گۆڕان دەربارەی هەلومەرجی ئێستای کوردستان

هاونیشتیمانانی سەربەرزی کوردستان

وەك هەمــوو بەچــاوی خۆتان ئەبینــن رۆژی کەوتنی رژێمە دیکتاتــۆرەکان لە زۆربەی ولاتە ســتەمکارو داخراوەکانی دنیاو ناوچەکە دەســتی پێ کردووەو شــەپۆلێکی نارەزایی لەپێناو ئازادیو دادپەروەریدا جەمــاوەری ولاتە جیاوازەکانی تەنیوە. هاوار لەپێناو ئازادیو دادپەروەریدا خەڵکی رژاندۆتە سەر شەقامو ترسی خستۆتە دڵی هەموو ستەمکاران، لەسەر ئاستی نێودەوڵەتیش پایتەختە گەورەکانی دنیا پێشوازی لەو گۆڕانە دێمۆکراتییە دەکەنو پشتیان کردۆتە ستەمکارو دیکتاتۆرەکان.

ئێمە لە کوردســتان لە کاتێکدا بە خۆشحاڵییەوە پێشوازی لەو شەپۆلی گۆڕانە دەکەینو ســات لە دوای ســات چاودێری پاشــهاتەکانی ئەکەین، لە هەمان کاتدا بــە نیگەرانییەوە دەڕوانینــە خەمســاردیی دەســەڵاتدارانی ئەمــڕۆی کوردســتان کە هیــچ هەنگاوێکی راستەقینەیان بەرەو دیمۆکراتیزەکردنی سیستمی فەرمانڕەواییو عەدالەتی کۆمەڵایەتیو دابینکردنی خزمەتگوزاریو پێداویســتیە ســاناکانی رۆژانەی خەڵکی کوردستان نەناوە، لە کاتێکدا خەڵکی کوردستان چاوەڕێ بوون لە دوای راپەرینەکەی ١٩٩١وە جۆرێك سیستەمی حوکمڕانــیو دیموکراســی دابمەزرێنن، کە هەمــوو ناوچەکە ناچار بە لاســاییکردنەوەی بکاتو گەلی کوردســتان ببێتە پێشــەنگی گۆڕان بەرەو دیمۆکرســیو دادپەروەری، بەڵام رووداوەکانــی دوای راپەریــن هەموو ئــەو چاوەڕوانیانەی لەناو برد. کوردســتان نەك هەر نەیتوانی ئەو نمونە دیمۆکراســیە بێت کە شــوێنەکانی تر ناچار بکات لاســایی بکەنەوە. بەڵکو سیستەمێکی حوکمڕانی حیزبی پڕ لە ستەمکاری دروست کرد کە بووەتە نمونەیەکی خراپی لاساییکردنەوە.

هاونیشتیمانانی سەربەرزی کوردستان

دوای نزیکەی دوو ساڵ لە دەرکەوتنی ئەزمونی ئۆپۆزیسیۆنی پارلەمانی لە کوردستاندا خەڵکی کوردستان ئومێدیان وا بوو کە دەسەڵاتدارانی هەرێم بە خۆیاندا بچنەوەو دەرکەوتنی ئەو ئەزمونە بکەنە دەرفەتێك بۆ دیموکراتیزەکردنی فەرمانڕەوایی‌و دامەزراندنی سیستەمێکی پارلەمانی راستەقینەو باشکردنی گوزەرانی هاوڵاتیان‌و دابینکردنی هەلی کارو خۆپێگەیاندن بۆ گەنجان‌و بە نیشتمانیکردنی مەنزومەی ئەمنی‌و بەرگریی هەرێم‌و جیاکردنەوەی دەسەڵاتی حیزب لە دەسەڵاتی حکومەت. بەڵام بە پێچەوانەی چاوەڕوانی خەڵکییەوە دەسەڵاتداران بە بەرنامە کار ئەکەن بۆ نابوتکردنی دەزگا نیشتمانیەکان لەسەرو هەموشیانەوە پارلەمانی کوردستان کە رۆڵی رەقابی خۆی بە تەواوی لە دەست داوەو ئەوە ساڵ ونیوێك بەسەر تەمەنی ئەم خولەی پارلەماندا تێ ئەپەڕێ تا ئێستا دەسەڵاتی ئەوەی نەبووە لێپێچینەوە لەگەڵ تاکە بەرپرسێکی ئەم هەرێمەدا بکا، تەنانەت ئەو حکومەتەی کە شەرعییەتی لە پەرلەرمان وەرگرتووە ئامادە نییە ئیعتیراف بە دەسەڵاتی پەرلەمان بکاو وەڵامی پرسیارەکانی بداتەوە.

ئێمە لە بزوتنەوەی گۆڕان چەندین جار بە گوتاری نوسراوو زارەکی، چەندین جار لە رێگەی فراکسیۆنەکانمانەوە لە کوردستان‌و بەغدا، دەسەڵاتدارانی هەردوو حیزبی فەرمانڕەوامان لە مەترسی‌و پەرەسەندنی ئەم دۆخە ئاگادار کردۆتەوە، بەڵام جار لە دوای جار رووبەڕوی خەمساردیی زیاترو بێباکیی زیاتر بوینەتەوە. بۆیە ئێستا کاتی ئەوە هاتووە بزوتنەکەمان بە راشکاوی‌و بە ئاگاداری ئێوە ئەم داواکاریانە پێشکەش بە دەسەڵاتداران‌و هەموو هێزە سیاسیەکانی کوردستان بکات وەك رێگەچارەیەکی راستەقینە بۆ کۆتاییهێنان بەم سیستەمە حیزبسالاریەو دامەزراندنی سەرەتایەکی تازەی حوکمڕانی کە جێی رەزامەندی ئێوەو شانازی هەموان بێت:

١- مەنعی سەرکردایەتی پارتی‌و یەکێتی لە هەمو جۆرە دەستێوەردانێ لە کاروباری: حکومەت‌و دائیرەکانی، پارلەمان، دادگا، ئاسایش، پێشمەرگە.

٢- مەنعی دامەزراوەکانی ئاسایش، زانیاری‌و پاراستن‌و پێشمەرگە لە هەمو جۆرە دەستێوەردانێ لە کاری سیاسی خەڵك‌و چالاکیە جەماوەریەکان، گۆڕینی بەڕێوەبەرەکانی ئەم دەزگایانە بە کەسانی بێلایەنی پیشەیی.

٣- هەڵوەشاندنەوەی حکومەتە حیزبیەکەی ئیستای یەکێتی‌و پارتی‌و پێکهێنانی حکومەتێکی ئینتیقالی تەکنۆکراتی بێلایەن.

٤- هەڵوەشاندنەوەی ئەم پارلەمانەی ئێستا.

٥- ئامادەکردنی زەمینەی هەڵبژاردنێکی نەزیهی بێ تەزویر بۆ پارلەمانی کوردستان کە لە٣ مانگ تێ نەپەڕێ.

٦- گێڕانەوەی موڵك‌و ماڵی داگیرکراوی حکومەت‌و خەڵك لە لایەن حیزبەکان‌و کاربەدەستەکانیەوە.

٧- كێشـــانەوەی رەشنوسی دەستوری هەرێمو هەمو ئەو یاســـایانەی پەیوەندیدارن بە سیستەمی حوکمڕانی ولاتەوەو حەواڵەکردنیان بۆ پارلەمانی داهاتو.

ئێمە لەکاتێکدا ئەم خواستە جەماوەریە رائەگەیەنین:

داوا لە هەموو هێزە سیاسیەکانی کوردستان ئەکەین پشتگیری خۆیانی بۆ دەرببڕن.

داوا لە دەسەڵاتدارانی کوردستان ئەکەین کە لە ئاستی بەرپرسیارێتی مێژویی خۆیان دا بن بۆ جێبەجێکردنی.

بزوتنەوەی گۆڕان

٢٩ ی ١ ی ٢٠١١

پاشکۆی ژمارە (٢)

بەیاننامەی هاوبەشی پ.د.کو ی.ن.ك

گەلی ئازادی خوازی کوردستان!

لەکاتێکدا، سەرۆکی هەرێم، پەرلەمانو حکومەتی هەرێمی کوردستان، هێزەکانی ئیئتیلافی کوردستانی، لەگەڵیاندا، رای گشتی گەلەکەمانو رێکخراوو سەندیکاو خەمخۆرانی بەدیهێنانی ئامانجە بەدینەهاتووەکانی کوردستان، تێکڕا سەرقاڵی ئەوەین لە بەغدادی پایتەختی عیراقدا، دوای پێکهێنانی حکومەتی نوێی عیراق، بە سەرۆکایەتی بەڕێز نوری مالیکی، ئەو (١٨) خاڵەی لەسەری رێکەوتوین، بەتایبەتی مادەی (١٤٠)ی ناوچە کێشە لەسەرەکان، ئیتر باشتر بخرێنە بواری جێبەجێکردنو بەهۆی یەکڕیزی هێزە سیاسیەکانی کوردستانەوە، رێگە نەدەین چیکە جێبەجێکردنی داخوازییە دەستووریو سیاسییەکانمان، دوابخرێ. ئەمە سەرباری ئەوەی سەرانی گۆڕان، پوازێکی یەك لایەنەیان کوتایە ناو هاوسەنگەریو یەکڕیزی هێزە کوردستانیەکانو هەڵوێستی توندڕەوانەیان لە بەغداد نواندو ئیئتیلافی کوردستانیان جێهێشت، بەڵام سوربونمان لەسەر داخوازیەکانو چەسپاندنیان لەگەڵ زۆربەی هێزە عیراقیەکان، دڵنیاییەکی سیاسی بۆ دروستکردوین. بۆئەوەی سیاسەتی تەفریقەی گۆڕانیش، کەمترین زیان بە هێزە کوردستانیەکانو گەلەکەمان بگەیەنێت، هەر سیاسەتێکی نەرممان بەرامبەر سەرانی گۆڕان نواندو پەیتاپەیتاش هەوڵیان لەگەڵ دراوە، کێشەکانیان لەگەڵدا چارەسەر بکرێ، بەڵام..

ئەی خەڵکی بەشەرەفی کوردستان!

وادیارە سەرانی گۆڕان، ئەم نەرمیەو ئەم سیاسەتە پڕ لە هەستی نیشتمانیو نەتەوایەتیەیان بە خراپو بەلاوازی لێکداوەتەوە، بۆیە، ئەم ئێوارەیە، بەیاننامەیەکیان بۆ دژایەتی سەرۆکایەتی هەرێمو پەرلەمانو حکومەتی بەشەرعی هەڵبژێردراوی کوردستان دەرکردووەو بەڕەسمی، بەناوی سەرانی گۆڕانەوە، داوای هەڵوەشاندنەوەی پەرلەمانو حکومەتی کوردستان دەکەن، لە وەڵامی ئەم سیاسەتە نامەسئولانەیەی بەناو بزووتنەوەی گۆڕان، هەردوو مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستانو یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان، رایدەگەیەنین کەوا:

یەکەم: سەرانی گۆڕان، بە تاقی تەنها، ئۆباڵی ئەم بەیاننامەیەو ئەم هەڵوێستە سیاسییەی دژایەتی شەرعیەتی پەرلەمانو حکومەتی کوردستان، تەحەمول دەکەن، هیچ لایەنێکی تر، لە هێزە کوردستانیەکان، لەگەڵیاندا نین.

دووەم: یەکێتیی نیشتمانیی کوردستانو پارتی دیموکراتی کوردستان، رایدەگەیەنین کەوا، بەتەواوی توانامان، توانای فراکسیۆنەکەمان لە پەرلەمان، توانامان لە حکومەتی کوردستان، توانای حزبی، جەماوەری، سیاسیو پەیوەندی نێونەتەوەییمان، دژی هەموو پیلانێکی ئاژاوەگێڕی دەوەستینو رێگە نادەین هێزێکی کودەتاچی، دۆخی ئارامی بازاڕو کاسبی خەڵك، گوزەرانی خەڵك، ئاسودەیی خەڵك، خۆشبەختی خەڵك.. لەسایەی ئەزمونی

دیموکراسیو ئازادیو ئاسایشی کوردستان تێکبدەن.

سێهەم: بەرپرسیارێتی هەموو رووداوێکی گەورەو بچوکی کوردستان، لەناو خەڵك، لەناو دامودەزگاکان، بارەگاکان، بانکەکان، میوانو دۆستانی کوردستان، هەر رووداوێك، راستەوخۆ، یان ناڕاستەوخۆ، رووبدات، یەکێتیو پارتی، راستەوخۆ، سەرانی گۆڕان بە بەرپرسیار دەزانن‌و رووبەڕووی سزای یاسایی ئاشکرایان دەکەین.

گەلی ئەزموندیدەی کوردستان!

خۆتان شـایەتن کە یەکێتییو پارتی، لە دەیان سـاڵی رابـوردوودا، بۆ بەدیهێنانی ئەم دەسـتکەوتانەی کوردسـتان، پشت ئەسـتور بە گەلەکەمان، چەند شـەهیدی بەخشیوەو چەندیش بەرگەی رۆژگارە سەختەکانو سیاسـەتی فاشیستەکانی گرتووە، بۆیە، دڵنیاین، گەلەکەمان، کە ئەنفالو کیمیابارانو نەهامەتیەکانی تەرحیل، تەعریبو تەبعیسیشی دیوە، هەرگیز رێگە نادات، تاقمێکی قین لەدڵی ئاژاوەگێڕ، ئەزمونەکەمان تێکبدات، بەدڵنیاییەوە، دڵنیاشتان دەکەین، شـەرعیەتی پەرلەمان، حکومەت، هەروا ئاسایش، ئازادیو ئاسودەیی خەڵـك، بەهیچ تاقمێکی ئاژاوەچی تێکناچێت، بەڵکو لەم پیلانەدا، بەئاسـانی پیلانەکەیان تێکدەشکێت.

جەماوەری دڵسۆزی کوردستان!

سەرانی گۆڕان وادەزانن بەشێکی خەڵك، بۆ تێکدانی حکومەتی کوردستانو ئارامیو ئازادی خەڵك، لە هەڵبژاردندا دەنگی پێداون، نازانن تەنانەت بەشـی زۆری لایەنگرانی خۆشـیان لەسایەی ئەم حکومەتەدا، ئازادنو بەئازادی دەنگیان بەوان داوە، هەر لەرێگەی پەرلەمانو حکومـەتو گفتوگۆی دڵسـۆزانەی هێزەکانی ئیئتیلافی کوردسـتانەوە، ئەو کەموکوڕیو گیروگرفتو کارە ناپەسـەندانەی، جەماوەر لێی نیگەرانە، چارەسەر دەکرێنو بەدڵنیاییەوە چارەسەریشـیان دەکەین، نەك بە ئاژاوەو لاسـاریو چەواشـەکاری، بەهیواین کۆمەڵانی خەڵکی کوردسـتان وریابنو چەواشـەنەکرێنو دۆخی وڵاتانی نادیموکراسو بەشمەینەتی خەڵك، بەهۆی سیاسـەتی سەرانی گۆڕانەوە، بە کوردسـتانی ئازادو دیمکراسو ئاوەدانە بەراورد نەکرێنو دەسـتخەڕۆ نەبن، هەر رێگای دیالۆگو برایەتیو پەرۆشـی پاراسـتنی ئەزمونەکەمانو پەرەپێدانی، رێگای چارەسەرکردنی کێشەکانە نەك ئاژاوەو ئاشوبە نانەوە لەناو خەڵکدا.

- **سەربەرزی بۆ شەهیدان.**
- **بژی جەماوەری ئازادیخوازی کوردستان**
- **بێتەدی ئامانجەکانمان.**
- **تێکدەشکێنین پیلانی ئاژاوەگێڕان.**

مەکتەبی سیاسی مەکتەبی سیاسی

پارتی دیموکراتی کوردستان یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان

شەوی ٢٠١١/١/٢٩

پاشکۆی ژماره (٣)
راگەیەنراوی ١٩ حیزبی کوردستانی

دەقی راگەیەندراوەکە:

ئەمرۆ یەکشەممە ٢٠١١/١/٣٠ بە سەرپەرشتی بەرێز مسعود بارزانی سەرۆکی هەرێمی کوردستانو ئامادەبوونی بەرێزان سەرۆکی پەرلەمانی کوردستانو سەرۆکی حکومەتی هەرێمو جێگرانیانو سەرکردەو سکرتێرو نووێنەری هەموو هێزە سیاسیەکانی هەرێمی کوردستان، کۆبوونەوەیەك سەبارەت بەو بەیاننامەیەی کە دوێنێ بزووتنەوەی گۆران بڵاوی کردەوە ساز دراو لەسەر ئەم خاڵانەی خوارەوە رێك کەوتن:

١- ئێمە وەك حزبو لایەنەکان دووبارەی دەکەینەوە کە هەر هەوڵێك بۆ چاکسازیو گۆرانکاری دەبێت لە چوارچێوەی پرۆسەو شەرعیەتی سیاسیو یاسایی بێت،و پارێزگاری لەو دامو دەزگایانەش بێت کە دەرئەنجامی هەڵبژاردنو ئیرادەی دەنگدەرانی کوردستانە. وە هەموو شێوازێك لە هەر لایەکەوە بێت رەتی دەکەینەوە کە ببێتە هۆی تێکدانی باری ئاسایشو هێمنیو بەیەکەوە ژیانی ئاشتی خوازانەی نێوان هێزو لایەنو سەرجەم پێکهاتەکانی گەلی کوردستان .

٢- جەخت دەکەینەوە لەسەر بایەخی نەتەوەییو سیاسیو نیشتمانیو کارو تێکۆشانی هاوبەش لە پێناو پاراستنی دەستکەوتە نەتەوەیەکانو مەسەلە چارەنووس سازەکانو بە دی هێنانی ئەرکو ئامانجە نیشتمانیە بەدیهێنراوەکان.

٣- جەخت دەکینەوە لەسەر بایەخی سیاسیو نەتەوەیی بوونی موعارزەی یاساییو ئاشتی خوازو پەرلەمانی لە هەرێمداو دانانی بەیەکێ لە دیاردە پۆزەتیڤەکانی ئەم قۆناغەی هەرێمی کوردستان .

٤- .بوونی کەمو کورتیو کێشەو گەندەڵیو ناتەواوی لە بارو دۆخی هەرێمدا واقیعەو خوازیاری ئەوەین کە حکومەتو معارزەو کۆمەڵگای مەدەنیو سەرجەم هێزەکان هەریەکەو لە پێگەی خۆیەوە بەشدار بێت لە بەرەو پێش بردنی رەوتی چاکسازیو کەم کردنەوەی کەمو کورتیەکانو باشتر کردنی ئاستی ژیانی هاوڵاتیانی هەرێمو پەرەپێدان بە ئەزموونە حکومرانیو دیموکراسیەکەی.

لە کۆتایی دا داوا لەسەرجەم هاوڵاتیانو هێزو لایەنەکانو نیشتمان پەروەرانی هەرێمەکەمان دەکەین پارێزگاری لە گیانی برایەتیو پێکەوە ژیانی نێوانیان بکەنو هوشیاری یاساییو ئەخلاقی خۆیان بپارێزن هەروەها هاوڵاتیانو چاودێرو لایەنە پەیوەندارەکانیش دلنیا دەکەینەوە لە سەقامگیری باری سیاسیو ئاسایشی هەرێم.

پارتی دیموکراتی کوردستان
یەکێتی نیشتمانیی کوردستان
یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان
کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان
حزبی شیوعی کوردستان
حزبی سۆسیالیست دیموکراتی کوردستان
بزوتنەوەی ئیسلامی کوردستان
یەکێتی نەتەوەیی دیموکراتی کوردستان
بزوتنەوەی دیموکراتی گەلی کوردستان
بزوتنەوەی دیموکراتی تورکمانی
پارتی کرێکاران‌و رەنجدەرانی کوردستان
حزبی زەحمەتکێشانی کوردستان
بزوتنەوەی چاکسازیی تورکمان
لیستی هەولێری تورکمانی
ئەنجومەنی میللی کلدانی سریانی ئاشووری
پارتی بەیت نەهرێنی دیموکراتی
بزوتنەوەی دیموکراتی ئاشووری
پارتی دیموکراتی کلدانی
نوێنەری ئەرمەنەکان لە پەرلەمانی کوردستان

پاشكۆی ژماره (٤)
راگەیەنراوی تۆڕی بەرگری لەمافو ئازادییەكانی خەڵك

دەقی پەیامەكە

پەیامی پیرۆزبایی بۆ گەلی تونسیو میسریەكانو ئاشتیو چاكسازی بۆ كوردستان

پاش چەند رۆژێكی كەم لە نارەزایەتی جەماوەریو هاتنەسەرشەقامی گەلی تونسو میسر دژ بە دیكتاتورەكانیان، سەرئەنجام دەسەڵاتی ستەمكارو پرچەك لەبەرامبەر تورەبونو فشاری مەدەنیانەی خەڵك چۆكی داداو سەرۆكەكانیان شاربەدەركرانو خۆری دەسەڵاتی ستەمكاریان ئاوابوو.بێزاری خەڵك لە خراپی باری گوزەرانو نەبونی تەواوی ئازادییەكانو دەیان كێشەی تری ئابوریو كۆمەڵایەتی بە رادەیەك زۆربوو كە وەك رەشەبایەكی تورە دەسەڵاتدارانی پێچایە وە.

ئێمە وەك بەشێكی زۆری خەڵكی كوردستان ،جگە لە پیرۆزبای گەرممان لەو سەركەوتنە گەورەیەی گەلی راپەریوی تونسو میسر ،پشتیوان لە ئیرادەو داخوازیەكانی ئەوگەلەئەكەین .چونكە ئێمەی خەڵكی كوردستانیش دوچاری هەمان قەیرانی سیاسیو ئابوریو كۆمەڵایەتی هاوشێوەی میسریو تونسیەكان بوینەتەووە. گەر تەواو لێكچونێكیش نەبێت ئەوا بێشك خاڵی هاوبەشی پر لە مەینەتیو نەخۆشی سیاسی بەرۆكی ئەم دەسەڵاتو حكومەتەی گرتوەتەوە.

ئەی دەسەڵاتدارانی هەرێمی كوردستان:

لەسەروبەندی ئەم گۆرانكاییەگەورانەی كە رۆژهەڵاتی ناوەراستی گرتوەتەوە، ئێمە وەك چالاكوانانی مەدەنیو خەڵكانی ئازادیخوازو خەمخۆری ئەم وڵاتە هۆشداری بەپەلە ئەدەینە ئێوەی دەسەڵاتدارو حكومرانی ئەم هەرێمە، كە هەرچی زوترە بكەونەخۆتان بۆ ئەنجامدانی چاكسازی ریشەیی لە تەواوی كایە سیاسیو ئابوریو كۆمەڵایەتیەكاندا. وە لەماوەیەكی زۆركورتدا بەعەمەلی وەڵامی داخوازیو پرسیارە چارەنوسزازەكانی خەڵك بدەنەوە كە رۆژانە ئاراستەی دەسەڵاتی حاكمو حكومەتەكەی ئێوەی ئەكەن . ئێوە دەبێت لەمەودوا كۆتای بە هەڵخەڵەتاندنو چەواشەكردنی خەڵك بهێننو بە بەڵێنی زارەكی خەڵك هیوا براونەكەن، ئەگەرنا كە شەپۆلی تورەیو بێزاری خەڵك هاوشێوەی تونسیو میسریەكان هەڵی كرد ئیدی هیچ هێزو پارتێك ناتوانێت خۆی لەبەری راگرێتو كار لەكار ئەترازێت. بۆیە دەپرسینو داوادەكەین كە ئەگەر هەرپارتو لایەنێك خەمی لەدەستچونی ئەم دەسەڵاتە خودموختاریەو لە خەمی كوردوكوردستاندایە دەبێت هەرچی زوترە گۆرانكاری ریشەیی لەولاتدا بكاتو وەڵامی داخوازیەكان خەڵك بداتەوە.

ئەی پارتو بزوتنەوە سیاسیەكانی كوردستان:

خەڵكی كوردستان داوادەكات كە بەهۆی ململانێی حیزبایەتیو سیاسیانەی خۆتانەوە، هاوشێوەی رابوردوو خەڵك نەكەنە قوربانی دووبارە كوردستان نەكەنەوە مەیدانی شەرو

كوشـــتار . وه داوادەكەيـــن كه بـــه ململانێی مەدەنـــیو دیموكراتیانه هەوڵـــی ئالوگۆری دەسەڵاتو بەدیهێنانی ئامانجەكانتان بدەن. بۆیه ئێمه وەك چالاكوانانی مەدەنیو خەڵكانی ئازادیخـــواز پێتان را ئەگەیەنین كه چیتـــر خەڵك لێتان قبوڵناكات تا دووباره كوردســـتان بكەنه مەیدانی جەنگ .وه لەئەگەری رودانی هەر توندوتیژیەك ئێوەی دەسەڵاتدارو حیزبـو بزوتنەوه سیاسیەكان بەرپرسیاریەتی راستەقینەی تاوانو روداوه خوێناویەكان له ئەستۆی ئێوەدا ئەبێت.خەڵكی كوردستانو كۆمەڵگەی نێودەوڵەتی چیتر لێتان خۆشنابین .ئاشكراشه كه به داوای لێبوردنكردن برینەكانی خەڵكی بەشمەینەت سارێژنابێت . بۆیه هیوادارین وه داواكارین كه به شێوازی ناتوندو تیژی خەباتی سیاسی ومەدەنی خۆتان بەردەوامی پێبدەن . وه كۆتای به هەرەشەو زمانزبری خۆتانو میدیاكانتان بهێنن .

هاوڵاتیانی بەرێز:

ئێمه وەك تـــۆری بەرگری له مافو ئازادیەكانی خەڵـــكو چالاكوانان مەدەنیو خەڵكانی ئازادیخواز بەهۆی سەركەوتنی ئیرادەی تونسیو میسریەكان بەسەر دیكتاتورەكانیاندا، وه بۆ هۆشداری دانو بەخەبەرهێنانەوەی دەسەڵاتداران له هەڵكردنی رەشەبای تورەی خەڵك له سەر هەمان قەیران كه بەرۆكی خەڵكی كوردستانی گرتوه، وه بۆ نەفرەت كردن له جەنگو ئەگەری دوباره دەســـتپێكردنەوەی شەری ناوخۆ له ئەنجامی ململانێی حیزبەسیاسیەكانی كوردســـتان، رۆژی ٥ شەممه كاتژمێر ٢ ی پاشنیوەرۆ، بەرواری ١٧-٢-٢٠١١ لەبەردەركی ســـەرای شاری ســـلێمانی، كۆبونەوەیەكی جەماوەری مەدەنی بۆ راگۆرینەوەو فشارخستنه ســـەر دەسەڵات وسەرجەم پارته سیاسیەكان ســـازئەدەین. بەهیوای بەشداری مەدەنیانەو دوور لەتوندو تیژی هەموولایەكتان له پێناو گەیاندنی ئامانجەكانمان بەدەسەڵات.

تۆری بەرگری له مافو ئازادییەكانی خەڵك /سلێمانی

٢٠١١/٢/١٤

پاشکۆی ژمارە ٥
بەیاننامەی کۆمەڵێك رۆژنامەنووس

دەقی بەیاننامەکە

خۆ سوتاندن رێگە چارە نیە
تکایە سەرۆکی هەرێم وەڵام

دوای ئەوەی هەواڵی خۆسوتاندنی پێشمەرگەیەکی دێرینمان بیستو ئەوەی راگەیاندووە سبەینێ کاتژمێر چواری پاش نیوەڕۆ لە بەردەکی سەرای شاری سلێمانیدا خۆی دەسوتینێت، بە پێویستمان زانی ئەم بەیاننامەیە پێشکەشی سەرۆکایەتی هەرێمو لایەنە پەیوەندیدارەکان بکەین.

١. هەرچی زووترە رێگە لە هەرجۆرە کارێکی وەها بگیرێتو بە شێوەیەکی دور لە توندو تیژیو گوێ لە هاوڵاتیانی کوردستانو خواستەکانیان بگیرێتو بە دەم کێشە هەنوکەییەکانی هاوڵاتیانی کوردستانەوە بێن

٢. پێویستە هەردوو لایەنی دەسەڵاتو ئۆپۆزسیۆن رێگە نەدەن هێرشی راگەیاندن بۆ سەر یەکتری بەو رادەیە چڕ بکەنەوە کە دانیشتوانی هەرێم بیر لە دووبارە کردنەوەی سیناریۆکانی میسرو تونس بکەنەوە.

٣. هەرێمی کوردستان موڵکی هەموو دانیشتوانەکەیەتیو پارتی ویەکێتی کارێکیان کردووە کە خەڵکانێك لەم وڵاتەدا لە دەرەوەی ئەو دوو دەسەڵاتەوەن خۆیان بە ناومۆ دەزانن‌و بێ بەش کراون لە هەموو داهاتو سەرچاوەیەکی ئەم هەرێمە، دەبێت ئەو دوو هێزە رێگەچارەیەك بگرنە بەر کە هەموو هاوڵاتیان خۆیان بە هاونیشتیمانی ئەم هەرێمە بزانن.

٤. دەبێت لێکۆڵینەوە بکرێت بۆ کێشەکانی ئەو هاوڵاتیەو هەموو هاوشێوەکانیو رێگە نەدرێت بە هۆی جیاوازی حیزبایەتیو بیرکردنەوەی سیاسیەوە قوتو بژێوی هیچ کەسێك ببڕرێت.

٥. لێپرسراوی یەکەم لە بەرامبەر هەر رووداوێکدا کە لە کوردستاندا بکەوێتەوە هەر سێ سەرۆکایەتیەکەی هەرێمو ئەنجومەنی وەزیرانو پەرلەمان ولایەنەکانی ئۆپۆزسیۆنەو دەبێت بە زوترین کات ئەو بارە گرژەی کوردستان کۆتایی پێ بێتو کار نەکاتە سەر ژیانی رۆژانەی خەڵكو پەککستنی پرۆسەی سیاسی لە کوردستانو رێگەی توندو چەك نەگیرێتە بەر

١. كەمال چۆمانی(ڕۆژنامەنوس)
٢. عەلی سادق(ڕۆژنامەنوس)
٣. سالار جاف(رۆژنامەنوس)
٤. رزگار رەزا چوچانی(سەرنوسەری نوچەنێت)
٥. شەنكار عەبدوڵا(ڕۆژنامەنوس)
٦. محمود یاسین كوردی(رۆژنامەنوس)
٧. پێشرەو حەمید(ڕۆژنامەنوس
٨. حسین لەتیف(نوسەرو رۆژنامەنوس)
٩. زمناكۆئیسماعیل(نوسەرو رۆژنامەنوس)
١٠. دانا سڵێمان عەسكەری(ڕۆژنامەنوس)
١١. هاوكار نامۆ(سەرنوسەری گۆڤاری دەنگ)
١٢. زیرەك عەبدولڕەحمان(ڕۆژنامەنوس)
١٣. كۆچەر عەلی(ڕۆژنامەنوس)
١٤. شاخەوان كەریم(ڕۆژنامەنوس)
١٥. كاروان بەشان (ڕۆژنامەنوس)
١٦. محەمەد جەمال(فۆتۆگرافەر)
١٧. محەمەد دەربەندی(فۆتۆگرافەر)
١٨. سەرتیپ عوسمان
١٩. چۆمان شەمەیی
٢٠. ڕێكەوت مشیر(كامێرامان)
٢١. بەشدار
٢٢. ڕۆڤار سڵێمان
٢٣. ڕێنوار نەجم
٢٤. سانا سڵێمان
٢٥. ڕێبین ئەحمەد خدر
٢٦. دڵشاد هەرتەلی(ڕۆژنامەنوس)

پاشكۆی ژماره ٦
رونكردنه‌وه‌یه‌ك له‌ پارێزگاری سلێمانیه‌وه‌

به‌ناوی خوای گه‌ورمو میهره‌بان
خوشك‌و برایانی به‌ڕێز...
هاوڵاتیانی شاری سلێمانی خۆشه‌ویست...

له‌ هه‌رێمی كوردستاندا به‌پێی یاسا هه‌موو كه‌س‌و لایه‌نێك مافی خۆیه‌تی خۆپیشاندان‌و كۆبوونه‌وه‌ی جه‌ماوه‌ریی ئه‌نجامبداتو داوای مافه‌ ره‌واكانی بكات، هاوكات ئه‌ركی حكومه‌تو لایه‌نه‌ په‌یوه‌ندیداره‌كانیشه‌ به‌ده‌نگ ئه‌و داواكاریانه‌وه‌ بچن‌و هه‌وڵبده‌ن بۆ جێبه‌جێكردنیان،

ئێمه‌ش له‌ پارێزگای سلێمانی به‌ هاوڵاتییانی خۆمانی راده‌گه‌یه‌نین كه‌ له‌گه‌ڵ خۆپیشاندان‌و مانگرتن‌و هه‌ر چالاكییه‌كی تردایـن، كه‌ به‌پێی یاسا ده‌بێت مۆڵه‌ت وه‌ربگرن تاوه‌كو ئێمه‌ش هاوكاربین بۆ به‌دیهێنانی ئامانجی خۆپیشاندانه‌كان‌و بتوانین كاری پێویست بكه‌ین بۆ پاراستنی سه‌لامه‌تیی خۆپیشانده‌ران، به‌ڵام پێویسته‌ خۆپیشاندانه‌كان هێمنانه‌و له‌پێناو به‌رژه‌وه‌ندیی گشتیدا بن، هه‌روه‌ها پێكه‌وه‌ ئارامی‌و ئاسایشی شاره‌كه‌مان بپارێزین‌و به‌هه‌موو لایه‌كمان رێگه‌ نه‌ده‌ین هیچ كه‌سێك ئاراسته‌ی خۆپیشاندانه‌كان به‌ره‌و كاری ئاژاوه‌گێڕیی‌و مه‌به‌ستی تر به‌رن، كه‌ زیانی هه‌موومانی تێدایه‌.

به‌ڕێزان...

ئه‌ركی ئێمه‌یه‌ سه‌روماڵتان بپارێزین‌و نه‌هێڵین بارودۆخی ئارامی شاره‌كه‌مان تێكبدرێت، له‌به‌رئه‌وه‌ی كاریگه‌ری خراپی ده‌بێت له‌سه‌ر باری گوزه‌رانی خه‌ڵك‌و بازاڕ، كه‌ ژیانی رۆژانه‌ی دانیشتووانی ئه‌م شاره‌ خۆشه‌ویسته‌ی پێوه‌به‌نده‌.

بۆیه‌ لێره‌وه‌ داوا له‌هاوڵاتییانی شاری سلێمانی‌و رێكخراوه‌كانی كۆمه‌ڵگه‌ی مه‌ده‌نی‌و سه‌رجه‌م لایه‌نه‌ په‌یوه‌ندیداره‌كان ده‌كه‌ین، هاوكارمان بن تا به‌رده‌وام بین له‌ به‌ره‌وپێشبردنی پارێزگاكه‌مان‌و پێشكه‌شكردنی خزمه‌تگوزاریی زیاترو پاراستنی ژیانی هاوڵاتییان‌و تێكنه‌دانی ئه‌وه‌ی به‌ده‌ستمانهێناوه‌.

هه‌ر شادو سه‌ربه‌رزو سه‌ركه‌وتوو بن....

له‌گه‌ڵ رێزدا.....

پارێزگاری سلێمانی
٢٠١١/٢/١٧

پاشكۆی ژماره ٧
بەیاننامەی پارتی دیموكراتی كوردستان

جەماوەری خۆشەویست خەڵكی كوردستان

ئەمڕۆ لەلایەن هەندێك حزبو ڕێكخراوی ناسراوەوە خۆپیشاندانێك لەناو شاری سلێمانی ڕێكخـرا كە وەك لە داوای ڕێكخەرانی خۆپیشـاندانەكە هاتبوو گوایە بۆ ئامانجی هەندێك خواستو پشتیوانی لە گۆڕانكارییەكانی تونسو میسر بووە كەچی ئاڕاستەی خۆپیشاندەران بە ڕێنوێنی هەندێك ئاژاوە گێڕ لە دژی بارەگای لقی چواری پارتی دیموكراتی كوردستـان گۆڕدراو لەناو خۆپیشاندەرانەوە چەكدار هەبوونو دوای بەردبارانكردنی بارەگاكەو پەلاماری بارەگای لقی چواریان داوە.

لەبـەر ئەوەی دامـودەزگا ئەمنییەكانی بەرپرس ڕۆڵی خۆیان وەك پێویسـت نەگێڕاوە، ئەو هێزە پاسـاوانە ئاسایشە بچوكەی كە بۆ پارێزگاری لق دانراوە ناچار بوون بەرگری لە بارەگاكە بكەن.

لە ئەنجامدا بەداخەوە ژمارەیەك پەلاماردەر بەركەوتن.

ئەوەی شایەنی باسە ئێمە چەند ڕۆژە ئاگادارین جموجۆڵی گومانلێكراوانو ئاژاوە گێڕانین كە دژی پارتی دیموكراتی كوردستان لە پارێزگای سلێمانی دەكرێت.

لەنـاو ئاژاوەگێڕەكاندا لایەنگرانی حزبو ڕێكخراوی ناسـراو هەنو ئەوەی جێگای داخە- هێزەكانی ئاسـایشو پۆلیسی ناو شـاری سـلێمانی هیچ بەرگرییان لە بارەگای لقی٤ی پارتیمان نەكردو لێگەڕان ئاڕاستەی خۆپیشاندانەكە بە حەزی ئاژاوەگێڕان بڕواتو كۆنترۆڵی ڕێڕەوی خۆپیشاندانەكەیان نەكرد.

هەروەك دیارە، بەپێی یاسـای ڕێكخستنی خۆپیشاندان نابێت خۆپیشاندەرانو ڕێكخەرانی لەدژی دامودەزگا ڕەسـمیو حزبییەكان بجولێنـەوەو توندوتیژی بەكار بێنن كەچی ئەوەی ئەمڕۆ لە سلێمانی دژی بارەگای لقی ٤ی پارتیمان كراوە پێچەوانەی یاسایی ناوبراوە.

ئێمە لە پارتی دیموكراتی كوردسـتان داوا لە دامودەزگا فەرمییەكانی سلێمانی دەكەین ئەمنو ئاسایش بپارێزێتو بە ئەركی خۆی هەڵسێت. هەروەها داوا لە لایەنە سیاسییەكانو جەماوەری خۆشەویسـتی ناوشاری سلێمانی دەكەین ئەركی نیشتمانی خۆیان بۆ پاراستنی هێمنیو سەلامەتی دامودەزگا سیاسیو حكومییەكان بەجێ بگەیەننو نەیەڵن ئاژاوەگێڕانو گومـان لێكراوان دژی بەرژەوەنـدی وڵاتەكەمان پلانی خۆیان جێبەجـێ بكەن. چونكە لە كۆتاییدا تەنیا سەروسامانی هاووڵاتیانو دامودەزگاكانی زیانمەن دەبن.

جەماوەری خۆشەویسـتی خەڵكی كوردسـتان پاراسـتی ئەمنو ئاسـایشو دەستكەوتە نەتەوەییـە دیموكراتییەكانمان ئەركی هەموو چینو توێـژو حزبو ڕێكخراوە جیاجیاكانەو چاوەڕوانین جەماوەر بە ئەركی خۆی هەڵسێتو بارەگای هەموو لایەنێكی سیاسیو پێكهاتە جیاجیاكانو دەزگا حكومییەكان بپارێزێت ڕێگا نەدات پشێوی بڵاو ببێتەوە.

ئێمــه له پارتی دیموكراتی كوردســـتان داوا له حكومەتی هەرێمی كوردســـتان دەكەین لێژنەیەكـــی لێكۆڵینەوە پێكبهێنێـــتو بەزووترین كات ئەنجامەكـــەی بخاته چاوی خەڵكی كوردستانو فیتنەگێڕان رووداوەكەی ناوشاری سلێمانی ئاشكرا بكاتو بیخاته دەست یاسا.

هەروەهـــا هـــەوڵ دەدەین هەمـــوو توانای خۆمان بـــۆ كۆنترۆڵی وەزعەكەو پاراســـتنی دەسكەوتەكان تەرخان بكەینو یەكریزی میللەتەكەمان دەپارێزین.

پارتی دیموكراتی كوردستان

٢٠١١/٢/١٧

پاشكری ژماره ٨
رونكردنەوەیەك لە نەوشیروان مستەفاوە

پاش ئەوەی هەندێك لایەن خۆپیشاندانی ئەمڕۆی سلێمانیان ڕێكخست، كۆمەڵێك ڕووداوی ناخۆشی لێكەوتەوە. ئێمە لەكاتێكدا بە توندی ئیدانەی هەموو جۆرە پەلاماردانێك بۆسەر بارەگاو شوێنە فەرمییەكان دەكەین، ئەو ڕاستییە دووبارە دەكەینەوە كە ئێمە بزووتنەوەیەكی سیاسی مەدەنینو بەهیچ شێوەیەك بڕوامان بە توندوتیژیو هێرشكردنەسەر هیچ بارەگاو شوێنێكی فەرمی نییەو پاراستنی ئاسایشو ئارامی وڵات بە یەكێك لە ئەولەویاتی خۆمان دەزانین، لەمڕووەوە بزووتنەوەی گۆڕان ئامادەیی خۆی بۆ هاوكاری دەزگا فەرمییەكان ڕادەگەیەنێت.

داوا لە هاوڵاتییانی كوردستان دەكەین بە گیانێكی بەرپرسیارانەوە كاربكەنو ڕێگەنەدەن هەندێك كەسی گێرەشێوێن ئاسایشو ئارامی وڵات بخەنە مەترسییەوە.

نەوشیروان مستەفا
٢٠١١/٢/١٧

پاشکۆی ژماره ٩
ڕاگەیاندنی بزوتنەوەی گۆڕان لە پارێزگای هەولێر

دوای ئەوەی خۆپیشـــاندانەکەی ئەمرۆی شاری ســلێمانی کە لە لایەن تۆڕی بەرگری لە ئازادییەکان بە مۆڵەتــی فەرمییەوە بەڕێوەچو، بەڵام ڕوداوی توندوتیژی بە خۆیەوە بینی، ئەوە بو لە لایەن چەکدارەکانی لقی٤ی سلێمانی پارتی دیموکراتی کوردستانەوە، تەقە لە خۆپیشاندانەکە کرا، کە کوژراوێكو زیاتر لە٥٠ بریندداری لێکەوتەوە.

هەرزو قسەکەری بزوتنەوەی گۆڕان ڕایگەیاند، کە هیچ پەیوەندییەکیان بەو خۆپیشاندانە نەبوە، تەنانەت داواش لەئەندامو لایەنگرانی گۆڕان نەکراوە بەشــداری لەو خۆپیشاندانە بکەن، هەروەك لەلایەن ســکرتێری گشــتی بزوتنەوەی گۆڕانیشەوە، ئەوە دوپات کرایەوەو داواشــی لە گشــت هاوڵاتیانی هەرێمی کوردســتان کرد، کەوا بە گیانی هەســتکردن بە لێپرسراوێتی لەئاست ڕوداوەکە هەڵسوکەوت بکەن .

بەڵام بە پلانێکی پێشــوەخت نەخشــە بۆ کێشراو، گوشارخرایە ســەر بارەگای ناوەندی بزوتنەوەی گۆڕان لە شــاری هەولێر، لە کاتژمێر ٢ی پاشنیوەڕۆ وە هێزەکانی ئاسایش بە بیانوی پاراســتنو پارێزگاریکردنەوە، بارەگای بزوتنەوەی گۆڕان ئابلوقە دەدەنو دواتریش لە کاتژمێر ٥ بە دواوە، لە بەرچاوی هێزەکانی ئاسایشەوە، لە لایەن ژمارەیەك ئۆتۆمۆبیلی مۆنیکای جام ڕەشو بە پشــتیوانی هەوادارانی پارتی دیموکراتی کوردســتانەوە، هێرش دەبەنە سەر بارەگای هەولێرو کەناڵی تەلەفزیۆنی گۆران، ئاگر لە ماتۆری کارەبا بەردەدەنو کەلوپەلو ئامێرەکانی بارەگاکە تێکدەشکێنن، لە ئاست گشت ئەو ڕوداوانە بزوتنەوەکەمان داوای لە ئەندامو لایەنگرانی خۆی کرد ئارامی بپارێزنو بە شــێوازێکی مەدەنیو دایەلۆگ کردن هەڵســوکەوت لەگەڵ ئەو ڕوداوە بکەن، بەڵام جێگای نیگەرانییە، کە ئەو سیناریۆیە لە شــارۆچکەی ســۆرانو کۆمەڵگەی بنەســڵاوەش دوبارە بۆوە، هەروەك لە زنجیرەی ئەو ڕوداوانە بارەگای گۆڕان لە شاری دهۆکیش تاڵانکرا.

دیارە ســوتاندن، تێکوپێکشــکاندنی بارەگاو تاڵانکردنیان، بۆتە جێگای ڕەخنەو نارەزایی دانیشــتوانی پارێزگای هەولێرو تەواوی خەڵکی کوردســتان، ئێمە لــە بزوتنەوەی گۆڕان هۆشیاری دەدەینە لایەنە بەرپرســەکان، دەزگاکانی پۆلیسو ئاسایشو سەرجەم ئەندامو هەوادارانی حزبەکانی دەسەڵات، کەوا شێوازی توندوتیژیو داڕشتنی سیناریۆی لەو جۆرانە، لە بەرانبەر داواکارییەکانی خەڵك زەمەنی بەسەرچوە، پێویستە ڕێز لە مافو داواکارییەکانی هاوڵاتیان بگرنو لەئەزمونەکانی ئەو دوایەی میسرو تونسو گەلانی ئازادیخوازی ناوچەکە پەندو وەربگرن، جارێکی تر داوادەکەین، بە هۆشــیاریو هەســتکردن بە لێپرســینەوە لە بەرانبەر ڕەوشــەکە هەڵســوکەت بکەن، لێنەگەڕێن چیتر ئاڵۆزیو پەشــۆکاوی لێدروست بێت.

بزوتنەوەی گۆڕان لە پارێزگای هەولێر، لە لایەك هێرش بۆ ســەر بارەگاو دامەزراوەکانی بزوتنەوەکەمان بە کارێکی ناشارســتانو گێرەشــێوێن دەزانێ، هەروەها ئەو هەنگاوە بە نوختە وەرچەرخانێکی ترسناك بۆ سەر پرۆسەی دیموکراسیو دەسکەوتەکانی گەلەکەمان دەبینێ، پێویستە بۆ هێورکردنەوەی رەوشــەکە رێگەچارەی مەدەنیو یاسایی بگرنە بەرو تاوانبارانــی ئەو تاوانو روداوانە ئاشــکرا بکرێنو بدرێنە دادگایەکــی بێلایەن، داواش لە رای گشــتی کوردســتانو نێونەتەوەیی دەکات لە بەرانبەر ئەو تــاوانو روداوانەی کە دور لەپێوەرەکانی نێونەتەوەیی مافو ئازادییەکانــی هاوڵاتی ئەنجامدەدەرێن، بێدەنگ نەبنو پشتیوانی داوا رەواکانی گەلەکەمان بکەن.

بزوتنەوەی گۆڕان لە پارێزگای هەولێر
٢٠١١/٢/١٧

پاشكۆی ژماره ١٠
رونكردنەوەیەك لە وتەبێژی بزووتنەوەی گۆڕانەوە

جەماوەری بەشەرەفی كوردستان

هاولاَتیانی شاری هەڵمەتو قوربانی

پاش روداوەكانی دوێنێو دروستبونی باری نائارامیو گرژی لە سەرئەنجامی هەڵەشەیو وەلاَمدانەوەی خەڵكی سیڤیل بەچەكو لێكەوتنەوەی كوژرانو برینداریێكی زۆر، هەر دوێنێ هێزێكی چەكداری زۆری پارتی دیموكراتی كوردستان لە هەمو لاكانەوە بەرەو شاری سلێمانی هاتون.

دیارە كۆبونەوەی ئێوەی نیشتیمانپەروەرو ئاشتیخوازی بێ چەك بەشێوەیەكی ئاشتییانەو سەردەمیانە نیشانەی ئەوەیە كە گەلەكەمان لەبەكارهێنانی توندوتـژی نارازییە، بۆیە داوامان لە ئێوەی بەڕێز ئەوەیە كە بەم شێوەیە ئارامی بپارێزنو دان بە خۆتاندا بگرن، چونكە ئەمە تەنها رێگای راستو دروستە بۆ گۆڕانكاری بەرەو چاككردنی بارودۆخەكەو خستنەسەر سكەی راستیو عەدالەتو بەرەو دیموكراتیو ئاشتی.

هاتنتان بۆ بەردەم گردی زەرگەتە كارێكی شەرەفمەندانەیەو مافی رەوای هەمو تاكێكی ئەم وڵاتەیەوە، كە بەرێگای ئاشتیو هێمنانەو سیڤیل داوای چاكسازیو ئازادیو بژێوی ژیان بكات، بەلاَم دەبێ هەمو لایەك ئەو راستییە بزانین كە تەنها راگرتنی ئارامی بەرەو بەدیهێنانی ئامانجەكانمان دەبات.

محەمەد تۆفیق رەحیم، وتەبێژی بزووتنەوەی گۆڕان
٢٠١١/٢/١٨

پاشكۆی ژماره ١١
بەیاننامەی مەكتەبی سیاسی یەكێتیی نیشتمانیی كوردستان

هاولاّتیانی بەشەرەفی كوردستان

دووای نیـوەڕۆی ئەمـڕۆ ٢٠١١/٢/١٧ ژمارەیەك لـە هاوولاّتیان لەبەردەركی سـەرای سـلێمانی كۆبوونەوەیەكیان ئەنجامدا كە پێشـوتر لە ڕێی پارێزگاری سلێمانیەوە مۆڵەتی ئەو كۆبونەوەیان وەرگرتبوو كە شوێنو كاتەكەی دیاریكراو بوو، هەرچەندە هەر لەدوای دەستپێكردنی كۆبوونەوەكە ژمارەیەكی زۆر دروشمی توندوتیژو هاندان بۆ كاری تێكدەرانە بەرز دەكرایەوەو دەوترانەوە.

سـەرئەنجام لە كۆتایـی كۆبوونەوەكەدا ئاراسـتەو ئامانجی كۆبوونەوەكە لەشـوێنی ڕێگە پێدراوی خۆی گۆڕدراو بەرەو گێرەشـێوێنیو ئاژاوەگێـڕی براو چوونە بەردەمی لقی ٤ ی پارتی دیموكراتی كوردسـتانو بینای مەكتەبـی ڕێكخراوە دیموكراتیەكانی یەكێتیی نیشـتمانیی كوردستان ڕەفتاری نامەدەنیانەو گێرەشـێوێنانەیان نواند بەتایبەت بەرامبەر بارەگای لقی پارتی هاوپەیمانمانو هەروا ئەیانویسـت هەڵبكوتنـە ناو بارەگاكەو ئازاری كادرانو پاسەوانانی بدەن، پاسەوانانی لقیش ناچاربوون بەرگری لەخۆیان بكەنو بەداخەوە لە ئەنجامی پەرەسـەندنی ڕووداوەكەدا ژمارەیەك لەهێرشبەران بۆسەر لقی چوار بریندار بوونو خۆپیشاندەرێكیش گیانی لەدەستدا.

هاوولاّتیانی خۆشەویست

بـە لاڕێدا بردنـی كۆبوونەوەی جەمـاوەری مۆڵەتپێدراوو بردنی بەرەو گێرەشـێوێنیو ئاژاوە، هەمیشـە مەترسـی ئەوەی لێ دەكرێ كە وەك ڕووداوەكەی ئەمڕۆ كارەسـاتی لێ بكەوێتـەوەو ئارامیو ئاسایشـی وڵات تێك بداو ژیانو كاسـبی هاوولاّتیان بخاتە بەردەم مەترسییەوە، بۆیە پێویستە لەم ڕووداوەدا حكومەتی هەرێم بەپەلە لیژنەیەك پێك بهێنێ بـۆ دۆزینەوەی ئاژاوە گێڕانو بردنیان بۆ بەردەم یاسـا، وەك چـۆن داواش لە هاوولاّتیان دەكەین لەم قۆناغەدا خۆیان لە هەر جۆرە كۆبوونەوەیەكو خۆپیشاندانێك بە دوور بگرنو هاوكاریی هێزە ئەمنییەكان بكەن بۆ دۆزینەوەی هەر دەستێك كە لەپشت گۆڕینی ڕێڕەوی كۆبوونەوەكەبێ.

هاوولاّتیانی كوردستان

حزبـو لایەنە سیاسییەكانو ڕێكخراوەكانی كۆمەڵگای مەدەنیو دەزگاكانی ڕاگەیاندن.

بەداخەوە كە بارودۆخەكە ئەم ئاڵۆزییەی بەخۆوە بینی، بۆیە داوا لە هەموولایەك ئەكەین، كە هۆشـیارانەو كوردسـتان ویسـتانە، مامەڵە لەگەڵ ئەو بارودۆخە هەسـتیارە بكەینو

هەموومان پێکەوە هەوڵ بدەین‌و بە گیانی پاراستنی یەکڕیزی گەلەکەمان‌و ئەزموونەکەی هاوکار بین‌و ڕێگە نەدەین بارودۆخەکە ئاڵۆزتربببێت‌و کارەسات‌و قوربانی تری لێبکەوێتەوە، با هەمووومان بە گیانی کوردانەو بە پەرۆشـــەوە برایەتی گەلەکەمان بپارێزین‌و لەهەموو ئاکارو گوفتارێك دووربکەوینەوە کە رق‌و کینەو تورەیی لێ بەرهەم بێ.

مەکتەبی سیاسی
یەکێتیی نیشتمانیی کوردستان
٢٠١١/٢/١٧

پاشکۆی ژماره ١٢
راگەیەنراوی کۆبوونەوەی مەکتەبی سیاسی یەکێتیو پارتی

جەماوەری خۆشەویستی کوردستان: رۆژی ١٧/٢/٢٠١١ ژمارەیەك ئاژاوەگێڕ لە شاری سلێمانی بۆ شێواندنو لە بار بردنی ئەو کەشو هەوایە هێمنەی کوردستانو دروست کردنی بارودۆخێکی نالەبار کە کاریگەری هەبێ لەسەر بواری کۆمەلآیەتیو ئاشتی کۆمەلآیەتی بخەنە مەترسیەوە. هەروەها بواری ئابوریو بازاری کوردستان بە شێوەیەك نیشان بدرێ کە ترسو دڵەراوکێ لە نێو بازرگانو وەبەهێنەران دروست بکات لە رووی سیاسیەوە ناسەقامگیری نیشانی ناوخۆو وڵاتانی بیانی بدەن. بە پیلانێکی پێشوەختە پەلاماری بارەگای لقی٤ی پارتی دیموکراتی کوردستانیان دا بە نیازی بێ حورمەتی پێ کردنو سووتاندنی کە بە داخەوە لە ئاکامی ئەم پەلاماری ئاژاوەگێڕان ژمارەیەك خەڵك لە ناو بارەگای لقی٤و سەر جادە کوژرانو بریندار بوون. لە روانگەی بە خەمەوە بوونو پاراستنی سەرو ماڵی هاووڵاتیانو بەرقەرار کردنی ئەمنیەت، داوا لە حکومەتی هەرێمی کوردستان دەکەین لێکۆلینەوەی وردو جدی لەم بابەتە بکاتو ئەوانەی پیلانیان داڕشتووەو ئەوانەی بۆنەتە ئالیەتی ئەو پیلانانەو ئەم ئاژاوەیان لە شاری خۆشەویستی هەڵمەتو قوربانی دروست کردو بوونە هۆی نارەحەتیو دڵەڕاوکێی جەماوەری کۆڵنەدەری شارەکە رادەستی یاسا بکاتو سزا بدرێن.

کۆبوونەوە جەختی لە هاوهەڵوێستیو یەك ڕیزی کردەوە بۆ ئەوەی لە سایەی ئەم هاوهەڵوێستیو یەك ڕێزیە ئاواتو ئامانجە رەواکانی گەلەکەمان بێتە دی، لە کاتێکدا کە بارودۆخی کوردستانو ناوچەکە لە بارە بۆ پاراستنی دەسکەوتەکانو بەدیهێنانی ئەو ئاواتو ئامانجانەی تا ئێستا بەدی نەهاتوون، دەبێ رێگا نەدەین رووداوەکان بە ئاراستەیەك دا بەرن کە بە زیانی گەلەکەمان بێت.

داواش لە حکومەتی هەرێمی کوردستان دەکەین لە ئەدای بەرپرساتی دامو دەزگاکانی پەیوەندارەکان لێکۆلینەوە بکاتو ئیجرائاتی پێویست وەربگرێ.

داوا لە جەماوەری خۆراگرو کورد پەروەری شاری سلێمانیو هەموو کوردستان دەکەین هاوکاری دامو دەزگا ئەمنیەکان بکەن بۆ بەرقەراری ئەمنو ئاسایشی هاووڵاتیانو پاراستنی سەروەتو سامانیان.هەروەها جەماوەرو یەکێتی نیشتیمانیو پارتی دیموکراتی کوردستانو گشت لایەنی سیاسیو رێکخراوەکانی کۆمەڵگای مەدەنی رێگا نەدەن ناحەزانو پلانگێڕان درز بخەنە نێو یەك رێزیو تەبایی نێو ماڵی کوردستان. دەبێ پیلانگێڕان ئەوە بزانن بۆ پاراستنی ئەزمونو دەسکەوتەکانی گەلی کوردستان رێگەو شوێنی پێویست لەبەر چاو دەگیرێ.

مەکتەبی سیاسی مەکتەبی سیاسی

پارتی دیموکراتی کوردستان یەکێتی نیشتیمانی کوردستان

١٨ی شوباتی ٢٠١١

پاشکری ژماره ١٣

رونکردنەوەیەك لە مەکتەبی سیاسی یەکگرتووی ئیسلامی کوردستانەوە

بەداخەوە گردبونەوە جەماوەریەکەی ئەمڕۆی بەردەرکی سەرای سلێمانی پاش سەعاتێك لــە کۆتایی هاتنی گردبونەوەکە ژمارەیەك کەســی گێرە شــێوێن بونە هۆی کەوتنەوەی توندوتیژیو هێرش کردنە سەر بارەگای لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردستانو کوژرانو بریندار بونی ژمارەیەك هاولاتی لێ کەوتەوە.

ئێمە لە یەکگرتوی ئیســلامی کوردســتان لەکاتێکدا ئــەو روداوە ئیدانە دەکەین،و وەك رەوتو رەفتــاری هەمیشــەیی حزبمان دژی بەکارهێنانی هەر جــۆرە توندوتیژییەکین کە ئارامیو ئاسایشــی هەرێمی کوردستان تێك بداتو ببێتە هۆی شێوانی باری سەقامگیریو بێ حورمەتی بە دامودەزگا فەرمیەکانی هەرێم.

مەکتەبی سیاسی یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان
٢٠١١/٢/١٧
کوردستان – هەولێر

پاشكۆی ژماره ١٤
بەیاننامەی مەكتەبی سیاسی كۆمەڵی ئیسلامی كوردستان

بەناوی خوای گەورە

لە مەڕ ئەو ڕووداوانەی ئەمڕۆ لە شاری سلێمانی هاتە ئاراوە، وێڕای دەربڕینی نیگەرانیمان لەوبارەیـــەوە، ئێمە هەمموو لایەك ئـــاگادار دەكەینەوە كە وەكو پێشـــتر ڕێنمایمان دابویە تەواوی ئۆرگانەكانمان كەهیچ جۆرە بەشداریەكیان لەخۆپیشاندانەكەدا نەبێ .

لەگەڵ ئـــەوەی بڕوامانوایـــە خۆپیشـــاندانی مەدەنییانە مافی هـــەر هاوڵاتییەكی ئەم هەرێمەیە، بەڵام هەرگیز لەگەڵ كاری تیكدەرانەو هەڵكوتانە ســـەر بنكەو بارەگا حكومیو حزبییەكاندا نینو سەركۆنەی ئەو جۆرە كارانەش دەكەین كە داواكاری هاوڵاتیان بە ئاقارێكی ناتەندروستدا دەبەن، هەروەك داواكاریشین حیزبو لایەنە سیاسییەكان بەرپرسانە مامەڵە لە گەڵ ڕووداوەكاندا بكەنو بە تەنگ پاراستنی گیانی هاوولاتیانەوە بن، لێرەشەوە پرسەو سەرەخۆشـــی خۆمان ئاراســـتەی كەسو كاری قوربانیان دەكەینو هیوای چاكبوونەوەی بە پەلەش بـــۆ بریندارەكان دەخوازین.و ئومێدەوارین هەمـــوو لایەك هەوڵی هێوركردنەوەی بارودۆخەكەبدەینو بەتەنگ پاراستنی هێمنیو ئاسایشی كوردستانەوە بین.

مەكتەبی سیاسی كۆمەڵی ئیسلامی
٢٠١١/٢/١٧

پاشكۆی ژماره ١٤
بەیاننامەی سەرۆكی هەرێمی كوردستان

ئەمەش دەقەكەیەتی:

بە ناوی خوای گەورە ومیهرەبان

وا دیارە ئەمڕۆ پێنج شەممە ٢٠١١/٢/١٧ هێرش كراوەتە سەر بارەگای لقی (٤)ی پارتی دیموكراتی كوردستان لە شاری سلێمانیو لە ئەنجامدا كوژراوو بریندار لێ كەوتۆتەوە.

بێگومان ئەوەی روون وئاشكرایە كە دوژمنانی گەلی كوردستان بەردەوامن لەسەر نانەوەی فیتنە وئاژاوەگێڕی، بەڵام خەڵكی كوردستان هوشیارو بە ئاگانو گشت پیلان ونەخشەی گڵاوی ناحەزان پووچەڵ دەكەنەوەو لە پێناو پاراستنی ئەزموونو دەستكەوتەكانی هەرێمی كوردستان رووبەڕووی هەموو ئاشووب وهەڕەشەیەك دەبنەوە.

داوا لە هەموو لایەك دەكەین هێمنانە مامەڵە لەگەڵ رووداوەكە بكەنو ئارامیی كوردستان بپارێزنو داوا لە حكوومەتی هەرێمیش دەكەم بە زووترین كات لیژنەیەكی لێكۆڵینەوە پێكبێنێ بۆ بەدواداچوونی رووداوەكەو دۆزینەوەی تاوانبارانو ئەوانەی لە پشت نانەوەی ئەم فیتنەیە بوون، بۆ ئەوەی بە زووترین كات تاوانباران بدرێنە دادگاو بە سزای عادیلانەی خۆیان بگەن.

هەروەها داوا لە گەلی كوردستانو حكوومەتی هەرێمی كوردستان دەكەم كە بە ئەركی سەر شانی خۆیان هەڵبستنو هێزە ئەمنییەكانیش كۆنترۆڵی تەواوی بارودۆخەكە بكەنو بارەگای سەرجەم حزبو هێزو لایەنەكانو دامودەزگاكانی حكوومەت بپارێزن، لە بەر ئەوەی بەهیچ شێوەیەك رێگا نادەین فەوزاو فیتنەو ئاژاوەگێڕیی لە كوردستان سەرهەڵ بداو ئەمن وئاسایشی هەرێمو ژیانو گوزەرانی هاوڵاتیانی كوردستان بكەوێتە مەترسییەوە.

لە كۆتاییدا دەڵێم كە تەبایيو یەكڕیزیی گەلی كوردستان مایەی بەدیهێنانی دەستكەوتی گەورە بوون، بۆیە ئەمڕۆ ئەركی هەمووانە ئەم یەكڕیزییە بپارێزن، راشیدەگەیەنین كە بە توندیش رووبەڕووی هەر هەڕەشەیەك دەبینەوە بیەوێ زەرەر بە كەشی سەقامگیری كوردستانو بەرژەوەندییەكانی گەلی كوردستان بگەیەنی.

مەسعود بارزانی
سەرۆكی هەرێمی كوردستان
٢٠١١/٢/١٧

پاشکۆی ژماره ١٥
دەقی بەیاننامەی سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان

رۆژی ١٧-٢-٢٠١١ لەشـــاری سلێمانی خۆپیشاندانێك ســـازکرا کە چەند لایەنێك تێیدا بەشـــدار بوون، بەڵام بەشێك لەگێرەشـــێوێنەکانی ناو خۆپیشاندانەکە بوونە هۆی ئەوەی رووداوی نەخوازراوی لێ بکەوێتەوەو لەمیانی خۆپیشـــاندانەکەدا بەشـــێوەیەکی چاوەڕوان نەکراو هێرشیان کردە سەر بارەگای لقی چواری پارتی دیموکراتی کوردستان.

ئەگەرچی شـــوێنی دیارکراوی پێشـــوەخت بۆ خۆپیشـــاندانەکە بەگوێـــرەی ئەو مۆڵەتە رەســـمییەی لەپارێزگای ســـلێمانی وەریان گرتبوو، بەردەرکی سەرای شاری سلێمانی بوو، بۆیەشـــە لایەنە ئەمنییەکانی حکومەتی هەرێم رێوشوێنی ئەمنیی پێویستیان لەشوێنی راگەیانراوی ئەو خۆپیشـــاندانە گرتە بەر، بەڵام بەشێك لەخۆپیشاندەرە گێرە شێوێنەکان هێرشـــیان کردە ســـەر بارەگای لقی٤ ی پارتی دیموکراتی کوردستانو لەئاکامدا کوژراوو چەندین بریندارى لێ کەوتەوە.

لەکاتێکدا حکومەتی هەرێمی کوردســـتان نیگەرانی توندی خۆی سەبارەت بەو رووداوەو ئاکامەکانـــی رادەگەینێـــت، داوا لەخەڵکی ســـەربەرزی کوردســـتانو بەتایبەتیش خەڵکی خۆڕاگری شاری سلێمانیو سەرجەم لایەنە سیاسییەکان دەکات، کە بەگیانی لێپرسراوێتیو بەئاراســـتەی هێور کردنەوەی بارودۆخەکە هاوکاری حکومەت بـــن وهەموو هەوڵەکانیان بخەنە گەڕ، تارێگە نەدرێت هەندێك خەڵکی گێرە شـــێوێن، لەژێر پەردەی خۆپیشـــاندانو (کۆبوونەوەی جەماوەریدا) گیانو ئاسایشو ئارامی هاووڵاتییان بخەنە مەترسیو ناوبانگی کوردو کوردستانی خۆشەویستیش لەکەدار بکەن.

حکومەتی هەرێمی کوردســـتان دووپاتی دەکاتەوە کە خۆپیشـــاندانو ئازادی رادەربڕینو کۆبوونەوەی جەماوەریی لەچوارچێوەی یاســـاو بەشێوازی مەدەنییانەی دوور لەتوندو تیژی، مافـــی رەوای هەمـــوو لایەکە،لەهەمان کاتیشـــدا حکومەتی هەرێم هەمـــوو لایەك دڵنیا دەکاتەوە کە بەپشـــت بەســـتن بەیاساو بۆ پاراستنی ئەو ســـەقامگیرییەی لە کوردستاندا هەیە، ســـەرجەم دامـــودەزگا پەیوەندیدارەکانی راســـپاردووە بەتونـــدی بەرپەرچی هەر هەوڵێکی گێرەشـــێوێنان بدەنەوە کە ببنە هۆی مەترسی بۆ سەر گیانو ماڵی هاووڵاتییان، لەهەمان کاتیشـــدا حکومەتی هەرێمی کوردستان لێکۆڵینەوەی ورد لەم رووداوەی ئەمڕۆی شـــاری ســـلێمانی دەکاتو هەر گێرەشێوێنێکی بەرپرســـی ئەم رووداوە رووبەڕووی سزای یاسایی توند دەکاتەوە.

حکومەتی هەرێمی کوردستان
٢٠١١/٢/١٧

پاشکۆی ژمارە ١٦
دەقی بەیاننامەی ١٩ی شوباتی سەرای ئازادی

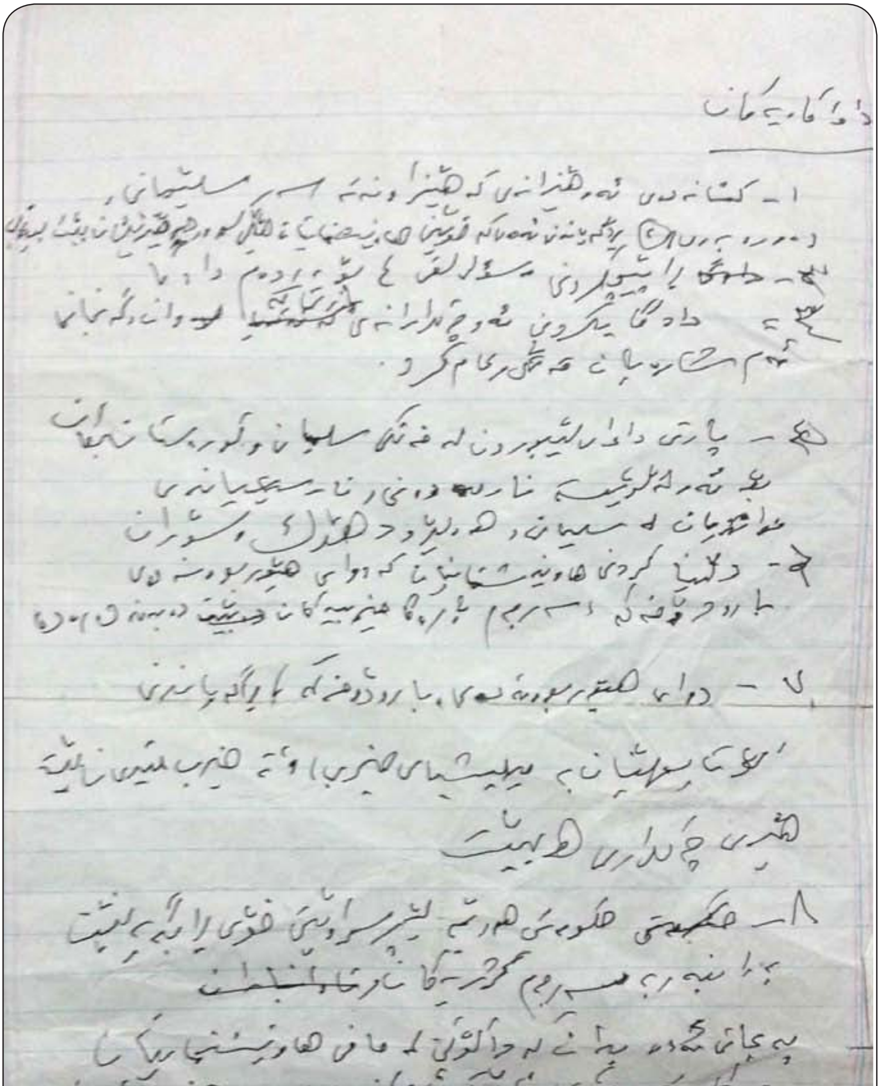

پاشکۆی ژمارە ١٧
بەیاننامەی بزوتنەوەی گۆڕان دەربارەی ڕووداوەکانی سێ ڕۆژی رابردووی کوردستان

لە سۆنگەی هەستکردن بە بەرپرسیارێتی نیشتمانییەوە، ڕۆژی ٢٩/ ١/ ٢٠١١ بزوتنەوەی گۆڕان بەیاننامەیەکی حەوت خاڵی بۆ رای گشتی کوردستان بڵاوکردەوە، کە تیایدا پرۆژەی چاکسازیی بنەڕەتیی خۆی پێشکەش بە هێزە سیاسییەکانی کوردستان کرد. ئامانجی بزوتنەوەی گۆڕان لەو پرۆژەیە ئەوە بوو کوردستان لەو تەنگژە سیاسییە دەرباز بکات کە بۆ ماوەی چەندین ساڵە دووچاری هەرێمەکەمان بۆتەوە، لە کاتێکدا شەپۆلێکی گۆڕانی دیموکراتی ناوچەی خۆرهەڵاتی ناوەڕاستی بەگشتی تەنیوە.

ئێمە چاوەڕێی وەڵامی دوو حیزبە سیاسییە دەسەڵاتدارەکەی کوردستان بووین کە ئەوانیش پرۆژەی چاکسازیی خۆیان بۆ ئەو مەبەستە پێشکەش بکەن‌و لەسەر بنەمای پرۆژەی هەموان وتووێژێکی نیشتمانی جدیی دەستپێبکەین، بەڵام بە بەیاننامەیەکی لێوانلێو لە تەخوین‌و جنێو وەڵامدراینەوە. هاوکات هێزی چەکدارو دەبابەو زرێپۆشیان بە ئاراستەی بارەگای سەرەکیی بزوتنەوەی گۆڕان جوڵاند، کە نارەزاییەکی جەماوەری بەرفراوانی لێکەوتەوەو جارێکی تر بێئومێدی لای خەڵکی کوردستان دروستکردەوە لە هەبوونی نیازو ئیرادەی چاکسازیی لای دەسەڵاتدارانی ئەمڕۆی هەرێمی کوردستان.

تەنها پاش نۆزدە رۆژ لە بڵاوکردنەوەی بەیاننامەکەی بزوتنەوەی گۆڕان، راستی هەبوونی قەیرانی گەورە لە سیستمی سیاسی هەرێمی کوردستان‌و پەنگخواردنەوەی نارەزاییەکانی خەڵك بەدەرکەوت‌و چەند گروپێکی مەدەنی خۆڕسکانە خۆپیشاندانیان سازدا، بەڵام دەسەڵاتداران لەبری وەڵامدانەوەی داخوازیەکانی شەقام بەشێوەیەکی شارستانی، بە زەبروزەنگ، بەکارهێنانی فیشەك، لێدانی هاوڵاتیانی بێدیفاع‌و رەشبگیری وەڵامی خۆپیشاندەرانیان دایەوە.

لەکاتێکدا بزوتنەوەی گۆڕان ئیدانەی هەر جۆرە دەستدرێژییەك دەکات بۆ سەر موڵك‌و ماڵی گشتی‌و تایبەت، بۆ سەر هەر دامودەزگایەکی فەرمی‌و حزبیش... بەڵام هیچ پاساوێك لەبەردەم دەسەڵاتداراندا نییە بۆ سەرکوتکردنی هاوڵاتیان بەشێوەی خوێناوی‌و بەکارهێنانی چەك دەرهەق بە خۆپیشاندەران. ئەوەی لە سێ رۆژی رابردوودا بینیمان پەنابردنی دەسەڵاتدارنی هەرێم بوو بۆ: تەقەکردنی رەمەکی لە خۆپیشاندەران‌و شەهیدو بریندارکردنی دەیان هاوڵاتی بێدیفاع، رەشبگیری‌و راوەدوونان‌و تۆقاندنی هاوڵاتیان، بەخشینەوەی تۆمەتی بێبنەماو تەخوین بەسەر هێزە سیاسییەکاندا بە تایبەتی بزوتنەوەی گۆڕان، داگیرکردن‌و سوتاندن‌و تاڵانکردنی بارەگاکانی بزوتنەوەی گۆڕان لە هەولێر، دهۆك، سۆران، بنەسڵاوەو شەقڵاوە... جوڵاندنی هێزی چەکداری سەر بە پارتی دیموکراتی کوردستان بەرەو شارو چەند ناوچەیەکی پارێزگای سلێمانی بەمەبەستی سەرکوتکردن‌و ترساندنی هاوڵاتیان‌و داگیرکردنی بارەگاکانی بزوتنەوەی گۆڕان‌و بەزۆر داخستنی کەناڵەکانی

راگەیاندنی کۆمپانیای وشە، بەتایبەتی کەناڵی تەلەفزیۆنی KNNو هێشتنەوەی ئەو هێزە جوڵەپێکراوانە لەناو شاری سلێمانیدا، کە بووە مایەی نیگەرانیو بێزاریی خەڵکی شارو فراوانکردنی بازنەی نارەزاییەکانیانو سەرهەڵدانی خۆپیشاندانی فراوانتر لە ١٩/ ٢دا.

لە کاتێکدا بزوتنەوەی گۆڕان پرسەو سەرەخۆشی خۆی ئاراستەی کەسوکاری کاکە ریژوانی تەمەن ١٤ ساڵ دەکات، کە یەکێك بوو لە قوربانیەکانی ١٧/ ٢، هیوای چاکبوونەوە بۆ سەرجەم برینداراني رووداوەکانی سێ رۆژی رابردوو دەخوازێت. ئەوە دووپاتدەکاتەوە کە پێویستە لەسەر دەسەڵاتداران دەسبەجێ هەموو هێماکانی گرژیی دۆخەکە هێور بکەنەوە، بە:

- کشاندنەوەی هەموو هێزە چەکدارە جوڵە پێکراوەکان بۆ بارەگاکانیان پێش رۆژی ١٧/ ٢.
- ئازادکردنی هەموو ئەو هاوڵاتیانەی کە زیندانیو دەسبەسەرکراون لە خۆپیشاندانەکاندا.
- دادگاییکردنی هەموو ئەو فەرماندەو چەکدارانەی کە تەقەیان لە هاوڵاتیان کردووە، یان فەرمانی تەقەکردنیان داوە.
- پێکهێنانی لیژنەیەکی لێکۆڵینەوەی سەربەخۆ بۆ بەدواداچوونی ئاشکرای ئەو دەستدرێژیانەی کرانە سەر بارەگا حزبییەکان لە هەر سێ پارێزگای سلێمانیو هەولێرو دهۆك.
- گوێگرتن بۆ داواکانی خۆپیشاندەرانو دەستکردن بە جێبەجێکردنی داواکانیان بێ دواکەوتن.

هەرچی پەیوەندیی بە بزوتنەوەی گۆڕانەوە هەیە، ئێمە بڕوامان وایە رووداوەکانی سێ رۆژی رابردوو دەرەنجامی قەیرانێکی سیاسی، ئابووریو ئیدارییە کە چەندین ساڵە کەڵەکە دەبێتو تا ئێستاش هیچ ئیرادەیەکی راستگۆیانە لەئارادا نییە بۆ چارەسەرکردنی. ئێمە هەمان هەڵوێستی خۆمان دووپاتدەکەینەوە کە لە بەیاننامەی رۆژی ٢٩/ ١/ ٢٠١١دا رامانگەیاندووەو دەشکرێ هەموان پێکەوە دەرگای وتوێژێکی نیشتمانی بۆ ئەو مەبەستە واڵا بکەین لەپێناو گەڕانەوەی رێزو شکۆ بۆ دامودەزگا نیشتمانییەکان لە سایەی سیستمێکی پەرلەمانی راستەقینەدا، لەپێناو دامەزراندنی حکومەتێکی خزمەتگوزاردا کە گوزارشت لە خواستی خەڵك بکات نەك خواستی دەسەڵاتداران، لەپێناو هێنانەکایەی هەرێمێکدا کە دەسەڵاتی یاسا لەسەروو هەموو دەسەڵاتێکەوە بێت، هەرێمێك کە چەك تەنها بەدەست هێزە نیشتمانییە یاساییەکانەوە بێت بۆ پاراستنی ئاسایشی خەڵكو پاراستنی سەرو سامانیان نەك ئاسایشی حزبو دەسەڵاداران بەتەنها. ئەم داواکارییانە بەر لەوەی داوای بزوتنەوەی گۆڕان بن داوای رەوای خەڵکی کوردستانەو بڕواشمان بە ئیرادەی خەڵك پتەوە کە دەتوانێ بە شێوازی مەدەنیو دیموکراتی، دوور لە توندوتیژی، خواستو ئیرادەی خۆی بەرجەستە بکات.

بزوتنەوەی گۆڕان

١٩/ ٢/ ٢٠١١

پاشكۆی ژماره ١٨
بەياننامەكەی ١٥ دەزگای راگەياندن

دەقی راگەياندنەكە:

كەناڵی تەلەفزيۆنو راديۆی ناليا (كە كەناڵێكی سەربەخۆيە، بەرەبەيانی ٢/٢٠ لەسلێمانی لەلايەن ژمارەيەكی چەكداری زۆرەوە هێرشی كرايە سەرو لەئەنجامدا كەناڵەكە بەتەواوی سوتێنراو پاسەوانێكی بيناكەش بەسەختی بريندار كرا لەگەڵ دو كارگوزاری بيانی كە دوچاری هەناسە توندی بوبون بەهۆی دو كەڵی سوتانی بيناكەوە.

ئاشكرايە كوردستان بەگشتیو پارێزگای سلێمانی ماوەی چەند رۆژێكە بە بارودۆخێكی ناسروشتيدا تێپەڕدەبێتو رۆژ بە رۆژ ئەم بارودۆخە بەرەو خراپتر دەڕواتو دەستدرێژی بۆ سەر گيانو ژيانو ئازادييەكانی خەڵك لە پەرەسەندندايەو كار گەيشتۆتە ئەو ئاستەی كە سەرجەم ئەزمونی هەرێم كەوتۆتە بەردەم هەڕەشەيەكی گەورەوە، ئەوەی ئەو باردوۆخەشی بەرەو گرژتر بردوە دەستدرێژی هێزە چەكدارەكانە بۆ سەر مافە ديموكراسييەكانی خەڵكو دوا دەستدرێژيش هێرشكردنە سەر كەناڵی تەلەفزيۆنو راديۆی نالیايە كە بەهەمو پێوەرەكان بەم دەستدرێژييە دەيانەوێت ئەو فەزا ئازادەی لەم شارەدا بۆ ميديای ئازاد هەيە، بەرتەسك بكەنەوە.

هاوكات ئەم روداوە وەرچەخانێكی مەترسيدارە لە ژيانی ديموكراسی ئەم هەرێمەداو دەستدرێژييەكی راستەخۆو ئاشكرايە بۆ سەر سەرجەم رۆژنامەنوسان بەئەهلیو حيزبييەوەو بۆسەر ئەو پەراوێزە ئازادييە رۆژنامەگەرييەی لەكوردستاندا هەيە.

ئەوەی جێگەی سەرنجيشە هێرشكردنە سەر ئەم كەناڵە ئيعلامييە لەلايەن هێزێكی زۆرو رێكخراوەوە كراوە كە هەمو ئاماژەكان ئەو راستييەمان بۆ ئاشكرا دەكەن، كە ئەو دەستەی بەو كارە هەستاون جێگەی پرسيارە كە چۆن لەناو ئەم هەمو هێزەدا ئەم كارە كراوە.

ماوەيەكی زۆرە رۆشنبيرانو رۆژنامەنوسانی كوردستان داوا دەكەنو كۆتايی بە دياردەی ئەو هێزە نایاساييانە بهێنريت كە لە كوردستان هەنو هێزی حيزبنو لە دەرەوەی سيستەمی ياسايی حوكمەتەوەن، بەڵام ئەو داوايە پشتگوێخرا، ئێستا ئەوەتا لەم قەيرانەی ئەمڕۆی كوردستاندا دەبين كە ئەم هێزە چ دەورێكی نێگەتيفی هەيە لەژيانی خەڵكی كوردستاندا.

لەم هەلومەرجەدا ئەركی حكومەتو دامودەزگاكانيەتی سەرجەم كەناڵو دەزگا ميديايەكانو گيانی رۆژنامەنوسان بپارێزێت.

بۆيە ئەم كەناڵانەی كە لەخوارەوە ناويان هاتوە ئەم كارە مەحكوم دەكەين:

١- مەكتەبی راگەياندنی يەكێتی نيشتمانی كوردستان

٢- رۆژنامەی ئاوێنە

٣- رۆژنامەی رۆژنامە

٤- رۆژنامەی چاودێر
٥- کەناڵی ئاسمانی پەیام
٦- دەزگای خەندان بۆ پەخشو وەشاندن
٧- کەناڵی ئاسمانی سپێدە
٨- گۆڤاری لڤین
٩- رۆژنامەی هاوڵاتی
١٠- تەلەفزیۆنو رادیۆی نالیا
١١- تەلەفزیۆنی کەی ئێن ئێن
١٢- سەنتەری میترۆ
١٣- لیژنەی داکۆکی لەمافی رۆژنامەنوسان
١٤- سایتی سبەی
١٥- راگەیانی سەرکردایەتی پارتی لە سلێمانی

پاشكۆی ژماره ١٩
بەیاننامەی یەكەمی گروپی زانكۆ

ئێمە وه خوێندكاری زانكۆی سلێمانی، دەربارەی رووداوه خوێناویەكەی (١٧)ی شوباتی (٢٠١١) بەردەم لقی چواری پارتی دیموكراتی كوردستان لەشاری سلێمانی، هەست بەنیگەرانیەكی گەوره دەكەن له تێكدانی ئەمنیەتی شارو داگیركردنی شار لەلایەن چەكدارانی دەرەوەی جیهازی ئەمنی پارێزگای سلێمانییەوه. لەو رووەوه جگەلەوەی ئەمڕۆ «گروپی زانكۆ» وەك گروپێكی فشار رادەگەیەنین، هاوكات دەستەبەجێ داوا له سەرۆكایەتی هەرێمو پەرلەمانی كوردستانو حكومەتی هەرێم دەكەین، بەپیر داواكارییەكانی خەڵكەوه بێنو گیانی خۆپیشاندەران بپارێزن.

داواكارییەكانی ئەم قۆناغەی ئێمه بریتین دەبن له:

١- جگه له هێزه ئەمنیه فەرمییەكانی سلێمانی، داوادەكەین هێزەكانی زێرەڤانیو هێزەكانی تری سەر به پارتی دیموكراتی كوردستان لەسنوری پارێزگاكه بكشێنەوه.

٢-راگرتنی هەڵسوكەوتی نامرۆڤانه، بەرامبەر خۆپیشاندەرانی سلێمانی، بەتایبەتی بەكارهێنانی گولەی زیندوو.

٣-هیچ كەناڵێكی راگەیاندن حەق بەخۆی نەدات تۆمەتی ناڕەوا بداته پاڵ خەڵكی ئازادیخوازی سلێمانی وەكو تالانو بڕوو ئاژەوەگێڕ.

٤-داوا دەكەین خۆپیشاندەران گیانی ئاشتیخوازانەی خۆیان بپارێزنو رێز لەموڵكو ماڵی گشتی بگرن.

٥- هەموو كاردانەوەیەكی نەبەرپرسیارانه بەرامبەر رۆژنامەنووسان له دەستبەسەركردنو بریندار كرنو هەڵكوتانه سەرو ئازاردانیان، ئیدانه دەكەین. بەتایبەت سوتاندنی كەناڵی نالیاو بێسەروشوێنكردنی دوو خوێندكاری زانكۆو برینداكردنی خوێندكارێكی راگەیاندنی زانكۆكەمان.

ئەم داواكارییانه لەكاتێكدا رادەگەیەنین كه بەتامەزۆییەوه چاوەڕێی وەڵامی داواكارییەكانینو لەئەگەری بەپیرەوه نەهاتنی، چالاكیو جموجۆڵەكان دەگوازرێتەوه شەقام.

گروپی زانكۆ- ٢٠ی شوباتی ٢٠١١

پاشكۆی ژماره ٢٠
یاداشتی یەكەمی مامۆستایانی زانكۆ
یاداشتی مامۆستایانی زانكۆی سلێمانی

(یاداشتی یەكەم)

«هێڵی سوور، رشتنی خوێنی كورده بەدەستی كورد»
- خەڵكی سەربەرزی كوردستان
- ئەنجومەنی نوێنەرانی عیراق
- سەرۆكایەتی كۆماری عیراق
- پەرلەمانی كورستان
- سەرۆكایەتیی هەرێمی كوردستان
- حكومەتی هەرێمی كوردستان
- ئەنجومەنی دادوەریی هەرێمی كوردستانو دەستەی داواكاری گشتیی
- لایەنە سیاسییو رێكخراوە مەدەنییە حكومییو ناحكومییەكانی كوردستان
- دەزگاكانی راگەیاندن
- رای گشتیی ناوەوەو دەرەوە

ئێمە وەك بەشێك لە مامۆستایانی زانكۆی سلێمانیو وەك بەشێكی دانەبڕاوو لەخەمو خواستو ئیرادەی خەڵكی كوردستان، بەبڕوابوونی پتەومان بەخەباتی مەدەنییو سەروەریی یاساو رێزگرتن لە ئازادییەكانی یەكتر، ناسۆریی خۆمان بۆ رووداوەكانی ٢/١٧و رۆژانی دواتری دەردەبڕین، خەمو پەژارەی خۆمان بۆ قوربانییەكان رادەگەیەنینو ئومێدی چاكبوونەوە بۆ بریندارکراوەكان دەخوازین، هەر توندو تیژییو سوكایەتیپێكردنێك بەهێزە سیاسییەكانو بارەگاو دامەزراوە حكومییو حیزبییو مەدەنییو مێدیاییەكان رەتدەكەینەوە، هەرترسو تۆقاندنو تەقەكردنو بارەگا سوتاندنو نائارامیی خستنەوەیەكیش لەلایەن هەر كەسو لایەنو هێزێكەوە بێت ئیدانە دەكەین. رشتنی خوێنی كورد بەدەستی كورد، بەهێڵی سوورو گەورەترینی حەرامەكان دەزانین، مافی رادەبڕینو كۆڕو كۆبوونەوەو خۆپیشاندانی مەدەنیانە، بەمافێكی سروشتیانەی هەر كەسو گروپێك دەزانینو ئامادەین هەموو تواناكانی خۆمان لەپێناوی یەكترقبوڵكردنو دیالۆگی جدییانەی بەرهەمدارانەی لە كرداردا بەرجەستەبووانەدا بخەینەگەڕو قەڵغانی پاراستنی هەر هاووڵاتییەكی كوردبین لەهەر شوێنێكی كوردستاندا بێت.

كوردستان بەقۆناغێكی هەستیاردا دەگوزەرێت، جیا لەهەر كاتێكی تر پێویستی بەتەبایىو دڵسۆزییو كرداری دیموكراسیانەو مەدەنیانە هەیە، تا تێكەڵی زەلكاوی ئیستیبدادیەتو

خواســتی پاوانخوازانەی دیکتاتۆریەتە هەڵوەریوەکانــی ناوچەکەو دنیا نەبێت، داواخوازین هەموو لایەك بەگیانێکی بەرزی کوردانەی هەســت بەبەرپرســیارێتییەوە مامەڵە لەگەڵ بارودۆخەکاندا بکەنو لەبری ســەروەریی رابردوو خەوی ئایندە، خەمێکی ئێستای هەرێمی کوردستانو هاووڵاتیانی کوردستان بخۆن، لەم روانگەیەوە داوادەکەین:

١. لیژنەیەکی بێلایەن بۆ لێکۆڵینەوە لە هەموو رووداوەکانی ســلێمانیو هەولێرو دهۆك پێکبهێنرێتو رووداوو کارەساتی تریان بۆ زیادنەکرێت.
٢. دەستبەجێ هەر بارگرژیو هێزجوڵاندنو داگیرکردنێك رویانداوە کۆتاییان پێبهێنرێتو هەر هاووڵاتییەك لەسەر خۆپیشاندان دەستگیرکراوە ئازادبکرێت.
٣. پەرلەمانــی کوردســتان رۆڵــی بەرپرســیارانەو مێژووییانەی خــۆی بگێڕێتو خۆی لەڕووداوەکان بەدوور نەگرێتو هۆڵی پەرلەمان بکاتە ســەکۆی دیالۆگو چارەســەرکردنی کێشەکانو دەستبەجێ لەگەڵ نوێنەرانی خۆپیشــاندەراندا کۆببێتەوەو داواکانیان بەهێند وەربگیرێن.
٤. حکومەتی هەرێمی کوردستان ئەرکی پاراستنی هەموو لایەك وەکو یەك جێبەجێبکاتو رێ نەدرێت بە پاســاوی جیاجیا هەر لایەنێك بەویستی خۆی دەست بۆ هێزە چەکدارەکانی کوردستان بەرێت.
٥. شکۆمەندیی بۆ تاكو سەروەریی بۆ یاساو ماف بۆ زوڵملێکراوان بگەڕێنرێتەوەو سزای یاســایی بەسەر هەر کەسو لایەنێکدا جێبەجێبکرێت کە ســەروەریی یاساو ئازادییەکانی تاكو هێڵی سوور لەم وڵاتەدا پێشێلدەکات.
٦. رێ لــە هــەر هێــرشو پەلاماردانێــك بۆ ســەر کەناڵــە جیاجیاکانــی راگەیاندنو رۆژنامەنووســانو رۆشــنبیران بگیرێت، کەلتوری یەکترتۆمەتبارکردنو زمانی نەشــیاوی زۆرێك لە راگەیاندنەکان بگۆڕێت بە ئاراســتەی شــیاوی پاراســتنی هێمنییو گەڕانەوەی ئارامیی بۆ تاكو خەڵکی کوردستان.
٧. چیتر لەژێر هیچ بەهانەو پاســاوێکدا سوکایەتیی بەخەڵكو شاری سلێمانی نەکرێتو هەر کەسو لایەنێك زاتی ئەوەیانکردووە رووی راستەقینەی ئەم شارە بشێوێنن کە شاری زانســتو زانکۆو رۆشنبیریو تێکۆشانو راپەڕینو قوربانیدانە، پێویستە دەستبەجێ داوای لێبوردن لەم شارە شکۆمەندەو خەڵکە جوامێرەکەی بکەن.

پاشكۆی ژماره ٢١
یاداشتی دووەمی مامۆستایانی زانكۆ

دەقی یاداشتەكە
یاداشتی مامۆستایانی زانكۆی سلێمانی
یاداشتی دووەم
خەڵكی سەربەرزی كوردستان
پەرلەمانی كوردستان
سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان
حكومەتی هەرێمی كوردستان
ئەنجومەنی دادوەری هەرێمی كوردستانو دەستەی داواكاری گشتی
لایەنە سیاسییەكانو رێكخراوە مەدەنییە حكومیو ناحكومییەكان
دەزگاكانی راگەیاندن
رای گشتی ناوەوەو دەرەوە

دوابەدوای یاداشتنامەی یەكەممان، ئێمە وەك بەرپرسیارێتی مێژوویيو ئەركی مەدەنیمان بەرامبەر كوردەواریی، بە پێویستی دەزانین لەم یاداشتنامەیەدا بەشێك لە نەخشەرێگای چارەسەركردنی قەیرانەكانی ئێستاو لەمەودوای هەرێمی كوردستان لە چەند خاڵێكدا بخەینە بەردەم پەرلەمانو حكومەتی هەرێمی كوردستانو رای گشتی.
بۆ ئەم مەبەستەش نەخشەرێگاكەمان دەكەین بە سێ بەشەوە:
بنەماكان، چارەسەرە هەنووكەییەكان، چارەسەرە ستراتیجییەكان.

بنەماكان

١- دووپاتی دەكەینەوە خۆپیشاندانو چالاكییە مەدەنییەكان لە مافە هەرە بنچینەییەكانی هاوڵاتیانن، ئەگەر ئەو چالاكییانەیش لە چوارچێوەی حیزبە ئۆپۆزسیۆنەكان یان گروپو كەسانی سەربەخۆو دوور لە حیزبو رێكخراوەكانی كۆمەڵگای مەدەنیشدابن.
٢- چیتر گەنجانو خەڵكی خۆپیشاندەر بە ئاژاوەگێرو تێكدەرو فیتنە تۆمەتبار نەكرێت.
٣- ئەركی حكومەتی هەرێمی كوردستانە گیانی خۆپیشاندەرانو سەروماڵی هاووڵاتیان بپارێزێت.

چارەسەرە هەنووکەییەکان

١- راگەیاندنی ئاماری راستەقینەی کوژراوو بریندارو بێسەروشوێنکراوانو قەرەبووکردنەوەیان.

٢- لەلایەن لیژنەیەکی بێلایەنو پیشەییەوە بەتایبەتی بەپشت بەستن بە دەستەی داواکاری گشتیی بەدواداچوون بۆ رووداوەکان بکرێتو هەموو ئەو کەسانە بدرێنە دادگا کە تەقەیان لە خۆپیشاندەرانی سیڤیل کردووەو ئەوانەشی کە فەرمانی تەقەکردنیان داوە.

٣- جگە لە هێزی پۆلیسی چالاکییە مەدەنییەکان هیچ هێزێکی تر بۆ هیچ چالاکییەکی مەدەنی لە سەروشیانەوە خۆپیشاندان بەکارنەهێنرێت.

٤- هەڵپەساردنی یاسای خۆپیشاندان تا کاتی هەمووارکردنەوەی یان هەڵوەشاندنەوەی.

٥- دانیشتنی بە پەلەی نائاسایی‌و بەردەوامی پەرلەمانی کوردستانو لە نزیکەوە بینینی خۆپیشاندەرانو شوێنی رووداوەکان.

٦- دەستەبەرکردنی مافی گەیاندنی هەواڵ و زانیارییەکانو رادەبڕین لەرێگەی پاراستنی گیانی رۆژنامەنووسانو دامودەزگاکانی راگەیاندنەوە.

٧- پاراستنی ئیتیکی رۆژنامەوانی‌و دوورکەوتنەوە لە زمانی زبرو چەواشەکاری‌و شەڕانگێزیی لەلایەن دەزگاکانی راگەیاندنانەوەو بەتاوان ئەژمارکردنی هەواڵو زانیارییە هەڵبەستراوو درۆکان.

٨- داوا لە خۆپیشاندەرانی خەمخۆری چاکسازی‌و نیشتمانپەروەر دەکەین لە پێناوی هێنانەدی داوا رەواکاندا لایەنی هێمنی‌و مەدەنییانەی پرۆسەکە بپارێزنو بزانن کە ئێوە خاوەنی راستەقینەی ئەم وڵاتەن.

چارەسەرە ستراتیجییەکان

١-چالاککردنی پەرلەمانو دانانی میکانیزمێکی کارا بە هاوکاری یاساناسانو کەسانی پسپۆڕ بۆ کاراکردنی دەستەی نەزاهەو ڕۆڵی داواکاری گشتیو بە دامەزراوەییکردنی دامودەزگاکانی حکومەتی هەرێمی کوردستان.

٢-بنەبڕکردنی گەندەڵیی بە هەموو جۆرەکانییەوەو لەسەر هەموو ئاستەکانو گێڕانەوەی موڵکی گشتیی بۆ خاوەنە راستەقینەکانی خۆیان.

٣-یەکخستنەوەی هێزە جیاوازەکانی ناوخۆو پێشمەرگەی کوردستانو دروستکردنی هێزێکی حکومیی کە بەرپرس بێت لە پاراستنی هەرێمو سەروماڵی هاوولاتیان.

٤- کاراکردنی دەستبەجێی حکومەتو دەزگا بەرپرسەکان بۆ هێنانەدی ئەم ئامانجانەی سەرەوە لەچوارچێوەی بنەما دیموکراسیو مەدەنییەکاندا.

ئەگەر لە ماوەیەکی خێرادا وەڵامی جدی داواکارییە هەنووکەییەکانمان نەدرێتەوەو بەڵێنی جێبەجێکردنی چارەسەرە ستراتیجییەکانمان پێنەدرێت، هەڵویستی مەدەنیانەی تر دەگرینەبەر.

مامۆستایانی زانکۆی سلێمانی
٢٠١١/٢/٢١
سلێمانی

پاشكۆی ژماره ٢٢

پەیامی د.مەریوان وریا قانیع، بۆ خوێندكاران‌و مامۆستایان‌و كادرانی زانكۆی سلێمانی

خوێندكاران‌و مامۆستایان‌و كادرانی بەڕێزی زانكۆی سلێمانی ئازیز،

من گەرچی لە زانكۆیەكی ئەوروپیدا خوێندومەو لە زانكۆیەكی ئەوروپیدا مامۆستام، بەڵام تا ئێستاش خۆم بە قەرزاری ئەو زانكۆ ئازیزە دەزانم كە لە سەرەتای هەشتاكانا قوتابی بوم تیایدا: زانكۆی سلێمانی.

سەرەتای هەشتاكان ئەم زانكۆیە شوێنی خەباتی ژێرزەمینی قورس‌و شوێنی پێگەیاندنی دیدی رەخنەیی نەوەی من بو، ئێمە لەناو فەزای ئەو زانكۆیەدا لەوە گەیشتین چ غەدرێكی گەورە لە كوردبونی ئێمە دەكرێت، بەعس چ هێزێكی ترسناكە، مۆدێلی بەعسییانەی دەسەڵات چ هەڕەشەیەكی گەورەو هەمەلایەنە بۆسەر مافو كەرامەت‌و ئینسانیەتی ئینسان. ئێمە ئەو رۆژە فێربوین بۆئەوەی ئینسانییەتی خۆمان بپارێزین دەبێت لەهەمو شتێكدا لە بەعس جیاوازبین. ئیتر لە خوێندنەوەی كتێب‌و نوسراوەوە بیگرە، تا بە شێوازی قوتابیبون‌و مامۆستابون‌و تەنانەت ئاهەنگ گێڕان دەگات.

بەڵام بەداخەوە دوای تێپەڕینی زیاد لە بیست ساڵ لە كۆتایی تەمەنی بەعس لە كوردوستاندا، هێشتا برێك لە ئاكارو رەفتاری بەعس لەناو زانكۆكانی ئێمەدا ماوە.

بەبۆچونی من ئەركی سەرەكی هەمو بزوتنەوەیەكی دیموكراسی خوێندكاری‌و هەمو مامۆستاو كادرێكی وشیار لەناو زانكۆدا بریتییە لەسڕینەوەی تەواوەتی هەمو دەركەوت‌و ئاكارەكانی بەعس لەناو زانكۆدا. ئەمەش مانای رێگرتن لەوەی حیزب دەستبخاتە ناو ژیانی ناوەكی زانكۆوە، دەستنیشانی ئەوەبكات چۆن زانكۆ بەڕێوەببرێت، چۆن كاربكات‌و كێ لە كوێ‌و لەكام پلەو پایەی وەزیفی‌و زانستیدا ئامادەبێت.

لەسەروبەری دروستبونی ئەو وزە سیاسییە نوێ‌و عەقڵیەتە رەخنەییەی ئەمڕۆ لە كوردوستاندا ئامادەیە، پێویستە دروشمی یەكەمی خوێندكاران‌و مامۆستایانی زانكۆ هێنانە دەرەوەی تەواوەتی زانكۆ بێت لەژێر كۆنترۆڵ‌و چنگی حیزبە سیاسییەكان. سەندنەوەی هەمو ئیمتیازێك لە قوتابی حیزبی‌و لە ئەندامبون لەو رێكخراوانەدا كە حیزب بە مەبەستی كۆنترۆڵكردن لەناو خوێندكاران‌و زانكۆدا دروستیكردوە.

ڕەنگە ئەرکێکی دیکەی ئەمڕۆکە بریتی بێت لە پێداچونەوە بە هەرەمی ئیداری‌و وەزیفی زانکۆداو سەندنەوەی ئەو پۆستانەی بە تەزکیەو ئینتیمای حیزبی بەخشراون بە کادرەکانی ناو زانکۆو بەخشینیان بە کەسانی شایستەو خاوەن توانا.

پێموایە داواکاری ژمارە یەکی قوتابیان‌و کادرانی دیموکراسی ئەم زانکۆیە پێویستە ئەم چاکسازییە ناوەکییەی زانکۆ خۆی بێت.

خوێنـــدکاران بـــەر لەوەی ماڵـــی دەرەوەی زانکۆ چاکبکەن، پێویســـتە زانکـــۆ چاکبکەن. سەرکەوتوبن.

مەریوان وریا قانیع
زانکۆی ئەمستردام
هۆڵەند
٢٠١١/٢/٢١

پاشکۆی ژماره ٢٣
دەقی نامەی پارلەمانتارە سویدییەکان

بۆ بەڕێز مەسعود بارزانی سەرۆکی پارتی دیموکراتی کوردستانو سەرۆکی

هەرێمی کوردستانی عێراق

ماوەی دو مانگە بە بەرچاوی دنیاوە نارەزایی خەڵك دژ بەگەندەڵیو زوڵمو زۆر وڵاتەکانی باکوری ئەفریقاو رۆژهەلاتی ناوەڕاستی گرتۆتەوە. بێکاری بەرفراوانو نزمی ئاستی ژیانی خەڵك چونەتەسەر باری گرانیو نەبونی ئازادیو زوڵمو زۆری دەسەڵاتداران، ئەوەش وای کردوە کەخەڵك لەو وڵاتانەدا چیتر بەرگەنەگرنو دەرژێنەسەر شەقامەکان بۆ دەربڕینی نارەزاییو گۆڕانکاری لەناوچەکەدا.

وا خۆپیشاندانو نارەزایی جەماوەر گەیشتە کوردستانی عێراقیش.

رۆژی ٢٠١١/٢/١٧ پلان وابو خۆپیشاندانێکی هێمنانە لە گۆڕەپانی سەرەکی شاری سلێمانی رێکخرابا بۆ دەربڕینی نارەزایی دژی گەندەڵی، پاش ئەوەی خۆپیشاندانەکە گەیشتەبەردەم بارەگای پارتی دیموکراتی کوردستان، زۆرێك لە گەنجەکان دەستیان کرد بە بەردگرتنە بارەگای پارتی دیموکراتی کوردستان کە یەکێکە لەحیزبە دەسەڵاتدارەکانی هەرێم، بەداخەوە چەکدارەکانی ناو ئەو بارەگایە لەباتی ئەوەی بەشێوەیەك لەشێوەکان هەوڵ بدەن کە کێشەکە گەورەنەبێتو گەنجەکان هێور بکەنەوە، بەدەستڕێژی گولە وەلامی بەردی گەنجەکانیان دایەوە. ئەو روداوەش بەڤیدیۆ گیراوەو بەئاشکرا دیارە کە لەبارەگای پارتی دیموکراتی کوردستانەوە دەستدرێژی گولە لە خۆپیشاندەران دەکرێت.

بەپێی زانیاریەکانی رۆژنامە ئازادەکانی ئاوێنەو هاولاتیو لڤین، چەند گەنجێك کوژراونو زیاتر لە٥٠ کەسیش بریندارکراون بە گولەی چەکدارانی پارتی دیموکراتی کوردستان، یەکێك لەو گەنجانە تەمەنی ١٥ تا ١٦ ساڵ بوە.

ئێمە ئەو زەبرو زەنگە زۆرە تاوانبار دەکەین، کوشتنو بریندارکردنی گەنجی خۆپیشاندەر مەحکوم دەکەین کە تاوانەکەیان تەنیا دەر بڕینی نارەزاییو بەرد گرتنە باڵەخانەیەکە کە بارەگای پارتەکەتانە.

داواتان لێدەکەین کە تاوانبارانی ئەو کارەساتەی کە لەبارەگای پارتییەوە دەستڕێژیان لە خەڵك کردوە بدرێنە دادگا، داوا دەکەین پارتی دیموکراتی کوردستانو حکومەتی هەرێم زامنی سەلامەتی خۆپیشاندەران بکەن.

خەڵك مافی خۆیەتی خۆپیشاندان بکاتو رای خۆی دەربڕێت لەپێناوی مافە گشتیەکاندا، دەبێت رێزیشیان لێبگیرێت لەلایەن پارتەکەتانەوەو حکومەتی کوردستانەوە.

ناوی پەرلەمانتارە سویدییەکان:
لارش ئولین سەرۆکی پارتی چەپو ئەندامی پەرلەمان
هێلێن لێکاندەر ئەندامی پەرلەمان
ئێڤا ئولۆفسۆن ئەندامی پەرلەمان
یان ليندهۆڵم ئەندامی پەرلەمان
یوسفین برینك ئەندامی پەرلەمان
یاکوب یۆنسۆن ئەندامی پەرلەمان
ئەنیکا لیلیەمێت ئەندامی پەرلەمان
هانز لیندە ئەندامی پەرلەمان
کێنت پێرسۆن ئەندامی پەرلەمان
ئەمینەکاکەباوە ئەندامی پەرلەمان
جەبار ئەمین ئەندامی پەرلەمان
بێنگت بێرگ ئەندامی پەرلەمان
Torbjörn Björlund
Hillevi Larsson
Hillevi Larsson
Rossan Dinamarca

ستۆکهۆڵم ٢٠١١/٠٢/٢٠

پاشكۆی ژماره ٢٤
دەقی بەیاننامەی ڕێكخراوی كوردۆساید

دوای خۆپیشـــاندانە مۆدێرنو هێمنانەكەی دوێنێی شـــاری ســـلێمانی كە تۆری بەرگری لەمافو ئازادیەكانی خەڵك بۆپشتگیری لەراپەرینی تونسو میسر ئەنجامیان دا، بەشێك لە خۆپیشاندەران بەتایبەتی گەنجانی شاری سلێمانی، بەرەو لقی ٤ پارتی دیموكراتی كوردستان بەڕێكەوتنو بەردبارانی ئەو بارەگایەیان كرد، لەئەنجامدا بەرپرسو پاسەوانەكانی لقی ٤ زۆر نامرۆڤانە كوشتارگەیەكیان بۆ خەڵكی سلێمانی ئەنجام دا.

بۆیە لێرەدا دەڵێین:

١- لەكاتێكدا هیواخوازبوین خۆپیشـــاندەران بەهیچ شێوەیەك پەنایان بۆ شێوازی توندو تیژی نەبردایەو ڕێرەوی مەدەنیانەی خۆیان پەرەپێبدایە، هاوكات زۆر بەتوندی ئیدانەی ئەو كارە پڕ لەتاوانەی لقی ٤ پارتی دیموكراتی كوردســـتان دەكەین كە بەو شـــیوازە هۆڤیانە مامەڵە ی لەگەل رەفتاری هەڵەی خۆپیشاندەران كردو كۆمەلكوژیەكی بۆ خەلكی قارەمانی شـــاری ســـلێمانی ئەنجامدا، كەتائێستا ئامارەكان بە شـــەهید بونی گەنجێكو ٥٧ برینداری باس دەكەن. چونكە بەپێی هەموو مافێكی مرۆیی هەمـــوو دام ودەزگا چەكداریەكان بۆ بلاوە پێكردنی خۆپیشاندەران دەبێت تەقە بۆ ئاسمان بكەنو هەرگیز فیشەك بە ئاراستەی شەهیدبونیان نەكرێت . تەنانەت ئەوا هەموومان لەمیدیاكانی جیهانی دەیبینین لەگەرمەی گەورەترین خۆپیشـــاندانی جەماوەری دژ بە روخانی سیســـتەمە سیاســـیە دیكتاتۆرەكانی یەمەنو بەحرێنو لیبیا ئەو ژمارە شەهیدو بریندارەی لەیەك رۆژدا لێ نەكەوتۆتەوە ؟

٢- پارتی دیموكراتی كوردستان بەردەوام لەگەڵ هەر پارت وڕێكخراوێك كێشەو ئاڵۆزی تێ بكەوێت كەلتورێكی زۆر مەترســـیداری دژە دیموكراسی دەگرێتە بەر، ئەویش لەڕێگای هەوادارانیو بەبەرچاوی دام ودەزگا حكومەیەكان بارەگا حزبەكەتالان دەكاتو دەســـوتێنێ . بۆیـــە ئێمە بەتوندی ئـــەو رەفتارانە ئیدانە دەكەینو داوا دەكەیـــن لێژنەیەكی بێلایەن لەدەرەوەی ئەم ٢ پارتە بۆ بەدواچون بەرامبەر ئەو تاوانانە بێتە ئاراوە .

لەكۆتایشـــدا پرسە وسەرخۆشـــی خۆمان ئاراســـتەی بنەماڵەی شـــەهیدرێژوانی گەنج دەكەینو هیـــوای چاكبونەوەش بۆ بریندارەكان دەخوازینو هیوادرین خۆپیشـــاندەرانیش لەبری پەنابردن بۆتوندوتیژی بە شـــیوازی مەدەنیانـــە خەباتی جەماوەری خۆیان پەرە پێ بدەنو دەزگا ئەمنیەكانیش گیانی هاولاتیانی كوردستان بپارێزن.

چاودێری كوردۆساید /چاك
٢٠١١.٠٢.١٨

پاشکۆی ژمارە ٢٥
دەقی راگەیەنراوی یەکێتی لاوانی سۆسیال دیموکراتی سوید

یەکێتی لاوانی سۆسیال دیموکراتی سوید، مەحکومی ئەو توندوتیژییە زاڵمانەیەی ١٧ شوباتی مەحکوم دەکات، لە کاتێکدا کە لاوانی خۆپێشاندەر لەلایەن چەکدارەکانی بارەگای سەرەکی PDK ـەوە لە سلێمانی درانە بەر دەستڕێژی گوللە.

ئێمە دژی هەر شێوە توندوتیژییەکین کە لە هەر لایەکەوە بێت، داوا لە حکومەتی هەرێمی کوردستان دەکەین کەشێکی دیموکراییانە بۆ گفتوگۆ فەراهەم بکات.

لاوان هێزێکی بزوێنەری پێشکەوتنی کۆمەڵگەن‌و هەر لاوانن کە لەزۆر بارودۆخدا کاردانەوەی خۆیان لەبەرانبەر بێکاری، هەژاری‌و گەندەڵیدا پیشاندەدەن.

کۆمەڵگەیەکی یەکسان، دەبێت هەموو تواناکانی خۆی بە لاوان ببەخشێت تاکو بتوانێت رۆڵ‌و کاریگەری خۆیان ببینن.

Jytte Guteland

سەرۆك

Johan Buser

سەرۆکی نێونەتەوەیی

Mohamed Hama Ali

رێکخراوی سۆسیال دیموکراتی کورد

Sveriges Socialdemokratiska Ungdomsförbund fördömer det orättfärdiga våldet den 17 februari då unga demonstranter besköts med skarp ammunition från KDP:s högkvarter i

Sulaymaniyya. Vi motsätter oss våldsanvändning från alla parter och uppmanar de styrande i KRG-regionen att via demokratiska vägar skapa förutsättningar för dialog.

Ungdomar är en drivande kraft i samhällsutvecklingen och är ofta de första att reagera på utbredd arbetslöshet, fattigdom och korruption. Ett jämlikt samhälle måste ge unga möjlighet till inflytande på lika villkor.

Jytte Guteland
Ordförande

Johan Buser
Internationell ledare

پاشكری ژماره ٢٥
پەیامی هەڵسوڕاوانی خۆپیشاندانی خۆرسكەوە بازنەی هەولێر
سڵاو هاوڵاتیانی بەشەرەفی شاری هەولێری هۆلاكۆ بەزین

دوای روداوەكانی وڵاتانی جیهانو روخانی دیكاتۆرەكان، جەماوەری كوردستانیش هەڵی ئەوەی بۆ هەڵكەوت كە داوا لە دەسەڵاتدارانی بكات هەستن بە چاكسازی هەمەلایەنە، بەڵام بەداخەوە لەیەكەم دەرفەت گوڵەكان فیشەك باران كرانو دەسەڵات خەریك بو پێشمەرگە قارەمانەكانی دوێنێو میلیشیاكانی ئەمڕۆی بەگژ خەڵكی كوردستاندا بكاتەو جارێكی تر شەڕێكی ماڵوێرانە لە گەردنمان گرێبدات.

بۆیە وەك خۆپیشاندەرانی خۆرسك بەباشمان زانی لە نزیكترین دەرفەت لە بازنەی هەولێرش دەست بكەین بە چالاكیو شەرمەزاری بەكارهێنانی فیشەك بەرامبەر هاوخوێنەكانمان لە سلێمانی بكەینو رۆحی شەهید سۆرانو سەردەشتو رێژوانو سوركێو ئاسودە بكەین، بە ئەنجامدانی خۆپیشاندانیك لە شاری قەڵاو منارە شارە سەربەرزەكەی هەولێر.

بۆیە تكامان وایە لە هەمو هاوڵاتیانی بەڕێز كە رۆژی هەینی سەعات ٢ ی پاشنیوەڕۆ رێكەوتی ٢٥-٢-٢٠١١ لەبەردەم (باخی شار) لەناو بازار واتە لەبەردەم (بازاری نیشتیمان) ئامادەبن.

تكایە هێمنی بپارێزن لەكاتی خۆپیشاندان

داواكاری چاكسازی ریشەیی ئامانجمان دەبێت

بژی كورد بژی كوردستان
خۆپیشاندەرانی خۆرسك بازنەی هەولێر
٢٠١١/٢/٢٤

پاشكرى ژماره ٢٦
دەقی راگەیەنراوی ١٧ی ڕێکخراوو کەسایەتی هەولێر

دەقی راگەیاندراوەکە:

خۆپیشاندان مافی هاوڵاتیانەو ئێمە وەك چالاکوانانو ڕۆشنبیرانو ڕێکخراوەکانی کۆمەڵی مەدەنی لە شـــاری هەولێر، دوای ئەنجامدانی کۆبونەوەو گۆڕینەوەی راو سەرنجو پێشنیار دەربارەی بارودۆخی کوردستان بە گشـــتیو شاری هەولێر بەتایبەتی، بەهۆی دروستبونی کەشـــێکی نائاســـایی لـــە هەولێـــر، وەك ئەرکێکی مەدەنـــیو نیشـــتیمانی بڕیارماندا بە دروستکردنی تۆڕێکی مەدەنی بەناوی (تۆڕی ئاشتی)، بۆ پاراستنی ئاشتیو روبەروبونەوەی هەر حاڵەتێکی لە ناکاو کە لە شاری هەولێردا.

١- پاڵپشتی بڕیارەکانی پەرلەمانی کوردستان دەکەین کە لە ٢٤-٢-٢٠١١ بڵاوکرایەوەو داوای دیاریکردنی کاتێکی دیاریکراو دەکەین بۆ جێبەجێکردنی ئەو بڕیارانە ودەستپێکردنی چاکسازی راستەقینەو کردارییانە.

٢- دوای کۆبونـــەوەی پەرلەمان، چاوەڕوانبوین بارودۆخی ســـلێمانی هێور بێتەوە، بەڵام پێچەوانەی ئەو حاڵەتە تێبینی دەکرێت بە جۆرێك هەولێریش پشێوی تێکەوتووەو قوتابیانی زانکـــۆ نێردراونەتەوە ماڵەوەو هاتوچۆ لە بازگەکانی هەولێر نا ئاســـایی بوە. لێرەوە داوای کردنـــەوەی زانکۆو پەیمانگاکان دەکەینو داوای ئاســـایی کردنـــەوەی هاتوچۆی بازگەکان دەکەین.

٣- خۆپیشـــاندان مافێکی سروشتی هاوڵاتیانە، ئێمە پشـــتیوانی هەمو خۆپیشاندانێکی مەدەنییانـــە دەکەیـــنو رایدەگەیەنین ئێمـــە وەك ریکخراوەکانی کۆمەڵـــی مەدەنی، وەك تیمێکی ئاشتیو هێمنی پارێز لە خزمەتی شاری هەولێردا دەبین.

٤- ڕەتکردنەوەی هەمو جۆرە توندوتیژییەك کە لە هەر لایەکەوە روبدات.

٥- ئەم تۆڕە کراوەیەوەو هەمو ڕێکخراوو کەســـایەتییەکانی شاری هەولێر دەتوانن بێنە ناویەوەو پشتگیری خۆیان دەرببڕن.

١- کۆمەڵەی خەڵك بۆ گەشەپێدان PDA
٢- سەنتەری گەشەپیدانی چالاکی لاوان
٣- کۆمەڵگەی لاوانی هەولێر
٤- ئەنستیتیوتی کوردستان بۆ مافەکانی مرۆڤ
٥- سنەتەری ڕۆشنبیری ڕاژان
٦- گروپی دارۆژ
٧- ڕێکخراوی گەشەپێدانی قوتابیانی کوردستان
٨- ناوەندی ئایندە بۆ پرسەکانی گەنج
٩- سەلاح سدیق سەعید- مامۆستای کۆلیژی ئەدەبیات
١٠- هیوا حەمید باجەلان – چالاکوان

١١- هێمنساڵح ئیسماعیل - یاساناس
١٢- رابەر تەڵعەت – چالاکوانی کۆمەڵگەی مەدەنی
١٣- عەلی مەحمود- چاودێری کوردۆساید
١٤- خەتاب عەزیز سلێمان- چالاکوانی کۆمەڵی مەدەنی
١٥- عەبدوڵا خالید- رۆژنامەنوس
١٦- سەنگەر یوسف- چالاکوانی کۆمەڵی مەدەنی
١٧- کارزان عەزیز – چالاکوانی کۆمەڵی مەدەنی

٢٤-٢-٢٠١١

پاشکۆی ژماره ٢٧
ڕاگەیەنراوی دووەمی گرووپی سەردەشت عوسمان

بەناوی ئازادی یەوە نیشتیمانتان کرد بە زیندان
بەڵێن بوو بن بە ڕووناکی کەچی ڕۆژتان لێمان تۆران
جاران سروودەکانی ئای خوایە وەتەن ئاوابێ چەنێ جوان بوو
گەرچی کوردستانمان نەبو، بەڵام ناو دڵی هەمومان کوردستان بو
ئەو ئالآیەی کە هەڵتان کرد ئێستاکە ئەشەکێتەوە
بەڵام لە ژێر ئەم ئالآشا نیشتیمان هەر ئەتلێتەوە

قوتابیانی خۆشەویستی زانکۆی صلاح الدین دیارە ئەم دەسەڵاتە گوێ بۆ هیچ داوایەکی شەقامو کۆمەڵگای خۆی ناگرێت وە لە کۆبوونەوەی پەرلەمانی کوردستانیش ئەوەی باسی نەکرابێت خوێنی گەنجانی شاری سلێمانیو چارەسەر نەکردنی ناعەدالەتی بووە تەنیا کۆبوونەوەیەکی بەپەلەی ئەمنی بووەو هیچی تر بۆیە داواتان لێ دەکەین ڕۆژی هەینی بێ گوێدانە دەوامی زانکۆو وەهەروەها بڵاوە پێکردنی هێزەکانی ئاسایشی پارتی لە نێو خۆپیشاندەرانو ڕێنموونی کردنیان بۆ دامرکاندنەوەی ئەو شۆرشەی کە دروست بووە ئەمە گەورەترین هەلە بۆ گەڕاندنەوەی مافە زەوت کراوەکانی هەولێرو گەڕاندنەوەی ئەو موڵکو ماڵو سەروەتو سامانەی کە لە ڕێگەی زەوییەکانی ئەم شارە وەدەستیان هێناوە وە بە لایەنی ئۆپۆزسیۆنیش دەڵێین کە ئەمرۆ ڕۆژی ئەوەیە پشت لە جەماوەر نەکەنو ئەندام پەرلەمانەکان بێن لەگەڵ بەرەی گەل بکەون ئێمە بۆ ئەوە دەنگمان بە ئێوەدا لەبەرئەوەی ئەم دەسەڵاتە ماوەی بیست ساڵە بە درۆ ئێمەی ڕاگرتووە چیتر خۆمان پێ هەڵ ناخەڵتێت گرنگترین شت ئەوەیە کە پشتگیری خۆتان بۆ ئەم جەماوەرە دڵسۆزەی چاکسازی ڕابگەیەنن چونکە دەسەڵات پشتی بتەکانی خۆی گرتووە . دەنگی زوڵم لێکراوی شاری هەولێر بە تایبەتی ڕووی لە بزووتنەوەی گۆڕانە تکایە وەرن ببنە پشتو پەنا بۆ ڕۆژی هەینی لە بازاری ئازادی نیشتیمان . لێرەوە دەمانەوێ ڕوومان لە مامۆستایانی ئاینی بکەین مامۆستایانی بەڕێز تکایە ڕۆژی هەینی لە وتاری هەینی بە خۆتانو موسلمانانی مزگەوت بچن بۆ بەردەم بازاری ئازادی نیشتمان ئەمرۆ ئەرکی جوامێرانەی چاکسازی ئێوەیە هەروەك چۆن خۆتان دەڵێن پێشڕەوی چاکسازین وەرن بۆ بازاری ئازادی نیشتیمان تا گەنجانی زانکۆ بە قەڵەمکانیان مێژووی پڕ سەروەری ئێوە بۆ تاهەتایە بینووسنەوە باشترین مێژووی پڕ سەروەری ئێوە بۆ نەوەی نوێی ئەمرۆ پێویستە تا بۆ سەدەیەکی تر پێشرەوی کردنی ئەم میللەتە بگرنە ئەستۆ

بژی کوردو کوردستان
برۆن بۆ بازاری ئازادی نیشتیمان
تا ڕێگر بین لە خراپەکانی دژ بە ئەزموونی خەڵك کوردستان

پاشکۆی ژماره ٢٨
دەقی ڕاگەیەنراوی پ.د. عەلی قەرەداغی

دەقی ڕاگەیەنراوەکە

الحمـد لله رب العالمين والعاقبه للمتقين ولا عدوان إلا على الضالمين والصلاة والسـلام على المبعوث رحمه للعالمين وعلى اله وصحبه اجمعين

لەنزیکەوە چاودێری خۆپیشاندانەکانی ئەم دواییەی سنوری پارێزگاری سلێمانی دەکەمو زۆر نیگەران بووم بەو ڕووداوانەی لەکوشـتنی چەند گەنجێـکو برینداربونی دەیانی ترو زیان گەیاندن بەهەندێك شـوێنی تر ڕوویدا. لەم ڕوانگەیەوە لەئاسـتی هەست کردن بە بەرپرسـیارێتی خۆم بەرامبەر بەگەلەکـەم دەمەوێت لـەرووی ئامۆژگارییەوە دوو پەیام ئاڕاستە بکەم، یەکەمیان بۆ بەرپرسانو ئەو تریان بۆ گەنجانی خۆپیشاندەر.

پەیامی یەکەمم بۆبەرپرسان:-

پێویسـتە بەر پرسـان لەکوردسـتان بزانن کەجیهان گۆڕاوە، ئیتر هیچ شـتێك نەماوە کەلەگەنجان بشاردرێتەوە لە سامان ودارایی‌و جۆرەها شتی تر، ئێستا شتێك نەماوە کەگەنجان لێی بترسن، ئەویش بەهۆی ئازادی‌و تەکنیکی ڕاگەیاندنی هاوچەرخو پێشکەوتوو، گەنجان دەیانەوێت بەهرەمەند بن لەئەو سـەروەتو سامانەی کە لەوڵاتەکەیاندا هەیەو بەشداربن لەچۆنیەتـی بەڕێوەبردنیدا، لەبەرئەوەی من داوا لەبەرپرسـان دەکـەم کەبەوپەڕی ڕێزو خۆشەویسـتیەوە گوێ بۆ داواکارییەکانی گەنجان بگرنو بەوپەڕی جدیەوە بۆیان جێبەجێ بکەن، هەروەها داوا لەبەرپرسان دەکەم کەپلانێکی ستراتیجی ورد دابڕێژن بۆ چارەسەری ئەو بارودۆخەی کەهەیە بەم شێوەیەی خوارەوە:-

١- چارەسـەرکردنی گەندەڵی بەهەموو دەنگو شـێوەکانی‌و کۆتایی هێنان بەدەسـت وەردان لە کاروباری حکومەت لە لایەن حیزبەکانەوە، ئەمەش بۆ ئەوەی سـامانی گەل بۆ گەل بێتو بەشێوەیەکی دادپەروەرانەش بەسەر خەڵکدا دابەشبکرێت.

٢- دانانی پلانێکی سـتراتیجی‌و قۆناغبەندی بۆ گەشـەپێدانێکی سەرتاپاگیری، ئەمەش بۆ ئەوەی پلانی ڕاپەڕینێکی پیشەسـازی‌و کشـتوکاڵی‌و بازرگانی‌و گەشـتو گوزاری دەسـت پێ بکەین، بۆ پێش خسـتنی کوردسـتان و، دابین کردنی خۆش گوزەرانی بـۆ هەموو تاکەکانی کۆمەڵگەکەمان.

٣- جیاکردنەوەی تەواوی هەرسـێ دەسەڵاتەکانی یاسـادانانو جێبەجێکردنو دادوەری، هەروەها بنیات نانی دەسەڵاتی ڕاگەیاندنی ئازادو سەربەخۆ.

٤- کەڵـك وەرگرتن لەهەموو توانا زانسـتیەکانو ئەزمونە سـەرکەوتوەکان، بۆ ئەوەی کوردسـتان بکەینە مێرگی ئارامی‌و ئاسایشو گەشەپێدانو پێشکەوتن. هەروەها بۆ ئەوەی کوردستان بکەینە ئەزمونێك کەخەڵکی تر چاوی لێ بکات لەهەموو بوارێکدا.

پەیامی دووەمم بۆ گەنجان:

من پشـــتیوانی لەداوا ڕەواکانتان دەکەم، لەگەڵتاندام لەخۆپیشاندان بەشێوەی ئاشتیانەو مەدەنیانەو شارســـتانیانە. خۆپیشـــاندان مافێکی شـــەرعیو ڕێگەپێدراوە. بەڵکو جۆرێکە لەبانگەوازو فەرمان کردن بەچاکە، بەمەرجێك لەچوارچێوەی ئاشتیانە دەرنەچێت.

بەڵام داواشـــتان لێ دەکەم کە ئێوە پێشەنگ بن لەڕێپێوانێکی شارستانیانەدا، پارێزگاری لەئاسایشی کۆمەڵایەتیو پارێزگاری لەموڵكو سامانی گشتیو تایبەتی بکەن.

هەروەها هەردوولا لەدەسەڵاتو خۆپیشاندەران ئاگادار دەکەمەوە. کەخۆیان لەتوندوتیژیو ڕشـــتنی خوێنی یەکتر بپارێزن. چونکە مەترسیدارترین شـــت لەئیسلامدا ڕشتنی خوێنی کەسێکە بەناهەق. لەئیســـلامدا مرۆڤ بەنرخترین شتە لەبونەوەردا، کوشتنی مسوڵمانێك لـــەلای خوای گەورە گەورەترە لەتێکدانی کەعبەی پیرۆز. خوای گەورە دەفەرموێت{مَمَن قَتَلَ نَفْسًا بِغَيْرِ نَفْسٍ اوْ فَسَادٍ فِي الارضِ فَكَانَمَا قَتَلَ النَاسَ جَمِيعًا } (٣٢) سورە المائدە

واتە هەرکەسێك بەناهەق کەسێك بکوژێت یان گەندەڵی لەسەر زەویدا بڵاوبکاتەوە وەك ئەوە وایە هەموو دانیشتوانی سەر زەوی کوشتبێت.

هەروەهـــا دەفەرموێت:{وَمَن يَقْتُلْ مُؤْمِنًا مُتَعَمِدًا فَجَزَيَوُهُ جَهَنَمُ خَالِدًا فِيهَا وَغَضبَ اللهُ عَلَيْهِ وَلَعَنَهُ وَاعَدَ لَهُ عَذابًا عَضيمًا} (٩٣) سورە النساو

هەروەها پێغەمبەری خوا لەفەرمودەیەکدا دەفەرموێت (لەناو چونی هەموو جیهان بەلای خواوە ئاسانترە لەوەی خوێنی کەسێکی مسوڵمان بڕێژێت).

لەکۆتایدا داوا لەهەموو لایەك دەکەم کەپارێزگاری لەئەو دەســـتکەوتانە بکەن کەگەلی کوردمان لەهەرێمی کوردســـتان بەدەســـتی هێناوە. پارێزگاری کردن لەم دەستکەوتانەو بەرەوپێش بردنیان ئەرکو بەرپرســـیارێتی هەموو لایەکـــە، هەروەها گوێ پێنەدانو زیان گەیاندن پێیان مەترسیە بۆ ئایندەیی هەمومان.

لەبەرئەوە داوا لەگەنجانو بەرپرســـان دەکەم کەگفتوگۆیەکی جـــدیو بنیاتنەر ئەنجام بدەن، چونکە تەنها گفتوگۆو لەیەکتر تێگەیشـــتنی شارستانیانە ڕێگەی چارەسەری گرفتو کێشەکانە، لەم ڕێگەیەشەوە دەتوانین قەیرانەکان چارەسەر بکەینو بگەینە ئەو ئامانجانەی کەخزمەت بەگەلی کوردمان دەکات لەئێستاو ئایندەدا.

داوا لەخـــوای گەورە دەکـــەم کەگەلی کوردمان بپارێزێت لەهەموو ناخۆشـــیو قەیرانو بەڵایەكو خۆشـــیو ئارامی بگەڕێنێتەوە بۆ گشـــت لایەكو پشتیوانتان بێت بۆ گرتنەبەری ڕێگەی بەدەستهێنانی چاکســـازیو خۆشگوزەرانیو گێڕانەوەی ســـەربەرزیو کەرامەت بۆ گەلی کوردمان لە هەرێمی کوردستان.

السلام علیکم ورحمە اللە وبرکاتە

برای دڵسۆزتان

پرۆفیسۆر دکتۆر عەلی قەرەداغی

٢٠١١/٢/٢٣

پاشکۆی ژمارە ٢٩
بەیاننامەی لقی سلێمانی یەکێتی زانایانی ئایینی

ئەمەی خوارەوە دەقەکەیەتی:

١- کارکردن بۆ هێورکردنی بارودۆخەکە.

٢- گوێگرتنو جێبەجێکردنی سەرجەم داواکاریەکانی جەماوەری خۆپیشاندەر.

٣- ئازادکردنی سـەرجەم گیراوەکان لە ناو خۆپیشـاندانەکانو هەڵوەشانەوەی فەرمانی دەستگیرکردن.

٤- قەرەبوکردنەوەی زیانلێکەوتوانو داوای لێبوردنکردن لێیان.

٥- گەڕاندنەوەی سەرجەم ئەو هێزانەی هێنراون بۆ سلێمانی. (لەلایەن پارتی دیموکراتی کوردستانەوە)

٦- دانانی لیژنەیەکی بێلایەن بۆ لێکۆڵینەوە لە روداوەکەی ١٧ی شوباتو لێکۆڵینەوەکردنی ورد لەو بارەیەوە.

٧- جەماوەر بەشێوەی شارستانیو سەردەمیانە داواکانیان بخەنەڕو.

٨- دامو دەزگاکانی حکومەتو لایەنەکان بە هێمنی مامەڵە لەگەڵ روداوەکاندا بکەن.

بەیاننامەی لقی سلێمانی یەکێتی زانایانی ئایینی ئیسلامی کوردستان
٢٠١١/٢/٢٠

پاشكۆی ژماره ٣٠
دەقی بەیاننامەی ٦٨ زانای ئایینی شاری هەولێر

دەقی بەیاننامەكەو فەتواكەو ناوی زانایانی ئاینی:

بسم الله الرحمن الرحیم

حوكمی شـــەرعی خۆپیشان دان لەدرێژەی ئەم گۆڕانكاریانەی كە رۆژهەلاتی ناوەڕاستی گرتۆتەوە، لەخۆپیشـــاندانو رادەربڕین دیارە كوردســـتانیش لەم رووداوانە بێ بەش نیە، دوای ئـــەوەی روداوەكانـــی ولاتانی تونس، میســـر، لیبیا بۆ هەموو جیهانی ســـەلماند كە ئەوەی كاریگەری زۆری لەســـەر چیـــنو توێژەكان هەیەوئاڕســـتەكان دەگۆڕێت، مەیدانی داواكاری حـــەق ومافەكان بەهێزدەكات، وا لەدەســـەلاتداران دەكات گوێ لە داخوازیەكانی گەل بگرن: حوكمی شـــەرعی زاناكان وتاری مامۆســـتاكانی ئاینین، بەپێ ی ئەوەی رێژەی زۆری بەشـــداربوانی خۆپیشنادەران خەڵكی موسوڵمانن‌و زیاتر پابەندن بەفەتوای شەرعی، بۆئەوەی هەر هەڵوێســـت وهەنگاوێك بنێن لەچوارچێوەی شەرع بێ، ئەو رووداو وقەیرانو كێشە گەورانەی لەجیهانی نوێدا روودەدەن بەسیاسی‌و دەستوور تاڕادەیەك چارەسەر نابێت بۆیە پەنا دەبردرێتە بەر مامۆســـتایانی ئاینی بۆ چارەســـەر كردنیان‌و چارەسەرەكە دەبێتە مەڕجەع دواتر دەبێتە بەرژەوەندیەكی گشـــتی بۆ ســـەلامەتی هاولاتیان وخاك ونیشتیمان لەلایەك و، پشت گیری كردنی مەزڵوم وهەژارو بێ باوك وماف خوراوان لەلایەكی ترەوە.

حوكمی شەرعی خۆپشاندان

١. گومان لەوەدانیە لەهەر ســـەردەمێك نیشانەكانی خوای پەروەردگار دەبێ دەركەون ودووبـــارە ببنەوە بۆ قەبووڵ بوونی دووعای مەزڵومەكان ولەناوچوونی ســـتەمكاران، بۆیە لەڕوانگەی شەریعەتی خوای مەزن هەموو ستەملێكراوو ماف خوراوێك مافی خۆیەتی داوای مافەڕەواكانی خۆی بكات وهەوڵی لادانی ستەم بكات.

حوكمی كوشتنی هاولاتی

٢.خوای گەورە بوونـــەوەری بۆ مرۆڤەكان رام كردووە ولەخزمەتی داناون لەبەر گەوریی ورێزی مرۆڤ ،كەواتە مرۆڤ لەبوونەوەر گەورەترە ئەمەش وای كردووە كوشتن وئازاردانی قەدەغەو حەڕام بێ بۆیە رشتنی خوێنی تاكێك بەناهەق سزای بكوژەكە ئەمەیە:
پێغەمبەریـــش (صلـــی الله علیه وســـلم)دەفەرموێ: ئەبێ ســـزای ئەو بكـــوژە چی بێ كەكەســـێك لەسەرداوای رەوای خۆی بكوژێ ،بۆیەئێمە وەكو زانایانی ئاینی داوا لە برایانی ئاســـایش وپۆلیـــس وزێرەڤانی‌و ســـەجەم دام ودەزگاكانی حكومەت دەكەین‌و دەســـتیان

بەخوێنی گەلەکەی خۆیان سـورنەکەنو خۆیان دووچاری سـزای خـوا نەکەن . پێغەمبەر د.خ) فەرموویەتی تەنانەت بە نیو وشـەش بەشـداری کوشتنی کەسێك بکەی مەحرومی لەرەحمی خوا.

٣-گەلی کورد بۆ ماوەی سـەدەیەکە کەوتۆتە ژێر داگیر کاریو زوڵم لێ کردن لەلایەن زلەیزەکانەوە وەك گۆشـتی خێر دابەش کراوە بەسـەر وڵاتانی دراوسـێ بەدرێژایی ئەم سـەدەیە میللەتی کورد خەباتی کردووە کۆڵی نەداوە تاگەیشـتووتە ئەم ماڵو سـامانو بەرەەمە، بۆیە پاراسـتنی کەلو پەلو موڵکی گشـتیو سـەرجەم دامو دەزگا حکومیەکان پێویستە لەسەر هەموو تاکێکی ئەم وڵاتە.

لەکۆتاییدا: زانایانی ئایینی لەهەموو کاتو تەنگەشەکان خەمخۆری گەلو ولاتیان بوینەو پالپشتی هەموو ستەملێکراوێکیان کردووەو بەیانی حەقیان راگەیاندووە.

کۆمەڵێك لەزانایانی ئایینی شاری هەولێرو دەروبەری

ژمارە ناوی مامۆستاکان مزگەوتەکان

١ م.ملا حارس ابراهيم محمد امين عبدالله قوربانی
٢ م.ملا امير زاهير حمد باداوانی کۆن
٣ م.ملا بلال مەلۆ برخا سيد قاسم
٤ م.ملا علی عبدالله خەتی احمد هەرنی
٥ م.ملا زرار محمد صادق حاجی عبدالله
٦ م.ملا نيزامەدين يونس عزيز حاجی يونس
٧ م.ملا نادر رەشيد سمايل کانی کوردەیی خالید ی کوڕی وەلید
٨ م.ملا سيد عدنان سيد مەناف سيد حسێن
٩ م.ملا عماد الدين فائز عبدالله شێخی چۆلی
١٠ م.ملا عبدالصمد باليسانی گوڵستان
١١ م.ملا عبدالخالق محمد روناکی رۆناکی
١٢ م.ملا عيسا عبابکر عوسمان صحابە
١٣ م.ملا فتحی جرجيس زراری عوزێری
١٤ م.ملا خيرالله حسن حاجی جمال
١٥ م.ملا يوسف عزيز احمد گوڵستان
١٦ م.ملا سيروان کريم رشيد خدر سوارە
١٧ م.ملا فواد علی عبدالله صلاح الدين ايوبی
١٨ م.ملا عبدالغفور عمر سليم جاجی جوامێر

١٩ م.ملا نجم الدين حسن محمد دارەتوو
٢٠ م.ملا ئازاد محمد علی پەرکانە
٢١ م.ملا اسماعیل علی محمد دەێمات
٢٢ م.ملا ابراهیم حکیم حمە رەش حاجی عبداللە دەرمانەوەیی
٢٣ م.ملا زریان عزیز علی حاجی بەەجەت
٢٤ م.ملا عبیداللە عبابکر حمد امین نانەکەلی
٢٥ م.ملا عوسمان علی اسماعیل بەیداخ
٢٦ م.ملا زید صابر قادر دوستەپە
٢٧ م.ملا یوسف عبدالرحمان حوسێن حاجی صالح
٢٨ م.ملا باپیر شاکر ابوبکر حاجی جواد
٢٩ م.ملا عبدللە ابراهیم فرحان صحابە
٣٠ م.ملا حسن یوسف قادر حاجی خدر
٣١ م.ملا عبدالصبور شجیع رسول شامامەر
٣٢ م.ملا نامق خسرۆ محمد باوە خەلان
٣٣ م.ملا عادل خدر یوسف دۆڵی سماقولی
٣٤ م.ملا محمد صدیق اسماعیل شێخ بایز
٣٥ م.ملا ناصر عوسمان محمد باغەمرە
٣٦ م.ملا محمد عبدالوهاب یحیا قەتەوی
٣٧ م.ملا برهم ابراهیم عمر سومەریان
٣٨ م.ملا سامی شێرزاد حمید کۆڕێ
٣٩ م.ملا دەرسیم ابراهیم نوری حاجی سەعید
٤٠ م.ملا فرمان خرابەیی ماجیداوە
٤١ م.ملا یعقوب حسێن عبدالکریم عەتیەخان
٤٢ م.ملا زێوەر احمد صالح خەلیفان
٤٣ م.ملا کامەران سەلام رسوڵ خەلیفان
٤٤ م.ملا بڕوا عبداللە حسن بێستانە
٤٥ م.ملا زانا تەها احمد مەلا عبداللە
٤٦ م.ملا علی خدر حمد بێتواتەی تازە
٤٧ م.ملا محمد جبار میرزا امیر المومنین
٤٨ م.ملا ادریس کریم کاریتانی اللە اکبر
٤٩ م.ملا اسماعیل نجم الدین سوسەیی عوزرێری
٥٠ م.ملا موزەفەر زیاد علی سامی گەردی
٥١ م.ملا نامق محمد اسماعیل سەرکارێز

٥٢ م.ملا سليم شوشكەيى عبدالله دزەيى
٥٣ م.ملا فورسەت محمد موستەفا باتاس
٥٤ م.ملا خاليد عومەر گەردى حاجى برايم گەردى
٥٥ م.ملا فتح الله رسول حسێن صلاح الدين ايوبى خەليفان
٥٦ م.ملا سيد مسليم سيد اسماعيل سێ بەردان
٥٧ م.ملا محمد شێخ عبدالله زيخانى حاجى لائقه
٥٨ م.ملا نوزاد ابوبكر رسول فيردەو س
٥٩ م.ملا قوربانى حميد محمد دوبراى مامزاوه
٦٠ م.ملا لوقمان مەلا بەهائەدين خەتەيى سيد غريب
٦١ م.ملا فاتح سولێمان حمد حاجى يەحيا
٦٢ م.ملا عبدالوەهاب حسێ عبدالله دوبرا
٦٣ م.ملا صالح حسێن محمود ستريان
٦٤ م.ملا خدر حەمەد احمد حاجى احمد
٦٥ م.ملا يونس پيرداود رەسول باسرمه
٦٦ م.ملا رەوەند عبدالرحمان بله
٦٧ م.ملا احمد محيدين خاليد صابر علگه
٦٨ م.ملا شوان صالح عبدالله گوندى كۆڕێ

پاشکری ژمارە ٣١
دەقی کەمپینی رۆشنبیرانو رۆژنامەنووسان

دەقی کەمپەینەکە:

سزادانی مامۆستایانی ئاینی لەسەر دەربڕینی بیروڕا، سزادانی هەمومانە

دوای پڕۆتێستەکانی ١٧ی شوبات ئەمساڵ، مامۆستایانی ئاینی کوردستان بەشێوەیەکی بەرچاو پشتیوانیی خۆنیشاندەرانو داخوازیەکانیان بون. ئەمەش، لەلایەك، نیشانەی بەرفراوانی خۆنیشاندانەکانو لەخۆگرتنی داوا رەواکانیانە لەلایەن زۆرینەوە؛ لەلایەکی ترەوە، نیشانی دەدات کە مامۆستایانی ئاینی جێنەماون لە بەشداربون لە پڕۆسەی کرانەوەی کۆمەڵو پڕکردنەوەی کەلێنی نێوان خۆیانو چینو توێژەکانی تری کۆمەڵ.

وەستانی شانبەشانی مامۆستایانی ئاینیی لەگەڵ رۆشنبیران، رۆژنامەنوسان، گەنجانو هاوڵاتیانی تری کوردستان، وێنەیەکی جوانتری بە خۆنیشاندەرانو داخوازیەکانیان دا. ئێمە، ئەو جۆرە پێکەوەژیانو هارمۆنیە بە رویەکی گەشو نوێی کۆمەڵی کوردستان دەزانین. دڵشادیشین بەوەی کە مامۆستایانی ئاینی ناچنە ژێر رکێفی بەرژەوەندیەکانی دەسەڵاتەوە.

ئێمە سەرەڕای راگەیاندنی پشتیوانیو هاوسۆزیی خۆمان بۆ مامۆستایانی ئاینیی، هاوکات دژایەتیی توندی خۆمان بۆ ئەو هەڕەشەو ئازاردانو گرتنو لەسەرکارلادانانە رادەگەیەنین کە دژی مامۆستایانی ئاینی لە کوردستاندا ئەنجامدراونو دەدرێن.

لە باوەڕی قوڵمانەوە بە مافە سەرەتایەکانی مرۆڤ پێدادەگرین لەوەی کە نابێت هیچ کەسێك بە هۆکاری بیروباوەڕ یان بۆچونی جودا دەستبەسەر بکرێت یان ئازار بدرێت.

گوتارەکانی مامۆستایانی ئاینی، هێندەی ئێمەو کەسانی تریش ئاگادارن، بەهیچ جۆرێك سنوری دەربڕینی بیروڕایان نەبەزاندوەو هیچ هاندەرێك نەبون بۆ ئاشوبنانەوە. جا بۆیە هەمو ئەو مامۆستا ئاینیانەی کە دەستبەسەرن، بەلای ئێمەوە بە هۆکاری بیروباوەڕ دەستبەسەرن. ئەمەش دیارە دەسەڵاتی کوردستان دەخاتە دوڕیانێکەوە؛ یان دەبێت ببێت بە دەسەڵاتێکی هاوچەرخو بەشێك لە کۆمەڵگەی نێونەتەوەیی دیموکرات یان دەبێت بچێتە ریزی دەسەڵاتێکەوە کە لە گیانەڵادایە لە چەشنی قەزافی، عەلی عەبدوڵا ساڵحو بەشار ئەسەد.

سەرباری ئەمانەش تەنیا کۆنتراکتێکی قانونی لەنێوان دەسەڵاتی کوردستانو خەڵکەکەیدا، دەستوری دەنگپێدراوی عێراقە. گەر دەسەڵاتی کوردستان مافە دەستوریەکانی خەڵك پێشێل بکات، شەرعیەتی لەدەست دەدات.

هەر پێشێلکارییەك کە بەرامبەر مامۆستایەکی ئاینی بکرێت لەسەر دەربڕینی بیروڕای جیاواز لەوەی دەسەڵات یان حیزبە دەسەڵاتدارەکان، پێشێلکارییە بەرامبەر هەمو هاوڵاتیەك، پێشێلکاریە بەرامبەر مافەکانی مرۆڤو ئازادیی رادەربڕین؛ پێشێلکردنی دەستوری عێراقە.

دەستبەسەرکردنی مامۆستا کامەرانو مامۆستا محەمەد نەسرولاّ، تەقەکردنو هەڕەشەکردن لە مامۆستایانی تر، هیچ جیاوازییەکی نییە لەگەڵ ئەو هەڕەشەو تیرۆرکردنانەی لە چەند ساڵی رابردودا بەرامبەر رۆشنبیران، رۆژنامەنوسانو خەڵکانی ئازادیخواز ئەنجامدراون.

ئێمە فشارخستنە سەر مامۆستایانی ئاینیو هەمو توێژو بڕگەکانی کۆمەڵ بۆ وازهێنان لە داواکانی خەڵك، بۆ دەستبەرداربوون لە دەربڕینی بیروباوەڕی جیاواز یان ئەنجامدانی کۆڕو کۆبونەوە بە هەوڵی نەزۆكو مەترسیدار دەبینین لەسەر کۆمەڵی کوردستان، کە بەرەو ئاکارێکی نادیارو بگرە خوێناویشمان دەبات.

١. دکتۆر رێبوار فەتاح، بەریتانیا
٢. قادر نارد، سوێد
٣. مەریوان وریا قانع، هۆڵەندا
٤. کەمال چۆمانی، هەرێمی کوردستان
٥. مەسعود عەبدولخالق، هەرێمی کوردستان
٦. شوان محەمەد، هەرێمی کوردستان
٧. ئاسۆس هەردی، هەرێمی کوردستان
٨. هەڵگورد سەمەد، فەڕەنسا
٩. سارا موکری، بەریتانیا
١٠. سالح میراودەلی، بەریتانیا
١١. هیوا ئەحمەد، بەریتانیا
١٢. بیلال سەید ئەحمەد، ئەمریکا
١٣. سیروان رەشید، هەرێمی کوردستان
١٤. هێمن لەۆنی، هەرێمی کوردستان
١٥. لوقمان حاجی کەریم، بەریتانیا
١٦. خانزاد رەشید، بەریتانیا
١٧. هەڤاڵ نەژاد، هەرێمی کوردستان
١٨. کامەران محەمەد، هەرێمی کوردستان

١٩. شوان رابەر، هەرێمی کوردستان
٢٠. سۆران عومەر، هەرێمی کوردستان
٢١. نەژاد جەلال، هەرێمی کوردستان
٢٢. گۆران دوکانی، ئەمریکا
٢٣. گۆران عوسمان، هەرێمی کوردستان
٢٤. موئمین زەڵمی، هەرێمی کوردستان
٢٥. محەمەد بەختیار، هەرێمی کوردستان
٢٦. بارام سوبحی، هەرێمی کوردستان
٢٧. دلشاد هەرتەلی، هەرێمی کوردستان
٢٨. ئیحسان مەلا فوئاد، هەرێمی کوردستان

پاشكۆی ژماره ٣٢
دەقی بەیاننامەی مامۆستایانی ئایینی هەولێر

دەقی یاداشتنامەکە:

دوای ئـەو بارودۆخەی لە کوردسـتان رویـدا بە داخەوە لە بری ئـەوەی پەلە بکرێت لە ئەنجامدانی چاکسـازیو بەدەمەوەچونـی داخوازیە رەواکانی خۆپیشـاندەرانو هاولاّتیان، کەچی فشارەکان لێرەو لەوێ بەردەوامە بە تایبەت لە سەر مامۆستایانی ئایینیو وتاربێژان کـە هەردەم لەگەڵ خەمو ئـازارو داخوازیە رەواکانی خەڵکی کوردسـتان بون، بەتایبەت لەم دواییانەدا چەند زانایەك لە سـنوری پارێزگای هەولێر لەسەر وتار لادراونو هەڕەشەی کوشتنیان لێکراوەو لە مزگەوت دورخراونەتەوە... هتد.

بۆیـە ئێمە وەك ئەو زانایانەی ناومـان لە خوارەوە هاتوە ئەم یاداشـتنامەیە دەخەینە بەردەم لایەنە پەیوەندیدارەکانو رای گشتی.

یەکەم: پشـتگیری لە هەمو داخوازیە رەواکانی خەڵکی کوردستان دەکەینو داوای پەلە کردن لە جێبەجێ کردنیان دەکەینو هەمو جۆرە توندوتیژیەك رەت دەکەینەوە.

دوهـەم: ئیدانەی هەمـو توندوتیژیەك دەکەیـن بەرامبەر مامۆسـتایانی ئاینی وەك (هەڕەشەی کوشتنو لادان لە وتارو دەستگیرکردنی نایاسایی).

سـێهەم: وێڕای پشـتگیریمان بۆ ئەو مامۆسـتایانەی کە لادراون یاخود هەڕەشـەیان لێکراوە یاخود زیندانی کراون داوا لە بەرپرسـانو لایەنـە پەیوەندی دارەکان دەکەین، کە بیانگەڕێننەوە بۆ شـوێنی خۆیانو رێگری بکەن لە دوبارە بونەوەی ئەو جۆرە توندوتیژیو سوکایەتیانە، بەپێچەوانەوە هەڵوێستو رێوشوێنی مەدەنیانەی تر دەگرینەبەر.

«إِنَّ فِي ذَٰلِكَ لَذِكْرَىٰ لِمَن كَانَ لَهُ قَلْبٌ أَوْ أَلْقَى السَّمْعَ وَهُوَ شَهِيدٌ»

لە خوارەوە ناوی ئەو مامۆستایانە هاتوە کە واژویان لەسەر ئەم یاداشتنامەیە کردوە...

١- مامۆستا مەلا صابر صالح گەردی
٢- مامۆستا مەلا نادر رسول خضر
٣- مامۆستا مەلا انور محمد غفور
٤-.......
....
....
٢٠٠- مامۆستا مەلا حارس ابراهیم
٢٠١- مامۆستا مەلا زکی سیف الدین مەلا

پاشكۆی ژمارە ٣٣
راگەیەنراوی حكومەتی هەرێم سەبارەت بە داواكاری خۆپیشاندەران

ئەمەی خوارەوە دەقی راگەیندراوەكەی حكومەتی هەرێمە:

راگەیاندراوێك لە نوسینگەی سەرۆكی حكومەتی هەرێمی كوردستانەوە

دوای ئەوەی وەفدێكی پەرلەمانی كوردستان لەگەڵ (ئەنجومەنی كاتی سەرای ئازادی) كە نوێنەرایەتی خۆپیشاندەرانی سلێمانی دەكەن كۆبووەوەو یاداشتێكی لە خۆپیشاندەران وەرگرت كە ئاراستەی پەرلەمانو سەرۆكایەتی حكومەتی هەرێمی كوردستانیان كردووە.

ئەمڕۆ دەقی ئەو یاداشتە درایە سەرۆكی حكومەتی هەرێمی كوردستانو بەڕێزی ئەم راگەیاندراوەی خوارەوەی ئاراستەی خۆپیشاندەران كرد.

ئەمڕۆ دەقی ئەو یاداشتەی كە لەلایەن (ئەنجومەنی كاتی سەرای ئازادی) كە نوێنەرایەتی خۆپیشاندەرانی سلێمانی دەكەن بەدەستمان گەیشت، ئێمە بەگەرمی پێشوازی لە خواستە رەواكانی ناو یاداشتەكەتان دەكەینو رای دەگەیەنین كە خۆپیشاندانی مەدەنیانە مافێكی سروشتیو ئاسایی هەر تاكێكی ئەم كۆمەڵگایەیەو ئەم خۆپیشاندانو كۆبوونەوە جەماوەریانە بەسەرچاوەیەكی گرنگ دەزانین بۆ برەودان بە چاكسازیو مكۆمكردنی دامەزراوە شەرعیەكانی هەرێمی كوردستان، وە مەبەستمانە لەڕێگەی نوێنەرایەتی خۆپیشاندەرانەوە زیاتر گوێبیستی خواستو داخوازییەكانی خەڵك بینو پێكەوە بەشداربین لە داڕشتنی بەرنامەیەكی چاكسازی هەمەلایەن بۆ حوكمڕانیەكی باشتر لە كوردستان.

سەبارەت بەو داواكاریانەی لە یاداشتەكەدا هاتووە، هەندێكیان داواكاریی ئێستانو بەشێكیان پێویستی بەپلانو داڕشتنی بەرنامەی درێژخایەن هەیە، رای دەگەیەنین بەراوێژ لەگەڵ ئەنجومەنی خۆپیشاندەرانو لەڕێگەی دامەزراوە شەرعییەكانی هەرێمەوە بەجدی هەڵسەنگاندنی بابەتیانە بۆ هەموو داواكاریەكان دەكەینو خواستی هاوڵاتیانی كوردستان بەخواستێكی رەوا دەبینینو داواكاریەكانیان لە پەرۆشییو خەمخۆریان بۆ ئایندەیەكی گەشتر بۆ كوردستان دەخوێنینەوە، بۆیە خۆپیشاندەران بە خەڵكانی پەرۆش بۆ میللەتەكەمان دەزانینو داوایان لێدەكەین رێگە نەدەن دەستی ئاژاوە شێوازی مەدەنیانەی خۆپیشاندانو كۆبونەوە جەماوەریەكانیان تێك بدات.

ئێمە بە هەماهەنگی لەگەڵ پەرلەمان لیژنەیەكی لێكۆڵینەوەمان پێكهێناوەو نامانەوێ پێش ئەنجامی لێكۆڵینەوەكان بكەوین، بە دڵنیاییەوە رایدەگەیەنین ئەنجامی لێكۆڵینەوەی لێژنەكان دەبنە بنەمای سەروەركردنی یاسا لەمامەڵەكردنمان لەگەڵ رووداوەكان، پێشتریش رامان گەیاندووەو دوپاتی دەكەینەوە رێگەنادرێ لە دەرەوەی بڕیاری یاسا هیچ كەس بەهۆی بەشداریكردنی لە خۆپیشاندانو هەر كۆبونەوەیەكی جەماوەری بخرێتە زیندانەوە، هەر كەسێكیش بەو هۆیانەوە دەستگیر كرابوون هەموویان ئازاد كراون وە هیچ هێزێكی ناپێویست لەو شوێنانەی پێشتر دانرابوون نەماونو گەڕاونەتەوە جێو رێی خۆیان.

سەبارەت بە بارەگای حیزبە سیاسیەکانی کوردستان لە ناو شارەکاندا، ئەوەی پەیوەندی بە موڵكو مومتەلەکاتی حکومەتەوە هەیە ئێمە بڕیارمان دەرکردووەو سەقفێکی زەمەنیمان دیاریکردووە بۆ ئەوەی هەر بارەگایەکی حیزبی لە بینایەی حکومیدا بیگەڕێننەوە بۆ حکومەتو بخرێتەوە خزمەتی وەزارەتەکان، کە بەشێکیان موڵکی پەروەردە بوونو دەبێ بکرێنەوە بە خوێندنگاو قوتابخانە.

دەربارەی چونمان بۆ پەرلەمان، کۆبونەوەی دەوری لە نێوان سەرۆکایەتییەکانو حکومەتو لیژنەکانی پەرلەماندا بەردەوام هەبووە، پێشتریش چوینەتە پەرلەمانو بەشی زۆری وەزیرەکان لەو دانیشتنانەی پەرلەماندا کە پەیوەست بووبێت بەوان بەشداریان کردووە، وە لە بڕیارە ١٧ خاڵیەکەی پەرلەماندا ئەم خواستەو بەشێکیتر لە داواکاریی خۆپیشاندەران هاتووە، ئەوکات رامان گەیاندو ئێستاش دەڵێین هەرکات پێویست بکات دەچینە پەرلەمانو مەبەستمانە پەرلەمان چاودێرێکی کارابێت بەسەر دامەزراوە حوکمڕانیەکانی هەرێمی کوردستانەوە.

دەربارەی ئەو نیگەرانیەتان لە هەندێ کەسو لایەنو کەناڵی میدیایی کە گوایە خۆپیشاندەرانیان بە گێرەشێوێنو ئاژاوەگێڕ ناوبردووە، ئێمە تەئکید دەکەینەوە کە خۆپیشاندانو کۆبونەوەی جەماوەری مەدەنیانە مافێکی سەرەکی هاوڵاتیانەو رێز لە خواستو داخوازیەکانتان دەگرینو بەخەڵکی پەرۆشو دڵسۆزتان زانیووەو دەزانین.

لە کۆتایدا رایدەگەیەنین بەدواداچون بۆ هەموو یاداشتەکانو خواستە رەواکانی هاوڵاتیان دەکەینو دەمانەوێ هەموومان پێکەوە ئەرکی چاکسازی ئیداریو حوکمڕانی وڵاتەکەمان بگرینە ئەستۆو پێکەوە بەشداربین لە پاراستنی یەکڕیزی خەڵکی کوردستانو گەشەپێدانی دیموکراسیو پرۆسەی سیاسی لە هەرێمی کوردستان.

نوسینگەی سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستان

٢٠١١/٣/١

سلێمانی

پاشکۆی ژمارە ٣٤
ڕاگەیەنراوی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی

ئەمەش دەقی ڕاگەیندراوەکەیە:

ڕاگەیاندن:

پاش ئەوەی ڕۆژی ٢٠١١/٢/٢٨ وەفدێکی ڕەسمی پەرلەمانی کوردستان هاتنە مەیدانی ئـــازادیو کۆمەڵێك لە داواکاریـــە هەنووکەییو بنەڕەتیەکانی جەمـــاوەری ناڕازی خەڵکی کوردســـتان خوێندرانەوەو تەسلیمیانکرا، ئەمڕۆ بەرواری ١/ ٣ کاتژمێر ٤:٠٠ ی پاشنیوەڕۆ وەڵامی حکومەتی هەرێمی کوردستان ڕاگەیەندرا.

لەبەرئـــەوەی لە خاڵی ســـێهەمی داواکاریـــە هەنووکەییەکاندا هاتووە کـــە هەریەك لە حکومەتو پەرلەمانو ســـەرۆکی هەرێم بەڕەسمی بەهەندوەرگرتنی گشت داواکاریەکانی خۆپیشـــاندەرانو جێبەجێکردنیان ڕابگەیەنن، ئێمە بە باشی دەزانین چاوەڕێی هەڵوێستی پەرلەمانو ســـەرۆکی هەرێـــم بکەین تا هەڵوێســـتی کۆتاییو ئاشـــکرای ئەنجومەنەکە ڕابگەیەنین. ئەگەر چی حکومەت دەستپێشـــخەری کردووە لە دەربڕینی ســـەرنج لە سەر داخوازیـــەکان، بەڵام ئێمە وەك ئەنجومەنی کاتی مەیدانـــی ئازادی ڕایدەگەیەنین کە ئەو ڕاگەیاندنـــەی ســـەرۆکایەتی حکومەتی هەرێـــم وەڵامی داواکاریـــە هەنوکەییەکانی نێو بەیاننامەی ئەنجومەنەکە نییە.

کاتژمێـــر ٥ ی پاشـــنیوەڕۆی ٣/٢ دانراوە وەك دوا وادە بۆ وەڵامـــی کۆنکرێتیو عەمەلی حکومەتو پەرلەمانو سەرۆکایەتی هەرێم. لە دوای ئەو وادەیەوە لە ڕاگەیاندنێکی فەرمیدا وردەکاری ڕاو ســـەرنجو هەڵوێســـتی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادیو شەقامی کوردی دەخرێتە بەردەم ڕای گشتی.

ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی
٢٠١١/٣/١

پاشكۆی ژماره ٣٥
راگەیەنراوی ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی

رونكردنەوەیەك لە ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی بۆ هاونیشتمانیانی كوردستان
رونكردنەوەیەك بۆ هاونیشتمانیانی كوردستان:
پاش ئەوەی ئەمرۆ ٢٠١١/٣/٢ كاتژمێر ٥ پاشنیوەڕۆ دوا وادە بو بۆ هەر سێ سەرۆكایەتیەكانی حكومەتی هەرێم، پەرلەمانو سەرۆكایەتی هەرێم، ئێمە وەك نجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی رایدەگەیەنین:
١. سەرباری دەستپێشخەری سەرۆكایەتی حكومەتی هەرێم لە دەربڕینی چەند سەرنجێك، هیچ یەك لە سەرۆكایەتیەكان نەیانتوانی لە وادەی دیاریكراودا وەڵامی كۆنكرێتی بە داواكاریە هەنوكەییەكان بدەنەوە. ئەمە تەنها بێڕێزی نیە بەرامبەر جەماوەری خرۆشاوی كوردستانو خوێنی رژاوی لاوانی كورد بە دەست چەكدارەكانی حیزبە دەستەڵاتدارەكان، بەڵكو ئاماژەیەكی ئاشكرایە بە ناكارایی هەریەك لەو سەرۆكایەتیانە لە مامەڵە كردنیان لەگەڵ قەیرانی سیاسیو هەلومەرجی كتوپڕ.
٢. ئێمە دەستەڵات ئاگادار دەكەینەوەو جەماوەریش دڵنیا دەكەینەوە كە بەردەوام دەبین لە نارەزایەتی دەربڕین .
٣. جەماوەری خرۆشاوی كوردستان چۆن توانی قۆزاخەی بێدەنگی جەماوەریی بەرامبەر بە ناعەدالەتی كۆمەڵایەتیو قۆرخكردنی دەسەڵاتو ئەم فۆرمە حیزبیە لە سیاسەتكردن بشكێنێت، بە هەمان شێوە دەتوانێت فۆرمی جیاوازو تاكتیكی جۆراوجۆر بەكاربهێنێت بۆ بەردەوام بون لە داكۆكیكردن لە داواكاریە رەواكانی.

خۆپیشاندان بەردەوامە
ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی
٢٠١١/٣/٢

پاشكۆی ژماره ٣٦
پەیامی سەرۆكی هەرێمی كوردستان

دەقی پەیامەكە:

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان، گەلی كوردستانی تێكۆشەر، خوشكو برایانی ئازیز، جارێكی تر سەرەخۆشی خۆم ئاراستەی كەسوكاری شەهیدان دەكەمو تەمەننای شیفا دەكەم بۆ بریندارەكانو داوا لە دیوانی سەرۆكایەتی هەرێم دەكەم هەرچی پێویست بێت بۆ موعالەجەكردنی بریندارەكان ئەنجامی بدەن.

من زۆر خۆشحاڵم گەنجەكانمان گەشتونەتە ئاستێك بەشێوەیەكی ئاشتیانەو شارستانیانە داواكانیان ئاراستەی پەرلەمانو حكومەتو سەرۆكی هەرێمو هەمو لایەنەكان دەكەم، وە هەروەها پێشنیاری زۆر چاكو بە قیمەت، ئەمەش دەلیلی پێگەیشتنی گەنجەكانمانە، كە ئەوپەڕی خۆشیو شادیە بۆ من. وە دڵنیابن كەس بە قەد من ئێوەی خۆش ناوێت. ئێوە رۆڵەی ئەم گەلەن، رۆڵەی ئەم نیشتمانەن، ئاییندە لەسەر شانی ئێوەیە، وە ئەو ئامانەتە ئێوە ئەبێ بە ئەنجامی بگەیەنن بە سەركەوتویی.

بەرێزان، خۆپیشاندان مافێكی سروشتیە، ئەبێ گەلی ئێمە ئازاد بێت لە خۆپیشاندان، لە رادەربڕینی ئێشو ئازارەكانی، من نامەوێت لە كوردستانێكدا بژیم میلەتی كورد تێیدا سەرفرازو ئازاد نەبێت. تەنها تكای من ئەوەیە، تكایەكی برایانە، بۆ پاراستنی سومعەی خۆتان، وڵاتەكەتان، مەهێڵن ئەو خۆپیشاندانە توندوتیژی لێبكەوێتەوە. مادام دەرفەتی ئەوە هەیە هەرچی دەتانەوێت بیڵێن، هەرچی بیروڕایەك دەتانەوێت دەری ببڕن، ئومێدەوارن رێگە نەدرێت توندوتیژی بە هیچ جۆرێك روبدات بۆ پاراستنی سومعەی خۆتانو وڵاتەكەتان.

دەنگم لەگەڵ ئەو دەنگەدایە داوای چاكسازی دەكات، داوای عەدالەتی كۆمەڵایەتی دەكات.

خوشكو برایانی بەرێز؛ دوای گەڕانەوەم دیراسەتێكی تەواوی وەزعەكەمان كردوە، گەشتمە ئەو قەناعەتە كە دەبێت موعالەجەیەكی ئەساسی بكرێت نەك بە موسەكینات، داوا دەكەم لە پەرلەمانو حكومەت ئەو ١٧ خاڵەی پەرلەمان جێبەجێ بكەنو هەر خاڵێكی دیكەش پەسەند بكرێتو پێشنیار بكرێت كە لە خزمەتی هەرێمی كوردستانو خەڵكی هەرێمدا بێت.

دەبێت پرۆسەی چاكسازی، بەجدی حكومەت بەردەوام بێت لەسەری، وەداواكارم لە حكومەتو پەرلەمان هەرچی زوترە هەڵبژاردنی ئەنجومەنی پارێزگاكان ئەنجامبدەنو لە ئێستاوە ئامادەسازی بۆ بكەن، بەڵام موعالەجەی ئەساسی بەرەئی من ئەوەیە بگەڕێنینەوە بۆ رەئی گەل، چونكە مەرجەعیەتی ئێمە خەڵكی كوردستانەو بەس.

من داوا لە پەرلەمان دەكەم لەگەڵ لایەنەكان مەشوەرەت بكات دیراسەتی ئەنجامدانی هەڵبژاردنی گشتی پێشوەخت بكات، وە میلەت رەئی خۆیو حوكمی خۆی بدات.

خوشكو برایان، من لە بەهاری ساڵی ١٩٩١ داوای هەڵبژاردنم كرد، چونكە من ویستومە

ئێوە ئازادبن‌و ئێوە بڕیار لە چارەنوسی خۆتان بدەن، سەربەرزم بەوەی ڕۆڵم هەبوە لە چەسپاندنی دیموکراسی لە کوردستان، وە سیستەمێکمان داناوە کە نە سەرۆکی مەدا عومری هەیە، نە حیزبی حاکمی هەیە، نە پەرلەمانی دائیم هەیە؛ ئەمڕۆ میلەتی دائیم هەیە، وە ئەو میلەتە مەرجەعمانە بۆیە دەبێت بگەڕێینەوە بۆ ئەو مەرجەعیەتە، وە خۆی بڕیارو حوکمی خۆی بدات، والسلام علیکم.

مەسعود بارزانی
سەرۆکی هەرێمی کوردستان
٢٠١١/٣/٣

پاشکۆی ژماره ٣٧
بەیاننامەی روناکبیران ناوچەی باڵەکایەتی

دەقی بەیاننامەکە:

بۆ گشت چینو توێژەکانی هەرێمی کوردستان

هەر وەکو خۆتان دەزانن ناوچەی باڵەکایەتی قوربانییەکی ئێجگار زۆری بۆ شۆڕشە یەك لەدوای یەکەکانی نەتەوەکەمان داوە، ئێمە لەوە پەشیمان نین، چونکە بۆ ئازادیی خۆمان قوربانیماندا، ئێستاش ئامادەین بۆ ئازادیی خۆمان بجەنگێین، گیانمان فیدا بکەین، دوای بەردەوامبونی خۆراگری جەماوەری تێنوی ئازادیی دەڤەری باڵەکایەتیو بە تایبەت شارۆچکەی چۆمانی سەر بە پارێزگای هەولێر، بە پێویستمانزانی لە ڕێگەی ئەم بەیاننامەوە دەنگمان بخەینە پاڵ دەنگتانو لە تەکتانو لە خەمتان بین. بەشداربونی گشت چینو توێژەکان لەم بەیاننامەیە کە بە ئیرادەیەکی پتەووە واژۆیانکردوە، گەواهی ئەوە دەدات کە رۆژێك لە رۆژان لە هەوڵی ئەوەدان دەرفەتی ئەوە برەخسێت بە ئازادیی بێنە سەرشەقامو داوای ئەو مافانە بکەن کە بەدیهێنەری ئازادییو لە ناوبردنی تۆتالیتارین. هەر بۆیە ویستمان هەڵوێستو داواکارییەکانمان بۆ ئەو رەوشەی کە ئێستا هەرێمی کوردستان تێی کەوتوە بەم خاڵانەی خوارەوە بخەینەڕو:

١-لەگەڵ هەمو خۆپیشاندانێکی هێمنانەیەن لە پاڵ ئازادییو شێوازی مەدەنیانە، سەرۆکی هەرێمو حکومەتی کوردستان ئاماژەیان بەم خاڵە داوە. بەڵام کاردانەوەی دەسەڵات پێچەوانەی ئەم شێوازە مەدەنییە بو. دەسەڵات لەمەدا گوللەی بە تاریکییەوە نا. وەك چۆن لە بەردەم لقی چوارو شوێنەکانی تر بینیمان.

٢- کچو کوڕانی دەڤەری باڵەکایەتی بە هەمو شێوەیەك دژی هەرەشەی دەسەڵاتو فۆبیا مەترسییەدارییەکانیەتی کە لە ئیستا دا بونتە هەرەشە بەسەر هەمو تاکێکی ئەم ناوچەیە.

٣- زۆربەی خەڵکی چۆمان بێزاربوە لەوەی کە هێزی دەرەکیو بیانی لە نێو چۆمان چاودێرییەکی توندیان داناوە لەسەر هاوڵاتییان بە سەیارەی بێ ژمارەو جام رەش، ئەمەش هێندەی دیکە ترسی خستۆتە دڵی هاوڵاتییان لە بەرامبەر روداني توندوتیژی لەو ناوچانەی کە لە ژێر دەسەڵاتی پارتیدان.

٤-پێمان وایە دەسەڵات متمانەی خۆی لای خەڵکی کوردستان لە دەستداوە، لەو رۆژەی کە توندوتیژی بەرامبەر بە خۆپیشاندەران بەکارهات.

٥-ناوچەی باڵەکایەتی کە ڕێگیایەکی هەر گرنگو ستراتیجی بێدا تێپەڕدەبێت ئەویش ڕێگای (هاملتۆن)ـە، کە داهاتێکی زۆری بۆ حکومەتی هەرێمی کوردستان هەیە، بەڵام لە بەرامبەر ئەو داهاتە کەمترین خزمەتگوزای پێویست کە لە ئاستی ناوچەکەماندابێت نەکراوە.

*(٤٦) لە روناکبیران ئامادەیی خۆیان بە واژۆکردن دەربری بۆ پشتگیری ئەم بەیاننامەیە.

پاشکۆی ژمارە ٣٨
بەیاننامەی لاوانی بلێو بارزان

بەڕێزان خۆپیشاندەرانی گۆڕەپانی ئازادی لە سلێمانی
مێژوو: ١٦ ئازاری ٢٠١١
بۆ:
- خۆپیشاندەرانو شۆڕشگێرانی گۆڕەپانی ئازاد
- کەناڵەکانی راگەیاندن
- سەرجەم خۆنیشاندەرانی شارو شارۆچەکەکانی کوردستان
- رێکخراوەکانی کۆمەڵگەی مەدەنی
- ناوەندە رۆشنبیریەکان

بەرێزانو ئازادیخوازانی گۆرەپانی ئازادیو سەرجەم شارو شارۆچکەکانی کوردستان، ئێمە وەك گەنجانو لاوانی دەڤەری بارزان بە هەموو شێوەیەك پشتیوانیو پشتگیری هەوڵەکانتان دەکەین، ئێمە بەهۆی بارودۆخی سیاسیو کۆمەلایەتی سنورەکەمان ناتوانین درێژە بەو شۆڕشە ئازادیخوازیەی ئێوە بدەین، بەلام دڵنیاتان دەکەین کە ئێمە لەگەڵتانین، تکایە بمانبورن کە ناتوانین بە شێوەی ئاشکرا پشتیوانی خۆمان دەربرین، چونکە تەنانەت دەرکردنی ئەم بەیاننامەیە دەبێتە هۆی دروستکردنی مەترسی بۆسەر ژیانی لاوانو گەنجانی سنورەکە، بەلام ئێمە لەروانگەی هەستکردنمان بە دۆخەکە گوێمان لە هەڕەشەو چاوسورکردنەکان نییە.

خۆشەویستانی گۆڕەپانی ئازادی ئێمە لە سەرەتای خۆنیشاندانەکانو بەهۆی ئەو توندوتیژیەی لە خۆنیشانداەکان کەوتەوە، وە بەهۆی ئەوەی راگەیاندنەکانی حیزبەکانی دەسەلات لە حەملەیەکی راگەیاندنی چرو پردا دەستیان بە چەواشەکاری کرد، وایان لە ئێمە گەیاند کە گوایە ئێوەی ئازادیخواز دەستی ئێرانو شۆڤێنیو نەیارانی کوردتان لە پشتە!!

ئێمە لە سەرەتاوە گومانمان لەمە هەبوو، بەلام دەرفەتی ترمان نەبوو تا لە نیەتو مەرامە ئاشتیخوازانەکانی ئێوە بگەین، تا ئەوکاتەی چەند دۆستێکی نزیك سەردانی مەیدانەکەیان کردو بەدروستی ئامانجی شۆڕشە مەزنەکەی ئێوەیان بە ئێمە راگەیاند، کە بە دروستی ئێوە خەمخۆری واقیعەکەنو ئێوەن پارێزەری ئەم ئەزمونە.

ئاشتیخوازانی گۆڕەپانی ئازادی ئێمە هیوادارین ئەم پەیامەی ئێمە لەرێگەی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادییە میدیاکانەوە بخوێنرێتەوە تا بزانن کە ئێمە وەك گەنجانو لاوانی بلێو بارزان پشتیوانتانین، ئاواتەخوازین ئێمەش رۆژێك بتوانین وەك ئێوە بە ئازادی رایخۆمان دەرببرین.

بەڕێزان دەمانەوێت ئێوەی خۆشەویست جیاکاریەك لەنێوان بارزانیەکانو ئەوەی هەندێك دەسەلاتدار بەناوی بارزانیەکانەوە دەیکەن لە یەك جیا بکەنەوە، چونکە هەڵوێستو

بۆچونەکانـــی ئەوان تەعبیر لـــە بارزانیەکان ناکات، بەڵکو ئەوان بگرە لەســـەر قوربانیو مەینەتی بارزانیەکان گەیشتونەتە ئەو مستەوایەو ئێستاش جگە لە خۆیان بە خەمی هیچ کەسێکی ترەوە نین.

دەزانین رەنگە زۆر کەس پێیوا بێت کە ناوچەی بارزان کە زیاتر لە ٣٠٠ گوند لەخۆدەگرێت، ســـەرجەم پێداویستیەکانی بۆ دابینکرابێت،و خەڵکەکەی هیچ کێشەیەکی نەبێت! بەڵام لە راســـتیدا ئەمە وانیە، ئەوەی کـــە کراوە تەنیا بۆ ئەو گروپە بچوکـــەی بارزانیەکانە کە لە دەســـەڵاتدان لەگەڵ دەستو پێوەندەکانیان، تەرخانکراوە، ئێمە وەك چۆن قوربانی دەستی بەعس بوین، ئێستاش قوربانی دەستی ناوو ناوبانگی ئەتکراوی خۆمانین، کە ناوچەکەمان لەلایەن گروپێکەوە دەســـتی بەسەردا گیراوەو نەفەسی ئازادی لێبرێنراوە، ئەوەی کەبونی نیە لەم دەڤەرە ئازادییە، ئەوەی کە هەیە بریتیە بەعس بەڵام لە فۆرمێکی کوردیدا.

ئاشتیخوازانی گۆرەپانی ئازادیو سەرجەم شارەکانی تر، ئێمە وەك گەنجانی بلێو بارزان زۆر لـــە شـــەهیدکردنو بریندارکردنی براکانمان لە ســـلێمانیو ناوچەکانی تر نیگەرانین، بەتایبەت ئەم کارە درندانە بە دەســـتی چەکداری کورد ئەنجامدراوە،و ئەو هێزەشـــی ئەم کارەی کردووە زۆر بێباکە لە ئاستی خوێنی لاوانی کورد.

ئێمە وەك نەوەی نوێ ی بارزانیەکان دڵنیاتان دەکەینەوە کە شۆرشە مەزنەکەی ئێوە لە دڵی هەمووماندایە، بە پیرو لاوانو رۆشنبیرو جوتیارەوە رۆژانە چاودێری خۆپیشاندانەکانو چالاکیەکانی ئێوە دەکەین، ســـات بەســـات لەگەڵتانین، تکایە هەرگیـــز کۆڵمەدەن، تکایە ئەم شۆرشـــە با دووبارە ئازادکردنەوەی گەلی کورد بێت لەدەســـت حوکمی گروپو تاقمی ســـتەمکاری کورد، کە تەنیا شـــتێك بەدەســـتیەوە مابێت کە بازرگانی پێوە بکات خوێنی ئێمەیە وەك نەوەی نوێ. ئیتر ســـەرکەوتوبنو خودای گەورە پشـــتیوانتانبێت لەم شۆرشە پیرۆزەدا.

گروپێك لە گەنجانی بلێو بارزان
کوردستان- بلێ

پاشكۆی ژماره ٣٩
بەیاننامەی گەنجانی ئامێدی

ئەڤە ژی دەقێ وێ بەیاننامێ یە:

بەیاننامە

ئـــەم وەكو كۆمـــەكا گەنجێن قەزا ئامێدیێ پشـــتەڤانیەكا تەمـــام ل هەمی داخوازیێن رەواییێن خۆنیشاندەرێن ســـەرایا ئازادی ل باژێرێ سلێمانیێ دكەین، ژبەر كو ل بەهدینان ئەم نەشـــێین ب ئازادانە هەلویســـتێ خۆ دیار كەینو خۆنیشـــاندانا بكەین ژ بەر فشارێن دەستهەلاتێ، لەورا مە ئەڤ بەیاننامە دەركرو مە بڕیاردایە ئەڤ ساڵە پشكداریێ د جەژنو ســـەیرانێت نەورۆزێ دا نەكەین وەكو دەربرینا خەمو پەژارەیا خۆ بۆ كەسو كارێن هەر ٨ شەهیدێن ئازادیێ وریز گرتن ل خوینا وان.

هەروەســـان داخوازێ ژ دەســـتهەلاتێ دكەین كو داخوازیێن خۆنیشاندەران ب جە بینیت، چونكە داخوازیێن وان یێن مە هەمی خەلكێ كوردستانێ نە، نە بتنێ یێن خەلكێ سلێمانیێ، بەلێ ژ بەر كاودانێت بەهدینان رێك ب مە ناهێتە دان خۆنیشاندانان بكەین.

خۆنیشـــاندەرێن ئازادی خواز ل ســـەرایا ئازادیێ ل ســـلێمانیێ، ئەم ب دلو جان ل گەل هەوەداینەو هیڤی دارین هەر دبەردەوام بن ل ســـەر داخوازیێن خەلكێ كوردستانێ هەتا سەركەفتن ب دەستڤە دهێت.

كۆمەكا گەنجێن قەزا ئامێدیێ
٢٠١١|٣|٢٠

پاشكۆی ژماره ٤٠
بەیاننامەی گەنجانی هەریرو باتاس

ئەمەش دەقی بەیاننامەکەیە:

ئێمە وەك كۆمەڵێك گەنجی هەریرو باتاس لەسۆنگەی هەستكردنمان بە بەرپرسیاریەتی نیشتمانیو نەتەوەییو ئەخلاقیو لەژێر دروشمی (ئێمەش ناژین بەبێ سلێمانی – گەندەڵی تلیاكی گەلانە) پشتگیری خۆمان بۆ ئەو هەزاران دەنگە زوڵاڵەی كە رۆژانە لەمەیدانی ئازادی سلێمانی خۆپیشاندان ئەنجامدەدەن رادەگەیەنینو پێتان دەڵێین كە ئێوە بەتەنها نینو بەهەمو شێوەیەك لەگەڵتاندایین چونكە ئازارمان یەكە، ئامانجمان یەكە، ئاواتمان یەكە.

دڵمان لەگەڵ دڵتاندایە بۆ بناتنانی وڵاتێكی پر لەژیانو ئاشتیو خۆشگوزەرانی پڕ لەنانو ئازادی بەجۆرێك كەزۆرترین دادی كۆمەڵایەتی تێدا دەستەبەر بێت.

هاوڕاین لەگەڵتاندا كە ئیتر دەسەڵاتی گەندەڵو سەركردە هیچ پێنەماوەكانو سیاسیە پیرەكان كە لەكاتو هەلومەرجو گۆڕانكاریە گەورەكانی دونیاو دەوروبەر تێناگەن، چیتریش ناتوانن بەشێوازو میكانیزمو پێودانگە كۆنەكان سیاسەتو حوكم بكەنو جڵەوی ئاینده بكەن.

لەگەڵتاندایین بۆ روبەڕوبونەوەی گەندەڵی لە هەمو جومگەكانی دەسەڵاتو قۆرغكردنی كاری سیاسیو دزینی سامانی گەلو مەحسوبیەتو بەرەنگاربونەوەی نادادپەروەریو دەسەڵاتی ملهوڕ.

وەبەتوندی تەقەكردنو كوشتنی هاوڵاتیان بەدەستی ئەو دەسەڵاتەو حكومەت ئیدانەو مەحكوم دەكەین داواكاریشین لە بەدادگا گەیاندنی ئەو سیاسیەیانەی كە رێگا دەدەن تەقە لەهاوڵاتیانو هاوتەمەنەكانمان بكرێت.

لە كۆتاییدا هیوادارین كە هەرچی زوە خۆری ئازادی لە هەمو شارەكانی هەرێم هەڵبێتو كۆتایی بە شەوەزەنگی گەندەڵیو ئەو دەسەڵاتە چەوسێنەرو تۆتیالیتارە بێت.

پاشکری ژمارە ٤١
دەقی نامەی ٥٠ کەسایەتی کوردستانی ئێران

بەیانیەی ٥٠ کەسایەتی سیاسی وفەرهەنگی کوردستانی ئێران سەبارەت بە کوردستانی عیراق

جەماوەری خۆشەویستی کوردستان
بەرپرسانی حکوومی، حیزبی و لایەنە سیاسیە کانی کوردستانی عێراق

چەن رۆژێکە کە ئەزمونی سیاسی کوردستان و شەقامی گشتی لە هەندێک شار و شاروچکەی هەرێمی کوردستان بە تایبەت لە پارێزگای سلێمانی شاهیدی خوپیشاندانی جەماوەری چین و توێژە جیاوازەکانی کومەڵگای کوردستانە کە بەداخەوە هەندێک رووداو و تێکهەڵچوونی ناخۆشیی لی کوتوەتەوە و بوتە هۆی شەهید بوونی و بریندار بوونی چەن هاووڵاتی مەدەنی و پولیسی کورد.

گومان لەوەدا نیە کە خۆپیشاندان و رێپێوانی هێمنانە و ئاشتیانە بو رخنەگرتن لە شێوازی هەڵسووکەوت و دەرخستنی کەم و کورتیەکانی بەرێوەبردنی کومەڵگا ماضی هەموو تاکێک و لایەنیکەو لە کاریگەرترین شێوازەکانی دەربڕینی بەشێک لە رای گشتیە و هەر حکومەتێک لە هەرکوی دونیادا بیەوێت ئەو ماضە رەوایە پێشێل بکات شەرعیەتی دەچێتە ژێر پرسیار و دەکەوێتە رێزی سیستەمە دیکتاتوریە کانی دونیاوە و تەمەنی بەرەو لێواری کۆتایی و نەمان دەروات.

بی گومان ئەزموونی حوکمرانی کوردی لە هەرێمی کوردستان کە بە دەریایەک لە خوێن و رووبارێک لە فرمێسک پێک هاتووە و بەرهەمی خەباتی سەدان سالەی گەلەکەمانە سەرەرای ئەو هەموو کەم و کورتی و ناتەبایانەی کە دەست لە یەخەی بەر ئاوات مولک و سامانی هەموو تاکێکی کوردە و هەموو لایەک بە حکومەت و حیزبەکان و خەلکی بی‌لایەنیشەوە ئەبێت تەواوی هێز و توانای خۆیان بۆ پاراستنی ئەم دەسکەوتە مێژووییە کە چەقلی چاووی دۆژمنانی گەل و دیموکراسیەتە بخەنە گەرو نەهێڵن بە هیچ شێوەیەک ئەم ئەزموونە مێژووییە بکەوێتە مەترسیەوە. لێرەدا ئەوەی بەر پرسیاریەتی مێژوویی زوورتری لە سەر شانە دەسەڵاتدارانی کوردستانن هەر لە بەرێز سەرۆکی هەرێمەوە تا رێبەرانی هەموو حیزب و لایەنە سیاسیەکانی دەرەوە و ناوەوەی حکوومەتی هەرێم و هەروەها سەروک و هەڵسورێنەرانی بزوتنەوەی گۆڕان.

.

ئێمە وەک کومەڵێک لە ماموستایانی کوردی زانکۆکانی ئێران و چالاکانی بواری ماضی مرۆض، ڕۆژنامەنووسان و ڕۆشنبیرانی کوردستانی ئێران، وێڕای دەربڕینی هاوسۆزی خۆمان بۆ داواکاریە ڕەواکانی خۆپیشاندەران بە تایبەت بۆ نەهێشتنی گەندەڵی و چاکسازی ئیداری و کۆمەڵایەتی هیوادارین:

١-هەموو لایەنەکانی ساحەی سیاسی کوردستان هەوڵ و توانای خۆیان بخەنە گەڕ بۆ هەرچی زووتر هێوەر کردنەوەی دۆخەکە و گەڕانەوە بۆ کەش و هەوایەکی دۆستانە و برایانە و بەر گرتن لە دروستبوونی مەترسی زیاتر بۆ سەر ئەزموونی حوکمرانی کوردستان و پاراستنی بەرژەوەندیە باڵاکانی گەلەکەمان کە بریتیە لە کیانی سیاسی هەرێم کە بەرهەمی خەبات و قوربانیدان و ئەنفال و کیمیاباران کردنی گەلەکەمانە و بە بەهای خوێنی دەیان هەزار ڕۆڵەی تێکۆشەری گەل بەدی هاتوە.

داوا لە بە ڕێز سەروکی هەرێمی کوردستان، پارلمان و سەرجەم لایەنە پێوەندیدارەکانی دەسەڵات دەکەین کە بە هانای خۆپیشاندەرانە و بێن و بە گوێ گرتن لە داواکان و جێ بە جێ کردنی خواست و ویستی ڕەوای هاوڵاتیانی کوردستان بەر پرسیاریەتی و دڵسۆزی خۆیان بۆ پاراستنی دەسکەوتەکانی گەل بسەلمێنن و بەر بە پیلانی ناحەزان دژ بە کیانی سیاسی کوردستان بگرن.

ئێمە بڕوامان وایە جێ بە جێ کردنی بە یانامە ١٧ خاڵیەکەی پارلمانی کوردستان کە بە کوی دەنگی پارلمانتارانی کورد پەسەند کراوە بە مەرجێک تەواوی لایەنەکان لە سەری ڕێک بکەون، ئەتوانێت هەنگاوێکی کاریگەری بێت بۆ چارەسەر کردنی زۆربەی کێشەکان و گەڕانەوەی هەموان بۆ سەروەری یاسا و پاراستنی ئارامی و ئاسایشی هەرێم.

٢-وێنای دەربڕینی دووبارەی هاوخەمی خۆمان بۆ بنەماڵە بەرێزی قوربانیان و شەهیدان و هیوای سەلامەتی و چاکبوونەوە بۆ برینداران بە گیانی پڕ لە برایی و دڵسۆزیەوە داوا لە خۆپیشەندارن دەکەین کە هێمنی و ئارامی کوردستان بپارێزن و پەنا بۆ توندوتیژی نەبەن و بە هیچ شێوەیەک هجوم نەکەن سەر بارە گای حیزبی و حکومیەکان و وەک هەمیشە بسەلمێنن کە گەلی کورد گەلێکی ئاشتیخواز و لایەنگری دیالۆگ و دیموکراسیەتەو جەماوەر و هاوڵاتیان و دەسەڵاتدارانی کوردستان لە یەک تێدەگەن و توانای ئەوەیان هەیە کە کێشەکان بە شێوەیەکی ئاشتیانە چارە سەر بکەن و ڕێگەنادەن دوژمنانی کوردستان بۆ لە ناوو بردنی ئەزموونەکەمان پیلان بگێڕن، ئەو پیلانەی کە لەم چەن ڕۆژەدا لە ڕەفتاری لایەنە شوێنی و تیروریستەکان دژ بە کورد و دیموکراسیەت لە کەرکووک و ناوچەکانی دەوروو بەری سەری هەڵدا.

٢

احمد قاضی، دکتر ابراهیم یونسی، سالح نیکبخت، بهرام ولدبیگی، قطب‌الدین سادقی، بایزید مردوخی، جلال جلالی‌زاده، محمدعلی سلطانی، فریدون نوری، سید معروف سمدی، سید هاشم هدایتی، محمد کمانگر، عطا نهایی، کامبیز کریمی، احمد بحری، حاسل داسه، احمد شریفی، کامران محمد رحیمی، اردشیر پشنگ، عبدالله سهرابی،محمد رئوف قادری، پرویز حبیبی،

باقر ضیائی، بهزاد کردستانی، فاتح بادپروا، هاشم سلیمی، محمد سالح ابراهیمی، محمد رئوف توکلی، شمس برهان، اسلامیان، خالد توکلی، عطا قادری، رضا شجیعی، احمد طه، منوچهر کمری، سلیمان رضائی، همایون امینی، محمد یعقوبی، اسماعیل محمودی، عوسمان نوری، محمد کریمیان، آزاد حاجی آقائی، سید مسعود حسینی، مهران لیلانی، ادیب رستم پور، ایرج ورزی نژاد، محمد موفقی، ناسح محمودی، محمد حسینی، محمد رشید امینی.

۲۰۱۱/۳/۱ - ۱۳۸۹/۱۲/۱۰

پاشکۆی ژمارە ٤٢
پرۆژەی ئۆپۆزسیۆن بۆ چاکسازی

پرۆژەی هاوبەشی ئۆپۆزسیۆن بۆ چاکسازیی سیاسی لە هەرێمی کوردستان
بۆ بەڕێزان/ سەرۆکی هەرێمی کوردستان
سەرۆکایەتی بەرلەمانی کوردستان
سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران
بابەت / پرۆژەی هاوبەشی ئۆپۆزسیۆن بۆ چاکسازی سیاسی لەهەرێمی کوردستان
بفەرموون لەگەڵ پرۆژەی هاوبەشی ئۆپۆزسیۆن بۆ چاکسازی لەهەرێمی کوردستان.
لەگەڵ رێزدا.
١. بزوتنەوەی گۆڕان
٢. یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان
٣. کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان / عێراق.
سلێمانی
٢٠١١/٣/٣
وێنەیەك بۆ :
١. بەڕێز مەکتەبی سیاسی پارتی دیموکراتی کوردستان.
٢. بەڕێز مەکتەبی سیاسی یەکێتی نیشتیمانی کوردستان.

بەناوی خوای گەورەو میهرەبان
پرۆژەی هاوبەشی ئۆپۆزسیۆن بۆ چاکسازیی سیاسی لە هەرێمی کوردستان
****

١.گێڕانەوەی رەشنوسی دەستور بۆ پەرلەمانی کوردستان بەمەبەستی پێداچونەوەو پەسەندکردنی بە تەوافقی نێوان فراکسیۆنەکانی پەرلەمان (ئۆپۆزسیۆنو کوردستانی) .
٢. پێك هێنانی کۆمسیۆنی باڵای هەڵبژاردنەکانی هەرێم لەکەسانی بێ لایەن بەسازانی نێوان فراکسیۆنەکانی دەسەڵاتو ئۆپۆزسیۆن .
٣. پێك هێنانی دەستەی نەزاهەی هەرێم لەکەسانی سەربەخۆ بەسازانی نێوان فراکسیۆنەکانی نێوان دەسەڵاتو ئۆپۆزسیۆنو لێ پێچینەوە لەگەندەڵکاران .
٤. دەرکردنی یاسایەکی تایبەت بە قەڵاچۆکردنی گەندەڵی .
٥. هەموارکردنەوەی پەیڕەوی ناوخۆیی پەرلەمان بە تەوافقی نێوان فراکسیۆنەکان (ئۆپۆزسیۆنو کوردستانی)
٦. هەموارکردنەوەی یاسای خۆپیشاندان بە تەوافقی نێوان فراکسیۆنەکان (ئۆپۆزسیۆنو کوردستانی)

٧. یەکخســتنەوەو بە پیشەیی کردنی هەردوو دەزگای ئاسایش بەجۆرێ دەسەڵاتی جێ بەجێ کردنی نەمێنێتو بگەڕێتەوە سەر وەزارەتی ناوخۆ .
٨. یەکخستنەوەو بە پیشەیی کردنی دەزگاکانی ئاسایشی ناوخۆ (وەزارەتی ناوخۆ) .
٩. یەکخستنەوەو بە پیشــەیی کردنی هێزی پێشمەرگەی کوردستان لە دامەزراوەیەکی سەربازی نا حزبی .
١٠. چەسپاندنی بێ لایەنەیی سەربەخۆیی دەسەڵاتی دادوەریو پێداچونەوە بە پێکهاتەی ئێستای ئەنجومەنی باڵانی دادوەریو دادگای تەمیز .
١١. ئەکتیڤ کردنی دەزگای داواکاریو گشتیو جیاکردنەوەی لە وەزارەتی دادو گرێ دانی بە ئەنجومەنی باڵای داد وەری یەوە .
١٢. گێڕانەوەی موڵکوماڵی گشــتی کە حزبو لایەنو کەسانی دەست ڕۆشتوو دەستیان بەسەردا گرتووە .
١٣. گۆڕینی دەزگای (زانیاری + پاراســتن + دژە تیرۆر) لە دەزگای تایبەتی حزبیەوەو بۆ دەزگایەکی ئاسایشــی نەتەوەیی لەســەر بنچینەی پیشەییو بێ لایەنی سەربەخۆی سەر بەسەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران بێت .
١٤. ڕێکخســتنەوەی پەیوەندی نێوان حزبو حکومەت بەجۆرێ کە هەموو جۆرە دەســت تێوەردانێکی حزبی بەکاروباری حکومەتو دەسەڵاتە دەستورییەکان کۆتایی پێ بێت .
١٥.گۆڕینی وەزیرو وەکیل وەزیرەکانی (پێشمەرگە + ناوخۆ + دارایی + سامانە سروشتی یەکان) بەکەسانی سەربەخۆو تەکنۆکرات .
١٦. چەســپاندنی ســەربەخۆیی زانکۆکانو ناوەندەکانی خوێندنی بــاڵاو کۆتای هێنانی هەموو جۆرە دەست تێوەردانێکی حزبی .
١٧. ئاشــکراکردنی سەرجەم ســەرچاوەکانی داهاتو دابەش کردنەوەی بە شێوەیەکی عادیلانەو رونو تەواو لە بودجەدا .
١٨. هەموارکردنەوەی یاســایی ئەنجومەنی پارێزگاکانو پێدانی دەســەڵاتێکی زۆرتر لە ئەنجومەنی پارێزگا لە پێناو هێنانەدی سەرەتای لامەرکەزی ئیداری .
١٩.قەدەغەکردنی کاری حزبی بەهەموو شێوەیەکانیەوە، لەناو دامو دەزگاکانی وەزارەتی پێشمەرگەو ناوخۆ .
٢٠. بڕینــی یارمەتی دارایی دامودەگا ڕاگەیاندنەکانی حزبە دەســەڵاتدارەکانو میدیای سێبەرو هەموو ئەو ڕێکخراوانەش لەژێرناوی کۆمەڵگای مەدەنیەوە سامانی گشتی بەفیڕۆ دەدەن .
٢١. لەمــاوەی یــەك مانگدا یاســاو بڕیاری تایبــەت بەهەریەك لەم خاڵانەی ســەرەوە دەربکرێتو لەماوەی دوو مانگیشدا جێبەجێ بکرێن، لەڕۆژی ڕاگەیاندنی ئەم پڕۆژەیەوە.
٢٢. لەحاڵەتی جێبەجێ نەبونی ئەم خاڵانەی ســەرەوە لەماوەی دیاری کراودا کە لەخاڵی (٢١) دا هاتووە سەرۆکی هەرێم بڕیاری هەڵبژاردنی پێش وەخت ڕابگەیەنێتو حکومەتێکی

یەکێتی نیشتمانی سەرپەرشتی ئەو قۆناغەو هەڵبژاردنەکان بکات .

١. بزوتنەوەی گۆڕان
٢. یەکگرتووی ئیسلامی کوردستان
٣. کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان / عێراق
٢٠١١/٣/٣

پاشكۆی ژماره ٤٣
پەیامی ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی

پەیامێك لە جەماوەری خۆپیشـــاندەری كوردستانەوە بۆ هەرسێ لایەنی ئۆپۆزسیۆنی ناو پەرلەمان

سڵاوی ئازادی وخۆڕاگری خۆپیشاندەرانی كوردستانتان لێبێت...

لای هەمـــوان ئاشـــكرایە كە زیاتر لە مانگێكـــە لەگـــەڵ روداوە خوێناوییەكانی ١٧/ ٢و رۆژانـــی دوایی جەماوەری كوردســـتان لە خۆپیشـــاندانی بەردەوامدایـــەو داواكارییەكانی پێشـــكەش بە دەســـەڵاتەكانی هەرێمی كوردستان كردوە، تائێســـتا پەرلەمانو حكومەتی هەرێمی كوردســـتانو ســـەرۆكی كۆمار وەڵامەكانیان بۆ داوای خۆپیشـــاندەران لە ئاستی وتاری پشـــتگیری زیاتر نییەو تا ئێســـتا هیچ هەنگاوێكی عەمەلـــی نەنراوە بۆ لانی كەم جێبەجێكردنی داواكارییە هەنوكەییەكان، لێرەوە ئێمە دوپاتی دەكەینەوە كە دەســـەڵات لە هەرێمی كوردستان شەرعیەتی یاسایی‌و نیشتمانی خۆی ئەو كاتە لەدەستدا كە هاوڵاتیانی لەسەر مافێكی سروشتی خۆیان كە خۆپیشاندانە دایە بەر دەستڕێژی گولله. ناكرێ‌و ناشێت دەســـەڵاتێك كە بەرپرسە لەخوێنڕشتنی هاوڵاتیان بە نوێنەری شەرعی خەڵكی كوردستان دابنرێت، دڵنیایین كە هەمو مرۆڤێكی خاوەن ویژدان لە ئاست ئەو تاوانانەدا بێ‌هەڵوێست نابێت. لێرەوە ئێمە لەم قۆناغە مێژوییە پڕبەرپرســـیارێتیەدا بانگەوازی نیشتمانپەروەریتان ئاراستە دەكەین كە وەك چۆن تائێستا پشتیوانی داواكاری خۆپیشاندەرانتان كردوە، بازنەی ئەم پشتگیرییەتان بە هێزترو فراوانتر بكەن ئەویش بە:-

١-هەڵپەســـاردنی ئەندامێتیان لە پەرلەمانی كوردســـتانو دەستلەكاركێشانەوەی هەمو ویژدان زیندوان كە هەر پۆستو وەزیفەیەكیان لەناو ئەم دەسەڵاتەدا هەیە.

٢- رەتكردنەوەی هەر دانوســـتانێك لەنێوان ئۆپۆزسیۆنو دەسەڵاتدا وەك هەڵوێستێكی نیشـــتمانی‌و مێژویی بەرامبەر بێباكی دەسەڵات لەمەڕ ئەم دۆخە مێژوییەدا تا بەدیهێنانی داواكاریە هەنوكەییەكانی خۆپیشاندەران.

ئەمانەش وەك فشـــارێكی راســـتەقینە لەپێناو ملكەچكردنی دەسەڵات بۆ جێبەجێكردنی لانی كەمی داواكارییەهەنوكەییەكان كە دیارترینیان:

١- دادگایكردنی تاوانبارانی كوشتنو بریندارکردنی خۆپیشاندەران.

٢- گواستنەوەی هێزو بارەگا حیزبیەكان بۆ دەرەوەی شارو شارۆچكەكان.

٣- هەڵگرتنی ئابڵوقەی ســـەربازی‌و باری نائاسایی سەر شارو شارۆچكەكانی كوردستان بەمەبەستی دەستەبەركردنی مافی ئازادی رادەربڕین وداواكردنی مافە رەواكانیان.

ئەم هەڵوێســـتە لە لایەن ئۆپۆزســـیۆنەوە هاندەرێك دەبێت بۆ كەسانی ویژدان زیندوی نێو دەســـەڵات كە ئەوانیش هەنگاوی عەمەلی هەڵبگرن بۆ داكۆكیكردن لە داخوازیەكانی شەقامی ناڕازی لە كوردستان.

ئەو کات ئەگەر دەســەڵات نەیەتە پای جێبەجێکردنی ئەم داواکاریە هەنوکەییانە، ئەوا خەڵك ناچار دەبێت دروشــمی بڕوخێ بەرزبکاتەوە، لەو کاتەشدا هەمو لایەنەێکی سیاسی لە بەردەم گەل‌و مێژوو یاسادا لێپرسراو دەبن بەرامبەر بەرئەنجامەکانی.

چاوەڕێی هیمەتی نیشتیمانیتانین

ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی
٢٠١١\٣\٢٦

پاشكۆی ژماره ٤٤
راگەیەندراوی كۆتایی كۆبونەوەی باڵای هاوبەشی هەر سێ لایەنی ئۆپۆزسیۆن

بەناوی خوای بەخشندەی میهرەبان

هاوڵاتیانی سەربەرزی كوردستان

بۆ دەرچون لەو قەیرانەی ئێستا هەرێمی كوردستانی پێدا تێدەپەڕێت، رۆژی ٢٠١١/٣/٣ هەر سێ لایەنی ئۆپۆزیسیۆن لە كوردستان پرۆژەیەكی هاوبەشی چاكسازییان لە (٢٢) خاڵدا راگەیاندو ئاراستەی سەرۆكایەتی هەرێمو حكومەتو پەرلەمانو هەردو حیزبی دەسەڵاتداریان كرد. لە هەمان پرۆژەداو لە خاڵی كۆتاییدا ماوەی یەك مانگ بەدەسەڵات درابو كە وەڵامی فەرمیی ئۆپۆزسیۆن بداتەوەو یاساو رێسای تایبەت بە چاكسازیو ناوەڕۆكی پرۆژەكە دەربكات و، دو مانگیش بۆ جێ بەجێكردنی ئەو یاساو بڕیارانە دیاریكرابو.

ئێستاش دوای تێپەڕینی زیاتر لە مانگێكو وادەی دیاریكراو، بەداخەوە حیزبەكانی دەسەڵات لەو ماوەیەدا سەرەڕای ئاڵۆزیو گرژیی بارودۆخی كوردستان، وەڵامی فەرمیی ئۆپۆزسیۆنیان نەدایەوەو، هەنگاویان بەرەو جێبەجێكردنی خاڵەكانی پرۆژەكە نەنا بەڵكو ئەم پرۆژەیەشیان وەك هەمو پرۆژەكانی تر پشتگوێ خست.

ئێستاش دوای ئەو وادەیە هەر سێ لایەنی ئۆپۆزسیۆن كۆبونەوەو جارێكی تر بە بەندەكانی پرۆژەكەدا چونەوەو بە بێ جیاوازیی راوبۆچون لەسەر پرۆژەیەكی هاوبەشو هەنگاوەكانی داهاتو بۆ چاكسازی پێكهاتن و، رێككەوتن لەسەر ئەم خاڵانەی لای خوارەوە:

١. پێویستیی هەڵوەشاندنەوەی حكومەت و، دامەزراندنی حكومەتێكی ئینتیقالی كە لەسەر بناغەی «توافق» پێكبێت.

٢. ئەركی بنەرەتیی ئەم حكومەتە بریتی بێت لە:

• ئەنجامدانی چاكسازیی بنچینەییو هەمەلایەنە وەك لەخاڵەكانی (١ بۆ ٢٠) ی پرۆژەی هاوبەشی ئۆپۆزسیۆندا هاتوە.

• زەمینەسازكردن بۆ هەڵبژاردنێكی ئازادو پاكو بێگەرد لەسایەی بێلایەنیی حكومەتو دامودەزگا رەسمیەكانو رێگرتن لە هەمو شێوازێكی تەزویرو دەستێوەردانی نایاسایی كە دەرفەتی یەكسان بۆ سەرجەم لایەنە بەشدارەكانی هەڵبژاردن برەخسێنێت.

٣. لایەنەكانی ئۆپۆزسیۆن لەهەر دیالۆگێكی ئایندەدا لەگەڵ حزبە حوكمڕانەكان سەبارەت بەو پرسانەی لەم بەیاننامەیەدا هاتوە بەهاوبەشیو ئەجێندای هاوبەش بەشداری دەكەن.

ئەگەر چی ئەم داوایانە داوای ئێمەیە وەك سێ لایەنی ئۆپۆزسیۆن، بەڵام لەهەمان كاتدا پێمان وایە كە داواكاری بەشێكی زۆری خەڵكی كوردستانو شەقامی ناڕازییە، بەتایبەتیش هەمو ئەو هاوڵاتیانەی كە لەسەرای ئازادیی سلێمانیو شارو شارۆچكەكانی تری كوردستان زیاتر لە (٤٥) رۆژە بێ پسانەوە لەپاڵ داوا هەنوكوییەكانیاندا داوای چاكسازی

سیاســـیو قەلاچۆکردنی گەندەڵـــیو دابین کردنی عەدالەتی کۆمەلایەتیو باشـــترکردنی خزمەتگوزارییەکانو فراوانکردنی مافو ئازادیە گشتییەکانی خەڵکی کوردستانو پاراستنی کەرامەتی هاولاتی کوردستانی دەکەن.

هەرسێ لایەنیش دوپاتیانکردەوە کە بەدەمەوەچونی داواکانی جەماوەرو شەقامی نارِازی ئەرکی حکومەتێکی بەرپرسیارەو زەمینەی چارەسەرەکانیش سازتر دەکات.

کۆمەڵی ئیسلامی کوردستان یەکگرتوی ئیسلامی کوردستان بزوتنەوەی گۆڕان
٢٠١١/ ٤/٥

پاشكۆی ژماره ٤٥
راگەیەنراوی یەكێتی‌و پارتی

«بـەنــاوی خوای گـەورەو میــهرەبــان
هاولاٽیانی خۆشەویست:
رۆژی ٢٠١١/٤/٥ هــەرسێ لایەنی ئۆپۆزسیۆن لە كۆبونەوەیەكی هاوبەشیاندا رایانگەیاند كە:
* داوای هـەڵوەشـــاندنەوەی حـكومەتی هـەرێم‌و دامـەزراندنـــی حكومەتێكی ئینتیقالی ئەكەن لەسەر بناغەی تەوافق.
* پرۆژەی ٢٢ خاڵییەكەی پێشتریان بـۆ چاكسازی دوپات دەكـەنەوە.
* داوای هـەڵبژاردنی پێش وەخـت دەكەن بۆ پەرلەمان.
بۆ لێكۆڵینەوە لەو راگەیاندنەی ئۆپۆزســیۆن، هەردو مەكتەبی سیاسی ی.ن.ك‌و پ.د.ك رۆژی ٢٠١١/٤/٧ كۆبونـــەوە، لە وەلامی ئەو داخوازییە سیاســییانەدا، بە خەڵكی هەرێمی كوردستان‌و حیزب‌و هێزەكانی كوردستان‌و گەلی عیراق‌و نەتەوەی كوردو كۆڕو كۆبونەوەی نێودەوڵەتی‌و چاودێران بە بارودۆخی هەرێمەوە رادەگەیەنین:
لە كاتی خۆیدا وەلامی هەمان پێشنیارو ئەو خالانەمان داوەتەوە كە خۆی لە پابەند بون بە ١٧ خاڵەكەی پەرلەمان‌و بەرنامەی ســەرۆكی هەرێم وبڕیارەكانی ســەرۆكی حكومەت ئەنوێنێ، بۆ چاكســازی‌و چارەســەری كێشــەكان كە، ئێمە لامان وایە جێگەی رەزامەندی سەرجەم كۆمەلانی خەڵكی كوردستانە.
لە گەڵ ئەوەشدا ئێمە ئامادەین لەسەر ئەم خالانە دانیشین تا ئیتیفاقی لەسەر دەكەین، بەلام هەر رۆژەو زیاد كردنی داخوازییەكی دیكە لەلایەن ئۆپۆزسیۆنەوە مانای پەكخستنی دیالۆگە، چونكە دیارە مەبەست لای ئۆپۆزسیۆن مەرامی سیاسییە نەك چاكسازیی.
مەســەلەی هەڵوەشاندنەوەی حكومەتی هەرێمیش بەو شــێوەیەی ئەوان داوای دەكەن بە نایاســایی‌و ناشەرعی‌و نادەستوری دەزانین بۆیە پێكهێنانی حكومەتێكی ئینتیقالی رەت دەكەینەوە، چونكە هیچ پێویستییەكی سیاسی‌و یاسایی‌و دەستوری نەهاتۆتە پێشەوە.
ئێمە هەمیشــە لەســەر بنەمای دیموكراتی‌و بە گیانی هەســتكردن بە مەسـئولیەتی نیشــتیمانی ئامادەبوینە لە هۆڵی پەرلەمان كێشەكان چارەسەر بكەین بەلام ئۆپۆزسیۆن هۆڵی پەرلەمانیان جێ هێشتوەو كەوتونەتە چالاكی سەر شەقام‌و لەوێوە لەگەڵ پەرلەمان‌و حكومەت دەدوێن.
بە كۆمەلانی خەڵكی كوردستان رادەگەیەنین كە هەرسێ لایەنی ئۆپۆزسیۆن چاكسازیی‌و پێشـكەوتنی كومەڵ‌و ســەقامگیربونی ئاشــتی‌و ئارامییان ناوێ، بەڵكو مەرامی سیاسیی دوریان هەیە، ئەویش گەیشــتنە بە دەســەلات كە دیارە هەر پارت‌و گروپێكی سیاســی، هەقی خۆیەتی چاوی لە گەیشتن بە دەسەلات بێ، بەلام بە رەچاوكردنی مەرجە یاسایی‌و

دەستوریی‌و ئەخلاقی سیاسی‌و پەیماننامە نیشتمانییەکان، بە دەستوری عیراقیشەوە.

هاونیشتمانانی کوردستان:

١- بۆ گەیشتن بە دەسەڵات هەمیشە دو رێگا هەیە:

ا - رێگای شەرعی‌و رێزنان لە شەرعیەتی دەستوری‌و یاسایی کە لە ئەنجامی هەڵبژاردندا خۆی دەنوێنێ.

هەمولایەك ئاگادارن کە تا ئێستا لە هەرێمدا لەسەر ئاستی سەرۆکایەتی هەرێم‌و پەرلەمان‌و ئەنجومەنی پارێزگاکاندا هەڵبژاردنەکان ئازادانە بەرێوەچوەو حکومەتی هەرێمیش کە لە کەشوهەوایەکی ئازاددا متمانەی پەرلەمانی کوردستانی وەرگرتوە، بڕیاریشە لە ٢٠١١/٩/١٠ هەڵبژاردنی تازە بۆئەنجومەنی پارێزگاو قەزاو ناحیەکان بکرێت، ئەو کات مەیدانەکە کراوەیە بۆ هەرکەسێ بیەوێ پێشبڕکێی ئازادو ئەخلاقیانە بکات‌و بتوانێ بیباتەوە، هەربۆیەش دوپاتی دەکەینەوە کە پشت بە یاساو دەستورو متمانەی هاوڵاتیانی خۆشەویست، پێشنیاری هەڵوەشاندنەوەی حکومەت‌و دەزگاکانی دیکەش رەتدەکەینەوە.

ب - رێگەی دوەمی گەیشتن بە دەسەڵات رێگەی کودەتاو خوێنڕشتن‌و ئاژاوەو یاخیبونە لە شەرعیەت‌و دەستورو خواست‌و ئێرادەی خەڵکی خۆڕاگری کوردستان.

ئێمە لە پێناو پاراستنی مافی یاسایی خەڵك‌و دەسکەوتەکانی گەلی کوردستان، بۆ گەیشتن بە دەسەڵات دور لە رێگەی سندوقی دەنگدان، بە توندیی رەتدەکەینەوە.

خەڵکی هەرێمی کوردستان‌و گشت عیراق‌و نەتەوەی کوردو رای گشتی نێودەوڵەتی ئاگادار دەکەینەوە، کە شێوەی جوڵانەوەی ئۆپۆزسیۆن لە هەفتەکانی دواییدا ئاڕاستەکان بەرەو توندوتیژیی زیاتر دەبەن.

بۆیە لێرەدا بنکەی حیزبەکانمان‌و هاوڵاتیان هۆشیارو وریا دەکەینەوە بەرامبەر بە مەترسیی داهاتوی نزیك، کە شوێن پەنجەی هەندێ لایەنی بیانی پێوەدیارە، ئەمەش لە کاتێکدایە هەوڵ‌و کۆشش چڕکراوەتەوە بۆ جێبەجێکردنی مادەی (١٤٠) کە ناتوانین هەندێ جموجۆڵی ئۆپۆزسیۆن لە نیازی هەندێ شوفێنیست جیا بکەینەوە.

٢- ئۆپۆزسیۆن تا ئێستا بە ناهەق بەردەرکی سەرای شاری سلێمانی پاوان کردوە، گوایە هەوڵدەدات راپەڕین رێکبخات، لە کاتێکدا بەپێی یاساو بەرژەوەندیی گەل، ئەوان ئەو مافەیان نەماوە، چونکە هەرچییەکیان ویست گوتیان، دامودەزگاکانی هەرێمیش وەڵامی داواکارییە رەواکانی خۆپیشاندەرانیان داوەتەوەو چەندین بڕیاری پێویستیشیان داوە کە بەشێکە لە بەرنامەی کاری خۆیان.

بێگومان جادە موڵکی هیچ پارت‌و لایەنێك بە تەنیا نییە، خەڵکیش دیلی کەس نییە، هەر هاوڵاتییەك لە هەر شوێن‌و جێگایەکدابێ بەپێی یاسا ئازادە، ئۆپۆزسیۆن مافیان نییە ئارامی‌و ژیان‌و بژێویی خەڵك بشێوێنن، هەر بۆیەش دەڵێین خەڵك ئازاد بهێڵن، گەرنا دەسەڵات رێگەو شێوەو توانای خۆی هەیە بۆ پاراستنی مافی هەموان، بە مافی

خۆپیشاندەرانی ئۆپۆزسیۆنیشەوە.

٣- لە دونیای دیموکراسیدا دەسەڵاتی شەرعیو یاسایی مافێکی تەواوی هەیە بۆ بەرگری لە خۆیو دەزگاکانی ومافو ئازادیی خەڵك.

لێرەدا دەڵێین: هێشتا دەرفەتی لێکگەیشتنو رێککەوتنو پێکەوەکارکردن ماوە، هیواداریین هەمو لایەك بە رەچاوکردنی بەرژەوەندیی خەڵكو چەسپاندنی یاساو ئاشتیو ئارامیو چاکسازییو پەرەپێدانی دیموکراسی بەسەر کۆسپەکاندا سەرکەوین».

یەکێتی نیشتمانی کوردستان - پارتی دیموکراتی کوردستان
٢٠١١/٤/٧

پاشكۆی ژماره ٤٦
نامەی فراكسیۆنەكانی ئۆپۆزسیۆن

لایەنە ئۆپۆزسیۆنەكانی كوردستان نامەیەكی ١٣ خاڵیان ئاراستەی جیهان كرد
بەڕێز/ پەرلەمانی یەكێتی ئەورپا
بەڕێز/پەرلەمانی وڵاتانی جیهان
بەڕێز/ ئەمنیستی ئینتر ناشناڵ
بەڕێز/ ڕێكخراوی نەتەوەیەكگرتوەكان.
بەڕێز/ كۆنگرەی وڵاتانی ئیسلامی
بەڕێز/ كۆمكاری وڵاتانی عەرەب
دوای سڵاو...

ئێمە لە كاتێكدا ئەم نامەیە ئاراستەی بەڕێزتان دەكەین، پرۆسەی دیموكراسی لە هەرێمی كوردستاندا ئاراستەیەكی پێچەوانەی وەرگرتوە، لە پێشلكردنی پرنسیبەكانی ئازادی بیروڕا، ئازادی خۆپیشاندان، سەروەری یاسا، بێ لایەنی دامو دەزگاكانی حكومەت لە ململانێ سیاسیی‌و كۆمەڵاتییەكان، فەرامۆشكردنی بنەماكانی مافی مرۆڤ لە هەر مامەڵەیەكی دامو دەزگاكانی حكومەت لەگەڵ جوڵەی دیموكراسی هاوڵاتیاندا، كە بوەتە مایەی دروست بونی توندوتیژی ڕێكخراوو دامەزراوەیی حكومی بەرانبەر هاوڵاتیان، واتە پرۆسەی سیاسی لە هەرێمی كوردستاندا خاڵی كراوەتەوە لە ناوەرۆكی دیموكراسی، بۆیە ئەم ڕەوشە نێگەتیڤەی هەرێمی كوردستان پێدا تێپەردەبێت خوازیاری هاوكاری‌و هەماهەنگی دۆستانو خەمخۆرانی پرۆسەی دیمكراسیە، بە تایبەت لە سەردەمی جیهانگیریدا ئیرادەی دەولی ڕۆلێكی بناغەیی گرنگ دەبینێت لە نەخشەی سیاسی دەوڵەتانو هێنانەدی خەونی ئازادی‌و دیموكراسی گەلان.

بۆیە ئێمە پەرلەمانتارانی ئۆپۆزسیۆن لە پەرلەمانی كوردستان ئەم ڕاپۆرتە ئاراستەی بەڕێزتان دەكەین، بە مەبەستی ئاگاداربونتان لە ڕەوشی سیاسی هەرێمی كوردستان بۆ ئەوەی ڕۆڵ‌و هیمەتو توانای خۆتان بەكار بهێنن لە هەرێمەكەماندا بۆ ئەوەی لەمە زیاتر پرۆسەی دیموكراسی بە ئاراستەی هەڵەدا نەبرێ‌و هاوڵاتیانو كۆمەڵگەكەمان نەكرێنە قوربانی ویستە نادیموكراسیەكان.

ئەمەش چەند نمونەیەكە لە پێشلكاری یەكان:

١- لە ڕۆژی ٢٠١١/٢/١٧ دا لە پاش ئەوەی خۆپیشاندان دژ بە گەندەڵی كرا، لە بەردەم بارەگای (پ.د.ك) لە سلێمانی تەقە لە خۆپیشاندەران كراو منداڵێكی تەمەن ١٧ساڵان (ڕێژوان عەلی) كوژراو ٧٢ كەسیش بریندار بون هەندێك لە بریندارەكان برینیان سەختەو وە بە كەم ئەندامی دەمینێنەوە.

٢- ژمـــارەی کوژراوەکان لە چەند رۆژی دواتر گەیشـــتە ٩ کەس کـــە زۆربەیان گەنجن، تا نوســینی ئەم نامەیە زیاتــر لە ٢٠٠ بریندار هەیە بەپێی راپۆرتی نەخۆشــخانەکانی سلێمانیو شارو دێکانی دەوروبەری.

٣- ســوتاندنی کەناڵی ئاســمانی نالیا NRT، کە هەمو بەڵگــەکان ئاماژە بەوە دەکەن دەسەڵاتی پارتیو یەکێتی لە پشتی سوتاندنیەوەن.

٤- هەڵکوتانە ســەر خۆپیشاندەرانی بەردەرکی ســەراو سوتاندنی چادرەکانیانو گرتنی زیاتر لە ٢٥ چالاکوان.

٥- لێدانی ئەندام پەرلەمانی لیســتی گۆڕان (بورهان رشــید گوڵە) بە قۆناغە تەفەنگ لەلایەن پاســەوانەکانی ئەندام پەرلەمانی لیســتی پارتی لە ناو بینــای پەرلەماندا، ئەم کەیسە لە مێدیا لۆکاڵیو عەربیەکان ئاماژەی پێکراوە.

٦- ناردنی هەڕەشەی کوشتن بە SMS بۆ پەرلەمانتارانی ئۆپۆزسیۆن لە لایەن دەزگاکانی دەسەڵاتەوە. ئەو ژمارە تەلەفۆنانەی هەرشەکانی لێوەکراوە زانراونو پۆلیسو دادگایان لێ ئاگادارکراوەتەوە.

٧- سوتاندنی بارەگای بزوتنەوەی گۆڕان لە ناوچەی هەولێرو دهۆكو سۆرانو شەقڵاوە.

٨- لێدانو تۆقاندانی مێدیاکاران بە تایبەتی لە کەنەڵەکانی ئۆپۆزســیۆن (knn، سپیدە، پەیام)

٩- داخســتنی دەرگاو هۆڵی پەرلەمان بەســەر پەرلەمانتاراندا بە شێوەیەکی نایاسایی لە لایەن ســەرۆکی پەرلەمانەوەو پاش ئەوەی بەکارهێنانی هێزی چەکدار لەناو حەوشەی پەرلەماندا، بۆ ترساندنو هەڕەشە لە ئەندامانی پەرلەمانتارانی ئۆپۆزسیۆن.

١٠- لە بەرواری ٢٠١١/٣/٣١ لە قەزای کەلار ســەر بە پارێزگای ســلێمانی بە بەرنامە دارێژراو لەلایەن بەپرســانی حزبو حکومەتی ســەر بە (ی.ن.ك) دەزگا ئەمنیەکان لە ناو خۆپیشاندەراندا هێرش دەکەنە سەر پەرلەمانتارانی کوردستانو عێراقو ئەندام پەرلەمانێك بــە ناوی (نەریمان عەبدولا قادر) بریندار دەکرێت، دەدرێــت لە پەرلەمانتارێکی عێراق بە ناوی (سەردار عەبدوڵا) بە بەڵگە هەمو راستیەکان لە لامانە.

١١- ســەرباری ئەمانــە جێبەجێنەکردنــی بڕیارەکانی پەرلەمانی کوردســتان لەلایەن حکومەتی هەرێمەوە، کە لە دو کۆبونەوەدا لە ٢٠١١/٢/٢٣و لە ٢٠١١/٣/١٧ دران.

١٢- هەروەهــا پەرلەمانــی کوردســتان بە دواداچونــی نەکرد بــۆ بڕیارەکانی هەردو کۆبونەوەکەی خۆیو، ئەو پێشــێلکاریانەی لەلایەن دەزگا تەنفیزیەکانەوە کران، سەبارەت بە بڕیارەکان.

١٣- لەبــری دەســتگیرکردنی تۆمەتباران ژمارەیەك لە هەلســوڕاوان خۆپیشــاندەران مامۆستایان ئاینیو رۆشنبیران دەستگیرکران.

فراکسیۆنی گۆڕان فراکسیۆنی یەکگرتو فراکسیۆنی کۆمەڵ

١٠ /٢٠١١/٤

پاشكۆی ژماره ٤٧
رونكردنەوەی ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی

رونكردنەوەی ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی سلێمانی سەبارەت بەروداوەكانی دوێنێ ئێوارەی ٢٠١١/٠٤/١٧ لەكاتێكدا لەمەیدانی ئازادی شەستەمین رۆژی خۆپیشاندانەكانمان بەڕێدەخست هێزێكی زۆری ئاسایش، پۆلیسی چالاكیە مەدەنیەكان، دەمامكدارەكان لە شەقامی پیرەمێردو دەوربەری مەیدانی ئازادی بەچڕی كۆببونەوەو ئەو شەقامەیان بەتەواوی كۆنترۆڵ كردبو، سیمای شارو دەوروبەری مەیدانەكە میللیتاریزە كرابو، ئەمەش بوە هۆی رودانی پێكدادان لەنێوان بەشێك لەخۆپیشاندەران لەگەڵ ئەو هێزانەدا، تەقەكردنی هێزە چەكدارەكان لە خەڵكی تورەو نارازی، پەلاماردانی خۆپیشاندەران توندوتیژی زۆری لێكەوتەوەو سەرەنجام زیاتر لە ٥٥ كەس بەگوللەو بەردو جۆرێكی تایبەت لەگازی فرمێسكرێژ بریندار بون...

دواتر هێزە چەكدارەكان هەروەكو چۆن بەشێوەی پێشو لەهەوڵی داڕشتنی سیناریۆی جۆراوجۆر بون بۆ لێدانی مەیدانی ئازادی، رودانی ئەم پێكدادانەیان بەفرسەتزانی بۆ هێرشكردنە سەر مەیدانەكەو بەتەقەكردن لە خۆپیشاندەران، تەقەی هەوایی زۆر لەمەیدانی ئازادی نزیكبونەوەو بۆ نانەوەی ترس، دڵەراوكێ، پشێوی چەندین بۆمبی گازی فرمێسك رێژیان بۆ بڵاوەپێكردن لە دژی خۆپیشاندەران بەكارهێنا، لەئەنجامدا توانیان پشێوی لەمەیدانەكەدا دروستبكەن، سەدان كەس بەهۆی ئەو گازەوە لەو شوێنە برینداربن، لەنێویاندا چەندین ئەندامی ئەنجومەنی كاتی ئازادی تیادایە...

روداوەكانی دوێنێ بۆ جارێكی تر سیمای ئەم دەسەڵاتە دزێوەی بەهاونیشتمانیانی كوردستان نیشاندا. بۆیە ئێمە بۆ جارێكی تر سوربونی خۆمان لەسەر خۆپیشاندان، كۆبونەوە لەمەیدانی ئازادی دوپات دەكەینەوەو بانگەوازی هاونیشتمانیان، هەمو خەڵكی شارەكە دەكەین كەسبەینێ لەمەیدانی ئازادی كۆدەبینەوەو بەردەوام دەبین.

هەروەها داوا لە دەسەڵاتداران دەكەین دەست لەمیللیتاریزەكردنی شارو دەوروبەری مەیدانی ئازادی هەڵگرن، ئیستفزازی خۆپیشاندەران نەكەن، وەڵامی راستەقینەو دور لەچەواشەكاری بەخۆپیشاندەران بدەنەوە، دەست لە پەلامارو پێشێلكردنی مافەكانی هاونیشتمانیان هەڵگرن...

ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی

پاشکۆی ژمارە ٤٨

راگەیەنراوی ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی

دەقی راگەیەندراوەکە:

فۆبیای دەسەڵات

رۆژانی هەقدەو هەژدەی نیسان دەسەڵاتدارانی هەرێم لە هێرشە یەك لە دوای یەکەکانیان بۆ سەر خۆپیشاندەرانی کوردستان لە سلێمانیو هەولێرو کەڵکە سماق، بۆ چەندهەمین جار سەلماناندیان، کە ئەوان تەنها بە یەك زمانی پەیوەندیکردن ئاشنان ئەویش زمانی توندوتیژیو نواندنی زەبرو زەنگە.

هێنانی هێز لە هەولێرەو ناوچەکانی دیکەی کوردستانەوە بۆ سەرکوتی هاونیشتمانیان لە سلێمانی باس لە شکستی بیست ساڵەی ئەم دەسەڵاتە دەکات. سوتاندنی سەکۆی مەیدانی ئازادی هەوڵی دەسەڵاتە بۆ خنکاندنی دەنگی ئازادی خەڵکی نارازی کوردستان، ئێمە ماوەی شەست رۆژ لە هەوڵی ئەوەداین دەسەڵات فێری مەدەنیەت بکەین بەڵام ئەوان بێباکانە دەستیان لە سەر پەلەپیتکەی تفەنگەکانیان هەڵنەگرتو سور بون لە سەر سەرکوتی دەنگە ئازادو ئازاکانی کوردستان. سەرباری پێداگریمان لە سەر داخوازییە رەواکانمانو کارکردن بۆ جێبەجێکردنی ناوەڕۆکی ئەو نەخشەڕێگایەی لە ٢٠١١/٠٤/١٠ خرایە بەردەم رای گشتی، ئێمە وەك خۆپیشاندەران بەردەوام دەبینو بانگهێشتی هاونیشتمانیانی خۆڕاگر دەکەین کە پەیوەست بن بەم بزوتنەوە کۆمەڵایەتیە مەدەنیەوە لەپێناو گەڕاندنەوەی رێز بۆ هاوڵاتیانی ئەم هەرێمە. تەقەکردن لە خۆپیشاندەرانی مەدەنیو رەشبگیری خۆپیشاندەرانو رشتنی غازی خنکێنەرو رێگری لە گواستنەوەی بریندارن بۆ نەخۆشخانەو سوتاندنی ماڵو سەیارەی بەشداربوان لە خۆپیشاندانەکانداو دەستدرێژی کردنە سەر رۆژنامەنوسانو ترساندنی شۆفێری پاسەکانی شارو شارۆچکەکانی هەرێم بۆ نەگواستنەوەی هاوڵاتیان، سەرجەمیان پێشیلکاری مافەکانی مرۆڤەو هاونیشتمانیان لەم هەرێمەدا بڕیاریانداوە چیدی ئەم سوکایەتیانە قبوڵ نەکەن.

هەروەها بە پێویستی دەزانین ئەو راستیە دوبارە بکەینەوە کە ئەوە شەقامە ئەم ئەنجومەنە بەڕێوە دەبات، بۆیە لێرەوە رایدەگەیەنین کە دوابڕیار دەگەڕێتەوە بۆ شەقامو هەموان پێکەوە بڕیاری درێژەدان بە چالاکیە مەدەنیەکانمان دەدەین.

بژی ئازادی...بڕوخێ ستەمکاری

ئەنجومەنی کاتی مەیدانی ئازادی

٢٠١١/٠٤/١٨

پاشكۆی ژماره ٤٩
راگەیەنراوی ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی

ئەمەش دەقی روونكردنەوەكەیە:
روونكردنەوەی لیژنەی ئەمنی شاری سلێمانی سەبارەت
بەرووداوەكانی ئەمڕۆی سلێمانی
جەماوەری خۆشەویستی كوردستان
هاوولاتیانی شەرەفمەندی شاری سلێمانی
هەمووتان ئەو راستیە باش دەزانن بۆ ماوەی دوو مانگە هێزەكانی پۆلیسی چالاكیە مەدەنیەكانو ئاسایشی ناوخۆو دەزگا پەیوەندیدارەكانی تر بەو پەڕی سنگفراوانیەوە مامەڵە لەگەڵ خۆپیشاندەرانی سلێمانیو هەندێ شاری تری دەوروبەری دەكەن، سەرەڕای نواندنی توندوتیژی بەرامبەر هێزەكانی پۆلیسو شەهیدكردنو بریندارکردنی ژمارەیەكی زۆریان، لەلایەن كەسانێك كە بەپێی بەرنامەیەكی دیاریكراو كار بۆ ئەوە دەكەن ئاراستەی خۆپیشاندانەكان بەرەو توندوتیژیو نانەوەی پشێویو ئاژاوە ببەن تائێستا دانمان بەخۆماندا گرتووە، بەڵام دیارە هەندێ كەس دەیانەوێت خوێنی گەنجو لاوی كوردو هێزەكانی پۆلیس باجی مەرامی گڵاوی ئەوان بێت.
بۆ رێگە گرتن لەنیازو بەرنامەی ئەوانەی دەیانەوێت لەپشت رژانی خوێنی خەڵكو تێكچوونی شیرازەی ژیانو گوزەرانی شاری سلێمانیو تەواوی كوردستان، دەسكەوتی سیاسی بچننەوەو مەرامی ئاگرینی خۆیان وەدیبێنن، بڕیارماندا بەهیچ شێوەیەك رێگە نەدرێت خۆپیشاندانی بێ مۆڵەت لەهیچ جێگەیەكی شاری سلێمانیو هەرشارو شارۆچكەیەك ئەنجام بدرێت، هەر كەسو لایەنێكیش بەپێچەوانەی ئەم بڕیارەو لەدەرەوەی قانوون هەڵسوكەوت بكات، ئەوا بێ دووڵی لەرێگەی قانوونو دادگاوە رووبەڕوی سزا دەكرێتەوە.
خەڵكی خۆشەویستی شاری سلێمانی
ئێوە خۆتان شاهیدی ئەو راستیەن كە بەدەستی ئەنقەست كار بۆ ئەوە دەكرێت ئارامیو ئاسایشی شارەكەتان، ژیانو گوزەرانو كاروكاسبیتان، سەلامەتی رۆڵەو كەسوكارتان بخرێتە بەردەم مەترسیو بكرێتە باجی ویستی گومانلێكراوی چەند كەسێك كەدیارە ئاشی بەرژوەندیان بەرژانی خوێنی رۆڵەكانی ئێوە دەگەڕێت، ئێمە بۆ رێگەگرتن لەو كەسە گومانلێكراوانە، بۆ پەكخستنی خەونی ئەوانەی چاویان بەئازادیو بوژانەوەی كوردستان هەڵنایەت، رێوشوێنی قانوونی یەكلاكەرەوە دەگرینە بەرو كۆتایی بەو دۆخە نالەبارە دێنین كە بەتایبەت بەرۆكی شاری سلێمانی گرتوەو نەك هەر گرفتو ئاستەنگی بۆ ژیانی ئاسایی هاوولاتیانی دروست كردووە، بەڵكو خەریكە پێدەنێتە قۆناغێكی مەترسیداری پڕ لەتوندوتیژیو هێرشكردنە سەر هێزەكانی پۆلیس كەئەركیان پارێزگاریكردنی ئەمنیەتو ژیانی ئێوەیە

هاووڵاتیانی خۆشەویستی سلێمانی، ئەو کەسو لایەنە نەیارانە بەئازادیو ئارامی ئێوە، مەبەستیانە دۆخێکی ناالەبار بۆ ئێوە دروست بکەن، لەبری داواکردنی خزمەتگوزاری زیاترو بوژانەو ئاوڕلێدانەوەی خێراتر لەپێداویستیەکانتانو برەودان بەپرۆسەی چاکسازی، داوای ئاسایشو سەلامەتی ژیانی خۆتانو منداڵو کەسوکارتان بکەن کەئەمڕۆ لەکوردستاندا بەرقەرارەو پێویست بەباس لێوە کردن ناکات، هەر بۆ ئەم مەبەستە گومانلێکراوەشە دەیانەوێت بەلێشاو خەڵك لەشارو ناوچەکانی ترەوە بێننە ناو شارە ئازیزەکەی ئێوە، لەکاتێکدا ئەو خەڵکانەی بەپاس رەوانەی سلێمانی دەکرێن لەشارەکانی خۆیان خۆپیشاندنیان کردووەو ئازادیشن لەئەنجامدانی بەگوێرەی قانوون، بۆیە بەخاتری ئەوەی خوێنی ئێوەو رۆڵەکانتان، سەلامەتی خۆتان خێزانو کەسوکارتان لەسەرەوەی هەموو بەرژوەندیو ئیعتیبارێکەوەیە، چیتر رێگە نادەین لەدەرەوەی قانون لەژێر ناوی خۆپیشاندانداندا کار بۆ تێکدانی ژیانی ئێوە بکرێت، لەهەمان کاتیشدا دووپاتی دەکەینەوە کەمافی خۆپیشاندانی هێمنانەو مۆڵەت بۆ وەرگیراو، مافێکی مسۆگەری هەر کەسێکەو بەهەموو توانایەکەوە بەرگری لێدەکەینو زەمینەشی بۆ دەڕەخسێنین، لەهەمان کاتدا جەخت لەجێبەجێکردنی ئەو رێنمایەش دەکەینەوە کەئەمڕۆ لەلایەن سەرۆکی حکومەتی هەرێمی کوردستانەوە دەرچووە بۆ پابەندبوونی هێزەکانی پۆلیسو ئاسایش بۆ مسۆگەرکردنی ئازادی خۆپیشاندانی قانوونیو پارێزگاریکردن لەگیانی هاووڵاتیانو بەرژوەندی گشتی، کەدوور لەتوندوتیژیو تەقەکردنو لەچوارچێوەی قانوونو رێنمایە کارپێکراوەکان، بەرەنگاری هەر توندوتیژیەك ببنەوە.

لیژنەی ئەمنی شاری سلێمانی

١٩ی نیسانی ٢٠١١

پاشكۆی ژماره ٥٠
راگەیەنراوی ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی

دەقی راگەیەندراوەكە:

تیرۆری هێزە چەكدارەكان:

ئەمــڕۆ چەكدارەكانــی هەردو حیزبی بنەماڵە پاش بە ســەربازگەكردنی سـلێمانی لە هەوڵی بێدەنگكردنی دەنگی ناڕازی خەڵكی خۆپیشاندەری كوردستان هێرشیان كردە سەر خۆپیشـانـدەرانو بە دەیەها هاوڵاتییان بریندارو دەستگیر كرد. بە سەربازگە كردنی شارو شـارۆچكەكانی كوردستان لە لایەن هێزی كوردیەوە، نەك لە لایەن دوژمنانی كورد، تەنها یەك شـیكاری هەڵدەگرێت ئەویش خیانەتی نیشـتمانیە. لە بەرئەنجامی ئەم هێرشـانە مەیدانی ئـازادی كراوە بە مۆڵگەی چەكـدارەكان، هاوكارانمان رێبیـن ئەحمەد هەردیو هەڵسـوڕاوانی گروپی زانكۆو بە دەیەها خۆپیشـاندەرانی مەیدانی ئازادی سـوكایەتیان پێكراوەو دەسـتگیركراون. ئێمە بە دەســەڵات دەڵێین بەم كردارانەتـان تەنها باڵەخانەی تاوانەكانتان بەرزتر دەكەنەوەو هاونیشتمانیان لە خۆتان توڕەتر دەكەن، لێرەوە بانگهێشتی ئـەو كەسـانە دەكەین كە دەسـەڵات كردونی بە پاسـەوانی دەزگا سـەركوتكارەكانیان كە بكشـێنەوە لە پارێزگاریكـردنو پیادەكردنی سیاسـەتە چەوتەكانی ئەم دەسـەڵاتە شكسـتخواردوەو بەشـداری بكەن لە ئازادكردنو پارێزگاریكردن لە ئاسایشو سەلامەتی هاونیشـتمانیان. ئێوەش دەسەڵات دەست لەم جەورو سـتەمو سەركوتە هەڵبگرنو هێزە چەكدارە نا شـەرعیەكانتان لە شارو شـارۆچكەكان ببەنە دەرەوەو دەستگیركراوەكان ئازاد بكەن، چەندمان دەكوژنو چەندمان دەگرن؟

ئێمــە هەمــو لایەك دڵنیا دەكەینەوە كە بــەردەوام دەبین لە داكۆكیكـردن لە ئازادیو سەروەری ئینسانی كوردو بە شێوازی جۆراوجۆر دژی ئەم ستەمكاریە دەجەنگین.

سەربەرزی بۆ دەنگی ئازادیخوازان

سەرشۆڕی بۆ دەسەڵاتی شكستخواردوی حیزبی بنەماڵە

ئەنجومەنی كاتی مەیدانی ئازادی

٢٠١١/٠٤/١٩

پاشکۆی ژمارە ٥١
بەیاننامەی سێ لایەنەکەی ئۆپزسیۆن

بەناوی خوای بەخشندەو میهرەبان

هاوڵاتیانی بەڕێزی کوردستان

هەروەك رونە لە چەند رۆژی رابردودا چەندین رۆشنبیرو زانای ئاینیو رۆژنامەوانو چالاکوانی مەدەنیو مامۆستایانی زانکۆو خوێندکارانو کاسبکارانو هاوڵاتیانی مەدەنی لەلایەن دامودەزگا ئەمنیو چەکدارەکانی سەر بە هێزە دەسەڵاتدارەکان دوچاری گرتنو ئەشکەنجەدانو پێشێلکردنی مافەکانیان بونەوە.

ئێمە لە ئۆپۆزسیۆن لەم دۆخەدا جەخت لەسەر ئەم خاڵانەی خوارەوە دەکەین:

١. کۆکردنەوەی هێزی سەربازی لە شاری سلێمانیو شارو شارۆچکەکانی تر جارێکی تر ئەوەی سەلماند کە ئەم هێزانە لەلایەن یەکێتیو پارتیەوە بۆ بەرژەوەندی خۆیان بەکاردەهێنن، ئەو راستیەش دەردەخات کە ئەو هێزانە بێلایەن نین، بۆیە جارێکی تر دوپاتی داواکانی ناو پرۆژە سیاسیەکەی هەرسێ لایەنی ئۆپۆزسیۆن دەکەینەوە کە داواکرابو هێزەکان بکرێنە هێزی نیشتمانی نەك هێزی حیزبەکان.

٢.پێویستە سەرجەم ئەو هێزانەی هێنراونەتە ناو شارو شارۆچکەکان بگەڕێندرێتەوە شوێنی خۆیانو دۆخی سەپاوی رانەگەیاندراوی لە حاڵەتی لەناکاو کۆتایی پێبێتو رێز لە مافە سیاسیو مەدەنیەکانی هاوڵاتیانو لەوانەش مافی ئازادی رادەربڕینو خۆپیشاندان، بگیرێن.

٣. پێویستە سەرجەم ئەو کەسانەی تاکو ئێستا لە زیندانەکاندا ماونو لە سۆنگەی پێشێلکردنی مافی خۆپیشاندانەوە دەستگیرکراون، بەربدرێنو لێپێچینەوەی یاسایش لە هەمو ئەو بەرپرسو کەسانە بکرێت کە لە پشت ئەشکەنجەدانی هاوڵاتیانەوەنو قەرەبوی مادیو مەعنەویش بکرێنەوە.

٤. ئێمە دوپاتیدەکەینەوە کە بە سەربازگەکردنی شارەکانو هێز کۆکردنەوەو بەکارهێنانی توندوتیژی دژ بە هاوڵاتیانو ئاماژە بە هەڕەشەکردن دژ بە هێزە سیاسیەکان دۆخی کوردستان بەرەو ئاڵۆزی دەباتو ئەگەری دەرهاویشتەی خراپو توڕەکردنی زیاتری جەماوەری لێدەکرێتو هەرچیش لەم روەوە روبدات ئۆباڵی دەخەینە ئەستۆی هێزە حوکمرانەکانی کوردستان.

٥. سەبارەت بەو دەنگۆیانەی باس لە دەستدرێژیکردنە سەر بارەگاو دەزگاکانی راگەیاندنو بەرپرسو چالاکوانانی هێزە ئۆپۆزسیۆنەکان دەکات، ئێمە پاراستنی ئاسایشی سەرجەم ئەو شوێنو کەسانە دەخەینە ئەستۆی دەزگا بەرپرسەکانو دەستدرێژیش بۆ سەر هەر لایەنێکیان دەستدرێژیە بۆ سەر لایەنەکانی تر وە بەرپرسن لە هەر کاردانەوەیەكو پەرچەکردارێك.

لیژنەی هەماهەنگی ئۆپۆزسیۆن

٢٠١١/٤/٢٠

پاشکۆی ژماره ٥٢
بەیاننامەی ژمارەیەك دادوەری پارێزگای سلێمانی

دەقی راگەیەندراوی دادوەرەکان:

بۆ رای گشتی جیهانو هەرێمی کوردستان

بەرێزان: سەرۆکی هەرێمی کوردستان

سەرۆکی پەرلەمان

سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران

سەرۆکی ئەنجومەنی دادوەری

سەرۆکی دادگای تێهەڵچونەوەی ناوچەی سلێمانی

سەبارەت بەو روداوانەی لە ٢٠١١/٢/١٧و دواتر لە ناو شاری سلێمانیو چەند شارو شارۆچکەیەکی پارێزگای سلێمانی رویاندا، لەو کاتەوەو تائێستا ئەوەی بە زەقی بەسەر کەشی ژیانو رێزگرتنی یاساوە دیارە بریتیە لە هەڵکشانی بێشوماری بەکارهێنانی هێزی سەربازیو توندوتیژیو پێشێلکردنی کەرامەتی مرۆڤی کورد بە چەندین شێوازی نایاساییو نامرۆڤانەو بێبایەخکردنی یاساو رۆڵی دادگا لە کێشەکاندا.

ئێمە وەك دادوەرو پیاوانی چەسپاندنی یاساو پەرۆشی بنیاتنانی دەوڵەتی یاساو بەرجەستەکردنی دادپەروەی، سەبارەت بەو روداوە نەخوازراوانەو پاڵپشت بە بنەما نێودەوڵەتیەکانی مافەکانی مرۆڤو یاسا کارپێکراوەکانی هەرێم سەبارەت بە قەدەغەکردنی دەستگیرکردنی تۆمەتباران بەبێ بڕیاری دادگاو قەدەغەکردنی هەمو شێوەیەکی توندوتیژی دەرونیو جەستەیی، بە ئەرکی خۆمانی دەزانین رای گشتی کوردستانو دەسەڵاتی سیاسی هەرێمی کوردستان لە هەمو ئەو پێشێلکاریانەی بەرامبەر هاوڵاتیان دەکرێتو لە ئاراستەی روداوەکان بەرەو دۆخێکی مەترسیدار، ئاگادار بکەینەوە، هەروەها لە رێزگرتن لە یاساو بێلایەنی دادگاکانو دورخستنەوەیان لەوەی بەکاربهێنرێن وەك بەشێك لە درێژەدان بە بارودۆخی ئێستا، ئەویش بە چاوپۆشینی دەسەڵاتداران لەو هەمو بێرێزیەی بەرامبەر دادگاو دادوەران دەکرێت، کە دیاریترینیان بریتین لە دەستگیرکردنی نایاساییو ئەشکەنجەدانی هاوڵاتیانو جێبەجێکردنی ژمارەیەکی بڕیارەکانی دادگاو جێبەجێنەکردنی ژمارەیەکی تریان واتە جێبەجێکردنی بڕیارەکان بە شێوەیەکی ئینتیقائی. ئێمە ئەم روداوانە بە پێشێلکردنی بنەماکانی مافی مرۆڤو یاسا کارپێکراوەکانو بێڕێزی بەرامبەر یاساو دادگاکان دەزانینو لەم روەوە هەڵوێستی نیشتمانیو یاسادۆستی خۆمان لەم خاڵانەدا رادەگەیەنین:

١-رێزگرتنی یاسا لەلایەن دەسەڵاتدارانی هەرێمەو رادەستکردنی تۆمەتباران بۆ دادگاکان، جگە لە دادگاکان هیچ لایەنێك بۆی نەبێت لێپرسینەوە لە هیچ کەسێك بکات.

٢-رێز گرتن لە بڕیارەکانی دادگاو جێبەجێکردنیان بەبێ جیاوازیو لەکاتی خۆیدا.

٣-وازهێنان له‌ ده‌ستگیرکردنی هاولاَتیان به‌بێ بڕیاری دادگا، له‌کاتی ده‌سگیرکردنی له‌ تاوانی بینراودا ده‌بێت راسته‌وخۆ بدرێته‌ دادگای لێکۆڵینه‌وه‌.

٤-به‌کارنه‌هێنانی ئه‌شکه‌نجه‌دانو شێوازی تری توندوتیژی به‌رامبه‌ر ده‌ستگیرکراوان.

٥-رێزگرتن له‌ یاسای خۆپیشاندان بۆ مامه‌ڵه‌کردن له‌گه‌ڵ خۆپیشاندسه‌رانو ته‌نها هێزی پۆلیس بۆی هه‌بێت سه‌رپه‌رشتی خۆپیشاندانه‌کان بکات وه‌ك له‌ ماده‌ی (حه‌وته‌م/ سێهه‌م) له‌ یاسای خۆپیشانده‌کاندا هاتوه‌.

دادوه‌ر که‌مال ره‌زا ئه‌حمه‌د
دادوه‌ر سه‌روه‌ر عه‌لی جه‌عفه‌ر
دادوه‌ر سۆان ئیبراهیم عارف
دادوه‌ر ته‌ها عمر ره‌شید
دادوه‌ر ئیسماعیل عومه‌ر ئه‌حمه‌د
دادوه‌ر تۆفیق نامق
سلێمانی ٢٠١١/٤/٢١

پاشكۆی ژماره ٥٣
چوار بڕیارەكەی سەرۆكی هەرێم

بڕیارە چوار خاڵیەكەی سەرۆكی هەرێم

كۆماری عێراق
هەرێمی كوردستان
سەرۆك

جمهورية العراق
إقليم كوردستان
الرئيس

بڕیـــــار
ژمارە (٢٣) ساڵی ٢٠١١

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێماندراوە بەپێی یاسای سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان- عێراق ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەمواركراو، بڕیارماندا بە:

یەكەم: ئەو كەسانەی كە لە دادگاكانی هەرێمی كوردستان بڕیاری دەستگیركردنیان بۆ دەرچووە ، و ئەوانەی كە بڕیاری سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان ژمارە ٤ ساڵی ٢٠١١ دەیانگرێتەوە لە ڕووداوەكانی مانگەكانی شوبات – ئایار پێویستە ڕادەستی دادگاكان بكرێت .

دووەم : هیچ لایەنێك یان كەسێك بۆی نیە داواكراوێك دالدە بدات وە بەپێچەوانەوە بەرپرس دەبێت بەرامبەر یاسا .

سێیەم : پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیران وە لایەنی پەیوەندیدار ئەم بڕیارە جێبەجێ بكات لە ڕۆژی دەرچونیەوە .

مسعود بارزانـــــی
سەرۆكی هەرێمـــی كوردستان

هەولێـــــر
٢٧ /٨/ ٢٠١١

كۆماری عێراق
هەرێمی كوردستان
سەرۆك

جمهورية العراق
إقليم كوردستان
الرئيس

بڕیـــــار
ژمارە (٢٢) ساڵی ٢٠١١

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێماندراوە بەپێی یاسای سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان- عێراق ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەمواركراو، بڕیارماندا بە:

یەكەم: نابی هیچ كەسێك لەدەرەوەی ڕێوشوێنە یاساییەكان بگیرێت وە دەبێ لەكاتی لێكۆڵینەوە پارێزەری هەبێت و كەس و كاری ئاگاداربكرێت لە گرتنی وە ئەو كەسەش كە تۆمەتی یاسایی دەدرێتە پاڵی دەبێت لە ماوەی (٢٤) كاتژمێر ڕادەستی دادگای تایبەت ئەمەند بكرێت بۆ دیاریكردنی چارەنووسی .

دووەم : ئەنجومەنی وەزیران و ئەنجومەنی دادوەری ڕادەسپێرین بۆ دەركردنی ڕێنمایەكی یاسایی بۆ جێبەجێكردنی خاڵی یەكەم .

دووەم : پێویستە لەسەر لایەنی پەیوەندیدار ئەم بڕیارە جێبەجێ بكات لە ڕۆژی دەرچونیەوە .

مسعود بارزانـــــی
سەرۆكی هەرێمـــی كوردستان

هەولێـــــر
٢٧ /٨/ ٢٠١١

كۆماری عێراق
هەرێمی كوردستان
سەرۆك

جمهورية العراق
إقليم كوردستان
الرئيس

بڕیـــــار
ژمارە (٢٥) ساڵی ٢٠١١

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێماندراوە بەپێی یاسای سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان- عێراق ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەمواركراو، بڕیارماندا بە:

یەكەم: بەردەوام بوون لە خەرجكردنی سلفەی دارایی حزبەكانی بەشداربووی پەرلەمانی كوردستان – عێراق ، سلفە داراییەكان بەو شێوەیەدەبێت كە ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی كوردستان بڕیاری لەسەردابوو .

دووەم : پێویستە لەسەر ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی كوردستان ئەم بڕیارە جێبەجێ بكات لە ڕۆژی دەرچونیەوە .

مسعود بارزانـــــی
سەرۆكی هەرێمـــی كوردستان

هەولێـــــر
٢٧ /٨/ ٢٠١١

كۆماری عێراق
هەرێمی كوردستان
سەرۆك

جمهورية العراق
إقليم كوردستان
الرئيس

بڕیـــــار
ژمارە (٢٦) ساڵی ٢٠١١

پاڵپشت بەو دەسەڵاتەی پێماندراوە بەپێی یاسای سەرۆكایەتی هەرێمی كوردستان- عێراق ژمارە (١) ی ساڵی ٢٠٠٥ ی هەمواركراو، بڕیارماندا بە:

یەكەم: ئەنجومەنی وەزیرانی هەرێمی كوردستان ڕادەسپێرین بە پێكهێنانی لیژنەیەك بۆ چارەسەركردنی ڕێكارە نایاساییە كارگێڕیەكان دەربارەی سزادراوە سیاسیەكانی ئەندامانی ئۆپۆزسیون .

دووەم : پێویستە لیژنەی ناوبراو كۆتایی بەكارەكانی بهێنێت لە ماوەی سی ((٣٠)) ڕۆژدا لە مێژووی پێكهێنانی .

مسعود بارزانـــــی
سەرۆكی هەرێمـــی كوردستان

هەولێـــــر
٢٧ /٨/ ٢٠١١

پاشکۆی ژمارە ٥٤
چوار بڕیاری سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران

چوار بڕیارەکەی سەرۆکی حکومەتی هەرێم

هەرێمی کوردستان - عێراق
سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران
سەرۆکایەتی دیوان
فەرمانگەی یاسایی

اقليم كوردستان - العراق
رئاسة مجلس الوزراء
رئاسة الديوان
الدائرة القانونية

Kurdistan Regional Government
Council of Ministers

ژمارە: ٤٤٢٦
Date: ٢٠١١/٩/١٤

فەرمان

ئاماژە بە بڕگەی (دووەم) لە بڕیاری سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ژمارە (٢٤) لە (٢٠١١/٨/٢٧) سەبارەت بە دەرکردنی ڕێنمایی ئاسانکاری جێبەجێکردنی حوکمە یاساییەکانی هاتوو لە یاسا پەیوەندیدارەکان تایبەت بە ڕادەست کردنی تۆمەتباران، بڕیارماندا بە:

١. پشت بەستن بە ماددەی (٩٢) لە یاسای (اصول المحاكمات الجزائية) ژمارە (٢٣) ساڵی (١٩٧١) هەموارکراو نابێت هیچ کەسێک بگیرێت یان ڕابگیرێت (توقیف) بکرێت تەنها بە بڕیاری دادگا نەبێت و بۆ ئەو حاڵەتانەی کە لە یاسا پەیوەندیدارەکان ڕێگەی پێدراوە.
٢. پشت بەستن بە ماددەکانی (١٠٢ تاوەکو ١٠٦) وماددە پەیوەندیدارەکانی تر لە یاسای (اصول المحاكمات الجزائية) ئاماژەپێدراو، پێویستە لەسەر هەموو ئەو کەس ولایەنانەی کە بەپێی یاسا بەرپرسن لە ڕادەستکردنی تۆمەتباران دەبێت لە ماوەی (٢٤) بیست و چوار کاژمێر لە بەرواری دەرچوونی بڕیاری دادگا تۆمەتباران ڕادەستی دادگای تایبەتمەند بکەن بۆ دیاری کردنی چارەنووسیان.
٣. پشت بەستن بە ماددەی (١٢٣) هەموارکراو لە یاسای ئاماژەپێدراو، تۆمەتبار بۆی هەیە پارێزەر بە وەکیلی خۆی دابنێت و لەسەرکاریشی ئاگادار بکرێت، وە ئەگەر هاتوو توانای لە پارەدا نەبوو ئەوا دادگا پارێزەرێکی بۆ دابین دەکات، بۆ مەبەستەکانی ئەم بڕگەیەش بە پێی هەمان ئەرکی دووەمی بڕیاری سەرۆکایەتی هەرێمی سەرەوە ئەنجومەنی دادوەری ڕێنمایی ئاسانکاری دەردەکات.
٤. پێویستە لەسەر گشت وەزارەت و لایەنە پەیوەندیدارەکان ئەم ڕێنماییانە جێبەجێ بکەن لەژێر ڕۆشنایی یاسا پەیوەندیدارەکان.

د. بەرهەم احمد صالح
سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران

هەرێمی کوردستان - عێراق
سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران
سەرۆکایەتی دیوان
فەرمانگەی یاسایی

اقليم كوردستان - العراق
رئاسة مجلس الوزراء
رئاسة الديوان
الدائرة القانونية

Kurdistan Regional Government
Council of Ministers

ژمارە: ٤٤٢٧
Date: ٢٠١١/٩/١٤

فەرمان

ئاماژە بە بڕیاری سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ژمارە (٢٦) لە (٢٠١١/٨/٢٧) و بڕیاری پێشووی ئەنجومەنی وەزیران ژمارە(٢) لە کۆبوونەوەی ژمارە (١٧) لە ڕۆژی (٢٠١٠/٤/٢٦) کە بەدوا نووسراوی ئەم سەرۆکایەتیە ژمارە (٤٩٠١) لە (٢٠١١/٦/٩) جێبەجێ لەسەر جێبەجێکردنی کراوەتەوە، بڕیارماندا بە:

١. پێکهێنانی لیژنەیەک لەم بەڕێزانەی خوارەوە بۆ چارەسەرکردنی ڕێکارە کارگێڕی بە ئابڵوقەیەکان دەربارەی ئەو کەسانەی کە بە هۆکاری سیاسی تووشی زیان بوونیان لە بەرامبەریان ئەنجامدراوە و تائێستا چارەسەر نەکراوە.
أ. بەڕێز ئازاد عزالدین ملا ئەفەندی / ڕاوێژکار لە سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان.
ب. بەڕێز محمد قەرەداغی / سکرتێری ئەنجومەنی وەزیران.
ج. بەڕێز ملیحە رسول خضر/ بەڕێوەبەری گشتی دارایی سلێمانی.
د. نوێنەری وەزارەتی دارایی و ئابووری.
هـ. نوێنەری وەزارەتی ناوخۆ.
و. نوێنەری وەزارەتی کاروباری پێشمەرگە.
ز. بە ئامادەبوونی نوێنەری وەزارەتی داد/ سەرۆکایەتی داراکاری گشتی/ بەڕێز (فەرهاد حاجی) سەرۆکی فەرمانگەی داراکاری گشتی لە سلێمانی.
٢. پێویستە لیژنەی ناوبراو لە ماوەی (٣٠) سی ڕۆژ لە بەرواری دەرچوونی ئەم فەرمانەوە کۆتایی بە ئەرک و کارەکانیان بهێنن تایبەت بە مەبەستەکانی ئەم فەرمانە.

د. بەرهەم احمد صالح
سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران

هەرێمی کوردستان - عێراق
سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران
سەرۆکایەتی دیوان
فەرمانگەی یاسایی

اقليم كوردستان - العراق
رئاسة مجلس الوزراء
رئاسة الديوان
الدائرة القانونية

Kurdistan Regional Government
Council of Ministers

ژمارە: ٤١٦٤
Date: ٢٠١١/٩/١١

بۆ/ وەزارەتی ناوخۆ
/ وەزارەتی پێشمەرگە
/ ئاژانسی پاراستنی ئاسایشی هەرێم
/ بەڕێوەبەرایەتی گشتی ئاسایشی سلێمانی
ب/ بڕیاری ژمارە(٢٣)ی ساڵی ٢٠١١

هاوپێچ لەگەڵ نووسراوماندا وێنەیەک لە نووسراوی دیوانی سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ژمارە(٥٢١) لە ٢٠١١/٨/٢٨ لەگەڵ دەقی بڕیاری سەرۆکی هەرێمی کوردستان ژمارە(٢٣)ی ساڵی ٢٠١١ تان بۆ دەنێرین کە تایبەتە بە دەستگیر کردنی ئەو کەسانەی کە لە دادگاکانی هەرێمی کوردستان بڕیاری دەستگیر کردنیان بۆ دەرچووە و بڕیاری سەرۆکایەتی هەرێمی کوردستان ژمارە(٤)ی ساڵی ٢٠١١ دەیانگرێتەوە لە ڕووداوەکانی مانگەکانی (شوبات - ئایار) ی ساڵی ٢٠١١ پێویستە ڕادەستی دادگاکان بکرێن و هیچ لایەنێک یان کەسێک بۆی نی یە دوا ئاڕاوێک دابنێت بەڵکو وە بە پێچەوانەوە بەرپرس دەبێت بەرامبەر یاسا.

لەگەڵ ڕێزدا...

د. بەرهەم احمد صالح
سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران

وێنەیەک بۆ:

هەرێمی کوردستان - عێراق
سەرۆکایەتی ئەنجومەنی وەزیران
سەرۆکایەتی دیوان

اقليم كوردستان - العراق
رئاسة مجلس الوزراء
رئاسة الديوان
دائرة الشؤون الادارية والمالية

Kurdistan Regional Government
Council of Ministers

ژمارە: ٤١٦٨
Date: ٢٠١١/٩/١١

بۆ/ وەزارەتی دارایی و ئابووری
وەزارەتی ناوخۆ
ب/ بڕیار

هاوپێچ بڕیاری ژمارە (٢٥)ی ٢٠١١ی سەرۆکایەتی هەرێم بەنووسراویان ژمارە (٥٢٣) لە ٢٠١١/٨/٢٨ بۆتان ڕەوانە دەکەین بۆ جێبەجێ کردنی ناوەڕۆکەکەی.

لەگەڵ ڕێزدا.

د. بەرهەم احمد صالح
سەرۆکی ئەنجومەنی وەزیران

وێنەیەک بۆ: